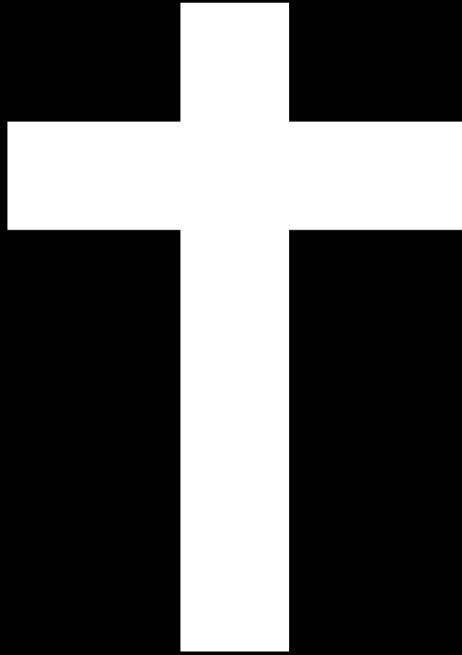

Ĕhwati Gali

Portions of the Holy Bible in the Yalë language of Papua New
Guinea

Ēhwati Gali
Portions of the Holy Bible in the Yalë language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yalë long Niugini

copyright © 2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yalë (Yale)

CC BY-SA required by use of Sweet Publishing CC BY-SA licensed illustrations in the printed edition.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2023 from source files dated 16 Aug 2023

4a4fca1d-2276-53e5-95b2-a315846297c3

Contents

Jenesis	1
Mak	21
Luk	56
Aposel	116
Filipai	176
1 Tesalonaika	183
Jems	189

Jenesis

Josepbë anebo gali

37; 39–50

Josepbë anebo gali

37

37; 39–50

Josep bolijahani bume tëbojiwa lamotlola

¹⁻² Jekop na bubë nëbalebë anebo gali melëgëbetëme lalële. Jekop Kenan life mëta mana tafa tle. Ètani bolijaya kë life mëta tafa tle. Na Jekopbë nëba Josep, bu falake ho, na bu 17 tlibutu kënji watle. Na këbë hona bolijahanina bolijayabë sipsip klelina mëmë klelina li li ona mëta mëtlëwagukefëma. Na Bilha na Silpa bu Jekopbë fli one. Na kë tlemalë one bu Josep bolijahanibë botamenino. Na Josep bolijayame gali tujuwelikefle, “Afani sipsip kleli mëglëma sle hana mla.”

³ Na Jekop, bubë li weniji Israel, bu hoti tafa tëglena, bubë mëse Josepme mana fata totle. Na bume tako tole këme tletle na kwe bubë fli bowenenime tokwëfo tolewa latletëme. Na bu èho lalëmu susu totle na Josepme tlële. ⁴ Na Josepbë bolijahani bolijayabë lowene hwi motlotla na bu melowene mëtla, “Aya Josepme fwa feilawa sle lotlefe na kwe seme mesle hana lëtana.” Na këme nëgëme bu Josepme tëbojiwamu këme mëtletla na bu Josepme lalë lalë gali hana motlola.

⁵⁻⁷ Na Josep nimitelë hwi tle na bolijahanime gali tlome, “Bo nimitelë gali të nëtatëyo. Sebo nuju mago wesibi kë lalei notomabë na kwe bobë witi hi wesibi leitabo lahujuwa mële na sobobë witi hi wesibi leitabo bobëme lasabuwa motome, na bobëme labubusuwa mëtletëme, eso home fene bubusuwa mëtletle.” Na bu kë nimitelë gali yafe aholokwane mëtla na bu Josepme tëbojiwamu mëtletla.

⁸ Na bolijahani gali motlola, “Ju melowene lalene? Sebobë eso ho tafa naegletënamene?” Na kë nimitelë gali aholokwane motlola, na bu këme enisusu mëtletla.

⁹ Na tokwafe Josep li nimitelë hwi tle. Na bolijahanime ita të tëtätëme. Bu megali tlome, “Bo li nimitelë mehwi nelë. Na bo kljina, yemena, sigetobana we ita jwa kënji mehwi nanolomë. Na bome bubusu mëletenë.”

¹⁰ Na bu kë nimitelë gali bolijayame mata të tëtätle. Na bolijaya tako wame metlole na gali tlole, “Kë habëtabo nimitelë gali të etolene? Ju melowene lalene? Sebo bitana blijahaninona sëkefo miti bubusu nanëgletëyomene?” ¹¹ Na Josep bolijahani bume tëbojiwa motlola na bume tëbo lowene fa mëtëtatla. Kwe bolijaya kë nimitelë gali mana lowene tokoukefëtle.

Ismael enëne Josepme Isip lifewa mëtlelula

¹² Tokwafe Josep bolijahani Sekem lifewa mititiya, bolijayabë sipsip kleli mëglëwagukefëma namëglame. ¹³ Na Jekop Josepme gali tlole, “Ju walowene eletëme. Blijahani sipsip kleli Sekem life li mëta kë mëlëma. Bo jume bu belë jine nëgelëkakëme.” Na Josep gali tafu tëtätle, “Wo, nogowimefe.” ¹⁴ Bolijaya gali tlole, “Blijahanime hwi ejuwelëmeme, lalowa tafa mulane? Na sipsip kleli na mëmë kleli mata hwi elomeme, lalowa milibene o hanane. Na bome gali elëfanëme.” Na Jekop bume Hebron life mago jine tlële. Na Josep tugujubëe na Sekem lifewa, fwa tule. ¹⁵ Na bubë bolijahaninome hohwi tëtagutëme. Na ho li bume hwi telokwakle na tuju tle na gali tlole, “Ju fëye wesibi hohwi etatlene?”

¹⁶ Na Josep bume megali tlole, “Bo bobë afaninome hohwi nëtatëmëyo. Ju bome lalowa gali eglonëmene? Bu sipsip kleli na mëmë kleli fëye life mëta mlëmane?”

¹⁷ Na kë ho gali metaflu latëtätle, “Ebë life wakile mëtla. Bo bume waaholokwane tlomë. Bu megali lamëtla, “Te manuja. Totan lifewa.” Na Josep bume Totan lifewa esogo tlagume na hwi telokwakëme.

¹⁸ Na bu kakëwa asë tëkeke, na bolijahani bume mana hwi mëtelëkakla. Na bu blalo gëgali mëtla, bume mogo nalë tëkle namogotlame. ¹⁹ Na gali mëtla, “Nimitelë tëgeijilawaho kë lisiyo. ²⁰ Te mogo nalë tëkle nogotlabëme mana sagli manëlëtla. Mogo nalë tëkle notlame na mogo tako flujuwa tuku nëtëkakame. Na bubë nimitelë

gali fata hana lëgletleme. Na tokwafe ayame sogëna nololame, ‘Waluju mago kleli watëkle totle.’”

²¹ Na kwe Ruben kë gali aholokwane tlome na Ruben, Josepme lëgaitalebeme lowene hohwi tëtatile, na megali tlome, “Asa tëkle manotla, matëbe. ²² Sebo bume ona mago yefi tu fuluju elë fwa tuku manëtëkaka.” Ruben bu melowene latle, “Tokwafe bo bume fuluju mago ki nokokëme na aya belë jine nelëkaklëme.”

²³ Na Josep bolijahani belë fowa tëkaki. Na bubë lalë ëho bolijaya kë susu tęgëtatlebë latohwawa mëtëtatla. ²⁴ Na bume fa mototla na tu jwa yefi tu fuluju elë tuku mëtëtëkaka. Na Ruben li sloslowa tle.

²⁵ Fe mëtëkaka na tafa mëtla. Na hi wesibi hi mëtëglabëë na Ismael enëneme hwi mëtëlëkakëma, Gileat life mago mitisiya. Na bubë kamel kleli, lalë lalë lëkaluna wesibi na fli wesibi baliti tatakona kë glo mëglabë na kahalutaha wesibi, Isip lifewa mëtëmalitama, baliti këna glo namëglame.

²⁶ Na Juda bolijamonime gali tlome, “Sebo Josepme mogo nalë tëkle nogotlana, kwe seme kë wesibi habelë lëgaitanamene. Tëkle asa manotla. ²⁷ Sebo bume Ismael enëneme baliti sëneme yo manoloma baliti këna glo nanëglame. Sebo bume tëkle hana nogotlame. Bu sebobë keinebamu nëgeme, sebobë ilawa mago.”

Na Judame gali motlola, “Jubë gali lalë gali.”

²⁸ Na Ismael enëne bu belë Midian life mago fwa mëtëkakija. Na Josepme bolijahani fuluju mago ki motokokëya. Na Ismael enëneme yo motloma. Na 20 silva baliti këna glo namëglame. Josep bubë wege manawa fa nalëgëtatëmeme. Na Ismael enëne Josepme Isip lifewa mëtëmalitala.

²⁹ Tokwafe Ruben fulujuwa tisi, Josepme ki nalokokeme fene. Kwe Josepme hwi hana tlole. Na bu tako maninibomu metletle na ye tletle. Na bubë ëho kaka totle, bu maninibo tęgletleme nëgeme. ³⁰ Na bubë bolijamoni belë tuju. Na bume gali tlome, “Sebobë keinëba Josep bu fuluju mëta hana lëtabe. Masiwafe. Habelë nëgletelëmene?”

³¹ Na bu mëmë kleli mogo nalë tëke motlola. Na Josepbë ëho kë ko mëta flu mëtëtatla. ³² Na bu kë ëho bolijaya belë mëtehula na gali motlola, “Sebo ebë ëho

waluju mago hwi tlole. Ju ebë ëho eselële fene. Ebë jubë nëbabë ëho nowa.”

³³ Na bu ëho hwi sle tlole na gali tlome, “O nëgalifee. Maseiwafee. Bobë nëbabë ëhofe. Waluju mago kleli wahi tlefee.” ³⁴ Na bolijaya bubë ato mago ëho kaka totome, na tëbo ëho gëgelo tle. Na boweneme itaita meye tëkoukëfëtlebëë. ³⁵ Na bowenenino na bokonino bu belë mitisitla, bubë maninibo tli namëgëtatlame. Kwe bubë maninibo lowene hana tli mëtëtatla. Na bolijaya gali tlome, “Bo gli nëgelëna, na bobë nëba belë nëgëmatulëna, alibaho lifewa, bo mana ye nëgëmalitëme.” Na bu Josepme itaita ye tlekefëtletle.

³⁶ Na Midian life mago enëne Josepme Isip lifewa mëtëmalitala, na Potifarme baliti sëneme yo motlola, baliti këna glo namëglame, Josep bubë wege manawa fa nalëgëtatleme. Na Potifar bu eso ho Ferobë wege fa tëtakefetle. Na Potifar bu eso ho Ferobë plismanëbë eso ho tafa tletëme. Na bu iniwa, eso ho Ferobë lo mëta sei mëtlëkefla, wame ho lime. Fero bu Isip life mago eso ho tafa tletëme.

39

Josep bu Potifarbë lo mëta tafa tle

¹ Na Ismael enëne Josepme Isip lifewa mëtletlula, na Potifarme yo motlola, baliti sëneme. Baliti këna glo namëglame, Josep bubë wege manawa fa nalëgëtatleme. Na Potifar bu eso ho Ferobë wege fa tëtakefëtletle. Na Potifar bu eso ho Ferobë plismanëbë eso ho tafa tletëme. Na bu iniwa, eso ho Ferobë lo mëta sei mëtlëkefla, wame ho lime. Fero bu Isip life mago eso ho tafa tletëme.

² Goto Josepme lataitale, këme nëgeme Josepbë wege lalowamu, këme lëbetle. Na Josep Potifarbë lo mëta tafa tle. ³ Potifar bubë wege hwi tlotle na bu melowene tle, “Bubë iniwa wege lalëmu lëbetlefe. Goto lëgaitaleme nëgeme.” ⁴ Na bu Josepme fleflesu tletle na gali tlole, “Bobë iniwa wesibi tafa elëlëmetënë.” ⁵ Josep Potifarna weife tafa mëtelo na këme nëgeme Goto Potifarbë ilawa mago home ululu sle tëtageume, na bubë iniwa wesibi mata na bubë nuju mago wesibi mata ululu sle tëtageumetle.

6-7 Na Potifar gali tlole, “Bobë iniwa wesibibë eso home tafa eletenë.” Na Potifar bubë iniwa wesibi hana tutune tletëme. Bu hi wesibime fwa lowene tle.

Na Josep bu tokwëfo tafawa kofene tle na Potifarbë no mana kë memaune tlële. Bu kalëlego homu na bu lale klisomu nêgeme. Na gali tlole, “Ju mana esi, bona ni nanëgebome.”

⁸ Kwe Josep tole hana tletëmu na gali tolë, “Bome bihe kë wesibime nane gali tlonë. Weye. Matëbe. Bome wagali tlonë, bubë wesibibë esoho tafa nêgelëbëme. Na bubë lo mago wesibi hana tutune lëletëme. ⁹ Bo ebë lobë bolijaya ho ha nëtabë. Bu bome iniwa wesibime hehë hana lëletenë. Jume fwamu hehë lëletenë. Sebo melë fëyeme nêgelomene. Matëbe. Kwe bo melë nêgelëna, bo Gotome tëbo nogotlëme.”

¹⁰ Na itaita mëse awi, gali tlokwefle, buna ni namëgebome.

Kwe Josep gali tle, “Matëbe.” Na loliwa hana tujutë.

¹¹ Tokwafe li olëna, Josep lowa tækaklu, bubë wege fa nalogotleme. Na fli wege ho hana tafa mëtla. Buwa tafa telule. ¹² Na Potifar no bu belë tisi tle na ëho mëta fa tetokwakile na gali tlole, “Esimo. Bona ni nanëgebo.” Kwe ëho bubë toba mëta lakilewa tletë na latlëbukakuwa. ¹³ Na mëse melowene tletle, “Josep walëlëboukakufe, na ëho tobana mana tehwatle.” ¹⁴ Na home we tlome na mitorisitëya na bu gali tlome, “Sobo aholokwane elo. Bobë ho Hibru mago home sebobë lo eli kë tæglesulebë seme tëbo lalëtana. Bome lisëme yafe tou lëtanë, kwe bo mana kë jakle nelë. ¹⁵ Bo afëflei nêgelëme nêgeme bu mana kë lëlëboukaku. Na bu ëhowa bobë toba mëta kile lële.”

¹⁶ Na Potifar no ëho mana gwa tètakëfëtletle na bohe lowa mana tisi. ¹⁷ Na boheme tëtätatle, “Hibru mago home, ju kë tæglesulebë bome lisëme yafe tou lëtanë. ¹⁸ Kwe bo feilawa jiyakle noglolëme nêgeme, këme lëlëboukaku. Na bu ëhowa bobë toba mëta ekë kile lële.”

¹⁹ Na no kë gali tëtätatle na Josepbë eso ho enisusu tletle. ²⁰ Na Potifarbë wege enëne Josepme fa mototla na kalabusu lowa tuku mëtla. Eso ho Ferobë kalabusu enëne këme kë tafa mëglekëfëyabë lowa mëtlelula. ²¹ Kwe Goto Josepme lataitale.

Këme nêgeme bubë wege lalemu tëbetle. Kalabusu enenebë eso ho fleflesu tletle.

²² Na Josepme këme gali tlole, “Ju iniwa kalabusu hobë eso home tafa eletëme.” Na Josep bu kalabusu hobë wege hwi tlotëme.

²³ Na Goto Josepna mëtëtabo na bubë wege taitatle. Na këme nêgeme kalabusu lo bolijaya bu wesibi tutune hana tletëme. Josepbë wege lalemu nêgeme.

40

Josep bu nimitelë wayo gali tëtötome

¹ Tokwafe eso ho Ferobë bletë nage ahujume lëglekëfëtletbë ho na bubë hitu su lëtakëfëtletbë ho, humëi na hi lëglelëme, bu eso ho Ferome tëbo lamototlo. Na bu welili tletëme. ² Na eso ho Fero kë tlemalë wege home wame tlome. ³ Na bu kë tlemalë home Potifarbë kalabusu lowa sike mëtla, Josep këme kë tafa tægletbë. ⁴ Na kalabusu lo bolijaya Josepme gali tlole, “Ju kë tlemalë home tafa elëlëme.” Na kë tlemalë ho kalabusu lo mëta tako olë tafa mëtelo.

⁵ Tokwafe eso ho Ferobë hi wesibi ahujume lëglekëfëtletbë ho na hitu su lëtakëfëtletbë ho, bu kalabusu lo mëta kë tafa mëtelobë, bu nimitelëna hwi mëtelo. Na bubë tèle nimitelë esobë bwa bwa.

⁶ Na olobalë Josep bu belë hwime tuju tème na mehwi latlome, “Yeluna alëla memëtelo.” ⁷ Na takune tlome, “Sobo fëyeme tutune elone?”

⁸ Na bu metafufu mëtëtätelo, “Sebo nimitelë hwi nêgelome nêgeme, kwe seme li ho nimitelë esome hana gali lolono.” Na Josep bu tlemalë home gali tlome, “Goto nimitelë wayo gali buwa lowene lëletëme. Na buwa olafa lotometëname. Te, sobobë nimitelë galibë bome tëtëtometëna.”

⁹ Na hitu su tètakëfëtletbë ho bubë nimitelë gali tëtötletle. Bu gali tle, “Bo nimitelë nanelë wain taba liji hwi nololë. ¹⁰ Kë taba aona tikefona. Laba okwëfo foke mele. Na tahweji kë mëta fu mele. Na liji tatakowa mowalë. Na iniwa nigliji mele. ¹¹ Kë taba liji tu, lale iji lamële. Na bo eso ho Ferobë kabo fa nëtë. Na kë taba liji tu kiki notomë. Na bo kë tu eso ho Ferome kabona nëlëlë. Bobë nimitelë gali tei.”

¹² Na Josep gali tle, “Nimitelë esobë melëgëbelalëletle. Aona taba tikefobë, aona olëme lëlekuju lële. ¹³ Aona olë yawe na eso

ho Ferobë wame lowene mana tli lëbetleme. Na mana eso ho Fero bu gali loglëme, 'Ita esimo, jubë wege ita fa naegotleme.' Na ju tokwafe eso ho Ferobë hitu ita su egëtakefëtleme, ëbame ju fene su tëtakefëtle, humëina hi lëglelime. ¹⁴ Na tokwafe, ju eso ho Ferobë lo mëta tafa eglena bome maninibo eletenëme na bome aholokwana asa ti ele. Lowene egletenëme na eso ho Ferome gali eloleme, bome kë kalabusu lo mago tuhu nalëgëtanëme. ¹⁵ Ëbamemu, bobë toba tabana lei mototometëna na Hibru life mago mana mëtlesuna ebë lifewa. Na bo ebë life mëta bo tafa tëgelëna, bo fëyeha hana telë. Kwe bome blawa kalabusu mëtëтана."

¹⁶ Na hi wesibi ahujume lëglekefëtlebë ho bu hitu su tëtakefëtlebë hobë nimitelë wayo gali aholokwane tle, na lowene tle, "Lalowafe." Na Josepme gali tlole, "Bo melë nimitelë mehwi nanelë. Bo aona basketë musu bletë nage manogwa eso mëta gogwa mana nehwei. ¹⁷ Matawa mago isekubë eso ho Ferobë lale nage ëfomemu mobe. Na kwe fole kë nage, ëfo mago hi mele. Bobë nimitelë gali tei yawe lële."

¹⁸ Na Josep gali tle, "Nimitelë esobë melëgëbelalële. Aona isekubë, aona olëme lëlekuju lële. ¹⁹ Aona olë yawe jwa mëleme na eso ho Fero jume kalabusu lo mago tuhu lëtame na jume mou lokwati sika lëtame. Na jubë ato ti mëta tabana kesi lëtatëme. Na fole jubë afabo mana hi meletëme."

²⁰ Aona olëbëna eso ho Fero, bubë wege home tako salë fata tëtatëme, bota bume këna fu togotlebë olëbë salë. Na bubë hitu su tëtakefëtlebë ho na hi wesibi ahujume tëglekefëtlebë ho kalabusu lo mago tutuhu mëtla. Na mëtlesuma, na eso ho Ferobë naba li mëta ola mëtla. ²¹ Na eso ho Fero bu hitu su tëtakefëtlebë home gali tlole, "Ju ejume, na jubë wege ita fa naegotleme." ²² Kwe eso ho Ferobë hi wesibi kë ahujume tëglekefëtlebë home ti mëta tabana kesi totle na lagliwa tle. Ebë wesibi mefata këme mëtle, ëbame nimitelë eso galibëme Josep fene gali tle. ²³ Kwe eso ho Ferobë hitu su lëtakefëtlebë ho Josepme aholokwanamu ti tle.

41

Josep eso ho Ferobë nimitelë wayo gali të

lëtatle

¹ Tële tlibutu wamutuju na eso ho Fero nimitelë hwi tle. Bu nimitelë mehwi latle. Bu Nail tu helefo mëta tlibe. ² Na 7 bulmakau kleli tatako, tu mago fe motokoke, lifijuwa. Na bu tu helefo mago agosaba hi mele. ³ Na tokwafe 7 ato tikatabo bulmakau kleli mata tu mago fe motokoke. Na bu tatako bulmakau kleli mëglëbo li mëta mëtlibe. ⁴ Na tokwafe ato tikatabo bulmakau kleli tatako bulmakau klelibëme hi mëtle. Eso ho Fero bu kë nimitelë hwi tle na ni mago lahujuwa tëkake. ⁵ Na ita ni tëtëbokwake na li nimitelë hwi tle. Witi hi wesibi jowa hulu lële na kë jowa witi mëta hi wesibi 7 kënji mëbe. Na bu tatako mële na lalemu mëbe. ⁶ Na tokwafe li witi hi wesibi jowa hulu lële na kë jowa witi mëta hi wesibi 7 kënji mëbe. Kwe bu tokwëtokwë mëbe na tëbo lamele. Na ona elë mago atëte tabo flelu ligisibë na lakokowa mëbe. ⁷ Kwe kë tokwëtokwë witibë tatako witime lahiwa mele. Na eso ho Fero huju tëkake na lowene tle, "Bo nimitelëna hwi nelëfe." ⁸ Na olobalë bu tako tutune latle. Na bu tatako lowene home na yanowai home mata we tlome. Na bubë tële nimitelë gali të tëtatëme. Kwe kë enëne bume nimitelë wayo galibë të sle hana mëtëtatla. Bu kë tële nimitelë wayo galibë lowene hana mëtletëma.

⁹ Na hitu su lëtakefëtlebë ho eso ho Ferome gali tlole, "O ëjewa ekë lowene nelëfe. ¹⁰ Ëbame ju bo name hi wesibi ahujume tëglekefëtlebë ho name wame latlona. Na ju seme Potifarbë kalabusu lowa sike tle. ¹¹ Kë mëta tafa telo. Na nimitelë hwi telo. Na sebobë nimitelë wayo gali bwa bwa. ¹² Na Hibru mago falake ho sebona tafa tla na bu kalabusu lo bolijaya hobë wege fa lëtakefëtle. Na sebo bume nimitelë gali të tëtatelo. Na bu sebobë nimitelë wayo galibë olafa sle tëtatëna. ¹³ Na wesibi mefata wametle bu fene gali tlonno. Bo jubë wege ita fa totlë, kwe ju hi wesibi ahujume tlekëfetëbë home ti mëta tabana kesi totle na bu lagliwa tle."

¹⁴ Na eso ho Fero bu kë gali yafe aholokwane tlole. Na bubë wege home jine telëkakle, Josepme no nalëglëleme. Na kë ho Josepme kalabusu lo mago hokweinawa no tujuwelële. Na Josep bubë ëbehuba laba glo tle. Na lale ëho gegelo tle. Na

eso ho Fero belë mëtletlula. ¹⁵ Na eso ho Fero Josepme gali lolole, “Bo nimitelë mehwi nanelë kwe bu nimitelë wayo galibë të hana mëtätëna. Bu lowene hana mëletëma. Kwe ho bu bome megali lamolona, ‘Ju nimitelë gali aholokwane eglena na ju nimitelë wayo galibë lowene sle ekoutëmeme.’” ¹⁶ Na Josep gali lolole, “Bo kwe hanane. Goto kwe fëyemene. Buwa jubë nimitelë wayo galibë olafa logotometëme. Kwe jubë tutune lowene tli lëgëbetëme.”

¹⁷ Na eso ho Fero Josepme gali lolole, “Bo nimitelë mehwi nanelë. Bo Nail tu helefo mëta nilibë. ¹⁸ Na bo 7 tatako bulmakau kleli hwi nolomë. Na bu tu mago fe mokoke lifijuwa. Na tu helefo mago agosaba hi hi mele. ¹⁹ Na tokwafe 7 bulmakau kleli tu mago mata fe mokoke na bu ato tika tanono na elebowa. Na bo këha ato tika tanono bulmakau kleli, Isip life mëta hwi hana nolomë. Hanane mu. ²⁰ Na ato tika tanono bulmakau kleli tatako bulmakau klelime hi mele. ²¹ Bu wahi mele, kwe bubë ato sëse hana meletëme, otome fene mitlibe. Na ëje mata mëtabowa mëlibe. Na bo ni mago sagli nelëkaklë. ²² Na bo ita ni nëtebokwakë na ita li nimitelë hwi nelë. Witi hi wesibi jowa hulu lële na kë jowa witi mëta hi wesibi 7 këniji mëbe. Na bu tatako mële na lalemu mëbe. ²³ Na tokwafe li witi hi wesibi jowa hulu lële na kë jowa witi mëta hi wesibi 7 këniji mëbe. Kwe bu tokwëtokwë mëbe na tëbo lamele. Na ona mago atëte tabo flelu ligisibë na lakokowa lotome. ²⁴ Na kwe kë tokwëtokwë witibë tatako witime lahiwa mele. Na bo kë nimitelë gali waiyobëme, yanowai home yafe takune nolomë kwe bu bome nimitelë wayo galibë të sle hana mëtätëna.”

²⁵ Na Josep eso ho Ferome gali tlole, “Jubë tële nimitelë gali kë nëgebë ebë jowa wayo galiwa. Goto bu wesibi jume wafi lebotane lëtatë. Na kë wesibi tokwafe fata lëgleme. ²⁶ Na 7 tatako bulmakau klelibë, 7 tlibutume lëlekuju lële. Na 7 tatako witibë mata 7 tlibutume lëlekuju lële. Ebë tële nimitelë gali kë nëgebë jowa wayo galiwa. ²⁷ Na 7 ato tika tanono bulmakau klelibë na 7 tokwëtokwë witibë, atëte tabo flelu kë koko totomebë, bu 7 tlibutume lëlekuju lële. Na kë 7 tlibutu, bu hi wesibi jwamu. Na bu foneme gigli mëglame. ²⁸ Bo jume ëje wagali nolë. Goto bu wesibi jume wafi

lebotane lotometë. Na kë wesibi tokwafe fata lëgleme. ²⁹ Na 7 lale tlibutu migisina, Isip life mëta lebutako hi wesibi hulu mokoumemu. ³⁰ Na tokwafe kë 7 lale tlibutu yawe mëglena, 7 tëbo tlibutu migisime. Na bu mana foneme gigli nëlame. Hi wesibi jwa nëgeme. Na iniwa enëne, lale tlibutu lowenebë aholokwana ti mëglame. Na tako fone Isip life tëbo logotlememu. ³¹ Kë 7 tlibutu kë migisibë, bu tëbo tlibutumumu. Na oneho foneme gigli mëglame. Na iniwa oneho lale tlibutu lowenebë aholokwana ti mokoujame. ³² Goto bubë lowene këbë wesibi mëta wafi gwa lotle. Këme nëgeme, ju këha tële nimitelë këme hwi elome, ju kë wesibi lowene naegletleme.”

³³ “Te, ju lale lowene home hohwi etamëme na hwi eloleme na aniji eloleme. Na kë hobë Isip life enëneme tafa nalëglelëmeme. ³⁴ Na ju fli lale lowenena home aniji elomeme. Na 7 lebutako hi wesibi tlibutu migisina, kë enëne iniwa nuju mago hi wesibi loko mëtagujayame. Na bu tobali fu motomame. Na 4 fubë hi wesibi onehome sa mëtätëmame. Na jowa fubë hi wesibi gogwa lo mëta gogwa mulame. ³⁵ Na lale lowenena ho bu lale tlibutuna kë fata mëglebë hi wesibi loko mëtagujayame. Na bu, jubë lokwalëfe mëta fwa wege melame. Na bu witi liji na fli hi wesibi, loko lo takowa loko mëtagujayame.” ³⁶ Na 7 hi wesibi jwa tlibutu Isip lifate mëta fata mëglena, kwe Isip lifate mago oneho eso enëne kë loko mëgëtayabë lo mago hi wesibi glo mëlekefëyame. Këme nëgeme oneho foneme gigli hana mëglame.

Eso ho Fero bu Josepme aniji tlole, Isip lifebë eso home fata nalëgletëmeme

³⁷ Eso ho Fero na bubë wege ho, Josepbë gali yafe aholokwane mëtla na kë galibëme tako tole memëtletla. ³⁸ Na eso ho Fero gali lolome, “Gotobë Amtëtomba, bu mëta tafa lëletle. Na sebo këha home fëye mago hohwi nëgëtayamene. Sebo këha home hohwi nëgëtayana, kwe sebo këha home hana hwi noglolame, Gotobë Amtëtomba tafa lëgletlebë home, sebo Josep mefwa aniji noglolame, Gotobë Amtëtomba tafa lëgletleme nëgeme.” ³⁹ Na eso ho Fero Josepme gali tlole, “Goto buwa jume kë wesibi waolafa lotometë. Na li ho juha lowene

ho hana tafa lële. Hanane mu. ⁴⁰ Bo jume këme aniji nolë. Bobë life mago onehobë eso ho tafa naegletëmeme, jubë gali aholokwane melame na esogo meletëtëyome. Ju bobë lokwalëfe mëta fwa tafa eletenëme kwe bo tako eso homu tafa nelëme.”

⁴¹ “Bo jume Isip life tafa eglelëlebë home ekë aniji nolë.” ⁴² Na eso ho Fero bubë toba baliti tohwa lëtamë, na bu Josepbë toba ku mëta gelo lëtatle. Kë toba baliti eso home lëlekuju elamë. Na bu lale ëho Josepme gelo lëtatle na lale tliji mou mëta lehotle. ⁴³ Na eso ho Fero bu kalë loha wesibi, wesibi Josepme lëlële. Hos kleli bu kë kalë loha wesibi, wesibime ki lokou. Na Josep bu këna na asë lëgëbelëfame. Na wege ho motoutaya na megali mëtlaguma, “Josep nagi kë lisiyo. Sobo alëge mago fë ebokwako.” Na kë lakalena, Josep, iniwa Isip onehome tokwefo eso home tafa tletëme.

⁴⁴ Na eso ho Fero Josepme gali lolole, “Bo Isip lifebë tako eso ho na bo megali nelë. Isip life mago oneho bu bubë lowenenawa wesibi li hana mogotlame. Jume afina takune molëyome.” ⁴⁵ Na eso ho Fero bu Josepme tiho weniji fë tëtatile, Safenat Panea. Na bu Potifera bokome yo tlole. Bubë weniji Asenat. Potifera bu Heliopolis life magobë fëso hi wesibi ahujume ahujume lëglekëfëbë ho. Na Josep bu Isip lifate mëta tafa tle. Na bu Isip lifebë tokwëtokwë life elëme asë tëbelëfa.

⁴⁶ Na Josep bu 30 tlibutu watle na eso ho Ferobë wege mana fa tëtatile. Na bu eso ho Ferobë lo kile lotle na Isip lifebë tokwëtokwë life elëme asë tëbelëfa. ⁴⁷ Na kë 7 lale tlibutu migisina na feilawa lale hi wesibi fata mëgleme. ⁴⁸ Na Josep bu kë hi wesibi loko tëtagwi na jowa jowa lifatebë nuju mago hi wesibi loko lo mëta gogwa tokou. ⁴⁹ Na Josep bu kë loko tëtagwibë hi wesibi yafe tabei tle. Kwe bu feilawa wesibimu yenëba fenene na bu tabei hana tle manawa gogwa tle.

⁵⁰ Na 7 tēbo tlibutu fata jwa mëtëglena, Josep no Asenat tēle iko nēbale mana fata totome. Asenat Potiferabë boko na bu Heliopolis life magobë fëso hi wesibi ahujume ahujume lëglekëfëbë ho. ⁵¹ Na Josep gali tle, “Goto bome lalaitanë. Na bobë afani kë tēbo mëtëtanabë na ilawa mago enëneme

aholokwana ti nelë.” Na këme nēgeme bubë abwa nēba, Manase weniji këme fë totle. Manase gali wayo ebë aholokwana ti. ⁵² Na bu ita gali tle, “Goto bome nēbale tēle tlënë, hobota kë fa togotlëbë lifate mëta.” Na këme nēgeme bubë li nēbame Efraim weniji këme fë totle. Efraim gali wayo ebë nēba walëlënë.

⁵³ Na 7 lale tlibutu mutuju. ⁵⁴ Na 7 tēbo tlibutu fata mëtle, Josep fene gali tle. Na fli life hi wesibi alujawamu. Kwe Isip life mëta hi wesibi mana metëbe. ⁵⁵ Na tokwafe Isip life enëne tako foneme gigli mëtla. Na eso ho Ferome gali motlola, hi wesibi nalëglëmeme. Na eso ho Fero bume gali tlome, “Sobo Josep belë eyeume. Na bubë gali aholokwane sle elolome, some gali sle nalëglëyome, na sobo bubë gali esogo elelëtelome.” ⁵⁶ Na Isip life mago enëne foneme tako gigli mëtla na Josep hi wesibi loko lo ino mana titika tokoutëme. Na këbë enëne kë hi wesibi balitina glo namëkoukefëyame. ⁵⁷ Na fli life mago oneho mata foneme tako gigli memëtla, këme nēgeme bu Josep belë mitisikefëya, na hi wesibi balitina glo mëtlekefëya.

42

Josepbë bolijahani Isip lifewa mitisiya, witi hi wesibi glo namëglame

¹ Na Josep bolijaya Jekop, gali aholokwane tle, “Lale hi wesibi Isip life mëta memobe.” Na bu bowenenime gali tlome, “Sobo emëta tafawa fëyeme elone? ² Bo gali waaholokwane nelë, ‘Lale hi wesibi Isip life mëta memobe.’ Te, sobo kë lifewa eimome na lale hi wesibi kë mago glo emolome. Na sebo hi nanëglame, foneme gigli nēglalime.” ³ Na Josepbë 10 bolijahani Kenan life kile mototla na Isip lifewa mitimiya, lale hi wesibi balitina glo namëgemolame. ⁴ Kwe Jekop, Josep bolijamome Benjaminme, Isip lifewa jine hana tlële. Bu melowene latle, bu ligimena na bume alëgeme tēbo mogotlame. Josepna Benjaminna jowa bota mëta fwa fata mëtelo.

⁵ Na Kenan life mago enëne mata tako foneme gigli mëtla. Këme nēgeme Jekop boweneninona na fli Kenan enënena iniwa mitimiya, hi wesibi balitina glo

namëgemolame. ⁶ Josep Isip life onehome tafa tlelëme. Na bu iniwa onehome lale hi wesibi sa tètakëfëtëme. Na bubë bolijahani, bu belë fata mëtla na sëkefo miti tafa mëtla na life elë hwi mëtëtëkaka. Josep bu Isip life mago eso ho nëgëme, bu sëkefo miti këme tafa mëtletla. ⁷ Na Josep bu bolijahanime watëselëme. Kwe bubë weniji ëho latëtatëme. Na bu feilawa jiyakle tlome, “Sobo hamago esijone.”

Na bume tafu mëtëtatla, “Sebo Kenan life mago nisiya, hi wesibi glo nanëglame.”

⁸ Na Josep bu bolijahanime wa tselëme kwe bume hana mëtëselëla. ⁹ Na Josep bu bolijahanime hwi tlome, bume sëkefo miti tafa mëtletla. Na bu ëtani kë hwi tēglebë nimitelë gali ita lowene tletle. Na bu gali tlome, “Sobo hwelutuwa hwi enëne. Sobo Isip lifatebë flesu ho jwa life hwime esijo. Na tokwafe këbë life tēbo naegotlome.”

¹⁰ Na bu gali tafu mëtëtatla, “O eso ho, weye, hanane. Sebo jubë wege enëne, hi wesibi glome nisiya. ¹¹ Sebobë aya jowa. Sebo hwelutuwa hwi enëne hanane. Sebo nēgali enënemu.”

¹² Kwe Josep gali tlome, “Hanane mu. Sogë lalo. Sobo Isip lifatebë flesu ho jwa life hwime esijo. Na tokwafe këbë flesu ho jwa life tēbo naegotlome.”

¹³ Kwe bu gali motlola, “O eso ho. Sebo we ita tēle nēbale na sebobë aya jowa, Kenan life mago ho. Na sebobë nagifu keinëba ayana tafa lamulo, kwe li keinëba wagli tle.”

¹⁴ Kwe Josep gali tle, “Weye, hanane. Bo ëje wagali nelë, sobo hwelutuwa hwi enëne. ¹⁵ Bo sobobë lowene su nētätëyo fene. Sobobë gali nēgali gali o sogëna gali. Sobobë nagifu keinëba ebë life elë hana ligisina na bobë naba lime hana liglibena, kwe bo melowene, sobo sogëna gali na sobo sobobë lifekuwa hana egitome, hanane mu. Bo nēgali gali hana nēgelëna kwe melëmane bobë eso ho Fero tēbo malëtanë. ¹⁶ So mago li lujume na sobobë keinebame nolujuwelëlëme. Sobo fli kalabusu lo mëta mana tafa elome. Na bo lowene nanëgelëme sobobë gali nēgali gali o sogëna gali. Sobo sogëna egelona na sobobë keinëba hana eglesulona, kwe bo melowene nēgelëme, sobo hwelutuwa

hwi enëne. Bo nēgali gali hana nēgelëna kwe melëmane, bobë eso ho, Fero tēbo malëtanë.” ¹⁷ Na këme wagali tle na kalabusu lowa sike tle na bu tēle olë kalabusu lo mëta tafa mëtëlula.

¹⁸ Na aona olëbëna Josep gali tlome, “Bo Gotome esogo nēglelëkeflëbë ho na bo some këme manibo nēletëyo. Sobo bobë gali esogo eglolona kwe sobo lalowa tafa egelome. ¹⁹ Sobo nēgali gali hobë kwe bo metole nanelë, somago jowa howa kë kalabusu lo mëta tafa lëleme. Na sobo fli eitome. Na sobo kë glo tēgelobë hi wesibi sobobë ilawa enëne ehwetutemome. Bu foneme gigli mëglalime. ²⁰ Na sobobë keinebame bo belë elesutëname. Na bo melowene nanëgelëme, sobobë gali nēgali galimufe. Na some hana tēbo nēgëtome.”

Na bu gali mëtla, “Jubë gali lalowa.” ²¹ Na Josep bolijahani blalo gali mëtla, “Nēgali, ëbame sebo keinebame tēbo totla. Na bu seme lëkle tëtana na yafe gali tloni, ‘Matëbe, tēbo asa etana.’ Kwe bubë gali aholokwane hana tlola na bume manibo hana tletla. Këme nēgëme seme ebë hobota këme lisitëna.”

²² Na Ruben gali tlome, “Bo yafe gali tlëyo, keinebame asa tēkle etlo. Kwe bobë gali boblo latëtätëna. Josep gli tēgleme nēgëme, na kë hobota kofayame seme këme lisitëna.”

²³ Na Josepbë bolijahani Hibru galina gëgali mëtla. Na Josep bubë gali lowene latletëme kwe bolijahani melowene lamëtla, “Bu sebobë gali lowene hana lële.” Josep Isip life hobë galina gali tlome na li ho Josepbë gali bolijahanime Hibru galina obwelë tëtätëme, këme mumu mëtëbetla, “Sebobë gali lowene hana lëlefe.” ²⁴ Na Josep bubë gali aholokwane tlome. Na bume hune totome na hwelutuwa tako ye tletëme. Na ye kaju tēbe. Na ita tisi. Na bume gëgali tleleme. Na Simeonme aniji tlole. Na tēle toba tabana lei totometle, bolijahanibë naba li mëta. Na bume kalabusu lowa tuku tle.

Josepbë bolijahani Kenan lifewa ita miti-tiya

²⁵ Tokwafe Josep wege home hwelutuwa gali tlome, “Sobo ebë enënebë musu mëta lale hi wesibi sisike eletemomo. Kwe bu kë mëtehweijabë baliti, bubë musu ëfo mëta

sike ekoutemome. Na sobo fli hi wesibi mata elēmome, alēgeme hi namokoujame.” Na bu melē mēta Josep fene gali tlome. ²⁶ Na bolijahani bubē hi wesibi musu, bubē donki kleli matawa gogwa motola, na mititiya. ²⁷ Mititiyabēē na olē ki tēbe na alēge mēta ni namēgebēyame. Na ho li musu tuhu totle, hi wesibi donki klelime lēglēle nalēgleme. Na bubē baliti, musu ēfo mago hwi tlome. ²⁸ Hwi tlome na bolijahanime we telokwakēme, “Bu bobē hi wesibi glo baliti bobē musu mēta wasike mēlafe. Bobē musu mēta ekē mētemole.” Na bu klelegomu memotokouja. Na uli mēta na bu blalo gēgali mēta, “Iyee! Goto bu seme habelē lalētanane.”

²⁹ Na bu Kenan lifewa fwa mutula. Na bolijaya belē mutuja. Na bume kē fata tēgletēmēbē wesibibē gali bolijayame tē mētētata. ³⁰ Na bu gali motlola, “Isip lifebē eso ho seme feilawa gali tlonā. Na blawa meso tētātēna, ‘Sobo hwelutuwa hwi enēnefe.’ ³¹ Na sebo megali tlola, ‘Sebo nēgali enēnemu. Sebo hwelutuwa hwi enēne hanane. ³² Sebo we ita tēle nēbale na sebobē aya jowa. Na sebobē nagifu keinēba ayana Kenan life mēta tafa melo, kwe li keinēba wagli tle.’ ³³ Na kē eso ho seme gali tlonā, ‘Bo sobobē manibo fene su nētātēyo. So mago li ho bona tafa nelome na fliye eitome sobobē ilawa enēneme hi wesibi ehwetutemome, bu foneme gigli mēglalime. ³⁴ Na sobobē nagifu keinēba bome elesutēnana, bo melowene nanēgletēyome, sobo nēgali enēnemu na sogēna enēne hanane na hwelutuwa hwi enēne hanane. Na bo sobobē afame kalabusu lo mago tuhu notokwākēme. Na sobobē lifewa ita elelulome. Na sobo ebē life mago hi wesibi lalowa glo eglekefome.”

³⁵ Na bu hi wesibi musu tutuhu motokouja na bubē baliti musu ēfo mago mana hwi mētaguma. Na bu bolijayana kē baliti hwi motloma na bu tako uli memētla. ³⁶ Na bolijaya Jekop feilawa jiyakle tlome, “Sobo bobē nēbale tlemalē watēbo totomo. Josep waflawi tlita na Simeon mata waflawi tlita. Na sobo metole lalone, Benjaminme eglelulo naegelomene. Matēbemu. Kē sobo bome hobota gwa etakefētēna.”

³⁷ Na Ruben bolijayame gali tlole, “Bo

Benjamin, Isip life mago jume nēglesutē jwa nēgena kwe ju bobē tlemalē iko nēbale lalowa tētēkle etomeme. Bo Benjaminme manēlelulē. Na bo ju belē mana fata nēlelēkakilēme.”

³⁸ Kwe Jekop gali tlole, “Bobē nēba juna hana egimome. Bolijaha wagli tle na buwa tafa lēle. Na bume alēgeme tēbo mogotlana, kwe bo tako manibo mefwa gli nēgelēme. Bo filemi ho nēgeme.”

43

Josepbē bolijahani Benjaminme Isip lifewa mētlemula

¹ Kenan life mēta hi wesibi alujawamu. Na iniwa oneho foneme giglimu memētla. ² Na bu Isip life mago kē mētehweijabē hi wesibi wayawe motloma. Na Jekop bowenime gali tlome, “Sobo Isip lifewa ita eimomo na fli hi wesibi glo naegemole tēname.”

³ Kwe Juda bolijayame gali tlole, “Aya, sebo jume wagali tolēyo, Isip life mago eso ho feilawa gali tlonā, ‘Sobobē nagifu keinēba eglesutēna jwa nēgena kwe bome hana hwi egloname na hi wesibi hana glo egelome.’ ⁴ Ju seme nagifu keinēbame jine egletēnana kwe sebo nimēyame na hi wesibi glo nemole tēyome. ⁵ Kwe ju jine jwa egletēnana kwe sebo hana nigimēyame. Kē ho seme megali togloname nēgeme, ‘Sobobē nagifu keinēba eglesutēna jwa nēgena kwe bome hana hwi eglokwakiname.”

⁶ Na Jekop gali tlome, “Sobo kē home fēyeme gali tlonone, ‘Li keinēba mana lētābetēyo.’ Kē sobo bome hobota gwa tētātēna.”

⁷ Na bowenenino gali motlola, “Kē ho, sebobē ilawa mago enēneme tētakune latlona. Na bu metakune latlona, ‘Blijaya mana tafa lēlene o wagli tle. Na li keinēba nanene.’ Na sebo bubē takune tafu tētātla. Sebo meweniji latla, blawa takune lononawa. Sebo melowene hana tletla, seme megali nalogloname, ‘Sobobē nagifu keinēba elesutēna.”

⁸ Juda bolijayame gali tlole, “Ju Benjaminme jine elēbakētenē na sebo iniwa nigimēya nanēglame, hi wesibi glo nanēgemolame. Na juna, sebobē nēbalena,

sebo iniwa foneme hana gigli nëglame. ⁹ Na bowa ululu sle nëgëtagulëme. Kwe bo ju belë sei jwa nëglëkakilëna kwe bobë wesibiwa. Na bobë kë manibo unaunalëme mana lëbekefëtenëme. ¹⁰ Ju seme lëkle jwa egëtanabë kwe sebo Isip lifewa tëlafe nuguja wa nëglame fene.”

¹¹ Na Jekop bowenenime gali tlome, “Masiwafe, kë eso hobë gali nëgali gali nëgena kwe sobo Benjaminme sei egujelëlome. Na sobo melë saelo. Sobo eflëbowa hi wesibi musu mëta sisike elome na ehowomujome na kë eso home manawa emowelëlome. Na saule tuha wesibi na yemaseneha wesibi na layaha wesibi bume ehwemutelome. ¹² Na some musu mëta kë sisike mëtletëyobë baliti mata ehwemutelome na bume emowelëlome. Bo lowene hana nelë bale bubë wege ho yaya lametlanawa na kë baliti këme sisike mëtla. Na sobo fli baliti mata ehowomujome na fli hi wesibi këna glo naegemolome. ¹³ Na nagifu keinebame elemulome na kë ho betelë eimome. ¹⁴ Bo Gotome megëgali nanëlelë, bu kë eso hobë manibo sle lëgëtatleme na some lëgaitome na Simeonname na Benjaminname yo lëleyome. Kwe bobë nëbale iniwa tēbo miglitayana kwe melëmane tēbo matla.”

¹⁵ Na Jekop boweneni, eso home mëglëlabë lale wesibi na hi wesibi glo baliti loko mëtëtaya. Na bu Benjaminna Isip lifewa mitimiya. Na Josep belë tuhu mëtemola. ¹⁶ Na Josep bolijahaniname Benjaminname hwi tlome na bubë lo tafa lëglelëkefëtlebë wege home gali tlole, “Ju ebë enëneme bobë lowa elelumemo. Na bulmakau kleli tēkle etleme. Na kë ahujume eleme. Na kljina bo bume hi nanëglelëmëme.” ¹⁷ Na kë wege ho bu melëtle Josep fene gali tlole. Na bu kë enëneme Josepbë lowa tlelume.

¹⁸ Na bu lowa tlelumbëë, bu tako uli memëtla, na melowene lamëtla, “Èbame sebo kë tigisiyabë na bu hi wesibi glo baliti sebobë musu mëta sisike mëtla. Na bu kë balitime lowene mëtla na seme tēbo nalëgëtanamefe, bubë lowa këme lëleluna. Na bu seme fa fa mëglame nawa na kalabusu lowa şisike melame na kë eso hobë wege mana fa nëtatleme. Na sebobë donki kleli tukli melame.” ¹⁹ Na Josepbë wege

ho ino li mëta tlibe na bolijahani bu belë mutuja. Na gali motlola, ²⁰ “Masiwafe, sebo tokwëfo takune. Èbame sebo ebelë balitina hi wesibi glome tisiya. ²¹ Glo tla. Na titiya. Na alëgeme ni tebëya. Na hi wesibi musu tutuhu tokouja. Na hi wesibi këna glo baliti, musu ëfo mëta hwi tlaguma. Na sebo kë baliti ekë nehweiya. ²² Kë baliti sebobë musu mëta ya sike tlene. Sebo lowene hana nēla. Na sebo fli baliti mata nehweiya hi wesibi glo nanëglabëme.”

²³ Na kë wege ho gali tlome, “Sobo tutune asa elo na uli asa elo. Sobobë na blijayabë Goto bu kë baliti sobobë musu mëta wasike tleteyo. Bo hi wesibi këna glo tēgelëbë baliti waglo telë.” Na bu Simeonme kalabusu lo mago tuhu totle na bolijahani belë tlelule.

²⁴ Na bu iniwa Josepbë lowa tlelëkakume. Na bume tu tlëme, elebo flëke swa namogotomame. Na hi wesibi mata bubë donki klelime tlëme. ²⁵ Na bu meaholokwane mëtla, “Josep kljina ligisimefe. Hi nalëglelëmëme.” Na bu Josepme mëglëlabë lale wesibi sle mototoma. ²⁶ Na Josep tisi na bu kë lale wesibi metlëla na sēkefo miti bubusu mototoma. ²⁷ Na Josep takune tlome, “Sobo lalowa tafa eulone o hanane? Na sobo èbame bome këgali toglonabë filemi mana tafa lëlene o wagli tle?”

²⁸ Na bu gali tafu mëtëtatla, “Ei, sebobë aya bu mana lëtabe na lalowa tafa lule. Na jubë wege hoha tafa lule.” Na ita sēkefo miti bubusu mëtletla.

²⁹ Na Josep, bolijamo Benjaminme hwi tlole, weife aliji magobë. Na bolijahanime takune tlome, “Ebë sobobë keinëbane, sobo kë gali toglonabë.” Na bu Benjaminme gali tlole, “O hëyai, Goto jume manibo lëgletëme na laitame.” ³⁰ Na Josep bubë keinëbame manibo latletle na ëjeha ye lëletleme. Na këme nëgeme hokweinawa hune totome. Na kwe molowa tēkaklu na kë mëta hwe-lutuwa ye teluletle. ³¹ Na bu ye kuju tēbe. Na nolo tuna swa totle. Na tēkakli. Na bu manibo tafuwa latotle. Na bubë wege home gali tlome, “Te, hi wesibi glo elome na masei mëta gogwa ekoujome.”

³² Na Josep li masei mëta hi tle. Na bolijahani li masei mëta hi mëtla. Na Isip life mago ho, Josepbë lo mëta kë tafa metlabë, li masei mëta blalo hi mëtla. Isip life mago ho, bu Hibru life mago home

tole hana mëtkefëtëma, bu yonane hana mëtla. Këme nëgëme bu blalo këme hi mëtla. ³³ Na bu Josepbë naba lime metafana tafa mëtla, botamenino fene fufu mototoma. Bu oto mago ho mëtla okli mëtla na këme keibë, këme keibë na nagifu nëba yaweme tafa tule. Na bu kë tafabë hwi motlola na klelego memëtletla na blalo gëgali mëtla, “Bu seme habëna lowene lëgletënamene. Beënino kë fufu mëtëtanabëme.” ³⁴ Na wege ho bu bolijahanibë hi wesibi Josepbë masei mago glo mëtletëma. Na kë hi wesibi bume sa mëtëtatëma. Kwe bu Benjaminme feilawa hi wesibimu tlële, tobalimalë hi mëglabë hi wesibi fene tlële. Na bu Josepna hi mëtla. Na bu tako fleflesu lamëtla.

44

Josepbë titono kabo flawi tlatle

¹ Na bu wafi hi mëtla na Josepbë lo tafa lëglelëkefëtlebë wege home gali tlole, “Ju ebë enënebë musu mëtla hi wesibi sisike eletëmeme. Houme fwa asa sike eletëme, ëfomume etometemome. Na ju bubë hi wesibi glome kë mohweijabë baliti, musu ëfo mëtla sike ekoutëmeme. ² Na ju bobë lale titono silva kabo nagifu nëbabë musu ëfo mëtla tuku eletleme. Na bubë hi wesibi këna glo tëglebë baliti mata sike egletleme.” Na bu melatle Josep fene gali tlole. ³ Na olë feti tëbe na wege ho bolijahanime sei tlagume. Na buna donki klelina iniwa mutuja. ⁴ Na bu kë tako lifate kile mëtla. Na kakë hana mutuja na Josep bubë wege home gali tlole, “Ju kë enëneme hokweinawa esogo elagume. Na ju esune egujuwelëmena metakune eglomeme, ‘Sebo sobona yonane nanëla kwe sobo fëyeme gëglë eletënanane. ⁵ Sobo bobë eso hobë lale titono silva kabo fëyeme tokli eletelone. Bobë eso ho tu këna hi lëlekëfe. Kë kabo, lowene hwi mago kabo. Bu kë kabo hwi lolokwefë na bu melowene lalëlekëfe, wesibi tokwafe fata mëglemefe. Sobo fëyeme tëbo enitonë.”

⁶ Na Josepbë wege ho bume esune tlëme na Josepbë gali këme gali tlome. ⁷ Bu gali tafu mëtëtatla, “Masiwafe, ju seme blawa fëyeme so etatënanane. Sebo këha melë hana nëglame. ⁸ Ju seme walowene eletëna. Sebo Kenan life mago kë tigisiyabë na

musu ëfome këhwi togglomabë baliti watehweitëyo. Ju walowene eletëme sebo nëgali gali ho. Ju habelë lowene lalene, jubë eso hobë silva na gol tokli nëgletlameha. Weye. Hanane mu. ⁹ O eso ho, ju sebobë musu hohwi etagwi. Na ju kë kabo li hobë musu mëtla hwi eoglëna kwe kë home mogo nalë satëkle etle. Na ju seme fli kalabusu etaname na sebo jume manawa wege nëgletëyobë ho fata nëletëyome.”

¹⁰ Na bu gali tafu tëtätëme, “Sobobë gali lalemu. Bo kë kabo li hobë musu mëtla hwi noglotelëna kwe bume fwa kalabusu nogotlëme na bobë wege manawa fa lotleme. Na kwe fliye, egitome.” ¹¹ Na hokweinawa bubë musu life mëtla gogwa motokouja na musu ëfo totohwa mëtëtaguma. ¹² Na Josepbë wege ho kabo hohwi tëtätagutë. Bu abwa nëbabë musu afina hohwi tëtätle na këme keibë nëbabë musu, këme keibë nëbabë musu hohwi tëtätagutë. Na nagifu nëbabë Benjaminbë musu yaweme hohwi tëtätle. Na kë kabo Benjaminbë musu mëtla hwi tolë. ¹³ Na bolijahani kë wesibi hwi motlëya na klelego memetla. Na bubë ëho këme kaka mototoma, bu tako manibo mëtletlame nëgëme. Na bubë musu, donki kleli matawa gogwa mëtla. Na ita lifatewa mutuja.

¹⁴ Judana bolijahanina, Josepbë lowa tutuhu motula, Josep lo mëtla mana tafa tle. Na bu tako uli memëtletla na Josepbë elebo lime lamëtitigotlawa. ¹⁵ Na Josep gali tlome, “Sobo bobë lale titono silva kabo fëyeme tokli elone. Sobo lowene hana elone, bo kwe melë ho nëtabë, wesibi ëho mëglebë, eli bo kë wesibi hwi noglomëme.”

¹⁶ Na Juda gali tafu tëtätle, “O eso ho, sebo jume habë gali noglëyomene. Sebo kë tëbo wesibi habëna sle nogotlamene. Goto bu sebobë tëbo wesibi waolafa lotome. O eso ho, kë ho bu jubë kabo toklime kë fa lëgëtabë, kalabusu egotleme. Kwe bume fwa nane, seme iniwa kalabusu egëtaname. Na sebo jume manawa wege nëgletëyobë ho fata nëletëyome.”

¹⁷ Na Josep gali tlome, “Hanane mu, bo melë hana nëgelëme. Kë ho, bubë musu mëtla kabo kë hwi loglëbë, bume fwa kalabusu nogotlëme na buwa manawa wege

lëgletenë ho fata lëleme. Sobo fli kwe blijaya belë lalowa egitome.”

Juda Benjaminbë afloko fa logotlebëme gali tlole

¹⁸ Na Juda Josep belë tuju na gali tlole, “Aiyoo, eso ho ju bobë gali aholokwane enonë. Bo jume lalowa gali noglëmene. Bo walowene nelë, ju tako eso homu, eso ho Fero fenene. Ju bome wame asa enonë. ¹⁹ O eso ho, ëtani ju seme metakune latlona, ‘Sobobë blijayana, blijahanina mana tafa mëlane o hanane?’ ²⁰ Na sebo gali tolëyo, ‘Negalife. Sebobë aya mana tafa lële na bu filemimu. Na sebobë nagifu keinëba mana tafa lële. Bolijaya filemimu tètabe na bota mana fu totle. Na kë nëbabë bolijaha wagli tle, buwa tafa lële. Na këme nëgeme bolijaya bume tako tole lalëletle.’ ²¹ Na eso ho, ju seme megali latlona, ‘Sobobë nagifu keinëba bome elesutënamo, bo bume hwi nanoglolëme.’ ²² Na sebo jume gali metafufu tëtätëyo, ‘Kë nëba bolijayame asa kile malotle. Bu bolijayame kile logotlona kwe bolijaya tako manibo fwa gli lëgleme.’ ²³ Kwe ju seme gali tlon, ‘Sobobë nagifu keinëba eglesulo jwa nëgena kwe sobo bome ita hana hwi egloname, hanane mu.’

²⁴ Na sebo aya belë titia na ju seme kë gali toglonabë gali bume të tëtätla. ²⁵ Na tokwafe aya gali tlon, ‘Sobo eimome na fli hi wesibi, balitina glo emoletëname.’ ²⁶ Na sebo gali tlole, ‘Sebo hana nigimëyame. Sebobë nagifu keinëba bume nëglelula jwa nëglana kwe sebo kë home hana hwi noglolame. Anë, sebobë keinëbame nëglelulana kwe sebo kë eso home hwi noglolame.’ ²⁷ Na sebobë aya megali tlon, ‘Sobo walowene elo, bobë mëse Resel iko nëbale tële wafata totometenë. ²⁸ Na jowa nëba bome wakile tëtänë na bo melowene nanelë, waluju mago kleli bume watëkle totle. Bo ita hwi hana nololë. ²⁹ Na sobo li nëba bo mago eglemulona na bume alëgeme tëbo mogotlana kwe bo tako manibo fwa gli negelëme, bo filemi ho nëgeme.’

³⁰⁻³¹ O eso ho, sebo nagifu keinëba ebë life mëta kile nëglana, na sebowe nigitiyana, na sebobë aya kë nëbame hwi jwa loglolona kwe bu gli lëgleme. Bu kë nëbame tako

tolemu lalëletle. Sebobë aya filemimu na sebo kë nëba nëglelula jwa nëglana kwe sebo bume tëboha nogotlame. Na bu tako manibome fwa gli lëgleme. ³² Na bo ayame wagali sle tlole. Na bo megali latlolë, ‘Bo ululu sle nugujuwetlëme na bo ju belë hana nëglesulëna kwe bobë wesi-biwa. Na bobë kë manibo unaunalëme mana lëbekefëtenëme.’ ³³ Na bo metole nanelë, kë nëba manawa wege lëgletëbë ho fata hana lëgleme, bowa fata nëgletëme. Bu kwe bolijahanina matitiya. ³⁴ Kë nëba bona hana nëgëyeuna kwe bo aya belë ita hana nuguwime. Bo bubë manibo hwime tole hana nëlëyo.”

45

Josep bolijahanime gali tlole, bo fëye hone

¹ Na Josep bolijahanime tako manibo tletëme kwe bubë wege hobë li mëta yeme tole hana tle. Këme nëgeme bubë wege home gali tlole, “Sobo iniwa lo mago totoho ekako.” Na totoho mëtëkaka na buwa bolijahanime tafa tlelëme. Na bu Hibru galina gali tlole, “Bo Josep, sobobë keinëba.” ² Na Josep feilawa ye tle. Na Isip life mago oneho kë ye lego aholokwane mutula. Na kë ye tëglebë gali Isip lifate mago eso home gali mutujuwelëla. ³ Josep gali tlole bolijahanime, “Bo Josep. Bobë aya wagli tlene o mana tafa lële.” Na bolijahani bubë gali yafe aholokwane motlola kwe bu tako uli memëtletla na bu gali tafu hana mëtëtätla. ⁴ Na kwe Josep bolijahanime gali tlole, “Sobo loliwa esijo.” Na bu loliwa mutuja. Na bu gali tlole, “Bo Josep, sobobë keinëba. Ètani sobo bome Isip life mago home yo tlomo, bubë wege manawa fa nanëgëtatëmëme, na baliti glo telo. ⁵ Kwe sobo ëtani bome kë tëbo tëgëtanabë wesibime tutune asa elo na welili asa elo. Bo some kofayame hana tëbo nogotome. Goto buwa jine tlënë. Some ebë life elë nogoutatëyobëme, onehome nëgaitamë nanëgelëme. Foneme gigli jwa namëglame. ⁶ Na kë life mëta hi wesibi jwa tlibutu tële wamutuju. Kwe hi wesibi jwa tlibutu to-bali mana mebokwe, na bu nuju mago hi wesibi hana wawa mëglame. ⁷ Na Goto bu bome, nogoutatëyobëme jine telëbakënë,

some nēgaito nanēgelēme, sobo foneme gigli jwa naegelome. Na sobobē nēbaletono unaunalēme natafa mokoutēyome. ⁸ Kwe ebē lifewa sobowa jine tlēna nane. Wēye. Goto buna jine tlēnē. Na bome aniji tlonē, eso ho Ferome lale lale lowene nēglēlēbēme. Oneho, eso ho Ferobē lo mēta kē tafa mēglabē, na bu, bome eso home tafa nēgletēmēbēme anijimotlona. Na bo Isip lifebē iniwa onehobē eso home tafa nēletēmē.

⁹ Na sobo aya belē hokweinawa eitome na megali eglolome, ‘Jubē nēba Josep mana lētabe na bu megali lalēle, Goto bome Isip lifebē eso home aniji tlonē. Na ju bo belē hokweinawa esi. ¹⁰ Na jubē nēbalenama na blijafujuniname iniwa elesumeme. Na ju mēmē kleli na sipsip kleli na bulmakau kleli name na sobobē iniwa wesibi fli etobaklome. Na bomēta esijome. Na Gosen lifeku mēta tafa elome, bobē li mēta. ¹¹ Na ju Gosen life mēta tafa eglona, bo jume tafa nanēglēlēme. Hi wesibi jwa tlibutu tobali mana mēbe. Na bo metole nanelē, ju na jubē nēbale foneme gigli hana mēglame na sobobē kleli mata foneme gigli hana mēgleme, bo some tafa nēglēlēyome nēgeme.’” ¹² Na Josep bolijahanime gali tloime, “Sobo, seme Benjaminna, hwi sle elona na lowene sle eletēname, bo Josep, bo some ekē gēgali nēlelēyo. ¹³ Na sobo ayame megali eglolome, ‘Josep Isip life mēta eso home tafa lēle.’ Na lebutako wesibi sobo kē hwi eglomobē ayame mata gali etujuwelolome. Na sobo hokweinawa eitome na bume elesutēname.”

¹⁴ Josep gēgali wayawe tlole, na bolijamo Benjaminme yena hwē tlēle. Na Benjamin mata hwē tlēle na ye mētletlēgo. ¹⁵ Na Josep fli bolijahanime yena hohwē tokou na bubē ahinome mēmētletēkoutēme. Bu melē wafi tle na bolijahani bume gēgali mētletlēla.

¹⁶ Na Josep bolijahani kē mitigisiyabē gali eso ho Fero belē fe tuletletle. Bu na bubē wege hona, tako fleflesu memētletēma. ¹⁷ Na eso ho Fero Josepme megali tlole, “Ju blijahanime megali eglomeme, ‘Sobobē wesibi donki kleli matawa gogwa eolome na Kenan lifewa ita eitome. ¹⁸ Na sobobē aya na ilawa mago ho bo belē elesumome, na bo some Isip lifebē lale lifemu yo

nanēglēyome, na sobo lebutako lale hi wesibi hi naegelome.’” ¹⁹ Na ju blijahanime mata megali eglomeme, ‘Sobo Isip life mago kalē loha wesibi, wesibi hos kleli kē asē mēglēlēmebē, glo elome na sobobē lifewa ehujome. Na sobobē one na nēbale na blijaya kē mēta tafa melame na kēna elesumome. ²⁰ Na sobo lebutako wesibi asa ehweiyo. Na sobo kē hune egllobē wesibi asa lowene eletemo. Matēbemu. Bo some Isip life mago lale wesibi nēglēyome.’”

²¹ Na Jekobē bowenenino, melē mētla eso ho Fero fene gali tloime. Na Josep kalē loha wesibi, wesibi tlēme eso ho Fero fene gali tle. Na alēgeme hi mēglabē hi wesibi mata tlēme. ²² Na bu bolijahanime tiho ēho tlēwagume. Kwe Benjaminme tobali tiho ēho na silva baliti 300 tlēle. ²³ Na Josep Isip life magobē lale wesibi, 10 iko donki kleli matawa gogwa toletēme na kē donki kleli bolijayame telēkakle. Na bu witi liji, na bletē nage, na fli lale hi wesibi, na fli 10 tamo donki kleli matawa gogwa tole, na bolijayame mata telēkakle. Bu migisiyana, alēge mēta hi namēkekēyame. ²⁴ Na Josep bolijahanime jine telēkakēmena na gali tloime, “Sobo sobolalo alēgeme momata asa ekoujo.”

²⁵ Na bu Isip life kile mototla. Na mititiya. Na bu bolijaya Jekop belē Kenan lifewa fwa mutula. ²⁶ Na bu megali motlola, “Josep gli hana tle, hanane mu, mana tafa lēle. Na ēje Isip life onehome eso home tafa lēletēme.” Na Jekop klelego metle. Na boblo totome. Na gali tloime, “Sogē lalo.” ²⁷ Kwe bu iniwa wesibi Josep kē gali toglomebē bolijayame gali motlola. Na Jekop kalē loha wesibi, wesibi Josep kē jine tēglēmebē hwi tloime. Na manibona sle tle. ²⁸ Na Jekop gali tle, “Negalimu. Bobē nēba Josep mana tafa lēlefe! Bo Josep belēme hokweinawa nuwime. Na hwi nujuwelēlēme na mana gli nelēme.”

46

Jekop bu kē tafa tēglēlēmebē enēneme Isip lifewa tlemume

¹ Jekop bubē iniwa wesibi sle totome na bu nonino name nēbale name Isip life elē tlemume. Bu Berseba lifewa fwa tuletletle na Jekop bubē bolijayabē Aisakbē Gotome,

sipsip kleli ahujume temu totometle, Goto sinikibo hëhë nalëgleme. ² Na kwe klabë, Goto Jekopme nimitelë mëta fata tletle. Na we tlole, “Jekop, Jekop.”

Na Jekop tafu tëtatlë, “Wa, bo mana ekë tafa nelë.”

³ Na Goto gali tle, “Bo Goto. Bo jubë blijayabë Goto. Ju Isip lifewa egujume uli asa ele. Tokwafe bô melë nogotomëme, bo jume nëgaitëme na bo jubë bisemlenime feilawa onehome fata nogotomëme.

⁴ Isip lifewa bona weife nëgiyume. Na jubë bisemlenime ebë lifewa bo ita sei nëgelëfamëme. Tokwafe ju gli eglëna, Josep jume bu gwa lëgëtamëme matëmatë mëta.”

⁵ Na Jekopbë iko nëbale, Jekopme kalë loha wesibi mëta gwa mototokwakla. Na bubë one na nëbale name mata gogwa motokwaka. Isip life mago eso ho Fero, bu kë kalë loha wesibi tlëme, bu këna muguja namëglame. Na kwe Jekop bu Berseba life kile totle. ⁶ Na bu bulmakau kleli mëtleluma. Na Kenan life mago kë glo mëtlabë wesibi na iniwa mëtehouja. Na Jekop bubë nëbalena bolijafujunina, Isip lifewa iniwa mutuja. ⁷ Bu memutuja lamëtla. Bubë bowenenino na bokonino na bolijafujunino buna iniwa mutuja.

⁸ Ebë Jekopbë nëbalebë weniji buna Isip lifewa kë mutujabë. Bubë iko nëbabë weniji, abwa nëbabë weniji, Ruben. ⁹ Na Ruben boweneninobë weniji melë, Hanok na Palu na Hesron na Karmi. ¹⁰ Na Simeon boweneninobë weniji melë, Jemuel na Jamin na Ohat na Jakin na Sohar na Saul. Saulbë bota bu Kenan life mago mëse. ¹¹ Na Livai boweneninobë weniji melë, Gerson na Kohat na Melali. ¹² Na Juda boweneninobë weniji melë, Er na Onan na Sela na Peres na Sera. Kwe Er na Onan bu ëtani Kenan life mëta wagigli mëtelo. Na Peres boweneninobë weniji melë, Hesron na Hamul. ¹³ Na Isakar boweneninobë weniji melë, Tola na Puva na Iop na Simron. ¹⁴ Na Sebulan boweneninobë weniji melë, Seret na Elon na Jalel. ¹⁵ Ruben na Simeon na Livai na Juda na Isakar na Sebulan, na bu Leabë nëbale Jekopbë mëse. Lea bu nemosana nëba mata fata tëta, bubë weniji Daina. Na Leabë nëbale na bolijawani bu kënji fata mëtla 33.

¹⁶ Na Gat boweneninobë weniji melë, Sifon na Hagi na Suni na Esbon na Eri na Arodi na Areli. ¹⁷ Na Aser boweneninobë weniji melë, Imna na Isva na Isvi na Beria. Na bubë mësenëbabë weniji ebë Sera. Na Beria boweneninobë weniji melë, Heber na Malkiel. ¹⁸ Jekop Silpana kë nëbaneni mëtëgelobë nëbale na bolijafujuni kënji fata mëtla 16. Silpa ebë Leame wegeme egaitamëbë mëse. Bume manawa wege eletë. Ètani Laban bu Silpa Leame tlë. Laban ebë Leabë bolijaya.

¹⁹ Na Jekopbë mëse Resel, bu iko nëbale tlemalë, bubë weniji Josep na Benjamin. ²⁰ Na Josep, Isip life mëta tafa tëglëna, Asenatme mana sei tle. Asenat bu Potiferabë boko. Potifera bu Heliopolis life magobë fëso hi wesibi ahujume ahujume lëglekëfëbë ho. Asenat bu iko nëbale tlemalë fata totometle. Bubë weniji, Manase na Efraim. ²¹ Na Benjamin boweneninobë weniji melë, Bela na Beker na Asbel na Gera na Naman na Ehi na Ros na Mupim na Hupim na Art. ²² Jekop Reselna kë nëbaneni mëtëgelobë nëbale na bolijafujuni kënji fata mëtla 14.

²³ Danbë bowene jowa. Bubë weniji, Husim. ²⁴ Na Naptali boweneninobë weniji melë, Jasel na Guni na Jeser na Silem. ²⁵ Jekop Bilhana kë nëbaneni mëtëgelobë nëbale na bolijafujuni kënji fata mëtla 7. Bilha ebë Leame wegeme egaitamëbë mëse. Bume manawa wege eletë. Èbame Laban bu Bilhame Reselme tlë. Laban ebë Reselbë bolijaya.

²⁶ Na Jekopbë nëbale na bolijafujuni buna Isip lifewa kë mutujabë, bu kënji 66. Kwe bu Jekopbë boweneninobë oneme tabëi hana mëtla. ²⁷ Na Josep no bu tlemalë iko nëbale fata totome, Isip life mëta. Na kë tlemalë nëbale na Jekopbë nëbale na bolijafujuni Isip life mëta kënji mëtabëya 70.

Jekop na bubë nëbalena bolijafujunina Isip life mëta tafa mëtla

²⁸⁻²⁹ Jekop Judame afina jine tlële, bu Josepme no lëléleme Isip lifate mago na buna misijome bolijayame Gosen life mëta esune nalëglëleme. Na Jekop na nëbale na bu Gosen lifewa fwa mutulana, Josep bubë wege home gali tlome, “Sobo bobë

kalë loha wesibi sagli elëtëname.” Bo ayame këna hwi nanujuwelëlëme. Bu këna Gosen lifewa tuju, bolijayame hwi naloglome. Na Josep bolijayame yafe hwi tlole na bume hwë tlële na ye tlelële. Meye tëgletëlebëë, na tokwafemu kuju tëbe. ³⁰ Na kwe Jekop Josepme gali tlole, “Jume wafi hwi noglëme nëgëme na bo melowene nanelë, ju mana tafa ele. Bo lalowa gli nëgelëme.”

³¹ Na kwe Josep bolijahanime na bolijayabë ilawa mago onehome gali tlome, “Bo Isip life magobë eso home, megali nugujuwelëlëme, ‘Bobë afani na ayabë ilawa mago oneho, bu Kenan life kile mutula na bu bo belë fata mëkakija. ³² Kë ho bu sipsip kleli mëlëkefëma. Na bubë sipsip kleli na bulmakau kleli mata melesuma. Na bubë iniwa wesibi mata mehweija.’ ³³ Na tokwafe eso ho some we loglëyona na takune loglëyona, ‘Sobo fëye wege fa etokweflone.’ ³⁴ Sobo megali eglolome, ‘O eso ho, sebo sipsip kleli na bulmakau kleli nëglëmabë enëne. Sebo tokwetokwënume nëgena, kë wege mana fa tëtagila. Sebobë afunino mata sipsip kleli memëtlëwagima.’ Sobo eso home kë galime gali eglolona kwe bu some hana hehë lëgletëyome na megali lëglëyome, ‘Sobo Gosen life mëta lalowa tafa ekekome.’ Isip life mago ho bu sipsip kleli mëglëmabë home tole hana mëletëma. Këme gali tlome, ‘Sobo Gosen life mëta fwa lalowa tafa ekekome.’”

47

¹ Na kwe Josep eso ho Ferome megali latujuwelële, “Aya afanime Kenan life mago wafata lëlelëkakime. Bu sipsip kleli na bulmakau kleli na iniwa mëlesuma na bubë iniwa wesibi mata mohweija. Na bu Gosen lifate mëta kë tafa mëla.” ² Na Josep tobalimalë bolijahanime gali telëkakëme. Na bu mitisiya. Na eso hobë li mëta mitlija.

³ Na kwe, eso ho takune tlome, “Sobo fëye wege fa etokweflone?”

Na bu gali tafu mëtëtatla, “Sebo sipsip kleli nëlëkefëma, sebobë ayanino fene mëtëlekefëma. ⁴ Sebo metole nanëla, sebo ebë lifate mëta esokwaneme tafa nëglame. Hi jwa olë Kenan life mëta fata tëgletëname nëgëme na sebobë sipsip kleli agosaba jwa

nëgëme. Na fëye wesibi hi mëgëlemene? Këme nëgëme, sebo metole nanëla, ju seme megali lalowa eglonamene, ‘Sobo Gosen life mëta lalowa tafa eglome.’”

⁵ Na kwe eso ho, Fero, Josepme gali tlole, “Blijaya na blijahanina wamisiya, juna tafa egllobëme. ⁶ Ju Isip lifatebë iniwa afloko lowene sle eletëmeme, na jowa lale aflokomu hwi elotëmeme na yo elomeme kë mëta tafa namëglame. Na ju metole eglëtëmena bu Gosen life mëta tafa matla, kwe ebë lalowa. Na jubë ilawa mago ho flime eselëmeme, bu bulmakau kleli mëglëmabë alëge kë lowene sle mëgletlabë, na ju bume aniji elomeme, bobë bulmakau kleli mëglëma namëglame.”

⁷ Na kwe Josep bolijayame eso ho Fero belë sei tlële. Na Jekop Gotome takune tlole, eso ho Ferome ululu sle nalëgëtaguleme na lëgaitawagule nalëgleme. ⁸ Na eso ho gali tlole, “O aya, jubë tlibutu ebënujune?”

⁹ Na Jekop tafu tëtätla, “Bo ebë life mëta kë tafa nokweibë tlibutu këniji, 130. Ebë tako olë nane tafa nokwei kwe bome lebutako hobota mitisi tenë. Bobë afunino bu ebë life mëta tako tafa motokweijamu. Na bubë tlibutu ebë lebutakomu kwe bobë tlibutu tëlewa.” ¹⁰ Na kwe Jekop eso home kaiye tlole na tuju. ¹¹ Na Josep bolijayaname, bolijahaniname taitame, lale life yo naloglomeme, eso ho fene gali tlole. Na bu Rameses life yo tlome, kë life mëta tafa namëglame. Kë life afloko lalemu kwe Isip lifatebë fli life afloko bu sogë lalowaha. ¹² Josep bu hi wesibi bolijayaname, bolijahaniname, bolijayabë ilawa mago oneho name, lëlekefëme.

Isip life mago oneho tako fone memëta

¹³ Tako fone fata tletëme na iniwa life hi wesibi jwamu. Isip life mago oneho na Kenan life mago oneho bu foneme tako gigli lamëlekefëyamu. ¹⁴ Na Isip life mago oneho na Kenan life mago oneho bu hi wesibi Josep mago balitina glo mëtëlekefëya. Na bubë baliti yawe motloma. Na Josep kë glo lëglekëfëbë baliti, eso hobë lo mëta gogwa tlekëfe. ¹⁵ Na Isip life mago onehobë baliti na Kenan life mago onehobë baliti yawe motloma na iniwa oneho Josepme gali mutujuwelëla, na bu gali motlola, “Hi

wesibi enëna. Hana enënaye kwe sebo jubë naba li mëta gigliwa nëglame. Ju seme aitana. Sebobë baliti wafi yawe mëgleme nëgeme.”

¹⁶ Na kwe Josep gali tloime, “Sobobë baliti wayawe eglomona, kwe sobobë bulmakau kleli na sipsip kleli bome elsume kefetëname. Na bo some hi wesibi kofayame nanëglëkefëyome.” ¹⁷ Na bubë hos kleli na bulmakau kleli na sipsip kleli na mëmë kleli na donki kleli Josepme mëtlumekefetla. Na Josep hi wesibi kofayame tlëkefëme. Na bu melë kë mëtlekefëyabë jowa tlibutu. Bu melëwa motokoujabëë na kë tlibutu mana yawe motlola.

¹⁸ Kë tlibutu yawe motlola na ita Josepme mutujutla na gali motlola, “O eso ho, sebobë hobota jume hana ëho nëgëtatëyome. Sebobë baliti alujawamu. Na sebobë iniwa sipsip kleli na bulmakau kleli jume watlëkefëyo. Sebo jume nëglëkefëyobë wesibi hanane mu. Kwe sebowa nëtabëya na sebobë lifewa mëbagu. ¹⁹ Ju seme foneme gigli nëglabëme asa elësëna na ju sebobë flëke feilawa tëbo lëglebëme asa elësëtëna. Na sebo metole nanëla, eso ho Fero, bu seme laitakefëname na seme hi wesibi lëlëkefëname. Kwe sebo bubë wege manawa fa nëgëtatlabë oneho fata nëgletlame. Na sebobë life mata bume yo nololame. Kwe ju seme hi wesibi na olo wesibi eglënana kwe sebo foneme hana gigli nëglame. Na sebo tafa sle nëlame na sebobë flëke tëbo jwa nalëgleme.”

²⁰ Na kwe ëbame kë fata tëglebë fone mana lëbe na bu tako fatamu lalële. Na Isip life mago oneho Josepme hi wesibi sëneme bubë flëke yo mëtlagula. Na Josep bu kë iniwa flëke eso ho Ferome yo tlole. Këme nëgeme Isip lifatebë iniwa flëke, eso ho Ferobë flëkemu fata tletle. ²¹ Na Josep melë latle, Isip lifebë iniwa onehome gali tloime, “Sobo eso ho Ferobë wege manawa fa etakefetelome.” Këme nëgeme iniwa oneho bubë wege manawa fa mëtakefetla. ²² Kwe, Josep bu fëso hi wesibi ahujume ahujume mëglekefëyabë, hobë flëke hi wesibi kofayame hana fa tëttagutëme. Melëme nëgeme eso ho Fero bu kë enëneme baliti tlëkefëmeme nëgeme. Na bu kë balitina hi

wesibi glo mëtlekefëya. Këme nëgeme bubë flëke hi wesibina kofayame yo jwa këme motlola. ²³ Na Josep bu onehome gali tloime, “Sobo aholokwane ekoujo. Bo sobo na sobobë flëke hi wesibina wahihijika telë. Na sobo eso ho Ferobë wege manawa fa egëtatelobë oneho tafa waelo. Na eli, bo olo wesibi some nëglëyome, sobobë nuju mëta tobalo naekoujome. ²⁴ Tokwafe nuju mago hi wesibi wawa egelona kwe sobo fu 5 mëta sa gwa etlo. Jowa lokotabobë eso ho Ferome elëlome, na 4 lokotabobë some egelome. Na somagobë fli unina tobalo egelobëme gogwa elome. Na fli sobo na sobobë nëbalena hi elome.”

²⁵ Na kwe oneho Josepme gali motlola, “Eso ho, ju seme hi wesibi watlëna, na seme wataitana, na sebo iniwa tafa sle nanëla, sebo gigli hana nëglame. Na sebo tako fleflesumu nanëla, eso ho Ferobë wege manawa fa nëgëtakefetlame.”

²⁶ Na kwe Josep Isip life onehome gali tloime, “Sobo aholokwane ekoujome na kë gali esogo elelëlome. Tokwafe nuju mago hi wesibi wawa egelona kwe sobo fu 5 mëta sa gwa etlo. Jowa lokotabobë eso ho Ferome elëlome.” Kë gali unalëme mana lëbagutëmeme na mana ekë lëbetëme. Kwe eso ho Fero bu fëso hi wesibi ahujume ahujume mëglekefëyabë hobë flëke hana fa tëtätëme.

Josep bolijayame gali sësle tëtatlë, “Bo jume Kenan life mëta matëmatë nugutëme”

²⁷ Israel enëne bu Isip lifatebë provins Gosen mëta tafa mëtla. Na bu kë flëke bume yo tloime. Na bu lebutako nëbale fata mototoma. Na feilawa oneho fata mëtla. ²⁸ Na Jekop bu Isip life mëta 17 tlibutu tafa tle na bubë iniwa tlibutu këniji 147. ²⁹ Na bu melowene latle, “Bo gli nëgelëme teife.” Këme nëgeme bu bowene Josepme këme gali telëkakle, ligisitle nalëgleme. Na bu tisitle. Na Jekop bume gali tlole, “Ju bome tolemu laletenë, kwe ju toba bobë yelukwafe sei elulukwakëmeme na bome megali sle enonëme, ‘Bo jume Isip life mëta hana matëmatë nëgëtëme.’ ³⁰ Bo gli nëgelëna, ju bome ebë life mëta asa matëmatë etanë. Weye. Matëbe. Bo mogome ebë life mago egehunëme na bobë

afuninobë titono matëmatë mëta gwa eutanëme.”

Na Josep gali metafu tëtatile, “Bo jume melë nêgëtëme ju fene gali ele.”

³¹ Kwe Jekop gali tlole, “Ju bome iniyafememu fwa gali sle eglonëmemu, ju kë wesibi melë egotleme.” Na Josep bolijayame iniyafememu gali sle tlole. Na kwe, Jekop bubë ni labuku mëta eso life tuku totle na Gotome mana flelesu tletle, Josep bume gali sle togloleme nêgëme.

48

Jekop bu Gotome takune tlole, Efraim na Manasename ululu sle nalëgëtagumeme na lëgaitawagume nalëgleme

¹ Tokwafe bu Josepme gali motlola, “Blijaya tëbo lalëlo.” Këme nêgëme bu nêbale tlemalë, Manase na Efraimname bolijaya belëme këme tlelume.

² Na ho Jekopme gali motlola, “Jubë nêba Josep walisi, jume hwi naloglëme.” Na kwe Jekop ni mago alabujuwa huju tle na ni labuku mëta mana tafa tle.

³ Na Jekop Josepme gali tlole, “Goto bu iniwa afutukuna. Na bo bume Kenan lifatebë tokwëfo lifeku Lus mëta nimitelëna hwi tlole. Bu bome lale gali tlënë, lëgaitanë nalëgleme. ⁴ Na bome gali tlonë, ‘Bo jume feilawa nêbale nêglëme, na lebutako blijafujuni tafa namëgletëyome. Na ebë life nêlëme, na bubë lifemu unaunalëme lëgëbetëme nalëgleme.’” ⁵ Na Jekop ita gali tlole, “Bo ju belëme Isip lifatewa tigisi jwa nêgena, jubë mëse tële nêbale mana fata totome. Bubë weniji Efraim na Manase. Na kë nêbale kënegebë, bobë nêbaleha tafa namëgletenome. Bobë nêbalemuha natafa mëgelome, Rubenna Simeonna fene tafa melo. ⁶ Kwe ju nêbale Efraimnabë, Manasenabë nagi fata egotomena, kwe jubë nêbalemu tafa mëgletëyome. Na tokwafe flëke afloko bwa bwa lëglëwagumena, kë nagifu nêbale bolijahanibë ku mëta tafa mokoujame. ⁷ Bo kë gali jume fëyeme nane gali nolë. Bo jubë bita Reselme tako manibo nêgletëme nêgëme. Bo Mesopotemia lifate kile tulë na Kenan lifewa tigusibë na Resel mana gli tletenë. Sebo Efrata lifate kakëha mana asë tëkekëya na bu mana gli tle. Na bo Efrata lifate

alëge li mëta gwa tëtë.” Efrata ebë Betlehem lifatebë ëtanifu weniji.

⁸ Jekop tële nêbale hwi tlole na takune tlole, “Ebë yalëbë nêbalene?” ⁹ Na Josep gali tlole, “Aya, ebë bobë nêbalefe. Bo ebë lifate mëta bowa tafa tëlëna, Goto bu kë tële nêbale mana tlënë.”

Na kwe Jekop gali tlole, “Ju kë nêbale bo belë elesume. Bo Gotome takune nanoglolëme bume ululu sle nalëgëtagumeme na bume lëgaitawagume nalëgleme.” ¹⁰ Jekop bu filemimu nêgëme na naba olobaha këme lamu mototometle. Këme nêgëme, bu hwi sle hana tlole. Na Josep bu tlemalë nêbaleme loliwa tlesumetle, hwi naloglomeme. Na bu nêbale hohwë tle na ahinome sësle totome. ¹¹ Na Jekop Josepme gali tlole, “Ëtani bo meweniji latelë, bo jume hana hwi noglëmewa, kwe melowene latletë wagli tlewa. Kwe Goto bome taitanëme nêgëme na bo jume fwa nane hwi nolë. Wëye. Bo jume na jubë nêbalenome mehwi nanolometë.” ¹² Na Josep bubë tlemalë nêbale Jekopbë elebo li mago nono tule. Na Jekopbë yako li mëta bubusu tletle na eso life mëta tēbetle. Jekop bu letitabo homu nêgëme.

¹³ Na Josep bubë tlemalë nêbaleme Jekop belë tlelume. Na bubë abwa nêbame, Manaseme, Jekopbë tobamu tobali elë gwa totle, na nagifu nêbame, Efraimme, yemane tobali elë gwa totle. ¹⁴ Kwe Jekop toba hihijika tle na li afalëba matawa gwa towetle, na bubë tobamu tobabë nagifu nêba, Efraimbë eso mëta gwa totatle na yemane tobabë abwa nêba, Manasebë eso mëta gwa totatle. ¹⁵ Na Jekop bu Gotome takune tlole, Josepbë afenëbome lëgaitawagume nalëgleme. Na bu megali tlole, “Goto, bobë afu, Abraham, na bobë aya, Aisak, bu jubë lowenewa esogo mëtleletëyo, na boblo hana mëtëto. Beë bome nafu tētanëna tafa tēglaginibë, na ebë olë elë mana ekë fe nêkaki. ¹⁶ Na ju bome enselha fata tletenë. Na tēbo wesibi mitisikefētenëna, ju bome taitakefēnë. Na ju kë tlemalë nêbaleme ululu sle etokwefëmeme na aitakefëmeme. Ju bume aitameme, na bubë bosemlembë nêbale lebutako enënemu fata namokoujame. Na kë enëne, bobë weniji na Abrahambë weniji na Aisakbë weniji

aholokwana ti mēgletēmalime.”

¹⁷ Bolijaya tobamu toba, nagifu nēba Efraimbē eso mēta kē gwa totatlebēme Josep hwi tole na bu kēme fleflesu hana tletle. ¹⁸ Na bu bolijayame gali tole, “Wēye. Aya melē asa ele. Ebē nēba kēnegebē, bolijaha. Ju tobamu toba bubē eso mēta gwa egotatlame.”

¹⁹ Kwe bolijaya tole hana tle, na Josepme gali tole, “Hēyai, bo lowene nanelē, bo lowene nanelē. Kwe abwa nēba, Manasebē bosemnenibē nēbale bu mata feilawa enēneha fata mēglame, kwe bolijamo Efraimbē bosemnenibē nēbale feilawa enēnemu fata mēglame, lebutako lifate mago onehoha fata mēgletlame.”

²⁰ Na kwe ebē olēna, Jekop bu lale gali tlēme, Goto bu kē tlemalē nēbaleme ululu sle nalēgētagumeme na lēgaitawagume nalēgleme. Na bu Josepme gali tole, “Israel life mago oneho bu Gotome takune moglolana, fli onehome ululu sle lēgētagumebēme, kwe bu jubē tlemalē nēbalebē weniji fēfē mogotomame, na fli enēneme gali molomame, ‘Goto bu some ululu sle malēto, Efraimna Manasename fene ululu sle tētagime.’” Jekop melē kē totomebē Josepbē nagifu nēba, Efraim abwa nēbaha tētabe, na abwa nēba, Manase, nagifu nēbaha tētabe. Na Efraim abwa nēbaha fata tle.

²¹ Tokwafe, Jekop Josepme gali tole, “Ju aholokwane ele! Bo gli nēgelēme nounou ekē nelē! Kwe Goto sobona egētabome na bu some sobobē semlenibē lifewa lēglelujome. ²² Ētani bo Amorbē ilawa mago onehome kosina nemona momogli tletomē. Na bubē life, Sekem wahijika totomē. Sekem life ebē lale lifemu. Na bo kē life jume fwa nēglēme. Bo jubē blijahanime hana nēglēmēme.”

49

Jekop boweneninome yawe galime gēgali tlelēmē

¹ Jekop bubē nēbaleme gali telokwakeme, “Sobo esijome na bome lolime tafa eletēname. Fli wesibi some tokwafe fata mēgletēyobēme gēgali nanēglēlējome. ² O bobē nēbale, sobo bobē li mēta loko elelējō,

bobē gali aholokwane naegloname. Bo sobobē blijaya, Israel.

³ Ruben, ju bobē abwa nēba. Bo falakeme nēgena, sebo bitana jume mana fu tēto. Ju flesu ho fata tle na ju tako afutukuna homu. Jubē afutuku jubē iniwa blijamonibē afutukume boblo lalotome. ⁴ Jubē lowene haliji tuha sēsēbo lēletē. Ho lēkle hana lēgētātēme. Kwe, ju auto mago ho tafa hana egleme. Ju bobē mēseme atome fa tēgētāmēme nēgēme. Na bo tako tiniji latletē. Ju tēbo lowenemu esogo tlelēle.

⁵ Simeon bolijamo Livaina bu wame wesibi glo mētlekefo na fli home wame motlokwefēmo. ⁶ Bu wame lowene fa mogotokweflona, bu ho flime mogo nalē memēlagekefo. Na bu wame jwa tafa mēgelona, bu tuja ato bulmakau klelibē elebo salēme fwa hihli motokwefētēmo. Kēme nēgēme, bo bume ehe hana nolomē. Blalo kē sle motokweflobē galibēme, bo kē aholokwanebēme tole hana nēlekefētēmē. ⁷ Bubē wame lowene bume fwa tēbo nalogotomeme. Bubē wame lowene takomu nēgēme, na wame lowene tēbowa tēbetēme. Bo bume hehē nanēletēmē. Na bo bu tlemalē name na bubē nēbale name fufu nēbetokwakēmēme. Na bu Israel life mago onehona bwa bwa tafa namēglēlēmame. Bo bume flēke hana yo noglomēme.

⁸ Juda, jubē blijamoni na blijahani jume bibita mēgētagujome. Jume fli oneho wame moglējona, ju mou mēta fwa fafa egleme. Na jubē blijamoni na blijahani jume sēkefo bubusu motometējome. ⁹ Juda, bu afeku laion kleliha. Bu kleli fa fa lēlekēfe, na hihi lēlekēfe. Na bu kalēlegona kēme tafa lēgleme. Bu elili elili lēle na alabujuwa tafa lēle, laion kleli fenene. Na ho li bume hana lēlelu logotleme. ¹⁰ Bu eso home kē lēlekuju eglatlebē atobeila lehwamē. Na bu eso home unaunalēme natafa lēkoume. Bu kē atobeila mana lehwaguime na bu Silo lifewa mana fwa luleme. Na bu iniwa onehome tafa lugulelēmeme. ¹¹ Bubē wain taba feilawamu hulu lokoutle na bu lalemu. Na bubē donki kleli takuliji logotlena, bu wain taba mēta fwa takuliji lotokwefēle. Bu feilawa wain taba liji tu kiki lotokwefēme. Kēme nēgēme bubē ēho kē wain taba liji tuna kēme swa lotokwefēme bu feilawa wain taba liji tuna nēgēme. ¹² Bubē naba

kowa këme fata meletle, wain taba liji tu hi lëglekëfeme nëgeme. Na bubë enino tatiwamu mëbetle, bulmakau kleli maba fo hi lëglekëfeme nëgeme.

¹³ Sebulun bu nutu li mëta tafa lëgleme. Na bubë tu ku takomu lëgëbetleme. Këme nëgeme sibu lo tëbo hana mëgleme. Na bubë flëke meluguju tleme, Saidon life li mëta tou lokoutleme.

¹⁴ Isakar bu kalëlego donki kleliha. Bu tële wesibi ku mëta fwa manawa meniniwa lëbekëfe. ¹⁵ Bubë lale life lëselëwagule na melowene fa lotle, 'O lale lifefe, bo këme tafa nanegëlë.' Na kë mëta bubë iniwa afutukuna wege lële. Kwe tokwafe, bu fli hobë manawa wege fa lëgëtatëmeme.

¹⁶ Tokwafe, Dan bubë ilawa mago onehome eso home tafa lëgletëmeme, na bu Israel life mago fli oneho fene tafa mëla.

¹⁷ Dan bu mefata lëgleme, taiju tëbo, alëge mëglëbo mëta fene sei lëlële. Hos kleli bu alëge elë fëka lokweina, kwe taiju hokweinawa okli lëkaketlebë na sëgetuju mëta latëtouwa lëlëleme. Na ho kë hos kleli matawa tafa logoletlena, kwe lalugujuwetigowa.

¹⁸ Tako Ho, bo jume ekë hwi nëletë, ju bome egaitanë naegleme na jubë lale lifewa no enënëme.

¹⁹ Gat, tokli ho jume wame mëglëlëkakëjome. Kwe, ju kofayame yafe wame elomeme kwe bu mëglëboujame.

²⁰ Aser, jubë nuju mëta lale lale hi wesibi feilawa hulu mokoutëme. Eso ho kë hi hi mëglabë hi wesibi ahujume ahujume eglekëfeme.

²¹ Naptali, bu waluju mago dia kleli ha. Bubë tolenawa fëka fëka lëbelëfa. Na bu lale lale nëbalemu nëbaneni lëlekëfe.

²² Josep bu lale wain taba. Bu yefi tu li mëta hulu lële na bu feilawa liji lowalë. Bubë tikefo hele heletanëno nëgeme, na lëglesu lamu mototle. ²³ Wame ho bume nemonawame motlola, na sëfana mëtemila na tëbo mototla. ²⁴ Josep bu nemo hana tlëkële na bubë toba elili hana mëtletle. Jekopbë kalëlegona Goto, bume tégaitaleme nëgeme na bume afutuku tëglëleme nëgeme. Kë Goto, Israel life mago onehome tafa lëlelëmeme na bubë kalëlego wame jiboha tite lëletëmeme. ²⁵ Bu blijayabë Goto na

bu tako kalëlego Gotomu. Buwa jume ululu sle lëgëtakefëme na laitakefëme. Na bu jume feilawa lale wesibimu lëglëkëfëme. Bu jume tako tlibutu lëglëme, na jume life lokwalëfelë mago tu mata lëglëme. Na jubë ilawa mago oneho feilawa nëbaneni mëglame. ²⁶ Bo jubë blijaya. Bo jume lale gali nëlë, Goto jume ululu sle nalëtaguime na lëgaitawagume nalëgleme. Bo metole nanelë, ju lale wesibi kë glo eglëbë, tako fatini lamu namëgëtatëme. Na kë wesibi, jubë afunino kë glo mëtëglabë wesibime boblo mogotomememu. Iniwa kë wesibi Josep ju mëta fata mëgleme. Ebë ho ju kënegebë ëtani ju blijahani na blijamonibë naba li mëta eso ho fata tletëme.

²⁷ Benjamin, bu waluju ama ha. Bu kleli mogo nalë tëtëkle lëtakefë. Na iniwa olobalë bu kë tëtëkle lëtakefëbë kleli hihhi lëlekëfe. Na taboklë ye, bu kë tëtëkle lëtakefëbë hi wesibi sa lëtakefëtëme."

²⁸ Ta ebë kënegebë, Israelbë we ita tële enënëbë. Na bubë bolijaya bu gli lëgleme kwene bubë nëbaleme kë lëgaitawagumeme anebo gali tlelëme. Na bume lale gali tlome, Goto bume fwa ululu sle nalëgëtagumeme na laitawagumeme.

Jekop gli tle na bume matëmatë mëta gwa mototla

²⁹ Na Jekop bu boweneninome lale gali wagali tlome, Goto bume ululu sle nalëgëtagumeme na lëgaitawagume nalëgleme. Na bubë nëbaleme megali latlome, "Bo gli nëgelëme nounou ekë nelë na bobë ilawa mago lebo hona tafa nanugulame, alibaho life mëta. Sobo bome bobë afuninobë aniji fuluju mëta gwa egëtaname, Efronbë life mëta kë lo eglabë. Efron Hitbë bolijafuju. ³⁰ Kë aniji fuluju bu Makpela life mëta lo elamë. Makpela life bu Kenan lifatebë tokwëfo life, Mamre life li mëta lo elamë. Ètani Abraham bu aniji fuluju Efronna balitina hihijika mëtelo. Bubë matëmatë lëgëbetle na lëgleme. ³¹ Bu Abrahamna bubë mëse Saraname, kë aniji fuluju mëta gogwa mëtla. Na Aisakna bubë mëse Rebekaname mata kë mëta gogwa mëtla. Na bobë mëse Leame mata kë mëta gwa tëtë. ³² Ètani Abraham bu kë aniji

fuluju Hitbë ilawa mago hona balitina hihijika mêtelo.”

³³ Jekop bu yaweme gëgali tlelëmee na ni labuku mēta ni tēbe na lagliwa tle. Na bubë ilawa mago lebo enēnena tafa mētla, alibaho life mēta.

50

¹ Na Josep mehwi tlole, aya wagli lēlefe, na bu matawa laniwa tobetle na tako ye tletle, na bubë nolo momotlë tletle. ² Na tokwafe Josep u mogo kē ululu sle mogotomabë home, gali tlome, “Sobo ayame lëkalu malasini atome gogwa eletelome, bu ato lëkalu feilawa kē jwa nalëgletleme na ato fla jwa lëletleme.” Na kwe u mogo kē ululu sle mogotomabë ho, bu melë mētla, Josep fene gali tlome. ³ Na iniwa u mogo kē ululu sle mogotomabë ho bu kē lëkalu malasini bubë ato mēta gogwa motokoutlabë olë kēniji 40. Na bubë ato fla jwa tletle na kokowa tēbetle. Na Isip life mago oneho bu Jekopme 70 olë ye mētletla.

⁴ Manibo mētlabë olë yawe motlola na Josep eso hobë wege enēneme gali tlome, “Masiwafe, sobo lalowa bobë gali eso home gali egujuwelëlomene. Sobo bume megali egujuwelëlome, ⁵ eso ho, bobë aya glime nounou tēglena, bu bome megali latlonë, ‘Ju bome gali sle enonë, ju bome mogo ehunëme, na bo Kenan life mēta bo tobana kē go tēglelëbë aniji fuluju mēta gwa eutanëme.’ Na bo bume wagali sle tlole. Kēme nēgeme, bo metole nanelë, ju bome lalawa gali eglonēmene bo aya mogome gwa nanugujuwetlëme. Na bo ita nisime.”

⁶ Na eso ho Josepbë gali aholokwane tlole na gali metafu tētatlë, “Ju lalawa egujume, na blijaya mogome gwa ejuwetleme, ju blijayame fene gali sle tlole.”

⁷ Na kwe, Josep bu bolijaya mogome gwame tuju. Na eso hobë wege enēnena bubë letitabo ho na Isip life magobë letitabo ho bu iniwa Josepme nagi mētlëla.

⁸ Na Josepbë ilawa mago hona bolijahanina bolijayabë ilawa mago hona iniwa aniji fulujuwa mutuja. Kwe tokwëtokwë nēbale hana mutuja. Nēbale na bulmakau kleli, sipsip kleli, mēmë kleli, Gosen lifate mēta lulu mētla. ⁹ Na kalë loha wesibi na hos kleli matawa kē tafa mogolekefëyabë

hona iniwa Josepna mutuja. Lebutako enēnemu mutuja.

¹⁰ Na bu Atat life elime fwa mutula, Jodan tu nogowelëme. Kē Atat life kēnegebë bu witi lijibë jibo fokwefokwe mototokwefëma na bubë afabo glo mētla, hi namëglame. Na bu kē life mēta tako manibomu lamëtletla na feilawa ye mētla. Na Josep bu 7 olëna bolijayame manibomu latletle na ye tletle. ¹¹ Na Kenan life mago oneho, ye kē mëtletlabë onehome hwi motloma na bu megali mētla, “Isip life mago oneho bu tako manibomu lamëtletla, na tako ye mēletla.” Kēme nēgeme, bu kē life weniji mefë mototla, “Abel Misraim.” Abel Misraim gali ebë Hibru gali na ebë kē gali fenene, “Isip life mago oneho ye mēletla.” Ebë life Jodan tubë nogowelë lëbe.

¹² Na Jekop bowenenino bu melë mētla, bolijaya fene gali tlome. ¹³ Na bume Kenan lifewa mētehula, na bume aniji fuluju mēta gwa mototla. Kē aniji fuluju bu Makpela life mēta lo elamë, Mamre life li mēta. Ètani Abraham bu kē aniji fuluju Efronna balitina hihijika mêtelo. Bubë matëmatëmu fata nalëgletleme. Efron Hitbë bolijafuju. ¹⁴ Na Josep bu bolijayame wagwa totle. Na kwe Josepna, bolijahanina, na fli enēne buna kē mutujabë, iniwa Isip lifewa ita mitimiya.

Josep bolijahani bume kē tēbo mototlabë lowene hana lehole, aholokwana wati tle

¹⁵ Bubë bolijaya wagli tletëme, na kwe Josepbë bolijahani blalo megëgali mētla, “Josep bu seme mana wame logloname nawa. Na sebo bume kē tēbo togotlabë bu seme kofaya tēbo lëgëtaname nawa.”

¹⁶ Na kēme nēgeme, bu Josepme kēme gali mëtelokwakla. Ebë gali melë, “Ètani sebobë aya mana tafa tēglena bu seme megali latlona, ¹⁷ sobo bobë gali Josepme sagali elolo. Bobë gali melë, ‘Josep bo jume tokwëfo takune. Masiwafe. Jume blijahani kē tēbo mëtëtobë lowene asa ehwagule, aholokwana ti egleme.’ Na kwe sebo, sebobë ayabë Gotobë wege enēne, jume takune nolëyo, ‘Masiwafe, sebo jume kē

tëbo tëgëtobë lowene asa ehole, aholokwana ti ele.” Na Josep kë gali yafe aholokwane tle na bolijahanime manibo tletëme na feilawa ye tle.

¹⁸ Tokwafe, Josepbë bolijahani, bume hwime mutuja. Na bubë elebo li mëta bubusu mëtletla. Na bume gali motlola, “Sebo, jubë manawa wege ho, ju belë nisiya.”

¹⁹ Kwe Josep gali tlome, “Sobo tutune asa elo. Bo Goto nane, some kë tëbo no-gotome. Weyewa. ²⁰ Sobo ëtani iniwa melowene latelo, bome tëbo naegëtaname. Kwe Goto bu kë tëbo lowene, bubë lale lowenena wahihijika tle, bu metole tëgleme nëgëme, bome Isip life onehobë eso ho aniji naloglonëme. Na lebutako onehome nëgaitamë nanëgelëme, bu foneme gigli jwa namëglame. Na ëje sobo kë wesibi wafi hwi elolo. ²¹ Këme nëgëme sobo tutune asa elo. Bo some na sobobë nëbale name iniwa tafa nëglelëyome na nëgaitome.” Na Josep bolijahanime flalego gëgalina lowene sle tëtätëme.

Josepbë gli

²² Na Josep bolijayabë ilawa mago ho, Isip life mëta nibowai mëtla. Na Josep bu 110 tlibutu kënjiji tafa tle. ²³ Josep mana tafa tle, Efraimbë nëbaleme hwi tlome na kë nëbale kë nëbaneni mëtëglabë nëbaleme mata hwi tlome. Na Makir mata nëbaneni tle na këbë nëbale mata Josep belë mëtletluma. Na bu sësle totome na ameijume gogwa tle. Makir ebë Manasebë bowene. ²⁴ Na tokwafe Josep bubë ilawa mago home gali tlome, “Bo gli nëgelëme nounou ekë nelë. Kwe Goto bu some tafa lëglagujome na bu some ebë life mago nëno léleme na lale lifewa sei lujuwelëyome. Ëtani Goto bu Abrahamna Aisakna Jekopname iniyafe galime megali sle tlome, ‘Sobo ebë lale life hwi ejuwelëlome, na bo tokwafe some ebë lale life yo nolëyome. Na tokwafe Goto bu some kë lale lifewa sei lugujuwelëyome.’”

²⁵ Tokwafe Josep bubë ilawa mago home gali tlome, “Sobo bome iniyafeme megali sle egloname. Tokwafe Goto some lëgaitome ligisi tëyona na some li lifewa sei lugujelëyona, sobo bo mogome ebë life mago saehulo.” Na Josep bubë ilawa mago

home gali tlome, “Sobo bome sogëna asa enona. Sobo Gotobë naba lime iniyafeme fwa gali sle egloname.” Na bu gali motlola, “Sebo jume iniyafememu gali nolëyo.”

²⁶ Na Josep bu 110 tlibutu kënjiji tafa tle, na bu Isip life mëta mana gli tle. Na bu lëkalu malasini ato mëta gogwa mëtletla, ato lëkalu kë jwa na lëgletleme na ato fla jwa nalëgletleme. Na bu mogome bokis mëta gwa mototla.

Mak Ebë Lale Anebo Gali Kënëgebëye Jisame Gali nene, Mak Yahì tle

Jon, tu mëta baptais logotomebë ho, gali të têtatëme

¹ Ebë lale gali, bu Gotobë nëba Jisas Klaisme gali nene.

² Ètani anebomu ebë lale gali fata tle. Bu mefata latle, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, Aisaia, fene yahì tle, “Goto boweneme megali latletle, ‘Aholokwane elo, kwe tokwafe bo ho lime jine nëglëlëme, bobë gali të nalëtagulebëme. Na bu jume loutatëme. Na bu alëge jume fu nalëtagutëme.’ ³ Tokwafe, li ho, ho jwa lifeku mëta mewe lëgleme, ‘Sobo tako hobë alëge fu etatelo, alëge sle etatelo.’”

⁴ Jon ebë kë nëgebëye, tu mëta baptais logotomebë ho. Bu ho jwa lifekuwa tuhu tule, Aisaia fene yahì tle. Na onehome gali të têtatëme, “Sobo tëbo lowene aholokwana ti elome na lale lowenewa esogo elelëlome na baptais elome. Na Goto tëbo lowene sle nalëgetatëyome.” ⁵ Na feilawa oneho, Juda lifate mago na feilawa oneho mata Jerusalem lifate mago, Jon belë mutuja. Na bubë tëbo lowene këme olafa mototometla. Na Jon bume Jordan tu mëta baptais to-tome.

⁶ Jon bu lale ëho hana gelo totle. Bu kamel kleli hobona kë susu mototlabë ëho gelo totle. Na bu bulmakau jibo alitaba mata tehvamë. Na bu mëgou na saule tu mehihi latlekefe. ⁷ Na këme Jon bu gali metë têtakefëtëme, “Ho li bobë nagi ligisime. Na kë ho kë ligisibë bubë afutuku takomu kwe bobë afutuku tokwëfomu. Bo lale ho nane kë ligisibë home kë nëgaitalëme, manawa wege ho fene laitale. Weye. Bo bubë jiteho hana titika nëgletelëme. Bu letitabo homu nëgeme na bo atwati homu. ⁸ Bowe, some tu mëta fwa baptais nëlelëyo, kwe buwe Gotobë Amtëtombana baptais lëglëlëyome.”

Jon Jisame baptais totle

⁹ Na kë olëna, Jisas Galili provinsbë tokwëfo lifate Nasaret mago tisi. Na Jon bume Jordan tu mëta baptais totle. ¹⁰ Na Jisas tu kile tle na helefowa fe tokwake. Na bu hwi tokwake, matafa inoha latikawa tle na Gotobë Amtëtomba seuneni foleha Jisame ji têtëketle. ¹¹ Na Goto matafa mago gali tle, “Ju bobë lale nëba. Bo jume tako maninibo nanëletë, na tako fleflesu nanëletë.”

Satan bu Jisame tëbo loweneme fene susu totle

¹² Na kë nalëwamu, Gotobë Amtëtomba, Jisame ho jwa tabo elë tlelule. ¹³ Na bu ho jwa tabo mëta niliafewe olë tafa tle. Na Satan bu tëbo loweneme fene mana susu totle. Bu waluju mago klelina tafa mëtla, kwe ensel bume lamëtaitale.

Jisas bu Gotobë lale gali, Galili provinsme afina të têtatëme

¹⁴ Bu Jonme kalabusu lowa watuku mëtla, na Jisas Galili provins elë tisi. Na bu Gotobë lale gali të têtatëme. ¹⁵ Bu megali tle, “Goto kë aniji toglolebë olë wafata lële. Na Goto iniwa onehobë eso home natafa lëletëmebë olë nounou lalëletle. Sobo tëbo lowene aholokwana ti elome na lale lowenewa esogo elelëlome. Na sobo Gotobë lale gali lowene sle eletelome.”

Jisas bu nilimalë home we tlome na bume nagi mëtlëla

¹⁶ Na Jisas bu Galili lake tu hele helefowa tuju. Na bu Saimon name bolijamo Andru name hwi tlome. Bu solo, tu mëta tuku mëtelo, mo fa fa namëgelome, bu kë mona baliti glo namëgelome. ¹⁷ Na këme Jisas bume megali tlome, “Sobo esijomo, bona asë nanëglame. Sobo mo fa fa lowenebë walowene eletelo. Na bo some ho fa fa lowenebëme okokwe nanëglëyome, bu Goto esogo namëglëlëlame.” ¹⁸ Na bubë solo lakilewa mëtelo na mana nagi mëtelëkaklo.

¹⁹ Na Jisas sogë tuju watle, na bu Jems, bolijamo Jon name hwi tlome. Bu Sebedibë nëbale. Bubë solo holëye tégletëmeme nëgeme na bu ihe mëta këme tafa mëtelo na mana tibwa mëtelo. ²⁰ Na këme Jisas tlemalëme we tlome. Na bu bolijayaname, bume kë wege mëgletëmabë ho name, ihe mëta hune mëtëkako. Na bu Jisame nagi mëtelëkaklo.

Jisas bu ahwane, hobë ato mago, hehë tletle

²¹ Jisas bu fli hona Kaperneam lifewa mutuja. Na Juda enënebë tafawa olëna, bubë lotu lowa tēkaklu. Na mana onehome gali tē tētātēme. ²² Bubë gali yafe aholokwane motlola, bu klelego memētla. Bubë gali gena lēbetleme nēgeme kwe Gotobë tafa sle gali lowene sle mēgletlabë hobë galiye ge jwa lēbetēmemu.

²³ Na kē nalë, li ho bu kē life hobë lotu lo mēta tafa tle. Na ahwane kē ho mēta tētabe. Na kē ho meafēflei latle, ²⁴ “Nasaret life mago Jisas, ju seme habelë egētaname esine? Ju seme tēbo naegētaname esine? Bo jume lowene nanëletë, Ju Gotobë lale homu. Ju Goto mago kē egisibë ho.” ²⁵ Kwe Jisas ahwaneme anisasana megali latlole, “Ju kuju ebe na ebë ho mago eiju.” ²⁶ Na ahwane kē home anisasana luluju totle na feilawa juju tēkake na kē home lakilewa totle. ²⁷ Na kwe iniwa oneho klelego memētla na blalo gēgali mētla, “Euowe! Ebë fēye wesibine? Kē ho bu tiho gali tē lotle. Na bubë galiye, flesu hobë gali fenene. Bu ahwaneme gali loglomena, aholokwanewa lamolole.” ²⁸ Na hokweinawa, Jisas kētēglebë galibë, Galili provinsbë li life li life fifiji mētletlëla.

Jisas Saimon bokokabë ato sle tētātë

²⁹ Jisas bu fli hona, lotu lo mago metēkaklija. Na bu Saimonna, Andrunabë lowa mutuja. Jems na Jon buna iniwa mutuja. ³⁰ Na Saimon bokoka ni labuku mēta ni tēbe, bu tēbo tēgleme nēgeme na bu ahoyutena sago metle. Na hokweinawa Jisasme gali motlola, “Bu tēbo lale.” ³¹ Na Jisas bu betelë tujutë na bume tobame fa tētāmë na huju tētāmë. Na tēbo latliwa tēbe. Na kē mēsebë, bume hi wesibi ahoyume tletēme.

Jisas lebutako onehobë ato sle to-tometēme

³² Atome hwi olëna, bu tēbo atona onehome Jisas belë mētlesuma. Na bu mata ahwane kē tēbo mototomebë onehome sei mētletfamētla. ³³ Na feilawa oneho kē life mago, bu Jisas kēme kē tafa tēglebë lo ino mēta loko mētletlëya. ³⁴ Na tako ato elili mēta kē tafa mētlabë onehome Jisas sle totome. Na bu ahwane tēbome hobë ato mago

hehë tletēme. Na kē ahwane bu melowene lamētle, “Jisas bu Gotobë nēba.” Kēme nēgeme Jisas bume lēkle totome, “Sobo asa gēgali elo, matēbe.”

Jisas bu Galili provins mēta asë tēbelëfa

³⁵ Na Jisas fole olëmu huju tle na tēkakli. Na ho jwa tabo elë tuju. Na Gotome gēgali tletlële. ³⁶ Na tokwafe Saimon bu huju tle na Jisasme hana hwi tlole. Na kēme buna, bubë yabena, Jisasme hohwi mētētatla. ³⁷ Na bu hwi motlola na megali motlola, “Feilawa oneho jume hohwi mētātēyo.” ³⁸ Kwe Jisas bume megali latlome, “Matēbe. Bo kē lifewa ita hana nuguwime. Sebo fli life elë lolime kē mēgebebë telë manuja. Bo Gotobë gali tē nanogoutatemēme. Bo kēme tisi.” ³⁹ Na bu Galili provinsbë tokwëtokwë life elë asë tēbelëfa. Na bubë jowa jowa lotu lowa tēkaklutēme na Gotobë gali mana tē tētagutēme. Na bu ahwane tēbo onehobë ato mago hehë tlagutēme.

Jisas bu ato juba jubawa kē tēgehlebë home sle totle

⁴⁰ Na ato juba jubawa kē tēgehlebë ho Jisas belë tisitle. Na bu sēkefo miti tafa tletle na anisasana gali tlole, “Jisas, ju tole lalaye, ju bobë ato lalowa sle etatenēme.” ⁴¹ Na Jisas bume maninibomu metletle na tobana lu totle na gali tlole, “Bo tole nanelë, ju lalowa tafa egleme.” ⁴² Na kē tēbo bume lakilewa tetokwakle. Na bu lalowa tafa tle. ⁴³ Na Jisas bume jine tlële na anisasana megali tlole, ⁴⁴ “Ju aholokwane ele. Jubë ato lalowa kē lēgēbetëbë, ho lime asa gali elole. Matēbe. Jubë lowene mēta fwa eholeme. Na jubë ato, lotu home leb-otane eoutatleme. Na ju bume sipsip kleli afabo ejuwelëleme, Moses fene gali tle. Na bu kē afabo Gotome ahoyume nalēgletleme, bu sinikibo hēhë nalogoleme. Na iniwa oneho bu melowene namēgletēyome, ‘Jubë ato lalowa lēbetēfe.’” ⁴⁵ Kwe kē ho, bubë ato kēsle tēgletlebë gali, iniwa onehome tē tētātēme. Na iniwa oneho Jisas kēsle logotlebë gali walowene mētletla. Kēme nēgeme Jisas lifeku mēta hana tafa tle, oneho bume sosalë mogotlalime nēgeme. Na bu ho jwa tabo mēta kēme tafa tle. Na iniwa oneho li life li life mago, bu betelë mutujukefētla.

2

Jisas ato mogowa home sle totle

¹ Na tokwafe, li olëna, Jisas Kaperneam lifewa ita tuju. Na iniwa oneho Jisas ita kë tigusibë gali aholokwane mëtla. ² Na lebutako oneho Jisame lowa loko motokweitla. Lo lakewa tle, afloko hana tëbe tle. Na ino ëfo mata afloko hana tëbe. Na Jisas Gotobë gali onehome të tëtatëme. ³ Bu gali mana të tëtagulebëë, na nilimalë ho, ato mogowa këtëgebetlebë home Jisas belë ni labukuna mëtlesula. ⁴ Bu Jisas belë loliwa yafe mëtlesula kwe lebutako oneho tafa mëtlame nëgeme na lo wake tle, na bu loliwa hana mëtlesula. Na bu lo leli elë mëtehilikola na anabali sësakëfa mëtla, na ni labuku mëta kë ni tégëbebë ato mogowa home mana tuku mëtëmalitaya Jisasbë elebo li elë. ⁵ Na kë ho melowene lamëtla, “Jisas ebë ato mogowa home lalowa sle logotlemefe.” Na këme tuku mëtëmalitaya. Na Jisas bubë lowene wahwi tlotëme na kë ato mogowa home gali tlole, “O nëba iko. Bo jubë tëbo aholokwana wafi ti nëletë.”

⁶ Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho fli, kë lo mëta tafa mëtelula, na bubë lowene nawa melowene lamëtla, ⁷ “Bu këha gali fëyeme gali lëlene? Bu tëbo homu. Bu Gotome fëyeme boblo lotlene? Bu Gotoha natafa lëglemene? Hee! Ho kwe tëbo lowene aholokwana hana ti lëgleme. Hanane mu. Goto kwe fëyemene, tëbo lowene aholokwana ti lëgleme.” ⁸ Na Jisas bubë lowenena hokweinawa lalowenewa tletëme. Na bume takune tlome, “Sobo këha lowenena fëyeme lowene elone? ⁹ Bo bume megali noglolëna, ‘Bo jubë tëbo aholokwana wafi ti nëletë,’ sobo habelë lowene lalone, bo bubë tëbo lowene aholokwana ti nëletelë. Sobo kë wesibi hwi hana elolo. Kwe bo bume megali noglolëna, ‘Ju huju ele, na jubë lowa ejume.’ Na bu huju lëleme, kwe sobo melowene naegelome, ‘Bo Gotobë kalëlegona ho, na bo ato tëbona home lalowa sle nogotlëme. Na bo mata hobë tëbo lowene aholokwana lalowa ti nëgletelëme.’ ¹⁰ Bo metole nanelë, sobo melowene egelome, ‘Bo kë nëgebë kwe, Gotobë life mago ho, bo ebë life mëta, kalëlegona homu nëtabë. Na bo tëbo lowene

aholokwana lalowa ti nëgletemëme.” Na Jisas ato mogowa këtëgebetlebë home hwi tlole na gali tlole, ¹¹ “Bo jume gali nolë, ju huju ele, na jubë ni labuku glo elëme na jubë lowa ejume.” ¹² Na kë ho lahujuwa tle na bubë ni labuku glo tle na hokweinawa latugujuwa. Na iniwa oneho klelego memëtla na bu Gotome fleflesu mëtletla na megaliwa mëtla, “Goto lale mu.” Na bu gali mëtla, “Ëtani sebo ebëha wesibi hwi hana tlola. Hanane mu.”

Jisas Livaime gali tlole, “Ju bome nagi enënë”

¹³ Jisas bu Galili lake tu helefowa ita tuju. Na feilawa oneho bu belë mitisitla na bume Gotobë gali të tëtatëme. ¹⁴ Bu tugujubëë na bu Alfiusbë nëba, Livaime, hwi tlole, bu takis lo tokwëfo mëta tafa tle. *Livai bu takis baliti glo téglekëfëbë ho.* Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome nagi enënë.” Na Livai fotokoke na bume nagi telëkakle.

¹⁵ Tokwafe Jisas Livaibë lo mëta hi tle. Na feilawa takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho na fli tëbo enëne, bu tëbo lowene mëta kë tafa mëglabë, bu Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona hi mëtla. Feilawa këha tëbo lowene esogo mëglelëlabë ho bu Jisame nagi mëtelëkakla. ¹⁶ Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho fli, bu lolime tafa mëtla. Bubë weniji melë lëgëbetëmelalële, Farisi. Na bu Jisame mehwi motlola, takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho name na fli tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë ho name hihi tlelëme. Na bu Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë home takune motloma, “Bu takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho name na fli tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë enënename fëyeme hi lëlelëmene? Bu tëbo enëne mu.” ¹⁷ Jisas bu kë gali aholokwane tle na kë Farisi home gali tlome, “Dokta bu tëbo jwa mëglabë home hana sle logotomeme, hanane mu. Ho tëbo mëglabë kwe fëyemene, dokta bume fwa sle logotomeme. Na bo kë fenene, bo lale lowene kë esogo mëglelëlabë hobë lowene sleme nane tisi. Weye. Bo tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë hobë lowene sleme tisi.”

Jisas bu hi wesibi kë yo mëtlabë loweneme gali tle

18 Kë olëna, Jonbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, Farisi ho, bu hi wesibi yo mëtla, bu Gotome lowene sle namëgletlame. Na fli enëne bu Jisame takune motlola, “Jonbë lowene esogo mëglelëtlabë ho na Farisibë lowene esogo mëglelëtëmabë ho, bu hi wesibi fëyeme yo melekefëyane kwe jubë lowene esogo mëlelëtëyobë ho, bu hi wesibi yo jwa fëyeme melekefëyane? Hi wesibi yo lowene, ebë lale lowene mu.” 19 Na Jisas bume gali trome, “Ho mëse sei lëglena, bubë yabenino hi wesibi yo mëglamene? Weye. Hanane yo mëglame. Kë ho bubë yabenina mana tafa mëglana, kwe bu hi wesibi hana yo mëglame. Hanane mu. Bu fleflesuna feilawa hi wesibi hi mëglame. 20 Kwe tokwafe, bu kë home bu mago mëglelulana, kwe mana bubë hi wesibi hana hi mëglame. Bu iniwa yo mëglame.”

21 Jisas megali latlome, “Ëtanifu lowenena, tiho lowenena iniwa hana sago mëgleme.” Na bu ebëme mewafle gali tle, “Ho li bu hëno ëho, tiho ëho katabona hana susu logotleme. Bu melë lëglena na kë ëho swa logotlena kwe kë tiho ëho katabobë fofogo lëgleme na hëno ëhome laholëyewa lotleme na fuluju takowa lëbeme. 22 Na ho li bu tiho wain taba liji tu, ëtanifu mëmë kleli jibona kë blëge blëge mototlabë botolo mëta hana wë logotleme. Bu melë lëglena, na kë tiho wain taba liji tu sëse lëglena, kwe ëtanifu mëmë kleli jibo botolome bule logotleme na wain taba liji tu na mëmë kleli jibo botolona iniwa tēbo mëgleme. Ho li bu këha melë hana logotleme. Weye. Bu tiho wain taba liji tu, tiho mëmë kleli jibo botolo mëta wë logotleme. Na bu hana bule lëgleme.”

Jisas bu tafawa olëna wege jwa namëglame loweneme gali trome

23 Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona tafawa olëna nuju kukuwa tlelume. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, witi liji hi wesibi alëge alëge tëtälëwa motokouja. 24 Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, Farisi ho, bu Jisame takune motlola, “Ëje, ebë tafawa olë. Jubë lowene esogo mëlelëtëyobë ho, bu tafawa olëna

nuju mago hi wesibi fëyeme tëtälë mëlane, bu tafawa olëna fëyeme wege mëlane? Moses bu ëtani kë lowenebëme tako hehë latle.”

25-26 Na kwe Jisas bume gali tafu tëtätëme. “Sobo, sebobë ëtanifu eso ho, Devitbë anebo gali, Gotobë bogo mago, hwi sle hana elotelone? Gotobë bogo megali lala, ëtanimu, Abiatar bu lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho tafa tle. Na Devit, buna kë tafa tēglelëmebë ho, bu hi wesibi hanane na foneme gigli memëtla. Na Devit bu Gotobë lowa tēkaklu na bu Gotobë naba li mëta kë gogwa mëtlabë bletë nage hi tle. Kë bletë nage, Gotome kë gogwa mëtletlabë, atwati oneho hana hi mëglame. Lotu lo mëta kë wege mëglabë howa hi mëglame. Kwe Devit kë bletë nage fa totle na bume kë tafa tēglelëmebë home sa tëtätëme na bu iniwa hi tlelëme. Kwe bu tēbo lowene nane mëtla. Na bobë lowene esogo mëglelëtenabë ho mata, bu tēbo lowene nane mëtla.”

27 Na Jisas bu li gali megali trome, “Goto onehome afina blëge blëge totome na tafawa olë mana blëge totle, onehome lëgaitame nalëgleme, kë olëna tafawa namëglame. 28 Kwe bo kë nëgebë kwe, Gotobë life mago ho, bo tafawa olëbë eso ho nëtabë.”

3

Jisas, tafawa olëna, toba tēbona home sle totle

1 Jisas bu lotu lowa ita tēkaklu. Na toba tēbona ho kë mëta tafa telule. 2 Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne, Farisi enëne, bu Jisame mana hwiwa motlola. Bu melëme hwi motlola, Jisas bu kë toba tēbona home, tafawa olëna sle logotlemene o hanane. Bu melowene namëglame, “Jisas bu tafawa olëna kë toba tēbona home sle logotlena, kwe bu Jisame eso hobë toba elë gwa mogotlame.” 3 Na kwe Jisas bu kë toba tēbona home gali tlole, “Ju ebelë esi.” 4 Na Jisas bume takune trome, “Gotobë gali ebelë lëgëbelalëlene? Sobo habelë lowene lalone? Sebo tafawa olëna lale lowene lalowa esogo nëglelëlamene o tēbo lowene esogo nëglelëlamene. Sebo tafawa olëna onehome lalowa nëgaitamamene, bu lale tafa namëglame o sebo onehome lalowa

hehë nêgletëmamene, bu gigli namëglame.” Kwe bu gali tafu hana mêtëtatla, bu hilego memëtla. ⁵ Na Jisas bume hwi tlagume na lowene nawa wame tlole. Kê enënebë lowene kalëlego lëgletëmeme nêgeme na bu kê toba tëbona home hana maninibo mêtletla. Na Jisas bu kême wabelë tletëme. Na bu kê home gali tlole, “Jubë toba elili etokwakle.” Na kwe bu toba elili tetokwakle na bu lalowa tēbetle. ⁶ Na hokweinawa Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, Farisi ho, bu lotu lo mago totoho mêtëkaka. Na bu eso ho Herotna ilawa kê wege mëglabë enënena loko mutulelëya. Na bu blalo, Jisame gali mana fafa mêtëtatla. Jisame mogo nalë, tēkle namogotlame.

Feilawa oneho lake tu helefome loko mêtletëya

⁷⁻⁸ Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, kê life kile mëtla na Galili lake tuwa mutuja. Na feilawa oneho Jisas belë mitisitla. Fli Galili provins mago na fli Judia lifate mago na fli Idumea lifate mago memitisitla lamëtla. Na fli Jerusalem lifate mago na fli Tair na Saidon lifate mago mata memitisitla lamëtla. Na fli Jordan tu jelëfo elë kê tafa mutulabë, bu mata mitisitla. Kê feilawa oneho bu Jisas kê sle tētagumbë gali aholokwane mëtla na bu belë mitisitla. ⁹ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlole, “Feilawa onehomu bome ekë sosalë mëtana. Te, sobo ihe loliwa ehijo. Na oneho bome feilawa sosalë mëgëtanana kwe bo kê ihe mëta fe nanëkakëme.” ¹⁰ Ètani Jisas bu feilawa tēbo atona home sle tētagume. Kême nêgeme feilawa tēbo atona oneho, bu kofekofe sigli memëtletlogwaya, Jisame atome lu namogotlame, bubë tēbo sle nalëgëtatëmeme. ¹¹ Na ahwane Jisame hwi moglolenana kwe bu kê tēbo mogotombë enëneme buna iniwa lifeme mitigwëyame na anisasana gali motlola, “Ju Gotobë nêba.” ¹² Kwe Jisas bu ahwaneme itaita lëkle totokwefëme na anisasana gali tlokwefëme, “Sobo onehome megali asa elokwefomo, bo Gotobë nêba, matëbe.”

Jisas we ita tēle home aniji tlole

¹³ Jisas fatiniwa tokwale. Bu metole latle, home aniji naloglomeme, buna tafa namëglame. Na bu kê home gali telokwakëme. Na bu belë mitisiya. ¹⁴⁻¹⁵ Na bu we ita tēle home aniji tlole, buna tafa namëglame. Bu metole latle, bu Gotobë gali tēme jine nalëgëbelëkwakëmeme na Gotobë afutukuna, iniwa lëlëmeme, ahwane tēbo hehë namëgletëmame. Na bume Aposel weniji fëfë totome. Aposel weniji ebë melë Gotobë gali mëgehila ho. ¹⁶ Bu we ita tēle home aniji tlole. Bu Saimonme aniji tlole. Na Jisas bume li tiho weniji fë tle, Pita. ¹⁷ Na bu Jems, Sebedibë bowene name, na bolijamo Jon name aniji tlole. Na Jisas bu kê tlemalëme li weniji fë totome, “Boanerges.” Ebë wenijiye bu kê gali fenene, “Matafaha kale.” ¹⁸ Na bu Andru, Filip, Bartolomyu, Matyu, Tomas, Jems, Alfusbë bowene, Tadius na Saimon name aniji tlole. (Saimon bu Selot ho, na bu metole latle, “Li life mago ho bu seme eso home asa tafa malëletëna.”) ¹⁹ Na bu Judas Iskariotme mata aniji tlole. Judas bu tokwafe Jisame wame home kê yo loglombë ho.

Bu meweniji lamëtla, “Jisas bu Belsebulna wege melowa”

²⁰ Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona lowa mutuja. Na lebutako oneho mana ita loko metletëtëmame nêgeme, na Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona bu kê nalë hi hana mëtla. ²¹ Na Jisasbë weife mago enëne bu Jisas hi jwa këtëglebë gali aholokwane mutula na bu nome mitisitla. Oneho bu gali mëtla, “Bu wafi yaya lële.”

²² Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, Jerusalem lifate mago kê mëtetujulabë, gali mëtla, “Tēbo alibahobë eso ho, Belsebul, (bubë li weniji Satan), bu Jisasbë lowene mëta lelutabetle. Na bubë kalëlego Jisame lëlëkefle. Na bu kê kalëlego nawa ahwane hehë lëlekefëtëme.” ²³ Na Jisas gali telokwakëme na bu betelë mutuja. Na bume wafle gali tē tētätëme. Bu gali tle, “Satan bubë wege enëneme habëna kê lëglëmeme? Weye. Hana kê lëglëmeme.” ²⁴ Na jowa lifate mago enëne, bu bwa bwa lowene mëta tafa mëglana na momogli

mëgëtayana kwe bu tafa sle hana mëglame. ²⁵ Na jowa lo mëta kë tafa mëglabë enëne, bu bwa bwa lowene mëta tafa mëglana na momogli mëgëtayana kwe bu tafa sle hana mëglame. ²⁶ Na Satanbë ilawa mago alibaho mata, bu blalo wame mëglana na bwa bwa lowene mëta tafa mëglana kwe bu tafa sle hana mëglame. Hanane mu. Bu tëbomu mëglame.”

²⁷ Na bu wafle gali mana të tëtätëme. Bu megali tle, “Tokli ho bu kalëlego hobë lowa hana felokwakeme na wesibi mana tokli loleme. Weye. Hanane. Anë bu kë kalëlego home tabana afina lalei lotleme, kwe bubë lo mago wesibi mana toklime glo lëgletleme.”

²⁸ Bo some nëgali gali nanëlëyo, Goto, bu iniwa tëbo lowene, na iniwa gali, oneho Gotome kë tëbo gali moglolabë, aholokwana ti lëgletëmeme. ²⁹ Kwe oneho, bu Gotobë Amtëtombame tëbo gali moglolana, kwe Goto kë tëbo lowene aholokwana hana ti lëgletëmeme. Kë tëbo lowene bu mëta unaunalëme tei lëbetëmemu. ³⁰ Jisas bu kë gali këme gali tlome. Bu megali motlolame nëgeme, “Tëbo alibaho bubë lowene mëta lelutabetle.”

Jisasbë bota na bolijamonina yalëne

³¹ Na kë nalëwa, Jisasbë bota na bolijamonina kë lo elë fwa mëtla. Bu lo li mëta mitlija na bu Jisame mana gali mëtelulukwakla, bu belë ligisitëme nalëgleme. ³² Lebutako oneho bume iniwa tafana hwagënë mototla. Na bume gali motlola, “Aholokwane elë! Jubë bita, blijamoni, bimilunina, mana kë tafa melukokwëya na jume kë gali melulubakëyo.” ³³ Na Jisas bu gali metafu tëtätëme, “Bobë beë na keinëbalenino bu habëha enënëne?” ³⁴ Na bume kë hwagënë mototlabë onehome hwi tlagume na gali tlome, “Sobo hwi elo! Bobë beënino na keinëbalenino ekë tafa mla. ³⁵ Oneho bu Gotobë lowene esogo mlëlëkefëtlabë, bu bobë beënino na keinëbalenino na oneglëni.”

4

Jisas mewafle gali latlome, “Ho aoba liji nujume sike lële”

¹ Jisas Galili lake tu helefo mëta onehome gali ita të tëtätëme. Na feilawa oneho bume loko mëtleletla na bume goglo mëtëtagulame nëgeme. Na Jisas ihe mëta këme fe tëtëkake na tafa tle. Jisas ihena lake tu mëta temule na oneho tu helefo mëta tafa motokouja. ² Na Jisas onehome feilawa wafle gali të tëtätëme.

Na bu këme megali tlome. ³ “Sobo aholokwane elo. Ho li nujuwa lujü, aoba liji sike nalëgleme. ⁴ Bu aoba liji sike lëkou, na fliye alëgeme mitigotle na fole misibë lahiwa mele. ⁵ Na fli aoba lijiye anijina flëke mëta mitigo. Kë flëke feilawa hanane. Këme nëgeme bu hokweinawa këme hulu mëtle. ⁶ Kwe tokwafe kliji bu fëfalewa u tle na kë aoba olo maklëfa mëtle. Bubë tayafo su sle hana mototome, këme nëgeme lakokowa metëbe. ⁷ Na fli aoba lijiye, ikiji taba wayo mëta mititigo. Na kë ikiji taba bubule mëtle na tatako mëtle na kë aoba olome lamu mototome. Na bu liji hana fu mëtle. ⁸ Na fli aoba lijiye bu lale flëkememu mititigo. Na bu lale hulu sle lamëtle na liji fu mëtle. Fli 30 liji fu mëtle na fli 60 liji fu mëtle na fli we lujuafe we liji fu mëtle.” ⁹ Na Jisas megali latlome, “Sobo ebë gali aholokwane egelona, lowene sle saeletelo.”

Jisas bu fëye lowene nane, wafle gali kë të tëtätëmebëye

¹⁰ Iniwa oneho wafi mutuja. Na Jisasbë lowene esogo mëgleletlabë ho we ita tële, na kë enëne Jisasna kë tafa mëtlabë, bume takune motlola, “Ju seme kë wafle galibë të sle etatëna.” ¹¹ Na Jisas bume gali tlome, “Ëtani Goto, bu onehome kë tafa lëglelëmebë gali olafa hana tletëme. Kwe ebë olëna bu kë gali some waolafa lëtatëyo. Kwe oneho bu Goto kë tafa lëglelëmebë lifate mëta tafa hana mëglame, bu Gotobë wafle gali aholokwanewa lamla kwe lowene sle hana mëgletlame. ¹² Këme nëgeme, ‘Bu mana itaita hwi mëglekefëyana kwe wesibi lowene sle hana mëgletlame. Na bu gali itaita meaholokwane mëglekefëyana kwe gali wayobë lowene sle hana mëgletlame. Bu wafle gali lowene sle mëgletlana kwe tëbo lowenebë kile mëglame na Gotobë lale lowene mëta

tafa mëglame, na Goto bubë tëbo lowene aholokwana ti lëletëmeme.”

Jisas bu aoba liji waflë gali wayobë të sle tëtatëme

¹³ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Sobo ebë waflë gali mumu egëbetelona kwe sobo fli waflë gali habëna lowene egletemomene?

¹⁴ Bo some aoba liji waflë gali wayobë të sle nëgetatëyome. Kë ho, bu aoba liji kë sike lëkoubëye, bu Gotobë gali të logotlebë home lëlekujuwa lële. ¹⁵ Na aoba liji alëgeme kë mitigobëye, bu Gotobë gali aholokwane mëglabë enëneme lëlekujuwa mëletëme, kwe Satan ligisibë na kë gali bubë lowene mago lafawa letokwakëtëme.

¹⁶ Na fli oneho, bu kë aoba liji anijina flëkeme mitigobë fenene. Bu Gotobë gali aholokwane mla na hokweinawa lowene mletla na flelesu mletla. ¹⁷ Kwe Gotobë gali bubë lowene mëta lëgëbetëme sle hana lëletëme, olo wesibi tayafoha su sle hana motometëme. Na kë gali bubë lowene mëta tako lëbetëme hana lële. Kwe bu Gotobë gali lowene mëgletlame nëgeme, fli enëne bume këme tëbo mogotomame. Na bu Gotobë gali hokweinawa lamëglëkëlawe.

¹⁸ Na fli enëne, bu kë aoba liji, ikiji taba wayome kë mitigobë fenene. Kë enëne bu Gotobë gali aholokwane mla, ¹⁹ kwe bu ebë life mago wesibime fwa tako lowene lamëletëma, na feilawa baliti gogwame fwa tole mla, na bu feilawa lale wesibi mëmaune lamëlëma. Na kë wesibiwa Gotobë gali lëlamu mëtatëme. Na bubë lowene eflëbowa hana lëbetëme na lale lowene lëbetëme hana lële. ²⁰ Kwe fli enëne, bu kë aoba liji lale flëke mëta kë mitigobë fenene. Bu Gotobë gali aholokwane mla, na bu kë gali bubë lowenena kiki motla na bubë lowene mëta eflëbowa lëbetëme. Fli oneho bu lale lowene sogë takoha lëbetëme na fliye lale lowene takoha lëbetëme na fliye lale lowene takomu lëbetëme.”

Onoho bu lamo fiji tabo, iseku lokwalëfe hana gwa mëgëtayame

²¹ Na kwe, Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Onoho bu lamo fiji tabo, iseku o ni labuku lokwalëfe hana gwa mëgëtayame. Hanane mu. Bu masei mëta gogwa melekefëya. ²² Iniwa

wesibi ëho kë mëglebë, kwe tokwafe olafa mëgleme. Na iniwa wesibi oneho ëho kë motomabë, kë mata, tokwafe olafa mëgleme. ²³ Sobo ebë gali aholokwane egelona, lowene sle eletelome.”

²⁴ Na bume ita megali latlome, “Gali sobo kë aholokwane egelobë, lowene sle egletelome. Sobo ebë gali aholokwane sle egelona na tako lowene slemu eletelona, kwe Goto some tako lowene lëglëyome na mata ita fli lowene lëlëyome. ²⁵ Ho bu Gotobë gali lowene sle lëletlona kwe ita Goto bume fli lowene lëglëleme. Kwe ho bu Gotobë gali lowene sle hana lëletlona kwe Goto kë hobë tokwëfo lowene kë lëgelëkakëtëme.”

Olo wesibi kë hulu mëglebë waflë gali

²⁶ Goto kë tafa lëglelëmebë oneho, bu kë fenene, Ho bu olo wesibi nuju mëta sike lële. ²⁷ Na bu klabë nini tëbagu na kljina huju tlekëfe na asë tle, bubë wege fa nalogotleme. Na kë olo wesibi hulu mëtle na tatako mëtle. Kwe kë ho bu olo wesibi hulume lowene hana tletëme. ²⁸ Ebë flëkebë wesibiwa. Flëke bu lalumu nëgeme, olo wesibi këme hulu sle mële na liji këme fufu mële. Laba afina foke mële na tokwafe tahweji fata mële na liji mana fu mële. ²⁹ Na liji niglijji mëglena, kë ho bu kosina tëtëlë lotome, bu niglijji mëglebëme nëgeme. (Ebë waflë galibë wayo gali bu melë lëgëbetlälële. Goto kë tafa lëglelëmebë oneho, bu feilawa fata mëglame kwe sebo ëje hana hwi noloma na lowene hana nëletëma.)

Mastet inilu lijibë waflë gali

³⁰ Na Jisas ita gali tlome, “Sebo habelë gali nëglame Goto onehome eso home ke tafa lëgletëmebë. Fëye wesibi hane? Bo some ebë, waflë gali të nëtatëyo. ³¹ Goto onehome eso ho kë tafa lëglelëmebë, bu mastet inilu liji fenene. Fli inilu liji bu tokwëtokwë ha, kwe mastet inilu liji bu tokwëtokwëmu. Ho bu kë tokwëtokwë mastet liji life mëta sike lëleme. ³² Bu sike lëleme, na bu hulu mleme, na takowa mlememu. Fli inilubë ato bu tokwëtokwëha kwe mastet inilubë ato bu tatakumu. Na kë inilubë tikefo tatakumu so mëbelëkakëmeme. Na fole, kë tatako tikefo tlilego tabo mëta, lo

lalowa megigliji mogoleme.” (Goto onehome eso ho kë tafa lëglelëmebë, bu kë mastet liji fenene. Ebë olëna Goto tēlewa onehome tafa lëlelëme, kwe tokwafe bu feilawa onehome tafa lëglelëmeme.)

Jisas bu waflë galiwa të tētātēme

³³ Jisas bu onehome feilawa waflë gali të tētātēme, bubë lowene niijiwa. ³⁴ Bu onehome gali të sle hana tētātēme. Bu waflë gali nawa të tētātēme. Kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë home fwa tafa tlelëkefëme, bu waflë gali mana të sle tētākefëtēme.

Jisas bu flelume kale tlole na latliwa tëbe

³⁵ Na kë olënawa, taboklë, Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlole, “Te manuja. Sebo lake jelëfo elë su manëkaka.” ³⁶ Na Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, onehome hune mototoma, na Jisas kë tafa lëglebë ihe mëta fëfe mëtla. Na bume mëtlelula. Na fli oneho mata buna fli ihena mutuja. ³⁷ Na tako flelu tisi, na lake tu ihe elë okokli tokoke, na tu ihe mëta tētafu lëgleme kofene. ³⁸ Na Jisas eso hwesutane mëta gwa tole na ihe elo mëta mana ni tëbe. Na bume ni mago huju mototla, na gali motlola, “Tisa, ju seme maninibo hana eletēnane? Sebo tume susuglu nēglame ekēne.” ³⁹ Na Jisas huju tle na flelume kale tlole, “Teiyo, kuju ebe.” Na tume mata, kale tlole, “Teiyo.” Na kwe flelu latliwa tëbë na tu sosogli mata lakujuwa tëbe. ⁴⁰ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home takune tlole, “Sobo fëyeme uli elone, bome lowene sle hana eletēnane, hee?” ⁴¹ Na bu tako uli memëtla na blalo gëgali mëtla, “Euowe! Ebë habëtābo hone? Fleluna tuna bubë gali aholokwanewa lamlolefe.”

5

Jisas bu gëgëme këtëglebë hobë ato mago ahwaneme hehë tletēme

¹ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona Galili lake tu su mëtekaka na Gerasabë walujuwa fwa mutula. ² Na Jisas ihe mago fe tēkake na ahwane kë tetëbo mogotlebë ho matēmatë life mago bu belë tisi tle. ³ Kë ho matēmatë life mëta fwa nini tēbekëfe. Ho liha bume senë tabana lei hana tole. ⁴ Olëli olëli bu toba kaba yafe gëgelo mototokwefëmetla, kwe

bubluju latotokwefëme. Na senë tabana yafe lei mototokwefla, kwe eluluwa latotokwefëme. Na ho liha bume hana fa logotleme. Bu afutuku feilawa tēgleme nēgeme. ⁵ Klijiina klabëna bu matēmatë life mëta na fatini mëta measasëwa latlekëfe. Na bu afëflei tlekëfe na bubë ato anijina tētlë tēbetëfale.

⁶ Bu Jisame hwi telëkakle na fëka tokweitle na sēkefo miti latafawa tletle. ⁷⁻⁸ Na Jisas gali tlole, “Ahwane ju ebë ho mago eiju.” Na bu kë gali aholokwane tlole na bu Jisame feilawa galina këme gali tlole, “Jisas ju tako kalëlegona Gotobë nēba. Ju bome habelë egētānēmene? Bo jume Gotobë wenijina gali nolë. Ju bome asa tëbo etanë.” ⁹ Na Jisas bume takune tlole, “Jubë weniji fë etle.” Na bu gali metafu tētātle, “Bobë weniji feilawa ho. Sebo lebutako nēgeme.” ¹⁰ Na bu Jisame anisasana itaita gali tlokwefle, “Ju ahwane kakë life elë asa jine elëkakëme.”

¹¹ Na kwe lebutako kleli bu fatini mëta lolime memonei mëtle. ¹² Na ahwane Jisame gali motlole, “Ju seme kë kleli belë jine elëkakëna, nēkaklutëma nanēglame.” ¹³ Na Jisas gali tlole, “Sobo lalewa eyeu.” Na ahwane kë home kile mototle na kleli belë mëtekaklutëme. Kë kleli kēniji mitlibe 2,000. Na bu fatini mago lake tu elë fëka mëtēmalita na tu mëta lasusugluwa mëtle.

¹⁴ Na kleli mëtlëma ho bu mëtlëbouja. Na kë gali li life li life asë mëtlelëla. Na lebutako oneho mutuja kë wesibi hwi namoglomame. ¹⁵ Na bu Jisas belë fwa mutula na ahwane ëbame kë tetëbo mototlebë home mana hwi motlola. Bu lale ëho wateho na këna tafa tle. Na bubë eso hanane yaya tletle. Na bu uli memëtla. ¹⁶ Na ho bubë nabana kë hwi motlomabë wesibime, ho flime gali të mëtētātēma. Ahwane kë tetëbo mototlebë hobë gali na klelibë gali mata të mëtētātēma. ¹⁷ Na oneho Jisame hehë mëtletla. Bubë life mago luguju nalëgleme, li lifewa.

¹⁸ Jisas bu ihe mëta fe tle. Na ahwane ëbame kë tetëbo mototlebë ho anisasa gali tlole, “Bona manëyeuwo.” ¹⁹ Na kwe Jisas këme tole hana tletle. Na bu kë home gali tlole, “Jubë lifewa ejumo na feilawa wesibi Goto jume kë sle tēgetabë gali na jume kë maninibo tēgletëbë wesibi jubë ilawa mago

home të eoutatēmeme.”²⁰ Na fe tēkake, kē ho tuju na Dekapolis magobē life elēme, Jisas bume kē sle togotlebē gali të tētagutēme. Na iniwa oneho bu aholokwane motlola na kle memētletla.

Jisas bu gli kētēglebē nēbame huju tētamē na ko kē tēglekēfebē mēse sle tle

²¹ Na kwe Jisas ihena lake tu jelēfowa ita su tēkake. Na tu helefo mēta lebutako oneho loko mētletlētla.²² Na lotu lobē eso ho tisi. Kē hobē weniji Jairus. Jisame hwi tlole, na elebolime latitigotlewa.²³ Na bume anisasana takune tlole, “Bobē tamo nēba tako tēbo lale, gli egleme ekēyo. Ju bobē lowa lalowa egisimene na toba gwa etatēme, ato titika naegleme na mana lalowa tafa naegleme.”²⁴ Na Jisas buna ilawa mētēyeu.

Na feilawa oneho mata esogo mētlagula. Na Jisasna gēgeniwa mutuja.²⁵ Na jowa mēse kē onehona mutuja. Kē mēse bu we ita tēle tlibutu ko tle.²⁶ Na kē mēse lili dokta belē yafe asē tēbelēfa, kwe bubē ato titika sle hana tletē. Na bubē baliti doktame yawe latlometēme. Na kwe bubē tēbo mana tēbetē. Titika hana tle.²⁷ Na kē mēse bu Jisasbē kē ato sle gali aholokwane tletēme. Na bu onehonabē Jisasnabē nagi kēme tuju. Na bu Jisasbē leluju elēme tujutle. Na bubē ēho tobana lu tētatlē.²⁸ Na bu melowene tēgleme nēgeme, “Bo tobana ēho mēta lu nogotlēna, bobē ato titika nalēgleme.”²⁹ Bu ēho lu tētatlē na ko latewa tle. Na bubē ato melowene tletle, “Tēbo hana nelēfe, watitika nelēfe.”³⁰ Na Jisas bu melowene latle, “Bobē kalēlego bome wali wafi kile lētānēfe.” Kēme nēgeme, bu swaya tle, na takune tle, “Bobē ēho ya lu lētānēne?”³¹ Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho bume gali motlola, “Ju hwi hana elomene, lebutako oneho juna gēgeniwa kē egīyeubēye. Na ju fēyeme gali elene, ‘Bobē ēho ya lu lētānēne?’”³² Kwe Jisas hwi tēbebokwake.³³ Na kē mēse lowene tle, “Bubē kalēlego bobē ato mago tēbo wasle lētānēfe.” Na bu uli tēglebē, lili namētla. Na Jisame loliwa tisi tle. Na elebolime sēkefo miti tafa tletle. Na bu Jisame iniwa gali ble tētatlē.³⁴ Na Jisas gali tolē, “Mola, ju bome lowene sle egletenēme nēgeme, jubē ato kēme titika lēletē. Na ju

eiju. Tutune asa ele, lalowa tafa eoule. Na jubē tēbo tei sle lēletē.”

³⁵ Na Jisas mana gēgali tlelēbēē, na ho, Jairusbē lo mago wofu mana fata tlelēkakile. Na Jairusme gali motlola, “Jubē nēba wagli elo. Ju tisame ita welili asa eletle. Matēbe.”³⁶ Kwe Jisas bubē gali boblo tētātēme. Na lotu lobē eso ho, Jairusme gali tlole, “Ju tutune asa ele, bome fwa lowene sle egletenēme.”³⁷ Na bu feilawa home hehē tletēme, bume esogo jwa namēglagulame. Pita, Jems, na bolijamo Jonname fwa tlelume.³⁸ Na bu Jairusbē lowa fwa mutuja. Na Jisas, bu se lego aholokwane tlome na ye lego mata aholokwane tlome.³⁹ Jisas lowa tēkaklu na gali tlome, “Sobo fēyeme ye elone? Sobo fēyeme se etlone? Kē nēba gli hana elo. Ni tekwe egēbe.”⁴⁰ Kwe bu Jisame tako soso memotlola. Na Jisas bume lo mago hehē tletēme, “Sobo kē mago kēkle ekako na eyeumo.” Na Jisas kē nēba bolijayaname botaname na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho aomalē, kēme fwa tlelēkakume, nēba mogo kēme egēbebē lowa.⁴¹ Na Jisas toba mēta fa tēta na bubē galina megali tolē, “Talita kumi.” Ebē galibē wayo melēgēbelalēle, “Mēsenēba tokwēfo, bo jume gali nolē, ju huju ele!”⁴² Na bu lahujuwa tle na kē lo mēta asē tēbelēfa. Kē nēba bu we ita tēle tlibutu kēniji tafa tle. Na bu kēme hwi mētla, na klelego memētla.⁴³ Na Jisas bume gali tlome, “Sobo ebē wesibi ho lime asa gali elolo. Na sobo bume hi wesibi elēyome.”

6

Nasaret life mago oneho Jisame tēbojiwa motlola

¹ Jisas kē lifate kile tle na bubē lifatewa Nasaretwa tuju. Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho nagi mētllēla.² Tafawa olēna bu lotu lowa tuju na bu Gotobē gali onehome mana tē tētātēme. Na lebutako oneho, bu kē gali aholokwane motlola, na bu klelego memētletla na gali mētla, “Kē ho bu kē gali na kē lowene hamago fa lotlene? Na bu kē tiho wesibi na kē klelegowa wesibi bu melē kē logotomebē, habelē lalotomene?”³ Sebo melowene nanēletla, ‘Kē ho bu lo gliji howa. Bu Mariabē nēba. Na

bu Jems, Josep, Judas, Saimon nabë boli-jahafe. Na bubë bomolunino bu sebona tafa nëlafa. Bu sebobë life mago hofe na bu kë lowene hamago fa lotlene?” Bu megali mëtla, na bume tëbojiwa memëtletla. ⁴ Kwe Jisas bume gali tlome, “Iniwa fli life mago oneho bu Gotobë lowene mago gali të lotokweflebë home tole mletla na gali mëtla, ‘Kë ho bu lale homu.’ Kwe bubë life mago oneho, na bubë ilawa mago oneho, na bubë weife mago oneho bume tole hana mletla na bu melowene hana mletla, ‘Bu lale ho.’ Hanane mu.” ⁵ Na Jisas bu kë life mëta feilawa klelegowa wesibi blëge hana totometëme. Hanane. Bu jowa, jowa tëbo atona onehome fwa, toba gwa têtatutëme na sle totome. ^{6a} Na bume kë lowene sle jwa mëgletlabë onehome tako tutune latletëmemu.

Jisas bubë lowene esogo mëgletlabë ho, Gotobë gali tëname na hobë tëbo ato slename jine tëbelëkakëme

^{6b} Na kwe Jisas bu kë lifate mëta gali të tēbetokwakle. ⁷ Na Jisas bubë lowene esogo mëgletlabë ho we ita tële kënijime gali telokwakëme na bu mitisitla. Na bu tlemalë tlemalë home jine tëbelëkakëme. Na bu wesibi fenene blëge lotome, këha afutuku bume gwa têtatëme. Bu ahwane onehobë ato mago kë afutukuna hehë namëgletëmame. ⁸ Na bu këme mana tafa mëtla, na gali tlome, “Sobo egëyeuna, sobo feilawa wesibi asa ehoujo, asë lijiwa egehoughome. Sobo hi wesibi, musu, baliti musuna asa ehoujo. Matëbe. ⁹ Na sobo juba jibowa ehwëyome, kwe sobo hihijika ëho asa ehoujo. Ato mago ëhowa egehoughome.” ¹⁰ Na bume ita gali tlome, “Sobo li lifatewa tuhu egulona na ho some no lëglëyona, sobo kë lo mëta fwa tafa elome. Sobo kë lo mëta tafa egelobëë, na ita mana eyeume. ¹¹ Na sobo li lifewa tuhu egulona na ho some nëno hana mëglana na sobobë gali aholokwaneme tole hana mëglana, kwe sobo kë life lakilewa elome. Sobo kë life kile egelona, kwe sobobë juba mago flëke bubë naba li mëta bu elome. Bu some këme hwi mëlëyome na melowene namëglame, ‘Fëyeme tëbo nilitayane? Goto seme tëbo lëgëtanamefe.’” ¹² Na kwe bubë lowene esogo mëgletlabë ho mana mutuja. Na bu

iniwa onehome megali mëttaguma, “Sobo tëbo lowene aholokwana ti elome na lale lowenewa esogo elelëlome.” ¹³ Na bu feilawa ahwane, onehobë ato mago hehë mëttagumetëma. Na bu lëkaluwa welë tu tëbo atona onehome tefo mëtëtagumetëma na bume sle mototoma na bu lalowa tafa mëtla.

Eso ho Herot bu Jisame meweniji latle, “Home kë baptais togotomebë, Jonfe”

¹⁴ Iniwa lifatebë oneho, bu Jisas onehome kë sle togotomebë gali waaholokwane motokouja. Na eso ho Herot bu kë gali mata aholokwane tle. Fli oneho bu megali motokouja, “Jisas ebë kwe, onehome kë baptais togotomebë Jon, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle. Këme nëgeme, kë klelegowa wesibi melë blëge këme lotome.” ¹⁵ Na fli oneho megali lamëtla, “Ebë kwe, Elaija tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.” Na fliye kwe megali lamëtla, “Ebë kwe, Gotobë lowene mago gali të lotokweflebë ho, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle. Bu ëtanifu Gotobë lowene mago gali të motokweflabë ho fenene.” ¹⁶ Na eso ho Herot bu kë gali aholokwane tle na gali tle, “Bu home kë baptais togotomebë Jonfe. Eëbame bu wame home boblo logotomebë home gali tole, na bu tuju na Jonme mou lokwati tlë tujetle. Na bu matëmatë mago wahuju tle.”

¹⁷⁻¹⁹ Eëtani eso ho Herot bu bolijamobë, Filipbë, mëseme hijika totle. Kë mësebë weniji Herodias. Jon Herotme itaita megali latlokwefle, “Blijamobë mëseme kë hijika egotlebë, kë lale lowene nane. Weye.” Këme nëgeme, Herodias bu Jonme tako enisusu latletlemu na bume mogo nalë tëkleme tole tletle. Herodias bu Jonme wame togloleme nëgeme na eso ho Herot bu home këme jine tlële, Jonme senë tabana lei lotleme na kalabusu lowa tuku lëleme, Herodias bume tëkle egotlelime. ²⁰ Eso ho Herot bu Jonme melowene latletle. “Bu lale homu na Gotobë lale lowene esogo lëgletlëbë ho.” Na bu Jonme uli këme tletle na bume ululu sle këme totle, bubë mëse Herodias tëkle egotlelime. Bu Jonbë gali yafe aholokwane tole, maninibona tëbo metletle na tako tutune metle.

Kwe bu Jonme aholokwaneme tako tole latletlemu.

²¹ Na kë nalëwa, eso ho Herot bu feilawa hi wesibi loko têtamë, bota bume këna fu tolebë olëna fleflesu hi nalëglelëmeme. Na Herodias bu melowene sle latle, “Bo metole nanelë, kë fleflesu hi nalë, Jonme mana tëkle nogotlëme, mogo nalë.” Na Herotbë gavmanbë eso ho, na wame home boblo mogotomabë eso enëne na Galili provins magobë letitabo ho bu kë fleflesu wesibi hime mitisiya. ²² Kë enëne bu mana hi motokouja na Herodias boko mana tisi tëme, elefi naegleme. Na kë layo mëse bu elefi tle. Na eso ho Herot na buna kë hi mëtlabë ho bu kë elefi hwi motlotëya, mëmaune lamëtlëtëyamu na bubë elefime tako fleflesu memëtletëya. Na eso ho bu kë layo mëseme këme gali tolë, “Ju fëye wesibi tole eletlene? Ju wesibi tole laletlëye, bo jume kë wesibi nëglëme.” ²³ Na eso ho Herot bume iniyafememu gali tolë, “Bo jume nëgali galimemu gali nolë. Ju wesibi tole laletlëye, bo jume kë wesibi nëglëme. Na ju metole eglëna, bobë iniwa wesibi fu notometëme na jume nëlëme, na bobë lifate mata tlë nêtatëme na jebelëfu jume yo nolëme, ebë lalowa, bo tako tolemu nanelë.”

²⁴ Na kë layo mëse bu tuju na botame takune tolë, “Bo bume fëye wesibime gali noglolëmene?” Na bota këme gali tolë, “Ju bume, home kë baptais togotomebë, Jonbë esome gali eglonëme, kë eso nalëglëme.” ²⁵ Na këme kë layo mëse bu eso ho belë ita hokweinawa tuju na gali tlole, “Bo metole nanelë, ju eli, home kë baptais togotomebë, Jonbë eso mou lokwati tlë etatle, na kë eso bletë ëhou mëta tuku elëme na kë manogwa bome enënëme, hwi nanoglolëme.” ²⁶ Eso ho bu kë gali aholokwane tolë na bu tako maninibo metle. Kwe bu kë hi tēglelëmebë oneho, bubë iniyafe gali aholokwane motlolame nëgëme na bu këme tiniji tletëme. Këme nëgëme bu kë mësebë gali hana boblo lêtatëme. ²⁷ Na këme, bu wame home boblo logotomebë home, gali tlole, “Ju ejume, na Jonbë eso mou lokwati tlë etatleme na bome ehitenëme.” Na kë wame home boblo logotomebë ho, bu kalabusu lowa tuju na Jonbë eso mou lokwati tlë têtatle. ²⁸ Na

bu Jonbë eso bletë ëhou mëta gwa têtatle na tehile na layo mëseme tlëkakiji. Na layo mëse kë eso tehule na botame tujuwelë.

²⁹ Na Jonbë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu Jonme kë tëke toglolebë gali aholokwane mëtla na bu mutuja na Jon mogome fa mototla na aniji fuluju matëmatë mëta gwa mutujetla.

Jisas bu hi wesibi 5,000 home sa têtatëme

³⁰ Jisas, Gotobë gali tëme kë jine tēgelëkakëmebë ho, ita mitisiya na Jisas mëta loko mëtlëkakëjaya. Na bu iniwa wesibi kë mëtlabë na onehome kë të mëtëtagutëmabë gali Jisasme të mëtëtatla. ³¹ Kwe feilawa oneho mitisikefëtëmame nëgëme na Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona bu kë nalë këme haha tafu hana mototla na hi hana mëtla. Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home këme gali tlome, “Te, mana manuja, hojwa tabo elë. Tafa sle nanëglame.” ³² Na bu ihe mëta fëfe mëtla na buwa hojwa tabo elë mutuja.

³³ Na feilawa oneho bu hwi mëtlaguma na lowene mëtla, “Jisas lalëlelumefe, bubë lowene esogo mëglelëtlabë home.” Na këme nëgëme lilife lilife mago oneho bu Jisasna kë mutujabë life elë këme fëka motokouja na kë lifewa bu afina fwa mutula. Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home nagi fwa tulelëme. ³⁴ Këme nëgëme, Jisas bu jelëfowa fwa tule na bu kë feilawa onehome hwi tlome. Bume mehwi latlome. Bu sipsip kleli, ho lëglëme jwabë fenene. Ho bume hana taitame. Na bu bume tako maninibo këme tletëme. Na bume feilawa gali të têtatëme. ³⁵ Tokwafe, taboklë mu, Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu belë mitisiya na bume gali motlola, “Ebë taboklëmu na ebë hojwa life. Sebo hi wesibi hamago fa nogotlamene? Hanane mu. ³⁶ Te, ju onehome mana jine ebelëkakëme. Loli life elë fwa matliwaya, hi wesibi balitina glo namëglame.” ³⁷ Kwe Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tafu têtatëme, “Hi wesibi bume sobo eglëmome.” Na bu Jisasme takune motlola, “Eëë, ju melowene lalene, ‘Sebo bletë nage 200 balitina glo nëlamene na bume nëlëmame?’ Sebo këha

baliti hananefe.”³⁸ Na bume takune tlome, “Habenuju bletë nage mëbetëyone? Sobo hwi ejuwelëmo.” Na bu hwi mutujuwelëma na ita mitisiya na Jisame gali motlola, “Sebo tobali bletë nage mëbe na mo tële mëbe.”

³⁹ Na Jisas bume gali tlome, “Sobo lale agosaba mëta loko elagujome na tafa ekoujome.”⁴⁰ Na bu iniwa tafa motokouja. Fli tafa mëtlabë we lujafe we oneho na fli tafa mëtlabë 50 oneho.⁴¹ Na Jisas kë tobali bletë nage na tële mo glo tle na hwi tokwake na Gotome lale gali tlole, “Ebë bletë nagenana mona yaha fëyeme enënane?” Na bu klelegowa wesibi blëge totle na kë bletë nage fufu totome na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home tlëme, onehome sa namëgëtatëmame. Na bu kë tële mo mata fufu totome na sa mëtëtagutëma.⁴² Na bu iniwa hi mëtla na imo sosolo mototoma.⁴³ Na bu bletë nage lënena, mo lënena we ita tële basketë musu mëta mëteselokwaya. Na kë basketë musu ëfowa lakalewa mëtle.⁴⁴ Feilawa oneho bu kë bletë nage hi mëtla na hobë tabëi kë niji 5,000 bu onename nëbalename hana tabei mëtla.

Jisas bu lake tu matawa asë tole

⁴⁵ Na kë nalëwamu, Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home, gali tlome, “Sobo ihe elë fëfe elome na jelëfo elë Betsaida lifatewa su ekakome.” Na bu iniwa onehome jine tëbelëkakëme. Buwa lëtabe nalëgleme.⁴⁶ Onehome afina jine tëbelëkakëme, na bu fatiniwa tokwale, Gotome gëgali nalogolelëleme.⁴⁷ Na atome hwi olëna, bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho lake tu ku mëta ihena kakëha mëtemula na Jisas lake tu helefo mëta tlibe.⁴⁸ Na Jisas bu hwi telokwakëme, bu ihena yafe yegu motokouja, kwe flelu ihe yelu boblo tégëtatëmeme nëgeme, na ihe alabuju këme tiwatëme. Tokwafe, fole olëna Jisas lake tu matawa wa bu belë tisi tëme. Bu sigli lëgetokwakëmeme kofene.⁴⁹ Kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume hwi motlola, tu matawa wa asë tole. Na bu meweniji lamëtla, “Alibahowa.” Na bu afëfleina memëtla.⁵⁰ Na iniwa bume hwi motlola na uli memëtla. Kwe Jisas bume hokweinawa gali tlome, “Sobo uli asa elo. Bo tekwe nëge. Sobo lalowa tafa

elo.”⁵¹ Na bu ihewa fe tokwake na buna mëtëtabëya. Na flelu latliwa təkake. Na bu klelego memëtla.⁵² Jisas tobali bletë nage feilawa onehome sa tëtätëmena, bubë kalëlego olafa tëtätëme. Kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho kë lowenebëme lowene sle hana mëtletla, aholokwana timu mëtla. Këme nëgeme tu matawa wa kë asë tégëlebë na flelu kë tli tégëbebëme klelego këme mëtletla. Bubë lowene mana yaya tletëmemu. Bu bubë kalëlego, lowene sle jwa mëgletlame nëgeme.

Jisas bu feilawa tëbo atona onehome Genesaret lifate mëta sle totome

⁵³ Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, lake tu su mëtëkaka na Genesaret lifatewa fwa mëtëtekekëya na ihe kesi mëtëtaya.⁵⁴ Bu ihe mago, helefo elë fëfe motokwaka, na hokweinawa oneho bu Jisame hwi motlola na weniyane mana mëteselëla sle mëtla.⁵⁵ Na ho bu kë lifate li mëta kë lëgëbagubë lifatewa fëka fëka mëtëbelëfaya na onehome gali mëtlaguma. Na oneho, bu Jisas kë tafa tuglebë gali, aholokwane mëtla na bu tëbo atona onehome sanëneme gogwa mëtla na bu belë mëtlesuma.⁵⁶ Na iniwa tatako lifate elë na tokwëtokwë lifate elë Jisas bu kë tuhu tokoubë, oneho kë mëta loko mëglelëkefëyabë lifeku elëme, tëbo atona onehome kë belëme mëtleluma. Na bu Jisame anisasana gali motlola, “O masiwafe, kë tëbo atona oneho, jubë ëho mëta fwa lalowa lu mëtomene, sle namëglame.” Na iniwa oneho melë kë mëtlabë, bu laslewa mëtla.

7

Gotobë tafa sle gali homubë tafa sle galime boblo lalotle

¹ Farisi enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne fli, Jerusalem lifate mago kë mitisiyabë, bu Jisame loko mëtlelëtla.² Na bu mehwi motloma, Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho fli, bu hi wesibi hi mëtla kwe bu toba afina swa swa hana motoma, bosenlenibë tafa sle gali fene lëbetëme.³ Farisi enëne na fli Juda life mago enëne bu bubë bolijafu-junibë lowenewa esogo mëtlelëtëma. Bu melowene mëta tafa mëtla. “Toba afina

swa hana motomana, bosemnenibë tafa sle gali fene tëbetëme, kwe bu hana hi mëglame.”⁴ Na bu maketwa mugujana na migisiyana na tu tetefo jwa mëglana, bosemnenibë tafa sle gali fene tëbetëme, kwe bu hana hi mëglame. Na bu lili lowene mëta tafa mla, bosemneni fenene tafa mëtla. Bu mëlamelekefëya, bu blete, kabo, sospenë, na ni labuku mata swa motokwefëma. Bu bosemnenibë lowenewa esogo metlelëtëmame nëgeme.⁵ Na Farisi enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne, bu Jisame takune motlola, “Jubë lowene esogo mëglelëlabë ho bu sebobë semlenibë lowene esogo jwa fëyeme mëlelëlane? Bu hi wesibi manawa fëyeme hi mëtlekefëyane? Bu toba afina swa hana motomana, bosemnenibë tafa sle gali fene lëbetëme.”⁶ Na Jisas bume gali tlome, “Ëtani anebo, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, Aisaia, bu some nëgali galime gali tolëyo. Sobo sosogëna hofe bu fene yahi tle. Bu Gotobë gali meyahi latle, ‘Kë oneho bu bome bubë ëfalëbo nawa mefë mëgëtanana, “Goto lale homu.” Kwe bu bome bubë lowenena iniwa tole hana mëtletëna, na lowenena, lowene sle hana mëtletënamu.”⁷ Bu melë lamëtla, bu onehobë tafa sle galiwa të motokwefla kwe mesosogëna lamotloma, “Kë tafa sle gali ebë Gotobë gali.” Bu bome megali kë moglonabë, “Goto ju lale ho, sebo jume tako tole nanëletëyo,” kwe bome lowene sle hana mëletëna bubë lowene mëta. Këme nëgeme bu kë galina bome blawa gali molona.”⁸ Jisas ita megali tle, “Sobo Gotobë tafa sle gali aholokwana wati telo. Eholo hana elo. Na sobobë bisemlenibë lowenewa eholo. Sobo Gotobë gali, bisemlenibë lowenena lëlamu latatelo.”

⁹ Na Jisas bume fli gali megali latlome, “Sobo Gotobë tafa sle gali kaiselo boblo etokweflo na sobobë lowene mëta fwa etabo. Sobo kë lowene tako lëbeteyo.¹⁰ Ëtanifu ho Moses gali tle, ‘Sobo bitaname, blijyaname boblo asa etomo na bubë galiwa esogo elëlëtëmome.’ Na bu li gali megali tle, ‘Ho botaname o bolijyaname tëbo gali loglomena kwe ho bume mogo nalë tëkle mogotlame.’¹¹ Moses kë gali megali latlëyo kwe sobo megali latlekefo,

‘Ho bolijyaname botaname megali loglomena kwe ebë lalowa, “Ayana beëna masiwafe, ebë wesibi some nëgaitome fene kwe bo ebë wesibi Gotome wafi aniji tlometelëfe.”¹² Ho bu kë gali, bolijyaname, botaname gali loglomena, na bu botaname, bolijyaname, lëgaitame jwa nëgena sobo megali egelome, ‘Ebë lalowa. Bu Gotome wafi aniji tlometle.’¹³ Sobo kë gali megali egelona, sobo bisemlenibë lowene mago galiwa të etatemo na Gotobë gali këna lëlamu latlo. Na sobo feilawa tëbo wesibi këha memelë latokwefëmofe.”

Jisas, bu Gotobë naba lime, home kë tëbo mogotomebë wesibime, gëgali tle

¹⁴ Na Jisas onehome gali telokwakëme na bu mitisitla na bume ita gali të tëtätëme, “Sobo iniwa aholokwane elome na lowene sle eletelome.¹⁵ Iniwa wesibi, ho bu kë hi mëglekefëyabë, kë wesibi Gotobë naba lime home tëbo hana mogotomeme. Hanane. Kwe wesibi hobë lowene mëta kë lëgelubebë na lëkaklibë, kë wesibiwa Gotobë naba lime home bu tëbo motomeme.¹⁶ Ho bu aholona, bu ebë gali sa aholokwane sle lële.”

¹⁷ Jisas kë onehome hune totome na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona lowa mëtëkakluja. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume kë wafle gali wayome takune motlola.¹⁸ Na bume gali tlome, “Sobo mata wayo gali yaya laletelone? Sobo kë wafle gali lowene hana elone? Sobo aholokwane elo. Iniwa wesibi, ho bu kë hi mëglekefëyabë, kë wesibi Gotobë naba lime home tëbo hana mogotomeme.¹⁹ Këha wesibi hobë lowene elë nane muju. Weye. Bu aliji elë fwa muju na gu namela. Këme nëgeme bu home tëbo hana mogotomeme.” Jisas bu kë galina seme melë lëlekuju latletëna, sebo lalowa iniwa hi wesibi hi nëglame. Hi wesibi bu seme Gotobë naba li mëta hana tëbo mëgëtaname.²⁰ Na Jisas bu ita gali tle, “Wesibi hobë lowene mëta lëgelubebë na lëkaklibë, kë wesibi Gotobë naba lime home buwa tëbo mogotomeme.²¹ Bo këme gali nelë, hobë lowene mëta kë lelubebë wesibi bu melë: Tetëbo lowene, lisë lowene, tokli lowene, home mogo nalë tëkle lowene,²² hona mëseme lisë eglelëbë lowene, mëmaune lowene,

sosogëna lowene, aholabu lowene, gëglë lowene, li home gali fa lowene, home agalëklebë lowene na yayaha lowene. ²³ Kë iniwa tëbo lowene, hobë lowene mëta melubetëme na mëkakli na Gotobë naba lime home bu tëbo motomeme.”

Fonisia lifate mago mëse bu Jisasmë lowene sle latletle

²⁴ Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, kë lifate kile mëtla na Tair lifatebë tokwëfo lifekuwa mutuja. Bu fwa mutula na Jisas bu li lowa hwelutuwa tëkaklu, oneho bume sosalë mogotlalime. Kwe bu mogweliha hana tafa lëgleme, oneho bume wahwi motlola. ²⁵⁻²⁶ Na mëse li bu megali aholokwane tlome, “Jisas bu lo mëta kë tafa lële.” Na bu hokweinawa bu belë tuju tle. Ahwane tëbo kë mësebë nëbabë ato mëta lëtabetëme nëgëme na bota Jisas belë hokweinawa këme tisi tle na elebo lime bubusu tletle. Na bu Jisasmë anisasana gali tlole, “Jisas, ju ahwane tëbo bobë nëbabë ato mago kë elëkakëtë.” Kë mëse bu li lifate mago mëse. Bu Siria lifate mago na bubë lifekumu Fonisia. Bu Juda lifate mago mëse hanane. ²⁷ Na Jisas bu melowene latle, “Juda life mago oneho bu nëbaleha na fli life mago oneho bu amaleha. Na bo Juda lifate mago onehome afina naitamëme.” Na bu kë mëseme wafle gali latolë, “Bo nëbalebë hi wesibi amaleme afina hana nëglëmëme. Weye. Bo nëbaleme afina nëlëmëme.”

²⁸ Kwe kë mëse bume gali tafu tëtlatle, “O tako ho, jubë gali nëgali gali. Kwe ama mata, lo malu mëta kë tafa mëlekëfebë, bu nëbalebë lëne hi wesibi, kë mitigokëfebë mehihi mëlekëfe. Na ju bome mata lëne hi wesibiha aitane.”

²⁹ Na Jisas bume gali tolë, “Ju bobë gali lalë lowenena tafu etatenëfe. Këme nëgëme, kë ahwane tëbo jubë nëbabë ato mago wakile lëtamë, jubë lowa ita lalowa ejume.” ³⁰ Na kë mëse bubë lowa ita tuju. Na bubë nëba ni labuku mëta hwi tolë na bu lalowa tafa tletë. Kë ahwane bume wakile tëta.

Jisas bu aholo titiji tabo na gali mumu tabo home sle totle

³¹ Kë nalëwa Jisas Tair lifatebë tokwëfo lifeku kile tle na Saidon lifate sigli tëttagule na Dekapolis provins sigliwa tëttagule, na

Galili lake tu elë fwa tule. ³² Na bu aholo titiji tabo na gali mumu tabo home bu belë mëtlesula. Na bu Jisasmë anisasana gali motlola, “O masiwafe, jubë toba kë hobë ato mëta gwa etatle, sle nalëgleme.” ³³ Na Jisas kë home no tlële na onehome hune mëtelo. Na Jisas toba ku bubë aholo fuluju elëme sei tlëmetle. Na tokwafe bubë toba ku mëta nagutaba tihele tle na kë hobë aleji mëta gogwa tletle. ³⁴ Na Jisas heven lifewa hwi tokwake, na tako maninibo lowenebë haha tafu totle. Na bu kë home, bubë galina, megali tlole, “Efata.” Kë galibë wayo melë lëgëbelalële, “Tika eletelo.” ³⁵ Na kë hobë aholo latikawa metletle na bume gëgali lëglebë lowene tisitile na bu lalowamu gëgali tle. ³⁶ Na Jisas onehome hehë latletëme na fli onehome gali moglomalime, “Bo kë nogotlëbë wesibime fli onehome asa gali elomo. Matëbemu.” Bume yafe hehë tletëme, kwe bu boblo lamototla, na Jisas togotlëbë wesibime gëgali motokoutla. ³⁷ Na oneho kë hobë sle gali, aholokwane mëtla, na klelego memëtletla. Na bu gali mëtla, “Euowe! Iniwa wesibi bu melë kë lotomebë, lalowamufe. Bu aholo titiji tabo hobë aholo titika lotometëme na gali mumu tabo enëneme mata sle lotometëme.”

8

Jisas bu 4,000 onehome hi wesibi tlëme

¹ Kë olëna, feilawa oneho Jisasmë ita loko mëtleletla. Na bu hi wesibi hanane. Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali telokwakëme. Na bu mitisitla. Na Jisas bume gali tlome, ² “Bo ebë onehome maninibo nanëletëmë. Bu bona aona olë tafa nëla na bu hi wesibi jwa. ³ Na bo bume fonoba jine nëgelëkakëmëna, kwe bu alëgëme foneme nabasahoba mëglame na migitigwëyame. Fli bu kakë mago mitisiyame nëgëme.” ⁴ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bume takune motlola, “Sebo hi wesibi hamago fa nogotlamene, kë onehome kë nëglëmame? Ebë afloko mëta ho tafa jwa, mëglame nëgëme.” ⁵ Na Jisas bume takune tlome, “Sobo habenuju bletë nage mëbetëyone?” Na bu megali motlola, “Sebo tobali ita tële kënijiwa nehweyafe.”

⁶ Na Jisas onehome gali tlole, “Sobo tafa ekoujome.” Na bu kë tobali ita tële bletë nage glo tle, na Gotome gali tlole, “Weë, ebë bletë nage, yaha fëyeme enëname.” Na bu klelegowa wesibi blëge tole na kë bletë nage fufu totome na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home tlëme. Na bu onehome sa mëtëtagutëma. ⁷ Na bu tëlewa mo mata mëtehwëya. Na Jisas bu kë mo glo tle na Gotome gali tlole, “Weë, ebë mo yaha fëyeme enëname.” Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlole, “Sobo ebë mo mata, onehome sa etatemo.” Na bu kë mo mata sa mëtëtatëma. ⁸ Na oneho bu yafe hi mëtla, kwe bubë imo sosolo mototomame nëgëme, na lëne mana sigenë metletëme. Na kë lëne hi wesibi mëtëselokwaya na bu tobali ita tële basketë musu tëtafu mototoma. ⁹ Kë onehobë tabei këni 4,000.

Na Jisas onehome jine telëkakëme. ¹⁰ Na kwe, bubë lowene esogo mëglelëtlabë home ihe mëta fe tlelëme, na Dalmanuta lifate elë mutuja.

Farisi enëne, Jisasme takune motlola, klelegowa wesibi blëge logotlebëme

¹¹ Bu Dalmanuta lifatëwa fwa mutula na Farisi enëne bu Jisas belë mitisitla na mana Jisasna kofe kofe gali mëtlelogwaya. Bu Jisasme sogëname su namogotlame fene na gali motlola, “Ju seme klelegowa wesibi li lebotane etatëna. Sebo jume melowene nanëgletëyome, ‘Goto jume kë jine tëgelëbakëbë hofe.’” ¹² Na Jisas wabelë tle na gali tlole, “Sobo, ebë olëna kë tafa egelobë oneho, bome klelegowa wesibi lebotane nogotlëbëme, fëyeme takune enonane? Bo some nëgalimu nanëlyë, bo klelegowa wesibi lebotane hana nogotlëme, sobo melowene naegletëname, ‘Goto bome jine tlënëfe.’ Matëbe mu.” ¹³ Na bume hune mototoma, na ihe elë fëfe mëtla, lake tu jelëfo elë su namëkakame.

Jisas bu Farisi enënebë na Herotbë tëbo loweneme ululu sle galime gali tlole

¹⁴ Bu lake tu mëta mana mëtemula na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bletë nage mëtehouja hana mëtla, aholokwana ti memëtla. Bu jowa bletë nagewa, ihe mëta tëbe. ¹⁵ Na Jisas anisasana gali tlole, “Sobo Farisi enënebë na Herotbë bletë

nage sëse wesibime ululu sle saelo.” ¹⁶ Na kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu blalo gëgali mëtla, “Bu kë gali fëyeme gali lëlene? Sebo bletë nage nëgehweja jwa nëglame nëgëme na bu këme gali lëlenawa.”

¹⁷ Kwe Jisas bubë gali walowene tletëme, na bume megali tlole, “Sobolalo megëgali fëyeme elone, ‘Sebo bletë nage alujawa.’ Sobobë lowene lëgëbetëyo hana lëlene? Hee! Sobobë lowene yaya lalëletëyone? Hee! ¹⁸ Sobo nabana, kwe sobo hwi hana elomo. Na sobo aholona, kwe sobo aholokwane hana elo. Bo bletë nage kë sa tëgëtatëmëbë lowenebëme, lowene hana elone, aholokwana fëyeme ti telone?

¹⁹ Èbame, bo tobali bletë nage 5,000 home kë fufu totometëmëbë, lili kë mëglebë bletë nage, habenuju basketë musu tëtafu totomone?” Na bu gali motlola, “Basketë musu we ita tële këni.” ²⁰ “Na èbame, bo tobali ita tële bletë nage 4,000 onehome kë fufu totometëmëbë, lili kë mëtëglebë bletë nage, habenuju basketë musu tëtafu totomone?” Na bu gali motlola, “Basketë musu tobali ita tële këni.” ²¹ Na bu gali tlole, “Sobo kë wesibi wahwi tlofome kwe sobo aholokwana fëyeme ti elone, bo some këha wesibi melë lalowa nëgetatëyome.”

Jisas bu naba titiki tabo home, Betsaida life mëta, sle tole

²² Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Betsaida lifewa tuhu mëtla. Na naba titiki tabo home bu belë mëtlesula. Na Jisasme anisasana gali motlola, “Masiwafe, ju ebë home toba gwa etatle, sle nalëgleme.” ²³ Na Jisas kë naba titiki tabo hobë tobame fa tole na bume lifeku mëglëbo elëme fe tlelëkakle. Na bubë naba mëta nagutaba tihele tletle. Na bu toba kë home gogwa tletle na takune tlole, “Ju wesibi hwi elome o hanane?” ²⁴ Na kë ho hwi tle na gali tlole, “Bo home asëna mehwi nanolomë kwe bume ti fene hwi nolomë.” ²⁵ Na Jisas toba bubë naba mëta ita gogwa tletle. Na kë ho ita hwi təkake, na bubë naba lalowa mëtëbetle. Bu iniwa wesibi hwi sle tlagume. ²⁶ Na Jisas bume bubë lowa jine telëkakle. Na gali tlole, “Ju lifeku elë asa ekaku.”

Pita megali latle, "Jisas, ju ebë ho kë nëgebë, Goto jume kë aniji tëglebë ho, onehome nëno naegleme"

²⁷ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Sisaria Filipai lifate li mëta kë mëgëbagubë lifatewa asë mëtëbelëfaya. Bu alëge mëta mana asë mëtla, na mana takune tlome, "Oneho bome habelë lowene lamëletëname?" ²⁸ Na bu gali metafu mëtëtatla, "Fli howe megali lamla, 'Onehome kë baptais togotomebë Jon, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.' Na fliye megali lamla, 'Elaija, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.' Na fliye megali lamla, 'Ëtanifu Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.'" ²⁹ Na Jisas bume takune tlome, "Na sobo ee, sobo bome habelë lowene lalone?" Na Pita bubë gali tafu tëtatlë, "Ju ebë ho kë nëgebë, Goto jume kë aniji tëglebë ho, onehome nëno naegleme." ³⁰ Na Jisas bume meheheë latletëme, "Sobo kë galibëme onehome asa gali elomo. Matëbe."

Jisas gali tlome, "Bo gli nëgelëme na huju nelëme"

³¹ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home, meokokwe sle wafi tlome, "Tokwafe bome, Gotobë life mago home, lebutako elili na hobota migisitenëme na bo kë mëta tafa nelëme. Na lotu letitabo ho na Gotobë lo mëta wege mëglabë eso enënene, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, bome hehë mëgletëname na mogo nalë tëkle mëtaname. Na bo tële olë nebëme kwe aona olëbëye huju nëgelëme." ³² Na bu kë gali të sle tëtätëme. Na Pita Jisame mëglëbo elë fe tlelëkakle na bume anisasana këkale tlole, "Ju këha gali fëyeme gali elene? Kë galime asa gali ele. Matëbemu." ³³ Na Jisas swaya tokoketëme na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho flime hwi tlome na Pitame anisasana këkale tlole, "Ju Satanha gali elë. Ju kë mago fe ekake. Ju këha wesibi lowene egletëmena, kwe ju Gotobë lowene mëta nane tafa ele, weye, ju hobë lowene mëta fwa tafa ele!"

³⁴ Jisas bu onehome na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho name gali telokwakëme. Na bu mitisitla na bume gali

tlome, "Ho bome na bobë loweneme esogome tole lëglena kwe bu ebë life magobë lale wesibi, bu kë tole lëgletëmebë, aholokwana timu sle sa lële na glime ulijwamu lëleme. Ho bume wame gali moglolana na bume mogo nalë tëkleme gali mëglana, bu uli jwa lëleme na bome mana esogo lëlenënëme. ³⁵ Ho bu melowene lëglena, 'Bo Jisame esogo nëglelëläna fli ho bu bome tēbo mëgëtaname.' Na bu, bubë ato uli lëglelëläna na bome hana esogo lëglenënëna, kwe këha ho bu tēbo liglitame. Kwe ho bu bome lowene lëgletenëna na Gotobë lale anebo galiwa lowene lëgletlana na bubë ato uli hana lëglelëläna kwe kë ho bu hana tēbo liglitame. Ho bu kë home mogo nalë tëkle mogotlana, kë gli sle nane lële, weye, bu unaunalëme lale tafa lëgleme. ³⁶ Ho bu ebë life mago iniwa wesibi glo lëglena, na kë ho bu hel life mëta tēbo liglitana, kwe kë wesibi bume habëna mëgaitalemene? Weyewa. Hana mëgaitalememu. Bu blawa glo lële. ³⁷ Ho bu Gotona unaunalëme tafabë, wesibina hihijika lëglemene? Weye. Hanane mu. ³⁸ Tokwafe, bo kë nëgebë kwe, Gotobë life mago ho, bo ita nigisime. Bo bobë ayabë kljiha, kë u lëglebë elulegona na Gotobë enselna iniwa nigisime. Oneho bu Gotome tēboijiwa mëgletlame na tetēbo lowene mlame. Na bu mago ho li, bo kë okokwe noglëyobëme na bome tiniji lëgletenëna kwe tokwafe bo nigisina, bo mata kë home kofayame tiniji nëgletelëme."

9

¹ Na Jisas bume ita gali tlome, "Bo some nëgali galime gali nolëyo. So mago emëta kë eglibobë bu mana neme na Goto onehome kë tafa lëgletëmebë olë mana tako kalëlegona fata lëgleme. Na bu kë olë mana hwi mololame."

Jisasbë ato bu li wenianena fata tle

² Tobali ita jowa olë yawe motlola, na kwe Jisas, bu Pita, Jems, Jon name nëno tle. Na tako fatiniwa tilekome. Na buwa tafa mëtla. Bu Jisame hwi moglolabë na mana bubë ato li wenianena hihijika tletle. ³ Na bubë ato mago ëho, olëha mëtëbetle, na bu tatiwamu mëtëbetle. Ebë life mago oneho bu ëho itaita swa mogotomana, kwe

bu Jisasbë tatiwa ëho fenene këha hana mëtëbetëme. Bubë ëho tatiwamu nëgëme. ⁴ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bu ëtanifuho Elaijaname, Mosesname hwi motloma, bu Jisasna gëgali mëtla. ⁵ Pita bu këme hwi tloime, na Jisame gali tlole, “O Tisa, bo tako fleflesu nanelë, sebo ebë life mëta kë tafa nëglabë. Sebo aomalë, aona afeteni tli lo gigliji nëglame. Li jubë lo, li Elaijabë lo na li Mosesbë lo.” ⁶ Kë aomalë ho bu tako uli mëtlame nëgëme, na Pita gali lowene sle jwa tëgleme nëgëme, na bu kë galime blawa këme gali tle. ⁷ Na oloba tetujule na bume iniwa lamu totome. Na Goto kë oloba mago gali tle, “Ebë bobë nëba, bo tako tole nanëletelë. Sobo bubë gali aholokwane elolome.” ⁸ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho yafe hwi mëtebokwaka, kwe bu Jisame kë gëgali mëtlelëlobë home hana hwi motloma. Bu Jisame fwa hwi motlola. Weniyaneme aotome fene hwi motlotla, këhawa ita hwi motlola.

⁹ Bu fatini mago kle mëtëmalitaya, na Jisas bume gali tloime, “Sobo ëje kë hwi eglolobë wesibi lili onehome asa gëgali elelëmo. Awi. Kwe tokwafe bo Gotobë life mago ho, bo matëmatë mago huju nokokwëna, sobo kë hwi eglolobë wesibi li li onehome mana kwe lalowa gëgali elagumome.” ¹⁰ Na bu Jisasbë gali aholona aholokwane mëtla. Na bu kë gali lowene mëta fwa gwa mototla, na bu li li onehome hana gëgali mëtlelëma. Na bu blalo gëgali mëtla, “Jisas bu matëmatë mago habëna huju lëglemene? Kë matëmatë mago huju lëglebë gali ebë fëye galine?”

¹¹ Na bu Jisame gali motlola, “Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho bu fëyeme gali mëlane, ‘Elaija bu afina ligisime na Goto kë aniji toglolobë ho bu nagi ligisime?’” ¹² Na Jisas bume gali tafu tëtatëme, “Ebë gali, nëgali mu, ‘Elaija bu afina lisime na iniwa wesibi sle lotomeme.’ Kwe bu Gotobë bogo mëta bome meyahi lamëtletëna, ‘Gotobë life mago ho, bu lebutako elili fa logotleme, na oneho bume hehë mëgletlame.’ Na bo some takune nolëyo, bu kë gali Gotobë bogo mëta fëyeme yahi mëtlane?” ¹³ Kwe bo some gali nëlëyo. Elaijaha ho, bu watisife, na oneho bubë tetëbo lowenewa esogo esogo mëtlelëla na

bume tetëbo mototla, ëtani Gotobë bogo mëta fene yahi mëtlelëla.”

Jisas bu ahwane kë tëbo lotlebë nëbame sle totle

¹⁴ Jisas bu kë aomalë lowene esogo mëglelëtlabë home tlelume na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho flime esune mëtlëma. Na bu lebutako oneho hwi motloma, bume hwagënë mototoma. Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho fli, bu Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho flina kofaya kofaya gali mëtlelogwaya. ¹⁵ Na kë oneho bu Jisame hwi motlola na klelego memëtletla. Na bu belë fëka motokouja na bume gali motlola, “Lalemu. Yahala fëyeme esine.” ¹⁶ Na Jisas bume takune tloime, “Sobo buna kofaya kofaya gali fëye wesibime gali elelëgone?” ¹⁷ Na ho li, bu kë onehona kë mitlijabë bu Jisame gali tafu tëtatle, “Tisa, bobë iko nëba ahwane tëbo lëtatenë. Kë ahwane bubë ëfalëbo geni lëtatle. Na bo ju belë nëlesulë, sle naegotleme. ¹⁸ Kë ahwane bume itaita feilawa kiki totokwefle, na bume life mëta itaita meenogli enogli latlekëfe. Na bu nënafuna, enino këkëna melatlekëfe. Na iniwa ato toulego metlekefëtla. Na bo jubë lowene esogo mëglelëtëyobë home metakune yafe tlomë, ‘Sobo bobë nëbabë ato mago ahwane këë elekakëtelo.’ Kwe bu yafe këë mëtlelëla kwe hanane mu.”

¹⁹ Jisas kë gali aholokwane tle na bume gali tloime, “O masiwafe, sobo bome lowene sle jwa fëyeme eletëname? Bo sobona habenuju afe olë tafa nëglelëyomene na mana lowene sle eletëname? Bo sobobë hobota habenuju afe olë fa nëgetatëyomene? Kë nëba bo belë elesulo.” ²⁰ Na bu kë nëba bu belë mëtlësula. Na kë ahwane Jisame hwi tlole, na kë nëba anisasana lili tle, na bu lifeme latitigowa, na lifeme obobwelë tle, na nënafu ëfalëbo elë motowelibetle.

²¹ Na Jisas bolijayame takune tlole, “Melë kë lëglekefëbë, habenuju afe olëne?” Na bolijaya gali tlole, “Tokwëfome nëgena, kë gëgëme tëglebëë, mana ekë. ²² Kë ahwane tëbo bume itaita ahoju mëta na tu mëta metuku tuku latlekëfe, bume tëkle sle nalogotleme fene, mogo nalë. Ju bobë nëba lalowa sle egëtatenëna kwe ju seme

maninibo eletëname na aitaname.” ²³ Na Jisas gali tlole, “Ju megali fëyeme elene, ‘Ju bobë nëba lalowa sle egëtatënëmene?’ Ju bome lowene sle egletënëna, kwe ju iniwa wesibi melë egotomeme.” ²⁴ Na kë nëba bolijaya anisasana lagaliwa tlole, “Bo jume tokwëfo lowene nanëletë, kwe ju bobë kë lowenebë aiatënë, bo jume lowene slemu nanëgletëme.” ²⁵ Jisas bu hwi tlole, feilawa oneho bubë li elë fëkana mitisiyame nëgëme, na bu kë ahwane hokweinawa këme wame gali tlole, “Ju, ëfalëbona aholona kë titiji mëgletëbë ahwane, bo jume gali nolë, ju ebë nëbame kile etole na bubë atowa ita asa ekaklutle.” ²⁶ Na kë ahwane, tëbo afëfleiwa yëë tlële, na nëba anisasana lili tle, na bume lakilewa tetokwakle, na latugujuwa. Na këme nëba mogo fene tëbe. Na feilawa oneho bume hwi motlola na gali mëtla, “Wagli lëlefe.” ²⁷ Kwe Jisas bubë tobame fa totle na huju tetëbakle, na bu lalowa tlibe.

²⁸ Tokwafe, Jisas lowa tuju na bubë lowene esogo mëgletëlabë ho këme hwelutuwa gali motlola, “Sebo kë ahwane hehë jwa fëyeme nëletlane?” ²⁹ Na bume gali tlole, “Sobo këha ahwane manawa hana hehë egletelome. Sobo Gotome fwa gëgali egletëkeflona, kwe fëyemene, sobo këha ahwane lalowa hehë egletelome.”

Jisas ita gali tle, “Bo gli nelëme na huju nelëme”

³⁰ Jisas, bubë lowene esogo mëgletëlabë hona, kë lifate kile mëtla na Galili provins kukuwa mutuja. Jisas bu melëme tole tle; ho bume melowene mëgletlalime, “Bu ekë tafa lëlefe.” ³¹ Bu bubë lowene esogo mëgletëlabë home fwa okokwe naloglomeme nëgëme. Na bume gali tlole, “Bo, Gotobë life mago ho, bu bome wame hobë toba elë gwa mëgëtaname. Na bu bome mogo nalë tëkle mëtaname. Na bo tle olë nebëme na aona olëbëna kwe huju nëgelëme.” ³² Kwe bu bubë gali lowene sle hana mëtletla. Bu Jisame uli mëtletlame nëgëme, na bu kë galime takune jwa këme motlola.

Tako letitabo ho yalëne

³³ Na kwe, Jisana bubë lowene esogo mëgletëlabë hona Kaperneam lifatewa

fwa mutula. Na bu lowa tlelëkakume. Na Jisas bume takune tlole, “Sobo alëgëme, fëye wesibime gëgali ekweijone?” ³⁴ Kwe bu gali kujuna tei tafa mëtla. Bu Jisame tiniji mëtletlame nëgëme. Bu alëge mutujana, na blalo kofaya kofaya megali mëtlelogwayame nëgëme, “Semago, tako letitabo ho tafa, ya lëgletënamene?” ³⁵ Na Jisas tafa tle na bume gali tlole, “Ho tako letitabo home tafame tole lëglëna, kwe bu iniwa onehome luglunuta asa malëletëme. Na manawa wege hoha satafa lëletëme na iniwa onehome lëgaitame nalëgleme.” ³⁶ Na Jisas bu nëba no tlële na bubë naba li mëta tlebitëme, na hwë tlële, na bubë lowene esogo mëgletëlabë home gali tlole, ³⁷ “Ho bome lowene lëgletënëna, na ebëha nëbame lëgaitalena, kwe bu bome laitanë. Na ho bu bome lëgaitanëna, bu bome fwa nane laitanë. Weye, bome kë jine tëglënëbë ayame laitale.”

Ho seme wame hana lolonana, kë ho sebobë yabe

³⁸ Jon bu Jisame gali tlole, “Tisa, sebo mehwi latlola, ho bu jubë weniji fë tëta na ahwane tëbo hobë ato mago hehë tletëme. Kwe kë ho sebona hana tuja na këme nëgëme sebo bume gali tlole, ‘Ju, Jisasbë wenijina, ahwane tëbo asa hehë eletëme.’” ³⁹ Na Jisas gali tlole, “Sobo këha home asa lëkle etomo. Ho bu bobë weniji fë logotlona, na bu Gotobë afutuku fenene, wesibi melë logotlona, kwe bu bome hokweinawa tëbo gali hana loglonëme. ⁴⁰ Ho seme wame hana lolona, kë ho sebobë yabe. ⁴¹ Ho some melowene lëgletëyona, ‘Bo kë home nëgaitamëme, bu Goto kë aniji toglolebë home yonane mëgletëlamë nëgëme.’ Na kë ho some hi tume lëgaitona kwe bo some nëgalimemu gali nolëyo, Goto kë tokwëfo wesibi hwi loglolona, na kë home aholokwana hana ti lëgleme. Bu tokwafe bume lale wesibi lëglëleme.”

Tëbo lowene ho, bu lalë lowenena hobë lowene tëbo mëtakefëtëma

⁴² Jisas ita gali tle, “Ho li bome kë lowene lëgletënëbë nëbame tëbo lowene elë tëbo logotlona na kë nëba bome kë lowene lëgletënëbë lowene kile lëglëna kwe ebë

tëbo wesibimu. Goto kë home habelë logotlemene? Kwe fli ho, kë home aniji mou mëta takuliji mëtatana na bume nutu elëme tuku mëtëkakana kë kwe lalowa. Bu kë nëbame tëbo hana logotleme na Goto kë home hana tëbo logotleme. ⁴³ Jubë toba jume tëbo lowene mëta gwa lëgëtana, kwe ju kë toba tlë etokwakleme na tuku ekakeme. Ju jowa tobanawa nëgena na ju kë tëbo lowene hana egotlena kwe ju Gotobë lale lifate mëta unaunalëme tafa egleme. Kë kwe lalemu. Kwe ju tële tobanawa nëgena na kë tëbo lowene eglena kwe bu jume tokwafe hel lifewa tuku lëgleme. Kë kwe lale nane, kë tëbo. Kë life mago ahoju lële hana lëgleme. ⁴⁴ Kë life mëta, 'Fotë bubë ato unaunalëme hi mokoukefëtëmeme na ahoju melë bubë ato mëta unaunalëme tei lëlegokefëtëme.' ⁴⁵ Jubë kiju jume tëbo lowene mëta gwa lëgëtana, kwe ju kë kiju tlë etokwakleme na tuku ekakeme. Ju jowa kijunawa nëgena na ju kë tëbo lowene hana egotlena, kwe ju Gotobë lale lifate mëta unaunalëme tafa egleme. Kë kwe lalemu. Kwe ju tële kijuna nëgena na kë tëbo lowene eglena kwe bu jume tokwafe hel lifewa tuku lëgleme. Kë kwe lale nane, kë tëbo. Kë life mago ahoju lële hana lëgleme. ⁴⁶ Kë life mëta, 'Fotë bubë ato unaunalëme hi mokoukefëtëmeme na ahoju melë bubë ato mëta unaunalëme tei lëlegokefëtëme.' ⁴⁷ Jubë naba jume tëbo lowene mëta gwa egëtana, kwe ju kë naba lemo etamëme na tuku ekakeme. Ju jowa nabanawa nëgena na ju kë tëbo lowene hana eglena, kwe ju Goto, onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë life mëta unaunalëme tafa egleme. Kë kwe lalemu. Kwe ju tële nabana nëgena na kë tëbo lowene eglena, kwe bu jume tokwafe hel lifewa tuku lëgleme. Kë kwe lale nane, kë tëbo. Kë life mago ahoju lële hana lëgleme. ⁴⁸ Kë life mëta, 'Fotë bubë ato unaunalëme hi mokoukefëtëmeme na ahoju melë bubë ato mëta unaunalëme tei lëlegokefëtëme.'

⁴⁹ Këji hi wesibi fene sle motome, tokwafe ahoju mata onehome mesle logotomeme.

⁵⁰ Këji lale wesibi mu. Kwe këji iji hana mëglena, habelë notomamene na ita iji namëgleme. Hanane mu. Këji bu hi wesibi

sle wesibi, na feilawa hi wesibi bu ijina mle. Na sobo onehome melë sle egotomome, këji fenene iji mle na sobolalo tafa sle naegelome."

10

Jisas bu noninome heheëbëme gali tlome

¹ Jisas na bubë lowene esogo mëgletëlabë ho, kë lifate kile mëtla na Judia lifatebë tokwëfo lifekuwa mutuja. Na bu Jordan tu su mëtëkaka. Na lebutako enëne bume ita loko mëtleletla. Na bu Gotobë gali ita të tëtätëme bu ëbame fene të tëtakëfëtëme.

² Na Farisi enëne Jisas belë mitisitla. Bu Jisame su namogotlame fene. Bu bubë gali tëbo tafu lëtatëmenawa na bu mana tëbo namogotlame fene. Na këme takune motlola, "Sebobë, Juda life mago enënebë tafa sle gali, melë lëgëbetëmelalëlene o hanane? Ho noninome lalowa hehë mëgletëmamene o hanane?" ³ Na Jisas gali tafu tëtätëme, "Ëtanifu ho, Moses, bu fëye tafa sle gali yahi tletëyone, bimësemeninome hehë egletemobë galibëye?" ⁴ Na bu gali tafu mëtëtatla, "Moses megali latle, 'Ho nome heheëme tole lëglena, bu hehë gali laba mëta yahi lëletëme na bume lëläme. Na këna lalowa hehë lëkakëtëme.'" ⁵ Na kwe Jisas bume gali tlome, "Sobo aholabu enëne nëgeme, Moses kë tafa sle gali këme yahi tletëyo. ⁶ Kwe ëtanimu, Goto iniwa wesibi blëge totome. Gotobë bogo megali lalatlë. 'Goto home blëge totle na mëse blëge tëtamë. ⁷ Këme nëgeme ho bu botaname, bolijayaname hune lële na nona weife mëtabome. ⁸ Na bu jowaha tafa melome.' Bu tlemalëha hana tafa mëgelome. Weye. Bu jowa atoha mëtabome. ⁹ Goto, buwa, home mëse wayo tole na bu weife këme mëtabo. Na ho hana hehë lëgletëme."

¹⁰ Tokwafe, Jisas na bubë lowene esogo mëgletëlabë hona, bu lowa ita mutuja. Na bubë lowene esogo mëgletëlabë ho bume kë nonino hehë galibëme takune motlola. ¹¹ Na bume gali tlome, "Ho, nome hehë lëgletëna na li mëseme sei lëglena, kë ho bubë auto mëseme sisile lalëta na lisë lowene mëta tafa lële. ¹² Na mëse boheme hehë egletlena na li home sei eglëlena, kë mëse bu lisë lowene mëta tafa ele."

Jisas gali tle, “Sobo nēbale lēkle asa etomo, bo belē matisiya”

¹³ Oneho bu nēbale Jisas belē metle-sumētla. Bu metole lamētla, Jisas bubē toba gogwa naloletēmeme na Gotome takune lololeme, bume lēgaitame nalēgleme. Kwe Jisasbē lowene esogo mēglelētlabē ho bume hwi motloma na lēkle mototoma, “Teife. Sobobē nēbale bu belē asa elesumo.”

¹⁴ Jisas kēme hwi tleme na bu wame tleme. Na bubē lowene esogo mēglelētlabē home megali tleme, “Sobo nēbale lēkle asa etomo. Bo belē matisiya. Oneho kē nēbaleha nēgena, kwe bu Goto onehobē eso home kē tafa lēgletēmēbē lifatewa, mugujame. ¹⁵ Bo nēgalimu nanolēyo, ebēha nēbale bu Gotome hokweinawa lowene sle lamēletla. Na oneho bu ebē nēbale ha, Gotome lowene sle mēgletlana kwe bu Goto onehobē eso home kē tafa lēgletēmēbē lifatewa mugujame.”

¹⁶ Na bu nēbaleme nēno tle na hohwē tle. Na toba gogwa toletēme na Gotome takune tlole, bume lēgaitame nalēgleme.

Wesibi lebutakona ho, bu Jisasna gēgali mētelo

¹⁷ Jisas na bubē lowene esogo mēglelētlabē hona huju mētla na mutuja. Na ho li bu Jisas belē fēka tokwei na bubē li mēta bubusu tēmalita na sēkefo miti tafa tletle. Na bume takune tlole, “O Tisa, ju lale ho. Bo jume takune nolē. Bo habelē nēgelēmene, bo Gotona unaunalēme lale tafa nanēgelome?” ¹⁸ Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome lale fē fēyeme etanēne? Ebē life mago ho bu lale nane. Goto buwa lalemu. ¹⁹ Ju Gotobē tafa sle gali walowene eletle. Bu megali lalamē, ‘Sobo onehome mogo nalē asa tētēkle etomo. Sobo liseēliseē asa elo. Sobo tokli asa elo. Sobo li home blawa asa so etatelo. Sobo hobē wesibi sogēna galina manawa asa mēmē eletemo. Sobo bitaname blijayaname boblo asa etomo. Bubē galiwa saesogo elētēmo.’” ²⁰ Na kē ho Jisasme gali tlole, “O Tisa. Bo tokwēfome nēgena bo kēbē tafa sle gali iniwa melē esogo sle nēlagilē na bo ebē olēna mana esogo nēlelēlē.”

²¹ Jisas bume hwi tlole na maninibo latletle na tole latletle na bume gali tlole, “Ju li lowenewa mana afolo eletle. Ju melē egleme. Jubē iniwa wesibi balitina hihijika

eleme na kē baliti glo eleme na wesibi jwa onehome elēmeme. Ju melē laleye kwe Heven lifate mēta lale wesibimu lamēbetē. Na ju bome esogo elenēnēme.”

²² Kē ho bu kē gali aholokwane tlole na lawabelēwatle na witina latugujuwa. Bu feilawa wesibimu mētēbetleme nēgeme na fli onehome lēglēmeme tole hana tle.

²³ Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē home hwi tleme na gali tleme, “Wesibi lebutakona enēne, Goto onehobē eso ho kē tafa lēgletēmēbē lifatewa mugujabēme, ebē kalēlego lalēletēme.” ²⁴ Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho, bu kē gali aholokwane mētla na klelego memētletla. Kwe Jisas bume fli gali megali tleme, “O nēbale, iniwa oneho, Goto onehobē eso ho kē tafa lēgletēmēbē lifatewa mugujabēme, ebē kalēlego lalēletēme. Hafēna mugujamene?”

²⁵ Kamel kleli, bu ēho susu nili fulujuwa lēkaklubēme ebē kalēlegomu lalēle, kwe wesibi lebutakona enēne, Goto onehobē eso ho kē tafa lēgletēmēbē lifatewa mugujabēme ebē kalēlegomu lalēletēme.” ²⁶ Kwe bubē lowene esogo mēglelētlabē ho bu klelego memētla na blalo gēgali mētla, “Kē melē nēgena, kwe Gotobē ēhwati tafa yalē fa logotlemene?” ²⁷ Na Jisas bume hwi tleme na gali tleme, “Oneho bu kē wesibi hana mogotlame kwe Goto kē wesibi lalowa logotleme. Goto iniwa wesibi lalowa logotomeme.”

²⁸ Na Pita Jisasme li gali megali tlole, “Jisas, ju seme hwi enona. Sebo iniwa wesibi wahune tla na jume waesogo tlelēyo.”

²⁹ Na Jisas gali tlole, “Bo nēgalimu gali nolē, oneho bome tolemu mēgletēnana na Gotobē lale gali tē mogotlana na bubē lo o bolijamoni o blijahani o mēsenēbani o bolijaya o bota o nēbale o nuju hune mēglana, kwe Goto bume lebutako wesibimu lēglēmeme. ³⁰ Bu ebē life mēta mana tafa mēglana, Goto bume lebutako wesibimu lēglēmeme. Ētani kē hune mētlabē wesibi bu tēlewaha kwe Goto bume kē lēglēmēbē wesibi bu lebutakomu. Goto bume lebutako lo na, bolijahani, bolijamoni, mēsenēbani, botani, nēbale, na nuju lēglēmeme. Kwe, masiwafe, fli enēne bume tēbo mogotomame, bu bome lowene sle mēgletēname nēgeme. Na tokwafe bu lale

tafa memokoukefëyame. ³¹ Lebutako enëne bu ebë olëna letitabo hoha kë tafa mëglabë, bu tokwafe Gotobë olëna bu atwati hoha tafa mëglame. Na lebutako enëne bu ebë olëna atwati hoha kë tafa mëglabë bu tokwafe Gotobë olëna letitabo hoha tafa mëglame.”

Jisas bu ita gali tle, “Bo gli nelëme na huju nelëme”

³² Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Jerusalem lifate alëge elë motokwala. Jisas bu toutatëme. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho tutune motokouja. Na oneho bume kë nagi mëtlëmabë bu uli memëtla. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home loko tëta na bume tëbo namogotlabë galime gali tleme. ³³ Bu megali tle, “Sobo aholokwane elo. Sebo Jerusalem lifatewa ekë nuja. Na bo, Gotobë life mago ho, bu bome, lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë honame yo molomame. Na bu tetahë melëmame na bome mogo nalë tëkle mëgëtanabë gali sle namogotlame. Na bu bome, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, yo namoglomame. ³⁴ Na kë enëne, bu bome tiniji galina gali namogloname. Na bome sasonatlë namëgëtaname. Na bome nagutaba kokose mogloname. Na bome taba afona feilawa lëlafä mëtaname. Na bome mogo nalë tëkle mëtaname. Na bo mogo tèle olë nebëme na aonabëna huju nëgelëme.”

Jemsna Jonna bu metole lamëtelo, eso home tafa namëgelome

³⁵ Na këme, Sebedibë nëbale, Jemsna Jonna, Jisas belë mitisijo. Na bume takune motlolo, “Tisa, sebo jume wesibime takune nëlëyo. Na ju seme kë wesibi lalowa egotometenomene?” ³⁶ Na Jisas bume takune tleme, “Bo fëye wesibi nogotometëyomene, sobo habë tole lalone?” ³⁷ Na bume gali motlolo, “Tisa, ju tokwafe tako eso home watafa eglena, sebo metole nanelo, sebo juna onehome eso ho tafa nanëgletëmame. Li jubë tobamu toba elëme tafa lëleme na li jubë yemane toba elëme tafa lëleme.”

³⁸ Kwe Jisas bume gali tleme, “Sobo bome kë takune eglonabë, kë wesibime

sobo lowene sle hana eletelo. Tokwafe bo tako elili fa nogotlëme, sobo këha elili lalowa fa egotlomene? Na tokwafe bo gli nëgelëme, sobo këha megli lalowa egelomene?” ³⁹ Na bu gali motlolo, “Sebo melë lalowa nëgelome.”

Na Jisas bume gali tleme, “Nëgali. Bo elili mefa notlëme, sobo mata këha elili mefa egotlome, na bo megli nëgelëme, sobo mata këha megli egelome. ⁴⁰ Kwe ho bu bona eso home kë tafa nëgletëmabë na bobë tobamu toba elë tafa lëglebë o bobë yemane toba elë tafa lëglebë, ebë bobë wesibi nane bo kë aniji noglomëme. Weye. Ebë Gotobë wesibiwa. Bu, bona eso home kë tafa nëgletëmabë home waaniji tleme.”

⁴¹ Na fli we ho, bubë lowene esogo mëglelëtlabë, bu Jemsna Jonna, Jisasme kë takune motllobë gali aholokwane mëtlana, bu wame memotloma. ⁴² Kwe Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho iniwame gali telëkakëme. Na bu mutujutla na bume këme gali tleme, “Sobo walowene elo, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë eso ho, bu melamela, onehome baba tē motoma, bubë wege manawa fa namëgëtatëmame. ⁴³ Kwe, kë eso ho fene mëtabëya, sobo këha lowene mëta asa tafa elo. Weye. Matëbe. So mago ho, bu sobobë eso home tafame tole lëglena, bu melë lëgleme, some wege lëgletëyobë hoha lëtabeme. ⁴⁴ Na somago ho, bu iniwa onehobë logouta home tafame tole lëglena, bu melë lëgleme, iniwa onehobë manawa wege hoha tafa lëletëmeme. ⁴⁵ Na bo, Gotobë life mago ho, bo melëme nane tisi, oneho bome mëgaitana namëglame. Weye. Bo melëme tisi, onehome nëgaitamë nanëgelëme. Na bobë gli lebutako onehome laitame nalëgleme. Bubë tëbo lowene bobë glina hihijika nanogotometemëme.”

Jisas bu naba titiki tabo hobë naba sle totometle

⁴⁶ Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Jeriko lifatewa fata mëtlä. Na Jeriko lifate kile mototla. Na buna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, feilawa onehona mutuja. Na Bartimeus, Timeusbë bowene, alëge mëglëbo lime tafa tlekëfe. Bu naba titiki tabo ho. Na bu onehome

balitime gëgëba latlokweifëme. ⁴⁷ Na bu kë gali aholokwane tle, “Nasaret life mago Jisas, bu lisi.” Na bu anisasana we tlole, “Jisas, Devitbë bosemle, ju bome maninibo eletenë!” ⁴⁸ Na feilawa oneho bume këkale motlola, “Euowe! Ju kuju ebe.” Kwe bu anisasana we tlole, “Devitbë bosemle, ju bome maninibo eletenë!” ⁴⁹ Na Jisas bubë we lego aholokwane tlole na këme tlibe, na gali tle, “Sobo gali elëbaklo, ligisi nalëgleme.” Na bu kë naba titiki tabobë home we mëtelëkakla na gali motlola, “Ju fleflesu ele. Ju huju ele. Bu jume ekë we lelëbakë.” ⁵⁰ Na kwe bubë tli lime kë gelo totokweflebë ëho hwaga totle na hokweinawa huju tëkake, na Jisas belë tuju. ⁵¹ Na Jisas bume takune tlole, “Bo jume fëye nëgëtëmene?” Na kë naba titiki tabo ho bume gali tlole, “Tisa, ju bobë naba sle etometenë, bo hwi nanëgelëme.” ⁵² Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome lowene sle eletenëme nëgëme, jubë naba këme sle meletë. Ju lalowa eiju.” Na hokweinawa bubë naba lalowa memëtletlemu. Na bu hwi tëkake. Na bu Jisasme alëge elë nagi telëkakle.

11

Jisas bu tako eso ho ha, Jerusalem lifatewa tëkaklu

¹ Jisasna, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Jerusalem lifatewa lololi mëtla, na bu Betfage lifekuwa na Betani lifekuwa loliwa fwa mutula. Kë lifeku bu Oliv fatini li mëta metëbe. ² Na Jisas bu tlemalë lowene esogo mëglelëtlabë home jine tlëme na bume gali tlome, “Sobo kë hwi egelëkakëlobë lifekuwa eyeume. Sobo eyeume, na ti mëta takuliji tabo afeku donki kleli hwi eglolome. Eëbame, ho kë donki kleli matawa hana tafa tle. Sobo taba tohwa etatelome na elesutëname. ³ Na ho li some metakune loglëyona, ‘Sobo ebë donki kleli fëyeme elelulone?’ Kwe sobo bume metafu saetatelo, ‘Sebobë tako ho bu tole lëletle. Bu këna asë lëleme na bu seme hokweinawa ita jine lelëbakëname, ebë donki kleli ita nëglesutëyome.’” ⁴ Na kwe bu mëtëyeu, na bu afeku donki kleli, alëge li mëta kë liglibebë hwi motlolo. Fli ho bu kë donki kleli, lo ino li mëta

watakuliji mototla. Na kwe kë tlemalë ho bubë taba tohwa mëtëtatelo. ⁵ Na lolime kë mitlijabë ho takune motloma, “Sobo kë donki kleli fëyeme tohwa etlone?” ⁶ Na tlemalë bu gali tafu mëtëtatemo, Jisas bume fene gali tlome. Na kë enëne, bume gali motloma, “Sobo lalowa elelulo.” ⁷ Na kwe tlemalë, kë donki kleli Jisasme sei mëtlëkakitelo. Na bubë heletabo ëho donki klelibë amlebo mëta kahëba motolo. Na Jisas kë ëho matawa tafa tole. ⁸ Na feilawa oneho bubë heletabo ëho totohwa mëtla na alëge mëta kahëba motokouja. Bu Jisasme fleflesu mëtletla, eso hoha fata tëgleme nëgëme. Na Jisas donki klelina kë matawa luguju nalëgleme, eso ho fene asë mëtla. Na fli oneho bu yagibeha laba mata glo mëtla na alëge mëta kahëba motokouja. ⁹ Na oneho bu Jisasna kë motoutayabë na oneho fli nagi kë mitlijabë, bu këme memomolë motokouja, “Yahala fëyemene. Sebo Gotome fleflesu nëgletlame. Goto bu jine tlële. Bu Gotobë kalëlegona tisi. Goto kë home ululu sle nalogotleme. ¹⁰ Kë ho bu seme eso home tafa nalëgletëname tisi, Bosemle Devit, sebobë semlenime eso home fene tafa tletëme. Goto kë eso home ululu sle nalogotleme. Sebo Gotome tako fleflesu nëgletlamemu.”

¹¹ Na Jisas bu Jerusalem lifatewa fwa tule na tako lotu lowa tëkaklu. Na bu iniwa wesibi hwi tlagume. Kwe olë ki lëgëbeme nounou latle na buna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona Jerusalem lifate kile mëtla na Betani lifekuwa hokweinawa mutuja.

Jisas atowaiha time anisasana hana tlole, “Ju liji ita asa fu ele”

¹² Tokwafe li olëna bu Betani lifeku kile mëtla na bu alëge mëta mana asë mëtla. Na Jisas foneme gli tle. ¹³ Na bu atowaiha ti kakë manogwa hwi telokwakle na bu lebutako labana. Na kwe bu loliwa tuju tle, lijime hohwi nalëgëtame, kwe bu liji hwi hana tlometle labawa hwi tlome. Ebë atowaiha ti logowalë jwa lëglebë olë nëgëme hwi jwa këme tlome. ¹⁴ Na Jisas kë time anisasana hana tlole, “Ju liji ita asa fu ele na oneho bu liji ju mago hi hana mëglekefëyame. Hanane mu.” Na

bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho kë gali aholokwane motlola.

Jisas bu wesibi balitina hihijika home, Gotobë lo mago hehë tletëme

¹⁵ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona Jerusalem lifatewa fwa mutula. Na Jisas tako lotu lo kë mëta liglibebë life elëme təkaklu. Na bu wesibi balitina kë glo mëglabë enëneme na wesibi balitina kë hihijika mëtlabë enëneme hehë teluletëme. Bu melatotome. Bu li life li life enënebë baliti këme kë hihijika mëtlabë enënebë masei obobwelë tetok-wakëmetëme. Na bu seuneni fole balitina kë hihijika mëtlabë enënebë tafa labuku mata obobwelë totometëme. (Bu kë fole Gotome ahojume ahojume mëtlekefëtlabë.)

¹⁶ Oneho bu wesibina, tako lotu lo li mago lëglesu tabo life elëme mëtlekëkakuwëfëma. Na Jisas bu kë onehome hehë tletëme. ¹⁷ Na bu gali tlome, “Gotobë bogo megali lala, ‘Li life li life mago oneho bobë lo elëme migisiyabë, bome gëgali namëlelekefëname.’ Kwe sobo ebë lo tëbo latlo na bu tokli enënebë loha lilibetëyo.”

¹⁸ Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho bu kë gali aholokwane motlola, na alëge hohwi mëtëtatla, Jisame mogo nalë tëkle namogotlame. Iniwa oneho bu Jisame tako tole lamëtletla. Melëme nëgame bu kë tëtë togotlebë gali kle klelego lamëtkefëtla, na lotu lo eso enëne bu Jisame këme uli mëtletla. ¹⁹ Na atome hwi olë, Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona Jerusalem lifate kile mëtla na mutuja.

Ho bu Gotome lowene sle lëgletlana na bume mana gëgali lëglelëna kwe bu wesibi glo lëgleme

²⁰ Na li olëna, olobalëwa, Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Jerusalem lifatebë alëge mëta mana asë mëtlabë, na bu kë atowaiha ti ita hwi mëtelëkakla, bu wakoko tëbefe. ²¹ Na Pita bu Jisas kë time këhana toglolebë gali ita lowene tletle na gali tle, “Euowe, Tisa, yame ju kë atowaiha

time anisasana mehana tole, ‘Ju liji ita asa fu ele.’ Na ëje bu wakoko lëbe.” ²² Na Jisas megali tlome, “Sobo Gotome melowene sle egletelome, bu kalëlego ho. ²³ Bo some nëgali gali nanëlëyo. Ho bu fatinime megali loglëna, ‘Ju huju elëme na ju nutu elëme okli ekakeme.’ Na kë ho bu tële lowene hana lëglëna na Gotome lowene sle lëgletlana kwe Goto bu melë logotleme, kë ho fene gali lële. ²⁴ Sobo Gotome wesibime takune eglolona na sobo melowene sle egletelona, ‘Goto bu seme kë wesibi lëglënamefe,’ kwe Goto bu some kë wesibi lëglëyome, sobo fene takune elolo.

²⁵⁻²⁶ Sobo Gotome gali eglolona, na sobo li ho, some kë tëbo tëgëtolebë lowenebë, ita lowene egletelona, kwe sobo kë hobë tëbo lowene aholokwana ti egletelome. Sobo melë eglolona, kwe sobobë aya, heven life mëta kë tafa lëglebë bu sobobë tëbo lowene mata aholokwana ti lëgletëyome.”*

Bu Jisame takune motlola, “Ju kë egotomebë wesibime, ya gali tolëne”

²⁷ Jisasna, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Jerusalem lifatewa ita fwa mutula. Na Jisas bu tako lotu lo li mago lëglesu tabo mëta asë tle. Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne fli, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne fli, na lotu letitabo enëne fli, bu belë mitisiya. ²⁸ Na bu metakune motlola, “Ju kë kalëlego hamago fa totlene?”

²⁹ Na Jisas bume gali tlome, “Bo mata, some li wesibime takune nolëyo. Sobo bobë gali tafu sle latatëna kwe bo some kalëlego kë mago kë fa nogotlëbë gali, gali noglëyome. ³⁰ Bo some metakune nëlëyo, onehome tume kë baptais totomebë Jonme ya jine tlëlene? Goto bu jine tlëlene o ho jine mëtlëla? Sobo bobë gali tafu etatëna.”

³¹ Na bu blalo gëgali mëtla, “Sebo megali noglolana, ‘Goto bu jine tlële,’ kwe bu seme megali logloname, ‘Kë nëgali nëgebë, sobo bume lowene sle egletelo jwa fëyemene?’

³² Kwe sebo megali noglolana, ‘Ho jine mëtlëla,’ kwe oneho bu seme habelë mëgëtanamene?” Bu kë gali fëyeme gali

* **11:25-26** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, “Kwe sobo iniwa onehobë tëbo lowene aholokwana hana ti egletemona, kwe sobobë aya, heven life mëta kë tafa lëglebë bu sobobë tëbo lowene mata aholokwana hana ti lëgletëyome.”

mêlane? Bu onehome uli mêtletëmame nêgeme. Iniwa oneho bu melowene lamêtletla, “Jon bu Gotobê lowene mago gali të lotokweflebê homu.” ³³ Na bu Jisame gali metafu mêtêtatla, “Sebo, Jonme kê jine tëglêlebême, lowene hana nêla.” Na Jisas bume gali tlome, “Bo mata sobobê takune tafu hana nêgetatêyome. Na bo kalêlego kê mago kê fa nogotlêbême hana gali nêglêyome.”

12

Ebê wain taba liji nuju kê hwi motlolarê têbo enênebê waflê gali

¹ Jisas, Juda life mago lotu letitabo home, waflê gali tletême. Bu megali latle, “Ho bu wain taba, nuju mêtâ ola tle na lêglesî tle. Na bu life ha totle na fuluju yefî tle, wain taba liji kê mêtâ fêfe namêglame, bubê tu hi namêglekefêyame. Na bu akolalo, kê nuju mêtâ gliji tle, ho kê lo mêtâ sei namogowelêkeflame, ho tokli mêglalime. Na bu fli home gali tlome, ‘Sobo bobê wain taba nuju hwi elotêna. Na tokwafe liji mogwalêna, fliye sobobê na fliye bobê.’ Na kê ho hune totome na kakê lifewa tuju. ² Tokwafe, wain taba liji nigliji mêtê, bubê wege home, bubê nuju kê hwi moglotlabê ho belê jine tletême, bubê hi wesibi kê nuju mago glo nalêgleme. Na bu tuju. ³ Kwe nuju kê hwi motlotlabê ho, bu belê kê tîgisitêmebê home anisasana têkle mêtêtagula na kê mago hehê mêtêkaketa. Na bu kê mago manawa latêglêbouwa. ⁴ Na ita nuju bolijaya, li home jine tletême. Kwe kê enêne kê hobê eso labulewa mêtêtatla na bume têbo mototla. ⁵ Na ita li home jine tletême. Kwe bu kê home mogo nalê têkle mototla. Na kême, bu feilawa home kê enêne belê jowa jowa jine tlêkefêmetême. Na bu fli home têtêkewa mêtla na flime mogo nalê têtêke mêtla. ⁶ Na jowa howa tafa tle. Kê ho kê nêgebêye nuju bolijayabê bowene, na bume tako tole latletlemu. Na yawememu, boweneme, bubê nuju kê hwi motlotlabê ho belê jine tletême. Bolijaya melowene latle, ‘Bu bobê nêbabê gali aholokwanewa moglolame.’ ⁷ Kwe bubê bowene alêge mêtâ mana asê têkeke na nuju kê hwi motlotlabê ho bu blalo

gêgali mêtla, ‘Ebê ho kê ligisibê ebê kê nujubê bolijayabê bowene. Tokwafe bolijaya gli lêglena, kwe bu kê nuju bolijaya tafa lêgleme. Te, mana mogo nalê têkle manotla na kê nuju seme lêbetêname.’ ⁸ Bu tîsitême na hohwê mêtêlêla na mogo nalê têkle mototla. Na mogo fa mototla na nuju mêglêbo elê tuku mêtêkaka.”

⁹ Na Jisas lotu letitabo home takune tlome, “Sobo habê lowene lalone, kê nuju bolijaya bubê nuju kê hwi motlotlabê home habelê logotomemene? Sobo aholo bo eto. Bu ligisina, bu kê home mogo nalê têbo logotomeme. Na ita kê wain taba liji nuju fli home yo loglomeme, hwi namoglotlame.

¹⁰ Sobo Gotobê bogo mêtâ kê lêgêbebê gali hwi hana tlonone? Êye wahwi tlolo. Ebê gali metêbe latle,

‘Lo gliji ho, bu lo, anijina gliji mêtla. Na kwe bu li anijime meweniji lamêtla, “Têbowa.”

Kême nêgeme, mêglêbo elê fo mêtetokwakêya.

Kwe kê aniji mêglêbo elê kê fo mêtetokwakêyabê bu lale anijimu ebamê.

Lo bulego kê aniji mêtâ lotle. Kê aniji jwa nêgena, kwe lo fli lêgleme.

¹¹ Goto melê têgleme nêgeme, kê wesibi kêha kême fata lêle. Sebo yafe hwi nololamu, lale wesibimu tlêna.”

¹² Lotu letitabo ho bu melowene lamêtla, “Jisas seme waflê gali lêtênafe.” Kême nêgeme, bu Jisame êjeha fa motlame. Kwe bu onehome uli mêtletëmame nêgeme. Na bu Jisame kême kile mêtla na bu mitliwaya.

Bu Jisame takune motlola, “Ho takis baliti, Rom life mago eso ho, Sisarme, lalowa mêglêlamene o hanane?”

¹³ Lotu letitabo ho, bu Farisi enêne fli na eso ho Herotbê wege enêne fliname, Jisas belê jine mêtêlêma. Bu metole lamêtla, Jisame sogêname takune namoglolame na bu Rom life mago eso ho, Sisarme, têbo gali naloglome. Kê têbo galime fwa bume kêna so namêgêtatlame fene. ¹⁴ Na kême mutuja na gali motlola, “Tisa, sebo lowene nanêla, ju nêgali gali homufe na ju hobê

tëbo loweneme na tëbo galime uli hana eletëme. Ju nëgali galimu të etagule. Ju baliti musuna home na baliti musujwa home, lili gali hana gali tlagume. Weye. Ju iniwa home, jowa gali mefwa gali tlagume. Ju iniwa onehome, Gotobë lale anebo galiwa të tētagutëme. Na ju habelë lowene lalene? Sebo takis baliti Rom life mago eso ho, Sisarme, lalowa nëglëlamene o hanane? Këha lowene lalowa nëglamene o hanane?"

¹⁵ Kwe Jisas bubë sosogëname wafi lowene tletëme na bu kë enëneme megali tleme, "Sobo bome fëyeme su etanane? Sobo jowa baliti bome ehitëna, hwi nanoglëme." ¹⁶ Na baliti mētēhitla. Na Jisas takune tleme, "Ebë amtētomba yalëbëne, na weniji yalëbëne?" Na këme gali motlola, "Ebë Sisarbëyo." ¹⁷ Na Jisas bume gali tleme, "Sisarbë wesibiye, kwe Sisarme eglëlome. Gotobë wesibiye, kwe Gotome eglëlome." Na bu kë gali aholokwane motlola na klelego memëtla.

Sadyusi enëne, Jisame, lebo enëne huhuju mëglabëme, takune motlola

¹⁸ Na këme Sadyusi enëne Jisas belë mitisiya. Kë enënebë lowene metëbetëmelatle, "Lebo mëgebëyabë oneho, hana huhuju mëglame." Na këme Jisame takune motlola, ¹⁹ "Tisa, ëtani, Moses ebë gali meyahi latletëna, 'Ho nëba jwa lebo lëgëbena, na bubë mëse sei ju mana tafa eleme, kwe ita bolijamo sei lëlëme, na nëbaneni lëlële. Na kë nëbale, lebo kë tēglebë hobë wenijina mëtabetla namëglame. Na bu kë hobë nëbaleha tafa namëglame, na lebo kë lëgëbebë hobë weniji hana te lëgletleme na aholokwana hana ti mëglame.'

²⁰ Ètani, ho li tobali ita jowa bolijamonime kënji tlebime. Bolijaha afina mëse sei tlë na kwe bolijaha nëba jwa gli tle. ²¹ Këme nëgeme, ita kë sei ju bolijamo sei tlë, na bu mata nëba jwa gli tle. Na ita kë sei ju tafa tle ita li bolijamo sei tlë, na bu mata, melatle, kë fenene. ²² Bu iniwa bolijamoni melamëtla, kë sei jume fwa fifiji mētletëya na iniwa nëbale jwa gigli mëtla. Na tokwafe kë mëse, bu mata, gli tle. ²³ Na sebo jume takune nëlëyo. Tokwafe gigli kë mëglabë oneho huhuju mëglana, kë mëse fëye home tafa eglletmene? Ju wafi lowene ele, bu

kënji mitlibëya, tobali ita tële bu kë mëse iniwa sei mētletëya."

²⁴ Na këme Jisas bume gali tleme, "Sobo Gotobë bogo mëta kë lëgëbebë gali na Gotobë afutuku lowene sle hana eletelo. Këme nëgeme sobo yaya lowene këme elo. ²⁵ Tokwafe, gigli kë mëglabë oneho huhuju mëglana, kë lebo enëne, one hana sesei mëglame. Weye. Bu heven life mago ensel fene mëtabëya, bu one sesei jwa mëglame.

²⁶ Na eli, bo lebo enëne huhu mëglabë gali të nëgetatëyome. Sobo Mosesbë bogo mago yahi hwi hana tlole. Èye wahwi tlole. Kë gali melë lëgëbelalële. 'Ahuju, ti abo mëta u tle, kwe kë ti abo koko hana tëbe. Moses bu kë hwi tlole na Goto ahoju kë u tēglebë ti abo mëta tētabe na bume gali telulubakle, "Bo blijafujunibë Goto mana ekë tafa nelë, Abraham, Aisak, na Jekopnabë." ²⁷ Gotobë lowene melë lëgëbetlälälë, 'Kë aomalë ho wagigli mëtla, kwe amtētomba mana mëtabëya, na bubë Goto mana ekë tafa lëletëme.' Ebë Goto kë nëgebë lebo enënebë Goto nane. Weye. Mana kë tafa mëglabë enënebë Goto. Sobo melowene kë egllobë, 'Lebo enëne hana huhuju mëglame.' Kë yaya lowene lëbetëyo."

Gotobë lale tafa sle galimu habelëne?

²⁸ Gotobë tafa sle gali lowene sle lëgletlebë ho li këme tētabe. Na bu Sadyusi enëne Jisasna kë gëgali mētletlogwayabë gali aholokwane tleme. Na bu melowene latle, "Jisas bume lale tafu lälëtatëmefe." Na bu Jisame këme takune tlole, "Gotobë fëye tafa sle gali blo lotomene, iniwa tafa sle galibëme." ²⁹ Na Jisas bume tafu tētätëme, "Gotobë lale tafa sle gali kë lëgëbebëye melë, 'Israel life mago ho sobo aholo bo eto! Goto buwa sebobë tako letitabo lëtabetëna. Sebobë li Goto hanane lëtabe. Jowa Gotowa lëtabetëna. ³⁰ Sobo Gotome anisasana tole eglletelomemu, lowenena ini tolewa eglletelomemu.'

³¹ Na li lale tafa sle gali kë lëgëbebëye melë, 'Ju iniwa onehome anisasana tole eglletëmeme, jume fene tole ele.' Fli tafa sle gali bu kë tële tafa sle galiha hana mëbe. Kë telë tafa sle gali bu fli tafa sle galime boblo lamotome."

³² Na këme Gotobë tafa sle gali lowene sle lëgletlebë ho Jisame gali tlole, "Tisa,

ju gali kë tafu etatenëbë lalowamu. Ebë nëgali, Goto buwa tako letitabo lëtabe. Na li Goto hana lëtabe. Jowa Gotowa tafa lële. ³³ Sebo Gotome anisasana tole nëgletlamemu, lowenena iniwa tole nëgletlamemu. Na sebo iniwa onehome anisasana tole nëgletëmame, seme fene tole nëla. Kë tële anebo gali nëgehweyana na esogo nëglëmana ebë lalemumu. Kwe Gotome afafo kë ahojume ahojume nëglekefëtlabë lowene na iniwa wesibi Gotome kë nëglëlabë lowene ebë laleha.”

³⁴ Jisas kë home aholokwane tole na melowene latle, “Lale tafu lalotlefe.” Na Jisas bume gali tole, “Ju Gotome lowene sle egletleme nounou lale, na Goto jume eso home tafa lëgletëme nounou lalëlemumu.”

Na bu Jisame li takune, takune moglo-labëme uli memëtletla.

Jisas onehome takune tlome, Goto kë aniji toglolebë hobë galime

³⁵ Jisas tako lotu lo lifeku mëta tafa tle na bu gali kë mëta të tëtätëme. Na bu megali latlome, “Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho bu megali lamëtla, ‘Goto bume kë aniji toglolebë ho, onehome nëno nalëgleme, kë ho bu Devitbë bosemle.’ Sobo habelë lowene laletelone, bu kë gali fëyeme gali mletlane? ³⁶ Ètani Gotobë Amtëtomba Devitme lowene tlële na Devit bu kë lowene megali latle,

‘Goto, bu bobë tako home megali lalolole,

“Ju bobë tobanu toba elë tafa egletenëme

na ju bona onehome eso home tafa nëletemome.

Sebo onehome mana tafa nëlelëmome na bo jume kë wame mëglëyobë home boblo nogotomëme

na bu jubë gali hana boblo mëtome.”

³⁷ Devit kë aniji toglolebë home mefë latotle, ‘Bobë tako ho.’ Na bo some takune nëlëyo, Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, mefëwa fëyeme mototlane, ‘Kë ho Devitbë bosemle,’ kwe bu mefë jwa fëyeme mototlane, ‘Devitbë tako ho?’ Bo some gali nëlëyo, bu Devitbë bosemle kwe tako home tëtabe. Këme nëgeme, Devit bu tako ho fë këme totle.” Na kë feilawa oneho buna kë mëtëtabëyabë, Jisasbë gali flefle-suna aholokwane motlola.

Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho tëbo lowene esogo mëlelëkefla

³⁸ Na Jisas bume okokwe tlome na megali tle, “Sobo Gotobë tafa sle gali lowene mëgletlabë home ululu egelome. Sobo bubë lakale asa esogo eelëtemo. Bu memelë lamla, heletanëno èho mehwëa na iniwa onehobë naba lime asë mëbebokwaka. Oneho bu melowene namëgletëmame, ‘Bu lale letitabo enënefe.’ Na bu oneho këme kë tafa mëglabë lifeku mëta asë mëglana, bu metole namëgletëmame, oneho bume megali namoglomame, ‘O letitabo ho. Lale kljimu.’ ³⁹ Bu lotu lome tafa mëglana, bu metole lamla, onehobë naba li mëta, letitabo ho këme tafa mëglekefëyabë tafa labume tafa mlame. Na tako hi olëna, bu metole lamla, onehobë naba li mëta, letitabo ho këme tafa mëglekefëyabë tafa labume tafa mlame, oneho bu melowene namëgletëmame, ‘Lale letitabo enënefe.’ ⁴⁰ Bu seiju oneme sosogëna moloma na bubë iniwa wesibi manawa mëglëma namëglame. Na bu memelë lamelekefëya, onehobë naba li mëta, Gotome feilawa gëgali mëlelëla, oneho bu melowene namëgletëmame, ‘Lale letitabo enëne fe.’ Bubë tëbo lowene këna lëlamu motla. Tokwafe, Goto fli enëneme tëbo logotomena, kwe kë enëneme tako tëbo logotomemumu.”

Wesibi jwa mëse bu baliti Gotome tlële

⁴¹ Jisas, baliti Gotome këme sisike melekefëtlabë bokis li mëta tëtabe, tako lotu lo mëta. Na bu onehome hwi tlome, bu baliti Gotome kë bokis mëta sisike mëtletla. Na feilawa oneho bu feilawa baliti sisike mëtla. ⁴² Na kwe wesibi jwa seiju mëse tisi. Na bu baliti tokwëtokwë tële sike tle. ⁴³ Na Jisas bubë lowene esogo mëglëtlabë home gali telokwakëme. Na bu mitisitla na gali tlome, “Sobo kë mëseme hwi elëkakëyo. Bo some nëgali nanëlëyo. Fli oneho bu kë bokis mëta feilawa baliti sisike mla, kwe Goto kë wesibi jwa seiju mëseme melowene lalëletë, ‘Bu feilawamu baliti sike ele.’ ⁴⁴ Fli oneho bubë feilawa baliti mëtëbetëme kwe tëlewa sike mëtla na fli mana mëtëbetëme. Kwe kë seiju mëse bu baliti iniwamu tlële, fli hana mëtëbetë. Na tokwafe hi wesibi fëye balitina glo eglemene? Hanane mu. Bubë iniwa baliti wayawe tolë.”

13

Jisas bu melëme gali tle, “Gotobë tako lo tëbo lëgletleme”

¹ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, tako lotu lo mago metëkaklija na mana bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho li gali tlole, “Euowe, Tisa, ju hwi elome. Anijina kë gigliji mëtlabë lo bu lale klisomu. Bu aniji tatakomu na lale klisomu.” ² Na Jisas bubë gali tafu têtatle, “Bo sobo, lo kë hwi eglomobë gali, të nêtatëyo. Tokwafe bu ebë iniwa lo yaye mogotomame. Fli aniji matawa hana mëgëbëme. Weyewa. Iniwa sisike mëkakame.”

Jisas bu megali latle, “Tokwafe tëbo olë folokokwëme”

³ Na bu Oliv ti fatiniwa motokwala. Na Jisas kë fatini lufu mëta tafa tole na tako lotu lo hwi têtelokwakle. Na Pita, Jems, Jon, Andruna buwa bu belë mitisitla, na takune motlola, ⁴ “Ju seme gali enona. Gotobë lo yayeime, kë gali toglonabë gali, habenalë fata lëglemene? Sebo fëye wesibi afina hwi noglomamene na këme lowene nëlame, ‘Hai, kë olë nounou ekë lële.’”

⁵ Na Jisas bubë gali tafu têtatëme, “Sobo ululu slewa saelo. Ho some sogëna möglëyolime. ⁶ Unina feilawa ho migisiyame na sogëname gali mlame, ‘Bo kë nëgebë kwe Gotobë life mago ho, onehome nëno nëgelëbë ho.’ Na bu feilawa onehome sosogëna mlagumame.

⁷ Na tokwafe, sobo tako wame mëglabë gali aholokwane egelona, na li life elë wame gali fafa mogotlabë gali aholokwane egelona, klelego asa elo. Kë wame kwe melëmane, kwe ebë life tëbo lëglebë olë mana lebokwetle. ⁸ Li life li life mago ho, li life hona momogli mëtayame. Na li life li life nano ekoujamëme. Na li life li life mago oneho, foneme gigli mokoujame. Kë wesibi bu tokwëtokwë eliliha, mëse nëba amlebo fene fale etamë. Kwe tokwafe tako elili fa mëtagulame.

⁹ Kë olëna, sobo ululu sle saelo. Sobo bome fwa lowene sle egletëname nëgëme na bu some bubë letitabobë toba elëme mëglelujome. Na bu some lotu lo mëta têtëke mëgelulame. Na bu some gavman ho belë na eso ho belë sei mugujelëyome. Na kwe sobo Gotobë lale gali të eoutatemome.

¹⁰ Bu Gotobë lale gali iniwa lifeku mago onehome afina të mëtatëmame na yawe olë mana fata lëleme. ¹¹ Bu some fafa mëglana, na hobë gali aholo bo lëgëtabë ho belë mëlelujona, sobo uli asa elo na melowene asa elo, ‘Sebo habë gali nëglamene?’ Weye. Iniwa gali, Goto some kë olëna kë lëglëyobë, të etlome. Sobowa të egotlome nane. Weye. Gotobë Amtëtomba lowene lëlëyome na kë lowenena të etatemome. ¹² Wali ho, fli home melëkei melëmame, bolijahanime mogo nalë tëbo namotomame. Na wali bolijaya mata bubë nëbaleme kë fene, melë mogotomame. Na wali nëbale bubë botaname bolijayaname wame molo-mame na wame home melëkei melëmame, mogo nalë tëbo namotomame. ¹³ Sobo bome lowene sle egletëname nëgëme, iniwa oneho some këme gëglë mëgletëyome. Kwe ho bome fwa esogo lëglënenëna na bubë gli olë nëgena, bome mana esogo lëglënenëna, Goto bume no lëglëleme.”

Tëbo wesibimu fata lëgleme

¹⁴ Na Jisas ita gali tlole, “Tokwafe sobo mehwi egelome, afehi life mëta home tëbo logotomebë wesibi fata lëgleme. Ho ebë gali hwi loglolena, lowene sle salëletle. Na kë olëna, oneho Judia lifate mëta kë tafa mëglabë, bu fatinina tabo elë matlebouja. ¹⁵ Na ho lo sebatu mëta lëtabena, bu lowa bubë wesibi glome asa malëkaklu. Weye. Lëglëbouwa malële. ¹⁶ Na ho nuju mëta lëtabena, bubë lowa ëho glome asa maluju. Matëbe. Lëglëbouwa malële. ¹⁷ One, kë olëna, nëbale imonabë na one nëbale kolëbo nabë, bo bume tako maninibo nanëletemëmu. Masiwafe, bu habëna mëglënenëboujamene? ¹⁸ Sobo Gotome këme gali eglolome, haliji tu olëna kë wesibi fata jwa nalëgleme. ¹⁹ Kë tëbo olëna tëbo tafamu lëgëbeme. Këha hobota ëtani hana fata tletëme. Ètanimu, Goto iniwa wesibi blëge totomebë olëna, këha tëbo wesibi hana tëbe. Na ëje mata, këha tëbo wesibi hana lëbe. Na tokwafe këha tëbo wesibi hana lëgëbeme. ²⁰ Goto bu kë tëbo olë lëkle jwa logotlebë kwe iniwa oneho tëbo miglitayame fene. Goto fli onehome melowene latletëme, ‘Bo ebë onehome waaniji tlole, bu bobëmu.’”

Na bu kë onehome maninibo tægletëmeme nêgeme na bu kë tēbo olē këme lēkle totle.

²¹ Kë tēbo olēna, ho some megali lēglēyona, ‘Hwi elo, Goto onehome nēnome kë aniji toglolēbē ho, ekē lētabe,’ o bu megali lēglēyona, ‘Hwi elo bu ekē tafa lule,’ sobo bubē gali asa aholokwane elolo. ²² Fli ho migisiyana sogēname megali mēglame, ‘Bo ekē, Goto onehome nēnome kë aniji toglonebē ho.’ Na fli ho mata sogēname megali mēglame, ‘Bo Gotobē gali nēgehilēbē ho, bo ekē.’ Na bu Gotobē afutuku fenene, klelegowa wesibi melē blēge motometēmame. Oneho bu meweniji namēglame, ‘Kë enēne Gotobē life mago enēnefe.’ Na bu feilawa onehome sosogēna mlagumame na metole lamētla, Goto bu kë aniji toglomebē onehome mata, sosogēna mlagumame fene. ²³ Kēme nēgeme, ululu sle saelo. Bo some iniwa wesibi, unina mefata mēglebēme, wagali nēlēyo.”

Unina Gotobē life mago ho ligisime

²⁴ Na Jisas ita gali tle, “Kë tēbo olē yawe lēkakeme na mana kliji yemena u jwa mēgleme. ²⁵ Na sēgetoba matafa mago luklu mēleme na mitigome. Na iniwa matafa mago wesibina lili mēleme na tēbo mēleme. ²⁶ Na kwe, bo, Gotobē life mago ho, bo oloba nagi netujulēme. Na bobē tako lolokwēnena, na tako kliji elulego fenene kēhana iniwa nigisime. ²⁷ Na kë olēna, bobē enselme jine nēbelēkakēmēme. Na Goto kë aniji loglomebē onehome loloko mētagujayame. Na Gotobē onehome iniwa life mago nēno mokoujame. Matafana, lifena këme tou mēglebē mago.”

Sobo binibwe time lowene sle egletemome

²⁸ Jisas ita gali tle, “Sobo binibwe time lowene sle egletemome. Bubē laba luklu lēglena na tahweji foke lēglena sobo këme lowene elome, ‘Ebē wanagli tei fe.’ ²⁹ Kë fenene. Sobo kë tēbo olē hwi eglolona, sobo melowene naegletelome, ‘Bo nigisibē olē nounoumu lalēle.’ ³⁰ Bo some nēgali nanēlēyo, fli oneho bu ebē olēna kë tafa mēglabē, bu mana mētabēyame na kë iniwa tēbo wesibi mana fata mēgleme. ³¹ Lifena matafana tēbo mēgleme, kwe bobē anebo gali unaunalēme melē lēgēbekēfeme.”

Ho liha bo këna nigisibē olē lowene hana lēletle

³² Jisas bu ita gali tle, “Ho liha bo këna nigisibē olē, lowene hana lēletle. Heven life mago ensel mata lowene hana mletla. Na bo, bubē bowene, mata lowene hana nēletelē. Aya buwa lowene lēletle.

³³ Bobē nigisibē olē, sobo lowene hana eletelome nēgeme. Kēme nēgeme sobo ululu sle saelo na walena satafa elo. ³⁴ Bo nuguwibē na ita nigisibē, ebē ho bubē lo kile lēglebē fenene na li lifewa luju. Bu bubē mēta kë wege mēglekefēyabē home afina gali tleme, ‘Bobē wesibi sahwi elokwefēmetēna.’ Na bu wege bwa bwa tlēwagume. Na bubē lo mēta kë sei lēglēkeflebē home gali tole, ‘Bo nigisibē olēme, ju walena satafa ele.’ ³⁵ Na sobo mata mehwi egletēname, kë ho fene hwi lēle. Bo lo bolijayaha ho. Na sobo bobē nigisi olēme lowene hana elo. Bo fole olēna nigisimenawa o olobalē nigisimenawa o taboklē nigisimenawa o klabē kuna nigisimenawa. Sobo kë olē lowene hana eletelo. ³⁶ Bo hokweinawa nigisina, na bo some nina hwi noglokwakijona, kwe kë lale nane? Weye. Kë tēbomu. ³⁷ Ebē gali, kë gali noglēyobē, bo iniwa onehome gali nolomē. Sobo sagli elolome na mana walena satafa elo.”

14

Lotu letitabo ho, gali fa mototla, Jisame mogo nalē tēkle namogotlame

¹ Tēle olē mana mētebokwe na Israelbē afenēbobē tako lotu olē mana folokoke tēmeme. Israelbē afenēbo bu kë olēna, Goto étani bolijafujunime këna tēgaitamebē olē na Isip lifate këna kile mētēglabē olē, lowene mētlekefētla. Na li lotu olē, bu sēse wesibina afulu jwa mēglabē bletē nage hi mētlekefēya. Na lotu eso enēne na Gotobē tafa sle gali lowene sle mēgletlabē enēne bu kë olēna blalo gēgali mētla, “Sebo Jisame hwelutuwa habēna fa nogotlamene na mogo nalē tēkle notlame. ² Sebo kë wesibi, Juda life onehobē tako lotu olēna asa manotla. Sebo tako lotu olēna melē nēglana kwe oneho tako wame huju mogotlame.”

Mēse li, lēkaluwa tu Jisasbē eso mēta wē eotatle

³ Jisas bu Saimonbë lo mëta tafa tle, Betani life mëta. Ètani, Saimonbë ato juba jubawa tëgëbetlena na Jisas sle totle. Na Jisas bu masei li mëta tafa tle. Na mëse li mana tisi. Na bu lale lëkaluwa tu aniji botolona tehitle. Kë tubë baliti feilawamu. Na bu kë botolobë ëfo tika totle na lëkaluwa tu Jisasbë eso mëta wë totatle. ⁴ Kwe fli ho kë tafa mëtlabë, bu hwi motlola na witi mëtla, na blalo gëgali mëtla, “Bu kë lale lëkaluwa tu blawa fëyeme wë etatlene? ⁵ Sebo kë lëkaluwa tu li hona balitina hihijikame nëglëlana kwe sebo 300 baliti këniji glo nëglame na kë baliti, baliti jwa home nëlëmame.” Na bu kë mëseme wame gali motlëya. ⁶ Na kwe Jisas gali tlome, “Matëbe. Bume asa gali elëyo. Bume fëyeme wame gali elëyone? Bu bome slemu latanëyo. ⁷ Baliti jwa enëne, sobona unaunalëme tafa eglekefome. Na sobo agaitamome tole egletemona, lalowa egaitamome. Bo kwe sobona unaunalëme hana tafa nëglame. Bo sobona tafa jwa nëglana habëna egaitanamene, ebë mëse ëje fene aitanë? ⁸ Ebë mëse wesibi melë kë egëtatënëbë këwa melë tei etle. Bu melë, bu lëkaluwa tu bobë eso mëta wë eotatenë na bobë ato kë tuna matëmatëme nëgebëbëme sagli elëtenë. Bo some nëgalimu nanëlëyo. ⁹ Bu tokwafe iniwa life, Gotobë lale gali të mëtagulana, kwe bu mëse kë wë tëtatlëbë galime të namëtakefëtëyame na bu këme lowene namëgletëyame.”

Judas lotu eso home gali sle tëtatëme, “Bo some Jisame yo noglëyome”

¹⁰ Kë nalëwa, Judas Iskariot, bu lotu eso home tujutëme na gali tujuwelëme, “Bo tokwafe Jisame yo noglëyome.” Judas bu we ita telë Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bu mago li. ¹¹ Na lotu eso ho bu kë gali aholokwane mëtla na maninibona sle memëtla. Na bume gali sle motlola, “Sebo jume baliti nëglëyome.”

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona hi mëtla

¹² Na sëse wesibina afulu jwa mëglabë bletë nage kë hi mëtlekefëyabë olë wafolokoke. Kë olëna bu afeku sipsip kleli tëtëkle mëtëtakefëya na hi hi mëtla. Goto bubë bolijafujunime kë taitamebë

olëbë lowene namëgletlame nëgëme, bu sipsip kleli këme tëtëkle mëtëtakefëya. Na Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bume gali motlola, “Sebo kë tako hi wesibi fëye lo mëta sle nogotomamene, Goto sebobë afuninome kë tëgaitamebë olë lowene nanëgletlame?” ¹³ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho tlemalëme jine tlëme na gali tlome, “Sobo lifate takowa eyeumo. Na tu kë lëgehulebë ho some alëgëme esune lëglëyome. Sobo bume nagi elëkaklome. ¹⁴ Bu lowa lëkakluna, sobo mata saekaklujo na kë lo bolijaya home megali elujololome, “Tisa bu megali lalële, “Hi lo hametane? Na bo na bobë lowene esogo mëtletëtlabë hona kë hi lo mëta, sipsip kleli hi nanëglëlëmëme, Goto bu sebobë afuninome kë taitamebë olë lowene nanëgletlame.” ¹⁵ Na kwe bu some nogowelë kë logobebë lo lebotane lëgëtatëyome. Kë lo bu maseina, tafa labuna, na bu këna iniwa wasle totome. Na sobo kë hi lo mëta sebobë hi wesibi sle etomome.” ¹⁶ Na kwe kë lowene esogo mëtletëtlabë ho mëtëyeyu. Na bu lifate takowa fwa mutulo, na bu iniwa wesibi hwi motlomo, Jisas fene gali tlome. Na bu hi wesibi sle mutujetomo. Na bu Jisas belë ita mëtëyeyu.

¹⁷ Na taboklë, Jisas bubë we ita tële lowene esogo mëglelëtlabë home tlesume. ¹⁸ Na bu masei labu li mëta tafa motokouja. Na mana hi motokouja na Jisas mana gali tlome, “Bo some nëgalimu nanëlëyo, ho li, sobona kë tafa egelobë, bome wame home yo loglomeme. Kë ho bu bona ekë hi nelo.” ¹⁹ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho këbë gali yafe aholokwane motlola na kwe bubë lowene mëta sle hana tletëme na witina tafa mëtla. Na jowa jowa ho bume takune motlola, “Ju bomeha gali elene?” ²⁰ Na Jisas gali tlome, “Kë ho bu sobo we ita tële hobë ku mëta kë lëtabetëyo. Kë ho bu bona weife hi nelo. Bo buna bletë nage, hi wesibi tu mëta weife fuflu notomo. ²¹ Ètani, bu Gotobë bogo mëta meyahi lamëtla, ‘Gotobë life mago ho, bu gli lëgleme.’ Na bo, Gotobë life mago ho, bo gli nëgelëme ekë, Gotobë bogo fene gali tla. Masiwafe, bome, Gotobë life mago home, wame home kë yo loglënëbë ho, bo bume tako maninibomu

nanëletelëfe. Tokwafe bu tëbo liglitamemu. Bota kë home fata jwa egotlebë kwe ebë lalowamu.”

Jisas bu bletë nage na wain taba liji tu bubë lowene esogo mëglelëtlabë home tlëme

²² Bu mana hi motokouja na Jisas bletë nage fa totle, na Gotome fleflesu gali tlole, na fufu totle na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home satëtagutëme. Na gali tlole, “Sobo hi elo, ebë bobë ato.” ²³ Na bu wain taba liji tuna kabo fa tëtatëme na Gotome lale galimu tlole, na mana tlëme. Na iniwa kë kabo mago hi motokouja. ²⁴ Na Jisas gali tlole, “Ebë bobë wino. Bobë wino kë lugujubë, feilawa onehome lëgaitame nalëgleme. Bobë wino kë lugujubë këme lëlekujtu tle, Gotobë gali nëgali galimufe na Goto bu melë lëgleme bu ëtani fene gali sle tle. ²⁵ Bo some nëgalimu nanëlyo, bo wain taba liji tu eli hana hi nëgelëme. Kwe tokwafe, Goto bu onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë life mëta fwa, bo tiho wain taba liji tu mana hi nëgelëme.”

²⁶ Na kwe bu Gotobë fleflesu sawa jowa fë mëtëtaya, na bu lifate tako kile mëtla na Oliv ti fatiniwa mutuja.

Jisas megali latle, “Pita bu bome kë lowene lëgletenëbë lowenebëme able lëgleme”

²⁷ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home megali latlome, “Sobo tokwafe bome ulime kile egëtaname. Goto, bubë bogo mëta megali tëgleme nëgëme, ‘Bo sipsip kleli lëglëme home mogo nalë tëbo nogotlëme na sipsip kleli ulime mëglënboume.’ ²⁸ Kwe bo gli nelëme na huju nelëme na bo afina some Galili provinswa noutatëyome.” ²⁹ Pita bume gali tlole, “Kë enëne jume kile mëgëtona, kwe bo jume hana kile nëgëtëmemu. Hanane mu.” ³⁰ Na Jisas bume megali latlome, “Bo jume nëgali gali gali nolë, eli klabë, kakalo tëlafe huju jwa lëglëna, ju bome kë lowene egletenëbë lowenebëme aowafe able eglomeme.” ³¹ Kwe Pita Jisasme anisasana gali tlole, “Bo juna ko nëgelona, bo jume kë lowene nëgletëbë lowenebëme hana able nëgelëme. Hanane mu.” Na bubë iniwa lowene esogo mëglelëtlabë ho mata megali motokouja, Pita fene gali tle.

Jisas bu Getsemani nuju mëta Gotome gëgali tlelële

³² Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona nujuwa fwa mutula. Kë nujubë weniji Getsemani. Na Jisas bume gali tlole, “Sobo emëta tafa elo. Bo Gotome gëgali nanëglelëlëme.” ³³ Na bu Pita, Jems, Jonname tlelume. Na bubë lowene mëta tako hobota fata tletle na tutune tle. ³⁴ Na bume gali tlole, “Bo tako hobota nanëlyo. Kë tako hobota lowenebë bome tako boblo laletanë. Sobo ni asa ebo, emëta hwina tafa elo.” ³⁵ Na sogë fewa təkake. Na life mëta latitigowa na Gotome gëgali tlelële. Bu metole latle, ebë enisusu na tëbo wesibi bume kë migisitlebë, bume sigli namogotleme fene. ³⁶ Na bu Gotome megëgali latlelële, “O aya. Ju iniwa wesibi melë lalowa egotomeme. Na bo metole nanelë, ju ebë tëbo wesibi bome kë migisitenëbë, bo mago sike ekaketenë, na bome migisitenë jwa namëgleme. Kwe ju bobë tole asa esogo elelëtenë. Weye. Matëbo. Jubë tolewa esogo eglelëleme.”

³⁷ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho aomalë betelë tujutëme. Na bume nina hwi tlole. Na Saimon Pitame takune tlole, “Pita, ju fëyeme ni ebene? Ju tako tafa hana ele na hokweinawa fëyeme ni ebene? ³⁸ Sobo ni asa ebo. Tafawa elome na Gotome gëgali elelëlome. Satan some su lëgëtolime, sobo tëbo lowene esogo jwa naeglelëlome. Sobobë lowene lalowa lëbeteyo kwe sobobë ato mogowa lëbeteyo.”

³⁹ Na Jisas bu ita tuju na bu Gotome ita gëgali tlelële, otome fene gëgali tlelële. ⁴⁰ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hobëtëlë ita tisitëme, na bume nina hwi tlokwakime, bu tako nilafalemu memëtla. Na Jisas bume huhuju totome, na bume tiniji na hwë memëtletla na lowene mëtla, “Habë gali noglalamene?” Bu ni mëtëbeyame nëgëme. Na Jisasme hwiwa motlola.

⁴¹ Tokwafe Jisas aowafeme tisitëme. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlole, “Sobo itaita fëyeme ni ebekefone? Tatei! Bo, Gotobë life mago ho, bu bome tëbo lowene esogo mëglelëlabë home yo loglomebë olë, ekë folokoke. ⁴² Hwi elo. Bome yo loglomebë ho ekë fata lële. Sobo huhuju elo na bu belë nuguja nanëglame.”

Judas Jisame wame home yo tlome

⁴³ Jisas mana gëgali tle na Judas mana tujutëme. Judas, ebë Jisasbë lowene esogo lëglelëtlebë ho li. Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho këniji, we ita tële. Na feilawa ho Judasna mitisiya. Na bu kosina, atobeilana mëtehweija. Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho na lotu letitabo ho, bume jine mëtelëkakëma.

⁴⁴ Èbame, Jisame yo gali kè loglomebë ho, bume megali latlome, “Bo tokwafe some melë lëlekuju nëgletëyome. Bo ahino mëta momotlë notlëme na sobo mehwi elome kè ho, ebë Jisas. Sobo kè home fa etlome na kiki sle etlome na elelulome.”

⁴⁵ Na ebë olë Judas tisi, na Jisas belë hokweinawa tujutle, na gali tlole, “O Tisa.” Na bume ahino momotlë tletle. ⁴⁶ Na bu Jisame fa mototla na kiki mototla.

⁴⁷ Kwe li ho, kè mëta kè tiglibebë, bu Gotobë lo mëta wege mëglabë eso hobë, wege hobë aholo kosina sika metëtatlë. Na aholo life mëta latitigotlewa. ⁴⁸ Na Jisas bume gali tlome, “Sobo kosina atobeilana bome fame fëyeme esijone, tokli home fame fene mutujutla? ⁴⁹ Iniwa olë, bo tako lotu lo mëta kè tafa tëglekëfebë na onehome gali kè të tëgëtakefëtemëbë, sobo bome mana fa tëtana jwa fëyemene? Kwe matëbe. Gotobë bogo mago gali metëgëbetenë watle, kè nëgali galimu lëgëbeme.” ⁵⁰ Na Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho iniwa ulime lamëtlënëboujawa.

Falake ho latlëboukakuwa

⁵¹ Na falake ho, tatiwa lablab ëhowa kè sabu togotlebë, Jisame nagi esogo tlagile. Na bume yafe fa mototla, ⁵² kwe bu kè tatiwa ëhowa kile tëkake na flatabowa latlëboukakuwa.

Jisame hobë gali aholokwane mëglabë letitabo home tetahë mëtlëma

⁵³ Jisame kè fa mototlabë ho, lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso hobë lowa mëtlelula. Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne, na letitabo enëne, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne, iniwa loko mëtlelëya. ⁵⁴ Na Pita, Jisame nagi nagiwa esogo tlagule. Na bu lotu lo mëta wege mëglabë hobë eso hobë lo li mago lëglesu elë tëkaklu. Na bu lo mëta

kè sei moglokweflabë hona tafa mëtla na ahojume satle.

⁵⁵ Lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne hobë gali aholokwane mëglabë letitabo ho, fli onehome, gali tuku mëtletëma, “Sobo Jisasbë tëbo lowene hwi eglotelona, kwe sobo esijome na kè galibë të etatëname.” Bu metole lamëtla, Jisame so mëtatlame na bume mogo nalë tëkle namogotlame. Kwe oneho bu gali të sle hana mëtëtatla. ⁵⁶ Feilawa ho bume sogëna gali so mëtëtatëma, kwe bubë gali bwa bwa lowene mëta tëbetëme na jowa lowene mëta hana tëbetëme. ⁵⁷ Na fli ho bu Jisame gali meso mëtëtatla, ⁵⁸ “Sebo waaholokwane tlola, bu megali latle, ‘Bo ebë tako lotu lo, ho tobana kè gliji mëtlabë, yayei nogotlëme. Na bo aona olënawa li gliji nëgelëme, kwe bo tobana hana gliji nëgelëme.’” ⁵⁹ Kwe kè gali bu kè gëgali mëtlabë, bu mata bwa bwa lowene mëta gëgali mëtla na jowa lowene mëta fwa hana gali mëtla.

⁶⁰ Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho, bu hobë gali aholokwane mëglabë letitabo hobë li mëta tlibe na Jisame takune tlole, “Kè enëne jume so namëtatëyo. Ju bume kofaya gali gali eglome jwa fëyemene?” ⁶¹ Kwe Jisas mogweliha latiglibewa na bume gali hana tafu tëtatëme.

Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho bume gali tlole, “Ju ebë ho kè nëgebëne, Goto jume kè aniji toglëbë, onehome nëno naeglemene? Ju kè hone? Ju lale Gotobë nëbane?” ⁶² Na Jisas gali tlole, “Bo ta kè hofe. Na tokwafe, sobo mehwi egloname, bo, Gotobë life mago ho, bo tako kalëlegona Gotobë tobamu toba elë tafa nëgelëme. Na bo heven life mago oloba nagi nëgetujulëme.” ⁶³ Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho bu Jisasbë gali aholokwane tlole, na bubë ato mago ëho kaka totle, bu Jisasbë galime hobota tëgletleme nëgeme. Na bu gali tle, “Sebo fli enëneme hana gali noglomame, seme kè hobë tëbo loweneme gëgali namëglame. Weye. Matëbemu. ⁶⁴ Sobo bubë gali waaholokwane tlolo, bu megali latle, ‘Bo Goto fenene.’ Kè gali tëbomu. Bu Gotome tëbo gali latlole. Na sobo habelë lowene lalone,

sebo habelë nogotlamene?” Na iniwa anisasana jiyakle mëtla, “Bu tëbo lowenena ho, gli malële.”

⁶⁵ Na fli ho bume nagutabana kokose mëtälëla. Na bubë naba ëhona lamu mototmetla na bume mana tëkle mototla na takune motlola, “Ju iniwa wesibi lowene egletëmena kwe ju seme gali elona, jume ya tëkle lëtane?” Na lo mëta kë sei mëglëkeflabë ho bume mata tëkle mototla.

Pita bu Jisame kë lowene lëgletlebë loweneme aowafe able lëgleme

⁶⁶ Pita lo li mago lëglesu tabo lifeku mëta mana tlibe. Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso hobë wege mëse tisi. ⁶⁷ Na bu Pitame hwi tlole, ahojume sa tle. Na kë wege mëse bume hwi sle tlole, na gali tlole, “Ju mata, Nasaret life mago Jisasna, kë tafa tëgelobë ho li.” ⁶⁸ Kwe Pita bu able tle, “Ju kë gali eglebë gali bo lowene hana nëletelë. Hanane mu.” Na bu ino ëfo elë tuju na ino ëfo mago lëglesu mëta mana telutabe. Na hokweinawa kakalo huju tle. ⁶⁹ Na kë wege mëse bume ita hwi tlole na bu kë tafa mëglabë home gali tlole, “Ebë ho kë nëgebë, buna kë asë mëtëglabë ho li ekëyo.” ⁷⁰ Kwe bu ita able tle, “Hanane mu.”

Na Pita sogë tëtëlëkakewatle, na buna kë mitlijabë ho Pitame gali motlola, “Nëgali mu. Ju buna kë asë tëgelobë ho li ta ekë. Ju mata Galili provins mago ho nëgеме.” ⁷¹ Na Pita bu anisanamu gali tlole na kakëne tletëme, “Iyemanemu! Bo kë home lowene hana nëletelëmu. Hanane mu. Bo nëgali gali hana nëgelëna na Goto bu bome tëbo lëgëtanëna kwe tëbo malëtanë.” ⁷² Bu wagali tle, na kakalo mana huju tle. Na Pita, Jisas kë gali toglobëbë gali ita lowene tletle, “Eli klabë, kakalo tëlafë huju jwa lëglëna, ju bome kë lowene egletenëbë loweneme aowafe able eglomeme.” Na Pita kë gali ita lowene tletle na bu wabelë tle na tako yemu kletotle.

15

Bu Jisame eso ho Pailat belë mëtälëla

¹ Olobalëwamu, lotu eso enëne, na lotu letitabo ho, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, na hobë gali aholokwane

mëglabë letitabo ho, bu iniwa loko motokweija na blalo gali sle mototla wesibi mogotlabëme, “Sebo habelë nëglamene?” Bu gali wasle mototla na Jisame tabana lei mototla na eso ho Pailat belë mëtälëla. ² Na Pailat Jisame takune tlole, “Ju Juda enënebë tako eso hone?” Na Jisas tafu tëtätle, “Nakwefëyemene. Ju fene gali ele.” ³ Na lotu eso ho Jisame lebutako gali so mëtëtätla. ⁴ Na Pailat bume ita gali tlole, “Bu feilawa gali jume so mëtätëyo, na ju gali tafujwa fëyeme etatëmene?” ⁵ Kwe Jisas gali tafu hana tëtätle, bu mogweliha tëtäbe. Na Pailat bu këme tutune tle.

Pailat gali tle, “Jisabë ato nilina ti mëta bu eletelo”

⁶ Jowa jowa tlibutuna, bubë tako lotu olëna, oneho kalabusu lo mago hobë weniji fëfë mototokwefëma na Pailat bu kë hobë weniji aholokwane lëletle na kë home kalabusu lo mago jine lelëkakëtëme. ⁷ Ebë olëna, li ho bu kalabusu lo mëta tafa tle. Bubë weniji Barabas. Eëbame Barabasna fli hona, bu gavman enëneme tako wame motloma na ho flime mogo nalë tëtëkle mototoma. Na gavman enëne bu kë home kalabusu lowa sike mëtla. ⁸ Na oneho Pailatme mitisitla na gali motlola, “Ju seme jowa kalabusu lo mago home jine elëtëna, ju seme ëbame ho li kalabusu lo mago fene jine tlëtëna.” ⁹ Na Pailat bume takune tlole, “Sobo metole lalone? Bo some, Juda life mago onehobë eso ho, Jisame, kalabusu lo mago jine nëglëtëyomene?” ¹⁰ Pailat bu me-gali fëyeme lëlene? Bu melowene lëgleme nëgеме. “Lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne bu Jisame tëbojiwamu lamletla na bu bo mëta këme melesula.” ¹¹ Kwe lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne, bu onehome anisasana gali tlole, “Sobo Pailatme, gali elëlo, ‘Jisas matëbo. Barabasme fwa kalabusu lo mago jine elobakëtëna.’” ¹² Na Pailat bume metakune tlole, “Kë ho, sobo mefë kë egotlobë, ‘Israelbë afenëbonibë eso ho,’ bo bume habelë nogotlëmene?” ¹³ Na bu feilawa anisasana jiyakle memëtälëla, “Bume ti mëta nilina bu elo.” ¹⁴ Kwe Pailat takune tlole, “Sobo fëyeme gali elone? Bu fëye tëbo wesibi fa totlene? Bu fëye tlene?” Kwe bu feilawa anisasana

jiyakle memëtletlëla, “Bume ti mëta nilina bu elo.”¹⁵ Pailat bu melëme tole tle, oneho bume fleflesu namëgletlame nëgeme, na bu Barabasma kalabusu lo mago këme jine tletëme. Na bu fli home gali tlo me, “Sobo Jisame taba afona feilawa lëlafafa etlome.” Na bu Jisame taba afona feilawa lëlafafa mototla. Na tokwafe bu Jisame wame home boblo mogotomabë enëneme tlëme, bume ti mëta nilina bu namëglame.

Wame home boblo mogotomabë enëne Jisame tiniji galina memotlola na bume sosonatlë memototla

¹⁶ Fli wame home boblo mogotomabë enëne, bu Jisame eso hobë tako lowa mëtlelekakula, na bu fli wame home boblo mogotomabë enëneme gali mëtelokwakëma. Na bu iniwa mitisiya. ¹⁷ Na bu Jisame winowa ëho mëtehwatla, eso hoha nafata lëgleme. Na bu analëbana taba glo mëtla, na eso hobë eso afeteniha hwatë mëtletla, na bubë eso mëta gelo mëtëtatla. ¹⁸ Na bu tiniji galina gali motlola, “O Israelbë afenëbonibë eso ho, lale olobalë?” ¹⁹ Na bubë eso elëme atobeilana tëke motlola na bume nagutabana kokose mëtlëla. Na bu Jisabë elebo li mëta bubusu mëtletla, eso home fene bubusu mletla. ²⁰ Bu Jisame këbë iniwa tiniji galina wafi gali motlola. Na bu kë winowa ëho tika mëtëtatla na bubë ëhому gelo mëtëtatla. Na bume mëtlelula, bume ti mëta nilina bu namëglame.

Bu Jisabë ato ti mëta nilina bu mëtla

²¹ Bu Jisame mëtlelula na li ho, bubë weniji Saimon, Sairini lifate mago ho, bu li lifate mago tisi na lifate takowa tuju. Kwe wame home boblo mogotomabë enëne bume alëgeme esune mëtlëla na enisusuna gali motlola, “Se! Ju Jisabë ti mana ehule.” Na bu mana tehule. Saimon bu Aleksandernabë, Rufusnabë bolijaya.

²² Na bu Jisame Golgota lifekuwa mitilekola. Golgota weniji bu ebëha gali fenene, “Hobë eso eleboha life.” ²³ Na bu Jisame wain taba liji tu, malasini na sago, yafe fwei mëtlëla, tako elili fa jwa nalogotleme fene. Kwe bu yo latletëme na hana hi tle. ²⁴ Na kwe, wame home

boblo mogotomabë enëne bu Jisame ti mëta nilina bu mëtla. Na bubë ato mago ëho melëna sa mëtëtaya. Bu satu salë mëtla na ho mana aniji motloma jowa jowa wesibi glo namëglabëme.

²⁵ Olobalë, kljina, bu Jisame ti mëta nilina bu mëtla. ²⁶ Na bu ti katabo, eso matawa elë fla mëtëtatla. Na bume kë so mëtëtatlabë gali, kë mëta yahi mëtla. Bu meyahi lamëtla, “Juda lifate magobë eso ho.” ²⁷⁻²⁸ Na bu Jisabë ti li mëta, tlemalë tokli home ti mëta bu mëtla. Lime tobamu elë lë mototla na lime yemane toba elë lë mototla.*

²⁹ Na lifate mago kë mitisiya, mutu-jabë oneho, bubë eso luluju mototoma na Jisame sosonatlëtlë memototla, “Te, ju ëbame megali latle, ‘Bo ebë tako lotu lo yaye notlëme na aona olënawa li gliji nelëme.’ ³⁰ Te, ju këha afutukuna ho kwe ju eli jubë ato mana aitale na kë ti mago kle etëkekeme.” ³¹ Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho bu mata Jisame tëtane lamëtëbetla na blalo gëgali mëtla, “Bu fli home taitame na kwe bubë ato lëgaitale hana lëgleme. ³² Kë ho bu ëtani megali latle, ‘Bo kë ho kë nëgebë, Goto bome kë aniji toglonëbë ho, onehome nëno nanëgelëme.’ Na bu mata megali latle, ‘Bo Israel life mago onehobë eso ho.’ Te, sebo kë home nabana mehwi noglolana, ti mago kle lolëme, kwe sebo mana bume lowene sle nanëletlame.” Na ebë tlemalë tokli ho, Jisabë li mëta ti mëta kë bu mëtlabë, bu mata, Jisame tiniji galina gali motlolo.

Jisas gli tle

³³ Klji kuna, kwe klabëha ki tëtëte me. Na kë tëgemolebëë na taboklë kljina ita fetiha tëtëte me. ³⁴ Na taboklë, kljina Jisas anisana we tole, “Eloi, Eloi, lama sabaktani!” Kë galibë ebëha gali fenene, “Bobë Goto, bobë Goto, ju bome fëyeme kile etanëne?” ³⁵ Fli ho, lolime kë tafa mëtlabë, bu kë we lego aholokwane motlola na gali mëtla, “Aholokwane elo. Elaijame we lolole.” ³⁶ Na li ho fëka tlagutle, na bu sufa iniluha wesibi, wain taba liji tu mëta flu tëtätla na

* **15:27-28** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, Gotobë bogo mëta kë lëgëbebë gali bu olafamu këme tëbe. Kë gali melë lëgëbelalële, “Oneho bume mehwi lamotlola, tëbo ho fenene.”

klenëba mëta lei tètatile. Na këna Jisame mana fwei telokwakle, wain taba liji tu slo nalëgleme. Na bu gali tle, “Awiya, sebo hwi nolola, bale Elaija bu ligisina na kle lëtletëbakleme nawa o hanane.”³⁷ Na Jisas feilawa aflei tle na lagliwa tle.

³⁸ Na kë tako ëho, bu tako lotu lo ino ëfo mëta këkesi tëglebë, lakawa tëmälita kufe lokwati. ³⁹ Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, bu Jisasbë li mëta tlibe. Bu Jisasbë aflei lego aholokwane tle na kë gli tëglebë hwi tole na gali tle, “Euowe, nëgali fe, bu Gotobë nëbafë.”

⁴⁰ Na aomalë one bu kakëha mëtelubokwëya na hwi mëtelokwakëma. Li mësebëye, buna tafa mëtla, bubë weniji Maria, Makdala lifate mago. Na li mata, bubë weniji Maria, Jems tokwëfo nabë, Josep nabë bota, na li mësebë weniji Salome. ⁴¹ Èbame Jisas Galili provins mëta tafa tëglena, kë aomalë one bume nagi esogo esogo mëtlelëla na mana mëtaikëfla. Na fli lebutako one mata, kë mëta kë mitlijabë bu iniwa Jisasna Jerusalem lifatewa mitisiya.

Bu Jisas mogome aniji fuluju mëta gwa mototla

⁴²⁻⁴³ Na taboklë, Arimatea life mago Josep, tisi. Bu hobë gali aholokwane mëglabë letitabo ho li. Bu lale homu. Bu mata, Goto iniwa onehobë eso ho kë tafa lëgletëmebë olë hwi loglolebëme hwi lalëlekëfe. Ebë olë ebë Fraide, wesibi sle mototokwefëmabë olë. Uniji ebë bubë tafawa mëgla olë nëgeme, na bu kë olëye wesibi hana sle motomame. Na Josep bu eso ho Pailat belë tujutle. Bu bume uli hana tletle. Na takune tole, “Bo Jisas mogome ti mago lalowa tohwa nogotlëmene o hanane?” ⁴⁴ Na Pailat bu klelego latle na melowene latle, “Bu waglinawa.” Na bu wame home boblo mogotomabë enënebë eso home gali tujuwelële, ligisinalëgleme. Na bu belë tisi na Pailat bume takune tole, “Jisas wagli lëlene o mana hwi lëtane?” ⁴⁵ Na kë ho bume gali tole, “Nëgalimu. Wagli lële.” Bu kë gali aholokwane tle na Josepme gali tole, “Ju Jisas mogome lalowa tohwa etle.” ⁴⁶ Na kwe Josep bu lale tatiwa ëho heletabo, balitina fa tètatile na bu Jisas mogome kë ëhona

lalei tole. Na bu mogo tehule na aniji fuluju matëmatë mëta gwa telujuwetle. Ho bu kë aniji fuluju tobana go mëtlelëya. Na Josep aniji tako obobwelë tëttagiji na kë aniji fuluju ëfo tiji tletle. ⁴⁷ Na Makdala life mago Maria, na li Maria, Josep bota, bu lolime tafa mëtelo. Na bu Jisas mogome këme gwa togotlebë aniji fuluju hwi mëtlëyo.

16

Jisas bu matëmatë mago lahujuwa tle

¹ Tafawa olë yawe tle, na Makdala life mago Maria, na li Maria, Jems bota, na Salome, bu lëkaluwa welë tu, balitina glo mëtla, Jisas mogome këna tefo namogotlame. ² Na Sande, olobalëmu, bu aniji fuluju matëmatëwa mutuja. ³ Bu mutujabë, na alëgeme blalo gëgali mëtla, “Seme ya lëgaitanamene, kë tako aniji, matëmatë fuluju ëfo mago obwelë nanëgëtayame.” ⁴ Kwe bu mitisiya na lolime mitlija na hwi mëtekaka, “Aniji, matëmatë ëfo mëta hana ebamëfe. Kë aniji waobobwelë mëtagujayafe.” Kë aniji tako anijimu. ⁵ Na bu kë aniji fuluju matëmatë elë mëtekakluja. Na bu falake home, tobamu elë kë tafa tëglebë, hwi mëtelëjuwelëla. Bubë ëho heletabo na tatiwamu. Bu kë home hwi motlola na klelego memëtletla, na ulina memëtletla.

⁶ Na bume gali tlome, “Sobo klelego asa elo. Bo walowene nelë, sobo Nasaret life mago Jisame hohwi etatelo, ti mëta kë bu mëtlabë home hohwi etatelo. Bu eme hana tafa lële. Bu wahuju lële. Sobo hwi elo, eme kë gwa mototlabë tala alujawa ekë lëbe. ⁷ Kwe sobo Pita name, bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho fli name sagali ejuwelëmo, ‘Jisas bu afina Galili provinswa waloutatëyo. Na sobo bume këme hwi egujuwelëlome, bu ëbame fene gali tëlëyo.’”

⁸ Na kwe, one bu aniji fuluju matëmatë mago mëtekaklija na mëtlëbouja. Bu klelego memëtla na lilina hwei memëtla. Na bu këme fli enëneme li gali meha hana gali motloma, bu uli mëtlame nëgeme.

Makdala life mago Maria bu Jisame hwi tole

⁹ Jisas bu Sande olobalëmu matëmatë mago huju tle. Na bu Makdala life mago

Mariame afina tuhu tlelë. Jisas bu ëtani tobali ita tële ahwane, kë mësebë ato mago hehë tletëme. ¹⁰ Maria bu Jisasna kë asë mëtlabë onehome gali tujuwelëme. Kë enëne bu maninibo mëtletla na ye mëtlekefëtla. ¹¹ Na Maria bume gali tlome, “Jisas mana tafa lële na bo wahwi nololë! Na kë enëne bubë gali aholokwane mëtla kwe melowene lamëtla, ‘Bu sogëna lale.’”

Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho tlemalë bume alëgëme esune mëtlëlo

¹² Na tokwafe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho tlemalë, lifate kile mëtelo na alëge alëgëwa mëtëyeu. Na Jisas kë tlemalëme li wenianena esune tlëme. ¹³ Na bu kë gali, bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho flime, gali mutujuwelëmo. Bu kë gali aholokwane mëtla kwe bubë lowenena hana sle mëtlamu, sogëna tokwë mëgelo.

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home fata tletëme

¹⁴ Na tokwafe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho we ita jowa kënji hi mëtla na Jisas bume mana fata tletëme. Na bume wame galina gali tlome, “Sobo lowene sle jwa fëyeme elone? Na sobo bome, matëmatë mago huju tëgelëna kë hwi motlonabë onehome fëyeme boblo totomone na bubë gali aholokwane toglo mo jwa fëyemene?” ¹⁵ Na bume ita gali tlome, “Sobo iniwa lifate Gotobë lale gali, asë elëletelo. Na Gotobë lale gali iniwa onehome të etagutemome. ¹⁶ Oneho bu Gotobë lale gali lowene sle mëgletlana, na wafi baptais mëglana, kwe Goto bume lëgaitameme na nëno lëgleme, buna unaunalëme tafa nalëglelëmeme. Kwe oneho bu Gotobë lale gali lowene sle hana mëgletlana, Goto bume hehë lëgletëmeme na tëbo miglitayame. ¹⁷ Bome kë lowene sle mëgletënabë oneho, bu Gotobë afutuku fenene, wesibi melë mogotomame. Bu bobë weniji fë mogotlana, na ahwane hehë mëgletëmame. Na bu lili anigawa galina gëgali mëglame. ¹⁸ Na bu wametabo taiju tobana atineha fa mogotlana, bume hana tëbo logotomeme. Na bu motaba foha wesibi atineha hi mëglana, bu tëbo hana

miglitayame na bu gigli hana mëglame. Na bu tëbo atona home, toba gwa motatëmana, na bu ato titika mlame.”

Goto Jisasme heven life elë watilekole

¹⁹ Tako Ho Jisas, bume gali watë tëtätëme na Goto bume heven life elë tilekole. Na bu Gotobë tobamu toba elë tafa tletle, Gotona onehome eso home tafa namëgletemome. ²⁰ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho mutuja na lale gali të mëtëtagula, li life, li life memëtla. Tako Ho Jisas, bume lataitame, na bubë afutuku lafijiwa tlëme. Na bu, Gotobë afutuku fenene, wesibi melë lamototoma. Na oneho këme hwi mëtla na lowene mëtla, “Bu kë të mëtatënabë gali nëgalimufe.”

Luk Ebë Lale Anebo Gali Kënëgebëye Jisame Gali nene, Luk Yahî tle

Luk bu kë lale gali Tiofilusme yahî tletle

¹ O letitabo ho, Tiofilus. Ëbame feilawa ho bu, Jisas wesibi sebobë li mëta, melë kë totometë nabë yahî mëta. Kwe bu iniwa gali yahî hana mëta. ² Fli enëne, bu iniwa wesibi Jisas kë totomebë bubë nabana hwi motloma. Na bu kë gali boname na fli enëname të mëtëtatëna. Na kë enëne bu kë aholokwane motlolabë gali yahî mëta. ³ Këme nêgëme, bo metole nanelë, bo mata kë lale gali yahî nelëme na jume nelëbakëme. Bo iniwa wesibi, Jisas melë kë totomebë, onehome itaita takune latlok-wefëmë. Na bo kë wesibibëme walowene sle nëletemë. Na bo ëje kë wesibi, yahî sle nelë. ⁴ Ju bobë yahî hwi sle eglomëna, na melowene sle naegletëmeme, “Kë gali bu jume ëbame kë okokwe mëtëglëyobë, nêgali gali mu.”

Ensel Sekaraiame megali latlole, “Jubë mëse Elisabet nëba fu egotleme”

⁵ Herot bu Judia provins mago eso home tafa téglena, na lotu lome wege lëglebë ho li këme tëtabe. Bubë weniji Sekaraia. Bu Abiyabë ilawa mago ho. Abiyabë ilawa mago ho, bu lotu lome wege mëtëkefëya. Bu na bubë mëse mata, lotu lome wege lëglebë letitabo ho Aronbë bosemle. Bubë nobë weniji Elisabet. ⁶ Nona, bohena, Gotobë naba lime lale tafamu lamëtelo. Na bu Gotobë galiwa lowene sle mëtletelo. Na bu këme fëye wesibiha hana mëtelo. ⁷ Kwe bu nëba jwa mëtëtabo. Elisabet layame tlibeme nêgëme. Na bohe hoti tle na no mëseti tle.

⁸ Li olëna, Sekaraiabë ilawa mago enëne, Gotobë tako lotu lo mëta, Gotobë wege fa mëtëtatla. Na Sekaraia mata, Gotobë wege fa tëtatlë. ⁹ Ètani home fene aniji motlokwefëma, kë fenene Sekaraiame aniji motlola, lale lëkaluna wesibi Gotome ahojume nalëgletleme, Goto bubë lale ahëya lëkalu hëhë nalëgleme. Bu Sekaraiame

melëna aniji motlola bu satu salë mëta na Sekaraiabë weniji fata tletle. Na bu Gotobë tako lotu lowa tëkaklu, lale lëkaluna wesibi Gotome ahojume nalëgletleme. ¹⁰ Na Sekaraia lale lëkaluna wesibi Gotome kë ahojume tletlebë olëna, feilawa oneho Gotobë tako lotu lo li mëta loko mëtletlëya na Gotome mana gëgali motlokwefla. ¹¹ Sekaraia lale lëkaluna wesibi Gotome mana ahojume lëgletlebë, na kwe Gotobë ensel bume mana olafa tletle na lale lëkaluna wesibi këme ahojumbë masei li mëta, tobamu elëme tlibetle. ¹² Sekaraia, enselme hwi tole na klikina metletlemu na ulina metletle. ¹³ Na këme ensel bume gali tole, “Sekaraia, ju uli asa ele. Goto jubë mëse nëba egehlebë gali waaholokwane tolë. Këme nêgëme jubë mëse Elisabet nëba fu egotleme. Na ju bubë weniji mefë saetle, ‘Jon.’ ¹⁴ Kë nëba fu egotlëna, jubë lowene lalowamu nalëbetëme na fleflesuna etabeme. Feilawa oneho mata fleflesuna mëtabëyame. ¹⁵ Tokwafe Goto bume mehwi naloglöleme nêgëme, lale homu. Bu wain taba liji tu na bia tu na hana hi lëglememu. Bu botabë imo mëta manane na Gotobë Amtëtomba bu mëta mana lelutabetleme. ¹⁶ Na bu, Israelbë afenëbome lowene hihijika mëglabëme laitameme na ita bubë Gotome esogo meletlëleme. ¹⁷ Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ètanifu ho, Elaija fenene, bu këha lakalena kalëlegona tafa nalëgleme. Na Tako Home leoutatleme. Bu bolijaya name, nëbale name melë logotomeme, yonane lowene mëta fwa tafa mlame. Na bu Gotobë gali kë momata mëgëtatlabë enëneme sle lotomeme na bu metafa namëglame, lale lowenena enënebë lowene fene lëbetëme. Na bu onehome sagli lëlelëmeme na Gotobë kalëlegona ho ligisibë olëme mana hwi namëgletlame.”

¹⁸ Na Sekaraia enselme gali tole, “Bo habëna lowene nêgletelëmene, kë gali nêgali gali mu? Ju hwi ele! Bo wahoti nelë na bobë mëse mata wamëseti ebefe.”

¹⁹ Na ensel Sekaraiame gali metafu tëtatlë, “Bo Gabriel. Bo Gotobë li mëta kë niglibekefëbë ho. Goto bu jine lelëfakënë, jume gali nanoglëme na ebë lale gali të nanëtatëme. ²⁰ Te! Ju aholokwane ele. Ju bobë gali lowene sle jwa egletleme nêgëme,

elë ju gali mumu egëbeme. Ju gali mumu tabo tafa eglebë, na jubë mëse nëba mana fu totleme. Bobë gali olafa lëglebë olë, Goto waaniji lolole.”

²¹ Oneho Sekaraiame yafe hwi mëtletla na metutune lamëtletla, “Bu lotu lo mëta tako tafa fëyeme lelulene, wesibi liha fata leluletlene?” ²² Tokwafe tekaklina, gëgali lëgleme fene kwe bu hana gëgali tle. Bu tobanawa lëlekujü tēbebokwaketēme. Bu gali wamumu tēbe. Oneho bume yafe hwi motlola na melowene lamëtletla, “Gotobë tako lotu lo mëta, Gotobë klelegowa wesibi hwi lelujelëlefe.” ²³ Tokwafe, Sekaraia, Gotobë tako lotu lo mëta kë wege tēglebë wege yawe tlole na bubë lifatewa mana tuju. ²⁴ Na tokwafe bubë mëse Elisabet nëba imona tētabe. Na bubë lo mëta fwa tobali yeme tafa tle. Na bu megali tle, ²⁵ “Goto maninibo tletenë. Bome kë fata lëgletenëbë wesibi, ebë Gotobë wesibi. Bo onehobë naba lime, layame kë tiglibebë tiniji, Goto wasle totle.”

Ensel Mariame megali tolë, “Jisame egehole naegleme”

²⁶ Elisabet bu nëba imona tobali ita jowa yeme tafa tle na Goto, bubë ensel Gebrielme, Galili provinsbë tokwëfo lifate Nasaretwa mana jine tlële. ²⁷ Na bu layo mëse belë tujutë, bubë weniji Maria. Kë mëseme, eso ho Devitbë afenëbo mago ho, Josep sei lëglebëme wafi aniji motlëya. ²⁸ Na Gabriel gali tolë, “Bo nisiyo. Goto juna etabo na jume lataita na tako tole latletë.” ²⁹ Maria kë gali aholokwane tlole na klelego metletle na tutune tle na melowene tle, “Kë habëtabo galine?”

³⁰ Na ensel gali tolë, “Maria, ju uli asa ele. Goto jume fleflesumu lalëletë. ³¹ Aholokwane ele. Ju nëba egeholeme. Na ju iko nëba fu egotleme. Na ju bubë weniji mefë egotleme, ‘Jisas.’ ³² Na bu flesu hoha lëgëtabeme. Na bu mefë namogotlame, ‘Tako kalëlegona Gotobë nëba mu.’ Na Goto bume eso home aniji loglome, bosome Devit fene tafa tle. ³³ Na bu Jekobë ilawa mago enënebë eso home unaunalëme lëtabetëme nalëgleme. Na bu eso home iniwa olë metafa lokoukëfeme.”

³⁴ Na Maria enselme gali tlole, “Euowe. Bo nëba habëna nëgeholëmene? Bo ho sei hana nëlëlefe.”

³⁵ Na ensel bubë gali metafu tētätë, “Gotobë Amtëtomba jume ligisi tēme na kalëlegona Gotobë afutuku jume lamu lëgëtabeme. Këme nëgëme, kë nëba ju tokwafe fu egotlena bu Gotobë lale homu lëgëtabeme. Na bu mefë namogotlame, ‘Gotobë nëba.’

³⁶ Ju aholo bo eta! Binabi Elisabet bu mësetimu kwe bu mata nëba ehole. Oneho megali kë mëtlekëfëtëyabë, ‘Bu layame eli-boo,’ kwe aona yeme neme na bu nëba mana tafa egleme. ³⁷ Goto bu Elisabetme nëba melë lëlë na jume mata nëba lëglëme. Gotome li wesibiha hana lëkle logotleme, bu lalowa iniwa wesibi melë logotomeme.”

³⁸ Na Maria bume gali tlole, “Aholokwane ele. Bo Gotome wege nëgletelëbë mëse. Bu bome melë malëtanë, ju fene gali ele.” Na kwe ensel bume kile tēta.

Maria Elisabetme hwime tujutë

³⁹ Kë nalëwa, Maria bu hokweinawa fatini mëta kë tēgëbebë lifatewa tokwale, Judia provins mëta, Elisabetme hwi naegwelëme. ⁴⁰ Na bu Sekaraiabë lowa tēkaklu na Elisabetme gali tole, “Bo nisiyo.” ⁴¹ Elisabet kë gali aholokwane tolë na nëba imo mago klikinamu metletë. Na Gotobë Amtëtomba Elisabet belë tisi tē na buna mëtëtabo. ⁴² Na bu Mariame anisasana gali tolë, “Goto jume fleflesumu lalëletë na jume tako lëgaitamë lalële kwe fli oneme, melëgaitame hana lële. Na kë nëba jubë imo mëta kë nëgebë, Goto bume mata tako lëgaitale lëglememu. ⁴³ Bo lale mëse nane na bobë Tako Hobë bota, bo belë kë egisibë. ⁴⁴ Aholokwane ele! Bo jubë gali meaholokwane noglëna, ‘Bo nisiyo,’ kwe bobë nëba fleflesu lalële na klikinamu melëluletënë. ⁴⁵ Ju Gotome melowene sle tletle, ‘Goto kë wesibi jume kë gali toglibë, melë lëgleme, këme nëgëme ju fleflesu këme egleme.”

Maria Gotome kë fleflesu tēgletlebë sawa

⁴⁶ Maria gali tle, “Bobë lowene mago lowenena Gotome fleflesu nëlekefëtële,”

- na bibita notokweflë, ‘Goto bu lale mu.’
- ⁴⁷ Na bo Gotome fleflesu nëletelë.
Bu bome lëgaitanë ho,
bo tafa sle këme nelë,
bu melë lëgëtanëme nëgeme.
- ⁴⁸ Bo bubë wege mëse,
bo lale mëse nane.
Kwe bu bome hwi tlonë
na maninibo tletenë.
Elina, unina mata,
iniwa oneho megali mokoukefëtëname,
‘Goto bume tako fleflesu latletë.’
- ⁴⁹ Na Tako Afutukuna Goto, bome lale wesibimume laitanë.
Ebë kë nëgebë Goto,
tëbo lowene hanane,
lale lowene nawa lëtabe.
- ⁵⁰ Bubë gali momata jwa kë mogotlabë onehome,
Goto bume maninibo lëglekefëtëmeme.
Bu itaita melë lotokefëmeme,
ebë olëna kë tafa mëglabë onehome
na tokwafe fu onehome mata
itaita melë lotokwefëmeme.
- ⁵¹ Goto bubë afutukuna melë totome.
Oneho bu melowene mëtlana,
‘Sebo kwe lale enënefe.
Fli enëne bu seboha nane. Weye.’
Na bume fwa fleflesu mëtletëma
na bibita mototoma,
bu këha enëneme hehë tletëme,
na bu mitliwaya.
- ⁵² Bu kalëlegona eso home boblo totome,
kwe atwati home taitame.
- ⁵³ Bu foneme gigli mëtlabë onehome,
lale wesibi tlëme
na bubë imo sosolo memëtëtaya.
Kwe feilawa wesibina onehome hehë
tletëme
na bu alujawa mitliwaya.
- ⁵⁴⁻⁵⁵ Bu bubë wege enëne,
Israelbë ilawa mago enëneme taitame.
Na bu Abraham name, sebobë semlenino name,
gali kë sle tëtatëmebë gali
aholokwana hana ti tle.
Bu bume megali sle tle,
bume na bubë tokwafe fu afenëbome
itaita memaninibo lëkoukefëtëmeme.”
- ⁵⁶ Maria bu Elisabetna aona yeme
mëtëtabo na bubë lifatewa tuju.

Elisabet Jonme fu totle

⁵⁷ Elisabetbë nëba fu olë fata tletë, na bu iko nëba mana fu totle. ⁵⁸ Bubë life mago oneho na weife mago enëne, Goto bume kë maninibo tëgletëbë gali aholokwane mëtla na buna iniwa fleflesu mëtlelëya.

⁵⁹ Nëba tobali ita aona olë kënji tëtabe, na bu loko mëtlelëya, kë nëbabë ato jibo tlë namëtatame. Na bu metole lamëtla, bolijaya Sekaraiabë wenijina lëtabeme. ⁶⁰ Kwe bota gali tlome, “Matëbe. Bubë weniji Jon.” ⁶¹ Na bume gali motlëya, “Ju kë weniji fëyeme fë etlene? Jubë afenëbo mago hobë weniji li këha hana lëbe.” ⁶² Na bu kë nëbabë bolijayame tobana lëlekuju mëtletla, “Weniji habelë fë egotlemene?” ⁶³ Na bu yahi laba mëglëlabëme, tobanawa lëlekuju tletëme. Na bu mëtlëla na bu kë laba mëta meyahi latle, “Bubë weniji Jon.” Na bu kë weniji hwi motlola na klelego memëtla. ⁶⁴ Na Goto Sekaraiabë gali laslewa tëtatlë na bu ita mana gali tle na Gotome fleflesu latletle na bibita totle. ⁶⁵ Na bubë life mago oneho kë wesibi hwi motlola na klelego memëtletla. Na kë gali, Judia provinsbë fatini mëta kë tëgëbagubë lifatewa fifiji mëtlagula. ⁶⁶ Na bu kë gali aholokwane motokouja na tako tutune memotokouja na takune mëtla, “Tokwafe kë nëba habëtabo hoha lëgëtabemene?” Bu melowene mëtlame nëgeme, “Gotobë kalëlego bu mëta lëtabetle.”

Sekaraia Gotobë lowene mago gali të totle

- ⁶⁷ Gotobë Amtëtomba, kë nëbabë bolijaya, Sekaraia belë tisi tle na buna mëtëtabo. Na bu Gotobë lowene mago gali metë totle,
- ⁶⁸ “Sebo Israelbë Gotome fleflesu manëletla na bibita manotla.
Bu seme, bubë onehome, lëgaitana nalëgleme tisi tëna,
na seme nëno nalëgleme tisi tëna.
- ⁶⁹ Goto, bubë wege ho Devitbë afenëbo mago, kalëlegona ho seme jine tlëtëna,
seme lëgaitana nalëgleme, na nëno nalëgleme.
- ⁷⁰ Ètani anebomu, Goto bu kë galime gali sle latlona.
Na bubë lowene mago gali të mototokweflabë ho,

- bu kë gali sle toglomebë gali të motla.
- 71 Bu wagali sle tle, seme lëgaitana nalëgleme.
Na seme kë wame moglonabë enëne magome
na gëglë kë moglonabë enëne magome nëno lëgleme,
bu seme tëbo hana mëgëtaname.
- 72 Bu ëbaimë sebobë semleninome megali sle latlome,
'Bo some maninibo nëgletëyome na nëgaitome.'
Na bume kë gali sle toglomebë gali, mana lowene tlekefëtëme,
aholokwana hana ti tle.
- 73 Bu sebobë semle Abrahamme gali wasle tëtatlë.
Na ebë olë, Goto bu metole lalëletëna, kë wesibi seme mefata lëgletëname, bu ëtani fene gali sle tle.
- 74 Bu metole lalële,
bu seme kë wame moglonabë enënebë magome nëno lëgleme.
Na sebo Gotome esogo sle nanëglelëname na wame home uli jwa nanëletëmame.
- 75 Këme nëgëme, sebo ebë life mëta mana nëtabëyame,
sebo bubë li mëta lalë lowene mëta natafa nëglame.
Na sebobë lowene mëta bubë lalë lowenewamu lëbetëname.
- 76 Na ju, bobë nëba, tokwafe jume mefë mëgëtome,
'Tako kalëlegona Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho.'
Ju Gotobë kalëlegona hobëme eoutatleme
na bubë alëge fu naegetatleme.
- 77-78 Ju Gotobë onehome okokwe na bu melowene namëglame,
'Goto bume tako maninibo lalëletëme, na bubë tëbo lowene sle nalëtatëmeme na bume laitameme.'
Na bu heven life mago elulego seme lëglëname.
- 79 Na oneho bu tëbo lowene mëta kë tafa mëglabë,
kë elulego bume lalë lowene olafa lëtatëmeme.
Bu lalë tafa lowene seme olafa lëtatëname

na sebobë lowene lalowa nalëbetëname."
80 Tokwafe, Jon, sigli lëleme na bubë lowene lalëmu lëbetleme. Bu ho jwa tabo elë lutabeme. Bu lutabebë na mana Israelbë afenëbobë naba li mëta, bubë wege mana fa lotleme.

2

Maria Jisame fu totle

1 Elisabet bu Jonme wafu totle, na kë nalëwa, Rom lifate mago eso ho Ogastus, bu kë tafa lëglelëmebë onehome tabëi mëglabëme wasle totle. 2 Gavman ëbame onehome hana tabëi tle. Ebënawa tabëi lëgleme. Na kë nalëwa, Kwirinius bu Siria provins magobë eso ho tëtabetëme. 3 Këme nëgëme iniwa oneho bubë lifekuwa këme mitliwaya, Gavman bubë weniji gogwa nalëgletëmeme. 4 Na Josep Mariana Galili provinsbë tokwëfo lifeku Nasaret kile mëtelo na Judia provinsbë tokwëfo lifeku Betlehemwa mitimo, bubë bosemlebë life nëgëme. Josepbë bosemlebë weniji Devit, Israelbë ëtanifu eso ho. 5 Na bume sei lëglëbëme, kë aniji mototlabë Mariana mitimo, weniji bubëna iniwa sle namogotometëmame. Na kwe Maria nëba imona. 6-7 Betlehem lifewa fwa mutulo. Na kë lifeku mago ni lobë ke mëtlame nëgëme na bulmakaubë ni lo mëta këme ni mëtebo. Na bu kë lo mëta mana mëtëtabo na Maria amlebo mana fale tëta. Na bu abwa nëba mana fu totle. Na ëhona lei totle na bulmakaubë hi wesibi iseku mëta tuku tle.

Gotobë ensel, sipsip kleli kë mëglëmabë home gali mëtehitëma

8 Na kwe Betlehem life li mëta, sipsip kleli mëtlëmabë ho mana tafa mëtla. Na bu klabëna bubë sipsip kleli këme mëtlëkefëma. 9 Mëtlëmabëë, na Gotobë ensel fata tletëme na Gotobë elulego klijiha sisigli tëttagule na bume hwagënë totome. Na bu tako ulimu memëtla. 10 Kwe Gotobë ensel gali tleme, "Sobo uli asa elo. Aholokwane elo! Bo some lalë galimu nehityo. Iniwa oneho bu ebë lalë gali aholokwane mëglana, kwe bu tako fleflesu mëglame. 11 Ebë gali melë lëgëbelalële, ebë olëna, Devitbë lifeku mëta, mëse li nëba fu etle. Kë nëba bu some lëgaito nalëgleme, tëbo lowene mago nëno nalëgleme. Bu tako ho, na Goto bume wafi aniji tlole, onehome lëgaitame nalëgleme,

tëbo lowene mago nëno nalëgleme. ¹² Sobo mehwi eglolome. Èhona leitabo nëba bulmakaubë hi wesibi iseku mëta ni lëbe.”

¹³ Ensel wagali tleme na feilawa ensel lafatawa mëtletëme. Na bu Gotome fleflesu mëtletla na bibita mototla, na Gotobë sawa mefë lamëtëtatla, ¹⁴ “Goto bu heven life mëta kë tafa lëglebë bu lale na tako mu. Oneho Goto kë fleflesu lëgletëmebë, bubë lowene lëgëbetëme sle malëletëme.”

Sipsip kleli kë mëtlëmabë ho, Jisame hwime mutujutla

¹⁵ Na kwe ensel bume hune mototoma na heven lifewa motokwala. Na sipsip kleli kë mëtlëmabë ho mana gali mëtla, “Te, mana manuja, Betlehem lifekuwa. Goto seme kë gali toglonabë wesibi hwi nanugujelëleme.” ¹⁶ Na bu hokweinawa mutuja. Na bume hohwi mëtëtagutla. Na Josep na Maria name mana hwi motloma. Na bulmakaubë hi wesibi iseku mëta kë ni tëgëbebë nëbame mata hwi motlola. ¹⁷ Bu hwi motlola na bu ensel kë gali toglobebë gali të mëtëtatëma. ¹⁸ Na iniwa oneho, bu sipsip kleli kë mëglëmabë hobë gali aholokwane motloma, na klelego memëtla. ¹⁹ Kwe Maria kë wesibi aholokwana hana ti tle na itaita lowene tlekefëtla. ²⁰ Na sipsip kleli kë mëtlëmabë ho, kë aholokwane mëtlabë gali na kë hwi motlomabë wesibime Gotome fleflesu motokoutla. Iniwa wesibi melë mëtleme nëgeme, Gotobë ensel fene gali tleme.

Bu kë nëbabë weniji mefë mototla, “Jisas”

²¹ Tobali ita aona olë tètabe na bubë ato jibo mana tlë mëtëtatla, na bubë weniji mana fë mototla, “Jisas.” Maria kë nëba tehole jwa nëgena kwe Gotobë ensel këbë wenijibëme mana gali tolë.

Simeonna Anana Jisame tako lotu lo mëta hwi mëtelujelëlo

²² Na kë olë fotokoke tëme, Josep Mariame Jerusalem lifatewa tleouli, toba mago sasu ko, Gotobë naba li mëta sle naegotomeme, Mosesbë gali fene tëbetle. Mëse bu nëba tafa eglona, toba sasu kowa egehona, kwe Gotobë naba li mëta tëbo lalëta. Na kwe bu nëba Jerusalem lifatewa mëtlelulo, Gotome mëglëlo namëgelome.

²³ Tlemalë bu metole lamëtelo, Gotobë gali

kë lëgëbebë, kë galiwa esogo mëtleletelo. Kë gali melë lëgëbelalële, “Sobo abwa mago iko nëba kë nëgebë, Gotome eglëlome.” ²⁴ Na Gotobë tafa sle gali mata melë lëgëbetlelalële, “Sobo tële seuneni o tële yolime nëbale, Gotome egehotelome, Gotobë naba li mëta, toba mago sasu ko këna sle naegotomeme.” Na bu fole këme mëtehoujo, lotu lome wege lëglebë ho, kë fole Gotome ahojume nalëgletleme.

²⁵ Na kë nalë, ho li Jerusalem lifate mëta tètabe. Bubë weniji Simeon. Kë ho kë nëgebë bu lale lowenewa esogo tlelële na bu Gotome fwa lowene slemu tletle. Na Gotobë Amtëtomba bu mëta telutabetle. Simeon bu Goto kë jine lëglelebë hobëme hwi tletle. Israelbë ilawa mago onehome lëgaitame nalëgleme. ²⁶ Gotobë Amtëtomba bume megali sle latlole, “Ju ilawa hana gli egleme. Ètani Goto bu megali slemu latle, ‘Bo ho jine nëglëlëme, onehome tëbo lowene mago nëno lëgleme.’ Ju kë home afina hwi eloleme na ju mana gli elëme.” ²⁷ Na kwe Gotobë Amtëtomba Simeonme tisi tle na bu Gotobë tako lotu lowa këme tækaklu. Na Jisasbë botana bolijaya name, Jisame Gotobë lowa mëtlelulo, kë nëbame melë namogotlame, Gotobë gali fene lëbetle. ²⁸ Na Simeon kë nëbame hwi tlole na fa totle. Na bu Gotome fleflesu tletle na bibita totle na megali tle,

²⁹ “Tako ho, jubë gali sle gali watëbetë, na bo, jubë wege ho, bo maninibona wasle nelë, bo mana lalowa gli nelë.

³⁰ Seme nëno lëglebë home, ju kë jine tëglëlebë ho, bo nabana wahwi nololë.

³¹ Ju kë home, iniwa onehome ekë lebotane etatëme.

³² Na kliji elulegoha, bu Gotobë lowene, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme olafa lëgëtatëmeme. Na bu Israelbë afenëbome, lëgaitame nalëgleme jubë lowene esogo mëglëlelabë. Kë oneho ebë jubë.”

³³ Jisasbë botana, bolijayana, Simeon nëbame kë gali toglobebë gali aholokwane mëtelo na klelego memëtletelo. ³⁴ Na

Simeon Gotome gëgali tlelële, bume lëgaitame nalëgleme. Na bu kë nëbabë bota, Mariame, gali tolë, “Aholokwane ele! Goto ebë nëbame meaniji latlole, Israelbë lebutako afenëbome melë logotomeme. Lebutako oneho bume kë lowene sle mëgletlabë lowene, kile mlame na lebutako oneho bume kë lowene mëgletlabë lowene esogo sle melelëlame. Ebë nëba kë nëgebëye, Gotobë lale lowene, onehome lebotane lëtatëmebë ho. Kwe feilawa oneho bume tēbo gali moglolame,³⁵ na bubë lowene mago tēbo lowenebë olafa lëgletëmeme. Na tokwafe ju tako hobota egleme, sëfa yo sle eglëbë fenene.”

³⁶ Na Gotobë lowene mago gali tē egotlebë mëse li kë mëta tafa tle. Bubë weniji Ana. Bu Aserbë afenëbo magobë mëse, Fenuelbë nëba. Ètani bu ho sei tlële na bu kë hona tobali ita tēle tlibutu kënjiji tafa mëtelo³⁷ na bohe mana gli tletë. Na bu sei ju tētabe. Na ëje bu 84 tlibutu kënjiji etabe. Bu Gotobë tako lotu lo kile hana tletle. Bu hi wesibi itaita yo tlekefe, Gotome lowene sle naegletleme. Na bu Gotome mana gëgali tlelëkefle. Kljina, klabëna Gotome fwa lowene tlekefëtletle.³⁸ Na kë nalë, Ana bu nëba loliwa tisi tle na Gotome mana gali tlole, “Ebë nëba, yaha fëyeme enënanane.” Na feilawa oneho bu mehwi kë mëtlekefëyabë, Goto bu Jerusalem lifate mago onehome nëno lëgleme. Na bu kë nëbabë gali kë onehome tē tētatëme.

Josep, nona, Jisasna, Nasaret lifewa ita mutuja

³⁹ Bu iniwa wesibi, Gotobë gali fene tēbe, melë wamototoma. Na kwe bu Galili provinsbë tokwëfo lifeku Nasaret lifekuwa ita mutuja. Ebë bubë life.⁴⁰ Na kë nëba sigli lëleme na lolokwëne lëgleme. Na lale lowene bubë lowene mëta lëbetleme na Goto bume tako tole lëletleme na bume laitaleme.

Jisas, falake tokwëfo nëgena, na botana bolijayana tako lotu lowa bume iniwa mëtlelulo

⁴¹ Iniwa tlibutuna, Jisas bolijayana, botana, Jerusalem lifatewa itaita lamëtëyeoukefo, Gotobë tako lotu olë lowene mëtletelome nëgeme. Israelbë ilawa mago oneho, bu kë tako lotu olë, Goto ètani bosemleime

kë tēgaitamebë olë na Isip lifate këna kile mëtëglabë olë, lowene mëtlekefëtla.⁴² Jisas bu we ita tēle tlibutu kënjiji watle. Na kwe bu Jerusalem lifatewa ita mutuja bu ëbame fene mutujukefëya, Gotobë tako lotu olë lowene mëgletlame nëgeme.⁴³ Kë tako lotu olë yawe motlola, na kwe bu Jerusalem lifate kile mëtla na bubë lifekuwa mutuja. Kwe falake tokwëfo Jisas, Jerusalem lifate mëta mana tafa tle. Botana bolijayana melowene hana mëtletelo, “Jisas mana tafa lële.”⁴⁴ Weye, bu meweniji lamëtelo, fli enënenana mana asë melawa. Këme nëgeme olë jowa buwa mëtëyeu. Tokwafe, bubë ilawa mago onehome na bubë yabe home, tētakune mëtlagumo.⁴⁵ Bu yafe tētakune mëtlagumo, kwe hana hwi motlolo. Këme nëgeme bu lu mëtelo na Jerusalem lifatewa ita mëtëyeu, hohwi namogutatelome.⁴⁶ Bume aona olë yafe hohwi mëtëtatelo. Na tokwafe bume tako lotu lo mëta hwi motlolo. Bu Gotobë gali okokwe moglomabë hobë ku mëta tafa tletëme. Na bubë gali mana aholokwane tlagukefëme na bume tētakune tlokefëme.⁴⁷ Iniwa oneho, bubë lowene yafe hwi motlotla na bubë tafu gali yafe aholokwane motlotla, klelegomu memëtletla.⁴⁸ Botana bolijayana hwi motlolo, na klelego memëtletelo. Na bota bume gali tlole, “O hëyai, ju seme melë fëyeme etanone? Sebo blijayana jume yafe hohwi nētatëyo na maninibona tēbo menëletëyo.”⁴⁹ Kwe bubë gali tafu tētatëme, “Sobo bome fëyeme hohwi etatenone? Sobo bome melowene hana eletënanane, ‘Bo bobë ayabë lo mëta tafa manelë?’”⁵⁰ Kwe bubë gali lowene hana mëtletelo bu yaya lamëtletelo.

⁵¹ Na kwe buna Nasaret lifewa ita mutuja. Na bubë lowenewa esogo esogo tlelëkefëtëme. Kwe Maria bowene meta kë hwi toglometlebë wesibi, bubë lowene mëta mana tehotle.⁵² Na Jisas sigli tle na bubë lowene lalemu lëbetleme. Na Goto bume fleflesu lëletleme na iniwa oneho mata bume tole mëgletlame.

3

Tu mëta baptais logotomebë ho, Jon, gali tē tētatëme

1 Eso ho Taiberius, bu we ita tobali tlibutu këniji, Rom life enënebë tako eso home tafa tletëme. Kë nalëwa, Pontius Pailat Judia provins enënebë eso home tafa tletëme. Na Herot Galili provins enënebë eso home tafa tletëme. Na bolijamo Filip bu Ituria na Trakonitis provins enënebë eso home tafa tletëme. Na Lisantias, bu Abilene provins enënebë eso home tafa tletëme. 2 Na Anas na Kaiafas bu lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho mëtëtabo. Kë nalëwa, Sekaraia bowene Jon, ho jwa tabo mëta tafa tle na Gotobë gali bubë lowene mëta mana fata tletle. 3 Këme nêgeme, Jon bu Jordan tu lime kë tafa mëtlabë lifekuwa tuju na gali metë têtägutëme, “Sobo tēbo lowene aholokwana ti elome na lale lowenewa esogo elelëlome na baptais elome. Na Goto bu sobobë tēbo lowene aholokwana ti lëgletëyome na hana lëgeholeme.” 4 Kë wesibi mefata latle, Gotobë lowene mago gali tē tokweflebë ho, Aisaia, fene yahi tle. Bu meyahi latle, “Tokwafe, li ho, ho jwa tabo mëta mewe lëgleme, ‘Sobo tako hobë alëge fu etatelo, alëge sle etometelo. 5 Bu iniwa klukulego tabobë na iniwa fofu tabobë sle motomame. Na iniwa alëge, ekekë mëglebë sasle mëtaguma. Na iniwa alëge tēbo mëglebë, sasle motoma. 6 Na iniwa oneho, Goto onehome kë nēno lëglebë wege hwi moglotlame.” 7 Feilawa oneho Jon belë mītisiṭla, bume baptais nalogotomeme. Kwe Jon bume gali tlome, “Sobo tēbo taijuha. Sobo tēbo enēne. Goto tako wame loglëyome na tēbo lëgëtome. Sobo melowene lalone hee! Bo some baptais nêgëtona kwe Gotobë wame some hana tēbo lëgëtomene? Weyewa. 8 Sobo tēbo lowene aholokwana ti egelona na Gotobë lale lowenewa esogo eglëlëlonā, ta kë lowene saolafa etlo, bu melowene namëgletëyome, ‘Bubë tēbo lowene aholokwana wati mëlāfe na Gotobë lale lowenewa esogo melelëläfe.’ Na sobolalo megëgali asa elo, ‘Sebo Abrahambë afenëbo, këme nêgeme Goto bu seme hana tēbo lëgëtaname.’ Weye. Bo some gali nolëyo, Abrahambë afenëbo ebë tokwëfo wesibi. Goto ebë anijime, Abrahambë afenëbome lalewa fata lotomeme. 9 Gotobë wame bu onehome fata lëgletëmeme nounou lälëletëmemu, yasi

ti wayome wafi lëbe. Na iniwa ti, lale liji mogwalë hana mëglēna, kwe Goto kë ti tētëka lëgleme na ahojume sike lëleme.”

10 Oneho bu Jonbë gali aholokwane motlola, na bume metakune motlola, “Sebo habelë nêglamene na Goto seme tēbo jwa nalëgëtaname?” 11 Na bume megali tlome, “Fli enēne bu gelowa ëho tēle tēle nēgena, bu fli alujawa kë nêgebë enēneme sa mëlëma. Na fli enēne hi wesibina nēgena, bu hi wesibi jwa kë nêgebë enēneme sa mëlëma.” 12 Takis baliti glo mëglabë ho fli, bu belë mītisiya, bume mata baptais nalogotomeme. Na bu takune motlola, “Tisa, sebo habelë nêglamene?” 13 Na bume megali tlome, “Sobo takis baliti meglo egletemome, gavman fene gali tlëyo. Sobo fli baliti manawa asa glo eletemo.” 14 Na wame home boblo mogotomabë enēne fli, bu mata takune motlola, “Na sebowa, sebo habelë nêglamene?” Na bume gali metaṭu tētätëme, “Sobo fli enēneme gëglë asa elelëmo na bubë baliti toklime glo elome. Na sobo fli onehome gavmanbë naba lime blawa asa so etatemo na bubë baliti blawa glo elete-mome. Na gavman some wege baliti kë lëglëyobë, këme fwa fleṭlesu egelome. Fli baliti glome asa tole elo.”

15 Na oneho Jonme hwi motlola, na bubë lowene fotokoke tēme na bubë lowene nawa melowene mëṭla, “Jon bu kë ho nawa, seme na nēno lëglebë ho nawa. Goto kë aniji toglolebë ho nawa.” 16 Këme nêgeme Jon bubë gali metaṭu tētätëme, “Bo some tu mëta fwa baptais nēlelëyo. Kwe tokwafe bobë nagi ho li ligisime. Na kë ho kë ligisibë bubë afutuku takomu kwe bobë afutuku tokwëfomu. Bo lale ho nane kë ligisi home kë nêgaitalëme, manawa wege ho fene laitale. Weye. Bo bubë jiteho hana titika nêgletelëme. Bu letitabo homu nêgeme na bo atwati homu. Bu some Gotobë Amtëtombana, ahojuna baptais lëglëlëyome. 17 Na kë ho kë ligisibë bu tēbo lowenenabë enēneme na lale lowenenabë enēneme lëselokwame, nuju bolijaya hwetikina witi liji mago fene lëselokwa. Na bu lale lowene enēneme heven life elë sei lëlëmememe, nuju bolijaya bu witi liji, lale lo mëta fene gogwa lële. Kwe bu tēbo lowene enēne lële jwa ahoju life elëme sike lëgleme,

nuju bolijaya witi liji mago hwetiki ahojume fene sike lële.”

¹⁸ Jon bu feilawa gali të têtatëme, onehobë lowene huju têtatëme, lowene sle namëglame. Na kë esome fwa, Gotobë lale gali këme të têtatëme.

Herot bu Jonme kalabusu lowa tuku tle

¹⁹ Herot, Galili provinsbë eso ho, bu bolijamobë mëseme, Herodiasme, hijika totle na sei tlë. Na Jon bume këme wame gali tlole. Na iniwa fli tëbo lowene Herot bu kë tëglebëmeha bume wame gali tlokwe fle. ²⁰ Na Herot bu li tëbo lowene tle. Bu melëme, Jonme kalabusu lowa tuku tle.

Jon Jisame baptais totle

²¹ Kë nalëwa, Jon kalabusu lome tafa jwa tēglena. Bu iniwa onehome wabaptais to tome, na bu Jisame mana baptais totle na Jisas Gotome mana gēgali tlole. Bu Gotome mana gēgali tlelëlebëë, na heven inoha latikawa tle. ²² Na Gotobë Amtëtomba seuneni foleha ji tētēketle. Na bu matafa mëta gali tle, “Ju bobë lale nëba. Bo jume tako tole nanëletë, tako fleflesu nanëletë.”

Jisasbë bosemlembë weniji

²³ Jisas bubë aowafewe tlibutu mutuju tle na bubë wege mana fa totle. Na kwe oneho bume meweniji lamëtletla, Josepbë bowenefe. ²⁴ Josep Helibë bowene. Na Heli Matatbë bowene. Na Matat Livaibë bowene. Na Livai Melkibë bowene. Na Melki Janaibë bowene. Na Janai Josepbë bowene. ²⁵ Na Josep Matatiasbë bowene. Na Matatias Amosbë bowene. Na Amos Nahumbë bowene. Na Nahum Eslibë bowene. Na Eslu Naguibë bowene. ²⁶ Na Nagai Matbë bowene. Na Mat Matatiasbë bowene. Na Matatias Semembë bowene. Na Semen Josekbë bowene. Na Josek Jodabë bowene. ²⁷ Na Joda Joananbë bowene. Na Joanan Resabë bowene. Na Resa Serubabelbë bowene. Na Serubabel Sealtielbë bowene. Na Sealtiel Neribë bowene. ²⁸ Na Neri Melkibë bowene. Na Melki Adibë bowene. Na Adi Kosambë bowene. Na Kosam Elmadambë bowene. Na Elmadam Erbë bowene. ²⁹ Na Er Josuabë bowene. Na Josua Elieserbë bowene. Na Elieser Jorimbë bowene. Na Jorim Matatbë bowene. Na Matat Livaibë bowene. ³⁰ Na Livai Simeonbë bowene. Na

Simeon Judabë bowene. Na Juda Josepbë bowene. Na Josep Jonambë bowene. Na Jonam Eliakimbë bowene. ³¹ Na Eliakim Meleabë bowene. Na Melea Menabë bowene. Na Mena Matatabë bowene. Na Matata Natanbë bowene. Na Natan Devitbë bowene. ³² Na Devit Jesibë bowene. Na Jesi Obetbë bowene. Na Obet Boasbë bowene. Na Boas Salmonbë bowene. Na Salmon Nasonbë bowene. ³³ Na Nason Aminadapbë bowene. Na Aminadap Atminbë bowene. Na Atmin Arnibë bowene. Na Arni Hesronbë bowene. Na Hesron Peresbë bowene. Na Peres Judabë bowene. ³⁴ Na Juda Jekobë bowene. Na Jekop Aisakbë bowene. Na Aisak Abrahambë bowene. Na Abraham Terabë bowene. Na Tera Nahorbë bowene. ³⁵ Na Nahor Serukbë bowene. Na Seruk Reubë bowene. Na Reu Pelekbë bowene. Na Pelek Eberbë bowene. Na Eber Selabë bowene. ³⁶ Na Sela Kainanbë bowene. Na Kainan Arpaksatbë bowene. Na Arpaksat Siembë bowene. Na Siem Noabë bowene. Na Noa Lamekbë bowene. ³⁷ Na Lamek Metuselabë bowene. Na Metusela Enokbë bowene. Na Enok Jaretbë bowene. Na Jaret Mahalalelbë bowene. Na Mahalalel Kenanbë bowene. ³⁸ Na Kenan Enosbë bowene. Na Enos Setbë bowene. Na Set Adambë bowene. Na Adam Gotobë bowene.

4

Satan bu Jisame tëbo loweneme fene susu totle

¹ Gotobë Amtëtomba, Jisas mëta telutabetle na bu Jordan tu mago ita tuju. Na Gotobë Amtëtomba bume ho jwa tabo elë tlelule. ² Na Satan bume niliafewe olë tëbo loweneme fene susu totokwe fle.

Na kë nalë, Jisas hi hana tle na bu foneme gli tle. ³ Satan bume gali tlole, “Ju Gotobë nëba nëgebë kwe, ju ebë anijime gali eolëme na bu bletë nageme fata naeglamëme. Na ju hi elëme.” ⁴ Kwe Jisas bume gali tafu têtatle, “Gotobë bogo megali lala, ‘Hi wesibiwa, onehome, lale tafame hana lëgaitameme.’”

⁵ Na kwe Satan bume kë mago mana tilekole. Na bume iniwa tatako lifate lalebotanewa totometle. ⁶ Na gali tlole, “Bo jume tako afutukume nëgaitëme, kë

iniwa lifatebë onehome eso ho tafa nae-gletëmeme na ju tako eso home tafa elëme. Na bo kë lifatebë iniwa lale wesibi jume yo noglëme. Kë iniwa lifate na wesibi ebë bobë, bu bome wayo tlonë. Na bo li home yo noglolëbëme tole nëgelëna, kwe bo lalowa yo noglolëme. ⁷ Ju bome sëkefo miti tafa eletenëna na bome megali eglonëna, ‘Ju bobë lale tako eso ho tafa eletenë, bo jume tako tole nanëletë,’ kwe bo kë iniwa lifate na iniwa wesibi jume yo noglëme.” ⁸ Kwe Jisas bume gali tafu têtatle, “Gotobë bogo megali lala, ‘Goto buwa jubë eso home tafa lëletë. Ju bume fwa satole eletle na saesogo elelële.”

⁹ Na Satan Jisame Jerusalem lifatewa tlelule na tako lotu lo leli elë tilekole. Na bume gali tlole, “Ju Gotobë nëba nëgebë kwe, ju lalowa emagowa okli etëkake na ju tēbo hana eglitame. Hanane mu. ¹⁰ Gotobë bogo megali eglamëme nëgeme, ‘Goto, bubë enselme jine lëglëmetëme, na bu jume ululu mēgëtome.’ ¹¹ Na bu mata megali lala, ‘Bu jume fa mēgëmalitome bubë tobana, na jume aniji yo hana sle eglëme.” ¹² Na Jisas bubë gali tafu têtatle, “Gotobë bogo megali lala, ‘Jubë tako Gotobë afutuku asa su etatle.”

¹³ Satan bu Jisame memelë wesibina wasusu tēbetëfale, na bume kile tole, li olë nalë ita su nalogotleme.

Jisas bu Gotobë lale gali, Galili provins mago onehome afina të têtatëme

¹⁴ Jisas bu, Gotobë Amtëtombabë afutukuna, Galili provinswa ita tuju. Na Jisas kë tafa tēglebë gali, Galili provinsbë li life li life mago onehome fifiji mētlagutëma. ¹⁵ Na bu li life li lifebë lotu lo mēta, Gotobë gali onehome okokwe tlagukefëme. Na iniwa oneho bume fleflesu mētletla na bibita motla.

Nasaret life mago oneho Jisame enisusu memëtletla

¹⁶ Jisas bu Nasaret lifewa tuju. Ètani bu kë lifeme sigli tle. Na bubë tafawa olëna, bu lotu lowa tēkaklu, bu ëbame fene tlekëfe. Na bu hujuna tlibe, Gotobë gali hwi naloglotëmeme. ¹⁷ Na bogo kë ululu sle logotokwefëmebë ho, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë, Aisaiabë bogo,

bume tlële. Na bu bogo ya têtamë. Na këme kë galibë hwi tlole, kë gali melë lëgëbelalële, ¹⁸ “Gotobë Amtëtomba bo mēta têtabe. Këme nëgeme, Goto bu bome waaniji tlonë, bubë lale gali, wesibi jwa onehome të nanëgëtatemëme. Na bu bome këme jine tlënë, kalabusu mēta kë tafa mēglabë onehome megali nanoglomëme, ‘Sobo kalabusu lo lalowa kile elo.’ Na naba titiki tabo onehome megali nanoglomëme, ‘Sobo lalowa hwi elo.’ Na bu bome këme jine tlënë, gëglë kë mēglelëmabë onehome nanëgaitamëme na bubë afowelili sle nanogotometemëme. ¹⁹ Na bu bome jine tlënë, onehome megali nanoglomëme, ‘Goto, bubë onehome kë lëgaitamebë olë, ekë folokoketle.”

²⁰ Na Jisas bogo geni tēta, na bogo kë ululu sle logotokefëmebë home tlële na mana tafa tle. Na iniwa oneho, lotu lo mēta kë tafa mētletlabë, Jisame fwa wëya mētletlëla.

²¹ Na kwe bume gali tlole, “Ebë gali, sobo Gotobë bogo mago kë aholokwane egelobë, bu ëje iniyafememu ekë fata lële.”

²² Lale gali të totleme nëgeme na bume këme fleflesu mētletla na bibita mototla. Na bume kë të têtatëmebë gali mana lowene mētletla. Kwe, bu megali mētla, “Bu ebë galime, kë gali loglonabë, habelëme gali lëlene? Bu seme kë gali loglonabëye, kwe Josepbë nëba tekwe nëge.”

²³ Na Jisas bume gali tlole, “Bo walowene sle nëletëyo. Tokwafe sobo kë ètanifu anebo gali bome të egëtatëname, ‘Dokta, jubë ato elili sle egotleme, na ilawa mago hobë ato elili mata sle etome tēmeme.’ Na sobo mata gali egloname, ‘Ju Kaperneam lifeku mēta wesibi melë kë totomebë sebo waaholokwane tletëyo. Na sebo metole nanëla, ju ebë lifekume mata, kë wesibi melë egotomeme.’ ²⁴ Bo some iniyafeme gali nolëyo, bubë life mago oneho, Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë hobë gali aholokwaneme, tole hana mētla. ²⁵ Bo some iniyafeme gali nolëyo, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, Elaija mana têtabena, na seiju one feilawa, Israel provins mēta tafa mētëkouja. Na kë nalë wanagli tako temotëme na aona tlibutu na tobali ita jowa yeme tu hana teto. Na tako fone iniwa

lifateme fata tokoutême. ²⁶ Kwe Goto bu Elajame Israelbê ilawa mago sei ju mèse belê hana jine tletême. Weye. Bu li ilawa mago sei ju mèse belê fwa jine tlêtê, bume lëgaitame nalëgleme. Kê mèse bu Saidon provinsbê tokwêfo lifeku Sarefat mago mèse na bu Israelbê ilawa mago nane. ²⁷ Na kê mata, Gotobê lowene mago gali têt tokweflebê ho, Elisa mana têt abena, na feilawa ato juba jubawa kê mëtêgehlabê oneho, Israel lifate mêtâ mëtêtabëya. Kwe, Elisa kê mago juba jubawa onehome li hana sle tôle. Weye. Bu Siria life mago ho, Namanme fwa sle tôle. Naman bu Israelbê afenêbo nane, li afenêbo mago ho.”

²⁸ Na oneho, lotu lo mêtâ kê tafa mëtêlulabê, bu kê gali aholokwane mêtla na melowene mêtla, “Bu seme, Israelbê afenêbome, gali lëlefe” na tako enisusu memëtletla. ²⁹ Na fe mëtêkaka na Jisame fa mototla, na bume lifeku tiniju elême so mëtlagula, fatini mleibu elême so namëtêlëkâklame fene. Bubê lifeku fatini mêtâ tobetême. ³⁰ Kwe bu kukuwa lateiwa têtâgwî na latugujuwa.

Jisas ahwane hobê ato mago hehê tletême

³¹ Na kwe Jisas Galili provinsbê tokwêfo life, Kaperneamwa têtâmatule. Na bubê tafawa olêna, onehome Gotobê gali têtâtême. ³² Bubê gali aholokwane motlola, na klelego memëtla. Bubê gali flesu hobê galiha nêgême, kalêlegona tlême. ³³ Na kê nalê, li ho lotu lo mêtâ tafa tle na ahwane bubê ato mêtâ telutabetle. Na bu feilawa aflei tle, ³⁴ “Nasaret life mago Jisas, ju seme habelê egêtaname esine? Ju seme têtô naegêtaname esine? Bo jume wafi lowene nêletê, ju kê ho kê nêgebê, Goto jume kê jine têtêglêbê homu. Ju Gotobê lale homu.”

³⁵ Kwe, Jisas kê ahwaneme anisasana gali tôle, “Ju kuku ebe na ebê home kile etoleme.” Na ahwane kê home life elême so telëkakle na masana ku mêtâ titigo. Na kê ahwane, bume li atoha hana têtô têtatle na bume kile togotlona. ³⁶ Na iniwa oneho klelego memëtla na blalo gëgali mêtla, “Eu-owe! Ebê fêye galine? Bubê gali flesu hobê gali fene, kalêlegona tlême. Bu ahwaneme anisasana gali tlome na bu home lakilewa mototome.” ³⁷ Na iniwa wesibi, Jisas melê

kê totomebê, kê galibê, Galili provinsbê li life li life mago onehome fifiji mëtêlêtêma.

Jisas bu Saimonbê bokokame sle têtâ

³⁸ Jisas lotu lo kile tle, na Saimonbê lowa têtaklu. Saimonbê bokokabê ato, tako ahoyute latletê. Na bu Jisame takune motlola, sle nalëgêtame. ³⁹ Na kwe, Jisas bu loliwa tujutê, na kê ahoyuteme anisasana gali tôle, bume kile nalëgêtamême. Na ahoyute bume lakilewa têtâ na bu lahujuwa têtakke na hi wesibi ahoyume tletême.

Jisas feilawa onehome sle totome

⁴⁰ Atome hwi olê, oneho bubê yabenime, ato elili kê mëtlabê, Jisas belê mëtlesuma. Na bubê toba iniwa ato elili enêneme gogwa tokoutême na bu iniwa sle têtâgume.

⁴¹ Na bu ahwane hehê tletême. Na bu feilawa onehome hune mëtêtâgume na meafêflei lamëtla, “Ju Gotobê nêbafê.” Kwe Jisas bume anisasana gali tlome, na gëgalime lëkle totome. Kê ahwane bu melowene mëtlemê nêgême, “Bu Goto kê aniji togolebê ho, onehome nêno nalëgleme.”

Jisas li life li life asê têtêbelêfa

⁴² Olobalê mu, Jisas kê life kile tle na ho jwa tabo elê tuju. Na oneho bume hohwi mëtêtatla na bume mana hwi motlola. Na bume yafe lëkle mototla, bume kile jwa nalogotomeme. ⁴³ Kwe bume gali tlome, “Goto onehobê eso home kê tafa lëgletêmebê lale gali, fli lifateme mata têt nêtâgutemême. Goto bome kême jine tlênê.” ⁴⁴ Na bu Judia provinsbê, li life li life measê têtêbelêfa na lotu lo mêtâ gali têt têtâgutême.

5

Jisas mo fafa home gali tlome, na bume nagi mëtêlêla

¹ Li olêna, Jisas, Genesaret lake tu helefome tlibe, na feilawa oneho mitisiya na bume lolime loko mëtêlêtla, Gotobê gali aholokwane namëglame. ² Na Jisas bu lake tu helefo mêtâ, têtê ihe, hwi tlome. Kê ihe, mo fafa enênebê ihe. Kwe ihe bolijaya enêne bu ihe wahune mêtla na solo swa mototoma. ³ Na Jisas bu Saimonbê ihe mêtâ fe tle. Na bu Saimonme gali tôle, “Ju iheme fe elême na so elëkakême,

helefo tokwëfo kilewa naegotleme.” Na Jisas iheme tafa tle, na mana onehome gali të têtatëme.

⁴ Bu gali watë têtatëme, na Saimonme mana gali tlole, “Te, ku tako elë yegu ekake na sobo solo sike etëkakome, mo fafa naegelome.” ⁵ Na Saimon gali tlole, “O tako ho, ëje klabë yafe sike sike nëla na olë feti na loko menëlebla, kwe sebo mo liha hana buhe notla. Kwe lalowa, jubë gali esogo nëgletëyome na solo sike nëglame.”

⁶ Na bu melëmëtle, na mo feilawa tëkeji bubuhe mëtle, na solo ëjeha holëye mëleme.

⁷ Këme nëgëme bubë weife wege ho flime, li ihe mëta kë tafa mëgelobëme, we motlomo, bume mëgaitamo namëgelome. Na bu mitisi temo, na mo, kë tële ihe mëta sisike mëtle. Na ihe mo hobota manogwa, ëjeha flu mëleme. ⁸ Na Saimon Pita këme hwi tlole. Na Jisasbë elebo lime sëkefo bubusu totometle na gali tlole, “O, tako ho, ju bome kile etanë. Bo tëbo homu.” ⁹ Saimon na kë tafa mëtlabë ho, kë feilawa mo hwi motloma na klelegomu memëtletëma. ¹⁰ Na Saimonbë yabe, Jems na Jon, Sebedibë nëbale, bu mata klelego memëtelo. Kwe Jisas Saimonme gali tlole, “Ju tutune asa ele. Eje ju mo fafa ele, kwe tokwafe ju onehome bo belë eglesumetenëme, bome esogo namëglenëname.” ¹¹ Na kwe bu yegu motokouja na yenëba mëta fla mëtle na ihe yenëbawa kiki motokwaka na bubë iniwa wesibi këme hune mëtle na Jisame nagi mëtlëla.

Jisas bu ato juba jubawa kë tëgehlebë home sle totle

¹² Li olëna, Jisas li lifate mëta tafa tle. Na ato juba jubawa kë tëgehlebë ho kë mëta tafa tle. Bu Jisame hwi tlole, na bu belë tisi tle na sëkefo miti bubusu totometle na gali tlole, “Tako ho, ju tole eglena, ju bobë ato lalowa sle etatenëmene na bo Gotobë naba lime lalowa nanëtabëme.” ¹³ Na Jisas toba gwa totatle na gali tlole, “Bo tole nanelë, ju lalowa etabeme.” Na kë juba juba lalujuwa mëttletle. Na bu lalowamu têtabe. ¹⁴ Na Jisas bume anisasanamu gali tlole, “Jubë ato lalowa kë lëgëbetëbë, ho lime asa gëgali elëlele. Matëbe. Ju ejume na jubë ato,

lotu lome wege lëglebë home lebotane eou-tatleme. Na ju bume wesibi ejuwelëleme, Moses fene gali tle. Na bu kë wesibi Gotome lëlëleme. Na iniwa oneho melowene namëgletëyome, ‘Jubë ato lalowa lëbetë.’”

¹⁵ Na iniwa wesibi, Jisas melë kë totomebë, kë gali, li life li life feilawa fifiji mëtlagutla. Këme nëgëme, lebutako onehomu mitisitla, bubë gali aholokwane namoglolame na bubë tëbo sle nalogotometëmeme. ¹⁶ Kwe bu lebutako olë, onehome hune tlekëfe na ho jwa tabo elë, Gotome gëgalime, tuju kefë tle. Na Jisas bubë lowene wahwi tlotëme na kë ato mogowa home gali tlole, “O nëba iko. Bo jubë tëbo aholokwana wafi ti nëletë.”

Jisas ato mogo tabo home sle totle

¹⁷ Li olëna, Jisas onehome gali mana okokwe tlome. Na Farisi ho* na Gotobë galime okokwe moglomabë hona kë mëta tafa mëtle. Bu Galili provins mago, na Judia provins mago, na Jerusalem lifate mago, na li life li life mago mitisiya. Na Gotobë afutuku Jisas mëta mana tëbe, na bu onehome këbë afutukuna sle totome. ¹⁸ Na fli ho, ato mogo tabo home sanënenana mëttlesula. Na bume lowa mëglelukakulame yafene, Jisasbë elebo lime gwa namugujetlame fene. ¹⁹ Kwe lebutako oneho lo mëta tafa mëtlame nëgëme, na lo wake tle, na bu loliwa hana mëtehila. Këme nëgëme, bu lo leli elë mëtehilikola, na anabali tatë mototaya, na ni labuku mëta kë ni tëgëbebë ato mogo tabo home onehobë ku mëta alabujuwa gwa mëtëmalitala, Jisasbë li mëta. ²⁰ Kë enëne melowene mëtle, “Jisas ebë ato mogowa home lalowa sle logotlemefe.” Na Jisas bubë lowene wahwi tlotëme na kë ato mogowa home gali tlole, “O yabe. Bo jubë tëbo lowene aholokwana wafi ti nëletë.” ²¹ Na Gotobë galime okokwe moglomabë ho fli, na Farisi ho fli bubë gali aholokwane motlola na blalo gëgali mëtle, “Eëë! Bu habëtabo hone, Gotoha kë fata lëglebëye? Bu këha gali fëyeme gali lëlene? Bu tëbo homu. Bu Gotome fëyeme boblo lotlene? Ho kwe hobë tëbo lowene aholokwana hana ti lëgletleme. Hanane mu. Goto bu kwe fëyemene, tëbo lowene

* **5:17** Farisi ho bu Mosesbë gali feilawa esogo mëglelëtlabë hobë weniji. Bu metole lamëtle, Gotobë naba li mëta lala tafa namëglame. Bu Jisasbë olë mëta tafa mëtle.

aholokwana lalewa ti lëgleme.”²² Na Jisas bubë lowene walowene tletëme. Na bume takune tlome, “Sobo këha lowenena fëyeme lowene elone?”²³ Bo bume megali noglolëna, ‘Bo jubë tëbo aholokwana wati nëletë,’ sobo habë lowene lalone, bo bubë tëbo lowene aholokwana wati nëletelë? Sobo kë wesibi hwi hana elolo. Kwe bo bume megali noglolëna, ‘Ju huju ele, na jubë lowa ejume.’ Na bu huju lëleme, kwe sobo melowene egelome, ‘Bo Gotobë kalëlegona ho, na bo tëbo atona ho lalowa sle nogotlëme. Na bo mata hobë tëbo lowene aholokwana lalowa ti nëgletemëme.’²⁴ Kwe bo metole nanelë, sobo melowene egelome, ‘Bo, Gotobë life mago ho, bo ebë life mëta, kalëlegona homu nëtabë. Na bo tëbo lowene aholokwana lalowa ti nëgelëme.” Na Jisas ato mogo tabo home hwi tlole na gali tlole, “Bo jume gali nolë, ju huju eleme, na jubë ni labuku glo eleme na jubë lowa ejume.”²⁵ Na kë ho, kë ni tégëbebë, onehobë naba li mëta lahujawa tle, na këme ni tégëbebë ni labuku glo tle, na Gotome fleflesu tletle na bibita totle na bubë lowa tuju.²⁶ Na iniwa oneho bu klelego memëtla, na Gotome fleflesu mëtletla na bibita mototla. Na megali mëtla, “Èje sebo lale klelegowa wesibi fli hwi noloma.”

Jisas Livaimë gali tlole, “Ju bome nagi enënë”

²⁷ Tokwafe, Jisas tuju, na takis baliti kë glo lëglekefëtëmebë home hwi tlole. Bu takis lo mëta tafa telule. Bubë weniji Livai. Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome nagi enënë.”²⁸ Na Livai huju tle, na iniwa wesibi hune tle, na Jisasmë nagi telëkakle.

²⁹ Na kwe Livai Jisasmë lebutako hi wesibimu bubë lo mëta ahojume tletle. Na lebutako takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho na fli ho mata, buna tafa mëtla na hi mëtla.³⁰ Na Gotobë galime okokwe moglomabë ho, na fli Farisi ho, Jisabë lowene esogo mëglelëtlabë home momata mëtletlëma na megali motloma, “Sobo, takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho na fli tëbo lowene kë esogo mëglelëtlabë enënenamë fëyeme hihi elelëkefëmone? Bu tëbo enëne mu.”³¹ Na Jisas bubë gali tafu tëtatëme, “Dokta bu

tëbo jwa mëglabë home hana sle logotomeme, hanane mu. Ho tëbo mëglabë kwe fëyemene, dokta bume fwa sle logotomeme.³² Na bo kë fenene. Oneho bu meweniji lamëtla, ‘Sebo, Gotobë naba li mëta, lale enënefe,’ bo këha onehobë lowene sleme nane tisi. Weye. Kwe oneho bu melë lowenena kë tafa mëglabë, ‘Sebo Gotobë naba li mëta tëbo enënefe,’ kwe bo këha onehobë tëbo lowene sleme tisi, bubë tëbo lowene aholokwana ti namëglame na Gotobë lale lowenewa esogo namëglelëtlame.”

Jisas bu hi wesibi kë yo yo mëglabë lowenebëme gali tle

³³ Na fli ho Jisasmë gali motlola, “Lebutako olë, Jonbë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu hi wesibi yo yo mëtletkefëya, Gotome lowene sle namëgletlame na Gotome gëgali mëtletlëkefla. Na Farisibë lowene esogo mëtletlëtëmabë ho, bu mata melamëtla. Kwe jubë lowene esogo mëglelëtëyobë howe, bu kë lale lowene esogo hana mëlelëla, bu hihi melekefëya.”³⁴ Na Jisas wafle gali tlome, “Ho bu mëse sei lëglëna, na mëse sei lëglëbë hi wesibi salë fata logotlona, na kë ho buna mana tafa mëglana, kwe bu hi wesibi yo mëglamene? Weye. Hanane mu.³⁵ Kwe tokwafe, wame ho bu kë mëse sei home mëglelulana, na bu bubë yabe hona tafa jwa mëglana, kwe kë olëna bu hi wesibi mana yo mëglame.”

³⁶ Jisas bume wafle galime gali tlome. Bu megali latlome, “Ho li tiho gelowa ëho hana ka logotleme, na kë tiho ëho katabo hëno gelowa ëho mëta hana susu logotleme. Weye. Bu melë lëglëna, kwe bu tiho gelowa ëhome tëbo logotleme, na kë tiho ëho ka tabo na hëno gelowa ëhona weife weniyanena hana mëgebome.”³⁷ Na ho li bu tiho wain taba liji tu, ëtanifu mëmë kleli jibona kë blëge blëge mototlabë botolo mëta hana wë logotleme. Bu melë lëglëna, na kë tiho wain taba liji tu sëse lëglëna, kwe ëtanifu mëmë kleli jibo botolome bule logotleme na wain taba liji tu lifewa owë lëkakeme.³⁸ Këme nëgame, ho li bu tiho wain taba liji tu, tiho mëmë kleli jibo botolo mëta wë logotleme na bu hana bule lëgleme.³⁹ Oneho bu hëno wain taba liji tu wahi mëglabë, kwe bu tiho wain taba liji tu tole hana mletëma.

Bu megali lamla, ‘Hëno wain taba liji tu ebë lalowa mu.’”

6

Jisas, tafawa olëna wege jwa mëgla gal-ibëme gali tleme

¹ Jisas tafawa olëna, witi liji nuju kukuwa bule mëtëtagujaya. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, witi liji têtëlë mëtla, na sosa mototoma, jibo foke namëgletëmeme. Na mana afabo hi mëtla. ² Na Farisi ho fli, bume hwi motloma na këme takune mëtla, “Euowe! Ebë kwe sobo sogëna lalo. Ebë kwe tafawa olë fe. Sobo tafawa olëna, hi wesibi, fëyeme têtëlë elone? Fëyeme wege elone? Moses bu ëtani kë lowenebëme tako hehë latle.” ³ Na Jisas bubë gali tafu tëtätëme, “Sobo, sebobë ëtanifu eso ho, Devitbë gali, Gotobë bogo mago, hwi sle hana elolone? Bo melëme gali nolëyo. Ètani Devitna, kë tafa mëtëglabë ho, foneme gigli memëtla. ⁴ Na Devit Gotobë lowa təkaklu, na bu Gotobë naba li mëta kë gogwa mëtlabë bletë nage glo telule. Kë bletë nage, oneho hana hihi mëtla, lotu lome wege mëglabë ho, buwa hihi mëtla. Kwe Devit wali hi tle na bume kë tafa tēglelëmëbë home wali sa tëtätëme na bu hi mëtla. Sobo kë gali hwi hana elolone? Èëë?” ⁵ Na Jisas bume ita gali tleme, “Kwe bo, Gotobë life mago ho, bo tafawa olëbë tako ho.”

Tafawa olëna, Jisas toba mogo tabo home sle totle

⁶ Li tafawa olëna, Jisas lotu lowa təkaklu, na onehome gali tē tëtätëme. Na tobamu toba mogo tabo ho këme tafa telule. ⁷ Na Gotobë galime okokwe moglomabë ho, na Farisi ho, Jisasmë mana hwiwa motlola. Bu melëme hwi motlola, bu tafawa olëna, onehome sle logotomemene o hanane? Bu melowene namëglame, “Jisas bu tafawa olëna onehome sle logotomena, kwe bume onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo hobë naba li elëme mëglelula namëglame, bume tēbo namogotlame. Bu tafawa olëna wege lëgleme nēgeme.” ⁸ Kwe Jisas bubë lowene walowene tletëme. Këme nēgeme, kë toba mogo tabo home

gali tlole, “Ju bo belë esime na emëta elikakime.” Na kë ho bu belë tuju tle na bubë lime tlibetle. ⁹ Na Jisas bume takune tleme, “Sebobë semle Mosesbë gali habelë lëgëbetle lalëlene? Sebo tafawa olëna lale lowene lalowa esogo nēglelëlamene o tēbo lowene esogo nēglelëlamene? Sebo onehome lalowa nēgaitamamene, bu lale tafa namëglame o tēbo nogotomame?” Kwe bubë gali tafu hana mëtëtatla. ¹⁰ Na Jisas bume hwi tlagume, na kë home gali tlole, “Jubë toba elili etokwakle.” Na bu melë totle, na bubë toba lalowa tēbetle. ¹¹ Kwe Gotobë galime okokwe moglomabë ho, na Farisi ho, bu tako enisusu memëtletla, na blalo gëgali mëtla, “Euowe, Sebo Jisasmë habelë nogotlamene?”

Jisas bu we ita tēle home aniji tleme

¹² Na kë nalëwa, Jisas fatiniwa tokwale, Gotome gëgali nalëglelëleme. Na bu klabë tako, Gotome gëgali tēgëmaitalebëë na mana feti na loko metleble. ¹³ Kliji fe tole, na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali telokwakëme, bu belë migisitla namëglame. Na bu belë mitisitla. Na bu we ita tēle home aniji tleme, na Aposel* wenijina fëfë to-tome. ¹⁴ Bu Saimonme aniji tlole. Na Jisas bume li tiho weniji fë totle, “Pita.” Na bu Saimonbë bolijamo, Andrume mata aniji tlole. Na bu Jems, Jon, Filip, Bartolomyu, ¹⁵ Matyu, Tomas, Alfusbë bowene Jems, Saimon name aniji tleme. Saimon bu Selot ho.† ¹⁶ Na bu Jemsbë bowene Judas name aniji tleme. Na Judas Iskariot name mata aniji tleme. Judas Iskariot bu Jisasmë wamehome kë yo toglobebë ho.

Jisas lebutako onehome sle totome

¹⁷ Jisas, bu kë aniji toglobebë ho name, fatini mago kle mëtëmalitaya. Na buna fli lowene esogo mëglelëtlabë hona, lale tabo mëta tlebime. Na feilawa oneho, Judia provinsbë li life li life mago, na Jerusalem lifate mago, na Tair na Saidon nutu helefo li mago, bu mata kë mëta mëtëtabëya. ¹⁸ Bu

* **6:13** Aposel weniji ebë Jisashë wege kë fa nogotlabë enënebë weniji. Jisas, Gotobë gali tēme kë jine tēglëmëbë enënebë weniji. † **6:15** Selot enëne bu metole lamla, li life mago ho bu seme eso home asa tafa malëletëna.

kême loko mëtletlâta, Jisasbê gali aholokwane namoglolame na bubê tẽbo sle nalogotometẽmeme. Na ahwane kê tẽbo mototomebê onehome, sle totome. ¹⁹ Na iniwa oneho bume yafe lu mototla. Tako afutuku bu mẽta tẽgẽbetleme nẽgeme, na kê afutuku bume laslewa totome.

Atwati enẽne fleflesu matla

²⁰ Jisas swaya tletẽme na bubê lowene esogo mẽglelẽtlabê home hwi tlagume na kême gali tleme, “Sobo tẽlewa wesibina enẽne, kwe fleflesu egelome. Sobo Gotobê oneho etabetelo, na Goto bu some eso home tafa lẽletẽyo.

²¹ Sobo fonoba kê tafa egelobê enẽne, kwe fleflesu egelome. Tokwafe sobo hi wesibina memelê wesibina matahẽna fe egelome.

Sobo ye kê eglekefobê enẽne, kwe fleflesu egelome. Tokwafe sobo soso egelome.

²² Sobo bome, Gotobê life mago home, esogo eglenẽname nẽgeme, bu some tẽboijiwa kême mẽglẽyome, na kême hehê mletẽyome na kême klẽi galina gali moglẽyome na kême sobobê weniji sisile mogotometẽyome. Oneho bu some kêha melê mẽgẽtona, kwe sobo fleflesu egletemome. ²³ Sobo fleflesu elome na tẽtane ebome. Tokwafe, Goto some heven life mẽta feilawa wesibi lẽglẽyome. Ètani bubê bosemnenino, bu Gotobê lowene mago gali tẽ mototokweflabê home mata melamototokwefẽma.

²⁴ Kwe sobo feilawa balitina enẽne. Sobo hai! Sobo, sobobê lale wesibi wafi glo elo na sobobê lale tafa wafi fa etlo. Sobo tokwafe naba lalawa egotome.

²⁵ Sobo hi wesibi mẽta kê egemulubê na imo feilawa kê tẽtafu egotomobê enẽne. Sobo hai! Kwe tokwafe sobo fone egelome na naba lalawa etome.

Sobo sosonawa kê egẽtabobê enẽne. Sobo hai! Tokwafe sobo ye egelome. Na naba lalawa etome. ²⁶ Na iniwa oneho some fleflesu mẽgletẽyona na bibita mẽgẽtona. Sobo hai! Ètani bubê bosemnenino bu Gotobê lowene mago gali tẽ mototokwefẽmabê sosogẽna enẽneme kê fene melê lamototoma.”

Some kê wame moglẽyobê enẽneme tole sle egletemome

²⁷ Jisas ita gali tleme, “Sobo bobê gali kê aholokwane egletẽnabê enẽneme gali nolẽyo, some kê wame moglẽyobê enẽneme tole sle egletemome. Na ho some gẽglê mẽglelẽyona, sobo bume tole sle egletemome na maninibo egletemome. ²⁸ Fli ho some hana mẽglẽyona, sobo Gotome gali elẽlome, bume lẽgaitame nalẽgleme na bume lale wesibi lẽglẽme nalẽgleme. Some kê gẽglê mẽglelẽyobê enẽneme, Gotome gali elẽlome, bume maninibo nalẽgletẽmeme. ²⁹ Na ho jume ahino elê bu lẽglena, kwe bu malêle, ju bume kofaya asa tẽke elole. Weye. Ju jelê ahino elê obwelê etatleme, bu jubê jelê ahino elê mata bu nalẽgleme. Na ho jubê gelowa êho li fa logotlena kwe fa malotle, na kwe li gelowa êho mata elẽleme. ³⁰ Ho fli jume wesibime takune mẽglẽyona, ju bume eglẽmewa egleme. Na ho jubê wesibi fa logotlena, ita lẽgleme asa takune elole. ³¹ Iniwa wesibi sobo fenene tole eletemo, some melê lamẽto, sobo kê wesibiwa bume melê egotomome.

³² Ho some kê tole mẽgletẽyobẽme fwa tole egletemona, kwe ho sobobê lakaleme habẽna lowene mẽgletẽyomene? Tẽbo lakalena enẽne mata bume kê tole mẽgletẽmabê enẽneme, bu tole lamẽletẽma. ³³ Ho some kê mẽgaitobê, sobo bume fwa egaitamona, kwe ho sobobê lakaleme habê lowene mẽgletẽyomene? Tẽbo lakalena enẽne mata, bume kê mẽgaitamabê enẽneme memaitama. ³⁴ Sobo melowene egelona, ‘Bu sebobê baliti seme kofayame lalowa mẽglẽnamefe.’ Na sobo bume fwa baliti esokwaneme eglẽmona, kwe ho sobobê lakaleme habẽna lowene mẽgletẽyomene? Tẽbo lowene enẽne bu fli tẽbo lowene enẽneme baliti esokwaneme memelê melẽma. Bu melowene mẽgletẽmame nẽgeme, ‘Kofaya seme mata mẽglẽnamefe.’

³⁵ Kwe sobo, sobobê wame home tole eletemome na lale lowenenawa yonane elelẽmome. Sobo bume baliti elẽmome, na melowene asa elo, ‘Bu seme tokwafe ita mẽglẽname.’ Weye. Sobo melê lalowa, kwe tokwafe sobo lale wesibi fa egotolome, na sobo tako kalẽlegona Gotobê nẽbale egẽtabome. Gotome fleflesu jwa mẽglekefẽtlabê enẽneme, na tẽbo enẽneme mata, Goto bume lalowa lẽgaitameme.

³⁶ Sobobë heven life mago blijaya, fli enëneme fene maninibo lëletëme, sobo mata melë maninibo egletemome.”

Sobo fli enënebë lakale asa hwi eletemo.

Matëbe

³⁷ “Sobo fli enënebë lakale asa hwi eletemo na megali asa elomo, ‘Bu tēbo enëne.’ Sobo melë egelona, kwe kofaya Goto mata sobobë lakale hwi sle lëgletëyome, na megali lëlëyome, ‘Sobo tēbo enëne.’ Sobo fli hobë tēbo lakale aholokwana ti egletemome na lowene asa elekefëtemo. Na Goto sobobë tēbo lakale mata aholokwana ti lëgletëyome na hana lowene lëglekefëtëmeme. ³⁸ Sobo ho lime wesibi elëlome na Goto bu mata some kofayame wesibi lëlëyome. Bu some feilawa wesibimu lëglëyome. Bu wesibi ëfomemu kale lotomeme, owë mëkakettleme. Na some lëlëyome. Sobo wesibi home këniiji elëmowe, kwe Goto mata some këniijiwa lëglëyome.”

³⁹ Jisas bume wafle galime gali tlome, “Naba titiki tabo ho, li naba titiki tabo home alëge lalowa lebotane lëgëtagutlemene? Weye. Bu melë mëgelona kwe bu iniwa fulujuwa mitigwëyome. ⁴⁰ Tisa kë okokwe loglalebë nēba bubë tisabë lowene hana sigli lëtatleme. Kwe tokwafe bu tisabë lowene, lowene sle lëletlena, kwe bubë tisabë lowene fene lëbetle, bu këha melë lëgleme.

⁴¹ Ju hwetiki tokwëfo, blijahabë naba mëta kë egëbatlebë, fëyeme hwi elotlene na kwe jubë naba mëta tako ti bule tabo tako kë lëgëbetëbë, lowene jwa fëyeme eletlene? ⁴² Ju tako ti bule tabo tako jubë naba mëta kë lëgëbetëbë hwi hana eglolena kwe ju li afame habë gali eglolmene, ‘O afa, bo jubë naba hwetiki tokwëfo, lalowa tufiji nëgëtatëmene?’ Weye. Ju sosogëna ho. Tako ti bule tabo, jubë naba mëta kë lëgëbetëbë afina tufiji etokwakleme. Na tokwafe ju hwi sle ekakeme na tokwëfo hwetiki, blijahabë naba mëta kë egëbatlebë, mana lalowa tufiji egëtatleme.”

Tëbo ti, tēbo liji mogwalëme

⁴³ Jisas ita wafle gali tle, “Lale ti, tēbo liji hana mogwalëme. Na kë fenene, tēbo ti mata, lale liji hana mogwalëme. ⁴⁴ Ho bu

ti liji afina hwi molola na weniji lowene mletla. Ho bu atowai liji, walëlëba ti mago hana tëtälë lëgleme na bu wain taba liji, ikiji taba mago hana tëtälë lëgleme. ⁴⁵ Lale ho bu feilawa lale lowene bubë lowene mëta lëbetle. Këme nëgëme bu lale lowenena këme tafa lële. Kwe tēbo ho bu feilawa tēbo lowene bubë lowene mëta lëbetle këme nëgëme bu tēbo lowenena këme tafa lële. Tēbo lowene bu mëta lëbetlena, kwe tēbo galime gali lële. Kwe lale lowene bu mëta lëbetlena, kwe lale galime gali lële.”

Lale lo gliji ho na tēbo lo gliji ho

⁴⁶ “Sobo bome mefë fëyeme etanane, ‘Sobobë tako ho,’ kwe bobë gali esogo jwa fëyeme elëletënëne? ⁴⁷ Ho bu bo belë ligisina na bobë gali aholokwane lëglena na esogo lëglelëlena, bo këha hobë lowene some gali noglëyome. ⁴⁸ Kë ho bu lale lo gliji lëglebë ho fenene. Bu life afina kakë yefi lële, na mësëbahaha ti këme lë lëtamë. Na lo kë matawa gliji lole. Na tokwafe haliji tu ligisina na kë lo yafe bēbë logotlena kwe bu hana fli logotleme, bu lale kalëlego lo gliji tēgleme nëgëme. ⁴⁹ Kwe ho bobë gali aholokwane lëglena na esogo hana lëglelëlena, bu tēbo lo gliji lëglebë ho fenene. Bu life hana yefi lëgleme na kalëlego jwa ti lë sle hana lëgëtamë. Tokwafe haliji tu ligisina na kë lo bēbë logotlena kwe bu lafliwa lotleme na tēbo lëleme.”

7

Jisas bu wame home boblo mogotomabë enënebë eso hobë wege home sle tëtatlë

¹ Jisas onehome gali watë tëtätëme na Kaperneam lifewa tuju. ² Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho kë life mëta tëtabe na bubë wege ho jowa. Bu kë wege home tako tolemu latlekefëtële, kwe bu tako tēbomu latletle na ëjeha gli lëletleme. ³ Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho Jisas kë tafa tēglebë gali aholokwane tle, na kwe bu Israelbë afenëbonibë letitabo enëne fli, Jisas belë jine tlëme, bume takune namoglolame, bu ligisi nalëgleme na bubë wege home sle nalëgëtatleme. ⁴ Bu Jisas belë mutuju tla na bume anisasana gali motlola, “Kë wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho,

bu lale homu. Ju lalowa egaitalēmene? ⁵ Bu seme, Israelbë afenëbonime, tole latletëna, na bu sebobë life mago lotu lo gliji tletëna.”

⁶ Na kwe Jisas buna mutuja na loliwa fwa mutula na kë wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, bubë yabe home Jisas belë jine tlëme, bume megali namoglolame, “Tako ho, matëbe, menuju asa këkë ele. Bo lale ho nane, ju bobë lowa kë ekaklime. Weye. Bo tëbo ho. ⁷ Na bo mata, bo lale ho nane, ju belë kë nigisime. Weye. Bo tëbo ho. Kwe, ju galiwa elëme, na bobë wege ho lalowa nalëgetabetenëme. ⁸ Bo ebëha gali këme gali nelë. Fli eso ho bu bome tafa mletëna na bo mata wame home boblo mogotomabë enëneme tafa nëlelëmë. Na bo ho lime megali noglolëna, ‘Ju eiju,’ kwe bu lalugujuwa. Na bo ho lime megali noglolëna, ‘Ju esi,’ kwe bu laligisiwa. Na bobë wege home megali noglolëna, ‘Te, ju wege ele,’ kwe bu lawegewa lële.”

⁹ Jisas kë hobë gali aholokwane tlotle, na klelego metletle, bume tako lowene sle lëgletleme nëgeme. Na bume kë esogo mëtlelëlabë onehome swaya tletëme na gali tlome, “Bo some gali nolëyo, bo Israelbë afenëbo ku mëta, këha lowene sle lëgletenëbë home hana hwi nololë. Kë wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho bu bome tako lowene sle lëletënë kwe Israelbë afenëbo bu iniwa këha nane, bu bome tokwëfo lowene slewa lamletëna.” ¹⁰ Na kë ho, kë jine tëglëmebë, bu kë eso hobë lowa ita mitisiya, na kë wege home yafe hwi motlola, kwe wasle tle.

Jisas bu seiju mësebë nëba huju tëtatë

¹¹ Tokwafe, Jisas bu li lifekuwa tuju. Kë lifekubë weniji Nain. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona na fli feilawa onehona, bu nani iniwa mutuja. ¹² Na bu kë lifekubë lëgleso ino elëme loliwa fwa mëtëkakija, na bu u mogo kë mëtlelëkakilabë home esune mëtlëma. Na kë u mogobë bota, nëba jowa na bu seiju tafa ele. Na feilawa oneho kë lifeku mago, bu kë seiju mëseme nani mëtlesujaya. ¹³ Jisas kë mëseme yafe hwi tolë na tako maninibomu metletë na gali tolë, “Asa ye ele.” ¹⁴ Na bu loliwa tuju tle na u mogo kë lëgëbebë sanëne lu totome. Na u mogo kë mëtehilabë ho mana këme fwa mitlija. Na Jisas gali tle, “Falake,

bo jume gali nolë, ju mana huju ele.” ¹⁵ Na gli këtëglebë falake, huju tle na tafa tle na mana gëgali tle. Na Jisas botame tlë. ¹⁶ Na iniwa oneho klelego memotokouja na Goto fleflesu mëtlela na bibita mototla na gali mëtla, “Goto bubë lowene mago gali kë të togotlebë ho tako kalëlegona ekë jine lëletëna. Goto bu wafi lisi tëna, bubë onehome lëgaitame nalëgleme.” ¹⁷ Na Jisas kë nëba kë huju totlebë gali, Judia provinsbë li life li life fifiji mëtlagula na kakë elë mago life mata fifiji mëtlagutla.

Tu mëta kë baptais totokwefëmebë Jon, bubë lowene esogo mëtlelëtelobë ho, Jisas belë jine tlëme

¹⁸ Jonbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, iniwa wesibi Jisas kë sle totomebë, Jonme gali motlola. ¹⁹ Na Jon bubë lowene esogo mëtlelëtelobë home, gali telokwakëme, na bu mitisijo. Na bu kë tlemalë home Jisas belë jine telokwakëme, bume metakune namoglolome, “Goto jine gali kë lëglelebë ho, kë ho ju ekënene, o kwe sebo li home hwi nëgletlamene?” ²⁰ Na kë tlemalë ho, Jisas belë mitisijo. Na bume gali motlola, “Tu mëta, kë baptais totokwefëmebë Jon, seme ju belëme jine lëlebakëno, na bu jume metakune lalolë, ‘Goto jine gali kë lëglelebë ho, kë ho ju ekënene o kwe sebo li home hwi nëgletlamene?’”

²¹ Kë nalëwa, Jisas, bu lebutako onehobë memelë ato elili sle sle totometëme, na onehobë ato mago lebutako ahwane hehë tletëme. Na bu lebutako naba titiki tabo onehome sle totometëme. ²² Na Jisas Jonbë lowene esogo mëtlelëtelobë hobë gali tafu tëtatëme, “Iniwa wesibi sobo kë hwi eglomobë na kë aholokwane egelobë sobo Jonme sagali ejuwelëlo. Naba titiki tabo oneho wahwi mla, na elebo tëbona oneho asë sle mla, na ato juba jubawa kë mëtëbetëmebë oneho, bu lale tafa mla, na aholo titiji tabo oneho bu waaholokwane mla, na gigli kë mëgebëyabë oneho wahuhuju mla, na bu Gotobë lale gali, wesibi jwa enëneme të mëtatëma. ²³ Oneho bome kë lowene sle mëgletë nabë lowene kile jwa mëglana kwe bu fleflesu matla.”

²⁴ Jonbë gali kë mëtehilobë ho wamëtëyeu, na Jisas Jonbë gali onehome megali tlome,

“Sobo ëbame ho jwa tabo elë kë tëgëyeubë, sobo habëtabo home hwime tëyeune? Sobo li li lowenena home hwime tëyeune, flelu agosaba fene abeiabei lotome? Weyewa. ²⁵ Sobo fëye wesibi hwime tëyeune? Sobo, lale ëho kë gelo togotlebë home hwime tëyeune? Weyewa. Ho bu lale lale ëho ato mëta kë mëgëbetëmebë na lebutako lale wesibi kë mëgëbetëmebë, bu walujume nane tafa mla. Weyewa. Bu tako lifatebë eso hobë lo mëta tatafa mla. ²⁶ Sobo fëye wesibi hwime tëyeune? Gotobë lowene mago gali të totokweflebë home hwime tëyeune? Kwe nëgali fe? Na bo some gali nolëyo, kë Gotobë lowene mago gali kë të togotlebë ho bu lalowa mu, kwe fli Gotobë lowene mago gali kë të mogotlabë ho bu sogë lalowa. ²⁷ Gotobë bogo, Jonme, megali lalatlë, ‘Aholokwane elo, kwe tokwafe bo ho lime jine nëglëlëme, bobë gali të nalëtaguleme. Na bu jume loutatëme. Na bu alëge jume fu nalëgëtagutëme.’ ²⁸ Bo some gali nolëyo, Iniwa oneho bu ëtani kë tafa motokweijabë na ëje mana kë tafa mokouja, bu letitabo hoha kwe Jonye bu tako letitabo homu. Kwe, Goto eso home kë tafa lëgletëmebë oneho mago, li atwati homu kë tëtatabë, bu letitabo homu kwe Jonye bu sogë letitabo ho.”

²⁹ Na iniwa oneho na takis baliti kë glo mëglekefëyabë hona bu kë gali aholokwane mëtla na gali mëtla, “Gotobë lowene ebë lale mu.” Jon bume wafi baptais totomeme nëgeme na bu kë galime këme gali mëtla. ³⁰ Kwe Farisi ho, na Gotobë galime okokwe moglomabë hona bu Jon mëta baptaisme iweniji lamëtla. Këme nëgeme bu, Goto kë lebotane tëtatëmebë lale loweneme, tëbojiwa këme molola.

³¹ Na Jisas bu ita gali tlome, “Ebë olëna kë tafa mëglabë oneho bu fëye wesibihane? Bo some wafle galina lëlekuju nëletëyo. ³² Kë oneho bu fli hobë gali tole hana mletëma. Bu nëbale lifeku kume kë salë mëglabë fenene. Bu fli nëbaleme gali melëkakëma, ‘Iniwa wesibi sebo metole kë nëgletëmabë, sobo kë wesibime tole hana eletemo. Sebo some ifeife nëletëyo, sebo sobona sawa nanëglame kwe sobo sawame tëbojiwa lalo. Na sebo maninibo ye nëla kwe sobo tëbojiwa lalo na ye hana elo.”

³³ Na Jisas ita gali tlome, “Jon, onehome kë baptais totomebë ho, bu tisi na bu bletë nage na wain tabo liji tu hana hi tle. Kwe sobo gali telo, ‘Ahwane tëbo bu mëta tafa lële.’ ³⁴ Na bo, Gotobë life mago ho, bo tigusibë na bo hi wesibi hi telë na wain taba liji tu hi telë na sobo gali tlekefo, ‘Sobo hwi elo, bu feilawa hi lëglekefëbë ho na feilawa wain taba liji tu hi lëglekefëbë ho. Na bu takis baliti kë glo mëglekefëyabë hobë yabe na tëbo lowene kë fa motokweflabë hobë yabe.’ ³⁵ Sobo këha gali gali elekefo, kwe oneho bu Gotobë lowene kë fa mogotlabë, bu seme melebotane mëtatëname, Gotobë lowene ebë nëgali mu.”

Mëse li, Jisasbë juba lëkaluwa tuna swa totometle

³⁶ Farisi ho, bubë weniji Saimon, Jisame no tlële, buna hi namëgelome. Na Jisas kë hobë lowa təkaklu na hi labuku mëta tafa tle. ³⁷ Na lisei lisei tēglebë mëse, li kë lifeku mëta tētabe. Kë mëse, gali meaholokwane tle Jisas Farisi hobë lo mëta kë lētabe. Na bu lale anijina kë blëge blëge mëtētayabë botolona lëkaluwa tu fa totle. ³⁸ Na bu Jisas kë mëta tafa lëglebë lowa tlelëkakule, na Jisasbë elebo li mëta tlibetle. Na mana ye tle. Bu ye tlebë na nabatu Jisasbë juba mëta tuha tetotë. Na bubë eslehuba heletanënona, Jisasbë juba mago nabatu sosa totometle. Na bubë juba ëfalëbona itaita momotlë tletle na lale lëkaluwa tu juba mëta wë tëtatlë.

³⁹ Na kë Farisi ho Jisame bubë lowa hime kë notëglëlebë, kë mëse, Jisame kë fa tēgëtatlebë wesibi yafe hwi tlole na bubë lowenenawa melowene tle, “Kë ho, Gotobë life mago nēgebë, kwe bu melowene lëgletëme fene, ‘Bu tëbo lakalena mëse.’”

⁴⁰ Jisas bu kë hobë lowene walowene tletle na bume gali tlole, “Saimon, bo jume li galime gali nolëme.” Na Saimon bume gali tlole, “Tisa, jubë gali të etle.” ⁴¹ Na Jisas gali tle, “Tlemalë ho bu baliti li hobë toba mago esokwaneme glo mëtelo. Li ho bu we lujuafe we baliti esokwaneme këniji glo tle na liye we lujua balitiwa esokwaneme këniji glo tle. ⁴² Kwe tokwafe kë tlemalë ho kofaya baliti mëglëlome fene kwe bu baliti hanane. Na këme nëgeme bu kë tlemalë hobë kofaya baliti glo lëglebë lowene

aholokwana ti lëletëmeme na kë balitime ita hana takune loglomeme. Na ju habë lowene lalene, bu mago tlemalë ho ebë kë nëgebë feilawa tole yalë lëgletlemene o sogi tolewa yalë lëgletlemene?”

⁴³ Na Saimon bume gali tafu tëtatlë, “Bo melowene nanelë, we ljuafe we baliti esokwaneme kë tēglëlebë ho, bume tako tole latletle.” Na Jisas bume gali tlole, “Jubë gali nēgali galimu.”

⁴⁴ Na Jisas mēseme swaya tokokwetë na Saimonme gali tlole, “Saimon, ju ebë mēse kë eglibebëme hwi hana eolëne? Bo jubë lowa nēkaklina, kwe ju bobë juba tuna swa hana etometenë. Kwe ebë mēse kë nëgebë, bubë nabatuna bobë juba swa etometenë. Na bubë esolehubana sosa etometenë. ⁴⁵ Na ju bome ēfalëbona sēsle hana etanë, kwe ebë mēse bobë juba ēfalëbona sēsle etometenë. ⁴⁶ Na ju bobë eso mēta welë tu hana wë etatenë, kwe ebë mēse, bobë juba mēta lēkaluwa tu wë etatenë. ⁴⁷ Kēme nēgeme bo jume gali nolë, ebë mēse kë nëgebë, bo bubë feilawa tēbo lowene aholokwana wati nēletë. Kēme nēgeme bu bome tako tole kēme eletenë. Kwe ho bubë tēbo lowene tokwëfo, na Goto kë tēbo lowene aholokwana wati lëletle kwe bu Gotome tokwëfo tolewa lëletle.” ⁴⁸ Na Jisas kë mēseme gali tolë, “Bo jubë tēbo lowene aholokwana wati nēletë.” ⁴⁹ Na buna masei li mēta kë tafa mētlabë ho, bu kë gali aholokwane mētla na blalo mana gēgali mētla, “Ebë habëtabo hone? Bu sogëna lalële, tēbo lowene aholokwana habëna ti eglemene?” ⁵⁰ Na Jisas kë mēseme gali tolë, “Ju bome lowene sle egletenëme nēgeme, na Goto jubë tēbo lowene aholokwana kēme ti lëletë. Jubë lowene wasle nētatë. Ju fleflesuna eiju.”

8

Jisasna kë mutujabë one

¹ Tokwafe, Jisas li life li life asë tēbelëfa na onehome, Goto onehobë eso home tafa lëgletëmebë, lalë gali tē tētagutëme. Na bubë lowene esogo mēgletlëtabë ho we ita tēle, buna mutuja. ² Na fli one mata, ēbame ahwane tēbo bubë ato mago kë hehë tēgletëmebë na tēbo kë sle tometëmebë, buna mutuja. Liye, Makdala

life mago Maria. Èbame Jisas, tobali ita tēle ahwane tēbo, bubë ato mago hehë tletëme. ³ Na liye Joana na Susana na fli feilawa one mata buna mutuja. Kë one kë nëgebë, bu Jisasna bubë lowene esogo mēgletlëtabë hona, bubë balitina, hi wesibina mētaitama. Joana ebë Kusabë no. Na Kusa, eso ho Herotbë lo tafa lëlelëkefëtlebë eso ho.

Jisas mewafle gali latlome, “Ho aoba liji nujuume sike lëkou”

⁴ Li life li life mago oneho Jisas belë mitisiya. Na feilawa oneho bume loko mētlelëtla. Na bume wafle gali tē tētātëme, ⁵ “Ho li nujuwa lju, aoba liji sike nalëkoume. Bu aoba liji sike lëkoubëë, na fliye alëgeme mititigo tle. Na oneho jubana fëfe melekefëya na fole jiwa mētekekebë lahiwa mēle. ⁶ Na fli aoba lijiye anijina flëke mēta mititigo. Na liji hulu mēle kwe kë flëke tu jwa nēgeme, na lakokowa mēbe. ⁷ Na fli aoba lijiye, ikiji taba wayo mēta mititigo. Na kë ikiji tabana aoba liji weife hulu mētle na kë aobame lamuwa mototome. ⁸ Na fli aoba lijiye bu lalë flëke mētamū mititigo. Na bu hulu mētle na bubë liji feilawamu motowalë. Bubë liji kēniji motowalëwagu, we ljuafe we, we ljuafe we.” Jisas kë wafle gali watë tētātëme na onehome gali tlole, “Ebë gali aholokwane lalo, sobo salowene sle eletelo.”

Jisas bu fëye lowene nane, wafle gali kë tē tētātëmebëye

⁹ Jisasbë lowene esogo mēgletlëtabë ho bume kë wafle gali wayobëme takune motolola. ¹⁰ Na bu kēme gali tlole, “Ètani, Goto, onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë gali olafa hana tletëme. Kwe ebë olëna bu kë èho gali some waolafa tētātëyo. Kwe bo fli onehome wafle galinawa gali tlole. Bo wafle galiwa kēme gali tlole, bu mana itaita hwi mēglekefëyana kwe wesibi lowene sle hana mēgletlame. Na bu gali itaita meaholokwane mēglekefëyana kwe gali wayobë lowene hana mēgletlame.”

Jisas bu aoba liji wafle gali wayobë tohwa sle tētātëme

¹¹ Na Jisas ita gali tlole, “Kë aoba liji wafle gali wayobë melë lëgëbetlëlalële. Aoba lijiye, Gotobë galime lëlekuju ne. ¹² Na

aoba liji alëgeme kë mititigobëye, bu Gotobë gali aholokwane mëglabë enëneme lëlekuju ne, kwe Satan ligisiwa lëglebë na kë gali bubë lowene mago lafawa letokwakëtëme. Satan bu melowene lalële, ‘Gotome lowene sle mëgletlalime na Goto bume nëno lëglelime.’¹³ Na aoba liji, anijina life mëta kë mititigobëye, bu ebëha enëneme lëlekuju ne. Bu Gotobë gali aholokwane mla na hokweinawa lowene mletla na flefesu mletla. Kwe bubë gali bubë lowene mëta lëgëbetëme sle hana lëletëme, olo wesibi fenene tayafo su sle hana motometëme. Këme nëgeme, kë nalëwa këme lowene mletla. Kwe hobota olë yafe fata lëletëme, Gotome aholokwana latiwa mla.¹⁴ Na aoba liji, ikiji taba wayome kë mititigobëye bu ebëha enëneme lëlekuju ne. Bu Gotobë gali aholokwane mla na lowene mletla, kwe bu ebë life mago hobota wesibime fwa tako lowene lamletëma, na feilawa baliti glo mëglame fwa lowene mla, na bu ebë life mago lale wesibime fwa flefesu mla. Na kë wesibiwa Gotobë gali lëlamu mëtatle, na bu Gotobë gali lowene sle jwa këme mletla. Bu tëtetabo hi wesibi fenene.¹⁵ Na aoba liji lale flëke mëta kë mititigobëye bu ebëha enëneme lëlekuju ne. Bu Gotobë gali aholokwane mla, na bu kë gali bubë lowenena kiki motla. Bubë lowenena maninibona lalowa mëbetëmemu. Na bu kë gali aholokwana hana ti mla na bubë lowene li wesibi mëtaha hana soslo lëletëme na bu lale lowene mëta fwa tafa mla.”

Oneho lamo fiji tabo isekuna hana lamu mëgëtayame

¹⁶ Jisas ita gali tle, “Oneho bu lamo fiji mëtayana, na isekuna hana lamu mëgëtayame o ni labuku lokwalëfe mëta hana ëho mëgëtayame. Hanane mu. Bu masei mëta gwa mëtaya. Na oneho lowa mëkaklijana, bubë elulego hwi namoglotëyame.¹⁷ Na wesibi elulego mëta fene olafa tletëme, iniwa wesibi ëho kë mëglebë, kwe tokwafe Goto olafa lotomeme. Na iniwa wesibi oneho ëho kë motomabë, kë mata, tokwafe Goto olafa lotometëmeme na oneho bu hwi molomame.

¹⁸ Sobo ululu sle saelo, gali aholokwane sle naegelome. Ho bu Gotobë gali

lowene sle lalëletlee kwe ita Goto bume fli lowene lëgleleme. Kwe ho bu Gotobë gali lowene sle hana lëletlee kwe Goto kë hobë tokwëfo lowene ita hijika logotleme na bu kë lowene aholokwana ti lëleme.”

Jisasbë bota na bolijahanino na bolijamonino yalëne

¹⁹ Na kë nalëwa, Jisasbë botana bolijamonina mitisiya, bume hwi namoglolame. Kwe feilawa oneho bume loko mëtlelëtlame nëgeme na bubë li elë hana mutuju tla.²⁰ Na bume gali motlola, “Bitana, blijamonina, jume hwime misiya. Bu lo mëglëbo elë ekë miliya.”²¹ Kwe bume gali metafu latëtätëme, “Oneho Gotobë gali aholokwane mëglabë na esogo melelëkefëtlabë, buwa bobë beënino na keinëbalenino na afanino.”

Jisas tu name flelu name gali tlome na latliwa mëtëbe

²² Na kë nalëwa, Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, ihe elë fëfe mëtla. Na megalitlome, “Te, sebo lake tu jelëfo elë mana su manëkaka.” Këme nëgeme bu mutuja.²³ Ihe tigiwabë na Jisas ni tëbe. Na tako flelu lake tu mëta fata tletëme, na lake tu ihe elë okokli tokoke, na tu tëtafu lëgleme kofene, tëbo namigitayame kofene.²⁴ Na bu Jisame ni mago huju mototla na gali motlola, “Tako Ho, huju ele. Sebo tëbo niglitayame ekëyo.” Na bu huju tle na tu susugli name, flelu name kale tlome. Na kwe fleluna tu susuglina latliwa mëtëbe. Na tu mëgelimeha latëgemulewa.²⁵ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home takune tlome, “Bome lowene sle jwa fëyeme eletënanane?” Kwe bu Jisasbë kalëlego hwi motlolame nëgeme na bu ulina tutunena memëtla na blalo gëgali mëtla, “Euowe! Ebë habëtabo hone? Bu galiwa lëglena, na fleluna tuna bubë gali laaholokwanewa molole.”

Jisas ahwane tëbo, hobë ato mago hehë tletëme

²⁶ Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona Galili provins kile mototla na Galili lake tu jelëfo elë ihena su mëtëkaka na Gerasabë walujuwa fwa mutula.²⁷⁻²⁹ Jisas ihe kile tle na helefowa fe tokwafe, na ahwane kë tetëbo mogotlebë ho bume esune tlële. Kë ho bu feilawa olë, ëhona

nane tētabekēfe na bu lome fwa nane tatafa tlekēfe. Weye! Bu matēmatē life mēta fwa tatafa tlekēfe. Olēli olēli ho bume itaita fa mototokwefla na bu senē tabana, toba kabana yafe gēgelo mototokwefēmetla, kwe bu laeluluwa totokwefēme. Na kē ahwane tēbo bume ho jwa tabo elē memētletlekefle lamētla. Kē ho Jisame hwi tlole, na tako afēflei metle na bubē elebo lime latitigotlewa. Na Jisas kē ahwaneme megali tlole, “Ju ebē home kile ele.” Na bu anisasana kēme afēflei tle, “Jisas ju tako kalēlegona Gotobē nēba mu. Ju bome habelē egētanēmene? Masiwafe, ju bome asa tēbo etanē.”

³⁰ Na kwe Jisas bume takune tlole, “Jubē weniji fē etlemo.” Bume feilawa ahwane mētēkaklu tleme nēgeme na bu metafu kēme tētatle, “Bobē weniji feilawa ho.” ³¹ Na kē ahwane Jisame anisasana itaita gali motlokwefla, “Ju seme ahोजना fuluju elē asa jine enēna. Matēbe.”

³² Na kwe lebutako kleli bu fatini mleibu li mēta monei mētla. Na ahwane Jisame anisasana gali motlole, “Ju seme kē kleli belē jine elēkakēna, nēkakluja nanēglame.” Na kwe Jisas gali tlole, “Sobo lalowa eyemo.” ³³ Na ahwane kē home kile mototle na kleli belē mētēkaklutēme. Na bu fatini mago lake tu elē fēka mētēmalita na tu mēta lasusugluwa mētla.

³⁴ Na kleli mēglēmabē ho bu kē wesibi hwi motlola na mētlēbouja. Na kē gali li life li life tē mētētagula. ³⁵ Na iniwa oneho mutuja kē wesibi hwi namoglomame. Na bu Jisas belē fwa mutula na ahwane bume kē kile mototlebē home mana hwi motlola. Bu lalē ēho wateho na bubē eso hana yaya tletle. Na bu Jisasbē elebo lime tafa tletle. Na bu iniwa uli memētla. ³⁶ Oneho Jisame ahwane kē hehē tēgletēmebēme kē hwi motlolabē, bu tokwafe kē mitisiyabē onehome kē gali tē mētētatēma. ³⁷ Na Gerasa lifate li mago life enēne bu kē gali aholokwane mētla na bu tako uli memētla na Jisame kēme hehē mētletla, bubē lifeku mago luguju nalēgleme. Na kēme nēgeme Jisas ihe mēta fe tle, muguja namēglame fene. ³⁸ Kwe ahwane kē kile mototlebē ho Jisame anisasana takune tlole, “Bona

lalowa nēgēyeumene?” Na kwe Jisas bume hehē metletle na kēme gali tlole, ³⁹ “Jubē lifekuwa ejumo, na Goto jubē tēbo wesibi kē sle totometēbē gali tē eoutatēmeme.” Na kē ho tuju, na kē lifate mago onehome, Jisas bume kē tēgaitalebē gali tē tutatēme.

Jisas bu gli kētēglebē nēbame huju tētamē, na tēbo atona mēseme sle tētamē

⁴⁰ Na kwe Jisas ihena lake tu jelēfowa ita su mētēkaka. Na feilawa oneho bume hwi mētletkefētla na bume hwi motlola na tako fleflesumu memētletla. ⁴¹⁻⁴² Na lotu lo hwi loglokweflebē eso ho tisi, bubē weniji Jairus. Jisame hwi tlole, na elebo lime latitigotlewa. Kē hobē nēba gli egleme kofene na bume anisasana kēme takune tlole, bubē lowa lēglelule nalēgleme. Kē ho bu jowa nēbawa. Na kē nemosā nēbabē tlibutu tabei kēniji, we ita tēle.

Na kwe Jisas tuju na feilawa oneho buna gēgeniwa mutuja. ⁴³ Na mēse li kē oneho buna iniwa mutuja. Kē mēse bu we ita tēle tlibutuna ko latēkoukēfe. Ho bubē ato yafe sle mētētatēya kwe wino te hanatle.* ⁴⁴ Kē mēse Jisasbē leluju elēme tuju tle. Na bubē heletabo ēho mēta tobana lu totle na ko kē tēglebē latewa tle. ⁴⁵ Na Jisas gali tle, “Bome ya lu lētanēne?” Na iniwa oneho bume gali motlola, “Sebo kwe hanane.” Na Pita bume gali tlole, “Tako Ho, ju hwi hana elene, lebutako oneho juna gēgeniwa kē egēyeubē?” ⁴⁶ Kwe Jisas gali tle, “Bo melowene nanelē, ho li bome tobana lu lētanē. Bo mesu nanelē, bome fli afutuku wakile mētanē.” ⁴⁷ Na kē mēse melowene tle, “Bu walowene lēlefe, bo hana ēho nēgelēmefe.” Kēme nēgeme bu lilina metle na tisi tle na Jisasbē elebo lime latitigotlewa. Na iniwa onehobē naba lime gali tle, “Bubē ēho, bo lu nētatelēfe. Melēme nēgeme, bobē ato sle nalēgletenēme. Na bobē ato elili laslewa lēletenē.” ⁴⁸ Na Jisas gali tolē, “Mola, ju lowene sle egletenēme nēgeme, jubē ato kēme titika lēletē. Na ju eiju. Tutune asa ele, lalowa tafa eguleme.”

⁴⁹ Jisas mana gēgali tlelēbē, na ho, lotu lo hwi loglokweflebē eso hobē lo mago nēba wofu mana fata tlelēkakile. Na Jairusme gali tlole, “Jubē nēba wagli elo.

* **8:43** Fli lowene ho bu melowene lamētla, li gali mana lēbe kē gali mēta. Kē gali melē lēgēbelalēle, “Bu lili dokta belē yafe asē tēbelēfa kwe bubē baliti dokta enēneme yawe tlotēme.”

Ju tisame ita sosalë asa etle. Matëbe.”
⁵⁰ Jisas kë gali aholokwane tle na Jairusme gali tlole, “Ju tutune asa ele, bome fwa lowene sle egletenëme na jubë nëba lalowa egëtabetëme.”
⁵¹ Na Jisas Jairusbë lowa tuju. Na bu onehome buna mëkaklujame hehë latletëme. Bu Pita, Jems, Jon, kë nëba bota, bolijayaname fwa tlelëkakume.
⁵² Na kë lo mëta kë tafa mëtlabë oneho bu kë nëbame tako maninibo memëtletëya, na ye mëtlelëkefëya. Na Jisas gali tlole, “Sobo fëyeme ye ye elelëyone? Kë nëba gli hana elo. Ni labe tekwe nëge.”
⁵³ Kwe bu Jisasmë tako soso memëtletëlamu. Bu melowene mëtlame nëgëme, “Kë nëba wagli sle elefe.”
⁵⁴ Kwe Jisas kë nëbabë tobame fa tëta na anisasana gali tolë, “Nëba, ju haju ele!”
⁵⁵ Na bubë amtëtomba ita tisitë na lahujuwa tëkake. Na Jisas bume gali tlole, “Sobo bume hi wesibi elëyomo.”
⁵⁶ Na kë nëba botana bolijayana klelego memëtelo. Kwe Jisas bume anisasana gali tlole, “Sobo ebë wesibime ho flime asa gali elomo. Matëbe.”

9

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home jine tēbelëkakëme

¹ Na Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho we ita tēle kënijime gali telokwakëme na bu mitisitla. Na bu tako afutuku bume tlëme, bu ahwane onehobë ato mago kë afutukuna hehë namëgletëmame na tēbo kë mëglabë onehome sle namogotomame.
² Na bu, Goto onehobë eso home tafa lëgletëmabë gali tē name na onehobë tēbo ato sle name, jine tēbelëkakëme.
³ Na bume gali tlole, “Sobo egëyeuna, sobo wesibi asa ehoujo. Sobo liji, musu, hi wesibi, baliti, hihijika ehona asa ehoujo. Matëbe.”
⁴ Sobo li lifekuwa tuhu egulona na ho some nëno lëglana, sobo kë lo mëta fwa nini ebekefome. Kë lo mëta nini ebekefobëë, na mana kë magowa eyeume.
⁵ Na sobo li lifekuwa tuhu egulona na kë lifeku mago oneho some nëno hana mëglana, kwe sobo kë lifeku lakilewa elome. Sobo kë life mago egëyeuna, kwe sobobë juba mago flëke bubë naba li mëta bu elome. Bu some këme hwi mëglëyona na melowene namëglame, ‘Fëyeme tēbo nilitayane? Goto seme tēbo

lëgëtanamefe.”
⁶ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu mana iniwa lifeku elë mitliwaya. Na bu Gotobë lale gali tē mëtëtagumetëma na iniwa onehobë ato elili sle mëtëtagumetëma.

Herot Jisasmë yaya tletle

⁷ Galili provins enënebë eso ho Herot, bu Jisas kë totomebë wesibi aholokwane tle, na bu feilawa këme tutune tlekefe. Fli oneho megali mëtlame nëgëme, “Ebë kwe, onehome kë baptais togotomebë, Jon, matëmatë mago wahuju tle.”
⁸ Na fli oneho megali lamëtla, “Ebë kwe, ëtanifu ho, Elaija tekwe nëge, matëmatë mago huju tlefe.” Na fliye kwe megali lamëtla, “Ebë kwe, Gotobë lowene mago gali ëtani kë tē mogotlabë ho li, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.”
⁹ Këme nëgëme Herot megali latle, “Ebame, bo wame home boblo logotomebë home gali tlole, na bu Jonbë eso, mou lokwati iniwa tlë tëtatlë. Kwe kë fëye homune? Bo ho mago meaholokwane nanolokwefëmë, bu klelegowa wesibi blëge lotokwefëme.” Na bu Jisasmë hwime tole tletle.

Jisas bu hi wesibi 5,000 home sa tētātëme

¹⁰ Gotobë gali tēme kë jine tēgelëkakëmebë ho, ita loko mëtëkakija na bu iniwa wesibi melë kë mëtlabëme, Jisasmë tē mëtëtatla. Na Jisas bume nëno tle, na bu fli onehome hune mëtlä na bume fwa li lifekuwa tlelume. Këbë life weniji Betsaida.
¹¹ Tokwafe lebutako oneho melowene mëtlä, “Bu wafi mujafe.” Na kwe bu nagi esogo mëtlaguma. Bu belë mitisitla na Jisas gali tlole, “Sobo lalowa esijo.” Na bu, Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmabë gali, tē tētātëme. Na bu tēbo atona onehome sle totome.
¹² Na taboklë mu, Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho we ita tēle, bu belë mitisiya na bume gali motlola, “Te, ju onehome mana jine ebelëkakëme, lolime kë mëgëbebë lifeku elë mana migliwaya, hi wesibime hohwi namëtayame na ni lo mata hohwi mëtatläme. Ebë ho jwa life nëgëme.”
¹³ Kwe Jisas bume gali tlole, “Sobowa hi wesibi elëmo.” Na bume gali motlola, “Sebo feilawa hi wesibi hanane. Sebo tobali bletë nage na mo tēle, këwa ekë mëbe. Ju melowene lalene, ‘Sebo hi wesibi kë iniwa

onehome balitina glo nanëgletëmamene, hee?”¹⁴ Ebë hobë tabei këniji 5,000.

Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlo me, “Sobo onehome gali elomo, 50, 50 mëta tafa namokouja.”¹⁵ Na bu melë mëtla na iniwa oneho tafa motokouja.¹⁶ Na Jisas kë tobali bletë nage na mo tële glo tle, na matafa elë hwi tokwake na Gotome lale gali tlole, “Ebë bletë nageni mona yaha fëyeme enënane?” Na bu klelegowa wesibi blëge totome na kë bletë nageni mona fufu totome na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home tlëme, onehome sa namëgëtatëmame.¹⁷ Na bu iniwa hi mëtla na hahana memëtletlëma. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, lëne hi wesibi loloko mëtëtaya na we ita tële këniji basketë musu tëtafu mototoma.

Pita megali latle, “Jisas, ju ebë ho kë nëgebë, Goto jume kë aniji toglëbë ho, onehome nëno naegleme”

¹⁸ Kë nalëwa, Jisas, buwa Gotome gëgali tlelële, na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu belë mutuju tla. Na Jisas bume takune tlo me, “Oneho bome habë weniji lamlane?”¹⁹ Na bume gali tafu mëtëtatla. “Fli onehowe megali lamëtla, ‘Onehome kë baptais togotomebë Jon, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.’ Na fliye megali lamëtla, ‘Gotobë gali, ëtani kë tëgehilebë ho, Elaija, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.’ Na fliye megali lamëtla, ‘Gotobë gali ëtani kë mëtehilabë ho li, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.’”²⁰ Na Jisas bume takune tlo me, “Na sobo bome habë weniji lalone?” Na Pita bubë gali tafu tëtatlë, “Ju ebë ho kë nëgebë, Goto jume kë aniji toglëbë ho, onehome nëno naegleme.”

Jisas gali tlo me, “Bo gli nelëme na huju nëgelëme”

²¹ Na Jisas bume anisasana gali tlo me na meheheë latletëme, “Sobo kë galibëme fli onehome asa gali elomo. Matëbemu.”²² Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlo me, “Tokwafë bo, Gotobë life mago ho, lebutako elili na hobota fa nogotlëme. Na letitabo enëne na lotu lome wege mëglabë eso enëne, na Gotobë galime okokwe moglomabë ho, bu bome hehë mëgletëname na bome mogo nalë tëkle

mëgëtaname. Na bo matëmatë mëta tële olë nebëme kwe aona olëbëye mana huju nelëme.

²³ Ho bome na bobë loweneme esogome tole lëglëna kwe bu ebë life magobë lale wesibi, bu kë tole lëgletëmebë, aholokwana satimu sle lëletëme na glime uli jwamu lëleme. Ho bume wame gali moglolana na bume mogo nalë tëkleme gali mëglana, bu uli jwa lëgleme na bome iniwa olë mana esogo lëlenëne.²⁴ Ho bu melowene lëglëna, ‘Bo Jisasme esogo nëglelëläna fli ho bu bome tëbo mëgëtaname.’ Na bu, bubë ato uli lëglelëläna na bome hana esogo lëglënenëna, kwe këha ho bu tëbo liglitame. Kwe ho bu bome lowene sle lëgletënenëna na bubë ato uli jwa lëglelëläna kwe këha ho bu hana tëbo liglitame. Ho bu kë home mogo nalë tëkle mogotlana, kë ho gli sle nane lële. Weye. Bu unaunalëme lale tafa lëgleme.²⁵ Ho bu ebë life mago iniwa wesibi glo lëglëna, na kë ho bu hel life mëta tëbo liglitana, kwe kë wesibi bume habëna mëgaitalemene? Hanane. Bu blawa glo lële.²⁶ Tokwafë, bo, Gotobë life mago ho, bo tako elulegona nigisime. Bo bobë ayabë na bubë enselbë klijiha, kë u lëglebë elulegona nigisime. Na ho li, onehobë naba li mëta bobë galibëme able loglomena na bome able lëglëna kwe tokwafë bo nigisina, bo mata kë home kofaya able nëgletelëme.²⁷ Bo some nëgali nanolëyo. So mago emëta kë tafa egelobë bu mana neme na Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë olë mana fata lëleme. Na bu kë olë mana hwi mololame.”

Jisasbë ato li wenianena fata tletle

²⁸ Jisas kë gali wagëgali tle. Na tokwafë tobali ita aona olë mëtlëbou na kwe Jisas, Pita, Jems Jonname nëno tle. Na tako fatini lufuwa tilekome, Gotome gëgali nalogolelëleme.²⁹ Bu Gotome mana gëgali tlelëlebëe, na bubë weniyane li wenianena mana fata tletle na bubë ëho melë tatiwamu fata tletle na feilawamu u tletle.³⁰ Na tlemalë ho lafatawa mëtletelo na bume gëgali mëtletelëlo. Kë tlemalë hobë weniji, Elaija na Moses.³¹ Na bu Gotobë elulegona fata mëtletelo. Na bu Jisasme, Jerusalem lifate mëta wesibi fata mëgletëbëme na bu gli lëglebëme na

ebë life kile lëglebëme kë galime gëgali mëtletlëlo. ³² Pita bume kë tafa tēglelēmēbē ho bu feilawa nilafale mētla na ni mētebēya. Na bu ni mago huhuju mētla na Jisasbē elulego, na bume kë mētlebilobē elulego, hwi motlotēma. ³³ Na tokwafe, kë tlemalē ho, Jisame kile mogotlome kofene kwe Pita gali tole, “O tisa, sebo eme tafa nēglabē, ebē lalowa. Sebo aomalē, aona afeteni tli lo gigliji nēglame. Li jubē lo, na li Elaijabē lo na li Mosesbē lo.” Pita bu yaya hoha gali tle na bu kë gali tēglebē gali lowene hana tletle. Bubē efalēbowa lēleguli tletle.

³⁴ Pita mana gëgali tlebē, na oloba mana tetujule na bume iniwa lamu totome. Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho uli memētla. ³⁵ Na Goto kë oloba kweli mana gëgali tle, “Ebē bobē nēba. Bo bume wafi aniji tole, bobē wege fa nalētatenēme. Sobo bubē gali aholokwanewa eglolome.” ³⁶ Kë gali wayawe tole, na bu Jisaswa tlibe. Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho, kë olēna, kë hwi motlomabē wesibi, ho flime hana gali motloma.

Jisas bu ahwane kë tēbo lotlebē nēbame sle totle

³⁷ Li olēna, Jisas na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho aomalēna, fatini mago kle mētēmalitaya. Na feilawa oneho Jisame alēgeme esune mētletla. ³⁸ Na ho li kë onehobē ku mago we tole, “Tisa, bo jume anisasana gali nolē, bobē nēba hwi naeglome. Bobē jowa nēba nēgeme! ³⁹ Ahwane bume itaita lalēkaklukēfētla na bu afēfleina mētkekēfe. Na kë ahwane bume lilina lalogotlewa na nēnafu bubē efalēbo elē mowelēbetle. Na këbē ahwane bubē ato tēbo lētakēfētla na bume hokweinawa hana kile logotleme. ⁴⁰ Na bo jubē lowene esogo mēglelētēyobē home anisasana yafe takune tломē, këbē ahwaneme hehē namēgletlame fene. Kwe bu hana hehē mētletla.”

⁴¹ Na Jisas metafū tētlatle, “Sobo oneho, sobo lowene sle hana elo. Sobo tēbo lowene eholo. Bo sobona li olē tafame tole hana nelē. Bo sobobē hobota ita fa nogotlēmēme tole hana nelē.” Na bolijayame gali tole, “Te! Jubē nēba ebelē elesutēna.”

⁴² Kë nēba Jisas belē loliwa tisi tle, na ahwane bume lifewa so telēkakle na life mēta tujetigo, na bume feilawa lili totle. Na Jisas

këbē ahwaneme anisasana kale tole na kë nēbame sle totle na bolijayame tlele. ^{43a} Na iniwa oneho klelego memētla, Gotobē tako afutuku hwi motlolame nēgeme.

Jisas, bubē glime ita gali tle

^{43b} Jisas kë togotlebē wesibime, oneho mana lowene mētlekēfēya, na Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē home gali tole. ⁴⁴ “Te, sobo aholo bo sle eto. Bo, Gotobē life mago ho, bu bome home yo moglomame.” ⁴⁵ Kwe bubē lowene esogo mēglelētlabē ho, këbē gali wayobē lowene hana mētletla. Goto, kë gali wayo bume ēho tēgētātēmeme nēgeme na bu kë gali wayo lowene sle jwa këme mētletla. Bu Jisame uli mētletlame nēgeme, na bu kë gali wayobēme takune jwa këme motlola.

Logouta ho yalēne

⁴⁶ Li olē na, bubē lowene esogo mēglelētlabē ho, blalo kofaya kofaya megali mētlelogwaya, “Semago, logouta home, ya tafa lēlene?” ⁴⁷ Na Jisas bubē lowene walowene tletēme. Kēme nēgeme bu nēba tokwēfo no tlele na bubē lime tlibe. ⁴⁸ Na bubē lowene esogo mēglelētlabē home gali tole, “Ho bome lowene lēgletenēna, na ebēha nēbame lēgaitalena, kwe bu bome laitanē. Na ho bu bome lēgaitanēna, bu bomewa nane laitanē. Weye, bome kë jine tēglēnēbē ayame laitale. Na ebē nēba fenene, ho somago atwati hoha metafa lēglena kwe kë ho logouta home tafa lēgletēyome.”

Ho some wame hana loglēyona, bu sobobē yabe

⁴⁹ Jon bu Jisame gali tole, “Tako Ho, sebo ho li mehwi latlola, ho jubē wenijina ahwane tēbo hobē ato mago hehē tletēme. Kwe ahwane kë hehē lēgletlebē ho bu sebona jume hana esogo nēglelēyome nēgeme, sebo bume këme fene lēkle totla.” ⁵⁰ Kwe Jisas gali tole, “Sobo këha home asa lēkle etlo. Ho some wame hana loglēyona, bu sobobē yabe.”

Samaria provinsbē li lifeku mago enēne, Jisas bu belē ligisime tole hana mētletla

⁵¹ Goto, Jisame heven lifekuwa kë no lēglelebē olē nounou lalēle. Kēme nēgeme, Jisas lowene fa sle totle, Jerusalem lifatewa

nalugujume. Na bu tuju. ⁵² Na bu fli home jine tlème, mogoutaya namèglame. Na bu motoutaya na Samaria provinsbè, lifeku tokwèfo elè mètèkakluja, Jisasbè wesibi sle namogotometlame. ⁵³ Kwe kè life mago oneho, Jisas bu belè ligisime tole hana mètletla, Jisas bu Jerusalem lifatewa tugujume nègeme. Bu melowene lamètla, “Bu sebona lotume tole hana lèletènawa na bu Jerusalem lifatebè tako lotu lowa kème lujū.” ⁵⁴ Na bubè lowene esogo mètletelobè ho, Jems na Jon, kè lifekubè onehobè lowene hwi motlometemo na Jisame takune motlolo, “Tako Ho, ju metole lalene, sebo Gotome takune nanoglolome, kè onehome heven life mago, ahoju tuku nalètèkaketèmeme, temu namègebèyame?” ⁵⁵ Kwe Jisas swaya tèkaketème na kèkale tlome. ⁵⁶ Na bu li lifekuwa mutuja.

Jisame esogome tole mèglabè enène

⁵⁷ Jisasna bubè lowene esogo mèglelètlabè hona, alège elè mutuja na ho li Jisame gali tlole, “Iniwa lifeku ju egujuna kwe bo jume nagi nèglagwime.” ⁵⁸ Kwe Jisas bume gali tlole, “Mègali bu ni mègebebè fuluju nane na fole mata ni tiji nane. Kwe, bo, Gotobè life mago ho kè nègebè, bo kwe ni nègebèbè lo hanane.” ⁵⁹ Na kwe Jisas li home gali tlole, “Ju bome nagi enènè.” Kwe kè ho gali tlole, “O tako ho, bo bobè ayame matèmatè mèta afina lalowa gwa nugujetlèmene na mana jume nagi nèleme?” ⁶⁰ Na Jisas bume gali tlole, “Gigli mèglabè ho, buwa, gigli mègebèya home lalowa matèmatè motoma. Kwe juwe, Goto onehobè eso home tafa lègletèmèbè gali tè etagutème.”

⁶¹ Na li ho Jisame gali tlole, “Tako ho, bo jume nagi nèglème, kwe bobè weife mago enèneme kaiyo afina lalowa nugujelimèmene?” ⁶² Na Jisas gali tlole, “Ho bu ihena yegu lèglena kwe bu miti nagi itaita hwi lokoukèfena kwe bu ihe yegu sle hana lèglelème. Na kè fenene, ho bome nagi lèglènèna kwe bu wesibina honame kè hune tèglebème lowene lèglekefètèmene, kwe kèha ho bu Goto onehobè eso home tafa lègletèmèbè wege hana fa logotleme.”

10

Jisas bu 72 home jine tèbelèkakème

¹ Tokwafe, Tako Ho Jisas, bu 72 home mata aniji tlome. Na bu tlemalè tlemalème jine tèbelèkakème, bume mogoutatla namèglame. Iniwa lifate na iniwa lifeku bu kè belème lugujume kè tole lèglebè, bu kè enèneme kè iniwa lifate na lifeku elème jine tèbelèkakème. ² Na bume wafle gali tlome, “Feilawa hi wesibi bu nuju mago wanigliji mèbe, kwe lebutako wege ho hana mètabèya, kè hi wesibi fa namogotlame. Kème nègeme sobo nuju bolijaya, Gotome, sagali elolo, bu wege home jine nalèglèmeme, bubè nuju mago hi wesibi fa namègètatlame.”

³ Na bume gali tlome, “Sobo eyeumo. Aholokwane elo. Bo some kè jine nèglèyobèye, sobo sipsip kleli nèbale, wame tabo amalebè ku mèta fene mètabe. ⁴ Sobo baliti musu o wesibi sisike musu o juba jibo asa ehoujo. Na some alègeme kè esune mèglèyobè onehome, tafana asa gègali elèlèmo. Weye. Sobo hokweinawa saeyeu. ⁵ Na sobo lowa ekaklujona, sobo kè lo mago onehome afina megali eglomome, ‘Sobo ebè lo mèta kè tafa egelobè lowenena sle elo.’ ⁶ Na tu taba ka ho, kè lo mèta tafa lèglena, kwe sobobè lowene sle gali bu mèta malèbetle. Kwe kèha ho, kè lo mèta tafa hana lèglena kwe sobobè lowene sle gali sobelè lukwaiji lèkeketèyome. ⁷ Sobo kè lo mèta fwa sani ni ebekefo. Li lo li lo asa elo. Na iniwa hi wesibi some kè lo mago kè mèglèkefèyobè sahi hi elo. Bo ebè galime fèyeme gali nelène? Ho wege lèglekèfena, kwe bubè wege wesibi lalowa glo lègleme. Na kè fenene, ho bu Gotobè wege, wege lègletlana, kwe bubè wesibi glo lègleme.

⁸ Sobo li lifatewa tuhu egelona na ho some bubè lowa no lèglèyona, kè hi wesibi some kè mèglèyobè, sahi elo. ⁹ Sobo kè life mago ato elili onehome sasle etomo. Na sobo gali metè saetatemò, ‘Goto bu sobobè eso home natafa lègletèyobè olè nounou lalèletèyo.’ ¹⁰ Na sobo li lifatewa tuhu egelona na kè life mago oneho some nèno hana mèglana, kwe sobo kè lifatebè alège mèta elibome na megali elèmome, ¹¹ ‘Sobobè lifate flèke sobobè jubame kè

lesili mëglebë sebo sosa nanotoma. Some melebotaneme nëgeme, ebë wesibi sobo kë egelobë wafi tëbo elito. Kwe sobo lowene sle elo, Goto bu sobobë eso home natafa lëgletëyobë olë nounou lalëletëyo, kwe sobo kë olë tole hana eletelo.’ ¹² Bo some gali nolëyo, Goto, iniwa onehobë gali aholokwane loglomebë olë na onehome fufu logotomebë olë fata lëglena, kwe bu ebë lifatebë onehome tako tëbo logotomeme kwe bu Sodom lifatebë onehome sogë tëbowa logotomeme.”

Jisas, bume lowene sle jwa enëneme, maninibo tletëme

¹³ Na Jisas ita gali tlome, “Sobo Korasin lifate mago oneho na sobo Betsaida lifate mago oneho, masiwafe, tokwafe tëbo wesibi somëta fata mëgletëyome. Èbame, bo sobobë ku mëta Gotobë afutukuna, klelegowa wesibi blëge blëge tëtätëyo, kwe sobobë tëbo lowene aholokwana ti hana elo. Ètani, bo Tair na Saidonbë onehome këha klelegowa wesibi hana blëge blëge tëtatemë. Kwe bo Tair na Saidonbë onehome, këha klelegowa wesibi blëge blëge nëgëtatëmëbë, kwe bu ètani anebo bubë tëbo lowene aholokwana wati mëglame fene na lale lowenewa esogo mëglelëlame fene. Na bu tëbo èho wafi gëgelo motomame fene na atikafa wafi ju mëglame fene, bu melëme lëlekuju mëtla, bubë tëbo lowene wahune mëtla. ¹⁴ Goto, iniwa onehobë gali kë aholokwane loglomebë olë na onehome kë fufu logotomebë olë fata lëglena, bu some tako tëbo lëgëtomeme kwe bu Tair na Saidon life mago onehome sogë tëbowa logotomeme. Sobo kë klelegowa wesibi hwi togglomome nëgeme kwe sobobë tëbo lowene aholokwana hana ti elo. ¹⁵ Na sobo Kaperneam life mago oneho, sobo melowene lalone, ‘Sebo lale enënemu nëgeme na Goto seme heven life elë nëno lëgleme.’ Weye. Hanane mu. Goto some tëbo lëgëtomeme na hel lifewa sike lëtëkakeme.”

¹⁶ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Oneho sobobë gali aholokwane sle lameletëyo bu mata bobë gali aholokwane sle mëgletëname. Na oneho some hehë lameletëyo bu bome mata hehë mëgletëname.

Na oneho bome hehë lamëletëna, bu bome kë jine tëglënebë ho, Gotome mata hehë lamletla.”

Jisas kë jine tëglëmebë 72 ho, ita loko mëtëkakija

¹⁷ Tokwafe, Jisas kë jine tëglëmebë 72 ho, fleflesuna loko mëtëkakija. Na bu gali mëtla, “O, tako ho, sebo jubë weniji fë tëtona, na ahwane bu sobobë gali aholokwane mëtle na lamëtlëbouwa.” ¹⁸ Na Jisas gali tlome, “Sobo melë tugulona, bo kwe, mehwi latelë, Satan heven lifate mago latitigowa, wawaine fene tle. ¹⁹ Aholokwane elo! Bo some afutuku wafi tlëyo. Na sobo sebobë wame ho, Satanbë afutuku boblo etatelome. Na sobo wame tabo taiju na mlawalë matawa lalowa asë egolome na iniwa wesibi bu some hana tëbo mëgëtomeme. ²⁰ Kwe ahwane, bu sobobë gali kë aholokwane mëgletëyobëme na kë mëtlëboubëme, asa fleflesu elo. Weye. Goto sobobë weniji bubë bogo mëta kë yahi tëgletëyobëme fwa fleflesu egelome.”

Jisas bu fleflesu latle na bubë bolijaya, Gotome gëgali tlelële

²¹ Kë nalëwa, Gotobë Amtëtomba, Jisasbë lowenebë fleflesu tëtatile. Na Jisas gali tle, “Aya, ju heven lifate magobë na ebë life magobë Tako Ho. Yaha fëyemene? Bo jume fleflesu nanëletë. Oneho bume fwa melowene lamëtla, ‘Sebo iniwa wesibi lowene sle nëletëma,’ kwe ju jubë afutuku bume èho tëtätëme. Kwe oneho bume fwa melowene lamëtla, ‘Sebo nëbale tokwetokwëha, sebobë lowene afluja lalëletëna, sebo iniwa wesibi lowene hana nëletëma,’ kwe ju jubë afutuku bume waolafa tëtätëme. O aya, ju jubë tolewa esogo elelële na ju melë eleme.” ²² Na Jisas bu ita gali tle, “Bobë aya bu iniwa afutuku na lowene bome watlënë. Iniwa ho bome bubë nëbame lowene sle hana mëletëna. Bolijaya buwa lowene lëletle. Na iniwa oneho, bolijayame lowene hana mletla. Bo bubë nëba na bo ayame lebotane nëtatëmebë, kë oneho buwa lowene mletla.”

²³ Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bume fwa tafa tlelëme, na bume swaya tletëme na bume fwa gali tlome, “Sobo lebutako lale wesibi wahwi tlomo, na sobo fleflesu egelome. ²⁴ Bo some gali nolëyo,

ëtani, lebutako Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho na lebutako life mago eso ho bu metole lamëtla, sobo kë hwi toglomobë wesibi, hwi moglomame fene, kwe bu hana hwi motloma, na bu metole lamëtla, sobo kë aholokwane tëgelobë gali, aholokwane mëglame fene, kwe bu aholokwane hana mëtla.”

Samaria lifate mago ho, bume kë wame toglobeë home taitale

²⁵ Gotobë galime okokwe toglomebë ho Jisas belë tisi tle, bume tëbo loweneme su nalogotleme fene. Na bu takune tlole, “Tisa! Bo habelë nëgelëmene, lale tafa unaunalëme fa nanogotlëme?” ²⁶ Na Jisas bume takune tlole, “Gotobë bogo mago gali habë gali lalane? Ju habë hwi laeolëne?” ²⁷ Na Gotobë galime okokwe toglomebë ho gali tafu tëtatlë, “Sobo tako Gotome anisasana tole eglételomemu. Lowenena, afutukuna, ini tolewa eglételomemu. Na jubë ato fene tole eletle, ju lime mata metole eglételeme.” ²⁸ Na Jisas bume gali tlole, “Ebë lalowa. Ju gali tafu sle latle. Ju melë eglëna, na ju lale tafa fa egotleme.”

²⁹ Kwe kë Gotobë galime okokwe toglomebë ho bu metole latletle, Jisas bume melowene nalëgletleme, “Lale lowenena hofe.” Këme nëgame bu Jisasme këme takune tlole, “Gotobë bogo mago gali, bobë fëye yabe home gali elane?” ³⁰ Na kwe Jisas metafu tëtatlë, “Ëbame, ho li, Jerusalem lifate kile tle na Jeriko lifatewa tëmatule. Bu tematulebëë na wameho alëgame ëho mëtla, na bu alëgelëme okli mëtelëkukiya na fa mototla na tëkle mototlabëë ëjeha gli lëleme. Na bubë ëho titika mëtletla na bubë iniwa wesibi mata glo mëtletla na mana bume alëge mëglëbo mëta lakilewa mëtëkaka na bu mëtlëbouja. ³¹ Na kë olë nawa, lotu lome kë wege lëglebë ho mata kë alëge elëme tëmatule. Kwe bu alëge mëglëbome kë lëgëbebë home hwi telokwakle na alëge mëglëbo elë sigli tëttagule na latugujuwa. ³² Na tokwafe, Livaibë afenëbo, lotu lo mëta kë wege lëglekefëbë, bu mata kë alëge elëme tëmatule na kë home hwi telokwakle, na lolime

hwime tuju tle na hwi tlole kwe bu mata sigli tëttagule na latugujuwa.

³³ Kwe Samaria lifate mago ho li,* bu mata nagi tëmatule. Na bu kë home hwi telokwakle, na bume tako masiwamu metletle. ³⁴ Na bu loliwa tuju tle, na bu wain taba liji tu, welë tuna, bubë juba këna swa totometle na kë juba, ëho kaka tabona lalei totometle. Na bume huju tole na bubë donki kleli amlebo matawa gwa towetle. Na bume oneho këme ni mëtëbekefëyabë lowa tlelule, na bume ululu sle latotle. ³⁵ Na li olëna, bu tële baliti kë ni lo bolijaya home tlële na gali tlole, “Ju ebë balitina, ebë home këna satafa elelële. Na jubë baliti, bume tafa eglëlëlebëme, sike eglëna, kwe tokwafe bo nigisina, bo kofaya baliti jume nëglëme.”

³⁶ Na Jisas kë Gotobë galime okokwe toglomebë home takune tlole, “Ju habë lowene lalene? Wame ho kë tëkle mototlabë hobë yabe yalëmune?” ³⁷ Na bu gali tle, “Ebë ho bume kë masiwa lëgletlebë na kë lëgaitalebë, ebë bubë yabemu.” Na Jisas bume gali tlole, “Ju ejume na kë ho fene laitale ju melë eglëme.”

Jisas Marta nabë, Maria nabë lo mëta tafa tle

³⁸ Jisasna bubë lowene esogo mëglëlëtlabë hona Jerusalem lifatewa mutujabë na li lifekuwa fwa mutula. Na kë lifeku mago mëse, bubë weniji Marta, Jisasme bubë lowa no tlële. ³⁹ Martabë bolijamobë weniji Maria. Maria, bu Jisasbë elebo lime tafa tletle na bubë gali mana aholokwane tlokwefle. ⁴⁰ Kwe Marta bubë hi wesibi kësle totomebë wegeme tutune tlekefe na Mariame tëbo lowene fa tëtatë. Na bu këme Jisas belë tuju na gali tlole, “O tako ho, bobë keinëba bome wakile etanë iniwa wege bowa no tlë. Ju këme lowene jwa fëyeme elene? Ju bume gali eolë! Bome egaitanë naegleme.” ⁴¹ Kwe Jisas bume gali tolë, “O, Marta, Marta. Ju feilawa wesibime fëyeme tutune elene? ⁴² Maria bu bona kë tafa nëgelobë na kë gëgali nëgelobë wesibi, ebë lale wesibimufe. Këme nëgame sebo ebë lale wesibime bume hana lëkle nëgetayame. Ju ebë wesibime fwa lowene eglételeme.”

* **10:33** Israelbë afenëboni bu Samaria life mago enëneme yonane hana mëtlelogwaya.

11

Jisas, Gotome gëgali mëglëlä lowenebëme okokwe tlome

¹ Li olëna, Jisas Gotome gëgali tlelële. Bu Gotome wagëgali tlelële na bubë lowene esogo tlelëlebë ho li, bume megali tlole, “O tako ho, ju seme Gotome gëgali nëglëläbë lowenebëme okokwe enona, ëbame Jon bubë lowene esogo mëglëläbë home fene okokwe tlome.” ² Na Jisas bume megali tlome, “Sobo Gotome gëgali eglëläona, kwe megali eglolome.

‘O, Aya, iniwa oneho bu megali samëla,
“Ju lalemu.”

Sebo metole nanëla,
ju onehobë eso home tafa egletë nabëme
esitëna.

³ Iniwa olë, ju seme hi wesibi
kë olë niwiwa saelëkefëna.

⁴ Ju sobobë tëbo lowene aholokwana sati
eletëna,
fli enëne seme tëbo lowene kë
mëgletë nabë lowene
aholokwana fene ti nëletëma.
Ju seme su mëgëtanabë wesibi elë asa
hwiwa enona.”

⁵ Na Jisas bume ita gali tlome, “So mago ho li bu yabena nëgena, na bu klabë kuna bubë yabebë lowa lujuna na gali loglolena, ‘Ju bome hi wesibi eglë nëme. ⁶ Bobë yabe kakë mago walisi na bo nëglëläbë hi wesibi hanane.’ ⁷ Na bubë yabe bume lo mago megali lëgelubaklena, ‘Ju bome asa sosalë etanë. Ino watiji nelë, na bu bobë nëbale labuku mëta wani mebëya. Bo huju hana nëgelëme na jume hi wesibi hana nëglëme.’ Na sobo fëye lowene lalone, kë ho bu habelë lëglëmene? ⁸ Bo some gali nolëyo, sobo aholokwane elo, kë ho ebë lo bolijayabë yabemu, kwe bu hana huju lële na bume hi wesibi hana lëläle. Kwe bubë yabe itaita takune lëgelulukwakleme nëgëme na hana kile lotle, na bu këme huju lëglëme na iniwa wesibi bubë yabe kë tole lëgletë mebë mana nalëglëläme. ⁹ Bo some gali nolëyo, sobo Gotome wesibime takune elokweflome na bu some wesibi lëglëyome. Sobo wesibi hohwi etakefëtelome kwe sobo hwi eglolome. Sobo inome këke elekefëtelome na Goto some ino tika lëgëtatëyome. ¹⁰ Iniwa oneho Gotome wesibime takune moglokweflana,

kwe bu wesibi glo mëglame. Na iniwa oneho wesibi hohwi mëtakefëtelome kwe bu hwi moglomame. Na iniwa oneho inome këke mëglekefëyana kwe Goto bume ino tika lëgëtatëmeme.

¹¹ So mogo ho li nëbana lëtabe na kë nëba bolijayame mome takune loglolena, kwe bolijaya bume waiye lëglëlemene? Weye. Hanane mu. ¹² Na bu bolijayame kame takune loglolena, kwe bolijaya bume mlawalë lëglëlemene? Weye. Hanane mu. ¹³ Sobo tëbo lowene itaita esogo elelekeflo kwe sobo lale wesibi sobobë nëbaleme itaita elëkefëmo. Këme nëgëme sobo melowene eglomemu, ‘Sobobë aya heven life mëta kë tafa lëglëbë, bu metole lalële, oneho bume kë takune moglolabë, bubë Amtëtomba, bume lëglëmeme.’”

Bu megali lamëtla, “Jisas Belsebulna wege melo”

¹⁴ Jisas gali mumu tabo hobë ato mago ahwane hehë tletle. Ahwane wafi kile totle na kë ho mana gëgali tle. Na iniwa oneho hwi motlola na klelego memëtletla. ¹⁵⁻¹⁶ Kwe fli metole lamëtla, Jisame su namogotlame, na bume këme takune motlola, “Jisas ju klelegowa wesibi li lebotane etatëna. Sebo jume melowene nanëgletëyome, ‘Gotobë afutuku ju mëta lëbetëfe.’” Na fli ho blalo megali mëtla, “Bu, tëbo alibahobë eso ho, Belsebulbë, afutukuna ahwane këna hehë lëlekefëtelome.” (Belsebulbë li weniji Satan). ¹⁷ Kwe Jisas bubë lowene wahwi tlotëme na bume wafle galina gali tlome, “Li lifate mago enëne, bu bwa bwa lowene mëta tafa mëglana na momogli mëgëtayana kwe bu blalo tafa sle hana mëglame. Na weife mago enëne blalo momogli mëgëtayana kwe bu iniwa tëbo miglitayame. ¹⁸ Na Satanbë ilawa mago alibaho, bu bwa bwa lowene mëta tafa mëglana na momogli mëgëtayana kwe bu afutuku mëglamene? Weye. Bu tëbo miglitayame. Bo walowene nelë, sobo bome melowene laletëna, ‘Bu ahwaneme Belsebulbë afutukuna hehë lëletëme.’ ¹⁹ Kwe ebë nëgali nëgebë, Belsebul bome lalaitanë na bo ahwane tëbo kë hehë nëgletë mebë, kwe sobobë lowene esogo mëglëläbë home ya laitamene, ahwane kë hehë mëgletë nabë? Belsebul

bu laitamene? Sobobë weife mago enëne bu some melebotane mëtatëyome, sobobë lowene tëbo. ²⁰ Kwe bo ahwane Gotobë afutukuna hehë nêgletëmëna kwe sobo këme lowene elome, Goto bu sobobë eso home watafa lëletëyo.

²¹ Afutuku tabo ho bu wame home boblo wesibi glo lëglëna na bubë lo mëta këna mana sei sle lëglëlena kwe bubë iniwa wesibi mëgëbetle sle mëgleme. ²² Kwe li tako afutuku tabo ho, bu kë tokwëfo afutuku home wameme ligisi tlena na bume wame loglolenana na bume boblo logotlena kwe bu kë hobë wame home boblo wesibi bume kë afutuku mëglelëlebë wesibi glo lëgletleme. Na bu kë hobë iniwa wesibi ho flime sa lëtagutëmeme.

²³ Oneho bome yabe hana mëglënnana, bu bome wame moglonabë enëne. Na ho bome onehome loloko nêgëtëbëme hana mëgaitanana kwe bu onehome lëlakwanena sisile lamotoma.”

Ahwane tëbo ita tisi tle

²⁴ Jisas gali tle, “Ahwane tëbo home kile logotlena, kwe kë ahwane, lagu lifewa tuju, tafa labume hohwi nalugutame, haha tafu logotlebëme. Kwe haha tafu life hwi hana loglolenana kwe bu këme gali lële, ‘Bo ëbame kë tafa tēgëlëbë lowa ita nuguwime.’

²⁵ Na ita lujū na lo mehwi lolole, bu wasle motlafe. ²⁶ Këme nêgëme, bu lujū na tobali ita tële yaife tabo ahwane nëno lule. Na bu mëkakluja na këme tafa mla. Èbame kwe kë ho bu sogë tëbowa tètabe kwe tokwafe bu tëbomu lètabe.”

Fëye enëne fleflesu mëglamene

²⁷ Jisas lebutako onehome gali të tētātëme na mëse li, kë onehobë mago bume anisasana gali tlole, “Jume kë fu tëgetabë mëse na maba kë hi tēgletëbë mëse, bu fleflesu matle.” ²⁸ Kwe Jisas gali tle, “Weye. Oneho bu Gotobë gali aholokwane mëglabë na esogo mëglelëlabë bu kwe fleflesu mëglame.”

Fli oneho Jisame gali motlola, “Ju seme klelegowa wesibi li lebotane etatëna”

²⁹ Lebutako oneho bu Jisame loko motkweitlabë, na bume gali tlole, “Oneho kë nalë kë mëtëtabëyabë bu tëbo oneho mu. Bu bome takune motlona, ‘Ju Gotobë

afutukuna, klelegowa wesibi li lebotane etatëna, sebo melowene nanëglame, “Ju Gotobë wege fa etatle.” Kwe bu klelegowa wesibi li hana hwi moglolame. Bu jowa wesibiwa hwi moglolame. Wesibi Joname kë fata tēgletlebë wesibiwa hwi moglolame.

³⁰ Ètani, Jona bu mo imo mëta aona olë tafa tle na mana mo imo mago huju tle na Ninive lifate mago onehome gali mana të tutatëme. Na Goto, kë klelegowa wesibina, Ninive lifate mago onehome, melebotane latëtātëme, Goto Joname jine tletëme. Na Jona fenene, bo, Gotobë life mago ho, bo tokwafe, onehome ebë nalë kë mëgëtabëyabë, klelegowa wesibi lebotane nêgëtatëmëme, melowene namëglame, ‘Goto bome jine tlënë.’ ³¹ Goto, iniwa onehobë gali kë aholokwane loglomebë olë na onehome kë fufu logotomebë olëna, nêgemowe life magobë eso mëse, bu huju egleme, na ebë nalë kë mëgëtabëyabë onehobë tëbo loweneme gëgali egletëmeme. Bu bubë tëbo lowene këme gali egletëmeme. Ètani kë eso mëse bu kakë lifatemu tafa tuglebë kwe bubë life kile totle na eso ho Solomon belë tisi. Na bubë lalë lowene gali gëgali tlelë na aholo bo tētagutle. Kwe ho li somëta kë tafa lëglebë bubë lowene takomu kwe Solomonbë lowene melëha kwe sobo kë tako lowene hobë gali aholokwane hana elolo. ³² Goto, iniwa onehobë gali kë aholokwane loglomebë olë na onehome kë fufu logotomebë olëna, Ninive lifate mago oneho bu huju mëglame, na ebë nalë kë mëgëtabëyabë onehobë tëbo lowene gëgali mëgletëmame. Bu bubë tëbo lowene këme gëgali mëgletëmame. Kë Ninive lifate mago oneho, bu Jonabë gali aholokwane motlolame nêgëme na bubë tëbo lowene aholokwana këme ti mëtla. Kwe ho li somëta kë tafa lëglebë, bubë lowene takomu kwe Jonabë lowene bu melëha kwe sobo kë tako lowene hobë gali aholokwane hana elolo na esogo hana elelëtelo.”

Jubë naba bu lamo fenene

³³ Na Jisas ita gali tle, “Oneho bu lamo fiji mëtaya na ëho hana mëgëtayame o isekuna hana lamu mëgëtayame. Weye. Bu masei mëta gwa mëtayame. Na oneho lowa mëkaklijana, bubë elulego hwi

namoglyame. ³⁴ Jubë naba lamo fenene. Jubë naba lalowa nëgena kwe jubë lowene mago lowene elulego lëgëbetëme na iniwa ato mëta elulego lëgëbetëmemu. Kwe jubë naba tëbo nëgena, kwe jubë lowene mago lowene kilego lëgëbetëme. ³⁵ Sobo ululu sle këme egelome. Elulego ju mëta kë lëgelubetëbë asa kilego malëletë. ³⁶ Jubë iniwa lowene elulegowa lelubetëna na kilego hana lelubetëna, kwe jubë iniwa lowenebë olëha lelubetëme, lamo elulegoha u eglatëme.”

Farisi ho na Gotobë galime okokwe moglomabë ho bu tëbo lowene esogo mëtlelekefla

³⁷ Jisas gali watë têtatëme, na Farisi ho Jisame gali tlole, buna hi namëgelome. Na Jisas kë hobë lowa təkaklutle na tafa tle, hi namëgelome. ³⁸ Na kë Farisi ho bu Jisame mehwi tlole, bu hime tafa tle kwe bu toba tu afina swa hana totome, Gotobë wegeho Moses fene gali tle. Na bu klelego metletle. ³⁹ Kwe Jisas bume gali tlole, “Sobo Farisi ho, sobo kabona blete ëhou ato elë fwa swa etokefëmo jubë ato fene swa etole. Kwe waholo kë nëgelujebë bu memelë tetëbo wesibi sosolo lameluletëyo. Sobo kë wesibi hana sle etomo. ⁴⁰ Sobo yaya enëne. Ho bu matawa atowa nane blëge blëge totle. Weye. Bu matawa atona waholona mata iniwa blëge blëge totome. ⁴¹ Kwe wesibi, blete ëhou na kabo mëta kë mëgelubebë, sobo wesibi jwa enëneme elëmo, bume egaitamo naegelome. Sobo melë egelona kwe sobobë iniwa wesibi, Gotobë naba li mëta lalowamu mëgëbetëyome.

⁴² Sobo Farisi ho, sobo hai! Sobo tëbo eglitome! Sobo memelë inilu welujuwa welujuwa lalei egotokwefomome na welujuwa mëta gwa etlome na jowa leitabo Gotome elëkeflome. Kwe sobo lale lowenebë na Gotome tole egletelobë aholokwana ti lalekefo. Sobo kë lale lowenebë esogo sle eglelëlona na fli lale lowenebë aholokwana ti jwa egelona kwe sobo lale oneho etabome.

⁴³ Sobo Farisi ho, sobo hai! Sobo tëbo eglitome! Sobo lotu lome tafa egelona, sobo metole lalo, onehobë naba li mëta, eso hobë tafa labume tafa egelome. Na sobo oneho këme kë tafa mëglabë lifeku mëta

asë egelona, sobo metole lalo, oneho some megali namëglëyome, ‘O letitabo ho. Lale kliji.’

⁴⁴ Sobo hai! Sobo tëbo eglitome! Sobo matëmatë fenene këha meëho lalo. Oneho lowene jwa, na meweniji lamla, ebë lale lifewa, na bu matëmatë matawa measë mogolame na bu Gotobë naba lime tëbowa mëgëtabëyame. Na sobo kë matëmatë fenene. Oneho bu sobobë tëbo lowene hwi hana moglëtëyome na meweniji namëglame, sobo lale enëne.”

⁴⁵ Na Gotobë galime okokwe toglomebë ho, bu Jisasbë gali aholokwane tle na bume gali tlole, “Tisa, ju kë gali Farisi home gali eglomebë kwe ju seme mata gëglë lalëlëna.” ⁴⁶ Na Jisas gali tle, “Sobo Gotobë gali okokwe eglomobë ho. Sobo hai! Sobo tëbo eglitome! Sobo onehome lebutako tafa sle gali okokwe elokwefomo, esogo namëglelëmame, kwe sobo, kë gali esogo mëglelëmabëme, egaitamo hana elo na këbëna bume hobota gwa etatemo.

⁴⁷ Sobo hai! Sobo tëbo eglitome! Sobobë bisemlenino bu Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë home wamena tètëkle mëtëtakëfëya. Na sobo kë hobë matëmatë negli etokwefëmetemo. ⁴⁸ Sobo matëmatë negli lakalena, onehome melebotane etatemo, sobobë bisemlenibë lakaleme helawawa laletemo. Bu Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë home wamena tètëkle lamëtëtakëfëya.

⁴⁹ Goto këbë hwi tlole na bubë lale lowenena megali tle, ‘Bo bobë lowene mago gali të motokweflabë home na bobë gali tëme jine mëglëmabë home jine nëglëmëme, na bu flime wame ijiwa moglomame na flime mogo nalë tètëkle mëtayame.’ ⁵⁰ Ètanimu na mana ekë lëbe bu Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë home mogo nalë tètëkle mëtëtagijayame nëgeme, na Goto, bu ebë olëna kë mëtabëyabë onehome këme tëbo logotomeme. ⁵¹ Bu Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë home mogo nalë tètëkle lamëtëtagijaya. Bu ètani Abel mëta afina oto mutula, na flime mata mogo nalë tètëkle lamëtëtagijaya na Sekaraia belë mana fwa təkaki na bume mata mogo nalë tēkle mototla. Sekaraia bu, Gotome, wesibi

kë mëta ahojume ahojume melekefëtlabë masei jelë, na Gotobë lo jelë, kë afloko mëta tètabe na bume mana mogo nalë tëkle motlola. Na bo some gali nolëyo, ëtanifu oneho bu Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë home mogo nalë tètëkle mëtëtagijayame nëgeme, na Goto bu ebë olëna kë mëtabëyabë onehome, këme tëbo logotomeme.

⁵² Sobo Gotobë galime okokwe eglomobë ho. Sobo hai! Sobo tëbo eglitome! Sobo, Gotome kë lowene mëgletlabë lobë inoha tei tiji elo. Na sobowa kë ino hana tika etlome na hana ekaklujome, Gotobë lowene nafa egëtatelobëme. Hanane. Na oneho bu kë lowa mëkaklujame fene, Gotobë lale lowene fa namogotlame kwe sobo lëkleha latokwefomo.”

⁵³ Na kwe Jisas kë lo mago toho tëkake. Na tokwafe Gotobë galime okokwe moglomabë ho na Farisi ho bume tëbojiwamu lamëtletla na memelë tëtakunebëme takune motlola. ⁵⁴ Bume melëme fene sosogëna motlola, tëbo galina tafu lëtatëme nawa na bume mana enisusu mletlame na mogo nalë mana tëkle motlame.

12

Sobo Farisi hobë sosogëna lowenebëme ululu sle saelo

¹ Feilawa onehomu loko mëtletlëya. Na bu ke mëtlame nëgeme na fli onehome jubame fëfe fëfëha mëtletlogwaya. Na Jisas bubë lowene esogo mëgletlabë home afina gali të tëtatëme, “Sobo Farisi hobë bletë nage sëse wesibime ululu sle saelo. Bo kë gali nëgelëbëye, bubë sosogëna lowenebëme gali nelë. Bubë sosogëna lowenebë, sobobë lowene mëta takowa lëbetëyolime. Bo këme gali nelë, sobo ululu sle saelo. ² Iniwa wesibi oneho ëho kë motomabë, kwe Goto olafa lotometëmeme na oneho bu hwi molomame. ³ Na iniwa gali sobo hwelutuwa kë gëgali egelobë, kwe tokwafe ho li kë gali lifeku mëta onehobë aholo li mëta të logotleme.”

Sobo Gotome fwa sauli eletelo

⁴ Na Jisas ita gali tlome, “O bobë yabenino, bo some gali nolëyo. Sobo home asa uli eletemo. Weye. Ho some mogo nalë

tëke mëglëyome kwe bu some ita hana tëbo mëgëtome. ⁵ Bo some megali sle nëlëyo. Sobo Gotome fwa uli eglitelome. Goto bu lalowa, home mogo nalë tëbo logotleme na bubë afutukuna kë home hel lifewa lalowa tuku lëgleme. Ho kwe melë hana mogotlame. Bo some gali sle nëlëyo, sobo Gotome fwa uli eglitelomemu.

⁶ Fli tokwëtokwë fole, ho melowene lamla, ebë lale wesibi nane, ebë tëboha wesibi tekwe nëge. Kwe, Goto bu kë tokwëtokwë foleme aholokwana hana ti lëletëme. Bu tafa lëlelëme na ululu sle lalotome. ⁷ Na habenuju eslehuba tabëi sobobë kë nëgebë Goto walowene sle lëletëme na iniwa wesibi mata walowene sle lëletëme. Këme nëgeme bo some gali nolëyo, iniwa wesibi some kë fata mëgletëyobë, sobo uli asa eletemo. Sobo walowene elo, tokwëtokwë fole bu tokwëfo wesibiha kwe Goto bu kë foleme mana tafa lëlelëme na ululu sle lalotome. Kwe sobowe, sobo tako wesibi na Goto bu some tako tolemu lalëletëyo na itaita metafa lëglelëkefëyome.”

Sobo megali egelobëme asa able elo, “Sebo Jisame lowene sle nëgletlabë oneho”

⁸ Na Jisas ita gali tle, “Bo some gali nolëyo, ho bu onehome megali loglomëna, ‘Bo Jisame lowene sle nëgletelëbë ho.’ Kwe bo, Gotobë life mago ho, bo Gotobë enselbë li mëta megali noglomëme, ‘Bu bome lowene sle lëgletenëbë ho.’ ⁹ Na ho bu onehobë naba li mëta bome lowene lëgletenëbëme able lëglëna, kwe tokwafe bo Gotobë enselbë li mëta kë home kofaya able nëgletelëme.

¹⁰ Ho bu bome, Gotobë life mago home tëbo gali loglonëna kwe Goto bubë kë tëbo lowene aholokwana ti lëgletleme. Kwe ho bu Gotobë Amtëtombame klëë gali loglolëna, kwe Goto bubë tëbo lowene aholokwana hana ti lëgletlememu.

¹¹ Bu some lotu lowa sobobë tëbo lowene gëgalime mëglelujona. O gavman ho o tatakoto letitabo ho belë sobobë tëbo lowene gëgalime mëglelujona, kwe sobo këme metutune asa elo, ‘Sebo bubë gali habë tafu nëtatëmamene? Sebo habë gali nëglamene?’ Weye. ¹² Kë olëna, Gotobë Amtëtomba, sobo bume këna tafu egëtatëmobë gali lebotane lëgëtatëyome.”

Baliti musuna hobë waflë gali

¹³ Na ho li, kë feilawa onehona mëtëtabëya na bu Jisame gali tlole, “Tisa, bobë aya wagli lële na bo metole nanelë, ju afame gali elole, iniwa wesibi aya kë hune lëglebë, fulelë lëleme na fli bome lëläne.” ¹⁴ Kwe Jisas bume gali tlole, “Ju bome kë galime fëyeme gali enonëne? Ho bome gali aholokwane moglomabë home hana aniji motlona, na bo kë wesibi some hana sa nëgëtatëyome. Weye. Hanane.” ¹⁵ Na bu onehome megali tlome, “Sobo ululu sle saelo, feilawa wesibi mëmaune eglëmolime. Sobo feilawa wesibina nëgebë kwe kë wesibi kwe some lale tafame hana mëgaitomemu.”

¹⁶ Na Jisas waflë galime gali tlome, “Baliti musuna hobë nuju mëta, feilawa hi wesibi mëbekefëtle. ¹⁷ Na kwe kë ho melowene tle, ‘Bobë hi wesibi loloko lo wake melefe na bo li lo hanane, bobë fli hi wesibi këme gogwa nanëgelëme. Bo habelë nëgelëmene?’ ¹⁸ Na bu gali tle, ‘Ai, ta bo melë nëgelëme. Bobë hëno tokwëtkwë hi wesibi loloko lo yayei notomeme na fli tatako wesibi loloko lo gigliji nelëme na bobë hi wesibi na fli wesibi kë mëta loloko nanëgëtëme. ¹⁹ Na bo bowa melowene nelëme, ‘Bo feilawa wesibina hofe. Bobë lale wesibi feilawa tlibutu niji mëbetenëfe. Ta bo tafawa manelë. Bo tafawa nëlekefëme na flelesuna hi nëlekefëme.’” ²⁰ Kwe Goto bume megali latlole, ‘Ju yaya homu. Ebë klabëna ju gli egleme. Na iniwa wesibi ju kë loloko egëtabë yalë glo lëgletëmene?’” ²¹ Na Jisas gali tle, “Na wesibi kë home fenene fata tletle, ho li Gotome lowene hana lëgletlona na bubë feilawa lalale wesibi loloko loloko lëgëтана, na kë wesibina fli onehome lëgaitame jwa lëglona kwe këha lakale Gotobë naba lime sle hana lëletle.”

Sobo tutune asa elo. Goto bubë nëbaleme tafa sle lëglëmeme

²² Na kwe Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Sobo ebë galibë lowene sle eletelo. Na sobobë tafa lale lëgëbetëyobëme tutune asa elo na megali asa elo, ‘Sebo fëye wesibi hi nëglamene? Sebo ëho hamago glo nëglamene?’” ²³ Hi wesibi na ëho bu some lale tafame hana mëgaitome. Jubë lale tafa ebë tako wesibi,

kwe hi wesibi ebë tokwëfo wesibi. Na jubë ato ebë tako wesibi, kwe ëho ebë tokwëfo wesibi. ²⁴ Sobo abagou foleme lowene eletemo. Bu hi wesibi hana tobalo mële na bu hi wesibi loloko hana mëta. Na bu hi wesibi loloko lo hanane. Kwe Goto bume hi wesibi lëläkefëme. Kë fole kwe bu tokwëfo wesibiha kwe sobo oneho tako wesibimu na Goto bu some mata hi wesibi lëglëyome. ²⁵ Na ho bu ebë life mëta kë tafa lëglebë olëme tutune lëglona kwe bubë olë lalowa kikli lëgetokwaklemene? Weye. Hanane mu. ²⁶ Sobo ebëha tokwëfo wesibi melë hana eglona kwe sobo fli wesibime blawa fëyeme tutune elone?

²⁷ Sobo lale ti tahweji lowene eletemo. Bu habëtabo foke melene? Bu këkë hana mëgleme na bubë negli wesibi hana susu motomeme. Kwe bo some gali nolëyo, ëtani eso ho Solomon bu lale lale negli wesibi gëgelo totokwefëme. Kwe bubë negli wesibi bu kwe sogë lalowaha, kwe lale ti tahweji bu lalemu mëbe. ²⁸ Sobo lifeku mago agosaba tahwejime lowene eletemo. Lifeku mago agosaba tahweji lifekume ëje kë foke mëglebë, ho uniji wege mëglame na ahoju fiji mëtayame. Kwe Goto bu këha lifeku mago agosaba tahwejime negli sle lalotokwefëme. Këme nëgeme sobo lowene sle egletelome, Goto some mata ëhona negli lëgëto. Sobo Gotome tokwëfo lowene slewa laletelo. ²⁹ Goto some tafa lëglëyome. Këme nëgeme sobo hi wesibime metutune asa elo. Sebo fëye wesibi hi nëglamene o sebo fëye tu hi nëglamene? ³⁰ Gotome lowene jwa mëgletlabë oneho bu kë wesibime feilawa tutune melekefëya. Kwe iniwa wesibi sobo kë tutune egletemobë, sobobë blijaya këbëme walowene lëletëyo. ³¹ Sobo wesibime tutune asa elo. Weye. Sobo Gotome fwa melowene eglekefëtelome, ‘Bu sobobë eso ho lëtabetënafe, na bubë tolewa esogo eglelëtelobëme lowene elome. Na kwe bu hi wesibina ëhona some mata lëglëkefëyome.’”

Sobo heven life mëta wesibi loloko egëto

³² “Sobo bobë enëne tële. Bo some kë tafa nëglelëyobë, ho sipsip kleli fene lëläme. Sobo uli asa elo. Sobobë blijaya bu wafi gali tle, bu sobobë eso home

tafa lëgletëyome na sobo buna eso hoha onehome tafa elelëmome. ³³ Sobobë iniwa wesibi balitina hihijika elome. Na kë baliti glo elome na wesibi jwa onehome aitamome. Sobo melë egelona, kwe sobo unaunalëme tafa wesibi glo egelome, na sobo heven life mëta lale wesibi loloko egotome. Tokwafe sobo heven life mëta këha wesibi hwi eglomome. Heven life mago wesibi, flawei hana mëgleme. Na ho toklime glo hana mëglame, na lahwë hana sisile mogotomeme na gu hana mëglelëme. ³⁴ Sobobë wesibi fëye mëta mëbetëyowe, sobobë lowene mata kë mëta lugubetëyome.”

Lale wege enëne bu sagli melëlame na walena satafa mla

³⁵ “Sobo iniwa wesibi sagli elëlome na walena satafa elo. Sobo ëho gëgelo etomome na lamo fifiji etomome na këna tafa elome. ³⁶ Sobo këha metafa egelome, ho bubë eso home, bubë tako salë mago ligisibëme fene hwi mletla. Bubë eso ho bu ino mëta këke lëglena kwe bu hokweinawa tika mëtatlame. ³⁷ Na bu ligisina na mehwi lëglena, bubë wege ho bu ni hana mëgebëyana, kwe kë wege ho bu fleflesu matla. Bo some nëgali gali nanolëyo, kë eso ho bu wege ëho gëgelo lotomeme, na bubë wege home gali lolomeme, ‘Masei mëta tafa elome.’ Na buwa hi wesibi bume lëlëmeme. ³⁸ Na bu klabë kuna o fole olëna ligisina na mehwi lëglena, bubë wege ho bu ni hana mëgebëyana, kwe kë wege ho bu fleflesu matla.

³⁹ Sobo ebë wesibi lowene sle elete-mome. Ho bu tokli ho ligisibë olë lowene lëgletlana, kwe bu kë tokli home lëkle logotleme na bu lowa hana lëkaklume. ⁴⁰ Sobo mata sagli elëlome na mana walena satafa elo. Bo këna nigisibë olë sobo lowene hana eletelo. Sobo melowene jwa elome, ‘Bu ebë olëna hana ligisime, kwe bo, Gotobë life mago ho, kë olëna mana nigisime.’”

Ebë lale wege hobë na tëbo wege hobë waflë gali

⁴¹ Pita Jisame metakune tlole, “Tako Ho, ebë waflë gali ju seme fwa gali enonane o iniwa onehoname gali elome?” ⁴² Na bu gali tafu tëtatile, “Bo iniwa lale wege kë fa

mogotlabë na lale lowenena kë mëtabëyabë wege home gali nëlëyo. Eso ho bu këha lale wege home meaniji loglome, bubë fli wege home tafa nalëglelëmeme na hi wesibi bume nalëglëmeme, eso ho kë gali toglolebë olë mëta. ⁴³ Eso ho ligisina na bubë wege home mehwi loglolenana, bubë lale wege mana fa lotokwefëtlefe. Kwe kë wege ho bu fleflesu malële. ⁴⁴ Bo some nëgali nanëlëyo. Eso ho bu këha lale wege home meaniji lëglëyome, bubë iniwa wesibi tafa nalëglelëmetleme. ⁴⁵ Kwe kë wege ho bu melowene lëglena, ‘Bobë eso ho hokweinawa hana ligisimefe,’ na bu fli wege onehome tëtëke lëglena, na bu feilawa hi wesibi na biaha wesibi hi lëglena, ⁴⁶ na kwe bubë eso ho ligisibë olë lowene sle jwa lëletleme na bu lili sloslowa lëleme na bubë eso ho mana lisime. Na bu kë wege home latëbowamu logotleme, na Gotome lowene sle jwa kë mëgletlabë enëne belë jine lelëkakleme.

⁴⁷ Wege ho bu bubë eso hobë tole lowene lëgletlana kwe bu sagli hana lëgletlana na bubë eso hobë tole hana esogo lëglelëtlena kwe bubë eso ho bume anisasanamu feilawamu lola lëgëbetëfaleme. ⁴⁸ Kwe wegeho bubë eso hobë kë tole lëgletlebë lowene, lowene sle hana lëgletlana na bu wege sle jwa lëleme kwe bubë eso ho bume tokwëfo tëklewa loglotleme. Goto onehome feilawa lowene lëglëmema kwe tokwafe bume takune loglomeme, ‘Bo some kë tëglëyobë lowenena, feilawa wege fa totlone?’”

Jisas onehome fufu nalogotomeme këme ligisime

⁴⁹ Jisas ita gali tle, “Bo kë nigisibëye, bo Gotobë wame ahojuha ebë lifekuwa tuku nanëgelëme nisi, iniwa tëbo lowene na tëbo wesibi temu namëgleme. Na bo metole nanelë, Gotobë wame bume ahojuha hokweinawa u nalëgletleme. ⁵⁰ Tokwafe feilawa elili na gli bome lamu lëgëtanëme, tu mëta home fene baptais melëlëma na bo tako tutune këme nelë. Bo metole nanelë, kë wesibi bome kë fata lëgletenëbë bu hokweinawa tli nalëkaketenëme. ⁵¹ Sobo bome melowene laletëname, ‘Bo ebë lifeku mago wame sleme tisine?’ Weye. Hanane mu.

Bo kë tigrisibë, onehome fu nanogotomëme tisi. Oneho bu bobë gali aholokwane mëglana na fu fu mlame. Fli bobë gali lowene sle mletlabë na fli bobë gali lowene sle hana mletlabë. ⁵² Ebë olëna na tokwafe, tobalimalë ilawa mago ho jowa lo mëta kë tafa mëglabë, bu bobë lowene esogo mëglelëlabëme momata mëlame na fu fu melelogwayame. Na aomalë bu tlemalëme wame moglomame na tlemalë bu aomalëme wame moglomome. ⁵³ Bu bobë lowene esogo mëglelëlabëme momata melelogwayame na fufu melelogwayame. Na bolijayani bowenenime wame moglomame na boweneni bolijayanime wame moglomame. Na botamenino bokoninome wame moglomame na bokonino botameninome wame moglomame. Na bolujawani bu boweneninobë noninome wame moglomame na boweneninobë nonino bolujawanime wame moglomame.”

Oneho bu wesibi kë fata mëglebë esobëme lowene hana mla

⁵⁴ Na Jisas bu kë feilawa onehome na gali tlome, “Sobo matafa kë tëbo lëtatlabë hwi elolome na megali lalekefo, ‘Tu lëgetomefe.’ Na tu leto. ⁵⁵ Na sobo kliji naba mehwi egowelëkklona, yemeha fata eola kwe megali lalekefo, ‘Eli tako kliji lëgemolemefe.’ Na kliji bu tako lëgemolelële. ⁵⁶ Sobo sosogëna enëne. Sobo kljina matafana hwi elomo na sobo melowene eletemome, ‘Wesibi tokwafe fata mëglemefe.’ Sobo këha wesibi kwe walowene eletemo kwe ëje kë fata mëglebë wesibibë waiyo sobo hwi sle jwa fëyeme elëmone?”

Onehobë gali aholokwane loglomebë ho belë, kë lëgloulibë hona lowene sle etlome

⁵⁷ Jisas bume ita gali tlome, “Sobo lale lowene kë egelobë loweneme lowene sle jwa fëyeme eletelone?” ⁵⁸ Ho li, bu jume onehobë gali aholokwane loglomebë ho belë lëgloulina na sobo alëgeme mana asë elome kwe ju kë hobë lowene alëgeme yafe sle etatleme. Ju sle hana etatlena kwe bu jume onehobë gali aholokwane loglomebë ho belë lëgloulime na bu jume plismanë belë lëgloulime na bu jume kalabusu lowa tuku lëleme. ⁵⁹ Bo jume gali sle nolë, jume

këniyi kë aniji moglotëyobë balitina sle hana egotlena, kwe ju kalabusu lo mëta mana tafa egleme.

13

Ho bubë tëbo lowene aholokwana ti hana lëglena kwe bu tëbo liglitame

¹ Jisas gali wafi tē tētātēme na fli enēne bu belē mitisiya na megali motlola, “Galili provins mago ho bu Gotome kleli afabo ahøjume mētletla. Na eso ho Pailat bubë wame home boblo mogotomabë enēneme jine tlēme, kë enēneme mogo nalē tētēkle namēgētayame. Bu Gotome kleli afabo mana ahøjume mētlekefētlabēē, na bume mogo nalē tētēkle mētētaya.” ² Na Jisas bume gali tlome, “Sobo melowene lalone, ‘Kë Galili provins mago enēnebë tēbo lowene bu takomu lēbetēme na kwe fli Galili provins mago enēnebë tēbo lowene bu kwe tokwēfoha lēbetēme na kë tēbo wesibi bume këme fata lēletēme?’ Sobo ebë loweneme melowene lalone, hee? ³ Weye. Kë melë hanane mu. Bo some gali sle nēlëyo, sobo tēbo lowene aholokwana ti hana egelona, kwe kë enēneme fene tēbo mototoma, këha wesibi some fata lëgletëyome. ⁴ Na sobo ita lowene elo, ëtani, Siloam lifeku magobë akolalo bu mogo nalë 18 home tētafu tle. Na sobo melowene lalone? ‘Kë enēnebë tēbo lowene takomu lēbetēme na kwe fli Jerusalem lifate enēnebë tēbo lowene bu kwe tokwēfoha lēbetēme na kë tēbo wesibi bume këme fata lēletēme.’ Sobo melowene lalone? ⁵ Weye. Kë melë hanane mu. Bo some gali sle nēlëyo, sobo tēbo lowene aholokwana ti hana egelona, kwe kë enēneme fene tēbo mototoma, këha wesibi some fata lëgletëyome.”

Ebë ti liji, logowalë jwabë waflë gali

⁶ Na Jisas waflë gali metë tētātēme. “Ho bu niji olo bubë wain taba liji nuju mëta lë lotle. Na kë niji bu sigli lële. Na kë ho itaita lisi, niji hwi naloglokweleme. Kwe niji logowalë hana lële. ⁷ Këme nëgeme bubë nuju tafa lëglelëtlebë home gali lolole, ‘Ju aholo bo eta. Aona tlibutu kë mutujubë bo ebë niji yafe hwi tlokwakikeflë, kwe bu logowalë hana lële. Te ebë niji mana tēka etokwakle. Ebë flëkebë ëflëbo

yawe loglotlelime.’ ⁸ Kwe bubë nuju kë tafa lëgletëlebë home gali lolole, ‘Eso ho. Awi. Ebë tlibutuna kwe malilibe. Bo waiyo mago flëke yefi nëletelëme na ahoju somalëfa u nëletelëme. ⁹ Bo melë nogotlëna kwe bo melowene nanelë, Li tlibutuna kwe logowalëme. Kë tlibutuna logowalë jwa lëglëna na kwe lalowa tëka nogotlëme.’”

Tafawa olëna, Jisas mëseme sle tëtamë

¹⁰ Tafawa olëna, Jisas onehome bubë lotu lo mëta gali okokwe tleme. ¹¹ Na ahwane kë tëbo tëtamëbë mëse këme telutabe. Na kë ahwane bume 18 tlibutu kënjiji tëbo tëtakëfëme nëgëme na kë mësebë amlebo nemoha busu këme tlatë na lale tiglibe hana tle. ¹² Na Jisas bume hwi telokwakë na gali telokwakë bu belë egisi tle naegleme. Na bu tisi tlee na gali tolë, “Bo jubë tëbo wasle nëtatë.” ¹³ Na toba bubë ato mëta gwa totatë na bu tlibe sle tle, na Gotome fleflesu tletle na bibita totle. ¹⁴ Kwe lotu lo hwi loglokwe flebë eso ho bu Jisame këme wame tole, bu tafawa olëna, kë mëseme sle tëtëtamëme nëgëme. Këme nëgëme bu onehome gali tleme, “Tobali ita jowa olë ebë wege olë lëbe. Sobo metole lalo, ho sobobë ato sle lëtätëyome kwe sobo kë wege olëna egisijome. Kwe sobo tafawa olëna home ato sleme asa takune elolo. Matëbe.” ¹⁵ Na kwe Jisas bubë gali tafu tëtätle, “Sobo sosogëna enëne. Sobobë gëgali na sobobë lowene bwa bwa mëbetëyo. Sobo megali elo, ‘Tafawa olëna asa wege elo.’ Kwe sobo tafawa olëna, bulmakau kleli lowa kaiselo eyeukefo, na sobobë bulmakau kleli na donki kleli tu hime kaiselo elelukwefëmo. ¹⁶ Sobo tafawa olëna, bulmakau kleli itaita kaiselo aitakëfëmo kwe sobo bome fëyeme gali enonane, tafawa olëna kë mëseme asa sle eta? Sobo hwi elo, ebë mëse kë nëgebëye, Abrahambë afenëbo. Na Satan bume kë yage tëtëtabë 18 tlibutu kënjiji yage tle. Këme nëgëme bo kë tëbo, tafawa olëna lalowa sle nëtatëme.” ¹⁷ Na bume kë wame motlolabë ho, kë gali aholokwane motlola na tiniji na hwë memëtletla. Kwe iniwa oneho bu iniwa wesibi melë kë to-tomebëme fleflesu mëtletla.

* **13:19** Goto bu onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë, bu kë atowai liji fenene. Ebë olëna Goto bu tëlewa onehobë eso home tafa lëletëme, kwe tokwafe bu feilawa onehobë eso home tafa lëgletëme. † **13:20-21** Bletë nage këna sëse mëglebë wesibi, bletë nage mëta fene flële lëkake, Gotobë afutuku meflële lëbebokwaketleme na Goto bu tokwafe iniwa onehobë eso home tafa lëletëme.

Goto bu tokwafe eso home tafa lëgletëmebë waflë gali

¹⁸ Na Jisas ita gali tleme, “Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë, ebë fëyeha wesibine? Bo some ebë wesibime waflë gali nolëyo. ¹⁹ Goto bu onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë, bu atowai liji fenene. Atowai liji bu tokwëtokwë mu. Kwe ho bu kë tokwëtokwë atowai liji flëke mëta sike lële. Na bu hulu mële na tatako tiwa milibe na iniwa fole bubë tikefo mëta, lo gigliji mëkaki.” *

Bletë nage këna sëse mëglebë wesibibë waflë gali

²⁰⁻²¹ Na Jisas ita gali tleme, “Goto bu onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë ebë fëyeha wesibine? Bo some ebë wesibime waflë gali nolëyo. Goto bu onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë bu bletë nage këna sëse mëglebë wesibi fenene. Mëse, bletë nage këna sëse mëglebë wesibi tëlewa glo ele na lebutako bletë nage obo mëta u etëkake na këna afulu ele. Na bu iniwa flële lëbebokwaka na kë bletë nage iniwa feilawa sëse mele.” †

Sobo tokwëfo ino elëme ekaklujome

²² Jisas Jerusalem lifate alëge elë tuju. Na bu li life li life onehome okokwe tlagume. ²³ Na ho li bume takune tole, “Tako ho, tokwafe Goto jowa jowa onehome nëno lëglemene o feilawa onehome nëno lëgleme?” Na Jisas gali tleme, ²⁴ “Sobo ino tokwëfo elëme ekaklujome saafutuku elo. Bo some gali nolëyo, feilawa oneho bu heven lifewa mëkaklujame fene, kwe hanane. ²⁵ Tokwafe, lo bolijaya ho, bu huju lëleme na ino tiji lëleme. Na sobo kë ino ëfo li mëta elibome na ino mëta këke eletelome na mewe elome, ‘Tako ho, ino semë tika etatëna.’ Kwe bu some metafulëtätëyome, ‘Bo some lowene hana nëletëyo, sobo hamagobë enëne?’ ²⁶ Na sobo bume megali eglolome, ‘Sebo juna hi tlekefëya na ju sobobë lifeku mëta semë okokwe latlona.’ ²⁷ Kwe bu some megali loglëyome, ‘Bo some lowene hana nëletëyomu, sobo hamagobëne? Sobo tëbo lowene esogo

eglelëlobë enëne. Sobo hai! Sobo bo mago eyeu.’²⁸ Bu some hehë mëgletëyome na sobo Abraham Aisak Jekopna iniwa Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë home mehwi elokwakëmome, bu Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lifate mëta mëtabëya. Kwe sobowa mëglëbo elë egëtabome. Na sobo tako ye eglekefome na enino këkë etokwefomome.²⁹ Na iniwa life mago oneho, Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lifewa migisiyame. Bu nogowelë mago na notowelë mago na nëgetujuwelë mago na nëgemowelë mago migisiyame. Na bu kë life mëta tafa mlame na hi melekefëyame.³⁰ Sobo aholokwane elo. Fli enëne bu ebë olëna letitabo home kë tafa mëglabë, bu tokwafe kë olëna atwati ho tafa mëglame. Na fli enëne bu ebë olëna atwati home kë tafa mëglabë bu tokwafe kë olëna letitabo ho tafa mëglame.”

Jisas Jerusalem lifate mago onehome maninibo tletëme

³¹ Na kë nalë, Farisi ho fli mitisitla na Jisame gali motlola, “Eso ho Herot jume mogo nalë təkeme wahau lëletë. Ju emago li lifewa ejumo.”³² Na Jisas bume gali tlome, “Sobo kë kulekule home megali ejuwelëlome, ‘Ebë olë na uniji olë bo ahwane, hobë ato mago awi hehë nëletemë na onehobë ato elili awi sle sle notometemë na aona olëbëna bobë wege mana yawe noglölëme.’³³ Kwe eli olë uniji olë kë olë bo Jerusalem lifatewa nuguwi nuguwiwa awi nelë. Melëme nëgeme, Gotobë lowene mago gali të lotokweflebë ho, li lifate meta mogo nalë hana tēkle mogotlame. Weye. Bubë ko Jerusalem lifate mëta fwa lugujutleme.

³⁴ O Jerusalem lifate mago enëne. Masiwafe. Sobo Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë home mogo nalë tētēkle etakefëyo na Goto kë jine tēglëkefëmebë home anijina mogo nalë metētēkle etakefëyo. Bo some sago nanëgëtome fene, tēbo wesibi some tēbo lëgëtolime, tamo kekelo bubë nēbale fene sago etome na hwaklona lamu etome. Kwe sobo tole hana elo.³⁵ Sobo aholokwane elo. Goto some hune lëgleme na ita hana lëgaitome. Bo some megali sle nēlëyo. Sobo bome eli hana hwi egloname. Sobo afina

gali egelona, ‘Gotobë tolëna afutukuna kë ligisibë ho, Goto bume lëgaitalëme.’ Na sobo bome mana ita hwi enoname.”

14

Jisas bu ato sēse sēse tabo hobë ato sle tētatl

¹ Tafawa olëna Jisas, Farisi hobë eso hobë lowa hime tuju. Bu kë lo mëta tafa tle, na buna kë hi mëtlabë enëne bume mana hwi mëtëbelëkakla, eli bu habelë lëglemene? Bu tēbo lowene fa logotlemene?² Na ato sēse sēse tabo ho Jisas belë tisi tle.³ Na Jisas kë home hwi tlole na bu Gotobë galime okokwe moglomabë ho na Farisi honame takune tlome, “Sebobë anebo gali habelë lëgëbetëna lalëlene? Sebo tēbo atona home, tafawa olëna, lalowa sle nogotlamene o matëbe?”⁴ Kwe bu mogweliha tafawa mëtla. Këme nëgeme bu kë tēbo atona home no tlële na sle totle na jine tlële.⁵ Na bume gali tlome, “Sobobë nēba o bulmakau kleli tafawa olëna yefi fulujuwa mëtetigotëyona kwe sobo tafawa eglomene? Weye, sobo glo egotolome.”⁶ Kwe bu kë gali tafu hana mëtëtatla.

Jisas gali tle, “Ju atwati hoha etabe”

⁷ Na Jisas hime kë mitisiyabë enënebëme hwi tlagume. Fliye eso enënebë tafa labume tafa motokouja. Këme nëgeme bu wafle gali këme të tētätëme. Bu megali latle,⁸ “Ho bu mëse sei lëglebë olëbëme, fleflesu hi wesibi hime gali lëglena na ju kë hi wesibi hime egujutlena kwe ju eso hobë tafa labume asa tafa eoule. Ju melë eglena na bu kë tafa labu li eso home wafi aniji loglotlona,⁹ kwe jume kë hi wesibi hime kë gali loglëbë ho bu jume gali loglëme, ‘Ju ebë tafa labu ebë eso home kile eletle.’ Na ju tako tiniji egleme na ju atwati hobë tafa labume tafa eoule.¹⁰ Ho bu jume hi wesibi hime gali loglëna na ju kë hi wesibi hime egujuna kwe ju atwati hobë tafa labume tafa eoule. Ju melë eglena kwe jume hi wesibi hime kë gali loglëbë ho bu jume gali loglëme, ‘Yabe, ju eso hobë tafa labu mëta tafa eoule.’ Bu jume melë lëgëtana kwe juna kë hi egllobë oneho jume melowene mëgletëyome, ‘Bu lalë eso hofe.’¹¹ Ho bu megali lëglena, ‘Bo tako afutukuna eso

hofs,' kwe Goto bume megali loglome, 'Hanane ju atwati homu.' Kwe ho bu megali lëglena, 'Bo kwe, bo atwati hofs,' kwe Goto bume megali loglome, 'Ju eso ho fe.'"

Jume kofayame mëglëyo jwa enënebëme sle egotomeme

¹² Jisas bume hi wesibi hime kë gali loglome home gali tole, "Ju tako salë hi wesibi sagli eglëlena, kwe ju yabe enëneme na blijahanime na weife mago enëneme, na weife life mago feilawa balitina kë nëgebë enëneme migisitëyome asa gali elome. Ju melë eglena kwe bu tokwafe jume kofaya hime gali mëglëyome. ¹³ Weye. Këha melë asa ele. Matëbe. Ju tako salë hi wesibi sagli eglëlena, kwe ju wesibi jwa enëneme na yage tabo enëneme na naba titiki tabo enëneme gali elagumeme, kë salë hi wesibi hime migisiya namëglame. ¹⁴ Këha enëne jume kofaya hi mëglelëyobëme hana gali möglëyome. Këme nëgëme ju safleflesu ele. Tokwafe, Goto bu lale enëneme matëmatë life mago huhuju logotomebë olëna, kwe bu wesibi jume kofayame lëglëme."

Tako salë hi wesibi waflë gali

¹⁵ Na ho li, Jisas buna kë hi mëtlabë, kë gali aholokwane tle na Jisame gali tole, "Tokwafe, Goto, onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë life mëta kë hi mëglabë oneho, bu fleflesu mëglame." ¹⁶ Kwe Jisas mewafle gali tle, "Ho li tako salë hi wesibi sagli lëglëleme. Na bu feilawa onehome gali tuku təkoutëme, tokwafe migisitla namëglame. ¹⁷ Na tokwafe kë tako salë hi wesibi olë fata tle. Na bu bubë wege home jine tlële ëbame kë gali toglomebë onehome, megali nalugujëlëmeme, 'Sobo esijomo. Olë ekë fata lëleo. Salë hi wesibi iniwa wasagli lëlële.' ¹⁸ Kwe iniwa bu megali mëtla, 'Sebo hana nigisiyamo.' Ho li gali tle, 'Bo balitina nuju wahihijika telë na bo kë nuju hwime nuguwimo. Masiwafe, bo kë salëme hana nigisime.' ¹⁹ Na ho li gali tle, 'Bo jowafe we bulmakau kleli balitina waglo telë na bo bubë afutuku hwime nuguwitemëmefe. Masiwafe, bo kë salëme hana nigisime.' ²⁰ Na ho li gali tle, 'Bo mëse tokwafe sei nëlëfe na këme nëgëme kë salëme hana nigisime.'

²¹ Na kwe kë wege ho, kë enënebë gali bubë eso home gali tujuwelële. Na bu kë gali aholokwane tle na tako enisusu metle na bubë wege home gali tole, 'Ju hokweinawa kë lifatebë tokwëtokwë alëge elë na tatako alëge elë eiju. Na ju wesibi jwa enëneme na tëbo atona enëneme na kiju tëbona enëneme na naba titiki tabo enëneme nëno eouleme na elesume tenëme na bobë lowa elelëkakime tenëme.'

²² Na kwe kë wege ho melë tle, bu fene gali tle. Na bubë eso home gali tole, 'Eso ho, bo melë wanelë ju fene gali ele kwe oneho lo ke hana mla.' ²³ Na eso ho bume gali tole, 'Ju ebë lifate tako kile eleme na waluju life elëme asë ebelëfame. Na ju onehome hwi elomena ju bume anisasana sagli elome, bobë lowa migisiya namëglame. Bo metole nanelë, bobë lo ke nalëglame. ²⁴ Bo jume megali nolë, ëbame bo kë gali toglomëbë oneho, bu bo kë sagli nëglëlëbë hi wesibi hana hi mëglame.'"

Ho bu afina lowene sle lëleme na Jisame mana esogo lëlelëleme

²⁵ Lebutako oneho bu Jisasna asë mëtla na Jisas swaya tletëme na gali tole, ²⁶ "Ho bobë lowene esogo home fatame tole lëglena, bu bome tako tolewa salëletënë na bubë bolijaya, bota, no, bolijahani, bomoluni, bolijamoniname tokwëfo tolewa salëletëme na bubë atome tokwëfo tolewa salëletle. Bu melë hana lëglena kwe bu bobë lowene esogo home hana fata lëglame. ²⁷ Ho bu bobë lowene esogo home fatame tole lëglena, kwe melowene lëglena, 'Bo Jisame esogo nëglelëlëna kwe ho bome tëbo mëgëtaname,' kwe bubë ato uli lëglelëlena, na fli hobë wame galime uli lëglena na glime uli lëglena kwe këha ho bu bobë lowene esogo home hana fata lëglame.

²⁸ Ho bu kabana lo glijime tole lëglena, bu kë lo gliji baliti afina melowene sle lëletëmeme, 'Bobë baliti kaba nijine o hanane? Bo ebë balitina lo yawe noglölëmene o hanane?' ²⁹ Bu melë hana lëglena, na bubë baliti yawe loglomena, na bu lo hana yawe loglolenana kwe oneho bume sosonatlëtlë memogotlamemu. ³⁰ Na bu megali möglolame, 'Hwi elolo. Ebë ho bu lo yafe gliji lële kwe yawe hana lolole.'

³¹ Li lifate mago eso ho bu li lifatewa wameme lugujume fene kwe bu afina lowene fa sle lotleme, ‘Bobë lifate mago wame home boblo mogotomabë enëne tëlewamufe kwe bubë wame home boblo mogotomabë enëne feilawamufe. Sebo bume boblo nogotomamene o hanane?’

³² Na bu melowene lëglena, ‘Sebo bume hana boblo nogotomamefe,’ kwe bu melë lëgleme, bume wame moglolabë ho kakë mana neme, kwe bu fli home afina kë lifatebë eso ho belë mana jine lelëkakëmeme, aisenë hi namëglame.

³³ Na kë fenene, somago ho li bubë iniwa wesibi aholokwana hana ti lëglena kwe bu bobë lowene esogo home hana tafa lëgleme.”

Jji jwa kë mëglebë këjibë waflë gali

³⁴ Këji lale wesibi mu. Kwe këji iji tēbo mëglana, sebo habelë nogotomamene na ita iji namëgletëname? Hananefe. ³⁵ Këha iji jwa këji bu hi wesibi hana sle motomeme watëbomu mële. Sebo sike manëkaka. Sobo ebë gali aholokwane egelona, lowene sle eletelome.

15

Sipsip kleli kë flawei tēglebë waflë gali

¹ Takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho na fli tēbo lowene kë esogo mëglelëlabë enëne bu Jisas belë loliwa mitisitla, bubë gali aholokwane namoglolame. ² Na Farisi hona, Gotobë galime okokwe moglomabë hona wame gali mëtla, “Kë ho bu tēbo lowene kë esogo mëglelëlabë enënenana fëyeme yonane lëlelëmene? Na buna fëyeme hi mëlekefëyane?”

³ Jisas bubë gali aholokwane tlome na bu ebë waflë gali këme gali tlome, ⁴ “So mago ho li, we lujuafe we sipsip kleli lëglëmema, na jowa flawei lëgletlana, bo melowene nanelë, bu fli 99 sipsip kleli tako ona mëta hune lëleme na flawei kë lëgletlebë sipsip kleli mana hohwi lëtagutleme. Hohwi lëtagutlebë na hwinaloko lujelëleme. ⁵ Bu sipsip hwi lolole na feiji mëta gwa lowetleme na mana bubë lifekuwa fleflesuna lehileme. ⁶ Bu lifekuwa lehileme, na bubë yabe name, weife mago enënename gali lëlagumeme, migisitla namëglame. Na

bu misitlame, na bume gali lolomeme, ‘Bobë sipsip kleli li flawei tēglebë bo ita wahwi nolölë. Sobo bona weife iniwa fleflesu nëla.’” ⁷ Na Jisas megali tle, “Bo some gali nolëyo, tēbo lowene kë esogo lëglelëlebë ho, bubë tēbo lowene aholokwana ti lëglena na Gotobë lale lowenewa esogo lëglelëtlena kwe heven life mëta kë tafa mëglabë ensel, bu tako fleflesumu mëglame, sipsip kleli kë hwi toglolebë ho fene fleflesu tle. Kwe 99 enëne bu melowene mëglana, ‘Sebobë lowene lalowa lëbetënafe, sebo sebobë tēbo loweneme ita hana gëgali nëglamefe,’ kwe heven life mëta kë tafa mëglabë ensel, bu tokwëfo fleflesuwa mëgletëmame.”

Baliti kë flawei eglabë waflë gali

⁸ Na Jisas ita gali tle, “Mëse libë baliti we këni mēgëbetëna na jowa flawei eglatëna, bu habelë eglemene? Kwe bu esi fiji etole na iseku enijina lo mago obo sle etagule na kë baliti mana hohwi etatë. Bu hohwi etatëbë na mana hwinaloko meeolë. ⁹ Bubë baliti wahwi eolë na bubë yabe name, weife mago enënename gali elome, migisitëya namëglame. Na bu misitëya. Na bume gali elome, ‘Sobo bona iniwa fleflesu nanëglame. Bobë baliti flawei eglabë, bo ita wahwi nolë.’” ¹⁰ Na Jisas gali tle, “Bo some gali nolëyo, tēbo lowene kë esogo lëglelëlebë ho, bubë tēbo lowene aholokwana ti lëglena na Gotobë lale lowenewa esogo sle lëglelëtlena kwe Gotobë ensel bu tako fleflesumu mëgletlame, baliti kë hwi toglobë mëse fene fleflesu tle.”

Falake nëba bolijayame kë kile togotlebë waflë gali

¹¹ Na Jisas megali latle, “Ho li iko nëbale tële. ¹² Na nagi fu nëba bolijayame gali tlote, ‘Aya, bo walowene nelë, ju glime nounou lale, kwe jubë iniwa wesibi seme afana mana fufu egotometëname. Kwe bo metole nanelë, bobë wesibiye, eliwamu eglënëme. Tokwafe kwe matëbe.’ Na këme bolijaya bubë iniwa wesibi tlemalë nëbaleme fufu totometëme na tlëme. ¹³ Tako tafa hana tle, na nagifu nëba, bubë iniwa wesibi balitina hihijika tle. Na bu kë baliti glo tle na kakë lifatewa këna tuju na këme tafa tule. Bu tafa tugulebë, na memelë tēbo wesibi fafa totle. Na bubë iniwa baliti kë mëta yawe

tlome. ¹⁴ Bu baliti wayawe tlome, na kë life mëta, tako fone mana fata tletëme. Kë fone mëta tafa mëtëglabëë na bu foneme ëjeha gli lëleme. ¹⁵ Këme nëgëme, na bu wegeme hohwi tëtagwi. Na kë life mago ho li bubë luku lëglëmetlebë wege fame jine tlële. ¹⁶ Kë luku bu alima jibo hihi mëtlekëfe, na kë falake kë alima jibo hime tako tole latle, bubë imo këna tëtafu nalëgëtame bu foneme tako glimu latle. Kwe ho bume hi wesibi hana mëtlëla. Hanane mu.

¹⁷ Na tokwafe bu lowene fa totle na gali tle, ‘Bobë ayabë wegeho bu kwe feilawa hi wesibi mu mëbetëme, kwe bo foneme kwe gli nelë. ¹⁸ Bo eme hana tafa nëgelëme. Matëbemu. Ita aya belë nuguwime na bume gali nololëme, “Aya, bo Gotome tëbo lowenena watëbo totlë na jume mata watëbo tëtë. ¹⁹ Bo lale ho nane ju bome mefë kë egëtanëme, bobë nëba. Matëbe. Ju bome melë egëtanëme, jubë wegeho fenene.” ²⁰ Na kwe bu kë mago, fowa tokokebë na bolijaya belë tuju.

Bu kakë mana asë tëkeke, na bolijaya hwi telokwakle. Na tako maninibo metletle. Na fëkawa tokoutlebë na lahwëwa tlële na këme sësle totle na ahino momotlë tletle. ²¹ Na bowene këme gali tlole, ‘Aya, bo Gotome tëbo lowenena watëbo totlë na jume mata watëbo tëtë. Bo lale ho nane ju bome mefë kë egëtanëme, “Bobë nëba.” Matëbe.’ ²² Kwe bolijaya bubë wege home gali tlole, ‘Sobo hokweinawa lale heletabo ëho ehilo na bume gelo etatelome. Na toba baliti lale, toba mëta ehwatelome, na juba jibo mata ehotelome. ²³ Na sobo bobë lale bulmakau nëba elesulome na tëke elolome. Sebo hi nanëglame na fleflesu nëlame. ²⁴ Bobë nëba leboha tëgletenëme nëgëme kwe bu mana ekë lëtabetenë. Bu waflawei tlita kwe sebo ita ekë hwi nolola.’ Na kwe bu hi mëtla na tako fleflesu memëtla.

²⁵ Na kë nalë, abwa nëba nuju mëta mana nuje. Na bu nuju mago tisi, na lolime tlibe na mana fleflesu kë mëtletlabë sawa lego aholokwane tlole. ²⁶ Na këme li wege home we tlole na takune tlole, ‘Kë fëye legone? Fëye mëlane?’ ²⁷ Na wege ho këme gali tlole, ‘Blijamo wafi lisiyo. Na blijaya lale bulmakau kleli

nëba walemitle. Bu boweneme tako fleflesu lalëletle, bu ita ligisi tleme nëgëme na lalowa tutabetle.’ ²⁸ Abwa nëba kë gali aholokwane tle na tako enisusu metletle na lowa hana tëkaklu. Na bolijaya tëkaklitle na lale lale galina yafe gali tlole, bubë lowene tli nalëgëbetleme fene. ²⁹ Kwe bu bolijayame kofaya gali tlole, ‘Fëyemene? Wege hoha, jubë wege feilawa tlibutu fa tëtakëfëtë. Na bo jubë gali momata hana tëtatë. Kwe ju bome mëmë kleli nëba tokwëfoha hana yo tlonë bobë yabenime këna fleflesu nanëglëlemëme. Hanane mu. ³⁰ Kwe jubë nëba kë nëgebëye, jubë baliti lisei oneme fwa yawe tloletëme. Kwe ëje bu lisi na ju bume fëyeme fleflesu eletlene na lale bulmakau kleli nëba fëyeme emitlene?’

³¹ Na bolijaya bume gali tlole, ‘Hëyai! Ju itaita bonawa nëtabekefo. Na bobë iniwa wesibi kë nëgebëye, ebë jubëwa. ³² Kwe sebo eliyë, blijamome fleflesu nëgletlabë olë. Jubë blijamo leboha tëgleme nëgëme kwe bu mana lëtabe. Bu waflawei tlita kwe sebo ita ekë hwi nolola.’”

16

Ululu sle logotomebë hobë wafle gali

¹ Jisas bubë lowene esogo mëglëtlabë home gali tlole, “Ëtani, lebutako balitina ho, bubë wege ho jowa tafa tletle. Kë wege ho, kë lebutako balitina hobë wesibi ululu sle totokwefëmetle. Na fli ho kë lebutako balitina ho belë mitisitla na bubë wesibi ululu sle logotomebë hobë wegeme metëtahë lamëtlëla, ‘Jubë wesibi ululu sle logotomebë ho, jubë wesibi fli blawa sisile lotometë.’ ² Këme nëgëme kë lebutako balitina ho bubë wesibi ululu sle logotomebë home gali telokwakle, ligisi nalëgleme. Na bu loliwa tisi tle, na mana bume gali tlole, ‘Bo ebë gali kë aholokwane nëgletëbë, ju fëye tlene? Bobë iniwa wesibi, ju mëta mana mëgëbena, tabei elëme na laba mëta yahi elëme. Ju bobë wesibi ululu sle egotomebë home hana tafa egleme.’

³ Na kwe kë ululu sle logotomebë ho mana melowene tle, ‘Bo habelë nëgelëmene? Bobë wege eso ho, bome ebë ululu sle wegebë mago hehë lëgletenëmefe. Bo life yefi wegebë fa nogotlëme fene, kwe bo këha afutuku hana lëbetenë. Na

bo fli onehome balitime na fli wesibime gëgëba noglomëbëme tiniji nanëletemë. ⁴ Kwe bo wesibi wafi lowene nelë. Bo kë wesibi nëgelëna kwe tokwafe, bobë wege eso ho bu bome hehë lëgletënëna kwe fli ho bome bubë lowa no mëglëname. ⁵ Këme nëgëme, bubë wege eso hobë mago, wesibi manawa kë glo mëtletlabë home gali telokwakëme, migisi tla namëglame. Jowa ho bu belë afina tisi tle na kë ululu sle logotomebë ho takune tlole, 'Ju manawa, bobë wege eso hobë mago, habenuju wesibi glo tlenë?' ⁶ Na bu gali tle, 'Bo we lujafe we ëflëbo tu manogwa dram glo telë.' Na kë ululu sle logotomebë ho gali tlole, 'Jubë manawa wesibi weniji kë gogwa mëtletëyobë laba tuku ekakeme na tiho laba mëta hokweinawa meyahi elëme, 50 dram ëflëbo tu.' ⁷ Tokwafe li ho bu belë tisi tle na bume takune tlole, 'Ju manawa, bobë wege eso hobë mago, habenuju wesibi glo tlenë?' Na bu gali tle, 'Bo we lujafe we witi liji manogwa iseku glo telë.' Na kë ululu sle logotomebë ho gali tlole, 'Jubë manawa wesibi weniji kë gogwa mëtletëyobë laba tuku ekakeme na tiho laba mëta hokweinawa meyahi elëme, 80 witi liji manogwa iseku.'

⁸ Tokwafe, wege eso ho, bubë wesibi ululu sle logotomebë ho këtëglebë wesibi hwi toglometlena kwe bu kë tëbo wege hobëme fleflesu tletle na këme bibita tole. Wesibi kë wege ho melë këtëglebë, bu tako lowenena hobë lowenëha nëgëme. Ebë life mago wesibime fwa, tako lowene kë mëgletëmabë oneho, bubë wege wege mëglabëme, tako lowene slemu lamëletëma. Kwe Gotobë lowene mëta kë mëtabëyabë oneho bubë wege wege mëglabëme tokwëfo lowene lamëletëma.

⁹ Bo some gali nolëyo, sobo ebë life magobë baliti, wesibi jwa enëneme elëmo, sobobë yabe tafa namëgletëyome. Na tokwafe kë baliti glo mëglabë olë yawe lëglëna, Goto na bubë ensel some unaunalëme tafa mëglabë lowa nëno mëglame.

¹⁰ Bo some gali nëlëyo, ho tokwëtokwë wesibi ululu sle logotokwëfëmena kwe tokwafe bu tatako wesibi mata ululu sle logotomeme. Ho li tokwëtokwë wesibi laboweli logotomena kwe tokwafe tatako wesibi

mata melaboweli logotomeme. ¹¹ Sobo ebë life mago baliti ululu sle jwa egotomona, kwe Goto bu some heven life mago lale wesibi ululu slebë habëna lëglëyomene? Weye. Hanane mu. ¹² Na sobo fli enënebë wesibi ululu sle jwa egotomona kwe sobo sobobë wesibi mata ululu sle hana egotomome.

¹³ Wege enëne bu tële eso home hana wege mëgletëmame. Bu melë mëglana kwe bu li eso home fwa tole sle mletlame na lime kwe tëboijiwa moglolame. Bu li eso hobë galiwa aholokwane mololame kwe lime kwe tëboijiwa mletlame. Sobo tële lowene hana esogo eglelëmome. Sobo Goto lowene egletelobë lowene na baliti fa egotobë lowene sobo këna hana sago egotomome."

Jisas bu fli gali mata të tëtatëme

¹⁴ Farisi ho bu baliti tako tole lamëtletëma. Këme nëgëme bu Jisas kë gali tëglebë gali aholokwane motlola, na bu Jisame sasonatlëtlë memototla. ¹⁵ Kwe Jisas bume gali tlole, "Sobo metole lalo, oneho some melowene namëgletëyome, 'Bu lale lowenëwa esogo mëglelëlabë hofe.' Kwe Goto bu sobobë tëbo lowene wahwi lolotëyo. Iniwa wesibi oneho melowene mëgletëmame, 'Lale wesibi mu,' kwe Goto bu kë wesibime melowene lalële, 'Tëbo wesibi mu.'"

¹⁶ Jisas gali tle, "Jon bu fata jwa tëglëna, kwe bu Mosesbë gali na Gotobë lowene mago gali të mototkwëflabë hobë galiwa të mëtëtakefëtëma na bu kë galiwa esogo mëtletëtëma. Kwe Jon bu wafata tle na ebë olëna, Goto, onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lale gali të mëtagutëma. Na oneho bu Goto, onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lifate elë mëkaklujame këkë lamla.

¹⁷ Matafana, lifena kwe tëbo mëgleme, kwe Gotobë gali kwe iniwa hana tëbo lëgletleme."

Jisas one hehë lowenëbëme gali tle

¹⁸ Na bume ita gali tlole, "Ho, nome hehë lëgletëna na li mëseme sei lëglëna, kwe kë ho bu lisei lowene mëta lëtabe. Na ho, li ho kë hehë lëgletëbë mëse sei lëglëna, kwe kë ho bu mata lisei lowene mëta lëtabe."

Ebë tako baliti musuna ho na Lasarusnabë gali

19 Jisas megali tle, “Ëtani tako baliti musuna ho tètabe. Na olëli olëli bu lale lale ëhomu tehokëfe. Na olëli olëli bu feilawa lale lale hi wesibiwa hi tlekëfe. 20-21 Na wesibi jwa ho bu kë tako baliti musuna hobë lo ino ëfo li mëta ni tëbekëfe. Kë wesibi jwa hobë weniji Lasarus. Bu melëme tole tle, kë tako baliti musuna hobë masei mago kë luklu mëglekëfebë hi wesibi obobo hi nalëgleme fene. Bubë ato juba jubawa. Na amale bubë juba lolë lamototokwefëmetle.

22 Tokwafe kë wesibi jwa ho gli tle. Na ensel bume heven lifewa mitilekole na Abraham belë sei motowelile. Na kë tako baliti musu na ho mata gli tle. Na matëmatë mutujuwetla. 23 Na bu hel life mëta tototabe na tako elili mëta tètabe. Na bu Abrahamme hwi towelëkakle. Na Lasarus buna mëtëtabo. 24 Na kwe, tako baliti musuna ho we towelëkakle, ‘O semle Abraham, ju bome maninibo eletenë. Ju Lasarusme gali elole, bubë toba ku, tu mëta flu lowetleme na lëhitenëme bobë aleji mëta gwa nalëtatenëme, tli nalëgëbetenëme. Bo ebë ahoju mëta nëgëtabëbë na bo tako elimu mëta nëtabëfe.’

25 Kwe Abraham gali tle, ‘O hëyai. Ju wesibi lowene sle eletle. Ju atomuna mana tafa tëglena, kwe ju feilawa lale lale wesibi mëta tètabe kwe Lasarus bu feilawa tetëbo wesibi mëta tètabe. Kwe ebë olëna, bu flesu mëta lëtabe na ju elili mëta etabe. 26 Na li wesibi mëtabo. Sebobë ku mëta, Goto tako luju blëge totle. Këme nëgeme, oneho sebona kë tafa nëglabë, bu kë tako luju sobelë habëna su mëkakitëyomene? Hanane mu. Na oneho juna kë tafa egelobë bu kë luju sebelë habëna su mëkakijamene? Hanane mu.’

27 Na tako baliti musuna ho gali tle, ‘Bu këha nëgebë, kwe, semle, bo jume takune nolë, ju Lasarusme bobë ayabë lowa lalowa jine egelëkakëlemene? 28 Bobë keinëbalenino tobali. Na Lasarus bume anisasana sagali lolome, bubë tëbo lowene hihijika melame na aholokwana ti melame. Bu kë elili lifate tëbo elëme nagi migisiyalime.’ 29 Kwe Abraham gali tle, ‘Mosesbë gali na Gotobë lowene mago gali tle mototokweflabë hobë gali mana mëbetëme. Jubë blijamoni kë gali lalowa aholokwane mëglame.’ 30 Na tako baliti

musuna ho gali tle, ‘O semle, Abraham, bu kwe hanane. Kwe ho bu matëmatë mago huju lëglena na bume luguju tëmena, kwe bubë tëbo lowene lalowa hihijika melame na aholokwana ti melame.’

31 Kwe Abraham bume gali tlole, ‘Bu Mosesbë gali na Gotobë lowene mago gali tle mototokweflabë hobë gali, aholokwane jwa mëglekefëyana, kwe matëmatë mago huju lëglebë hobë gali mëtabo hana aholokwane moglolame. Bubë tëbo lowene hana hihijika mëglame na aholokwana ti hana mëglame.’”

17

Tëbo lowene onehobë, lale lowene sisile lëtatëme

1 Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Memelë wesibi onehome fata mëgletëmememe, bume tëbo lowene belë ki namëkakeme. Kwe ho bu li home tëbo lowene belë ki lëkakena kwe masiwafe, Goto kë home tëbo logotlememu. 2 Oneho bome tokwafe lowene sle mëgletë nabë, ho li bume tëbo lowene belë ki lëkakena kwe ebë tëbo wesibimu. Kwe Goto kë home tako tëbo logotlememu. Kwe fli ho, kë home afina tako aniji mou mëta kesi mëtatlabë na bume nutuwa tuku mëtëkakabë na bu tu mëta suglu lëglebë kë kwe lalowa. Bu kë onehome tëbo lowene belë kiki hana lëkakeme na Goto bume hana tëbo logotleme. Këme nëgeme sobo ululu sle saelo.”

3 “Sobo bome kë lowene sle egletë nabë oneho, somago ho li tëbo lowene mëta litigona kwe sobo eyeutelome na bubë tëbo lowene sle etatëleme. Bu kë tëbo lowene aholokwana ti lëglena kwe sobo bubë tëbo lowene aholokwana ti egletëleme.

4 Na bu jume jowa olëna tobali ita tëlafë tëbo lëgëtakefëna na jume tobali ita tëlafë lisikefëtëna na jume megali lolokwefëme, ‘Masiwafe. Bo tëbo ho. Bo jume tëbo nanëtakefë ebë olëna.’ Kwe ju bubë tëbo lowene aholokwana ti eletleme.”

Gotome lowene sle nëgletlabëme Jisas gali tle

5 Na Jisas bubë gali tle kë jine tëglëmebë ho, bume gali motlola, “Ju seme aitana, Gotome kë lowene nëgletlabë lowene takowa nalëgëbetëname.” 6 Na Jisas bume

gali tlome, “Sobo Gotome kë lowene egletelobë lowene bu tokwëfowa nëgena, aoba liji tokwëfo fenene, kwe sobo tako wesibi lalowa egotlome. Sobo time megali eglolona, ‘Ju fli elëme na nutu mëta ejuwelëbeme,’ kwe kë ti sobobë gali esogo lëglelëtëyome.”

Lale wege hobëme Jisas gali tle

7 “So mago ho li, bubë wege home, nuju wegeme o sipsip kleli lëglëmeme jine lëglëlena na bu wegeme lugujuna na bubë eso ho belë ita ligisina, bubë eso ho bume megali hana logloleme, ‘Ju hokweinawa tafa elëme na hi elëme.’ 8 Weye. Bubë wege home megali logloleme, ‘Ju bobë hi wesibi ahojume eletenëme na kë hi wesibi mana glo eletenëme. Bo afina hi nelëme na ju mana hi egleme.’ 9 Na kë wege ho bubë eso hobë gali esogo lëglelëtlena kwe kë eso ho bubë wege home yaha gali hana logloleme. Hanane. 10 Këme nëgeme sobo mata, sobo iniwa wesibi Goto some fene gali tolëyo waegelona kwe sobo megali saelo, ‘Sebo wege howa. Goto seme kë gali toglonabë wege, kë wegewa wawege tla. Këme nëgeme Goto bu seme yaha gali hana logloname.”

Welujuwa ato juba jubawa home Jisas sle totome

11 Jisas Jerusalem lifatewa tugujubëë na bu Samaria provins jelëme na Galili provins jelëme na kë ku kuwa tuju. 12 Bu li lifatewa fwa tule na ato juba jubawa kë mëtehwëyabë welujuwa ho, bume alëge mëta esune mëtlëla. Bu kakëwa mëtelëkwëya, 13 na Jisasme feilawa we mëtelokwakla, “Jisas, tako ho, ju seme maninibo eletëna.” 14 Jisas bume hwi telokwakëme na gali tlome, “Sobo sobobë ato lotu lome wege lëglebë home lebotane ëjuwetëmetelo, bu mehwi naloglëyome sobobë ato juba juba jwa mëbetëyo.” Na kwe, bu mutujabë na bubë ato juba lalowa mëtletëme. 15 Na bu mago ho li, bubë ato mehwi togloleme nëgeme lalewa lëbetenëfe na bu alëgeme lu tule na miti nagi tuju. Na bu Gotome feilawamu fleflesu tletle na bibita totle. 16 Bu Jisasme esune tlële na bubë elebo li mëta latitigo tlewa na bume gali tlole, “Yaha fëyeme sle etanëne?”

Na kë ho bu Samaria provins mago ho. (Samaria provins mago enëne bu Israelbë afenëbonina yonane hana mëtlelogwaya.) 17 Jisas kë home hwi tlole na gali tlole, “Bo melowene nanelë bo ëje welujuwa home sle notomë fene. Na fli tobali ita nilinabëye, hameta mëtabëyane? 18 Ebë ho bu Israelbë afenëboni nane kwe buwa fëyeme lu lulene Gotome fleflesu nalëgletleme na bibita lotleme? Kwe Israelbë afenëboni fli bu ita lulu jwa fëyeme mëlane?” 19 Na Jisas kë home gali tlole, “Ju huju elëme na ejume. Ju bome lowene sle egletenëme nëgeme, jubë ato lalowa këme lëbetë.”

Goto onehobë eso home tafa lëgletëmebë olë fata lëgleme nounou lalële

20 Farisi ho bu Jisasme takune motlola, “Goto onehobë eso home habenalë tafa lëgletëmemene?” Na Jisas bubë gali tafu tëtätëme, “Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë, sobo nabana hwi eglolobë wesibi nane. 21 Na bu megali hana mëglame, ‘Hwi elo, ekë lëbe’ o ‘Hwi elo, ekë lube.’ Weyewa. Sobo aholokwane elo. Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë, bu sobobë ku mëta walëtabetëyo.”

22 Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Tokwafe bo, Gotobë life mago ho, tako afutukuna këna nigisibë olë hwime sobo tako tole egletelome. Kwe sobo kë olë hwi hana eglolome. 23 Na bu some megali moglëyome, ‘Hwi elo. Gotobë life mago ho ita walisi na bu ebelë ekë lutabë’ o ‘Hwi elo. Bu eme ekë lëtabe.’ Kwe sobo bubë gali asa aholokwane elotemo. 24 Sobo wawaine walowene eletelo, wawaine lëglëna kwe iniwa oneho mehwi mlagula. Na kë fenene, bo, Gotobë life mago ho, bo nigisina kwe iniwa oneho bome mehwi mëglaguname, wawaine fene hwi mlagula. 25 Kwe oneho ebë olëna kë tafa mëglabë, bu afina bome tako elili gwa mëtatëname na hehë mëletëname.

26 Ètani, Noabë olëna, oneho fene mëtla, kwe bo, Gotobë life mago ho, bo nigisibë olëna, bu kë esona melë mëglame. 27 Ètani Noabë olëna bu melë lamëtla, bu memelë wesibi monei monei mëtlekefëyabëë, na one sesei sesei mëtlabë na mana Noa tako sibu lowa təkaklu. Na tako haliji tu

fufu totome na iniwa oneho këhaliji tu mëta susuglu mëtla. ²⁸ Na Lotbë olëna, oneho bu Noabë olëna fene mëtla bu këha melë lamëtla. Bu memelë wesibi monei monei mëtlekefëyabë na bu wesibi balitina hihijika mëtlekefëyabë, na bu nuju toba tobalo mëtlekefëyabë, na lo gigliji gigliji mëtlekefëyabë, ²⁹ na mana Lot bu Sodom lifate kile tle na kë nalëwa anusesi ahojuha to tètëkeketëme, na Sodom life mago onehome kë ahoju iniwa latemuwa totome. ³⁰ Na kë oneho fene mëtlekefëya, kwe bo, Gotobë life mago ho, bo këna ita nigisibë olë mata, bu melë mëglekefëyame. Bubë wesibiwa lowene mëgletëmame. Na Gotome lowene mëgletlabë lowene hana lowene mëgletlame.

³¹ Kë nalë, ho li lo sehati mëta lëtabena, kwe bu lowa bubë wesibi glome asa malëkaklu. Weye. Bu kë magowa hokweinawa lalëglëbougakuwa. Na kë fenene, ho nuju mëta tafa lëglena bu lowa asa maluju. Matëbe. Bu kë magowa lalëglëbougakuwa. ³² Sobo Lotbë mëseme kë fata tégletëbë tëbo wesibi lowene eletelo.* ³³ Ho bu melowene lëglena, ‘Bo Jisame esogo nëglelëläna fli ho bu bome tëbo mëgëtaname.’ Na bu, bubë ato uli lëglelëläna na bome hana esogo lëglenënëna, kwe këha ho bu tëbo liglitame. Kwe ho bu bome lowene sle lëgletenëna na bubë ato uli jwa lëglelëläna kwe këha ho bu hana tëbo liglitame. Ho bu kë home mogo nalë tēke moglolana, kwe kë ho gli sle nane lële. Weye. Bu unaunalëme lala tafa lëgleme.

³⁴ Bo some gali nolëyo, bo këna nigisibë klabë, tlemalë ho hwëna ni mebome, na Goto lime fwa no lëläleme na lime kwe kile lëleme. ³⁵⁻³⁶ Na tlemalë one nage labume mëtabome na Goto lime fwa no lëleme na lime kwe kile lëleme.”† ³⁷ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, Jisame takune motlola, “Kë tēbo wesibi hameta fata lëglemene?” Na Jisas bume gali tleme, “Sobo fotë bota jiji mëglena hwi eglomona kwe sobo melowene elo, ‘Wesibi mogo këme lebo.’ Na kë fenene,

sobo tokwafe wesibi hwi eglomome na melowene elome, ‘Kë tēbo wesibi këme fata lëgleme.’”

18

Ebë onehobë gali aholokwane loglomebë hobë na seiju mësenabë waflë gali

¹ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home, li waflë galime gali tleme, bume meokokwe naloglomeme, bu Gotome itaita gali moglokefla namëglame na tēboijiwa jwa namëglame. ² Bu megali latle, “Li lifate mëta, onehobë gali aholokwane loglomebë ho këme tētabe. Kë ho bu Gotome uli hana tletle na bubë gali aholokwaneme momata latlokweftële na onehome mata tole hana tletëme. ³ Na seiju mëse li bu kë lifate mëta mata tētabe. Na bu kë gali aholokwane loglomebë home itaita tisikefëtle na gali tlole, ‘Bome wame loglonëbë ho, bome tēbo lëgëtanëme ekëne. Ju bome ebë hobota slème saaitanë.’ ⁴ Ebame kë ho, kë mësebë galime iweniji latlekefëtë, kwe tokwafe bu melowene latle, ‘Bo Gotome momata nanotokweflë na bubë gali aholokwane hana nolokweflë na onehome mata momata nanotokweftëmë. ⁵ Kwe bo këha seiju mëseme uli nanëletë. Bome itaita sosalë latakefënë. Bo melowene nanelë, bo bubë hobota sasle nëtatë. Bo bume nëgaitëme. Bo bume nëgaitë jwa nēgena kwe bu bo belë itaita egisikëfeme na bu bome feilawa sosalë etakefënëlime.’”

⁶ Na Jisas megali tle, “Sobo kë gali aholokwane loglomebë tēbo hobë gali lowene sle eletelo. Kë seiju mëse bume itaita yena takune tlokwefle na bume mana taitamë. ⁷ Na sobo melowene lalone? ‘Goto bubë oneho, iniwa olëna klabë yena kë gëgali moglokweflabë hana lëgaitamemene? Na totoko lëglemene?’ Weye. Hanane mu. ⁸ Bo some gali nolëyo. Bume hokweinawamu lëgaitameme. Kwe bo, Gotobë life mago ho, ebë lifewa ita nigisina, na bo onehome hwi noglokwakimëna, bu bome mana lowene sle mëletëna o hanane?”

* **17:32** Bu melë latle. Bu bubë wesibi kë hune téglebëme lowene tletëme na miti nagi swaya tekake na Goto bume tēbo tētamë. † **17:35-36** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, “Na tlemalë nuju mëta wege melekefome na Goto lime fwa no lëläleme na lime kwe kile lëleme.”

Tlemalë ho Gotome gëgali mëgletlëlobë waflë gali

⁹ Wali enëne bu melowene lamla, “Sebo kwe lale onehomu kwe fliye sebo fenene këha hanane, bu kwe tëbo oneho.” Na Jisas bu këha enëneme waflë galina megali tleme, ¹⁰ “Tlemalë ho bu Gotobë lowa mëtëkaklujo, Gotome nagëgali mëgletlëlobe. Li bu Farisi ho, na liye bu takis baliti kë glo lëglekëfebë ho. ¹¹ Na kë Farisi ho bu hujuna tlibe na bubë lowene nawa Gotome gëgali tlelële, ‘O Goto bo fli hoha hanane. Weye. Bo kwe lale ho mu. Këme nëgeme bo jume këme gali nolë, ‘Yaha fëyemene.’ Fli ho bu tokli tokli lamelekefëya, na tëbo lowene esogo mëlelëkefla na honaoneme lisei lisei mëgletlëlabë. Kwe bo kwe hanane. Na bo takis baliti kë glo lëglekëfebë hoha nane. Weye. ¹² Iniwa wiki, bo tèle olë, hi wesibi hi jwa metafa nanëlekefë, jume fwa lowene nanëgletëme. Na bobë baliti na fli wesibi bo kë glo nëglekefëbë, bo melë nanëlekefë, bo welujuwa mëta fulelë fulelë nëlekefë, na jowa fulelë tabo jume nëlekefë.’ ¹³ Kwe takis baliti kë glo lëglekëfebë ho kakë tujuwelibe na bu heven lifewa hana hwi tokwake. Na bu tako maninibona yako mëta bu tle na Gotome gali tlole, ‘O Goto, bo tëbo ho mu, ju bome maninibo eletënë.’”

¹⁴ Na Jisas gali tle, “Bo some gali nëlëyo, kë takis baliti kë glo lëglekëfebë ho bubë lowa ita lugujuna kwe buwa Gotobë naba lime lale ho lëtabeme. Kwe li ho kë kwe hanane. Iniwa oneho bu megali mëglana, ‘Sebo lale oneho mu,’ kwe Goto bume megali loglomeme, ‘Hanane, sobo tëbo enënemu.’ Kwe iniwa oneho bu megali mëglana, ‘Sebo kwe lale enëne nane, sebo tëbo enënemu,’ kwe Goto bume megali loglomeme, ‘Sobo lale enëne.’”

Jisas gali tle, “Sobo nëbale lëkle asa etomo, bo belë matisiyao”

¹⁵ Onoho bu tatako na maba mago nëbale Jisas belë metlesumëtla. Bu metole lamëtla, Jisas bubë atome toba gogwa nalëgletëmeme na Gotome takune nalololeme, bume lëgaitame nalëgleme. Kwe Jisabë lowene esogo mëgletlëlabë ho bume hwi motloma na wame gali motloma na lëkle mototoma, Jisame sosalë

mogotlalime. ¹⁶ Kwe Jisas nëbaleme gali telokwakëme, bu belë migisitla namëglame. Na bubë lowene esogo mëgletlëlabë home gali tleme, “Sobo nëbale lëkle asa etomo. Bo belë matisiyao. Onoho Gotome lowene slemu mëgletlana, ebë nëbale fene lowene slemu mletla kwe Goto bubë eso home tafa lëgletëmeme. ¹⁷ Bo nëgali gali nanolëyo, ebëha nëbale bu Gotome lowene slemu lamletla. Na onoho bu Gotome lowene sle jwa mëgletlëlabë, ebëha nëbale fene lowene sle mletla, kwe Goto eso home kë tafa lëglebë lifatewa hana mëkaklujame. Hanane mu.”

Wesibi lebutakona eso ho Jisasna gëgali mëtelo

¹⁸ Na wesibi lebutakona eso ho li, Jisame takune tlole, “O Tisa, ju lale ho. Bo jume takune nolë. Bo habelë nëgelëmene, Gotona unaunalëme lale tafa nanëgelome?” ¹⁹ Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome lale fë fëyeme etanëne? Ebë life mago ho bu lale nane, Goto buwa lalemu. ²⁰ Ju Gotobë gali walowene eletle. Bubë bogo megali lalamë, ‘Honaone na onenaho sobo lisei lowene mëta asa tafa elo. Sobo onehome mogo nalë asa tëtëke elo. Sobo tokli asa elo. Sobo sosogëna galina fli onehome blawa asa soso etatemo. Sobo bita name blijaya name boblo asa etomo. Bubë galiwa esogo elelëtemome.” ²¹ Na kë ho Jisame gali tlole, “O Tisa. Bo tokwëfome nëgena bo këbë iniwa gali melë esogo tlagimë na bo ebë olëna mana esogo nëlelëmë.” ²² Jisas bubë gali aholokwane tlole na bume gali tlole, “Ju li loweneme mana afolo ele. Ju melë egleme. Jubë iniwa wesibi balitina hihijika eleme. Na kë baliti, wesibi jwa onehome sa etagutëmeme. Ju melë eglana kwe heven lifate mëta lale wesibimu lamëbetë. Na ju bome mana esogo elenënëme.” ²³ Kë ho kë gali yafe aholokwane tlole na bu witi tle. Bu lebutako wesibina ho nëgeme.

²⁴ Jisas kë home mehwi tlole, witi lalëlefe na gali tle, “Wesibi lebutakona enëne, Goto bubë eso home kë tafa lëgletëmëbëme, ebë kalëlego lalëletëme. ²⁵ Kamel kleli, bu ëho susu nili fulujuwa lëkklume ebë sogë kalëlego lalële, kwe wesibi lebutakona enëne, Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmëbë lifatewa mëkaklujabëme ebë

kalëlegomu lalëletëme.”²⁶ Oneho bu kë gali aholokwane mëtlabë, na klelego memëtla na gali mëtla, “Këha melë nëgena, kwe Gotobë lifateme unaunalëme ya tafa lugulemene?”²⁷ Na Jisas gali tle, “Oneho wesibi mogotoma jwa kë mëglabë, Goto bu kwe lalowa logotomeme.”

²⁸ Na Pita bume gali tlole, “Aholokwane ele! Sebobë lo na iniwa wesibi wahune tula na sebo jume ekë esogo nëlelëyo.”

²⁹ Na Jisas gali tlole, “Bo nëgalimu nanelë. Oneho Goto, bubë eso home kë tafa lëgletëmebë lowenebëme, lowene mletlana bubë lo o nonino o bolijahani o bolijamoni o botamenino o bolijayani o nëbale hune mëglana,³⁰ kwe Goto bume lebutako wesibimu lëglëmeme. Bu ebë life mëta mana tafa mëglana, kwe Goto bume lebutako wesibimu lëglëmeme. Ètani kë hune mëtlabë wesibi bu tëlewaha kwe Goto bume kë lëglëmebë wesibi bu lebutakomu. Na tokwafe bu Gotona unaunalëme tafa mokokefëyame.”

Jisas bu gali tle, “Bo gli nëgelëme na huju nelëme”

³¹ Jisas bubë we ita tële lowene esogo mëglelëtlabë home mëglëbo elëme fo tlelekakëme na gali tlole, “Sobo aholokwane elo, sebo Jerusalem lifatewa ekë nuja. Ètani, Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho, bu iniwa wesibi bu tokwafe bome, Gotobë life mago home, mefata mëgletenëbëme, Gotobë bogo mëta wayahi mëtletëna. Na eli kë wesibi bu iniyafemu bome mefata mëgletenëme.³² Na bu bome, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme yo moglomame. Na bu bome soso na tlë mëgëtaname na tëbojiwa mëgletëname na nagutabana kokose mogloname.³³ Na bome taba afona feilawa tëkle tëkle mëgëtaname na mogo nalë gwa mëtaname. Na bo matëmatë mëta tële olë nebëme, kwe aona olëbëye këna huju nëgelëme.³⁴ Kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu kë gali wayo lowene sle hana mëtletla. Kë gali wayo bume èhomu latletëme.”

Jisas bu naba titiki tabo hobë naba sle totometle

³⁵ Jisas, Jeriko lifate lololi totle na naba titiki tabo ho bu alëge mëglëbo li mëta tafa tle. Kë ho onehome balitime gëgëba latlok-wefëme.³⁶ Na bu lebutako onehobë lëleguli lego aholokwane tlagime, na bu loli mago onehome takune tlole, “Kë fëye mëlane?”³⁷ Na bume gali metafu mëtëtatla, “Nasaret life mago Jisas sigli lële.”³⁸ Na kwe kë naba titiki tabo ho, bu feilawa we telokwakle, “Jisas, Devitbë afenëbo, ju bome maninibo eletenë!”³⁹ Na motoutayabë enëne, bume wame gali motlola, “Ju kaju ebe.” Bu ita anيسانamu we telokwakle, “Devitbë afenëbo, ju bome maninibo eletenë!”⁴⁰ Na Jisas këme tlikaku na gali telëkakeme, “Sobo kë home elesutëna.” Na bu loliwa tisi tle na Jisas bume takune tlole,⁴¹ “Bo jume habelë nëgëtemene?” Na kë ho bume gali tlole, “O tako ho, bo hwi nanëgelëme fene.”⁴² Na Jisas gali tlole, “Ju hwi egleme. Ju bome lowene sle egletenëme nëgëme, jubë naba këme tika meletë.”⁴³ Na hokweinawa bubë naba latikawa mëtletle na bu hwi tëkake. Na bu Jisame fleflesuna nagi tlële. Na Gotome mana fleflesu tokoutle na bibita tëttagule. Na iniwa oneho buna kë mutujabë kë wesibi hwi motlola na bu mata Gotome fleflesu mëtletla na bibita mototla.

19

Jisas Sakiusbë lowa tuju

¹ Na kwe Jisas Jeriko lifate elë fwa tule na lifate kukuwa kë lugujubë alëge, esogo tlagule.² Na ho li bu kë lifate mëta tafa tle bubë weniji Sakius. Bu takis baliti glo mëglekefëyabë eso ho. Na bu feilawa balitina tafa tle.³ Bu Jisame hwi naloglome fene, habëtabo hone? Kwe bu hwi hana tlole. Bu afolo ho nëgëme na lebutako oneho lilifuha memëtletla.⁴ Këme nëgëme bu afina fëka tokou na ti elë tokwale, kë magowa, Jisame hwi naloglome. Bu melowene latle, “Jisas eli ebë alëge elë ligisime.”⁵ Na kwe Jisas kë ti li elë fwa tule na hwi tokwake na Sakiusme hwi telokwakle na gali tlole, “Sakius, ju hokweinawa kle ele. Eli sebo jubë lowa nëgëyeu nanëgelome.”⁶ Këme nëgëme hokweinawa laklewa tëtëkakettle na bu Jisame bubë lowa fleflesuna tlelule.⁷ Na iniwa ho kë hwi motlolabë wame galina gëgali mëtla,

“Bu tēbo lowene esogo lēglelebē hobē lo elē fēyeme lujune?”

⁸ Bu lo mēta tafa mētelo na Sakius hujuna tlibe na Jisame gali tlole, “O tako ho. Eli bo bobē iniwa wesibi fu tēle nogotomēme. Na jowa fulelē tabo, wesibi jwa enēneme sa nēgētatemēme. Na bo ho lime sogēna toglolēbē na bubē wesibi tokli tēgletelēbē kwe bo bume kofayame niliafe nēglēlē nēgelēme.” ⁹ Na Jisas bume gali tlole, “Ēje, Goto bu ebē lo mago enēneme walaitame na bubē tēbo lowene mago wanēno lēle. Kē ho bu mata Abrahamē afenēbo lētabe. ¹⁰ Bo, Goto bē life mago ho, bo tēbo loweneme kē tafa mēglabē onehome hohwi nētatemē na bume nēgaitamēme na tēbo lowene mago nēno nanēgelēme. Bo kēme tisi temē.”

Welujuwa wege hobē waflē gali

¹¹ Oneho bu Jisabē gali mana aholokwane mētlagulabēē na bu waflē gali olisina loko metotle na waflē gali metē tētatemē. Bu Jerusalem lifate elē lololi tle na oneho bu meweniji mētla, Goto onehobē eso home kē tafa lēgletēmēbē olē, eliwa fata lēglemewa. Kēme nēgēme Jisas kēbē waflē galibēme gali tlome, bubē kē yaya lowene sle nalēgētatemēme. ¹² Bu megali tle, “Letitabo ho, kakē lifatewa lugujume, bume tako eso home aniji namugujelēlame. Na tokwafe bu ita lisime na bubē lifate mago onehobē eso home tafa nalēkakitēmēme. ¹³ Bu lugujume kofene na bubē welujuwa wege home gali telokwakēme bu betelē migisitla namēglame. Na bu mitisitla na bume tēlafe we (20) baliti, tēlafe we (20) baliti kēniji tlēwagume. Na bume gali tlome, ‘Sobo ebē baliti glo elome, na bobē nagi ebē balitina sawege elo. Sobo wege egelobēē na fli baliti kē wegena saboblo etomo. Sobo mana wege elekefobēē na bo mana fata nēkakime.’

¹⁴ Kwe kē hobē weife lifate mago oneho bume wame lamotlola. Kēme nēgēme, bu wafi tuju, na bu gali mētehula home nagi jine mētelēkakēma, kē lifatebē eso home megali namugujuwelēmame, ‘Sebo kē home sebobē eso home tafame tole hana nēletlamu.’ ¹⁵ Kwe bume eso home

aniji mutujuwelēla na bu ita tisi. Bu tisi na gali tle, ‘Ēbame baliti kētēglēmēbē wege home gali elokwakēmo, bo belē migisiya namēglame. Bo lowene nanēgelēme, bu kofaya baliti kē balitina habenuju boblo mētētayane?’

¹⁶ Na kwe bubē wege ho li afina tisi tle na gali tlole, ‘O eso ho, ju kē tēglēnēbē tēlafe we (20) balitina bo wege fa totlē na bo jubē nagi 200 kofaya baliti kēna blēge tētē.’ ¹⁷ Na eso ho gali tlole, ‘Ju bobē lale wege ho mu. Ju bobē nagi lale wege fa totle. Ju kē tokwēfo wesibi ululu sle togotleme nēgēme na bo jume meaniji kēme nolē, ju jowafe we lifatebē onehobē eso home tafa egletēmēme.’

¹⁸ Na li wege ho bu mata tisi tle na gali tlole, ‘O eso ho, ju kē tēglēnēbē tēlafe we (20) balitina bo jubē nagi wege kēna fa totlē na bo we lujuafe we (100) kofaya baliti blēge tētē.’ ¹⁹ Na eso ho bume gali tlole, ‘Bo jume meaniji nanolē, ju tobali lifatebē eso home tafa egletēmēme.’ ²⁰ Na li wege ho bu mata tisi tle na gali tlole, ‘O eso ho. Jubē tēlafe we (20) baliti mana ekē mēbe. Bo kēbē baliti afeteni sosa ēhona lei totomē na gogwa telē. ²¹ Bo jume uli tēgletēmē nēgēme. Bo melowene latletē, “Ju kēha lakalena ho nēgēme ju ho libē wesibi lamomanēbawa etatle. Wesibi ho li gogwa lēglebē kwe ju lafawa etokwakle. Na hi wesibi li ho tobalo lēglebē kwe ju lamēmēwa eletle.”

²² Na kwe kē eso ho bu kē wege home gali tlole, ‘Ju tēbo wege homu. Bo jubē galime fwa jume tēbo nēgētēmē. Ju bome melowene laletenēne, “Bo wesibi momanēba nogotomēbē lakalena ho. Wesibi li ho gogwa lēglebē kwe bo lafawa netokwaklē. Na wesibi li ho tobalo lēglebē kwe bo lamēmēwa nēletelē.” Ju melowene laletenēne? He? ²³ Ju kē lowenebēme walowene egletenēbē, kwe ju bobē baliti, baliti loloko lo mēta gogwa tugule jwa fēyemene? Na bo kēnigisibē bo fli kofaya balitina glo nanēkakime fene.’ ²⁴ Na bu lolime kē mitlijabē home gali tlome, ‘Sobo bu mago tēlafe we (20) baliti glo elome na 200 balitina kē tafa lēglebē home elēlome.’ ²⁵ Na bume gali motlola, ‘Eso ho. Ju hwi ele. Bu 200 baliti lamēbetlefe. Ju seme

fëyeme gali elonane sebo fli baliti mata nëglëlabëme.

²⁶ Na bu gali tloime, 'Bo some gali nolëyo, iniwa oneho, Goto kë lëglëmebë wesibi, ululu sle motomana, kwe Goto bume fli wesibi mata lëglëmeme. Kwe iniwa oneho, Goto kë lëglëmebë wesibi, ululu sle jwa motomana kwe Goto kë wesibi bu mago ita hijika logotomeme. ²⁷ Na bome bubë eso home fatame tëbojiwa kë mëtletë nabë wameho, sobo eli bume bo belë elesumome na bobë naba li mëta mogo nalë tètëkle etome.'

²⁸ Jisas kë wafle gali wayawe tlole na bu Jerusalem lifatewa mana tokwale. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho nagi esogo mëtlagula.

Jisas bu eso hoha, Jerusalem lifatewa təkaklu

²⁹ Jisas bu Betfage lifekuwa na Betani lifekuwa loliwa fwa tule. Kë lifeku bu Oliv tiwa fatini li mëta mëtëbe. ³⁰ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho tlemalëme gali tloime, "Sobo ebë kë lugubebë lifeku elë eyeumo. Sobo eyeume, na kë lifekuwa tuhu egulona, kwe sobo afeku donki kleli, hwi eglolome, ti mëta watakuliji mototla. Ètani ho li kë donki kleli matawa hana tafa tle. Sobo taba tohwa etlome na ebelë elesulome. ³¹ Na ho li some metakune loglëyona, 'Sobo ebë donki kleli fëyeme tohwa etlone?' Kwe sobo bume metafu saetatelo, 'Sebobë tako ho bu këna luguju nalëgleme.'

³² Na Jisas bu kë tlemalë home jine tlëme, na bu mëtëyeu. Na bu iniwa wesibi hwi motlomo, Jisas fene gali tloime. ³³ Na bu kë donki kleli këna këkesi mototlabë taba mago taba, mana tohwa mototokweflobë na mana kë donki kleli bolijaya ho mana takune telëbakëme, "Sobo ebë donki kleli fëyeme tohwa etlone?" ³⁴ Na bu gali tafu mëtëtatelo, "Sebobë tako ho këna lugujume."

³⁵ Na kwe bu kë donki kleli Jisame sei mëtlëkakitelo. Na bubë heletabo ëho donki klelibë amlebo mëta kahëba motoletelo. Na bu Jisame mëtitalo, kë donki kleli matawa tafa nalogolebëme. ³⁶ Na bu këna tuju. Na oneho bubë heletabo ëho tothwa motokouja na alëge mëta gogwa motokouja. Bu Jisame fleflesu

mëtletla, eso hoha fata tëgleme nëgeme. ³⁷ Na bu Oliv tiwa fatini kle tëmaitabë nounou totle, na Jerusalem lifatewa fwa tuguleme nounou latotle. Na bubë feilawa lowene esogo mëglelëtlabë enëne fli, bu fleflesu lamëtletla. Na bu, klelegowa wesibi, Jisas kë blëge blëge totomebë, ita lowene mëtletëma na bu Gotome anisasana fleflesu këme mëtletla na bibita mototla. ³⁸ "Yaha fëyeme jine tlëlene? Sebo Goto kë jine tëglëlebë eso home fleflesu nëgletlame. Bu Gotobë afutukuna lisi tëna. Goto kë eso home lëgaitaleme na ululu sle logotleme. Goto bu heven life mëta kë tafa logolebë bu lale na tako mu. Goto sebobë, ebë life mago onehobë lowene lëgëbetëme sle malëletëme."

³⁹ Na Farisi ho, bu kë feilawa onehobë ku mëta mëtëtabëya na bu onehobë galime tole hana mëtletëma na bu këme gali motlola, "O Tisa, jubë lowene esogo mëglelëlabë home lëkle etome kaju namëgebëyame." ⁴⁰ Kwe Jisas bume gali tafu tëtätëme, "Bo some gali nolëyo, ebë oneho bu kaju mëgebëyana kwe aniji buwa momolë mëgleme na Gotobë weniji bibita mëtätëme."

Jisas Jerusalem lifate mago onehome ye tletëme

⁴¹ Jisas Jerusalem lifate lololi totle na bu kë lifate hwi telokwakle na mana bubë onehome naba tu tletëme. ⁴² Na gali tle, "Oë Jerusalem lifate mago enëne. Bo metole nanelë, iniwa wesibi sobobë lowene kë sle mogotometëyobë, lowene sle egletemome, lalowa tafa naegelome. Kwe kë wesibi ëho lameletëyo na sobo hwi hana elomo. ⁴³ Tokwafe tëbo olë somëta fata lëgleme. Na kë olëna sobobë wame enëne bu some lukume fu sle mëgletëyome na sobobë life mago lëglesini sabuwa mogotlame na wameme mokwatëyome. ⁴⁴ Na kë wame enëne bu some na sobobë lifatena iniwa tëbo mëgëtoime. Na li aniji bu li aniji matawa hana egëbamëme. Bu life silijiwa lëgëbeme. Goto some lëgaitome fene tisi tëyo kwe sobo kë olëbëme lowene sle hana tëgletelome nëgeme na kë tëbo olë some këme lisitëyome."

Jisas Gotobë lo mago wesibi balitina hijika onehome hehë tletëme

⁴⁵ Jisas tako lotu lowa tēkaklu. Na bu se-
uneni fole na sipsip kleli na bulmakau kleli
balitina kē hihijika mētlekefēyabē onehome
kē mago hehē tletēme. ⁴⁶ Na bu gali tle,
“Gotobē bogo megali lala, ‘Bobē lo, oneho
bome kēme gēgali mēglelekefēnabē lo.’ Kwe
sobo ebē lo tēbo latlo na bu tokli enēnebē
loha lilibetēme.”

⁴⁷ Na iniwa olē, bu tako lotu lo mēta
onehome okokwe latlokwefēme. Na lotu
lome wege mēglabē eso enēne na Gotobē
galime okokwe moglomabē ho na one-
hobē letitabo enēne, Jisame mogo nalē
tēke moglolabē gali fame oto mētla. ⁴⁸ Kwe
bu onehome uli mētletēmame nēgeme. Kē
iniwa oneho Jisasbē gali aholokwaneme
tako tole mētletlame nēgeme na Jisame
mogo nalēme tēkle jwa kēme mototla.

20

Bu Jisame takune motlola, “Iniwa wesibi ju melē kē egotomebē, ya aniji tolēne”

¹ Na kē nalēwa, Jisas onehome tako
lotu lo mēglēbo mēta okokwe tleme na
bu Gotobē lala gali tē tētātēme. Na lotu
lome wege mēglabē eso enēne na Gotobē
galime okokwe moglomabē ho na onehobē
letitabo enēne bu belē mītisitla, ² na
takune motlola, “Ju seme gali enona,
iniwa wesibi ju melē kē egotomebē, jume
ya aniji tolēne? Kē afutuku ya tlēnē?”

³ Na Jisas bume gali tleme, “Bo mata,
some li wesibime takune nēlēyome. Sobo
bome gali enona, ⁴ Jonme ya aniji tlole,
onehome tu mēta kē baptais totomebēye?
Goto bu aniji tlole o ho buwa aniji
motlola?” ⁵ Bu Jisasbē gali aholokwane
motlola na blalo gēgali mētla, “Sebo megali
noglolana, ‘Goto bu aniji tole,’ kwe bu
seme megali logloname, ‘Kē nēgali gali
nēgebē, sobo bume lowene sle egletelo jwa
fēyemene?’ ⁶ Kwe sebo megali noglolana,
‘Ho, buwa aniji motlola,’ kwe iniwa oneho
bu seme anijina tētēkle mēgētayame. Iniwa
oneho Jonme melowene sle mēgletlame
nēgeme, ‘Bu Gotobē lowene mago gali tē
totokwelebē homu.’” ⁷ Na kwe bu Jisame
gali tafu mētētātla, “Sebo, Jonme kē aniji
toglōlebēme, lowene hana nēla.” ⁸ Na
Jisas bume gali tleme, “Bo mata, iniwa
wesibi bo melē kē nogotomēbē bome

kē aniji toglonēbēme some hana gali sle
noglēyome.”

*Ebē wain taba liji nuju kē hwi motlōlabē
tēbo enēnebē waflē gali*

⁹ Jisas, onehome waflē gali latlome, “Ho
bu wain taba, nuju mēta tobalo tle. Na
tokwafe bu fli home gali tleme, ‘Sobo bobē
wain taba nuju hwi elotēna na tokwafe
wali wain taba liji lalowa glo elo, baliti
kēna glo naegelome.’ Na kē nuju bolijaya
bu kakē lifatewa tuju. ¹⁰ Feilawa olē tafa
tule na kē wain taba liji mana nigliji mētle.
Kēme nēgeme nuju bolijaya ho, bubē wege
ho lime, bubē nuju kē hwi moglotlabē ho
belē jine telēkakle, bubē wain taba liji, kē
nuju mago glo nalēgleme. Na bu tuju. Kwe
nuju kē hwi moglotlabē ho, bu kē wege
home hwi motlola na tēkle mototla na kē
mago hehē mētēkakēta. Na bu toba alu-
jawa tehō. ¹¹ Na ita nuju bolijaya, li wege
home jine telēkakētēme. Kwe kē enēne,
bume hwi motlola na bume mata tēkle mo-
totla na unalēme sosalē sosalē sle memo-
totla na kē mago hehē mētēkakēta. Na bu
toba alujawa tehō. ¹² Na ita li home jine
telēkakētēme. Kwe kēbēme mata unalēme
sosalē sosalē sle memototla na kē mago
hehē mētēkakēta. ¹³ Na nuju bolijaya bu kē
wesibi hwi tleme na kēme lowene tle, ‘Bo
habelē nēgelēmene? Bo melowene nanelē.
“Bobē jowa iko nēba jine nēgelēkakētemēme.
Bo bume tako tole nanēletelē. Bu bubē gali
aholokwane moglolame na bume hana
tēbo mogotlame.” Na bu kē nēbame jine
telēkakētēme. ¹⁴ Na nuju kē hwi motlotlabē
ho bu kē nēbame hwi mētlagila na blalo
gēgali mētla, ‘Ebē ho kē ligisibē ebē kē nu-
jubē bolijayabē bowene. Tokwafe boli-
jaya gli lēglēna, kwe bu kē nuju bolijayame
lētābeme. Te, mana mogo nalē tēkle man-
otla na tokwafe bolijaya gli lēglēna kwe
kē nuju sebo nanēglame.’ ¹⁵ Kēme nēgeme
bu tisi tēme na bume nuju mēglēbo elēme
hehē motokoutla na mogo nalē mana tēkle
motlola.

Sobo habē lowene lalone, kē nuju boli-
jaya bubē nuju kē hwi moglotlabē home
habelē logotomemene? ¹⁶ Sobo aholok-
wane elo, bu ligisi nēgena, na bu kē home
mogo nalē tēbo logotomeme. Na ita kē
wain taba liji nuju fli home yo lolomeme.”

Oneho kë gali aholokwane mëtla na gali mëtla, “Melè asa malële.”

¹⁷ Jisas bume hwi tëbelëkakëme na takune tle, “Ebë gali, Gotobë bogo mëta kë tëgëbebë, bubë wayobë habelëne? Kë gali melëgëbelalële,

‘Lo gliji ho, bu lo, anijina gliji mëtla.

Na kwe bu li anijime meweniji lamëtla, “Tëbowa.”

Këme nêgëme, mëglëbo elë fo mëtetokwakëya.

Kwe kë aniji mëglëbo elë kë fo mëtetokwakëyabë

bu lale anijimu ebamë.

Lo bulego kë aniji mëta lotle.

Kë aniji jwa nêgena, kwe lo fli lëgleme.’

¹⁸ Iniwa oneho bu kë aniji matawa mitigwëyana kwe bu mogo nalë tëbo miglitayame. Na kë aniji, home matawa etigwatlena kwe bume lëlafowa egotleme.”

¹⁹ Gotobë galime okokwe moglomabë ho na lotu lome wege mëglabë eso enëne melowene lamëtla, “Jisas seme fwa wafle gali lolonafe. Bu melowene lalëletëna, ‘Sebo kë tëbo enëne. Sebo nuju kë hwi noglolabë tëbo enëne.’” Këme nêgëme, bu Jisame ëjeha fa motlame. Kwe bu onehome uli mëtletëmame nêgëme, oneho Jisame tako tole lamëtletla. Na bu Jisame fa jwa këme mototla.

Bu Jisame, takis baliti Sisarme mëglëlabë lowenebëme, takune motlola

²⁰ Gotobë galime okokwe moglomabë ho na lotu lome wege mëglabë eso enëne bu Jisame olëli olëli mana hwiwa mëtëbelëkakla. Na bu ho flime jine mëtlemä, Jisame mogweliha hwi namëbelokwaklame. Kë enëne mesosogëna lamotlola, “Sebo jubë gali aholokwaneme tako tole nanëla.” Bu metole lamëtla, Jisame sogëname takune manolola na bu Rom life mago eso ho, Sisarme, tëbo gali naloglome. Kë tëbo galime fwa bume këna so namëgëtatlame fene. ²¹ Na kë mogweliha hwi ho, Jisame këme takune motlola, “Tisa, sebo lowene nanëla, ju nêgali gali homufe. Ju nêgali galimu iniwa onehome të tëtätëme. Ju lebutako balitina home na baliti jwa home, lili gali hana gali tleme. Weye. Ju iniwa home, jowa galime

fwa gali tleme. Ju iniwa onehome, Gotobë gali, iniyafeme fwa okokwe tleme. ²² Na ju habë lowene lalene? Sebo takis baliti Rom life mago eso ho, Sisarme, lalowa nêglëlamene o hanane? Këha lowene lalowa nêglamene o hanane?” ²³ Kwe Jisas bubë sosogëna lowene walowene tletëme na bume këme gali tleme, ²⁴ “Sobo jowa baliti bome ehitëna, hwi nanoglëme.” Na bu baliti mëtëhitla. Na Jisas këbëme hwi tleme na takune tleme, “Ebë amtëtomba yalëbë lëbetlene, na yalëbë weniji lëbetlene?” Na këme megali motlola, “Ebë Sisarbëyo.” ²⁵ Na Jisas bume gali tleme, “Te! Sisarbë wesibiye, kwe Sisarme eglëlome. Gotobë wesibiye kwe Gotome eglëlome.” ²⁶ Bu onehobë naba li mëta bume sogëna galime yafe takune motlola, bu Rom life mago eso home, tëbo gali naloglome fene. Kwe bu tëbo gali hana gali tle. Bu kë tafu tëtätëmebë gali yafe aholokwane motlola na klelego memëtla na tutune memëtla na këme kaju mëtebëya.

Sadyusi ho, bu Jisame, ho gli mago hujubëme takune motlola

²⁷ Na Sadyusi ho fli, Jisas belë mitisiya. Sadyusi hobë lowene metëbetëmelatle, “Oneho lebo mëgebëyana, hana huhuju mëglame.” ²⁸ Na bu Jisame takune motlola, “Tisa, ëbame, Moses bu ebë gali meyahi latletëna, ‘Ho nëba jwa lebo lëgëbena, na bubë mëse mana tafa eglëna, kwe ita bolijamo sasei lëlë, nëbaneni namëgelome. Na kë nëbale, lebo kë lëgëbebë hobë wenijina namëtäbëyame. Na bu kë hobë nëbaleha tafa namëglame, na lebo kë lëgëbebë hobë weniji lëgëbagutle nalëgleme.’” ²⁹ Ètani, ho li tobali ita jowa këni bolijamonime tlebime. Bolijaha mëse bu afina sei tlë na kwe kë bolijaha nëba jwa gli tle. ³⁰ Këme nêgëme, ita këme këbë, kë mëseme sei tlë, kwe bu mata nëba jwa gli tle. ³¹ Na ita këme këbë bu mata, melatle, kë fenene. Bu iniwa bolijamoni melamëtla, kë mëseme fwa sei mëtlekefëya na bu iniwa nëba jwa gigli mëtla. ³² Na tokwafe kë mëse, bu mata, gli tle. ³³ Na sebo jume metakune nanëlëyo. Tokwafe gigli kë mëglabë oneho huhuju mëglana, kë mëse fëye hobë mëse tafa egletlemene? Ju wafi lowene ele,

kë mëseme tobali ita tële ho këniji kë sei mëtlëya.”

³⁴ Na Jisas bume gali tlome, “Oneho, ebë olëna kë tafa mëglabë bu one sesei melekefëya. ³⁵ Kwe tokwafe Goto bu fli lebo onehome megali loglomeme, ‘Sobo huhuju egelome na bona tafa nëlame.’ Kë huhuju mëglabë enëne bu hana sesei mëglame. ³⁶ Bu heven life mago enselha mëtabëyame nëgеме, na bu ita gigli hana mëglame. Goto bume matëmatë mago wahujuju logotomeme nëgеме, bubë nëbaleha këme tafa mletlame. ³⁷ Na bo some lebo enëne huhuju mëglabë gali li të nëtatëyo. Ètani Moses bu mata seme melebotane latëtatëna. Oneho gigli mëglabë, bu matëmatë mago huhuju mëglame. Ètani Moses bu, ahoju ti abo mëta kë u tëglebë galime meanebo gali latletle. Na bu Gotome melë galina yahi tletle, ‘Tako Ho, bu semleninobë, Abraham, Aisak, Jekopnabë Goto mana ekë tafa lële.’ ³⁸ Kë gali bu seme melebotane lalëtatëna, Goto bu lebo enënebë Goto nane. Weye. Bu mana kë tafa mëglabë enënebë Goto. Gotobë naba lime, iniwa oneho, giglibë na mana kë tafa mëglabë, iniwa bu mana hwi mëtaya.”

³⁹ Na Gotobë galime okokwe moglomabë ho fli, bu Jisasbë gali yafe aholokwane mëtla na bume gali motlola, “Tisa, ju bume kë tafu ètatëmebë gali lalemu.” ⁴⁰ Na Sadyusi ho bu Jisame li loweneme takune moglolame fene, kwe bu uli memëtletlamu.

Jisas, Goto kë aniji toglobë hobë galime, onehome takune tlome

⁴¹ Na Jisas onehome takune tlome, “Bu megali fëyeme mëlekefëyane, ‘Goto kë aniji toglobë ho, onehome nëno lëglebë ho, kë ho bu Devitbë afenëbo.’ Sobo habelë lowene laletelone, bu kë galime fëyeme gali mëlekefëyane? ⁴² Ètani Devit buwa Buk Song mëta meyahi latle,

‘Goto, bu bobë eso home megali lalolole,
 “Ju bobë tobamu toba elë tafa egletenëme,
 na ju bona onehome eso home tafa nëletemome.

⁴³ Sebo onehome mana tafa nëlelëmome, na bo jume kë wame mëglëyobë home boblo nogotomëme

na bu jubë gali boblo jwa mëtome.”

⁴⁴ Sobo hwi elo. Devit kwe kë home mefë latotle, ‘Bobë eso ho.’ Na bu Devitbë bowene tafa habelë lëglemene?”

Gotobë galime okokwe moglomabë ho bu tëbo lowene esogo mëtlelëkefla

⁴⁵ Iniwa oneho bubë gali mana aholokwane mëtlagulabëë, na mana bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, ⁴⁶ “Sobo Gotobë galime okokwe moglomabë home ululu sle saeletemo. Bubë lowene mëta asa etabetemo. Bu metole lamla, oneho bume hwi molomame na melowene mëletëmame, ‘Bu lale enënefe.’ Këme nëgеме, bu heletabo èho gëgelo motokwefëma na asë mla. Na bu këna bume fwa flelesu mla na bibita motoma. Na bu oneho këme kë loloko mëglabë lifeku mëta asë mëglana, bu metole lamla, oneho bume sësle galina gali namoglomame. Bu lotu lome tafa mëglana, bu metole lamla, onehobë naba li mëta, eso hobë tafa labume tafa mlame. Na hi wesibi salë olëna, bu metole lamla, onehobë naba li mëta, eso hobë tafa labume tafa mlame, oneho bume melowene namëgletëmame, ‘Letitabo enënefe.’ Na bu këna bume fwa flelesu mla na bibita motoma. ⁴⁷ Na bu seiju oneme sosogëna moloma, bubë iniwa wesibi manawa mëglëma namëglame. Na bu memelë lamla, onehobë naba li mëta, Gotome megëgali gëgali mëglelëlabëë, bubë tëbo lowene këna èho motoma, oneho bu melowene namëgletëmame, ‘Letitabo enënefe.’ Unina, Goto onehobë tëbo lowene aholokwane loglometëmebë olëna, bu kë Gotobë galime okokwe moglomabë home tëbomu logotomeme.”

21

Wesibi jwa mëse, baliti Gotome tlële

¹ Jisas tako lotu lo mëta tafa tle, na bu lebutako balitina onehome hwi tlome, bu Gotome kë sike melekefëtlabë bokis mëta baliti sisike mëtletla. ² Na bu mana mehwi tolë, wesibi jwa seiju mëse, baliti tokwëtokwë tële kë bokis mëta sike tule. ³ Na Jisas gali tle, “Bo some nëgali nanolëyo. Fli oneho kwe bu kë bokis mëta, tokwëfo balitiha sisike mla, kwe Goto kë wesibi jwa seiju mëseme melowene lalëletë, ‘Bu feilawa balitimu sike ele.’ ⁴ Fli oneho bubë

feilawa baliti mëbetëme kwe tëlewa sike mla na fli mana mëbetëme. Kwe kë wesibi jwa sei ju mëse bu baliti tokwëfo mu, kwe bubë hi wesibi glo baliti iniwa sike ele.”

Jisas bu melëme gali tle, “Gotobë tako lotu lo yayei mogotlame”

⁵ Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bu Gotobë tako lotu lo hwi motlola na gali mëtla, “Ebë lo bu lale klisomu. Bu ebë lo lale lale anijinamu gliji mëtla. Na lale lale wesibina, Gotome kë mëglëlabë, ebë lo neglina lamëtlëla.” ⁶ Na Jisas gali tleme, “Bo ebë wesibi sobo kë hwi eglobëmëme gali nolëyo. Tokwafe bu ebë lo iniwa yayei mogotlame. Fli aniji matawa hana mëgëbëmë. Iniwa sisike mëkakame.”

Jisas gali tle, “Tokwafe tëbo olë fata lëgleme”

⁷ Na kwe bu Jisame takune motlola, “Tisa, bu ebë lo fëye olëna yayei mogotlamene? Sebo fëye wesibi afina hwi noglotlamene na këme lowene nëletlame, kë olë nounou ekë lële.” ⁸ Na Jisas gali tleme, “Sobo ululu sle saelo. Ho some sosogëna möglëyolime. Unina feilawa ho migisiyame na sogëname megali mlame, ‘Bo onehome tëbo lowene mago nëno nëgelëbë ho.’ Na bu gali mëglame, ‘Yawe olë nounou ekë lële.’ Sobo bubë gali asa aholokwane elomo na bume asa esogo elelëmo. ⁹ Na sobo fli lifate enëne tako momogli mëtayabë gali aholokwane egelona, sobo uli asa elo. Kë wesibi bu afina melë mëgleme, kwe yawe olë nounou hana lëkeke.”

¹⁰ Na bu gali tleme, “Li life li life mago ho, bu li life hona momogli mëgëtayame. ¹¹ Na tako nano ekoujamëme. Na li life li life oneho tako foneme gigli mëkoujame na tako ato elili mëkoujame. Na sobo tokwafe fli tëbo wesibi matafa mago hwi eglomome na sobo kë wesibime tako uli eglomemu.”

¹² Kë tëbo wesibi bu fata jwa mëleme na bu some fafa mlame na tëbo mëtome. Bu bubë lotu lo elëme mëlelëkakujome na bubë letitabo enëne belë sei mugujuwelëyome. Na sobobë gali aholokwane molëyome. Na bu some kalabusu lowa sike mlame. Na bu gavman enëne belë na eso enëne belë sei mugujuwelëyome, sobo bome lowene sle egletëname nëgëme. ¹³ Na sobo kë

nalë, Gotobë lale gali bume lalowa të egëtatemome. ¹⁴ Kwe sobo tutune asa elo na melowene asa elo, ‘Sebo habë gali noglotmamene?’ Weye. ¹⁵ Bo some kë olëna lale lowene nëglëyome. Na sobo kë lale lowenena gali të egëtatemome. Na some kë wame möglëyobë ho kë gali aholokwane mëglëyona, na sobobë gali hana momata mëgëtatëyome na megali hana mëglame, ‘Bu yaya gali lamla.’ Weyewa. Hanane mu.

¹⁶ Na tokwafe, blijayanino, bitamenino, bolijahanino, ilawa magobë, yabeninona, bu mata some kë wame möglëyobë ho belë sei mugujuwelëyome. Na somago wali mogo nalë tëtëkle mëtayame. ¹⁷ Na iniwa oneho some këme gëglë mëglëyome, sobo bome lowene sle egletëname nëgëme. ¹⁸ Kwe Goto bu some tafa lëglëyome na some hana kile lëgëto. Na ho sobobë heven lifate magobë lale tafa hana tëbo mëgëtatëyome. ¹⁹ Sobo kë tëbo olëna bome kë lowene sle egletëname lowene asa elëkëlo. Sobo melë egelona kwe sobo tokwafe unaunalëme lale tafa egelome.”

Jisas gali tle, “Jerusalem lifate tëbo lëgleme”

²⁰ Na Jisas ita gali tle, “Sobo tokwafe mehwi egelona, wame home boblo mogotomabë enëne, Jerusalem lifate lukume fu mëgletlana na ini sabuwa mogotlana, kwe sobo këme lowene elome, kë lifate tëbo lëglebë olë ekë fata lëlefe. ²¹ Na kë olëna, Judia provins mëta kë tafa mëglabë oneho, bu fatiniwa matlëbouja. Na Jerusalem lifate mëta kë tafa mëgelulabë oneho, bu kë lifate kile mlame na jebelëme mëlëboujame. Na Jerusalem lifate li mëta kë tafa mëglabë oneho, bu lifatewa ita asa matëkakluja. ²² Kë nalë, Jerusalem lifate enëneme, memelë tëbo lowene kë mëglabë enëneme Goto tëbo logotomeme. Na iniwa gali, bu Gotobë bogo mëta kë yahi mëtëglabë, bu iniyafemu mefata mëgleme. ²³ Kë olëna, one nëbale imo nabë na one nëbale kolëbo nabë, bo bume tako maninibo nanëletemëmu. Masiwafe, bu habëna mëglënboujamene? Tëbo olë, kë onehome fata lëgletëmememe. Na Goto bu kë onehome wame loglomeme na tëbo logotomeme. ²⁴ Na wame home boblo

mogotomabë enëne bu flime mogo nalë tēbo motomame. Na iniwa tatako lifate ebë life mēta kē mēgēbagubē lifate elē flime mēlelumame na kalabusu lowa sike mokoujame. Na li lifate mago wame enëne, na Gotome lowene jwa kē mēgletlabē enëne, bu Jerusalem lifate hijika motomame na yelukwafe tuku mlame. Bu Jerusalem lifate mana bubē yelukwafe mēta mana lēgebetēmēbē, na mana Goto bume gali lolomeme, ‘Sobo emago eyeu.’ Na bu kē lifate kile motlame na mujame.”

Tokwafe Gotobē life mago ho ligisime

²⁵ Jisas ita gali tle, “Kē nalēwa, tetēbo klelegowa wesibi, kliji, yeme, sēgetobana mēta fata mēgleme. Na iniwa lifate mago oneho, bu nutubē tako liglinitigo lego aholokwane mēglana, kwe bu tako tutune mēglame na tako ulimu mēglame. ²⁶ Na feilawa oneho, iniwa tēbo wesibi kē lifateme kē fata mēglebēme tako tutune mēglame. Na bu tako uli mēglame na nabasahoba mlame na mogowa mitigwēyame. Iniwa matafa mago wesibi lili mēgleme nēgeme na bu kēme uli mēglame. ²⁷ Na kē nalē, iniwa oneho bu bome, Gotobē life mago home, mehwi mogloname, bo oloba nagi nigisime. Na bo tako lolokwēnena, na tako kliji elulego fenene kēhana nigisime. ²⁸ Sobo kē tēbo wesibi hwi eglomona, kwe sobo kēme uli asa elo, walena satafa elo. Goto some nēno lēglebē olē nounou lēgleme nēgeme.”

Jisas binibwe ti tahweji waflē gali latle

²⁹ Jisas waflē gali tleme, “Sobo binibwe time na fli time walowene eletemo. ³⁰ Bubē laba luklu mēglana na tahweji foke mēglana sobo kēbēme lowene eletelo, ‘Ebē wanagli tei fe.’ ³¹ Kē fenene. Sobo kē tetēbo wesibi, hwi eglomona, sobo melowene naegelome, ‘Goto iniwa onehobē eso home natafa lēgletēmēbē olē nounou lalēletle.’

³² Bo some nēgali gali nanēlēyo, fli oneho bu ebē olēna kē tafa mēglabē, bu mana mētabēyame na kē iniwa tetēbo wesibi, mana fata mēleme. ³³ Lifena matafana tēbo mēgleme, kwe bobē gali unaunalēme melē lēbagukēfeme.”

Sobo sagli sle elōlome na walena etabome

³⁴ Jisas ita gali tleme, “Sobo ululu sle saelo. Sobo bia na fli biaha wesibi itaita asa hihi elo na kēna yaya elome. Na sobo sobobē ato lēgaitalebē wesibime feilawa tutune asa elo. Sobo kēha lowene mēta tafa eglekefona kwe bo kē nigisibē olē bu some hokweinawa tafu lotokwakijome, ³⁵ kole bu klelime fene tafu etole. Kē olē li life li life mago onehome iniwa, lafatawa lokoutēmeme. ³⁶ Sobo olēli olēli walena satafa elekefo. Na sobo Gotome olēli olēli takune elokweflome, bu some lēgaito nalēgleme na bubē afutuku some lēlēyome. Na tokwafe kē tēbo wesibi somēta, fata mēglana kwe sobo kē afutukuna lalowa boblo egotomome na bu some hana tēbo mēgētome. Na sobo tokwafe, bome, Gotobē life mago hobē naba lime, tiniji jwa naeglibetēname.”

³⁷ Na iniwa olē, Jisas tako lotu lo mēta onehome okokwe latlokwefēme. Kwe klabēye, bu Oliv tiwa fatini mēta ni tubekēfe. ³⁸ Na iniwa oneho, bu olobalē mu, tako lotu lowa mutujukefēya, bubē gali aholokwane namoglolame.

22

Judas bu lotu lome wege mēglabē eso enēneme gali sle tētātēme, “Bo Jisasme some yo noglēyome”

¹ Israelbē ilawa magobē tako lotu olē fata lēgletēmeme nounou tletēme. Israelbē afenēbo, bu kē lotu olēna, sēse wesibi jwa bletē nage hi mētlekefēya. Na bu kē lotu olē, Goto ētani bosemnime kēna tēgaitamebē olē na Isip lifate kēna kile mētēglabē olē, lowene mētlekefētla. ² Na lotu lome wege mēglabē eso enēne na Gotobē galime okokwe moglomabē ho bu onehome uli mētletēmame nēgeme na bu blalo gali kēme fa mototla, Jisasme hwelutwa mogo nalē tēkle namogotlame.

³ Judas Iskariot na fli we ita jowa (11) hona, bu Jisasbē lowene esogo mēglelētlabē ho. Na Satan bu Judasbē lowenewa tēkaklu tle. ⁴ Na bu lotu lome wege mēglabē eso enēneme na lotu lo magobē plismanēme kēme tuju tēme, Jisasme yo naloglomebē galime gēgali nalēglelēmeme. ⁵ Na kē enēne bubē gali aholokwane motolabēē na tako fleflesu memētletlamu na bu buna gali sle mototla, bume baliti tokwafe

namëglëlabëme. ⁶ Na Judas bubë galime helawa tletëme. Na bu këme melowene tle, “Bo Jisasme habelë yo noglomëmene?” Bu melowene tle, “Lebutako oneho Jisasna mëtabëya jwa mlame na bo Jisasme mana yo nolomëme.”

Jisasbë lowene esogo mëtlelëtlobë ho hi wesibi loko mëtëto

⁷ Sëse tabo wesibi jwa bletë nage kë hi mëtlekefëyabë olë wafata tletëme. Kë olëna Israelbë afenëbo, bu sipsip kleli nëbale tëtëkle mëtëtakefëya na hihi mëtla. Hihi mëtlekefëyabë, na Goto, bubë bosemnenime këna taitamebë olë lowene mëtlekefëtla. ⁸ Këme nëgëme Jisas Pitaname, Jonname gali tloime, “Sobo eyeumo na tako lotu olëbë hi wesibi loko eoutome. Sebo hi nanëglame.” ⁹ Na tlemalë bume gali motlolo, “Sebo kë hi wesibi hameta loko nëgëtomene?” ¹⁰ Na bume gali tloime, “Sobo Jerusalem lifatewa eyeume. Na ho li, sospenëna tu lëgehilena some alëgëme esune lëglëyome. Na sobo bume nagi elëkaklome. Na bu lowa lëkakluna, sobo mata kë lowa ekaklujome. ¹¹ Na kë lo bolijaya home megali egelujuwelëloime, ‘Sebobë tisa bu megali lalële, ‘Hi lo hametane? Bona, bobë lowene esogo mëglelëtë nabë hona, kë hi lo mëta, sipsip kleli hi nanëglëlmëme, Goto bu sebobë semleninome këna taitamebë olë, lowene nanëgletlame.’” ¹² Na kwe bu some matawa kë ke logolebë lo ke lebotane lëgëtatëyome. Kë lo bu tafa labuna, na maseina. Sobo kë hi lo mëta sebobë hi wesibi loko etome.” ¹³ Na bu tlemalëme mana jine telëkakëme. Na bu tako lifatewa mëtëyeu. Na bu iniwa wesibi hwi motlomo, Jisas fene gali tloime. Na bu hi wesibi sagli motlolo.

Jisas bu bletë nage na wain taba liji tu bubë lowene esogo mëglelëtlabë home tlëme

¹⁴ Hi olë fata tle, na Jisas matawa kë ke logolebë lo ke masei mëta tafa tle. Na bubë gali tème kë jine tëglëmebë ho, buna iniwa tafa mëtla. ¹⁵ Na bume gali tloime, “Bo ebë hi wesibi sobona hi nëglame, tako tole nanelë, Goto, sebobë semleninome këna tëgaitamebë olë lowene nanëgletlame. Bo sobona ebë hi wesibi afina hi nëlame, na tokwafe bo elili mana fa nogotlëme. ¹⁶ Bo some gali nolëyo, bo sobona ebë tako

lotu olëbë hi wesibi ita hana hi nëglame. Kwe tokwafe, Goto iniwa onehobë eso home tafa lëgletëmebë olë fata lëglena, ebë tako lotu olë hi nëglabë wayo mana olafa lëgleme. Na bo ebë tako lotu olëbë hi wesibi ita mana hi nëgelëme.”

¹⁷ Na bu wain taba liji tuna kabo fa tëtamë na Gotome gali tlole, “Ebë wain taba liji tu, yaha fëyeme enënanane?” Na bu gali tloime, “Sobo ebë tu fa etlome na sobo lalo hi ekoujome.” ¹⁸ Bo some gali nolëyo, bo wain taba liji tu eliwa sobona tei hi nëla. Kwe tokwafe Goto bu onehobë eso home tafa lëgletëmebë olë fata lëglena kwe bo wain taba liji tu mana ita hi nëgelëme. ¹⁹ Na bu bletë nage fa totle, na Gotome gali tlole, “Yaha fëyeme enënanane?” Na fufu totle na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home sa tëtatëme. Na gali tloime, “Ebë bobë atome lëlekuju ne. Bobë ato kë nëglëyobë some lëgaitome. Sebo ebë bletë nage fene hi nëla, sobo itaita melë sa elekefo, bome lowene eglekefëtë nabëme.” ²⁰ Bu bletë nage wahi mëtla, na bu wain taba liji tu kabo fa tëta na bletë nage fene tlëme ita metlëme tle. Na bu gali tloime, “Ebë bobë winome lëlekuju lële. Bobë wino kë lugujubë, some lëgaitome. Ètani Goto bu Mosesme megali sle latlole, Israelbë afenëbome lëgaitameme. Kwe bobë wino kë lugujubë këme lëlekuju lëgleme, Goto bu bubë onehome tiho gali sle tëtatëme, bume lëgaitame nalëglebëme. ²¹ Sobo aholokwane elo, bome wame ho belë yo loglonëbë ho bu sebona ebë masei mëta weife tafa nëla. ²² Kwe bo, Gotobë life mago ho, bo gli nëgelëme, Goto ètani fene gali tle. Kwe kë ho bome kë yo loglomebë, masiwafe, bu tëbo liglitame.” ²³ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho kë gali yafe aholokwane motlola, na blalo tëtakune mëtlelogwaya, “Melë yalë logotlemene?”

Semago, logouta home, ya tafa lëlene

²⁴ Na kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu blalo momata mëtlelogwaya, “Semago, logouta home, ya tafa lëlene?” ²⁵ Na Jisas bume gali tloime, “Israelbë afenëboni mëtabëya jwa nëglabë enënebë eso ho, bu memelë lamla, onehome baba tei motoma. Na bu metole lamla, oneho bume megali molomame,

'Sebobë lale lakalena letitabo ho.' ²⁶ Kwe, kë eso ho fene mëtabëya, sobo këha lowene asa fa etatemo. Weye. Matëbe. Ho li somago logouta home tafa lëglebëme tole lëglena kwe bu melë salëletëyo, atwati hoha lëtabeme. Na sobobë eso ho bu melë salëletëyo, some wegeme lëgaito hoha tafa lëletëyome. ²⁷ Sobo walowene elo. Mogoutayame kë tafa mëglabë ho, bu memelë lamla, bu masei mëta wege jwa tafawa tei lële na bubë wege ho hi wesibi tobanawa mëhweitëma na masei mëta gogwa mëkakitëma na bu mana hiwa lële. Bo kwe, këha hana nëletëyo sobobë ku mëta. Bo some wegeme nëgaito hoha nëtabetëyo.

²⁸ Tëbo wesibi bome kë susu mëtëtanëbë, kwe sobo bona tafa tla na hana kile tëtana. ²⁹ Bobë aya bu bome meaniji latlonë, onehobë eso home tafa nëgletemëme. Na kë fenene bo some këme aniji nolëyo, onehobë eso home bona tafa nanëgletëmame. ³⁰ Na bo tokwafe onehobë eso home tafa nëgletëmëna, sobo bona bobë masei mëta tafa nëglame na hi wesibi hi nëlame. Na sobo eso hobë tafa labu mëta tafa egelome, na sobo Israelbë we ita tële iko nëbalebë bosemnenibë eso home tafa egletemome na bubë lowene mana hwi ebelëkakëtemome."

Jisas megali latle, "Pita, ju bome kë lowene egletenëbë lowene able eglelëleme"

³¹ Na Jisas Pitame gali tlole, "Saimon, aholokwane ele. Satan bu Gotome watakune tlole, sobobë lowene feilawa susu nalogotometëyome. Bu mehwi naloglëyome, sobo bome kë lowene egletenabë lowene mëta mana tafa egelomene o aholokwana ti egelome. ³² Kwe bo Gotome, jume lëgaitame, wagali nololë, ju bome kë lowene egletenëbë lowene iniwa aholokwana ti jwa naegleme. Kwe tokwafe ju bome kë lowene egletenëbë lowene ita lowene egletlena, kwe juna kë tafa egelobë afanime, egaitameme, bu bome kë lowene mëgletënanabë lowene aholokwana ti jwa namëglame."

³³ Na Pita bume gali tlole, "O tako ho. Bu jume kalabusu lowa mëglelujona, kwe bo juna kalabusu lo mëta weife lalowa tafa nëgelulome na sebo weife lalowa

gigli nëgelome. Bo kë wesibime uli hana nëletelë." ³⁴ Na Jisas bume gali tlole, "Pita, bo jume gali nolë, eli klabë, kekelo gali jwa lëglena, ju bome kë lowene egletenëbë loweneme aowafe able eglomeme."

Jisas megali tlole, "Sobo baliti, musu, wame kosina meegehoyome"

³⁵ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlole, "Ëbame bo some Gotobë gali tëme jine tëglëyona sobo baliti, musu, juba jibona hana tehojo. Na sobo kë tëgëyobë nalë, sobo wesibi jwa tafa tulone?" Na bume gali motlola, "Weye." ³⁶ Na bume gali tlole, "Kwe eli, sobo baliti musuna, musumuna meegehoyogelome. Na ju wame kosi jwa nëgena kwe jubë heletabo gelowa ëho, li home balitina hihijikame elëleme na wame kosi kë balitina fa etleme. ³⁷ Ëtani bu, Gotobë bogo mëta wayahi tle, 'Oneho bume mehwi lamotlola, tëbo ho fenene.' Na bo some gali nolëyo, tokwafe oneho bome këha melë mëgëtaname. Ëtani bu Gotobë bogo mëta meyahi mëtla, wesibi bome fata mëgletenëme, na kë wesibi bu iniyafe fata mëgleme ekëne." ³⁸ Na bume gali motlola, "Tako Ho, hwi ele. Sebo wame kosi tële ekëne mëbetëna." Na bu gali tlole, "Ta tei."

Jisas Oliv tiwa fatini mëta Gotome gëgali tlelële

³⁹ Na Jisas lifate kile tle na bu Oliv tiwa fatiniwa tokwale, bu itaita fene tokwakefle. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume nagi mëtlëla. ⁴⁰ Bu kë belë fwa mutula, na bume gali tlole, "Sobo Gotome gëgali eglelëlome, some lëgaito nalëgleme na some su mëgëto wesibi somëta fata jwa namëgletëyome." ⁴¹ Na bume hune totome. Na ho aniji tuku lëkakeme, kë aniji egujuwetigwabë fenene Jisas këniji mēfë latëkake. Na bu sëkefo miti tafa tle na Gotome mana gëgali tlelële, ⁴² "O aya. Ju metole eglena kwe ju ebë tëbo wesibi bome kë fata mëgletenëbë, bo mago sike ekaketenëme. Kwe ju bobë tole asa esogo elëletënë. Matëbemu. Jubë tolewa saesogo elëlële."

⁴³ Na heven life mago ensel bume tisi tle na bume taitale. ⁴⁴ Na Jisas bu tako maninibo latle na Gotome anيسانamu

gëgali tlelële. Na bubë afeteni tu, wino fene mesësëbo tletle na life mëta toto tletle. ⁴⁵ Bu Gotome wagëgali tlelële, na huju tle, na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho betelë ita tuju. Na bume nina hwi tlome, bu tako hobota mëtletlame nëgëme këme ni mëtebëya. ⁴⁶ Na bume gali tlome, “Sobo fëyeme ni ebone? Sobo huhuju elome na Gotome gëgali elelëlome, some lëgaito nalëgleme na su mëgëto wesibi somëta fata jwa namëgletëyome.”

Judas Jisame wame home yo tlome

⁴⁷ Jisas mana gëgali tle na feilawa ho mana mitisitla na Judas kë enëneme toutatëme. Judas, ebë Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho li. Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho kënji, we ita tële. Na bu Jisame loliwa tisi tle, bume sësle nalogotleme. ⁴⁸ Kwe Jisas bume takune tlole, “Judas, ju bome, Gotobë life mago home, fëyeme sësle etanëne na këna wame home yo elomeme.”

⁴⁹ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, buna kë tafa mëtlabë, bu këme hwi mëtla, bu Jisame fa mogotlame nounou ekënefe. Na Jisame këme takune motlola, “Tako ho, sebo bume wame kosina lalowa tëtëke nëglamene?” ⁵⁰ Na bu mago ho li, wame kosi ki tokoke, na lotu lome wege lëglebë letitabo hobë, wege hobë tobamu elë mago aholo sika metëtatle. ⁵¹ Kwe Jisas kë wesibi hwi tlole na gali tlome, “Matëbe. Eme fwa tou elo!” Na bubë toba kë hobë aholome gwa tëtatile na laslewa tëkakettle.

⁵² Jisame fame kë mitisitlabë enëne bu melë, lotu lome wege mëglabë eso enëne na lotu lo magobë plismanë, na letitabo enëne. Na Jisas bume gali tlome, “Sobo kosina atobeilana bome fame esijone? Sobo melowene laletënanane, ‘Bo tokli ho,’ ëëë?” ⁵³ Itaita, bo sobona tako lotu lo mëta kë tafa tëglekefëyabë na kë nalë sobo bome mana hana fa tëtana. Kwe sobo bome këna fa egëtanabë olë ekënefe. Satan bu tako afutukuna ekë lëtabe.

Pita bu Jisame kë lowene lëgletlebë loweneme able tle

⁵⁴ Jisas wagali tlome, na bume mana fa mototla na lotu lome wege lëglebë letitabo hobë lowa mëtlelula. Na Pita bume nagi

hwiwa hwiwa tlagume. ⁵⁵ Na bu lotu lome wege lëglebë letitabo hobë lo li mago lëglesie elë tëkaklu. Na fli enëne bu kë mëta ahoju hoho mëtelula. Na Pita buna kë ahoju mëta sa mëtla. ⁵⁶ Na wege mëse bu Pitame hwi tlole, ahojume sa tle. Na kë wege mëse bume tësëlële, na gali tle, “Kë ho bu melë Jisasna kë tafa mëtlabë ho.” ⁵⁷ Kwe Pita bu able tle, “Mëse mëtabone. Bo kë home lowene hana nëletelëmu. Hanane mu.” ⁵⁸ Na bu sogë tafawa tle na ho li tësëlële na megali tlole, “Ju mata, bubë lowene esogo tëglelëtelobë ho li.” Kwe Pita bu able metle, “Hanane mu. Bo bubë lowene esogo tëglelëtelëbë ho nane.” ⁵⁹ Bu tako tafaha tle na ho li anisasana gali tle, “Nëgalimu. Hwi elo. Bu mata Galili provins mago holife. Kë ho buna kë tafa mëtlekefëyabë ho.” ⁶⁰ Kwe Pita able tle, “Ju kë gali eglebë gali bo lowene hana nëletelëmu. Hanane mu.” Bu mana gëgali tle, na kekelo mana huju tle. ⁶¹ Na Jisas swaya tletle na Pitame hwi telokwakle. Na Pita, Jisas kë gali toglolebë gali ita lowene tletle. Kë gali melë, “Eli klabë, kekelo gali jwa lëglena, ju bome kë lowene egletenëbë loweneme aowafe able eglomeme.” ⁶² Na Pita bu able kë tëglebëme lowene tle na lo li mago lëglesie mago tëkakli, na tako ye kle tle.

Bu Jisame sasonatlëtlë memototla na tëkle mototla

⁶³ Jisas lotu lome wege lëglebë letitabo hobë lo mëta tafa tle na bume kë fa mototlabë ho bume sasonatlëtlë memototla na bume tëkle mototla. ⁶⁴ Na bubë naba ëhona lamu mototometla na bume mana tëkle mototla na takune motlola, “Ju iniwa wesibi lowene egletëmena kwe ju seme gali sle enoname, jume ya tëke lolëne?” ⁶⁵ Na bume feilawa tiniji galina gali motlola.

Jisame onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo hobë naba li elëme mëtlelula

⁶⁶ Oloba olë, onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo ho, Gotobë galime okokwe moglomabë ho na lotu lome wege mëglabë eso enëne bu loko mëtlelëya. Na bu Jisame, kë loko mëtlelëyabë enëne belë mëtlelutëma. Na kë enëne Jisame takune motlola, ⁶⁷ “Ju seme gali enona, Goto kë aniji toglobë ho, onehome nëno

naeglebëme. Ju kë ho ekëne?" Na bu gali metafu têtatëme, "Bo some megali noglëyona, 'Bo kë ho ekëne,' kwe sobo bobë gali lowene sle hana egletelome. ⁶⁸ Na bo some fli galime takune noglëyona, kwe sobo bobë gali hana tafu egëtatëname. ⁶⁹ Kwe elina, unina, bo, Gotobë life mago ho, bo tako kalëlegona Gotobë tobamu toba elë tafa nëgelëme."

⁷⁰ Na iniwa bume takune motlola, "Ju melowene lalene, 'Bo Gotobë nëba,' hee?" Na bume tafu têtatëme, "Sobo nëgali gali gali elo. Bo ta kë ho ekëne." ⁷¹ Na bu gali mëtla, "Sebo fli enëneme hana gali noglomame, seme kë hobë tēbo loweneme gëgali namëglenëname. Sebo ëje bubë tēbo gali, bubë ëfalëbo mago waaholokwane nolotlame nëgëme."

23

Bu Jisame eso ho Pailatbë naba li elëme mëtletlula

¹ Na kwe, kë onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo ho, bu Jisame eso ho Pailat belë mëtletlula. ² Na bu Jisas kë tafa lëglebë galime Pailatme megali motlola, "Ebë ho bu sebobë life mago onehobë wame lowene tufiji latotometëme. Bu megali latlome, 'Sobo takis baliti, Rom life magobë eso ho, Sisarme, asa elëlo.' Na bu megali latle, 'Bo Goto kë aniji toglënëbë ho, onehome nëno nëgelëbë ho, bo kë eso ho.'" ³ Na Pailat Jisame takune tlole, "Ju Israelbë afenëbobë tako eso hone?" Na Jisas tafu têtatle, "Nëgalife. Ju fene gali ele." ⁴ Na Pailat lotu lome wege mëglabë eso enëneme na oneho name gali tlome, "Bo ebë hobë, li fëye wesibiha, hwi hana nolotelë na bo manawa hana tēbo nogotlëme." ⁵ Kwe bu bubë gali anisasana tafu mëtëtatla, "Bu Judia provinsbë, li life li life asë tēbelëfa na onehome okokwe latlagukefëme. Na bu iniwa onehobë wame lowene tufiji latëtagutëme. Bu Galili provins mëta okli tle na bu li life li life asë tēbelëfa na ebelë mana ekë lisi."

Bu Jisame eso ho Herotbë naba li elëme mëtletlula

⁶ Pailat kë gali aholokwane tlome na takune tlome, "Ebë ho, bu Galili provins

mago hone?" ⁷ Pailat melowene tle, "Jisas Galili provins mago hofe. Bo bume Galili provins mago onehobë eso ho Herot belë jine nëgelëkaklëme." Na bu Jisame eso ho Herot belë këme jine telëkakle. Herot bu ëbame bubë provins kile tle na kë nalë Jerusalem lifateme esokwaneme tafa tle.

⁸ Bu Jisame Herot belë mëtletlula. Herot bu Jisas wesibi kë togotomebë gali waaholokwane tletle na bu anebo Jisame hwi logloleme fene kwe bu hwi hana tole. Këme nëgëme bu Jisame hwi tole na tako fleflesu këme tle. Bu metole latle, Jisas bubë naba lime klelegowa wesibi blëge blëge nalogotometleme. ⁹ Këme nëgëme Herot bu Jisame feilawa wesibime këme tëtakune tlole. Kwe Jisas bubë iniwa gali hana tafu totometle. ¹⁰ Na lotu lome wege mëglabë eso enëne na Gotobë galime okokwe moglomabë ho eso ho Herotme loliwa mutuju tla na bu Jisame blawa kë so mëtëtatlabë galime feilawa gali motlola. ¹¹ Na kwe Herotna bubë wame home boblo mogotomabë enënena Jisame sisile lamototla na klëë galina gali motlola. Na eso ho fene mohweya, bu këha lalë ëho bume mëtehvatla na bume Pailat belë ita jine mëtelëkakla. ¹² Ètani Herotna Pailatna gëglë lamëtletkefo. Kë olëna kwe yonanewa lamëtelo.

Pailat bu gali tle, "Jisasbë ato ti mëta nilina bu eletelo."

¹³ Na Pailat bu lotu lome wege mëglabë eso enëneme na Israelbë afenëbobë eso enëneme na onehome gali telokwakeme na bu belë loko namokweijame na bu mëta loko mëtëkakija. ¹⁴ Na bume gali tlome, "Sobo ebë home bo belë elesulo, na sobo megali lalona, 'Ebë ho bu sebobë life mago onehobë wame lowene tufiji latotometëme.' Na bo sobobë li mëta bume kë galime watakune slemu nololë. Kwe sobo aholokwane elo. Bo ebë hobë, li fëye wesibiha, hwi hana nolotelë. Bo melowene nanelë, 'Sobo bume fene so etatelobë wesibi, bu melë hana tole. ¹⁵ Na Herot bu mata, bubë li fëye wesibiha, hwi hana lolotle, na bu ebë ho sebelë ita këme jine lelëbakle.' Aholokwane elo, ebë ho bu li fëye wesibiha hana tole na bo megali hana nëgelëme, 'Bume lalowa, mogo nalë tēke

elolo.’ Hanane mu. ¹⁶⁻¹⁷ Këme nêgeme, bo bobë wame home boblo mogotomabë enêneme afina gali nolomême, bume taba afona lëfafa motlame na bo mana jine nelëkaklême.”*

¹⁸ Kwe oneho iniwa anisasana gali mëtla, “Ju kë home mogo nalë tëke elole na ju Barabasmë kalabusu lo mago jine elëbakëtename.” ¹⁹ Barabas, ëtani, fli onehobë wame lowene tufiji tëtätême, na bu gavman enêneme tako wame lamotloma, Jerusalem lifate mëta. Na bu kë nalë, ho lime mogo nalë tëke tlole. Na gavman enëne bume kalabusu lowa këme tuku mëtla. ²⁰ Kwe Pailat metole latle, Jisasmë jine lëgelëkakleme. Këme nêgeme ita gali tlole, Jisasmë jine nalëgelëkakleme. ²¹ Kwe bubë gali aholokwane hana motlola na anisasana gali mëtla, “Bubë ato ti mëta nilina bu eletelo! Bubë ato ti mëta nilina bu eletelo!” ²² Na bume ita gali tlole, “Sobo kë gali fëyeme gali elone? Bu fëye tëbo wesibi totlene? Bo ebë hobë, li fëye wesibiha, hwi hana nolotelë na bo megali hana nêgelême, ‘Bume lalowa, mogo nalë tëke elolo.’ Hanane mu. Këme nêgeme, bo bobë wame home boblo mogotomabë enêneme afina gali nolomême, bume tëklewa namogotlame na bo mana jine nelëkaklême.” ²³ Kwe bu Pailatme itaita anisanamu gali motlola, “Bubë ato ti mëta nilina bu eletelo!” Na Pailat bubë wame gali yafe aholokwane tlokwefême na bu kwasa metletême na melowene tle, “Matëbe. Bu melë matotla.” ²⁴ Këme nêgeme bu bubë lowenewa esogo tlelëtême na gali tle, “Jisas gli malële.” ²⁵ Na Pailat, Barabasmë, kalabusu lo mago tuhu totle na jine telëkakëtême, bu fene gali molola. Barabas, ëtani, fli onehobë wame lowene tufiji tëtätême na bu gavman enêneme tako wame lamotloma. Na kë nalë bu ho lime mogo nalë tëke tlole. Na gavman enëne bume kalabusu lowa këme tuku mëtla. Na oneho fene tole mëtla, bu Jisasmë bubë wame home boblo mogotomabë enënebë toba elë gwa tetokwaketême.

Bu Jisasmë ti mëta nilina bu mëtla

* **23:16-17** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële. Li li tlibutuna, bubë tako lotu olëna, eso ho Pailat bu jowa jowa kalabusu lo mago home bu belême jine latlëkefëmetême.

²⁶ Na wame home boblo mogotomabë enëne Jisasmë lifeku mago mëtletlula, na bu Sairini lifate mago Saimonme alêgeme esune mëtletlëla. Saimon bu waluju mago Jerusalem lifatewa tuju fene kwe bume fa mototla na bu Jisasmë këme bu mëglabë ti, bubë feiji mëta gwa mototatla na gali motlola, “Se! Mana ehule na Jisasmë nagi elëkakleme.” Na bu ti fejina nagi esogo tlagule.

²⁷ Na lebutako oneho bume nagi esogo mëttagula. Na lebutako one bu yena esogo mëttagula. ²⁸ Kwe Jisas bume swaya tletême na gali tlole, “Sobo, Jerusalem lifate mago one, sobo bome asa ye eletëna. Matëbe. Sobo some fwa ye elome na sobobë nëbaleme fwa ye eletemome. ²⁹ Tokwafe, li tëbo olë fata lëgleme. Kë tëbo olë fata lëglëna, kwe bu megali mëglame, ‘One nëbaleme yoneti mëglabë bu fleflesu mëglame.’ ³⁰ Kë nalë, oneho megali mëglame, ‘Sebo metole nanëla, ebë fatini kwe seme tëtafu matla na lamu matëtana, hokweinawa gigli nanëglame na wame ho seme tëbo jwa namëgëtaname.’ ³¹ Bo li fëye wesibiha hana telë kwe bu bome manawa tëbo mëtana. Bu bome melë mëtanana kwe bu Jerusalem lifate mago enêneme, memelë tëbo lowene mëta kë tafa mëglabë, tako tëbomu mogotomame.”

³² Na wame home boblo mogotomabë enëne, bu tlemalë memelë tëbo lowenebë home mata mëtletluma. Bume, Jisasname mogo nalë tëtëke namëglame. ³³ Na bu li lifekuwa fwa mutula. Kë lifeku weniji melë, “Eso Elebo.” Na kë fatini lufu mëta wame home boblo mogotomabë enëne Jisasmë ti mëta bu mëtla na bu Jisasmë kë ti magowa lë mototla. Na bu kë tlemalë memelë tëbo lowenenabë home bubë li mëta mata ola mëtla. Li tobamu toba elë tlibetle na li yemane toba elë tlibetle. ³⁴ Na Jisas ti magowa gali tëtëkeke, “Aya, ju ebë enënebë tëbo lowene, bome mogo nalë kë tëke moglonabë lowene, aholokwana ti eletême. Bome melë kë mëgëtanabë wesibi, lowene sle jwa mëgletlame nêgeme.” Na wame home boblo mogotomabë

enëne bubë ato mago ëho blalo melëna sa mëtëtaya. Bu satu salë mëtla na ho mana aniji motloma jowa jowa wesibi glo namëglabëme.

³⁵ Oneho bu mana hwiwa motlok-wefëma, na kwe Israelbë afenëbobë eso enëne, Jisame mana sasonatlëtlë memototla na gali motlola, “Bu fli home taitame. Na bu ebë ho nëgebë kwe Goto bume kë aniji toglobë, onehome lëgaitameme na nëno lëglebëme, kwe bubë ato lëgaitaleme fene.” ³⁶ Na wame home boblo mogotomabë enëne, bu mata, bume sasonatlëtlë memototla. Na bu loliwa mutuju tla na bume kaya tabo wain taba liji tu mëglëla namëglame fene. ³⁷ Na gali motlola, “Ju Israelbë afenëbobë esoho nëgebë kwe jubë ato mana aitale.” ³⁸ Na bu gali ti ka tabo mëta yahi mëtla na Jisabë eso lufu elë fla mototatla. Bu kë mëta meyahi lamëtletla, “Israelbë afenëbobë tako eso ho.”

³⁹ Jisasname iniwa kë bu mëtëglabë tëbo lowenenabë ho li, Jisame tiniji galina megali tlole, “Ju melowene lalene, Goto jume kë aniji toglobë hone, hee? Hanane mu. Kwe melëbë kwe jubë ato aitalëme na seme mata aitanome. Kwe hanane.” ⁴⁰ Kwe li tëbo lowene ho, libë gali aholokwane tlole na bume wame gali metlole, “Tokwafe Goto jume kë tëbo lëgëtabë wesibime ju uli jwa fëyeme elene? Ju hwi ele, bu seme iniwa tëtëkle mëtana. ⁴¹ Kwe bu seme kë tëtëkle mëgëtanabë kë kwe lalowa, bu sebobë memelë tetëbo lowenebë niji tëtëkle mëtana. Kwe ebë ho kë nëgebë, bu li fëye wesibiha hana totle bume blawamu tëkle motla.” ⁴² Na bu Jisame gali tlole, “Jisas, ju unina eso home tafa eglena kwe ju bome aholokwana asa ti ele.” ⁴³ Na Jisas bume gali tlole, “Bo jume nëgalime gali nolë, eli ju bona heven lifeme weife tafa nëgelome.”

Jisas gli tle

⁴⁴⁻⁴⁵ Kliji ku mëta tlibe na kliji ki tetëfatle na tlukufiniwa tëbe. Na këha tégemowagulebëë na taboklë kljina ita fetiha tëbe. Na kë tako ëho, bu tako lotu lo ino mëta këkesi tégelulebë, lakawa tëmalita kufe lokwati.

⁴⁶ Na Jisas anيسانamu afëflei tle, “Aya, bo bobë amtëtomba jubë toba elë ekë gwa

netëfaklë.” Bu megali wafi tlole na tuku tëkakë.

⁴⁷ Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, bu këme hwi tle na Gotome flelesu tletle na bibita totle na gali tle, “Nëgalimufe. Ebë ho bu lale ho fe. Bu li fëye wesibiha hana tëbo totle.”

⁴⁸ Na oneho kë hwime kë mitisiyabë, Jisas kë gli téglobë yafe hwi motlola na bu tako maninibo memëtla na bubë lo elë ye motokouja.

⁴⁹ Na Jisabë yabe enëne na Galili provins mago Jisasna kë mitisiyabë one, bu kakëha mëtelibukëya na iniwa wesibi hwi mëtelëkakëma.

Bu Jisas mogome aniji fuluju matëmatë mëta gwa mototla

⁵⁰⁻⁵¹ Arimatea lifeku mago ho bu kë mëta tëtabe. Bubë weniji Josep. Arimatea bu Judia provinsbë li lifeku. Bu lale homu. Bu, Goto iniwa onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë olëbëme, hwi lëglekëfëbë. Bu onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo ho li. Kwe bu onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo ho flibë lowenebëme, Jisame mogo nalë kë tëkle mototlabë lowenebëme, helawa hana tletëme. ⁵² Na Josep eso ho Pailatme tuju tle na takune tlole, “Bo Jisas mogome ti mago lalowa tohwa nogotlëmene?” Na Pailat gali tlole, “Lalowa tohwa etle.” ⁵³ Na kwe Josep Jisas mogome ti mago tohwa tëtetëbakle na bu lale tatiwa ëho heletabona lei totle na tehule na tiho aniji fuluju matëmatë mëta gwa tujuwetle. Kë aniji fuluju, ho tabana go mëtlelëya. ⁵⁴ Bu Fraide taboklë mu, Jisas mogome gwa totle, na bubë tafawa mëglabë olë nounou watletëme.

⁵⁵ Galili provins mago Jisasna kë mitisiyabë one bu Josepme esogo mëtlagula na bu kë aniji fuluju matëmatë hwi motlëya na bu mata Jisas mogome këme kë gwa tégelujuwetlebë tala hwi motlola. ⁵⁶ Bu wahwi motlola na mana bubë lowa mutuja. Na lëkaluwa welë tu na fli lëkaluwa wesibi sle mototoma, Jisas mogome këna tefo namogotlame. Na tafawa mëglabë olë bu tafawa mëtla, Moses bu ëtani fene gali tle.

24

Jisas bu matëmatë mago huju tle

¹ Sande, olobalëwa mu, one bu matëmatëwa mutuja. Na lëkaluwa welë tu na fli lëkaluwa wesibi mata mëtehouja. ² Bu matëmatëwa fwa mutula na mehwi mëtla. Matëmatë ëfo kë tiji mëtlabë aniji waobobwelë mëtagujayafe. ³ Na bu kë aniji fuluju matëmatë elë mëtëkakluja. Kwe bu Jisas mogome hwi hana mëtelujelëla. ⁴ Na melowene mëtla, “Jisas mogo hameta lëbene?” Bu lowene mëtlabëë, na tlemalë ho, bubë lime lamitlikakijowa. Bubë ëho kliji fene u mëtletëme. ⁵ Na kwe one bu tako ulimu memëtla na laibibuwa mëtla. Kë ho bume gali motlomo, “Sobo tuja ato home, gigli enënebë tala mëta, fëyeme hohwi etatelone? ⁶ Bu eme hana lëtabe. Bu wahuju lële. Bu some Galili provins mëta kë gali toglëyobë gali ita lowene egletelome. Kë gali melë, ⁷ ‘Bu bome, Gotobë life mago ho, Gotome lowene jwa mëgletlabë enëneme yo moglomame, bome ti mëta bu namëglame. Na bo matëmatë mëta tële olë nebëme kwe aona olëbëna huju nëgelëme.’”

⁸ Bu tlemalë hobë gali aholokwane mëtla na bu ëbame, Jisas kë gali tëglebë gali ita lowene mëtletla. ⁹ Na bu matëmatë mago mëtëkaklija na ita mutuja. Na bu kë hwi motlomabë wesibi gali, Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë we ita jowa home, na fli onehome, të mututatëma. ¹⁰ Makdala life mago Maria, na Joana na li Maria, Jems bota, na buna kë tafa mëtlabë fli one, bu kë galime, bubë gali tëme kë jine tëglëmebë home yafe gali motloma. ¹¹ Kwe bubë gali tëme kë jine tëglëmebë ho bu melowene mëtla, “Bu sogëname gali molonafe.” Na bubë gali aholokwane hana motloma. ¹² Kwe Pita hujowa tëglebë na matëmatëwa fëka tokou. Na bu blou tle na hwi telukwake na bume këna kë lei mototlabë ëhowa hwi tlotle. Na kwe bu ita lowa tugujuna lowene fafa tëtagule.

Tlemalë ho bu Jisame, Emeus lifebë alëge mëta, hwi motlolo

¹³ Kë olë nawa, tlemalë ho, Jisame kë esogo mëtlelëlobë, Emeus lifeku elë mëtëyeu. Emeus lifeku bu Jerusalem lifate kakëha lëbe. ¹⁴ Tlemalë bu mëtëyeubëë na bu

iniwa kë fata mëtëglebë wesibime gëgali motokoujo. ¹⁵ Bu gëgali motokoujobëë na mana Jisas lafatawa tletëme na buna iniwa mutuja. ¹⁶ Kë tlemalë bume hwi motlolo kwe bume mëtëselëlo sle hana mëtelo. Goto bubë mëtëselëlo sle lowenebë obwelë latëtatëme na mëtëselëlo sle jwa këme motlolo.

¹⁷ Na Jisas kë tlemalë home takune tlome, “Sobo kë egisijobë, fëye wesibime gëgali ekweijone?” Bu megali watle, na tlemalë mana mitlibo na wabelë mëtletelo. ¹⁸ Na bu mago ho li, bubë weniji Kliopas, gali tole, “Lebutako li life li life mago oneho, Jerusalem lifatewa esokwafe nime fwa mitisiya. Kwe ju Jerusalem lifatewa tokwafe ekë esine. Na juwa kë lifate mëta kë fata mëtëglebë wesibi lowene jwa këme eletëmene?” ¹⁹ Na Jisas bume takune tlome, “Fëye wesibi Jerusalem lifate mëta fata mëtlene?”

Na tlemalë metafu mëtëtatelo, “Sebo, Nasaret lifate mago Jisame kë fata tëgletlebë wesibime gëgali nokweijo. Bu Gotobë lowene mago gali të totokweflebë homu na bu Gotobë afutukuna klelegowa wesibi blëge blëge totokwefëme. Bu kalëlego gali të totokwefle ho. Gotona, iniwa oneho mata, melowene lamëtletla, ‘Bu lale homu.’ ²⁰ Kwe sebobë lotu lome wege mëglabë eso enëne na sebobë fli eso enëne, bume gavmanme yo motloma, na bu gali fa mëtëtatla, bume mogo nalë tëke namoglolame na bume ti mëta bu mëtla. ²¹ Sebo ëbame melowene latletla, ‘Jisas kë nëgebë kwe Goto kë aniji toglolebë ho, seme Israelbë afenëbobë wame hobë mago nëno nalëgleme.’

Na li gali mata lalëbe. Bu mogo nalë kë tëkle mototlabë, aona olë wamujutle. ²²⁻²³ Na ëje olobalëwamu semago one fli matëmatëwa muja na bu Jisas mogome, hana hwi molola. Na bu misiya na seme megali lamolona, ‘Sebo, enselme fwa hwi noloma na bu megali lamla, “Jisas tuja ato mana lëtabe.” One seme kë galime gali molona na sebo klelego menëletëma. ²⁴ Na semago ho fli, bu mata matëmatëwa muja, na one fene gali mla, bu mata Jisas mogome hwi hana mujuwelëla.”

²⁵ Na kwe Jisas tlemalëme gali tlome,

“Sobo yaya fëyeme eletelone na Gotobë lowene mago gali të mototlabë hobë iniwa gali lowene sleme tole jwa fëyeme eletelone? ²⁶ Gotobë lowene mago gali të mototlabë ho, bu ëtani Gotobë bogo mëta meyahi lamëtla, ‘Goto kë aniji toglolebë ho, onehome nëno lëglebë ho, bu elili afina fa lotleme na mana Goto bume iniwa afutuku lëlelëme na bu Gotona onehobë eso home weife tafa meletemome.’ Sobo kë gali lowene sle jwa fëyeme eletelone?” ²⁷ Na iniwa wesibi bume, Gotobë bogo mëta kë yahi mëtletlabë, bu kë wayo galime okokwe tlome. Bu ëtanifu ho, Mosesbë gali wayome afina okokwe tlome na Gotobë lowene mago gali të mototlabë hobë gali wayome mata okokwe tlome.

²⁸ Bu mutujabëë, na tlemalë këme ni mëgebobë lifeku loliwa fwa mutula. Kwe Jisas, luguju lugujuwa nalëgleme fene. ²⁹ Na kwe tlemalë bume lëkle mototlo, na gali motlolo, “Eguju egujuwa asa ele. Kliji walëtetigo na ki lëgebeme ekëne. Ju sebona eme ni nebëya.” Këme nëgeme bume lowa mëtletlulo. Na buna lowa mëtëkakluja. Na tafa mëtletlula. ³⁰ Na buna hi mëglabë masei mëta tafa mëtla. Na bu bletë nage fa totle na Gotome yaha gali tlole, “Ebë bletë nage yaha fëyeme enënëne.” Na bletë nage fufu totle na kë tlemalëme tlëme. ³¹ Bu melë tēglana, na bubë lowene titika tētātēme na mana bume mëtēsēlō sle mētelo. Na bubë naba li mago laēhowa tēkaketēme. ³² Na buwa gēgali mētelo, “Sebo buna ëje alēgeme gēgali nokweijana, na bu Gotobë bogo mago wayo gali seme të lētatenona kwe sebobë lowene klelego memeleteno na sebo tako fleflesu menelo.”

³³ Bu megali mētelo na fowa motokokobë na ita Jerusalem lifatewa lafëkawa mëtëkoujo. Na bu Jisabë we ita jowa lowene esogo mëglelëtlabë ho na buna kë loko mëtletlëyabë onehome hwi mutujuwelëmo. ³⁴ Na kë enëne bu tlemalëme gali motloma, “Nëgalimufe. Jisas matëmatë mago, wahuju lëlefe na Pita wahwi lololefe.” ³⁵ Na tlemalë bume alēgeme kë fata lëgletëmebë wesibime gēgali

mëtletlëmo. Na bu gali mētelo, “Bu bletë nage fufu lētatenona sebo bume mana nëselëlo sle nelo.”

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home olafa tletëme

³⁶ Kë tlemalë ho mana gēgali mētelo na mana Jisas bume ku mëta lafatawa tletëme. Na bu megali tlome, “Sobobë lowene lëgëbetëyo sle malëletëyo.”* ³⁷ Kwe bu meweniji lamëtla, “Alibahofe,” na bu këme tako uli memëtla. ³⁸ Na Jisas bume gali tlome, “Sobo klelego fëyeme elone? Sobo tutunena fëyeme tafa elone? ³⁹ Sobo bobë toba yayahuju na juba yayahuju hwi elokwakimetëna. Ebë bo tekwe nëge. Sobo bobë ato lu etokwakilo lowene naegelome bo afabona, elebona nētābë. Sobo lowene lalo, alibaho bu afabo jwa na elebo jwa mētābëya bu kwe fleluwa.” ⁴⁰ Bu megali tle na bubë toba yayahuju na juba yayahuju bume lebotane totometëme.† ⁴¹ Na bu klelego memëtletla na tako fleflesu memëtla kwe bu lowene sle hana mëtla na melowene mëtla, “Ebë Jisas nawa, alibaho nawa.” Na Jisas takune tlome, “Sobo hi wesibi fli mana mëbetëyone?” ⁴² Na bume muniji mo lëne fa mëtëtatla na mëtllëla. ⁴³ Na bu hilika totome na bubë naba li mëta hi tletëme.

⁴⁴ Na bume gali tlome, “Ëtani bo sobona mana tafa tēglana bo some megali latlëyo, ‘Iniwa wesibi, ëtani Moses na Gotobë lowene mago gali të mototlabë ho, bome kë yahi mëtletë nabë na Buk Song mëta kë yahi mëtletë nabë bu kë iniwa wesibi fata mëglememu.’” ⁴⁵ Na bubë lowene ha totometëme, Gotobë bogobë wayo gali iniwa lowene sle namëgletlame. ⁴⁶ Na bume gali tlome, “Gotobë bogo megali lalamë, ‘Goto kë aniji tlolebë ho, onehome nëno nalëglebë ho, bu elili fa lotleme na gli lëleme na bu matëmatë mëta tële olë lëbeme na aona olëbëna kwe huju lëgleme. ⁴⁷ Na bu bubë wenijina iniwa life mago onehome gali të mëgëtagutëmame, bubë tēbo lowene aholokwana ti namëglame na Gotobë lalë lowenewa esogo namëglelët lame. Bu melë

* **24:36** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, “Kë gali, bu tële sēgetoba kume kë mëgëbebë, Luk bu nane yahi tle, kwe ho li bubë nagi yahi tle.” † **24:40** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, “Kë gali, bu tële sēgetoba kume kë mëgëbebë, Luk nane yahi tle, kwe ho li bubë nagi yahi tle.”

mëglana, kwe Goto bubë tēbo lowene iniwa aholokwana ti nalëgletëmeme. Bu kë gali Jerusalem lifate mëta afina të mëgëtatëmame.⁴⁸ Iniwa wesibi sobo kë hwi toglobobë iniwa lifate mëta satë etagutemo.⁴⁹ Sobo aholokwane elo. Ètani aya Goto bu megali sle tle, bubë Amtëtomba some lëglëyome na bo bume sobelëme jine nëgelëbakëtëyome. Kwe sobo ebë lifate mëta fwa mana hwi elome na Gotobë Amtëtomba somëta mana letujutëyome na bubë afutuku fa etatelome.”

Goto Jisame tilekole

⁵⁰ Na kwe Jisas bume Betani lifate li elë tlelume. Na bubë toba elili tetokwakëme na Gotome takune tlole, kë onehome lëgaitame nalëgleme na ululu sle lotomeme.⁵¹ Bu Gotome mana gëgali tëglagulebëë, na Goto bume mana heven lifewa alabujuwa tilekole.⁵² Na bu sëkefo miti tafa mëtla na Jisame mana lotu mëtletla.‡ Na bu Jerusalem lifatewa tako fleflesuna mutuja.⁵³ Na bu itaita tako lotu lowa mutujukefëya na Gotome fleflesu mëtlekefëtla na bibita mototokwefla.

‡ 24:52 Fli lowene ho bu melowene lamëtla, “Kë gali, bu tële sëgetoba kume kë mëgëbebë, Luk nane yahi tle, kwe ho li bubë nagi yahi tle.”

Aposel

Jisasbë ëfalëbo mago gali kë mëgehilabë hobë wege melë tëgebetëme latle

Jisas gali sle tlome, Gotobë Amtëtomba jine nalëglëtëmeme

¹⁻³ O yabe Tiofilus. Jisas ebë life mëta tafa tëglëna bu onehome feilawa wesibi totometëme na okokwe tlome. Na Goto bume heven lifewa mana no tlële. Na iniwa wesibi, Jisas onehome kë totometëmebë na kë okokwe toglomebë bo ëbame wayahi tletë.

Jisas elili fa totle na gli tle na matëmatë mago hujü tle. Na ebë life mëta niliafewe olë tëtabe. Na kë niliafewe olëna, bu kë aniji toglomebë Aposel home itaita tuhu tlelëkefëme na bume feilawa wesibi lebotane totometëme. Bume melowene namëgletlame, “Bu tuja ato lëtabefe.” Goto bubë onehome, eso home, kë tafa lëgletëmebë galime okokwe tlome. Gotobë Amtëtomba, Jisame lale lowene tlële. Na bubë Aposel home, loko tëtamë na iniwa wege bu melë namogotomabëme okokwe tlome. Na Goto bume heven lifewa mana no tlële. ⁴ Bubë Aposelna mana mëtëtabëyana, Jisas bume anisasana megali tlome, “Sobo Jerusalem lifate mago hokweinawa asa eyeu. Sobo Aya kë gali sle toglëyobë Amtëtomba fame sahwi eletelo. Ëbame bo kë wesibime kë gali toglëyobë.

⁵ Ètani, Jon onehome tu mëta baptais totome, kwe tokwafe, tokwëfo olëna kwe aya Goto bubë Amtëtombana some baptais logotome.”

⁶ Na li olëna, Aposel ho bu Jisasna loko mëtletlëya na bu këme takune motlola, “O tako ho, ju ebë olëna, sebobë, Israelbë afenëbonibë eso home tafa egletënamene, ètani sebobë semle Devit eso home fene tafa tletëna? Na ju sebobë wame home, Rom life mago home, hehë naegletëmeme.”

⁷ Na Jisas bume gali metafu tëtatëme, “Bobë aya buwa olë wafi aniji tlole, wesibi melë nalogotomebëme. Ebë olë lowene

egletelobëme sobobë wesibi nane. ⁸ Kwe tokwafe, Gotobë Amtëtomba ligisi tëyome, na somëta lëtabeme na bu some afutuku nalëglëyome. Na sobo kë afutukuna, bobë gali të naegëtagutëmome. Sobo Jerusalem lifate mëta, na Judia provinsbë li life li life mëta, na Samaria provins mëta, na iniwa lifate mëta të etagutëmome.”

Jisas heven lifewa tokwale

⁹ Jisas kë gali watë tëtatëme. Bume mana hwi motlolabëë. Na Goto bubë naba lime tilekole. Na oloba lamo totle na bume hwi hana motlola. ¹⁰ Bu mana hwi motkwakekefëya na tlemalë ho lamitlikakijowa. Bubë ëho tatiwamu. ¹¹ Na kë tlemalë gali motlomo, “Galili provins mago oneho, sobo mana fëyeme elibekefone na matafa elë fëyeme hwi ekwakekefone? Kë Jisame kwe, Goto heven lifewa wafi lilekole. Kwe tokwafe ita bu lëgetujuleme, ëje sobo matafa elë lokwalebëme fene hwi eluluglo.”

Bu ho lime aniji motlola, Judas fene wege tle, bu këha wege fa nalogotleme

¹² Na Aposel ho kë fatini kile mëtla na Jerusalem lifatewa mëtëmatula. Kë fatinibë weniji ebë “Oliv tiwa fatini.” Bu kakë nane elijamë, loli mëta mu. ¹³ Bu lifekuwa fwa mototola na ëbame kë mëta tafa mëtletkefëyabë lowa ita mutuja. Na matawa kë ke togolebë lo ke elë motkwala. Bu kë lo mëta kë tafa mëtletkefëya enënebë weniji melë, Pita, Jon, Jems, Andru, Filip, Tomas, Bartolomyu, Matyu, Alfusbë nëba Jems, Saimon Saimon bu Selot ho*, na li Jemsbë bowene Judas. ¹⁴ Kë enëne bu iniwa loko mëtletkefëya, na Gotome itaita gëgali mëtletlëkefla. Jisas bota Maria, na fli one, na Jisas bolijamoni mata mitisiya, buna iniwa Gotome gëgali namëgletlëkeflame.

¹⁵ Tokwafe, li olëna, bu loko mëtletlëya, Gotome gëgali namëgletlëlame. Jisame lowene sle mëtletlabë oneho kënjiji loko mëtletlëya 120. Na Pita ku mëta tlibetëme na gali tlome, ¹⁶ “O bobë afanino na oneglëni, bo some Judasbë galime gali nolëyo. Ètani Gotobë Amtëtomba, eso ho Devitbë lowene

* **1:13** Selot enëne bu metole lamla, Rom provins mago ho bu seme eso home asa tafa malëletëna.

huju tētatile na gali tle. Na kë galibë Gotobë bogo mëta lëbetle. Kë galibë, Jisame wamehome kë yo toglomebë home, Judasme, gali nene. Na ebë olëna kë wesibi wafi fata tle, Devit fene gali tle. ¹⁷ Sebo walowene nëla, ëbame Jisas, seme, Judasname iniwa aniji tlonä, bubë wege fa nanëtatlame.”

¹⁸ Judas, Jisame wame home kë yo toglomebë balitina, life afloko këna fa totle. Na bu kë life mëta titigo na imo labulewa tlatle na bu aliji tei tabo tëbe. ¹⁹ Jerusalem lifate mago oneho kë gali aholokwane mëtla, na bubë galina kë lifeku mefë mototla, “Akeldama.” “Akeldama” weniji ebë kë gali fenene, “Kola life.”

²⁰ Pita megali tle, “Devit, Buk Song mëta, Judasme gali meyahi latletle, ‘Kë hobë lo mëta ho li hana tafa lëgleme. Kë lo bwa malilibë.’ Na Devit li gali Buk Song mëta meyahi latle, ‘Ho li bubë wege afloko safa lëtatle.’

²¹⁻²² Këme nëgeme, sebo ho lime aniji noglolame, Judasbë afloko mëta wege fa nalogotleme. Na bu sebona Tako Ho Jisas matëmatë mago kë huju tëglebë gali weife të nanogotlame. Sebo ebëha home tole nëletla, Jon Jisame kë baptais totlebë hwi toglolëbë. Na bu sebona Jisame mana kë esogo tëglagilabë bubë gli belë fe tëkaki. Na bu iniwa wesibi Jisas melë kë tëtagilebë bu wahwi tlagime. Na bu Jisame hwi tole, Goto kë no tëglëlebe heven lifewa. Sebo këha home tole nëletla.”

²³ Pita megali tle na bu tlemalë home aniji motloma. Li howe Josep, bume mefë lamototla, Barsabas. Na bubë li weniji, Jastus. Na li howe, Matias. ²⁴ Na bu Gotome megali motlola, “Tako Ho, ju iniwa onehobë lowene wahwi elagumetëna. Këme nëgeme sebo jume këme takune nëlëyo. Ju seme lebotane naegëtatëname. Kë tlemalë mago, ju fëye home aniji tlole, ²⁵ Aposel hobë wege fa nalogotleme. Judas kë wege wakile tle, na bu wagli tle, na Goto kë le tëglëtëmebë tëbo lifewa tuju.” ²⁶ Na bu wenijina goglë sike mëtla na Matiasbë weniji fata tletle. Na bume aniji motlola, we ita jowa Aposel kë nëgebëna tafa namëglame.

2

Gotobë Amtëtomba letujule

¹ Bubë tako lotu olë fotokoke tëme. Kë lotu olëbë weniji Pentikos. Bu kë olë, nuju mago kë fafa mototkweflabë wesibime, Gotome fleflesu mëtletla. Na Jisame lowene sle mëtletlabë oneho iniwa jowa lo mëta fwa loko mëtlelëya. ² Na mana, labasagli flelu lego fenene, heven lifate mago latigisitëmewa. Na kë tako lego bu kë mëta loko mëtlelëyabë lo iniwa lakewa tlotëme. ³ Na bu anusesi ahojuha wesibi hwi motloma. Na kë anusesi ahojuha wesibi, iniwa mëta tlëwagutëme. Na bubë eso mëta ahoju naflëboha metlëwagutëme? ⁴ Na Gotobë Amtëtomba kë iniwa enëneme tisi tëme. Na bu mëta tëtabetëme. Na bume afutuku tlëme. Na kë afutukuna lili anigawa gëgalina, gëgali mëtla.

⁵ Kë olëna, Israelbë afenëboni feilawa, Jerusalem lifate mëta mëtëtabëya. Bu Gotome kë lotu melekefëtlabë oneho. Kë oneho li life li life mago mitisiya. Na bubë galina bwa bwa gëgali mëtla. ⁶ Oneho kë legobë lego aholokwane mëtla, hwime loko motokweija. Bu Jisame kë lowene sle mëgletlabë enënebë gali aholokwane motloma na klelego memëtletëmamumu. Bubë lili galina gëgali mëtletëmameme nëgeme. ⁷ Bu klelego memëtletëma na gali mëtla, “Ebë oneho bu sebobë lili galina kë gëgali mëglabë, bu Galili provins mago tekwe nëge. ⁸ Sebo lowene hana nëletëmafe, bu sebobë lili galina habëna gëgali mëglamene? ⁹ Sebo kë nëgebë, li life li life mago oneho loko nëlelëya. Sebo fliye Partia na Midia na Elam lifate mago enëne. Na sebo fliye Mesopotemia na Judia na Kapadosia na Pontus na Esia provins mago enëne. ¹⁰ Na sebo fliye Frigia na Pamfilia provins mago enëne. Na sebo fliye Isip life mago enëne, na Libia provins li mago lifate Sairini mago enëne, na sebo fliye Rom life mago enëne, ¹¹ na fliye Israelbë afenëbonimumu na fliye bu Israelbë afenëboni nane kwe bu Israelbë afenëbonibë lotu tokwafe esogo mëtlelëla. Na sebo fliye Krit life mago na Arebia provins mago enëne. Sebo iniwa, li li galina nëtabëyabë enëne, kwe kë oneho, Gotobë tako afutukuna wesibi melë kë logotlebë, sebobë lili galina ekë të motla.” ¹² Na bu

iniwa klelego memëtla na tutune mëtla. Na blalo gëgali mëtlogwaya, “Ebë wesibi, ëje mefata kë lëglebë ebë fëye wesibine, sebo lowene hana nëletlafe?” ¹³ Kwe fliye sosonatlëtlë memototoma na bume tiniji gëgalina gali motloma, “Tiho wain taba liji tu feilawa hi mëglame nëgeme, bu këme yaya mla.”

Pita gali të totle

¹⁴ Pita na fli we ita jowa Aposelna mitlija. Na bu onehome anisasana gali tlome, “Bobë ilawa mago enëne na sobo fli enëne, Jerusalem lifateme kë tafa egelobë, sobo aholo bo etatëna. Bo some kë wesibi wayobëme gali nëglëyome, sobo lowene naegletelome. ¹⁵ Sobo seme melowene laletënanane, ‘Wain taba liji tu hi mëglame nëgeme këme yaya mla?’ Weyewa. Hanane mu. Sobo hwi elo, ebë olobalë klijina, na ho bu olobalë klijina wain taba liji tu hana hi mëlekefëya. ¹⁶ Ebë wesibi ëje kë fata lëglebë, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, Joel, ëtani wagali tletle. Bu megali latle, ¹⁷ ‘Goto megali latle, “Yawe olë nounou lëglena, bobë Amtëtomba iniwa enëneme nëglëwagumëme. Sobobë nëbale bobë lowene mago gali të mogotlame. Sobobë falake na filemi ho, bu Gotobë toba mago nimitelë hwi mëglame. ¹⁸ Kë olëna, bobë Amtëtomba, bobë wege onehome nëglëmëme. Na bu bobë lowene mago gali të mogotlame. ¹⁹ Bo klelegowa wesibi matafa mëta fata nogotomëme na life mëta, mata, fata nogotomëme, bobë afutuku naolafa nogotlëme. Na bu wino, ahoju, tako ahëyana hwi moglomame. ²⁰ Na kliji ki letofatleme na klabëwa lëbeme, na yeme u mata obwelë tlamëme na winowa fata tlamëme. Kë wesibi yawe lëkakeme na mana Goto bubë tako afutuku olafa lotleme. ²¹ Na kë nalë, iniwa oneho, Goto bume lëgaitameme, kë takune moglolabë, kwe Goto bume lëgaitameme na nëno lëleme. Na bu tafa sle mlame.” Ebë gali kë nëgebë, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho bu gali tle.”

²² Na Pita ita gali tle, “Sobo Israelbë afenëboni, sobo aholo bo etatëna. Bo some Nasaret life mago Jisame gali nolëyo. Goto bu kë home aniji tlole. Na tako afutuku

tlële. Na bu kë afutukuna, memelë tako afutukuna wesibi na memelë klelegowa wesibi blëge blëge totome, sobobë naba li mëta. Goto melë kë tëglebë, sobo melowene naegelome, ‘Goto ebë home jine tlëlefe.’ ²³ Goto bu ëtani walowene sle tle. Na bu ebë home some watlëyo, sobo wame home yo naeglomome, bume ti mëta, mogo nalë bu namëglame. ²⁴ Kwe Goto bume matëmatë mago wahuju totle. Bu kë gli tëglebë elili mago wafi no tlële. Gli bume hana fa lotomele. ²⁵ Ètani eso ho Devit bu kë home wagali tletle,

‘Bo Tako Home wahwi nololë,
bobë lime unaunalëmemu lëtabe.
Bobë lime lëtabeme nëgeme
bo li wesibimeha uli jwa këme nëletelë.

²⁶ Këme nëgeme bobë lowene lalowa këme lëbetenë,
fleflesu na këme gëgali nelë.

Lale wesibi, Goto bome melë kë lotometenëbë,
bo kë hwi nëletemë.

²⁷ Ju bome lebo enënebë life mëta kile hana egëtanëme.
Jubë lowenewa esogo sle lëglëlelebë
lale wege home,
matëmatë mëta kibo lëglëbëme, hwiwa hana eglomele.

²⁸ Ju bome lale tafa lowenebë walebotane tëtatenë,
na ju bona unaunalëme tafa nëgelome
na ju bome tako fleflesu enënemu.

Ebë gali Devit bu të totle.”

²⁹ Na Pita megali tle, “Bobë afanino na oneglëmino, bo sebobë ëtanifu eso ho Devitme gali sle nëglëyome. Bu wagli tle na bume matëmatë mëta gwa mototla na bubë matëmatë semëta mana mëbe. ³⁰ Kwe Devit bu Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho. Na Goto bume anisasana megali sle latlolle, ‘Nëgalimu, ju eso home fene tafa ele, tokwafe, jubë weife mago hobë nëba bu metafa lëgleme.’ ³¹ Devit bu Goto tokwafe logotomebë wesibime lowenemu sle latletëme. Na bu, Goto kë aniji toglolebë home, onehome nëno lëglebë home, melowene sle tletle, ‘Bu matëmatë mago huju lëgleme.’ Këme nëgeme bu megali tle, ‘Goto bume gigli enënebë life mëta hana hwiwa loglomele na bubë

ato matëmatë mëta kibo hana lëgletleme.’
³² Na kwe kë ho bu ebë Jisas. Na Goto bume matëmatë mago wafi huju totle. Na sebo bume hwi tlola na sebo kë wesibime këme gëgali nëletla. ³³ Goto bume fleflesu tletle na mana no tlële, Gotobë tobamu toba elë tafa nalëgleme, eso home weife tafa namëgelome. Na bolijaya Amtëtomba bume tlële, bu ëtani fene gali tle. Na Jisas ëje seme kë Amtëtomba ekë lënëna. Këme nëgeme ëje kë wesibi sobo kë hwi eglolobë na kë aholokwane egelobë, ebë kë wesibi Jisas seme kë lënëna. ³⁴ Kë galibëme, Devit bu bume nane gali tle. Weye, li home gali tletle. Sobo walowene elo. Devit bu heven lifewa hana tokwale Jisas fene tokwale. Hanane. Kwe Devit bu megaliwa latle, “Tako Ho bobë Tako Home megali latlole, “Ju bobë tobamu toba elë tafa eleme, na eso home weife tafa nëletemome.”
³⁵ Sebo onehome mana tafa nëlekefëtemobëë na jume kë wame mëglëyobë onehome, bo mana boblo nogotomëme na bu jubë gali boblo jwa mëgëtatëyome.”
³⁶ Na kwe, sobo Israelbë afenëboni, sobo melowene sle egelome, ‘Ebë ho Jisas kë nëgebë, sobo time kë bu tēgelobë, Goto bume Tako Ho lëgëtabebëme wafi aniji tlole. Bubë enëneme nëno nalëglebëme wafi aniji tlole.’”

Lebutako onehome baptais mototoma

³⁷ Onoho Pitabë gali yafe aholokwane mëtletla na bubë gali bubë lowene sisilemu metëtätëme. Na bu Pitaname Aposel fliname këme takune motloma, “O afanino, eli sebo habelë nëglamene?” ³⁸ Na këme Pita gali tlole, “Sobo jowa jowa kë nëgebë, tēbo lowenebë aholokwana ti elome na Gotome fwa lowene sle eletelome na sobo Jisas Klaishë wenijina baptais elome. Sobo melë egelona, kwe Goto bu sobobë tēbo lowenebë aholokwana ti lëgletëyome na bubë Amtëtomba lëlyëyome. ³⁹ Ètani Goto wafi gali sle tle, bubë Amtëtomba some lëglëyobëme na sobobë afenëboni mata na kakë kë tafa mëtlabë onehome mata lëglëmëme. Sebobë Tako Ho, Goto, iniwa onehome, bu belë migisiyabëme, kë we loglomebë, bubë Amtëtomba lëglëmeme.”

⁴⁰ Na Pita bu fli feilawa gali tē tëtätëme na këme bume anisasana gali tlole, “Sobo

tetëbo wesibime ululu sle sa elo na Goto some lëgaito nalëgleme satakune elokweflo, sobona, tēbo lowene kë esogo mëglëlëlabë enënena, iniwa tēbo eglitolime.” ⁴¹ Na feilawa onoho Pitabë gali lowene sle mëtletla na Aposel ho bume mana baptais mototoma. Na kë olëna, Aposel ho, 3,000 onehome baptais mototoma. Na buna, Jisame ëtani kë lowene sle mëtletlabë onehona, iniwa sago mëtla.

Jisame lowene sle mëtletlabë onoho bu jowa lowenenawa mëtëtabëya

⁴² Iniwa olë, Jisame tokwafe lowene sle mëtletlabë onoho, Aposel ho kë tē motokweflabë gali aholokwane mëtlekefëya na kë galiwa esogo sle mëtlelëla. Na bu Jisame lowene sle mëtletlabë onoho flina loko mëtlekefëya. Na bu blalo yonane lowenena hi mëtlekefëya na Jisas bu gli tēglebë olëna kë hi tēglelëmebë hi wesibi mata hi mëtlekefëya. Na Gotome gëgali mëtlelëkefla. ⁴³ Na Aposel ho bu Gotobë afutukuna, klelegowa wesibi blëge blëge mototokefëma. Na iniwa onoho hwi motloma na klelego memëtletëma na tako tutune memëtla. ⁴⁴ Na iniwa onoho, Jisame kë lowene mëtletlabë, bu jowa lowene nawa tafa mëtlamu. Na bu melowene lamëtla, “Jowa jowa enënebë wesibi kë nëgebëye, ebë sebo Jisame kë lowene sle nëgletlabë iniwa enënebë wesibi.” ⁴⁵ Na li li olëna bubë flëke na fli wesibina balitina hihijika mëtla. Na bu kë balitina hi wesibi jwa enëneme mëtaitama. ⁴⁶ Na iniwa olë bu Gotobë tako lotu lo mëta loko mëtlelëkefëya. Na bu li lo li lo mëta mana loko motokoukefëya. Na hi wesibi mana hi mëtlekefëya. Bu yonane lowenena tafa mëtla na fleflesu lowenena hi motokoukefëya. ⁴⁷ Na iniwa olë bu Gotome fleflesu lamëtletëfëta na bibita motokwefla. Na iniwa onoho bume fleflesu lamëtletëfëtema. Olë li olë li, Tako Ho bume lowene jwa mëgletlabë onehobë lowene sle tëtakëfëteme. Na bume lowene sle mëtletla. Jisas bu melë tle na bume lowene sle mëtletlabë onoho feilawamu fata mëtletla.

3

Kiju mogotabo ho sle tle

¹ Li olëna, Pitana, Jonna, taboklë kljina oneho Gotome gëgali mëtlagulabë olëna, Gotobë tako lotu lowa mëtëyeu. ² Na tlemalë, fli enëneme hwi motlomo, kiju mogotabo home mëtlesula. Bu botabë imo mago kiju mogotabo fata tle. Iniwa olë bu kë belë mëtlesukefla na Gotobë tako lotu lobë lëglesu ino ëfo li mëta gwa mototokwefla. Bu kë inobë weniji mefë lamototla, “Lale Ino.” Na kë kiju mogotabo ho, tako lotu lowa kë mitisikefëyabë onehome, balitime, gëgëba tlokwefëme. ³ Na kë ho tlemalëme hwi tlome, Gotobë tako lotu lowa mëkaklujo namëgelome kofene, na bu balitime mana gëba tlome. ⁴ Pitana Jonna bume anisasana hwi motlolo na Pita gali tlole, “Ju seme hwi elëfakëna.” ⁵ Na kë ho bume anisasana wëya tlelëme na melowene latle, “Baliti mëglënomefe.” ⁶ Kwe Pita gali tlole, “Masiwafe, bo baliti hananefe. Kwe bo jume kë nëglëbë wesibi nane. Bo Nasaret life mago Jisas Klaisbë afutukuna jume gali nolë, ju huju elëme na asë elëme.” ⁷ Na Pita tobamu tobame fa totle na hujume taitale. Na bubë kiju laslewa metletle. ⁸ Na bu hokweinawa huju totokwakle na asë tëbelëfa. Na buna, tlemalë hona, iniwa Gotobë tako lotu lowa mëtëkakluja. Na bu asë tëbelëfa. Na okokli okokli tëbelëfa. Na Gotome mana bibita tëtagule. ⁹ Na iniwa oneho lotu lo mëta kë tafa mëtlabë, bume mehwi motlola, bu asë tëbelëfa na Gotome bibita tëtagule. ¹⁰ Na bume lowene sle mëtletla na melowene lamëtla, “Ebë ho kë nëgebë kwe bu Gotobë tako lotu lo lëglesu mago ino ëfo li mëta kë tafa lëglekëfebë ho, balitime kë gëgëba lëglekëfebë ho.” Bume hwi motlola, kiju lalowa mëbetle na klelego memëtla.

Pita bu tako lotu lome gali të totle

¹¹ Iniwa oneho kë home kë fata tégletlebë wesibi gali aholokwane mëta na klelego memotokouja. Na bu fëka motokweija, kë home hwi namoglolame. Na bume mehwi motlola, Pitaname Jonname tobame fafa tle. Na bu lotu lo sebatu mëta mana mitlija. Bu kë sebatibë weniji mefë lamotla, “Solomonbë sebatu.” ¹² Pita onehome hwi tlome na gali tlome, “Sobo Israelbë afenëboni, sobo ebë wesibi kë fata lëglebëme fëyeme klelego ekoujone? Na sobo seme anisasana fëyeme wëya

elëlenane? Sobo melowene lalone, ‘Sebo Gotobë naba lime asë sle nanelo na kë home mana sle notlo?’ Weye. Hanane mu. Sebo kë home sebobë afutukuna hana sle notlo. Weye. Hanane mu. ¹³ Sebobë semleninobë Goto, Abraham, Aisak, Jekopnabë Goto seme meolafa latëtätëna, bubë wege ho, Jisas, bu tako afutukuna ho, na bu Jisame tako fleflesumu latletle. Kwe sobo bume wame ho betelë tlelulo, mogo nalë tëkle namogotlame. Eso ho Pailat bume jine lëgelëkakleme tole latle fene, kwe sobo bume jine lëgelëkaklebëme tole hana tletelo na bume hehë tletelo. ¹⁴ Jisas bu Gotobë iniwa gali esogo sle tégletlebë ho, na bu lalemu na li fëye wesibiha hana totle. Kwe sobo bume tole hana tletelo na hehë tletelo. Na sobo eso ho Pailatme gali tlolo, ho mogo nalë kë tëke toglolebë home kalabusu lo mago jine nalëglëleme, Jisame asa jine elëtëna. ¹⁵ Jisas bu seme lale tafame sle lëgëtana ho. Kwe sobobë galime fwa nëgëme bume mogo nalë këme tëkle mototla. Kwe Goto bume matëmatë mago huju totle. Na sebo tlemalë kë wesibi sebobë nabana hwi tloleme nëgëme, kë loweneme fwa këme gali nelu. ¹⁶ Sebo melowene sle nëgelome nëgëme, ‘Jisas ebë home lalowa sle logotleme, na bubë afutuku ebë home këme sle lotle.’ Jisas sebobë lowene buwa huju lëtateno na këbë lowenena ebë home sle notlo. Na sobo ebë home wahwi elolo, ëtani buwe kiju mogo tabo tëtabe kwe ëje lalowa ekë asë lëbelëfa.

¹⁷ O, bobë afani, bo walowene nelë, sobona, sobobë eso hona, sobo melowene hana tletelo, ‘Goto Jisame wafi aniji tlolefe, onehome nëno nalëgleme.’ Sobo kë wesibime lowene hana telo, na Jisame këme tëbo totlo. Sobo meweniji latelo, Jisas bu atwati howa. ¹⁸ Gotobë lowene mago gali ëtani kë të mototokweflabë home, Goto megali latlome, onehome nënome, kë gali tégletlebë ho, bu tako elili fa logotleme na gli lëleme. Iniwa galime bu kë gali toglolebë, bu fatamu latotome.

¹⁹ Këme nëgëme sobo tëbo lowene, aholokwana ti elome na Gotome fwa lowene sle eletelome. Sobo melë egelona kwe Goto bu sobobë tëbo lowenebë aholokwana ti lëgletëyome. ²⁰ Na Tako Ho some tiho lowenena tafa egløbë lowene

lëglëyome. Na unina, bu Jisame ita jine lëgelëfakleme. Bu kë home wafi aniji tlole seme nëno lëglebëme. ²¹ Kwe bu heven lifate mëta tafa lëglebë, na Goto iniwa wesibi ëtani kë blëge totomebë, ita sle logotomebë olë mana folokoke tleme. Ètani mu, Goto kë galime, gali sle tlole. Na bu bubë lowene mago gali të mototokweflabë home aniji tlole, kë gali onehome të namëgëtakefëtëmame.

²² Ètani Moses megali latle, ‘Sobobë Tako Ho, Goto, bu sobobë semle lime aniji loglome, bubë gali të nalëgëtatëyome. Na bo Gotobë lowene mago gali të notokwe-flëbë ho fene tafa nelë, bu mata mefata nalëgleme. Sobo bubë gali aholokwane elolome na kë gali esogo elëlelome. ²³ Na iniwa oneho, kë hobë gali aholokwane jwa mëglana na esogo jwa mëglelëana kwe Goto bume tëbo logotomeme. Na bu Gotobë onehobë ku mëta hana tafa mëgelulame.’ ²⁴ Gotobë lowene mago gali të mototokwe-flabë ho iniwa, bu ebë olëna kë fata lëglebë wesibime, gëgali motokweija. Samuel bu kë wesibime afina wagali tle na tokwafe Gotobë lowene mago gali të mogotlabë enëne fli, Samuelbë nagi kë fata mëtlabë, bu mata kë wesibime gëgali mëtla.

²⁵ Goto bu ëtani megali sle tle, bu ho lime jine lëglëleme, onehome nëno nalëgleme. Na Gotobë lowene mago gali të mototokwe-flabë ho bu kë galime onehome gali motlokwe-fëma. Na Goto bu kë home sobelë jine tlëtëyo, bu fene gali mëtla. Goto sobobë bisemleninome megali sle latlome, bume lale tafa nalëglelëmeme. Na kë gali sle gali bu soboname iniwame gali tle. Goto bu Abrahamme megali sle latlole, ‘Bo tokwafe iniwa lifate mago enëneme lale tafa nëglëmeme. Na kë lale tafa lëglëme ho, jubë bisemleni mëta fata lëgleme.’ ²⁶ Këme nëgeme, Goto bubë wege home aniji tlole na sobelëme afina jine tlëtëyo, some ululu sle nalogotome na some jowa jowa onehome, tëbo lowenebë aholokwana ti egelobëme laitome.”

4

Bu Pitana Jonname kalabusu lowa sike mëtla

¹ Pitana Jonna onehome mana gëgali mëtlelëmobëë, na lotu lo mëta wege mëglabë ho fli, na Gotobë tako lotu lobë plismanëbë eso ho, na Sadyusi enëne* fli, mana mitisiya. ² Bu melowene lamëtla, “Tlemalë bu onehome megali të mëtatemo, ‘Goto Jisame gli mago wahuju totle.’ Na këme sebo melowene nanëla, ‘Goto iniwa gigli enëneme huhuju logotomeme.’” Këme nëgeme bu tlemalëme tako wame lamotloma. ³ Na bu tlemalëme fafa mëtla na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne belë mëglelumame fene. Kwe taboklëmu nëgeme na bume kalabusu lo elë fwa këme sike mëtla. Li olëna namëglelumame. ⁴ Kwe lebutako oneho bu Pitabë gali aholokwane mëtla na bu Jisame lowene sle mëtletla. Na Jisame lowene sle mëtletlabë onehobë tabei kënjiji mefata latla 5,000 elë ëjeha fwa neme.

Bu Pitana Jonname, Israelbë afenëbonibë lotu eso enënebë naba li elë mëtlesuma, bubë gëgali aholokwane namëgletëmame

⁵ Jowa olë mëtla na Israelbë afenëbonibë letitabo enënena, lotu eso enënena, Gotobë galime okokwe moglomabë hona, bu Jerusalem lifate mëta loko mëtlelëya. ⁶ Na Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho Anas, buna iniwa loko mëtlelëya. Na Anasbë ilawa mago ho, Kaiafasna, Jonna, Aleksanderna bubë fli ilawa mago ho mata buna loko mëtlelëya. ⁷ Na bu Pitaname Jonname mëtlesuma na bubë naba lime ola mëtëkakija. Na bu tlemalëme metakune motloma, “Some ya gali tloyone, na some kë afutuku ya tlëyone na sobo kë home sle totlo?”

⁸ Na Gotobë Amtëtomba Pitame afutuku tlële, na bu megali latlome, “O Israelbë afenëbonibë letitabo enëne na sebobë eso enëne. ⁹ Bale, sobo seme kiju mogo tabo home kë tégaitalobëme takune naeglonamene? Na sobo melowene sle naegletelomene, ‘Ebë ho habelë sle lamototlone?’ ¹⁰ Kwe melë nëgebë, kwe sobo iniwa melowene egletelome, na sobo Israelbë afenëboni iniwa sobo mata melowene egletelome, ‘Nasaret life mago

* 4:1 Sadyusi enëne bu melowene mëta tafa mëtla, “Lebo enëne bu hana huhuju mëglame.”

Jisas Klaishbë afutuku ebë kiju mogotabo home sle totle na sobobë naba li mëta ekë lilibetëyo.' Kwe sobobë so galime fwa bume mogo nalë ti mëta këme bu mëtla. Kwe Goto bume matëmatë mago huju totle. ¹¹ Gotobë bogo, bu ebë wesibime mewafle gali lalatle, 'Lo gliji ho, bu lo, anijina gliji mëtla. Kwe bu li anijime meweniji lamëtla, "Tëbowa." Këme nêgeme, mëglëbo elë gwa mëtetokwakëya. Kwe kë aniji kë gwa mëtetokwakëyabë bu lale anijimu ebamë. Lo bulego kë aniji mëta lotle.' Sobo aholokwane elo. Sobo kë lo gliji enëna Jisas bu kë aniji fenene. ¹² Jisas buwamu seme nëno lëgleme. Goto, Iniwa life mago onehome, limeha meaniji hana tole, seme nëno lëglebëme. Goto Jisame fwa aniji tole."

¹³ Na iniwa Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne melowene lamëtla, "Pitana, Jonna, skulme hana mëtëyeu. Tlemalë bu atwati ho." Kwe bume yafe hwi motloma, tlemalë bubë naba lime gëgalime uli hana mëtelo. Na bu këme klelego memëtletëma na melowene mëtla, ëbame tlemalë bu Jisasna asë mëtla. ¹⁴ Na bu kiju mogotabo kë sle tëglebë home hwi motlola, Pitana Jonna weife mitlija, këme nêgeme Pitanabë Jonnabë gali habëna tafu mëgetatëmamene?

¹⁵ Na kwe Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, Pitaname, Jonname bu mago jine mëtelëkakëma. Tlemalëme wajine mëtelëkakëma na bu blalo mana gëgali mëtla, ¹⁶ "Sebo kë tlemalë home habelë nogotomamene? Tlemalë bu klelegowa wesibi blëge mototlo. Na iniwa oneho, Jerusalem lifate mago, bu këbë wesibi wafi lowene sle mletla. Sebo megali hana nêglame, 'Ebë sogëna wesibi.' Sebo able hana nêglame. ¹⁷ Kwe kë kiju mogo tabo ho, kë sle lëglebë gali, iniwa oneho betelë fifiji mëglagulalime. Këme nêgeme sebo bume anisasana lëkle nogotomame, bu fli onehome, Jisabë galime gali jwa namoglomame." ¹⁸ Na kwe bu tlemalëme ita mëtelëkakëma na anisasana gali motloma, "Jisas kë totomebë wesibime, itaita asa gëgali elekefo na sobo fli onehome Jisabë wesibime asa okokwe elokwefomo. Matëbemu."

¹⁹ Kwe Pitana Jonna bubë gali metaflu

mëtëtatemo, "Sobo habë lowene lalone, Gotobë naba lime fëye lowene lale lëlene? Sebo Gotobë tole esogo nêglëlëleme o sobobë tole esogo nêglëlëleme. Sobo kë wesibi mana lowene sle eletemo. ²⁰ Kwe sebo ëfalëbo kujuna hana tafa nêglëleme. Sebo Jisame kë hwi toglobë wesibi, na Jisabë ëfalëbo mago kë aholokwane toglobë gali, onehome të nêgetatëmome."

²¹ Na kwe Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne bu kë tlemalëme ita anisasana gali motloma. Bu bume tëbo mogotomabë lowene yafe sle mototla, kwe iniwa oneho, Goto kë kiju mogo tabo home kë sle toglobëme, lowene mëtla na Gotome fleflesu mëtlekefëtla. Këme nêgeme, Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne bu onehome uli memëtletëma na bu kë tlemalëme hana tëbo mototoma na bume jine mëtelëkakëma. ²² Na kë kiju tëbona home, tlemalë Jisabë afutukuna kë sle mototlobë, bu niliafewe tlibutu wasigli totome na botabë imo mago kiju mogo tabo fata tle.

Bu Gotome gëgali mëtelëla Jisabë gali të mogotlabëme afutuku nalëglëmeme

²³ Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, Pitaname Jonname wafi jine mëtelëkakëma. Na kwe tlemalë Jisame lowene sle mëtletlabë oneho fli betelë ita mëtëyeu. Na lotu lo mëta wege mëglabë eso hobë gali na fli Israelbë afenëbonibë letitabo enënebë gali bume gali të mëtëtatemo. ²⁴ Bubë gali aholokwane motloma, na kwe iniwa bu jowa lowenenawa Gotome gëgali mëtelëla, "Tako Ho, ju matafa blëge totle, na life blëge totle na nutu blëge totle, na iniwa wesibi kë mëta kë mëgëbebë mata blëge totome. ²⁵ Ètanimu jubë Amtëtomba, sobobë semle, Devitme gali tlële. Bu jubë wegeho tafa tletë. Na bu megali latle,

'Gotome lowene jwa mëtletlabë enëne, bu fëyeme enisusu mëlane?

Li life li life mago oneho,
bu Gotome wameme, gali yafe sle mototla, kwe hanane.

²⁶ Iniwa lifate mago eso ho bu wameme sagli metlëla,
na bu loko mëtelëya,
Tako ho na, seme nëno lëgleme
kë aniji toglobë honame,
momogli namëgletomame.'

²⁷ Ebë gali Devit kë yahi tëglebë, bu iniyafememu yahi tle. Herotna, Pontius Pailatna, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënena, Israelbë afenëbonina, bu kë lifate, Jerusalem mëta loko mëtlelëya, Jisame tëbo namogotlabëme. Jisas, jubë lale wege ho. Na ju bume wafi aniji tole, jubë onehome nëno lëleme. ²⁸ Bu kë wesibi melë kë mëtlabë, kwe jubë gali na jubë tolewa esogo mëtlelëla. Jubë afutuku nawa, ju ëtani wafi gali sle tle, këbë wesibi fata lëglebëme. ²⁹ Kwe Tako Ho, ëje sebo jume gali nolëyo, bu seme kë wame moglonabë gali, lowene egletleme. Na ju seme, jubë wege enëneme, afutuku elëlëname na sebo jubë gali tëme uli jwa nanëglame. ³⁰ Goto, jubë afutuku onehome olafa etatëmeme na onehobë ato elili sle etometëmeme na klelegowa wesibi mata blëge etometëmeme. Ju kë wesibi jubë wege ho Jisasbë afutukuna melë saetometëme.”

³¹ Bu Gotome wafi gëgali mëtlelëla, na kë mëta, kë loko mëtlelëyabë lo, asëwa tletëme. Na Gotobë Amtëtomba bume afutuku tlëme na bu Gotobë gali feilawa të mototla na bu kë gali të mogotlabëme uli hana mëtla.

Jisame lowene sle mëtletlabë oneho, wesibi blalo sa mëtëtaya

³² Jisame lowene sle mëtletlabë oneho bu jowa lowene nawa tafa mëtla. Ho li bu megali hana tle, “Ebë wesibi kë nëgebëye, ebë bobëwa.” Weye. Iniwa wesibi kë nëgebë ebë iniwa onehome lëgaitamebë. ³³ Na Aposel ho bu tako afutukuna, Tako Ho Jisas matëmatë mago kë huju tëglebë gali, onehome të mëtetakefëtëma. Na Goto bume lëgaitameme tako fleflesumu latletëme. Na bume ululu sle totome na bu tafa sle mëtla. ³⁴ Na bubë ku mago, li hoha, wesibime hana afolo tle. Hanane mu. Iniwa oneho bu flëke o lona kë mëtëtabëyabë, bu kë wesibi balitina hihijika mëtla. Na bu kë baliti glo mëtla na Aposel ho betelë mëtehweija. ³⁵ Na bubë toba mëta gogwa mëtla. Na Aposel ho kë baliti, wesibime kë afolo mëtlabë enëneme sa mëtëtagutëma.

³⁶ Na ho li buna tafa mëtla bubë weniji Josep. Na Aposel ho bume li weniji fë mototla, Barnabas. Barnabas weniji kë nëgebë kë gali fene lëbe, “Onehobë tutune lowene sle lëgëtatëmebë ho.” Barnabas kë

nëgebë bu Livaibë afenëbo na bu Saiprus afayo mago ho. ³⁷ Bu bubë flëke afloko li, balitina hihijika tle. Na bu kë baliti tehwei na Aposelbë toba mëta gogwa tle.

5

Ananaiasna Safairana Gotome sogëna motlolo

¹ Na ho li buna tafa mëtla. Bubë weniji Ananaias. Na bubë nobë weniji Safaira. Ananaias bubë flëke afloko balitina hihijika tle. ² Na kë glo tëglebë baliti fli ëho totome. Na no mata kë wesibi lowene latletle. Na Ananaias bu kë baliti lëne glo tle na Aposel home tujuwelëme na sogëna tleme, “Bobë flëke baliti kënjijwa glo telëyo.” ³ Na Pita bume megali tole, “Ananaias, Ju Satanbë tole fëyeme esogo tlelëtlene? Ju bome megali kë eglonëbë, ‘Ebë baliti bobë flëke mago kënjiji glo telë,’ kwe ju Gotobë Amtëtombame sogëna lalole. ⁴ Ju kë flëke afloko jubë tole nawa balitina hihijika tle. Na baliti ju kë glo tëglebë ebë mata jubë wesibi. Na ju kë balitina fëye wesibi egleme tole eglebë ebë jubë tolewa. Ju këha tëbo lowene fëyeme tlene? Na mesogëna ele, ‘Baliti kënjijwa ekëne.’ Ju melowene asa ele, ‘Ju onehome sogëna elome.’ Weyewa. Ju Gotomemu sogëna elole.” ⁵ Ananaias kë gali aholokwane tle na bu mogowa latitigowa. Na oneho bu Ananaiasme kë fata tëgletlebë wesibime yafe aholokwane motokouja na bu tako uli memëtla. ⁶ Na falake nëbale bu mitisiya. Na bu mogo ëhona lalei mototla na matëmatë mutuje tla.

⁷ Tokwëfo tafawa tëtëkake, na Ananaiasbë no bu mata təkakli. Bubë home kë fata tëgletlebë wesibime lowene hana tle. ⁸ Na Pita, bohe kë tëgehweibë baliti bume lebotane totometë na megali tolë, “Ju bome gali enonë, sobo bihena, flëke baliti kë glo tëgelobë ebëwa glo telone?” Na Safaira bume gali tafu tëtatile, “Na kwe fëyemene? Ta kënjijwa fe.” ⁹ Na Pita bume megali tolë, “Sobo bihena gali fëyeme sle totlone? Gotobë Amtëtombame su naegotlomene? Ju aholokwane ele. Biheme kë gwa mogu-jetlabë falake nëbale, ino ëfo mëta ekë melujuwelukwëya. Na ju mogome mata mëgehøjome.” ¹⁰ Na bu mata Pitabë elebo lime mogowa latitigowa. Na falake nëbale

metëkaklija na bume mogowa hwi motlëya. Na fa mëtëtaya na mëtehujaya. Na bohebë mëglëbo lime matëmatë mëtëtaya. ¹¹ Na Jisame lowene sle mëtletlabë oneho iniwa na fli oneho mata bu kë gali yafe aholokwane mëtla na ulimu memëtla.

Aposel ho klelegowa wesibi blëge blëge mototoma

¹² Aposel ho bu feilawa klelegowa wesibi onehobë naba lime blëge blëge mototoma. Na Jisame lowene sle mëtletlabë oneho bu tako lotu lowa itaita mutujukefëya na lotu lo sebatì mëta loko mëtlagukefëya. Bu kë sebatibë weniji mefë lamototla, “Solomonbë sebatì.” ¹³ Na Jisame lowene jwa kë mëgletlabë oneho, Jisame lowene sle mëtletlabë onehome fleflesu lamëtkefëtëma na bume megali lamëtkefëtëma, “Bu lale lale oneho mu mëtabëya.” Kwe buna lokome uli lamëtletëma. ¹⁴ Na feilawa onehomu bu Jisame lowene sle mëtletla na Jisame lowene sle mëtletlabë oneho flina iniwa sago mëta.

¹⁵ Iniwa oneho bu klelegowa wesibi Aposel ho kë blëge blëge mogotomabë wafi lowene mëtletëma. Na bu tëbo atona onehome këme mëtlesumetëma. Na Pita kë betelë asë lëglebë alëge mëglëbome ni labuku kahëba motokouja. Bu metole lamëtla, Pita bu loliwa lisime na toba gwa lëtagutëmeme, bubë ato sle mëletëmeme. O melë hana lëglena, kwe bubë amtëtombawa lamu lotomeme na bu sle mlame. ¹⁶ Na feilawa oneho Jerusalem lifate lime kë tafa mokoujabë bu mata, ato tëbona enëneme na ahwane kë tëbo mogotomebë enëname, Aposel ho betelë mëtlesumetëma. Na bu kë onehome, Jisabë afutuku sle tëtagume.

Ensel bu Aposel home kalabusu lo mago nëno tle

¹⁷ Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho, bu Sadyusi enënena ilawa yonane mëglabë ho. Na bu iniwa, Aposel enëne kë mëtëglabë wesibi yafe hwi motloma na bume moumou mëtletlëma, feilawa enëne Aposel enënebë loweneme tako fleflesu mëtletëmame nëgeme. ¹⁸ Këme nëgeme Aposel home fafa mëta na kalabusu lowa sike mëta. ¹⁹ Kwe klabë Gotobë ensel kalabusu lo ino tika totle na Aposel home

tletëkakime na megali tlome, ²⁰ “Sobo eyeume na Gotobë tako lotu lowa ekaklujome na onehome gali të eoutatemome. Na Gotobë unaunalë lale tafa lëglelëmebë gali, onehome të eoutatemome.” ²¹ Aposel ho bu kë gali aholokwane mëta na kwe olobalëmu Gotobë tako lotu lowa mëtëkakluja. Na bu onehome Jisabë galime okokwe motloma.

Na lotu lo mëta wege lëglebë letitabo hona bubë yabenina, Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme na fli Israelbë afenëbonibë eso enëneme mata gali mëtelokwakëma migisiya namëglame. Na bu mitisiya na iniwa loko mëtletlëya. Na bu lotu lobë plismanë, kalabusu lowa jine mëtelulukakëma, Aposel home nëno namëglame na bubelëme mëglesuma namëglame. ²² Na plismanë kalabusu lowa mutuja kwe bu Aposel home hwi hana motloma. Na bu Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne belë ita mutuja na lotu eso enëneme megali motloma, ²³ “Sebo kalabusu lowa tuja na kalabusu ino hwi tlola, tiji sle wamëtla. Na kalabusu ino ëfo mëta kë miglibekefëyabë ho bu mana mitlija. Na kwe sebo ino tika totlana, sebo ho limeha kë mëta hwi hana telujuwelëla.”

²⁴ Gotobë tako lotu lobë plismanëbë eso ho na lotu lo mëta wege mëglabë eso ho kë gali aholokwane mëta na tako tutune memëtla na gali mëta, “Bu ebëha wesibi melë kë lëglebë, fëye wesibi fata lëglemene?”

²⁵ Na ho li tisi na gali tlome, “Aholokwane elo! Sobo kalabusu lowa kë tëglelumobë ho, bu Gotobë tako lotu lo mëta milibo na Jisabë galime onehome okokwe molomo.”

²⁶ Këme nëgeme, lotu lobë plismanëbë eso ho na fli plismanë mutuja na Aposel home nëno mutula na mëtlesuma. Kwe bu Aposel home tëbo hana mototoma. Bu onehome uli mëtletëmame nëgeme, bume anijina mogo nalë tëtëkle mëgëtayalime.

Aposel ho eso enënebë naba lime, Jisabë gali tème uli hana mëta

²⁷ Na plismanë, Aposel home mëtlesuma. Na bu Israelbë afenëbonibë lotu eso enënebë naba lime mitlibo. Na Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho bume megali tlome, ²⁸ “Sebo some Jisabë galime onehome tème waheheë

tletëyo. Kwe sobo sebobë gali bobblomu latotlo na sobo kë hobë galime, Jerusalem lifate mago enëneme iniwa wafi okokwe elagumo. Na sobo seme gali blawa meso naegëtatëname fene, 'Jisas kë gli tēglebë gli eso, somëta lēbetëyo.'"

²⁹ Kwe Pitana Aposel flina bubë gali metafu mototla, "Sebo Gotobë galiwa esogo nēglelētłame. Sebo hobë gali hana esogo nēglelētēmame. ³⁰ Sobo Jisame mogo nalë ti mëta bu telo. Kwe sebobë semlenibë Goto, bume hujū totle. ³¹ Goto bume tako fleflesu metletle na bume tilekole na bubë tobamu toba elëme tafa lēgletlebëme gali tlole, buna iniwa, onehome eso home tafa namēgletemome. Na bu seme nēno lēglebë ho ekë tafa lële. Na bu seme Israelbë afenëbonime tēbo lowenebë aholokwana ti mëglabëme na lale lowenewa esogo mëglelëlabëme laitaname. Na Goto sebobë tēbo lowene aholokwana ti lēletëname. ³² Jisame kë fata mētēgletlebë wesibi sebo wahwi tloma. Na sebo onehome kë gali tē nētakefētëma. Na Gotobë Amtëtomba mata onehome lowene tlëme, ebë gali kë nēgebëye nēgalimu. Oneho, Gotobë lowene kë esogo mëglelëlabë, Goto bubë Amtëtomba bume tlëme."

Gamaliel, Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme gali tlole

³³ Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, bu kë gali yafe aholokwane mëtla na bu feilawamu enisusu mëtla na Aposel home mogo nalë tētëkle namēgëtayame fene. ³⁴ Kwe letitabo ho li bubë ku mëta tētabe, bubë weniji Gamaliel. Kë ho bu Farisi ho, na bu Mosesbë tafa sle galime, okokwe loglokwe fëmebë ho. Iniwa oneho bume tako fleflesu lamelekefëtla. Na kwe bu hujū tle na gali tlole, "Sobo Aposel home toho elelëkakëmo, haha sogë tafuwa namogujetłame." ³⁵ Bu Aposel home toho mëtlelëkakëma. Na Gamaliel bu Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme gali tlole, "O Israelbë afenëboni, sobo kë enëneme wesibi li egëtatemome tole egelona kwe sobo lowene sle afina elome. ³⁶ Sobo walowene elo, ëtani nane, ho li tētabe, bubë weniji Teudas. Bu bume melowene latle, 'Bo tako ho, eso home lalowa tafa nēgelëmefe.' Na onehome gali tlole, bume esogo namēglelëłame. Na 400 ho këniji,

bume esogo mëtlelëla, gavman enëneme boblo namogotomame fene. Kwe wame home boblo mogotomabë enëne bume mogo nalë tēke motlola na iniwa ho bume kë esogo mētēglelëlabë lamëtłëboujawa, na gavmanme wame moglolabë lowene aholokwana ti mëtla. ³⁷ Na tokwafe, gavman, onehome tabei tokouna, Galili provins mago Judas bu tisi na fli onehobë wame lowene tufiji tētātëme. Na fli oneho bume esogo mëtlelëla na Gavmanme heheëme wame mla. Kwe wame home boblo mogotomabë enëne bume mogo nalë tēkle mototla. Na iniwa ho bume kë esogo mētēglelëlabë lamëtłëboujawa. Na gavmanme wame moglolabë lowene aholokwana ti mëtla. ³⁸ Këme nēgëme, eli bo some gali nolëyo, sobo kë Aposel home asa tēbo etomo. Sobo bume hwiwa elomo, tafa matla. Kwe ebë wege bu kë fa mogotlabë, hobë afutuku magowa nēgena, kwe tēbo lēgletëmeme. ³⁹ Kwe ebë wege bu kë fa mogotlabë, Gotobë afutuku mago nēgena, kwe sobo lëkle hana egotomome. Sobo melë egelona kwe Gotome wame lalolo."

Na kwe Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne bu Gamalielbë lowenewa esogo mëtlelëtla. ⁴⁰ Na kwe bu ita Aposel home gali motloma, mëkakluja namēglame. Na bu mētëkakluja. Na bu lotu lobë plismanëme gali motloma, taba afona lëłafa namogotomame. Na bume lëłafa mototoma. Na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, bume anisasa galina lëkle mototoma, "Sobo Jisabë gali onehome itaita așa tē eoutatemo. Matëbe." Na bume mana jine mëtelëkakëma. ⁴¹ Aposel ho, bu Israelbë afenëbonibë lotu enëneme hune mëtla. Na fleflesu motokouja. Bu Gotome melowene mëtlełame nēgëme, "Bu seme fleflesu lalëletëna. Sebo Jisame lowene sle nēgletlabë ho nēgëme na oneho seme këme wame molona." ⁴² Na iniwa olë bu Gotobë tako lotu lowa mutujukefëya na Jisabë galime onehome okokwe motlokwe fëma. Na onehobë lowa mata mutujukwe fëtëma na Jisabë galibëme onehome okokwe mëtlagukwe fëma. Na bu megali sle lamëtla, "Goto Jisame jine tlële, bubë onehome nēno lēglebëme."

6

Bu tobali ita tële home aniji motloma, Aposel home mëgaitama namëglame

¹ Na kwe, kë olëna, Jisame lowene sle mëgletlabë oneho, bu lebutakomu mëtëtabëya. Na kë mago, Grik gali lowene mëglabë oneho bu Hibru gali lowene mëglabë onehome wame motloma na megali lamotloma, “Iniwa olë sobo hi wesibime kë afolo mëglabë onehome laitakefëmo, kwe sebobë sei ju oneme hana aitakefëmo.” ² Këme nëgëme, we ita tële Aposel, Jisame lowene sle mëtletlabë onehome gali mëtëlekakëma, bu belëme migisitëma namëglame. Na bu mitisiya na bume megali motloma, “Sebo hi wesibi sa wege kë fa nogotlabë seme Gotobë gali tëme lëkleha lalëtana. Kë lale nane. Sebobë wegemuwe, Gotobë galiwa të nogotokweflabë. ³ Këme nëgëme, afanino na mësenëbanino, sobo somago, tobali ita tële lale home hwi sle saelomo, kë hi wesibi sa wegebëme mogoutatla namëglame. Lale lowenena mëtabëyabë home hwi sle elomome. Na Gotobë Amtëtombabë afutukuna kë tafa mëglabë home mata hwi sle elomome. Na sebo Aposel ho bume kë hi wesibi sa wegebëme aniji nanoglomame. ⁴ Kwe sebo kwe, Gotome gëgali nëglelëkeflame na Gotobë gali onehome okokwe nolokwefëmame.”

⁵ Iniwa oneho bu kë galime fleflesumu lamëtla. Na bu Stivenme aniji motlola. Stiven bu Gotome feilawamu lowene sle tletle. Na Gotobë Amtëtombabë afutuku bu mëta feilawa tëtabetle. Na bu Filip na Prokorus na Nikanor na Timon na Parmenas na Nikolasname aniji motloma. Nikolas bu Antiok life mago ho na bu Israelbë afenëbo nane. Kwe bu Israelbë afenëbonibë lotu tokwafe esogo tlelële. ⁶ Bu kë tobali ita tële ho, Aposel enënebë naba lime mitlija. Na Aposel ho Gotome gëgali mëtletlëla, kë home lëgaitame nalëgleme. Na bubë toba kë hobë eso mëta gogwa motoletëma, bume kë wege fame aniji motloma.

⁷ Na Gotobë gali li life li life fifiji mëtletlëla. Na Jerusalem lifate mëta, Jisame lowene sle mëgletlabë oneho bu feilawamu fata

mëtla. Na lotu lo mëta wege mëglabë ho feilawa mata, Jisame lowene sle mëtletla.

Israelbë afenëboni bu Stivenme bubë lotu eso enëne belëme mëtletlëla, bume gali so namëgëtatlame

⁸ Goto Stivenme tako lëgaitale lalële na tako afutukumu tlële. Këme nëgëme Stiven bu feilawa klelegowa wesibi onehobë naba lime këme blëge blëge lotokwefëme.

⁹ Kwe fli ho bu Stivenbë gali tole hana mëtletla na bume momata mëtletlëla. Kë oneho bu Israelbë afenëbonibë li lotu lo mago. Bu kë lotu lo mefë lamototla, “Frimanbë lotu lo.”* Kë ho fli bu Sairini lifate na Aleksandria lifate mago na fliye bu Silisia na Esia provins mago. ¹⁰ Kë ho Stivenbë gali boblo mëgëtatlame fene kwe Gotobë Amtëtomba Stivenme lale lowene tlële na bubë gali boblo hana mëtëtatla. ¹¹ Këme nëgëme bu fli onehome uwabeli baliti mëtlëma, na megali motloma, “Sobo Stivenme megali saso etatelo, ‘Sebo Stivenme waaholokwane tlola, Mosesname, Gotoname tëbo gali latlome.’”

¹² Na kë galina, onehobë, na Israelbë afenëbonibë eso enënebë, na Gotobë galime okokwe moglomabë hobë wame lowene tufiji mëtëtatëma. Na bu Stivenme fame mutuja na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne belë mëtlesula. ¹³ Na fli home mata mëtlesuma, Stivenme gali so namëgëtatlame. Kë enëne megali lamëtla, “Kë ho Gotobë tako lotu lome sisile lalotokwefle. Na Goto Mosesme kë gali toglolebë tafa sle galime mata itaita sisile lalotokwefle. ¹⁴ Sebo bume meaholokwane latlola, ‘Nasaret life mago Jisas bu Gotobë tako lotu lo yayeri lotleme, na Mosesbë anebo gali ëtani afuninome kë tëglëmebë hihijika lëleme.’” ¹⁵ Na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne iniwa, Stivenme feilawa wëya mëtletlëla, na bubë weniyane, enselbë weniyane fenene mehwi motlotla.

7

Stiven Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne gali të tëtatëme

¹ Na Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho, Stivenme metakune

* **6:9** Friman gali melë galibëme gali mla, “Ho, li hobë wege afina manawa kë fa lëgëtakefëtletbë na tokwafe bubë eso ho, bume jine lelëkakleme, wege jwa manawa tafa nalëgleme.”

tlole, “Ju lowene lalene? Ebë gali, ho jume kë so mëgëtatëyobë, nëgaline o sogëna lamla.” ² Na Stiven Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme megali latlome, “O afani na ayani, sobo aholokwane elo. Ètani, se-bobë tako afutukuna Goto, sebobë semle, Abrahamme fata tletle. Kë olëna, Abraham bu Mesopotemia provins mëta mana tafa tle. Bu Haran lifatewa tuguju jwa tle. ³ Na Goto bume megali tlole, ‘Jubë home hune elëme. Na jubë life mata kile elëme. Na jume lebotane gali kë nëtatëbë life elëme ejume.’ ⁴ Na Abraham bubë life, Kaldia, kile tle. Na bu Haran lifate mëta tafa tule. Abraham bolijaya wafi gli tle na Goto, sebo ëje kë tafa nëglabë life elëme jine telëbakle. ⁵ Kwe Goto bume kë lifebë flëke afloko tokwëfo hana tlële. Weye. Hanane. Kwe Goto bume megali slewa latlole, ‘Kwe tokwafe, bo jume ebë life nëglëme. Na kwe kë life melëgëbeme, jubë na jubë bisemleninobë.’ ⁶ Goto bu Abrahamme li galime megali latlole, ‘Jubë bisemlenino bu li life mëta tokwafe nibowai mugulame. Na bu kë life enënebë wege manawa fa mëtakefëtëmame. Na kë bisemlenime tëbo mogotomabë tlibutu kënjiji 400. ⁷ Kwe tokwafe bo kë onehome tëbo nogotomëme. Na tokwafe bisemleni kë life kile mlame na misiyame. Na ebë life kë nëgebë mëta bome lotu mëlekefëtëname.’ ⁸ Na Goto gali tle, Abraham bubë ato jibo tlë lotleme, na bubë tokwafe fata mëglabë iko nëbalebë ato jibo mata, satëtlë mogotometëmame. Kë yayahuju melëme lëlekuju lëletëmeme, bu Gotobë onehomu mëtabëya mëglamemu. Bu kë yayahuju hwi moglomana, Goto bu Abrahamme kë gali sle toglolebë galime, ita lowene mletlame. Na tokwafe, Abraham nëbana tle. Bubë weniji Aisak. Kë nëba tobali ita aona olë kënjiji tètabe na bu kë nëbabë ato jibo mana tlë tëtatile. Na Aisak bu nëbana tle. Bubë weniji Jekop. Na bume mata kë fene melë latotle. Na Jekop bubë we ita tële nëbaleme mata melë latotome. Kë we ita tële nëbale kë nëgebë bu sebobë semlenino.

⁹ Jekopbë nëbale, bubë bolijahani Josepme, tako moumou lamëtletlëla. Na tëbo lowene memëtletla. Na bu Josepme, li life mago enëne mëta balitime hihijika

mëtla, li hobë wege manawa fa nalëtatleme. Na kë enëne bume Isip lifatewa mëtlelula. Kwe Goto buna mëtëtabo. ¹⁰ Goto bume taitale, na iniwa tëbo wesibi bume kë fata mëtletlebë, Goto bu sle totometle. Bu eso ho Ferobë naba lime tiglibena, Goto bume taitale na lale lowene tlële. Këme nëgeme eso ho Fero bume tako tole latletle na bume Isip lifate mago onehome tafa lëglelëmebë eso home aniji tlole. Na bubë lo mago iniwa wesibi hwi loglometlebëme mata anijiji tlole.

¹¹ Tokwafe tako fone Isip lifate mëta na Kenan lifate mëta fata tle. Na iniwa oneho bu tëbo tafa memëtla. Na sebobë semlenino bu hi wesibime afolo mëtla. ¹² Kwe Jekop ebë gali aholokwane tle, hi wesibi Isip life mëta kë mëbe. Na bubë nëbaleme Isip lifewa otome afina jine tlëme, hi wesibi glo namugulame. Na bu mutuja hi wesibi glome. Na hi wesibi glo mutula. Na ita mitisiya. ¹³ Na kë hi wesibi wafi yawe motloma na kwe bu ita mutuja na Josep bubë bolijahanime gali tlome, ‘Bo Josep, sebobë keinëba.’ Na tokwafe, Isip life mago eso ho Fero, Josepbë ilawa mago enëneme lowene tletëme. ¹⁴ Na kwe Josep, bubë bolijahanimome gali tlome, ‘Sobo eyeume. Na sebobë aya, Jekopme gali ejuwelolome. Buna, sebobë ilawa mago onehona, iniwa esijo naegelome, Isip lifateme tafa naegelome.’ Na kë enënebë tabëi bu kënjiji, 75 oneho. ¹⁵ Na kwe Jekop, bubë nëbalena, Isip lifewa mitimiya na këme tafa mëtemola. Na tokwafe buna bubë nëbalena, kë mëta fwa gigli mëtemola. ¹⁶ Na bu mogo, kë mago Sekem lifewa mëtehwoțuja. Na këme matëmatë mëta gogwa mëtetula. Ètani Abraham bu kë matëmatë life, Hamorbë bowenenino mago, balitina fa totle.”

¹⁷ Na Stiven ita gali tle, “Ètani Goto Abrahamme megali sle tlole, bubë afenëbonime lëgaitametleme na wame enënebë toba mago nëno lëleme. Na kë olë fata lëgleme lololi lalële. Na Israelbë afenëboni bu Isip life mëta lebutakomu fata mëtla. ¹⁸ Na kë nalëwa, tiho eso ho Isip life mëta fata tle. Kwe kë eso ho, Josep ètani kë fa togotlebë wege, lowene hana tletle. ¹⁹ Na kë eso ho bu sebobë semleninome sogëna latlome na tëbo totome. Na bume gali tlome, ‘Sobo

iko nēbale fufu egelona kwe walujume sahune elekefo, gigli namēglame.’²⁰ Na kē olēna, bota Mosesme mana fu totle. Na bu lale nēba klisomu fata mototlo. Botana bolijayana hwelutuwa lo mēta aona yeme mētlēlo.²¹ Tokwafe bume waluju mēta gwa mutujetla. Na eso hobē boko hwi tujuwelēle na fa totle. Na bubē nēbaha fata tletē.²² Na Isip life enēnebē iniwa lale lowene, bume okokwe motlola. Na bu gali anisasana anebo gali lēglebē ho tētabe. Na tatako kalēlego wege fa togotlebē afutukuna ho tētabe.

²³ Moses bu nili yafewe tlibutu kēniji wafi tle na bubē enēneme hwime lowene tle. Kē enēne bu Israelbē afenēboni.²⁴ Na bu fe tēkake, na Isip life mago home hwi tlole, Israelbē afenēbo mago ho lime, tēkle totle. Na bu fewa tēkakebē na bubē ilawa mago home taitale. Na Isip life mago home mogo nalē tēke tlole.²⁵ Moses bu melowene latle, ‘Bubē enēne bume melowene namēgletlame, “Goto bume wafi aniji tlole, bume lēgaitame nalēglebēme na Isip life mago nēno nalēglebēme.”’ Kwe bu kēbēme lowene hana mētletla.²⁶ Jowafe niwa tēbe na ita Moses tuju. Na bu tlemalē Israelbē afenēboni blalo momogli mētēto kē labu mēta hwi tlome. Na bu belē tujutēme, bubē wame lēkle nalēgētātēmeme na gali tlome, ‘Hai! Sobo ilawa magofe. Sobo sobolalo memomogli fēyeme etone?’²⁷ Kwe wame kē togotlebē ho, Mosesbē gali fleflesu hana tletle. Kēme nēgeme Mosesme so telēkake, na gali metafu tētatile, ‘Sebobē eso home na sebobē tafa hwi eglotēnabē home jume ya aniji tolēne?’²⁸ Ju bome gli nalē tēke naeglonēmene, yame Isip life mago home mogo nalē fene tēke tlole? Ju bome melē naegētānēmenē.’²⁹ Moses kē gali yafe aholokwane tle na bu Midian lifatewa ulime tlēboukaku. Bu kē mēta tako tafa tule. Na mēse sei tlē. Na iko nēbale tēle fata totome.

³⁰ Moses bu kē lifate mēta niliafewe tlibutu kēniji tafa tule. Na tokwafe, li olēna, Moses ho jwa tabo mēta, Sainai fatini wayo li mēta, tafa tle. Na ahojuna ti tokwēfo hwi telokwakle. Na ensel kē ahoju mēta, Mosesme mana fata tletle.³¹ Moses klelego metletle. Na bu melēme tole tle, lolime hwi

sle naloglome na kēme nēgeme bu loliwa tuju tle. Na Tako Ho bume megali latlole,³² ‘Bo bisemlenibē, Abraham, Aisak, Jekopnabē Goto.’ Na Moses lili tle na ita kē ahoju hwi loglolebēme uli metletle.³³ Na Tako Ho gali tlole, ‘Jubē juba jibo hohwaga ele. Ebē life ju kē mēta kē eglibebē, ebē bobē life nēgeme. Bo kē mēta tafa nēgelēbē life.’³⁴ Bo Isip life mago oneho, bobē onehome kē tēbo mogotomabēme, wahwi nolomē. Bo bubē elili afēflei lego waaholokwane nolotemē. Ēje bo kēme netujulē, bume nēgaitamē nanēgelēme, Isip life onehobē toba mago nēno nanēgelēme. Kēme nēgeme bo jume gali nolē, ju huju ele. Bo jume Isip lifatewa ita jine nēgelēkakēme.’

³⁵ Ētani, Israelbē afenēboni bu Mosesme boblo lamototla na megali lamotlola, ‘Sebobē eso home na sebobē tafa hwi eglotēnabē home, jume ya aniji tolēne?’ Kwe kē Moses fwa Goto jine tlēle, Israelbē afenēbonibē eso home tafa nalēgletēmeme. Na bume Isip life mago nēno nalēgleme. Goto bume kē ti tokwēfo wayo mēta enselha fata tletle. Na bume kē wegeme mana aniji tlole.³⁶ Na Moses bume Isip life mago tlelume. Na bu memelē klelegowa wesibi blēge blēge totome. Bu kē klelegowa wesibi Isip life mēta na Winowa Nutu* mēta mata blēge blēge totome. Na bu ho jwa yenēbawa life mēta, niliafewe tlibutu kē asē tēglelēmēbē olēna mata blēge blēge totome.³⁷ Na kē Moses buwa, Israelbē afenēbonime megali latlome, ‘Goto, sobobē ilawa mago ho lime aniji loglome, bubē gali tē nalēgētātēyome. Na bo, Gotobē lowene mago gali tē notokweflēbē ho fene tafa nelē, bu mata mefata nalēgleme.’³⁸ Sebobē semlenino ho jwa tabo elēme mutuja. Na kēme loko mutulelēya na Moses buna tafa tlelēme. Na bu Sainai fatiniwa tokwale na Gotobē ensel bume gali mana tlēle. Na bu Gotobē gali fa totle. Kē lale galibē seme ēhwati tafabēme lēgaitana nalēgleme. Na Moses kē gali seme tlēna.

³⁹ Kwe sebobē semlenino Mosesbē gali boblo lamētētatla. Na bu Isip lifatewa, ita muguja namēglabēme, tako tole memētla.⁴⁰ Moses bu Sainai fatini mēta mana tafa

* 7:36 Winowa Nutu bubē weniji.

tole, na Israelbë afenëboni Eronme megali motlola, 'Moses seme Isip life mago kë tæglesunabë, bume fëye wesibi fata loletle nawa. Bu ita hana lëgetujuleme nawa. Këme nêgeme, ju seme fëso li blëge blëge etatëna, na bu Gotoha fata nalëgletëname. Na bu seme lëgaitana nalëgleme na lo-goutatëna nalëgleme na alëge lebotane nalëtagutëname.' ⁴¹ Na kë nalë bu bulmakau kleli nêba fëso blëge blëge totle. Na bu kë bulmakau kleli nêba fësosome, wesibi ahojume mëtletla na bu kë sinikibome fle-flesu nalëgletëmeme. Na bu tako hi wesibi blëge mototla. Na bu kë blëge mototlabë wesibime mana fleflesu mëtletla. ⁴² Këme nêgeme, Goto bume yeolë latletëme. Na bu kliji name, yeme name, sêgetoba name lotu namëgletëmame. Na kë wesibi melë latle, ëtani Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë hobë bogo mëta gali fene tëbe. Kë gali melë, 'Sobo Israelbë afenëboni, sobo ho jwa tabo mëta niliafewe tlibutu këniyi tafa tægelobë, sobo bulmakau kleli na sipsip kleli tëtëkle tëtakefëyo na ahojume ahojume tlekefo. Kwe sobo këha wesibi bome nane totometëna. Weyewa. ⁴³ Na sobo kë asë eglelëlobë selë lotu lo, bobë lotu lo nane. Weye. Bu sogëna goto Molokbë lotu lo. Na sobo, sogëna goto Refanbë sêgetoba weniyaneha wesibi, asë eelëlo. Sobobë tobana kë blëge blëge egotomobë wesibime fwa lotu eletemo. Këme nêgeme bo sobobë life mago këme hehë nêkaketëyome. Na some Babilon lifate elëme jine nelëkakëyome na sobo Babilon lifate sigli etokwaklome na tafa ekekome.'

⁴⁴ Sebobë semlenino bu ho jwa tabo mëta tafa mëtlana, bu Gotobë selë lo asë lamëtletlëkefëtla. Kë selë lo bu melëme lëlekuju tle, Goto bubë ku mëta tëtabe tëme. Bu kë selë lo kë gliji mëtëglabë, bu iniwa wesibi Goto Mosesme fene gali tlole, bu këha melë lamototla. Na Goto, Mosesme fene lebotane tëtatlë, bu këha melë lamototla. ⁴⁵ Tokwafe, kë semleninobë nêbale, bu kë selë lo ita fa mototla, na buna Josuana mitisiya, kë life mago enënebë life wame nagi hilika mototoma. Na Goto bu kë life mago enëneme hehë tletëme. Na bu kë selë lo kë life mëta lë mototla. Na kë selë lo kë lifeme tlibekëfëbë, na eso ho Devit

mana fata tle. ⁴⁶ Na Goto Devitme fleflesu latletle. Na Devit Gotome takune tlole, 'Bo jubë tako lotu lo lalowa gliji nêgelëmene, bobë semle Jekobë afenëboni, këme lotu namëglekefëtëyome?' Kwe Goto kë lotu lo glijime ehe hana tlole. ⁴⁷ Kwe tokwafe Devitbë nêba Solomon kë lotu lo gliji tle.

⁴⁸ Kwe tako afutukuna Goto, bu ho tobana gliji mëglabë lo mëta hana tafa lëglekëfeme. Gotobë lowene mago gali të totokweflabë ho fene gali tle. Bu megali latle, ⁴⁹ 'Tako Ho megali lalële, Heven life ebë bobë tafa labu. Na ebë life kë nêgebëye, bo juba këme gogwa nolë. Na bo kë iniwa wesibibë eso ho tafa nêletemë. Këme nêgeme sobo fëye lo gliji egletënamene, bo këme tafa nanëgelëme? Weye. Sobo bome lo habëna gliji egletënamene? ⁵⁰ Iniwa wesibi heven life mago na ebë life mago bowa blëge blëge totomë.'"

⁵¹ Na Stiven, Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme, gali tlole, "Sobo aholo titiji tabo enënemu. Sobobë lowene bu tēbo lowenewa lëbetëyo, Gotome lowene jwa mëgletlabë enënebë loweneha lëbetëyo. Na sobo Gotobë gali aholokwane hana elolo na esogo hana eelëlotelo. Sobo Gotobë Amtëtomba galibë itaita boblo latlo, sobobë bisemlenino fene boblo mëtëtatlë. ⁵² Sobobë semlenino bu Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë home iniwame, wame lamotlokwefëma. Ètani, Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho fli, bu megali lamëtla, 'Gotobë lalë lowenewa kë esogo lëglelëkefetlebë home, jine lëglëleme.' Na sobobë semlenino bu kë gali metletëmabë enëneme mogo nalë tëtëkle mëtëtaya. Na Gotobë lalë lowenewa kë esogo lëglelëtlebë ho wafi tisi. Na Goto bume fleflesu latletle. Kwe sobo bume wame home yo tlole na bume mogo nalë tēkle mototla. ⁵³ Goto bubë enselme jine tlëme na bubë gali sebobë semleninome mëtlëma. Na sobo kë gali waaholokwane tletemo kwe sobo esogo hana tletëtemo."

Bu Stivenme mogo nalë anijina tēkle mototla

⁵⁴ Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, Stivenbë gali yafe aholokwane motlola. Na enisusumu memëtletla. Na enino këkë memototometla. ⁵⁵ Kwe Gotobë

Amtëtomba Stivenme afutuku tlële na bu heven elë hwi tokwake. Na Gotobë tako elulego hwi telokwakëtle. Na Jisame hwi telokwakle, Gotobë tobamu toba elëme tlibetle. ⁵⁶ Na Stiven gali tle, “Aholokwane elo! Bo heven ino tikatabo wafi hwi nololë. Na bo Gotobë life mago home hwi nololë, Gotobë tobamu toba elëme lilibetle.”

⁵⁷ Bu kë gali yafe aholokwane mëtla, na Stivenme tako wame memotlola. Na bu feilawa juwafe mëtla na bubë tobana aholo titiji mototoma. Na iniwa huhuju mëtëkaka na Stivenme hohwë mëtlëla. ⁵⁸ Na bume Jerusalem lifate mëglëbo elëme tobana anisasana ki motokouja. Na aniji atome mana sisike mëtletla, bume mogo nalë tëkle namogotlame. Na bume gali kë so mëtëtatlabë ho, bubë matawa mago heletanëno ëho totohwa mototoma na falake hobë elebo lime gogwa mëtla. Kë falake hobë weniji Sol. ⁵⁹ Bu anijina mana tëkle mototla na Stiven Jisame mana megali telokwakle, “O Tako Ho Jisas, ju bobë amtëtomba eli sa no elëtenë.” ⁶⁰ Na bu sëkefo miti tafa tle na feilawa we tole, “Jisas, bome kë wame moglonabë onehome kofaya asa wame elome, aholokwana sati ele.” Bu kë galime wafi gali tole na mana tuku tëkake.

8

^{1a} Na Sol, bu Stivenme kë tëkle mototlabë lowenebëme, helawawa latletëme.

Sol, bu Jisame lowene sle mëtletlabë onehome tëbo totome

^{1b} Stivenme kë tëkle mototlabë olëna, Jisame lowene sle mëtletlabë onehome, Jerusalem lifate mëta kë tafa mëtlabë, kë oneho mëta afina oto mëtla tëbo namëtagumane. Këme nëgеме, Jisame lowene sle mëtletlabë oneho iniwa Jerusalem lifate kile mëtla na Judia provins na Samaria provins li mago life elëme mëtlënëbouja. Kwe Aposel ho buwa, Jerusalem lifate mëta mëtëtabëya. ² Gotobë lale lowene esogo mëglëletlabë ho fli, Stiven mogome fa mototla na matëmatë mëta gwa mutujetla na bume tako ye lamëtletlamu. ³ Kwe Sol bu Jisame lowene sle mëtletlabë onehome tëbo totokwefëme. Bu melatotokwefëme. Bu li lo li lowa fe tokoukefëtëme na onehome kë lo mago nëno tokoukëfe na kalabusu lowa tlelukefëme.

Bu Jisabë lale gali Samaria provins mëta të mototla

⁴ Jisame lowene sle mëtletlabë oneho, bwa bwa lifate elë kë mëtlënëboujabë, bu Jisabë lale gali iniwa lifate mëta të mëtëtagutla. ⁵ Filip Samaria provinsbë li lifatewa tuju. Na bu kë life mago onehome ebë gali të tëtatëme, “Jisas bu Goto kë aniji toglolebë ho na nëno lëglebë ho.” ⁶ Feilawa oneho Filipbë gali aholokwane mëtla na bu kë blëge totlebë klelegowa wesibi hwi motlotla. Na këme nëgеме, bubë gali aholo bo sle mëtëtagutla. ⁷ Na bu Filipme mehwi motlola, bu ahwane lebutako onehobë ato mago hehë tletëme. Na kë ahwane aflei tëbowa ëë memëtlële. Na kë onehome lahunewa mototome. Na feilawa oneho, elebo mogo tanënobë na elebo tëbonabë bu lalowa mëtëtabëya. ⁸ Këme nëgеме, ebë life mago oneho bu tako fleflesu këme mëtla.

⁹ Ho li, kë lifate mëta tafa tle, bubë weniji Saimon. Bu itaita humë tlekëfe na memelë olo tlësëme. Na lebutako oneho, Samaria provins mago, wesibi bu melë kë tëglebëme, klelego memëtletla. Kë ho bu megali latlekëfe, “Bo tako letitabo ho tafa nelë.” ¹⁰ Na letitabo ho fli na manawa oneho, kë hobë gali aholokwaneme, tako tole lamëtla. Na bu megali lamëtla, “Kë ho kë nëgebë, Gotobë tako afutukuna ho!” ¹¹ Bu kë tëglekëfebë wesibime, feilawa oneho klelego lamëtkefëtla. Na këme nëgеме bubë lowene këme esogo mëtlelekefëtla. ¹² Kwe Filip, Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lale gali, të tëtatëme. Na Jisas Klaisbë lale gali mata të tëtatëme. Na oneho bu kë gali lowene sle mëtletla. Na Filip bume baptais totome. ¹³ Na Saimon bu mata kë gali lowene sle tletle. Na Filip bume mata baptais tole. Na bu Filipna asë mëtelo na iniwa klelegowa wesibi Filip kë totokwefëmebë hwi tlome na klelego metletëme.

¹⁴ Aposel ho, Jerusalem lifate mëta kë tafa mëtlabë, bu meaholokwane mëtla, Samaria provins mago oneho bu Gotobë gali lowene sle lamletla. Këme nëgеме bu Pita name, Jon name këme jine mëtlëma. ¹⁵ Bu Samaria provinswa fwa mutulo, na bu Gotome gali motlolo, bu kë onehome, bubë Amtëtomba lëglëme nalëgleme. ¹⁶ Filip

bume ëbame Tako Ho, Jisasbë weniji nawa baptais totome kwe Gotobë Amtëtomba bu belë tigiisi tëme hana tle. ¹⁷ Këme nëgeme, bu Gotome afina gali motlolo na mana toba gogwa motoletëmo na Gotobë Amtëtomba bu belë tisi tëme.

¹⁸ Saimon bume mehwi tlome, bu toba gogwa mëtletëmo na Gotobë Amtëtomba bu belë tisi tëme. Këme nëgeme baliti glo tle na Jonna Pitana belë tisi tëme na gali tlome, ¹⁹ “Sobo kë afutukubë bome enëna. Na bo mata ho lime toba gwa nëgëtatëlëna, Gotobë Amtëtomba bu belë ligisi tle nalëgleme.”

²⁰ Kwe Pita bume gali tlole, “Gotobë Amtëtomba, Goto manawa kë lëglë nabë, ju balitina hana fa egotleme. Hanane mu. Ju këha tëbo lowene fëyeme lowene elene? Juna, jubë balitina tëbo life mëta tëbo eglitame. ²¹ Jubë lowene Gotobë naba lime lalowa hana lëbetë. Këme nëgeme, ju sebona Gotobë wegeme hana wege nëglame. ²² Ju kë tëbo lowenebë aholokwana ti ele, na Tako Hobë gali eholeme, jubë aholabu lowenebë sle nalëgëtatëme na aholokwana ti lëletëme. Bu jume maninibo lëgletëme nawa na jubë tëbo lowene aholokwana ti lëletëme nawa o hanane. ²³ Bo jume walowene nëletë, mëmaune lowene ju mëta takomu lëbetë. Na ju tetëbo lowene mëta fwa tei tafa elekëfe.” ²⁴ Kwe Saimon, Pitaname Jonname metafu latëtätëme, “Sobo Tako Home gali elolo, bome maninibo nalëgletenëme. Na kë tëbo wesibi, sobo bome kë gali eglonabë, bo belë migisitenë jwa namëgletenëme.”

²⁵ Na kwe Pitana Jonna, Jisasbë lalë gali të mëtëtätëmo na Jisas bume melë kë totomebë wesibime gali motlomo. Na tokwafe Pitana Jonna Jerusalem lifatewa mëtëyeu. Bu mëtëyeubë, na Jisasbë lalë gali, Samaria provinsbë fli life elëme, të mëtëtagutemo.

Filip Jisasbë lalë gali, Itiopia lifate mago home të tëtätle

²⁶ Gotobë ensel bu Filipme megali tlole, “Ju sagli elëleme na nëgemowelëme eimeme. Na Jerusalem lifate mago Gasa lifate elë kë lugujubë alëge elëme ejume.” Kë alëge bu ho jwa tabo mëta lëbe. ²⁷ Na Filip

fe təkake na kë alëge elëme time. Bu alëge elëme wafwa temole, na Itiopia lifate mago home, kë alëge mëta hwi tlole. Bu Itiopia lifatebë gavmanbë letitabo ho. Na bu Itiopiabë eso mëse, Kandasibë baliti tafa tlelëkefëmetëbë ho. Bu Jerusalem lifatewa Gotome lotume tugujubë kë mago tisi, ²⁸ na bubë lifatewa luguju nalëgleme. Bu hos kleli kë kiki mëglebë kalë loha wesibi, wesibi mëta tafa tole. Na bu Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, Aisaiabë bogo, hwi tlagwi. ²⁹ Na kwe Gotobë Amtëtomba Filipme gali tlole, “Ju kë kalë loha wesibi, wesibi li elëme ejume. Na ju kalë loha wesibi, wesibina, mëglëbo lëlë eyeu elome.” ³⁰ Na kwe Filip loli elë fëka tokou. Na mana aholokwane tlole, kë ho bu Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho Aisaiabë bogo hwi tlagwi. Na Filip këme takune tlole, “Ju kë gali wayobë lowene laletlene?” ³¹ Na bu tafu tëtätle, “Ho li bubë wayo galibëme bome okokwe jwa loglonëna, bo habëna lowene sle nëgletelëmene? Ju kalë loha wesibi, wesibi elë lalowa etokwalemene na bona weife tafa nelome.” Na Filip bu kalë loha wesibi, wesibi elë fe tokwake.

³² Gali bu kë hwi toglolebë, megali lalële, “Bu kë home sei mutujuwelëtëma, sip-sip kleli mogo nalë tēkleme fene sei mutujuwelëtëma. Na kë ho bu ëfalëbo ji hana tlele, sipsip kleli nēbalebë hobo fene le mēlēmētēma na bu afēflei mēgle jwa. ³³ Bume tiniji galina gali motlola. Na bume onehobë gali aholokwane moglomabë ho belëme mētletlütēma. Kwe bume blawa so mētētätla na blawa tēkle mototla. Bume mogo nalë tēkle mototla na bu hana tafa lēle. Këme nēgeme bu nēbale tafa jwa këme mletla.”

³⁴ Kë ho kë gali hwi tlole na Filipme mana takune tlole, “Bo jume takune nolë, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, bu yalëme gali tletlene? Bu bume gali tlene o bu li home gali tletlene.” ³⁵ Na kwe Filip kë home gali okokwe tlole. Bu Aisaia kë yahi tēglebë wayo gali afina okokwe sle tlole na bu Jisasbë lalë galime mata okokwe tlole. ³⁶⁻³⁷ Tlemalë bu kë alëge elëme mëtëyeubë na tu helefo elë fwa mutulo. Na kë ho gali

tlole, “Ju hwi ele, tu ekë lemule. Ju bome lalowa baptais egëtanëmene?”*

³⁸ Na kwe, kë letitabo ho, bu hos kleli kë asë lëglelëlebë home gali tlole, “Ju hos kleli lëkle etle.” Na bu Filipna kë tu elë kle mëtëtëkako na Filip bume baptais tetofakle. ³⁹ Na bu tu kile mëtelo na helefowa fe motokoko. Na Gotobë Amtëtomba Filipme kë mago latëglelulewa. Na kë letitabo ho bume ita hana hwi tlole, kwe kë ho bubë lifatewa fleflesuna tuju. ⁴⁰ Na Filip bu Asdot lifatewa hokweinawa lafwawa tule. Na Jisasbë lale gali li life li life meta te tetagutëme na mana Sisaria lifewa fwa tule.

9

Sol lowene hihijika tle

¹ Kë nalë, Sol bu mana anisasana gali tlekefe, “Bo, Jisame lowene sle mëtletlabë onehome, mogo nalë tëbo nogotomëme.” Na bu Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho elëme tujutle, ² na bume takune tlole, “Ju Israelbë afenëbonibë lotu lo hwi moglokeflabë home, Damaskus life mëta kë tafa mëglabë, pasë lalowa yahi ekaketëmeme?” Na kwe Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho pasë yahi tletëme na Solbë tobame tlële. Kë pasë megali lala, “Sol, Jisame lowene sle mëtletlabë onehome hwi loglomena, kwe lalowa fafa malële na kalabusu lowa sike malële na Jerusalem lifatewa sei lëlekakimeme.” ³ Na këme, Sol Jerusalem lifate kile tle na Damaskus lifate elëme tuju. Bu Damaskus lifatewa tuhu lëgleme kofene, na heven life mago elulego mana hokweinawa lafatawa tletle na bume ini lamuwa totle. Kë elulego takomu. ⁴ Na Sol lifeme latitigowa. Na bu li hobë we lego aholokwane tlole na bu këme gali tlole, “Sol, ju bome fëyeme tëbo etakefënë?” ⁵ Na Sol takune tlole, “Tako ho, ju yalëne?” Na bu tafu tëtatile, “Bo Jisas, ju bome tëbo latakefënë. ⁶ Te! Huju ele. Na Damaskus lifate elë ejume na këme eoutabeme. Na ho li jume gali loglëme na ju kë iniwa gali saesogo sle elelëmetle.”

⁷ Solna kë mutujabë ho klelego memëtletla, na gëgali hana mëtla, efasuna tafa mëtla. Bu gali lego aholokwane motlola, kwe kë home hwi hana motlola. ⁸ Na këme, Sol huju tle na bubë naba yafe tika totome kwe bu wesibi hwi hana tlome, bubë naba kilego mëtletleme nëgeme. Këme nëgeme bume tobame fa mototla na Damaskus lifatewa nasi mëtëtagula. ⁹ Bu naba kilego tabo tęgëtabebëë aona olë latle. Na kë aona olëbë bu hi jwa tafa tle.

¹⁰ Na Jisame lowene sle lëgletlebë ho li, Damaskus lifate mëta tafa tle. Bubë weniji Ananias. Na bu nimitelë hwi tle, na Tako Ho Jisas bubë weniji fë tëtatile, “Ananias.” Na Ananias tafu tëtatile, “Tako Ho, bo mana ekë.” ¹¹ Na këme, Tako Ho, megali tlole, “Ju huju eleme, na alëge mēfë lamotla, Ininiwa alëge, ju kë belëme ejume. Na ju Judasbë lowa ejume na ho li Tarsus lifate mago kë mëta tafa lële na ju takune eletleme, ‘Tarsus life mago ho hameta lëtabene bo hwi nanoglolëme.’ Kë hobë weniji Sol. Bu Gotome mana kë gëgali lëlelëkefle. ¹² Kë ho bu nimitelë mehwi tle. Li ho, bubë weniji Ananias, bu tēkaklutle na bubë toba gogwa toletle, bu naba tika namëgletleme.”

¹³ Na Ananias bubë gali metafu tëtatile, “Tako Ho! Lebutako oneho, kë hobë lakaleme wagali motlona. Bu Jerusalem lifate mëta, jubë onehome memelë tëbo wesibina tëbo lamotokwefëma. ¹⁴ Na ëje bu Damaskus lifatewa tisi, jume kë lotu mëgletëyobë onehome kalabusu nalotomeme. Na lotu lo mëta wege mëglabë eso ho bu wesibi kë ho melë nalëglebëme halawa lamëtletla.” ¹⁵ Kwe, Tako Ho, bume gali tlole, “Ju Sol belë eiju. Kë ho bu bobë wege home fata lëgleme. Bo bume wafi aniji tlole, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, na bubë eso enëneme na Israelbë afenëbonime, bobë gali të nalëgëtatëmeme, na bu bome lowene sle mëletëname. ¹⁶ Na bo bume meolafa nëtatelëme, ‘Bu bobë galiwa të logotlena, memelë tetëbo wesibi bume fata mëgletleme.’”

* **8:36-37** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, “Na Filip gali tlole, ‘Ju Jisame lowene sle egletlena kwe bo jume lalowa baptais nëgëteme.’ Na bu këme tafu tëtatile, ‘Bo wafi lowene sle nëletelëfe, Jisas Klais bu Gotobë nëba.’”

¹⁷ Na Ananaias, Sol kë tafa lëglebë lowa tuju. Na lowa tëkaklu. Na Solme toba gogwa toletle na megali latlole, “Afa Sol, Tako Ho Jisas bu jume alëge mëta olafa tletë. Na buwa bome jine lelëfakënë, jubë naba tika namëgletëme na Gotobë Amtëtomba ju belë nalgisitëme.” ¹⁸ Ananaias kë gali wafi yawe tole, na hokweinawa, mo lënëboha wesibi, Solbë naba mago mititigo tle na bu ita hwi tekake. Na bu huju tle na Ananaias bume baptais totle. ^{19a} Na tokwafe Sol hi wesibi hi tle na afutuku bume ita tisi tle.

Sol Jisasbë lale gali Damaskus lifate mëta të totle

^{19b} Sol Damaskus lifate mëta, Jisame lowene sle mëtletlabë onehona fli olëwa tafa mëtla. ²⁰ Na kwe, bu Israelbë afenëbonibë lotu lowa mana latujuwa, na gali metë latëtätëme, “Jisas bu Gotobë nëba.” ²¹ Iniwa ho, Solbë gali kë aholokwane motlolabë, klelegomu memëtla. Na bu megali lamëtla, “Kë ho kë nëgebë, Jisame kë lotu mëtletlabë onehome, tëbo tokwefëmebë ho. Bu Jerusalem lifate mëta melatotkwefëme. Na ëje ebelë kë ligisibë mata, kalabusu lowa nalëglelumeme, na bume lotu lo mëta wege mëglabë eso ho belë lëglelume nalëgleme, Jerusalem lifatewa.”

²² Kwe Goto Solme afutuku tlële na bu kë afutukuna Israelbë afenëbonime, Damaskus life mëta kë tafa mëtlabë, kalëlego gali të tëtätëme. Sol megali slemu latlome, “Goto Jisame kë aniji toglolebë, bubë onehome nëno nalëglebëme.” Israelbë afenëboni, Solbë gali yafe aholokwane motlola. Bubë gali habëna tafu mëgëtatlamene? Bu gali olafa slemu tégëtatëmememe nëgeme.

Israelbë afenëboni bu Solme wame motlola

²³ Lebutako olë wamutuju na Israelbë afenëboni loko mëtletlëya na gali sle mototla, Solme mogo nalë tëkle namogotlame. ²⁴ Kwe Sol bume kë fa mëtëtätlabë gali waa-holokwane tletëme. Na Israelbë afenëboni, olëli olëli na klabë, Damaskus lifatebë lëglesibë ino ëfo li mëta, sei mëtletkefëtla, Solme mogo nalë tëke namoglolame. ²⁵ Kwe klabë kuna, Solbë yabeni, bume kë lifate mago tako lëglesibë mëglëbo li elë mitilekola. Na Solme tatijha wesibi mëta

tuku mëtla na bu kë mëta tafa tokoke na tabana kesi mototla, na kë manogwa lëglesibë mëglëbo elëme alabujuwa tuku mëtëmälitaya. Na bu mana tuju.

Sol Jerusalem lifate mëta tafa tle

²⁶ Tokwafe, Sol Jerusalem lifatewa tuju, Jisame kë lowene mëgletlabë enëhona loko namëglame. Kwe bu iniwa uli lamëtletla na melowene lamëtletla, “Bu Jisame lowene lëgletlebë ho nane.” ²⁷ Kwe Barnabas Solme lataitale, na Aposel ho belë sei tlële. Na bume gali tlome, “Sol Tako Ho Jisame alëge mëta wafi hwi tole. Na Tako Ho Jisas bume wagëgali tlelële. Na Sol mata, Damaskus lifatebë onehome, Jisasbë gali të tëtätëmebëme, uli hana tle.” ²⁸ Barnabasbë gali aholokwane motlola na Aposel enëne lowene mëtla, “Nëgalife.” Këme nëgeme, Sol bu Aposelna, Jisame kë lowene mëgletlabë onehona iniwa tafa mëtla. Na buna iniwa Jerusalem lifate mëta asë mëtla. Na bu Jisasbë gali onehome të tëtätëmebëme uli hana tle. ²⁹ Na bu Israelbë afenëboni flina, Grik gali kë lowene mëtlabë, Jisasbë galime gëgali tlelëme na bume momata lamëtletlëla. Kwe bume melowene mëtletla, “Sebo habelë nogotlamene, bume mogo nalë tëke nanogotlamefe?” ³⁰ Jisame kë lowene mëgletlabë oneho kë wame gali aholokwane mëtla, na bu Solme Sisaria life elëme mëtletlula na Tarsus life elëme jine mëtletlakla.

³¹ Na kwe kë nalëwa, Jisame kë lowene sle mëgletlabë oneho, Judia provins na Galili provins na Samaria provins mëta lalowa tafa mëtla. Ho bume hana tëbo totome. Na Gotobë Amtëtomba bume afutuku tlëme. Na iniwa bu itaita Jisasbë tolewa esogo mëtletkefëtla. Na lebutako oneho bu Jisame lowene sle mëtletla.

Pita Ainasme sle totle

³² Pita li life li life elëme asë tëbelëfa. Na bu Lita lifewa tuju na kë life mëta, Gotobë onehona tafa mutula. ³³ Na bu kë life mago ho li hwi tole. Bubë weniji Ainas. Bubë iniwa elebo mogowa. Bu tégëbe tégëbewa latle. Na bu toballi ita aona tlibutu kënjiji melë latle. ³⁴ Na Pita bume megali latlole, “Ainas, Jisas Klais jume elë sle lëgetame. Ju huju ele na jubë ni labuku mana hohlo etleme.” Na bu hokweinawa huju tle. ³⁵ Na

iniwa oneho, Lita na Saron lifate mēta kē tafa mētlabē, Ainas kē sle tēglebēme hwi mētla na Jisame lowene sle mētletla.

Pita Tabitame gli mago huju tētamē

³⁶ Jisame lowene sle eglētlebē mēse li, Jopa lifate mēta tafa tle. Bubē weniji Tabita. Bu Grik galina bubē weniji mēfē lamētētaya, Dorkas. Iniwa olē bu iniwa onehome taitakefēme. Na bu wesibi jwa onehome, hi wesibi na fli wesibina mata tlēkefēme. ³⁷ Na kē olēna, bu atowelili tle na gli tle. Na bu mogo tuna swa mētētaya. Na matawa kē ke togolebē lo ke mēta gwa mototaya. ³⁸ Jopa life bu Lita life li mēta lēbe. Na Jisame lowene sle mētletlabē oneho gali meaholokwane mētletla, Pita Lita life mēta tafa lēle. Kēme nēgeme bu tlemalē home, Pita belē kēme jine mētlēma. Bu Pita belēme fwa mutulo na bume megali motlolo, “Ju sebobē lifewa hokweinawa saesi. Ju ahuta asa ele.” ³⁹ Na Pita kē tlemalē hona mutuja. Na bu kē lo elēme fata tle. Na matawa kē ke togolebē lo kewa sei motowelēlo. Na sei ju one iniwa, Pita belēme mītisitla na ye mētlekefēya. Na Tabita, tuja ato mana tētabena, kē susu totomebē ēho, Pitame lebotane mototometla. ⁴⁰ Na Pita bu iniwa onehome kē mago hehē tēkaketēme. Na sēkefo mīti tafa tētēkake. Na mana Gotome gēgali tlelēkakle. Na kē gēgali yawe tlole, na bu kē mēse mogobē li elēme swaya tokoke na gali tolē, “Tabita, ju huju ele.” Na kē mēse naba hobo tika totome na Pitame hwi tlole na huju tle na tafa tēkake. ⁴¹ Na Pita bume tobame fa tētamē na huju tetokwakē na bu hujuna tlibe. Na Pita, sei ju oneme na Jisame lowene sle mētletlabē onehome, gali telokwakēme, migisitla namēglame. Na bu bubelē mītisitla. Na bume lebotane tētātēme, Tabita tuja ato mana ekēne. ⁴² Na kē gali, Jopa life mēta asē tēbelēfatle. Na lebutako oneho Jisame lowene sle mētletla. ⁴³ Na Pita Jopa life mēta lebutako olē tafa tle. Bu ho lina tafa mētelo. Bubē weniji Saimon. Kē ho kē nēgebē, bulmakau kleli jibo slesle totokwefēmebē ho, kibo mēgle lime.

10

Ensel Korniliusme fata tletle na bume gali tlole

¹ Ho li, Sisaria lifate mēta tafa tle. Bubē weniji Kornilius. Kē ho bu Rom life gavmanbē, wame home boblo mogotomabē enēnebē eso ho. Na bu we ljuuafe we wame home boblo mogotomabē enēneme tafa tlelēme. Kē enēne, bu Itali lifate mago enēne. ² Kornilius bu Gotobē tolewa esogo tlelēkefētle. Na buna, bubē nona, nēbalena, na bubē lo mēta kē tafa tēglelēmēbē enēnena, Gotome lotu melekefētla. Bu Israelbē afenēboni, wesibi jwa kē tafa mētlabēme, taitakefēme na baliti tlēkefēme. Na bu Gotome itaita gēgali tlelēkefle. ³ Olē li, taboklē kliijina, bu Gotobē enselme nimitelēha wesibina hwi tlole, bubē lowa tēkaklitle. Na bume megali latlole, “Kornilius!” ⁴ Kornilius enselme hwi tlokweflebē na uli metletle na gali tlole, “Tako ho, fēyemene?”

Na ensel kēme gali tlole, “Ju Gotome kē gēgali eglēlēkeflebē, bu kē gali waaholokwane lolokwefē. Na ju wesibi jwa enēneme, wesibi kē eglēkefēmebēme, Goto wahwi lolotē na bu jume tako fleflesumu lalēletē. ⁵ Eli ju ho flime Jopa lifewa sajine elēme, ho lime hohwi namugutatlame. Bubē weniji Saimon na bubē li weniji Pita. Na bume, gali mujelēlame, ju belē ligisitē nalēgleme. ⁶ Na kē ho, bubē wenisa Saimonbē lo mēta lētabe. Kē ho bu bulmakau kleli jibo sle sle lotokwefēmebē ho, kibo mēglelime. Bubē lo nutu helefo li mēta lilibetle.”

⁷ Ensel Korniliusme wafi gali tlole na kile totle. Na Kornilius bubē tlemalē wege home na jowa wame boblo logotlebē home gali telokwakēme, bu belē migisitla namēglame. Kē wame boblo logotlebē ho mata Gotobē tolewa esogo tlelēkefētle. Na bu Korniliusme feilawamu taitakefle. ⁸ Aomalē mītisitla na Kornilius iniwa wesibi bume nimitelē mēta kē fata mētletlebēme gali tlole. Na kē aomalē home Jopa life elēme jine telēkakēme, Saimon Pitame hohwi namugutatlame.

Pita nimitelēha wesibi hwi tle

⁹ Kornilius kē jine tēglēmēbē ho mutuja na alēge mēta jowa klabēwa ni mētebēya na ita kē mago huju mētla na mutuja. Mutujabē na kliji ku mēta tlibe bu Jopa lifate lololi mototla. Na kē olēna, Pita matawa kē ke togolebē lo ke elē tokwale, Gotome

gégali nalëgleleleme. ¹⁰ Pita bu fone latle na hi wesibi hime tole tle. Bu hi wesibi mana sle mototokwefëma na bu nimitelëha wesibi hwi tle. ¹¹ Na matafa inoha latikawa tëkakettle na tako lablab ëhoha wesibi kë mago tuku tëmaliatle. Nilina taba kë ëho mëta jejelë wako elëme këkesi mëtletle na mana tuku tëmaliatle. ¹² Kë ëho mëta, memelë kleli na memelë taiju na memelë tato na memelë fole kë mëta motowelibe. (Israelbë afenëboni bu këha wesibi hana hihi mëlekefëya. Bu melowene lamëtla, “Bu kë wesibi hi mëglana kwe bu Gotobë naba lime tëbo miglitayame.”) ¹³ Na Pita gali lego aholokwane tle na megali tlole, “Pita ju huju eleme na kë hi wesibi tëtëkle etame na hi eleme.” ¹⁴ Kwe Pita gali tle, “Weye. Tako Ho, bo hanane mu hi nëgelëme. Sebo, Israelbë afenëboni, këha wesibi hihi hana nëlekefëya. Sebo melowene nanëla, ‘Ebë wesibi hi nëglana kwe sebo Gotobë naba lime tëbo nanilitaya.’ Bo ëtani kë nëgebë na ëje mana ekë bo këha wesibi hihi hana nelë.” ¹⁵ Na kë ëfalëbo lego Pitame ita gali tlole, “Wesibi Goto megali kë lëglebë, ‘Ebë lale hi wesibi,’ ju megali asa ele, ‘Ebë tëbo hi wesibi.’ Weye.” ¹⁶ Na kë gali lego kë galime aowafe gali tlole na mana kë ëho matafa elëme lakiwa tokwake.

¹⁷ Na Pita kë nimitelë mana lowene tlekefëtletbë na Kornilius kë jine tëglëmebë ho mana fata mëtëkakija. Bu fli home afina metakune motloma, “Saimonbë lo hametane?” Bu mitisiya, na Saimon këme tafa tëglebë lo ino ëfome mitejuwelikwëya. ¹⁸ Na gali motloma, “Saimon Pita ebë lo mëta mana tafa lëlene o hanane?” ¹⁹ Pita bu kë nimitelë gali mana lowene tlekefëtletbë na Gotobë Amtëtomba bume mana gali tlole, “Aholokwane ele! Jume aomalë ho jume kë hohwi mëtagitëyo. ²⁰ Ju huju elëme na kë home esune eglëmebëme kle etëkakeme na buna eyeume. Ju buna egëyeume tutune asa ele. Bo jine nelëbakëmetë.”

²¹ Na kwe Pita kë ho belë kle tëtëkake na gégali tlelëme, “Sobo kë hohwi etatelobë ho, ta bo ekë. Sobo fëyeme esijone?” ²² Na bu megali mëtla, “Wame home boblo mogotomebë enënebë eso ho, Kornilius, bu jine telëbakëna. Bu lale lakalena homu na bu Gotome lotu lëlekefëtletbë ho. Na

Israelbë afenëboni iniwa melowene lamëtla, ‘Bu lale lakalena homu.’ Na Gotobë ensel bume wagali tlole, ‘Ju ho flime, Jopa lifewa jine elëkakëmeme, Saimon Pitame ju belë mëglesula namëglame. Na ju bubë gali aholokwane naeglotleme.” ²³ Na Pita kë aomalë home lowa nëno tle na këme weife ni tlebëme. Na olobalë bu nani kë mago iniwa mutuja. Na Jisasme lowene sle mëtletlabë oneho fli, Jopa life mëta kë tafa mëglabë mata bume esogo mëtletlëma.

Pita Korniliusbë lowa tuju

²⁴ Bu mutujabë na alëge mëta ni mëtebëya. Na li olëna Sisaria lifatewa fwa mutula. Korniliusbë ilawa mago enënename, na bubë yabeniname, bu wafi gali tlagume. Na bu wafi loko mëtëkakija na Pitame mana hwi mëtletla. ²⁵ Pita Korniliusbë lowa fata tule na lowa tëkaklu. Na Kornilius, Pitabë li elë tisi tle na sëkefo miti tafa tletle na Pitame lotu tletle. ²⁶ Na këme Pita huju tetëbakle na gali tlole, “Ju huju ele. Bo melë, howa, ju fenene. Ju melë asa ele.” ²⁷ Na Pita buna gégali mëtelobë na oneho buna iniwa kë mitisiyabë lowa mëtëkakluja. Na Pita këme hwi telujuwelëme, lebutako oneho loko mëtelujuwelëya.

²⁸ Na Pita bume gali tlome, “Sobo walowene elo. Sebo Israelbë afenëboni kwe memelë nanëla, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënenana hana loko nëglelëyame na sebo buna hana tafa nëglame. Kwe Goto bome melebotane latëtatenë, bo melowene asa manelë, ‘Fli enëne bu Gotobë naba li mëta tëbowa mëtabëya.’ Weye. ²⁹ Këme nëgeme, sobo kë gali tëgelokwakë nabë gali hana boblo nëtatëyo, bo hokweinawa këme tisi. Na bo some takune nëlëyo. Bome sobelë nigisibëme, fëyeme gali telokwakë nane?”

³⁰ Na Kornilius bu këme gali tle, “Aona olë wamutuju, wesibi bome mana fata tletenë. Kë wesibi melë latle. Taboklë klijina, ebë fenene, bobë lo mëta tafa telë na Gotome gégali tlelële. Bo Gotome gégali tëglelëlebë na mana ho li bobë lime latlikakiwa. Bubë ëho kliji fene u tletle. ³¹ Na bu gali tle, ‘Kornilius. Ju Gotome kë gégali eglelëkeflebë, bu waaholokwane lolë. Na ju wesibi jwa enëneme, wesibi kë eglëkefëmebëme, Goto wahwi lolë. ³² Na ju ho flime Jopa lifewa

sajine elëkakëme, na Saimon Pitame naganali mugujelëame, ju belë nalogisi tëme. Kë ho, bowenisa Saimonbë lo mëta tafa lële. Kë Saimon bulmakau kleli jibo sle sle lotokwefëmebë ho, kibo mëglelime. Bubë lo nutu helefo li mëta lilibetle.’³³ Këme nëgëme, bo fli home ju belë hokweinawa këme jine telëkakëmë. Na ebë lakale, ju yaha esitënamu. Na ëje sebo iniwa Gotobë naba lime ekë nëtabëya nëtabëya. Na Tako Ho jume kë tëglëbë gali, sebo aholokwane nanëgletlame.”

Pita Korniliusbë lo mëta gali të totle

³⁴ Na kwe Pita megali latle, “Nëgalimufe. Bo walowene nelë. Habëtabo onehobë, Goto iniwa metole lalëletëme. Bu Israelbë afenëbonime fwa nane tole lëletëme.³⁵ Iniwa oneho, Gotome lotu mëlekefëtlana na lale lowenewa esogo mëlelëtlana, kwe Goto këha onehome tole lalëletëme na lalaitame.³⁶ Goto seme Israelbë afenëbonime kë lëglë nabë gali, sobo wafi lowene eletelo. Na kë lale gali melë lëgëbetle lalële, ‘Jisas Klais bu iniwa onehobë eso home tafa lëletëmeme. Jisas seme kaiselo laitakefëna, sebo Gotona yonane nanëglabëme.’³⁷ Sobo walowene elo. Ètani, Jon bu gali të tëtatëme, baptais namëglame. Na bu lebutako onehome baptais totome. Jon bu onehome wabaptais totome na mana kë olëna Jisas Israel life mëta lebutako wesibi totometëme. Kë wesibi bu Galili provins mëta afina oto tle. Sobo kë wesibime wafi lowene eletelo.³⁸ Sobo ebë walowene elo. Goto bu Nasaret life mago Jisame aniji tole na bubë Amtëtomba na tako afutuku bume tlële. Na Jisas bu kë afutukuna li life li life asë tëbelëfa na onehome taitame. Goto buna tafa mëtëgelome nëgëme, na iniwa oneho Satan kë yage totomebë, bu iniwa wasle tëtagume.³⁹ Na iniwa wesibi, Jerusalem lifate mëta na Israelbë afenëbonibë li life li life mëta, Jisas melë kë totomebë, sebo wafi hwi tlola. Na wesibi melë kë totomebë, kë gali këme të nëtatla. Na bume mogo nalë ti mëta bu mëtla.⁴⁰ Kwe tële olë mutuju na aona olëbëna Goto bume gli mago mana huju totle. Na bume olafa tëtagutëme, oneho hwi namoglolabëme.⁴¹ Kwe Israelbë afenëboni iniwa, bume nane hwi motlola. Weye.

Goto ëbame sebo Aposel home waaniji tlome, bume ita hwi nanoglolame na bubë gali të nanëgëtatlame. Na bu matëmatë mago huju tëglëna, sebo buna hi tla.⁴² Na bu seme anisasana gali tlonal, bubë lale gali iniwa onehome të nanëgëtatëmame. Na sebo onehome metë sle nanëgëtatëmame, ‘Goto Jisame waaniji tole, gigli mëtlabë onehobë lowene na mana tafa mëglabë onehobë lowene abiabi hwi lolotëmeme na mana lëselokwame.’⁴³ Ètani, iniwa Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho, Jisame megali lamëtletla, ‘Iniwa oneho ebë home kë lowene sle mëgletlabë, Goto bubë tëbo lowenebë aholokwana ti lëgletëmeme.’”

Gotobë Amtëtomba Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne belë tisi tëme

⁴⁴ Pita gali mana të togotlebë, na Gotobë Amtëtomba, Gotobë gali kë aholokwane mëglabë onehome mana tisi tëme.⁴⁵⁻⁴⁶ Këme nëgëme bu lili anigawa galina gëgali mëtla na Gotome bibita mototla. Këme nëgëme, Jisame lowene sle mëtletlabë oneho, Pitana kë mitisiyabë, hwi motloma na klelego memëtletëma na megali mëtla, “Hwi elo, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë oneho, Goto bubë Amtëtomba bume walëlëme.” Na Pita bume megali latletëme,⁴⁷ “Gotobë Amtëtomba kë enëneme wafi lisitëme bu ëbame seme fene tisitëna. Ho seme ebë onehome tu mëta baptaisme hana lëkle mëgëtaname. Bo melowene nanelë, ‘Sebo bume lalowa baptais notomame.’”⁴⁸ Na Pita kë onehome megali latlome, “Sobo Jisasbë wenijina baptais elomo.” Na Pita bume baptais totome. Na bu Pitame takune motlola, buna habenuju olë tafa namëglame.

11

Pita bume kë fata tëgletlebë wesibime gali tlome

¹ Aposel ho na, Jisame lowene sle mëtletlabë oneho flina, Judia provins mëta kë tafa mëtlabë, bu megali aholokwane mëtla, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne, Jisasbë gali lowene sle lamëlëtla.² Pita Jerusalem lifatewa tugujuna, na Jisame lowene sle mëtletlabë oneho fli bume wame gali memotlola.

Kë enëne bu melowene lamëtla, “Bu ato jibo tëtlë mogotomabë lakale esogo sle mëglelëlabëme feilawa afutuku mëtla.”³ Bu megali motlola, “Ju ato jibo tëtlë jwa motomabë hobë lowa fëye esome tëkaglone na buna fëyeme hi telulone?”

⁴ Na kwe, iniwa wesibi bume kë fata mëtletlebë, Pita këme gëgali tle. Bu megali tle, ⁵ “Bo Jopa life mëta tafa telë na bo Gotome gëgali tëglelëkeflëbëë na bo nimitelëha wesibi mana hwi telë. Bo tako lablab ëhoha wesibi hwi tlole, matafa mago tuku tëmalita. Nilina taba kë ëho mëta jejelë wako elëme këkesi mëtle na mana tuku tëmalita. ⁶ Bo kë wesibi lowene sle nanëgletemëme na bo kë ëho elëme mana hwi sle telokwablë. Na bo mehwi tlomë, memelë tobaluku kleli na memelë waluju mago kleli, na memelë tato na memelë taiju na memelë fole. Israelbë afenëboni bu këha wesibi hana hihi mëlekefëya. ⁷ Na ëfalëbo lego bome megali tlonë, ‘Pita ju huju ele na wesibi tëtëkle etamë na hi elëme.’ ⁸ Kwe bo megali telë, ‘Tako Ho, bo hanane mu hi nëgelëme. Sebo, Israelbë afenëboni, këha wesibi hihi hana nëlamu. Sebo melowene nanëla, ‘Kë wesibi hi nëglana kwe Gotobë naba lime tëbo nanilitaya.’ Këme nëgëme këha wesibi hi hana telë, bo ëtani kë nëgebë na ëje mana ekëne.’ ⁹ Kwe kë ëfalëbo lego heven life mago ita megali tle, ‘Wesibi Goto megali kë lëglebë, ‘Ebë lale hi wesibi,’ ju megali asa ele, ‘Ebë tëbo hi wesibi.’ Weye.’ ¹⁰ Goto kë galime aowafe gali tle na kë ëho matafa elëme ita mana ki tokwake.

¹¹ Kë olë nawa, aomalë ho, sebo këme tafa tëglabë lowa mitisiya. Sisaria lifate mago ho li, bo belëme jine telëbakëme. ¹² Na Gotobë Amtëtomba bome megali tlonë, ‘Ju kë enënena egëyeubëme, tutune asa ele. Buna lalowa eyeu.’ Na ebë toballi ita jowa afanino kë mëgljabë, bu mata iniwa Sisaria lifatewa bona tuja. Na seme kë gali tëgelëbakë nabë hobë lowa tëkakluja. ¹³ Na bu seme megali latlona, ‘Ensel bobë lowa tëkaklë na këme tlibe na megali tlonë, ‘Ju ho flime Jopa lifewa sajine elëkakëme, ho lime hohwi namugutatlame. Bubë weniji Saimon Pita. Na bume gali mujelëlame, ju belë naligisitëme. ¹⁴ Na kë ho jume na

jubë lo mëta kë tafa mëglabë enëneme gali të nalëgëtatëmeme. Sobo kë gali aholokwane elëlome na Goto some nëno lëleme.” ¹⁵ Bu nimitelë gali kë të togotlebë wayawe tlole, na bo mana gali tëme ototelë. Bo gali tokwafe kofene të tëtagulë, na mana Gotobë Amtëtomba bume tisi tëme, seme ëbame otome fene tigisi tënabë. ¹⁶ Na, Jisas ëbame seme kë gali toglonabë gali bo ita lowene tletelë. Bu megali latlona, ‘Jon onehome tu mëta baptais totome, kwe tokwafe Goto bubë Amtëtombana baptais lëgëtome.’ ¹⁷ Èbame sebo Tako Ho Jisas Klaisme lowene sle tletla na Goto bubë Amtëtomba seme tlëna. Na kë fenene Goto kë enëneme bubë Amtëtomba tlëme. Bo melowene nanelë, ‘Kë wesibi ebë Gotobë wesibi. Na bo Gotome hana boblo nogotlëme na bubë tole hana lëkle nëgëtatelëme. Goto bume kë totometëmebë wesibime lëkle hana nogotomëme.’”

¹⁸ Na kwe, bu Pitabë gali yafe aholokwane mëtla. Na bume kë wame motlolabë lowene latliwa tëbetëme. Na bu Gotome bibita mototla na megali lamëtla, “Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, Goto ino tika tëtatëme, bubë tëbo lowene aholokwana ti mëglabëme na unaunalëme lale tafa mëglabëme.”

Antiok lifate mago oneho, Jisame lowene sle mëtletla

¹⁹ Èbame, Stivenme mogo nalë kë tëkle mototlabë olëna, Israelbë afenëboni fli bu Jisame kë lowene sle mëtletlabë oneho flime mana tëbo mototoma. Këme nëgëme, bu mago lebutako, li life li lifewa mitliwaya. Bu Fonisia provinswa, na Saiprus afayowa na Antiok lifatewa memitliwaya lamëtla. Na bu Jisasbë lale gali mana të mëtëtagutëma. Kwe Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme gali hana të mëtëtatëma. Weye. Bu Israelbë afenëbonime fwa të mëtëtagutëma. ²⁰ Kwe bu mago ho fli, Saiprus afayo mago na Sairini lifate mago, Antiok lifatewa mutuja na Tako Ho Jisasbë lale gali Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme të mëtëtatëma. ²¹ Na Tako Hobë afutuku bu mëta tëbetëme na bu kë afutukuna Jisasbë lale gali të mëtëtatëma. Këme nëgëme lebutako oneho Jisame lowene sle mëtletla na bubë tëbo lowenebë aholokwana ti

motokouja. Na Jisasbë lowenewa esogo mëtletlëta.

²² Na Jisame lowene sle mëtletlabë oneho, Jerusalem lifate mëta kë tafa mëglabë, kë gali aholokwane mëta na bu Barnabasma Antiok lifatewa jine mëtelëkakla. ²³ Barnabas Antiok lifatewa tuhu tule na mehwi tlole. Goto kë onehome ululu sle totome na lataitame. Na bu këme tako fleflesu latletëme. Na bume lalë galime meokokwe tlole, “Sobo Tako Ho Jisame unaunalëme lowene sle eglekefëtélome na bubë lowenewa esogo elelëkefëtélome.” ²⁴ Na Barnabas bu lalë homu nêgeme. Na Gotobë Amtëtombabë afutuku bu mëta feilawa tëtabetle. Na bu Gotome feilawamu lowene sle tletle. Na këme nêgeme feilawa oneho bu Jisame lowene sle mëtletla.

²⁵ Na kwe, Barnabas bu Tarsus lifatewa tuju, Solme hohwi nalugutatleme. ²⁶ Bu hohwi têttagutlebë na Solme mana hwi tujuwelële. Na no tlële na Antiok lifatewa elebo nagi tlesule. Na tlemalë, Jisame lowene sle mëtletlabë onehona, kë lifate mëta kë tafa mëtlabë, jowa tlibutuna loko mëtletlëkefëya na Gotobë gali okokwe motlokefëmo. Na Antiok life mëta, bu Jisame lowene sle mëtletlabë onehome, afina mefë lamototoma, “Kristen.”

²⁷ Kë nalëwa, Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho fli, Jerusalem lifate mago, Antiok lifewa mitisiya. ²⁸ Na Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho li, bubë weniji Agabus, bu Kristen onehobë naba li mëta hujuna tlibe na Gotobë Amtëtombabë afutukuna megali tlole, “Tako fone, iniwa life mëta fata lokoume.” Na tokwafe, Sisar Klodius eso home tafa téglena, kë fone mana fata tokou. ²⁹ Kristen oneho, Agabusbë gali aholokwane motlola. Na bu gali sle mototla. Kristen oneho flime, Judia provins mëta kë tafa mëglabë, balitina mëgaitama namëglame. Na jowa jowa ho, bubë baliti musu niji loko mëtëtaya. ³⁰ Na bu Barnabas na Solname jine mëtelëkakëma. Na bu kë baliti, Kristen onehobë letitabo home mëtehoutemo na mutujuwelëmo.

12

Eso ho Herot, Jemsme mogo nalë tëke

tlole na Pitame kalabusu lowa tuku tle

¹ Na kë nalëwa, eso ho Herot bubë wame home boblo mogotomabë enëneme gali tlole, Kristen oneho flime tëbo namëtagumame. ² Na bu li home gali tlole, na bu Jonbë bolijamome, Jemsme kosina mogo nalë tëke tlole. ³ Herot bu mehwi latlome, Israelbë afenëboni kë wesibime fleflesu lamëtla. Këme nêgeme, bu Israelbë afenëbonibë tako lotu olëna, bubë wame home boblo mogotomabë enëneme gali tlole, Pitame kalabusu lowa tuku namëglame. Israelbë afenëboni, kë tako lotu olëna, sêse wesibi jwa bletë nage hi mëtletkefëya. ⁴ Bubë wame home boblo mogotomabë enëneme Pitame fa mototla na kalabusu lowa tuku mëta. Na Herot bu, wame home boblo mogotomabë enëne we tobali ita jowa kënji aniji tlole, Pitame hwi namoglokweflame, bu lëglëboukakulime. Nilimalë afina hwi motlokwefla. Na fli mana hwi mëta. Na tokwafe fli nilimalë ita hihijika mëta. Na otobë mutuja. Na bu olëna klabëna mehijikawa lamëtletkefëya. Herot bu melowene latle, Israelbë afenëbonibë tako lotu olë yawe lëleme na Pitame kalabusu lo mago mana lëlesuleme, na onehobë naba lime bubë tëbo loweneme takune lololeme. ⁵ Këme nêgeme Pita kalabusu lo mëta tafa tle. Na wame home boblo mogotomabë enëne bume hwi motlokwefla. Kwe Kristen oneho, Gotome anisasana takune motlokwefla, Pitame lëgaitale nalëgleme.

Ensel Pitame taitale, kalabusu lo kile nalogotleme

⁶ Na kwe Herot bu olë waaniji tlole, onehobë naba li mëta Pitabë tëbo loweneme takune naloglome. Na kë klabëwa, Pita bu wame home boblo mogotomabë enëne tlemalëbë ku mëta nitëbetëme. Na bume senë taba toba mëta këkesi mëtletla na li senë tobamu toba elë kë tafa téglebë wame home boblo logotomebë hobë toba mëta kesi tuletla na li senë tabo yemane toba elë kë tafa téglebë wame home boblo logotomebë hobë toba mëta kesi tuletla. Na wame home boblo mogotomabë enëne fli, kalabusu ino ëfome mana sei mëtletkefëtla. ⁷ Na kwe Gotobë ensel lafatawa tle. Na kë kalabusu lo, elulego telube. Na ensel Pitame mëglëbo mëta luluju totle na

gali tlole, “Ju hokweinawa huju ele.” Na senë taba, bubë toba mago, lalukluwa mëtëtëkakettle. ⁸ Na ensel gali tlole, “Pita jubë ëhona, juba jibona gëgelo etome.” Na Pita melë tle. Na ensel gali tlole, “Jubë heletabo ëho mata gelo etleme na bome nagi enënëme.” ⁹ Na Pita kë tlë tabo lo tokwëfo kile tle na enselme nagi tlële. Kwe Pita melowene hana tle, “Bume kë fata lëgletlebë wesibi ebë nëgali wesibi o hanane.” Bu melowene tle, “Bo nimitelë hwi nelëwa.” ¹⁰ Tlemalë weife nagi mëtëyeu na kalabusu lo kë hwi moglokwe-flabë home lasigliwa mototomo. Na ita mëtëyeu. Na kalabusu lo kë hwi moglokwe-flabë ho flime sigli motujetomo, kwe bume hwi hana motloma. Na tlemalë bu kalabusu lobë ainëna ino elë fwa mutulo, kë kalabusu kile namogotlome, na lifate elë mëyeume. Na kë ino blawa latikawa tëkakettle. Na bu kalabusu lo kile mëtelo na li alëge esogo mëtletlolo. Na kwe ensel Pitame alëge mëta lakilewa tëkake.

¹¹ Na Pita bu kë wesibime lowene tle na gali tle, “Bo walowene nelë, ebë nimitelë nane. Weye. Goto bubë ensel bo belë jine lëlëtenë, bome lëgaitanë nalëgleme. Këme nëgeme Herotna, Israelbë afenëbonina, bome tëbo mëgëtanabë lowene kë nëgebë, hana tëbo mëgëtaname.” ¹² Na bu Jon-Makbë bota, Mariabë lowa tuju. Lebutako oneho kë lo mëta loko mëtletlölëya na Gotome gëgali mëtletlëkefla. ¹³ Pita kë lo ino mëta këke telukwaketëme. Na li wege mëse, bubë weniji Roda, tisi, ino tika naegetatleme fene. ¹⁴ Bu Pitabë mou lego aholokwane tlole. Na bu tako fleflesu tëgletleme nëgeme, ino tika jwa këme tëtatlë. Na bu fëka tokou na fli onehome gali tlole, “Pita walisife, ino efome ekë lelëjuwelëbokwe!” ¹⁵ Kwe bume gali motlëya, “Ju yaya mëse.” Kwe bu anisasana gali tlole, “Weye. Nëgalimu. Bu ino efome ekë lelëjuwelëbokwe.” Na bu gali motlëya, “Sebo melowene nanëla, ‘Ebë bume kë hwi loglokwe-flabë enselhane.’”

¹⁶ Kwe Pita ino mëta itaita këke telukokekëfe. Na këme bu ino tika mëtëtatlä. Na bume hwi motlola na klelegomu memëtletla. ¹⁷ Na Pita bume tobanawa lëkle totome, gali kuju namëgebëyame. Na Tako Ho, bume kal-

abusu lo mago kë no lëglëlebë gali, të tëtätëme. Na bu megali latlome, “Sobo kë wesibime, Jems name, Jisame lowene sle mëgletlabë oneho fliname gali elomo.” Na Pita bume hune totome na li lifatewa tuju.

¹⁸ Olobalëwa, kalabusu lo mago wame home boblo mogotomabë enëne, Pitame yafe hwi mëtletla kwe bu tafa hana tle. Na bu klelego memëtla. Na blalo tëtakune mëtletlogwaya, “Pita habelë lujune?” ¹⁹ Eso ho Herot, bu kë gali aholokwane tle, “Pita hana tafa lëlefe.” Na bu ho flime jine tlëme, Pitame hohwi namëtatlame. Kwe bu Pitame hwi hana motlola. Këme nëgeme, Herot, Pitame kë hwi moglokwe-flabë home yafe takune tlole kwe hanane. Na bu li home gali tlole, Pitame kë hwi moglokwe-flabë home mogo nalë tëtëkle nalëgëtamë. Na tokwafe, Herot Judia provins kile totle na Sisaria lifatewa tuju na këme tafa tule.

Eso ho Herot wagli tle

²⁰ Eso ho Herot bu Tair lifate mago onehome na Saidon lifate mago onehome tako wame latlome. Këme nëgeme bu iniwa loko mëtletlölëya na Herotme hwime mitisiya. Kwe bu Blastusme afina takune motlola, bume lëgaitame nalëgleme. Na bu këbëme helawa tletëme. Blastus bu eso ho Herotbë lo hwi toglokwe-flabë ho. Buna iniwa, Herot belë mutuja, aisenë hi namëlelëlamë na bume kë wame toglobë wame lowene lëglëkële nalëgleme. Kë enëne, bubë hi wesibi, eso ho Herot këme tafa lëglebë lifate mago glo mëtletkefëya. Na bu melowene lamëtla, “Herotbë wame tli jwa lëgebetlena kwe bu hi wesibi bu mago ita glo hana mëglame.”

²¹ Herot bu kë enënena gëgali mëglabë olë waaniji tlole. Na kë olëna bu eso ho këna negli mogotlabë ëho gëgelo tle na eso hobë tafa labu mëta tafa tle na kë enëneme mana gëgali tletëme. ²² Na iniwa oneho Herotme feilawa we motlola, “Ebë ho nane. Ebë goto li, ekë gali lolona.” Na bume lotu mëtletla. ²³ Herot bume kë gali motlölabë galime aholokwane tlole, kwe bu lëkle hana totome. Na Gotome fleflesu lëgletlebëme tole hana tle. Këme nëgeme, Gotobë ensel li bume hokweinawa tako atowelili tlële. Na

bisikēfa bubē alejina imona hi mēteluletla na bu gli tle.

²⁴ Na Gotobē gali li life li life fifiji mētlagula. Na lebutako onehomu Jisame lowene sle motokoutla.

²⁵ Jerusalem lifate mēta loko kē mētētayabē baliti mētlēmōbē wege yawe motlolo. Na Barnabasna Solna Jerusalem lifate mana kile mototlo na bu Jon-Makme, Antiok lifatewa weife mētlelulo.

13

Bu Barnabasname Solname aniji motloma, Jisasbē lale gali tē namētagutemome

¹ Kristen oneho fli Antiok lifate mēta tafa mla. Na bu mago fli, bu Gotobē lowene mago gali tē mototokwefla. Na fliye, bu Kristen oneho flime Gotobē lale galime okokwe motloma. Kē enēnebē weniji melē: Barnabas na Simeon, bume mēfē lamototla, “Kokolebo ho,” na Lusius bu Sairini life mago ho, na Sol, na Manain bu eso hobē Herotbē yonane ho. ² Li olēna, kē oneho, Tako Home lotu mētlela. Na bu hi wesibi hi jwa mēla, Gotome lowene sle namēgletlame. Na Gotobē Amtētomba gali tlome, “Sobo Barnabasname, Solname aniji elomo, bo bume kē aniji toglotēmēbē wege fa namogotlome.” ³ Kēme nēgēme, bu ita hi wesibi hi jwa mēla na Gotome mana gēgali mētlelēla, kē tlemalēme lēgaitame nalēgleme. Na bubē toba bubē eso mēta gogwa motoletēma, bume kē wege fame aniji motloma. Na tlemalēme jine mētelēkakēma.

Barnabasna Solna Jisasbē lale gali Saiprus afayo magobē onehome tē mētētatemo

⁴ Gotobē Amtētomba tlemalēme jine tlēme. Na bu Selusia lifatewa mētēyeu. Na kēme sibu lo mēta fēfē mētelo. Na sibu lo bume Saiprus afayowa tlelume. Na bu sibu lo mago fēfē mētēkako na Salamis lifatewa mētēyeu. ⁵ Bu Salamis lifatewa fwa mutulo na Israelbē afenēbonibē lotu lo elē asē mētēbelēfo. Na Gotobē gali tē mētētatemo. Na Jon-Mak buna iniwa mutuja, tlemalēme nalēgaitameme.

⁶ Tlemalē Saiprus afayobē li life li life mētēkoujo na Pafos lifatewa fwa mētelo. Na bu Israelbē afenēbo lime mana esune

mētlēlo. Bubē weniji Barjisas. (Bubē weniji Grik galina mēfē lamototla, Elimas.) Bu itaita humēi tlekēfe na memelē olo tlēsēme. Kē ho bu itaita mesosogēna latlok-wefēme, “Bo Gotobē lowene mago gali tē nogotlēbē ho.” ⁷ Kē ho bu eso ho Sergius Paulusbē yonane ho. Sergius Paulus bu Saiprus afayo magobē eso ho. Na bu lale lowenenabē ho. Bu Barnabasname Solname gali telokwakeme bu belē migisitelo namēgelome, bu Gotobē gali aholokwane nalēgleme. Na tlemalē bu belē mitisitelo na bume Gotobē gali tē mētētatelo. ⁸ Kwe humēi ho Elimas, kē tlemalēbē wege blo nalēgētātēmeme afutuku tle. Bu metole latle, eso ho Sergius bu Jisame lowene sle jwa na lēgletleme. ⁹ Gotobē Amtētomba Solme afutuku tlēle. Solbē li weniji ebē Pol. Na bu kē afutukuna, Elimasme anisana hwi tlole na megali latlole, ¹⁰ “Ju Satanbē nēba. Ju iniwa lale loweneme wame eglomebē ho. Tetēbo lowene na kule kule lowene, ju mēta nohwa lelutabetē. Ju Gotobē iniyafe gali, jubē sosogēna galina hi-hijika elekēfe. Ju kē tēbo lowenebē fēye olēna kile eglemene? ¹¹ Ju aholokwane ele. Goto jume tēke loglēmē ekēne na jubē naba titiki mēgletēmē. Na ju klijibē elulego hwi hana eglotleme. Na ju tako naba titiki tabo metafawa ekoukēfeme.” Pol bu megali wafi tle na hokweinawa olobaha wesibi tetujutle na Elimasbē naba lamu totometle. Na naba kilego mētlele. Na bu home hohwi tētāmē, bume toba fana mēglelula namēglame. ¹² Eso ho Sergius kē wesibi hwi tlole na bu Jisame lowene sle tletle. Bu tlemalē kē okokwe motllobē gali klelego tēgletleme nēgēme.

Sol bu Jisasbē gali Pisidia provins mago lifate li, Antiok mēta tē totle

¹³ Polna, buna kē asē mētēglabē hona, Pafos lifate kile mototla. Na bu sibu lona Perga lifatewa mutuja, Pamfilia provins mēta. Kwe Jon-Mak bume hune totome na Jerusalem lifatewa ita tuju. ¹⁴ Bu Perga lifate kile mētelo na mētēyeu na Antiok lifatewa tuhu mutulo, Pisidia provins mēta. Na bubē lotu olēna bu Israelbē afenēbonibē lotu lowa mētēkaklujo na tafa mētelulo. ¹⁵ Na lotu lo hwi moglokwe-flabē eso ho, Mosesbē yahi hwi motloma

na Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë hobë yahi mata hwi motloma. Na mana bu ho lime Polname, Barnabasname gali nalogglomeme jine metlëla, megali naloglomeme, “O afani, sobo onehome lëgaitamebë gali li egehologna kwe sobo lalowa gëgali egelome.”

¹⁶ Na Pol huju tle, na bume tobana lëkle totome, gëgali kaju namëglame na gali tleme, “Sobo Israelbë afenëboni na sobo fli oneho, Gotome kë lotu eglëkefëtelobë, sobo iniwa aholokwane elo. ¹⁷ Israelbë afenëbonibë Goto, bu sebobë semleninome meaniji latlome, bubë oneho tafa namëgletlame. Bu bubë life kile mototla na fli enënebë lifate, Isip lifate mëta, tafa mëtla. Na këme Goto bume taitame. Na bu lebutako onehomu fata mëtla. Na Goto tokwafe, bubë afutukuna bume Isip lifate mago nëno tle na ho jwa tabo elë tlelume. ¹⁸ Na bu kë ho jwa life mëta niliafewe tlibutu kënjiji asasë mëtla. Na bu kë niliafewe tlibutuna Gotome tetëbo lamototokwefla. Kwe Goto bume lataitakefëme. ¹⁹ Tokwafe bu tako flëke elë fwa mutula. Kë flëke weniji Kenan. Tobali ita tële li li afenëbo mago enëne kë flëke mëta tafa mëtla. Kwe Goto, Israelbë afenëbonime afutuku tlëme na bu kë afutukuna, kë tobali ita tële li li afenëbo mago enëne unalëme tëbo mototoma. Na Goto kë enënebë flëke Israelbë afenëbonime yo tleme, kë flëke bubë flëke fata nalëgletëmeme. ²⁰ Kë flëke fa mototlabëme 450 tlibutu lamëtla. Na tokwafe, Goto bu oneho flime aniji tleme, Israelbë afenëbonibë asë hwi namoglotëmame. Bu melë motokweija na Gotobë lowene mago gali të totokweflabë ho Samuel bume mana tafa tlelëme.

²¹ Samuel bume tafa tëglelëmebëë, na bu Samuelme takune motlola, li home aniji naloglotëmeme eso home fata nalëgletëmeme. Na kwe Goto, bu Solme aniji tlole, bubë eso home tafa nalëgletëmeme. Na bu eso home niliafewe tlibutu kënjiji tafa lëgleme. Sol bu Kisë bowene. Bu Benjaminbë afenëbo mago. ²² Kwe Goto Solme eso home tafame hehë tletle na Devitme aniji tlole, bubë eso home tafa nalëgletëmeme. Bu Devitme megali tletle, ‘Bo Jesibë nëbame, Devitme,

wahwi nololë na bo bume tako tole nanëletelë. Bu bobë iniwa tole esogo lëglelëmetënëme.’ ²³ Ètani Goto megali sle latle, Devitbë afenëbonibë mago, tako letitabo home lëgëtabetëme nalëgleme, Israelbë afenëbonime tëbo lowene mago nëno nalëgleme. Na kë ho bu wa fata tle na bubë weniji Jisas.

²⁴ Jisas, bubë wege fa jwa togotlena na Jon, Israelbë afenëbonime gali metë latëtatëme, ‘Sobo tëbo lowenebë aholokwana ti elome na Gotome fwa lowene sle eletelome na mana baptais elome.’ ²⁵ Jon bubë wege yawe loglome nounou tle na bu megali latle, ‘Sobo bome melowene laletë nane, “Goto kë aniji toglolebë ho, onehome nëno lëglebë ho.” Weye. Bo sobo kë hwi egletelobë ho nane. Kwe kë ho kë ligisibë, bubë afutuku takomu kwe bobë afutuku tokwëfo. Bo lale ho nane kë ligisi home kë nëgaitalëme, manawa wege ho fene laitale. Weye. Bo bubë jiteho hana titika nëgletelëme. Bu letitabo homu nëgëme na bo atwati homu. Bu lale homu kwe bo atwati homu.’

²⁶ O afani, Abrahambë afenëboni, na fli enëne Gotome kë lotu eglekefëtelobë, sobo aholokwane elo. Goto onehome kë nëno tëglebë gali, seme wajine tlëtëna. ²⁷ Jerusalem lifate mëta kë tafa mëtlabë oneho na bubë eso enëne melowene hana mëtletla, ‘Goto, Jisame aniji tlole, seme tëbo lowene mago nëno lëleme.’ Bu Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho kë yahi mëtlabë gali, iniwa lotu olëna hwi motlokwefla, kwe bu kë gali lowene sle hana mëtletla. Këme nëgëme megali lamëtla, ‘Jisas kwe gli malële.’ Ebëha lowene kë mëtlabë, kwe bu Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho ètani fene yahi mëtla. ²⁸ Bu Jisabë fëye tëbo wesibiha hwi hana motlotla na bume mogo nalë tëkle mototlamu. Weye. Kwe bu eso ho Pailatme anisasana gali motlola, ‘Gli malële.’ ²⁹ Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho, bume ètani meyahi lamëtletla. ‘Oneho bume memelë tetëbo lowene gwa mëtëtatla.’ Na bu kë iniwa tetëbo lowene Jisame fwa gogwa motoletla. Na mana bume ti mago tohwa mototla, na matëmatë mëta gwa mutujetla. ³⁰ Kwe Goto bume matëmatë

mago huju totle. ³¹ Na Jisasna ëtani kë asë mëtkefëyabë enëne, Galili provins mëta na Jerusalem lifate mëta, bume lebutako olë hwi motlokwefla. Na kë oneho, Jisame kë hwi motlokweflabë, Israelbë afenëbonime, kë lale gali të mëtëtakefëtëma.

³² Na sebo some mata kë lale gali metë nanëtatëyo. Goto sebobë semleninome megali sle latlome, ho lime jine lëgletëname, seme tëbo lowene mago nëno nalëgleme.

³³ Na Goto, Jisame matëmatë mago kë huju togotlebë, bu sebobë semleninome fene gali sle tlome. Na kë gali sle gali namba tële Buk Song mëta mefata watletëna. Ëtani Devit, Buk Song mëta meyahi latletle,

‘Ju bobë nëbamu

na ëje bo onehome walebotane
nëtatëmë,

bo jubë ayamu.’

³⁴ Goto, Jisame matëmatë mago huju totle, na bu ita hana gli lëgleme na matëmatë mëta kibo hana lëgleme. Goto ëtani kë wesibime megali latle, ‘Bo sobobë bisemleme, Devitme, fene gali sle tlole, bo some nëgaitome na lale wesibi nëglëyome. Na kë gali iniyafememu gali telë bu mefata mëgleme, bo ëtani fene gali telë.’ ³⁵ Na li gali, Gotobë bogo mëta melëgëbe lalële, kë bu megali latla, ‘Ju jubë wege fame kë aniji toglolebë ho, matëmatë mëta kibo lëglebëme, hwiwa hana eglolome.’ ³⁶ Kë gali bu Devitme hana gali tle. Sebo walowene nëla, Devit ebë life mëta tafa tēglena, bu Gotobë tolewa esogo tlelële. Na bu tokwafe gli tle. Na bume matëmatë mëta gwa mototla, bubë bolijafujunime fene gogwa mëtla. Na bubë ato ini flawa tletle. ³⁷ Kwe Goto matëmatë mago kë huju togotlebë ho, bubë ato kibo hana tletle. ³⁸ Këme nēgeme sebo some, sebobë afanime, lale gali metë këme nëtatëyo. Sobo melowene sle naegelome, ‘Jisas këme tisi, sobobë tetëbo lowene sle nalotometëyome.’

³⁹ Goto Mosesme kë tēglëlebë tafa sle gali tafa sle gali, sobobë tëbo lowene hana sle lëgëtatëyome, na some mefë hana lëgëtome, ‘Lale oneho.’ Kwe iniwa oneho, Jisame kë lowene sle mëtletlabë, Goto bubë iniwa tëbo lowene aholokwana ti lëgletëmeme na mefë logotomeme, ‘Lale oneho.’ ⁴⁰⁻⁴¹ Ëtani, Gotobë lowene mago gali të mototokwe-

flabë ho, megali lamëtla, ‘Sobo bome tetëbo gali kë eglonabë enëne, sobo hwi elo. Na klelego eglome na tëbo eglitome. Bo li wesibi sobobë ku mëta fata nëgetatëyome. Bo melë kë nogotlëbë wesibime, ho li some gali lëglëyona, kwe bubë gali aholokwane hana eglolome.’ Sobo ululu sle saelo. Kë tëbo wesibi some fata lëgletëyolime.”

⁴² Pol bu gali wafi të tëtätëme. Na kwe buna, Barnabasna, totoho namëkakome kofene, kwe oneho bume megali lamotloma, “Li lotu olë fata lëglena, sobo ita sa esijo na seme gali ita të etatëname.” ⁴³ Na oneho lotu lo mago totoho mëtëkaka. Na Israelbë afenëboni lebutako na fli enëne, Israelbë afenëbonibë lotu tokwafe kë esogo mëtletlëlabë, bu Polname Barnabasname esogo mëtletlëma. Na tlemalë bume lale galime megali lamotlokweffëmo, “Sobo Gotobë tolewa esogo elelëlo na bubë maninibo mëta tafa elome.”

⁴⁴ Na li lotu olëna, iniwa oneho, kë lifate mago, Polna Barnabasna Gotobë gali të mogotlobë aholokwaneme loko motokweija. ⁴⁵ Kwe Israelbë afenëboni fli, bu Polname Barnabasname mehwi lamotloma. Lebutako oneho bubë gali aholokwaneme tako tole lamëtla. Na bu tlemalëme tako moumou memëtletlëma. Na bu Polbë gali aholokwane mëglabëme tako kokasa memëtletla. Na bume tiniji galina gali motlola. ⁴⁶ Këme nēgeme, Polna Barnabasna bume anisasana megali motlomo, “Goto bu seme wagali tloni, bubë gali some, Israelbë afenëbonime, afina të nëtatëyobëme. Kwe sobo kë gali aholokwane egllobëme kokasa laletelo. Na sobobë kë lowenena, seme melebotane latatëna, sobo Gotobë unaunalëme lale tafa fa hana egotlome.” Këme nēgeme sebo some hune nelome na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne belë nēyeume, Gotobë lale gali të nanutatemome. ⁴⁷ Sebo bu betelëme këme negëyeume, Tako Ho seme gali toglonome nēgeme. Bu megali latlono, “Bo jume waaniji nolë. Na elulego, wesibi fene olafa lële, Israelbë afenëboni, mëtabëya jwa mëglabë enëneme, bome meolafa etagutëmeme. Na ju iniwa life mago onehome aitawagumeme, bome lowene namëgletëname. Na bo bume nëno nëkowime.”

48 Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne, kë gali aholokwane motloma na tako fleflesu memëtla na gali mëtla, “Tako Hobë gali kë nëgebë, lale galimu.” Na iniwa oneho, Gotona unau-nalëme tafa mëglabëme, kë aniji toglomebë, kë oneho, bume lowene sle mëtletla. 49 Na Tako Ho Jisabë gali, kë provins mëta li life li life fifiji mëtlagula. 50 Kwe Israelbë afenëboni, bu kë lifate magobë letitabo one, Gotome kë lotu melekefëtlabë tëbo lowene tufiji mëtëtatëma, na kë lifate magobë eso enënebë tëbo lowene mata tufiji mëtëtatëma, Polname Barnabasname tëbo namogotomame fene. Na buna, kë lifate mago oneho flina, bu Polna, Barnabasname tëbo lowene fa mëtëtatëma na bubë distrik mago hehë mëtëkakëtëma. 51 Na tlemalë, bubë juba mago flëke, kë lifate mago onehobë naba lime bu mëtelo. Melëme lëlekuju mëtelo, bu kë lowene kë fa mogotlabë tëbo miglitayame. Na bu Antiok lifate kile mototlo na Aikoniam lifatewa mëtëyeu. 52 Kwe Kristen oneho, Antiok lifate mëta kë tafa mëglabë, tako fleflesu memëtla na Gotobë Amtëtomba bu mëta tëtabetëme.

14

Barnabasna Polna, Aikoniam lifate mëta gali të mototlo

1 Polna Barnabasna, bu Antiok lifate mëta fene mëtelo, bu Aikoniam lifate mëta këha wesibi melamototlo. Bu Israelbë afenëbonibë lotu lowa mëtëkaklujo na Jisabë lale gali të mëtëtatëmo. Bu lale galimu të sle mëtëtatëmo. Na Israelbë afenëboni lebutako na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne, Jisame lowene sle mëtletla. 2 Kwe Israelbë afenëboni fli, kë gali lowene sle hana mëtletla. Na bu Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë tëbo lowene tufiji mëtëtatëma, Kristen onehoname tëbo lowene namëgletëmame. 3 Tlemalë Aikoniam lifate mëta tako tafa lamëtelo. Na bu Tako Hobë lale gali tëme uli hana mëtelo. Na Jisas bume tako afutuku tlëme. Na bu kë afutukuna memelë klelegowa wesibi blëge blëge mototomo. Na Tako Ho, bu kë klelegowa wesibina, onehome melebotane latëtätëme, kë gali bu kë të mëtëtatëmobë

ebë nëgali galimu. 4 Kwe kë lifate mago oneho telë lowene mëta tafa mëtla. Fliye bu Israelbë afenëbonina yonane mëtla, na fliye tlemalë Aposelna yonane mëtla. 5 Tokwafe, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne fli na Israelbë afenëboni fli na bubë letitabo enënenana, iniwa lowene sago mototla. Polname Barnabasname tëbo namogotomame fene na bume aniji sisike namëgletëmame fene, mogo nalë tëtëkle namëgëtayame fene.

Barnabasna Polna, Likonia provins mëta gali të mototlo

6 Barnabasna Polna, bume kë tëtëkle mëgëtayabë gali aholokwane mëtelo. Na bu Listra lifatewa lamëtliboukakujo. Na bu kë lifate mëta na Derbe lifate mëta asë mëtelo. Këbë lifate bu Likonia provins mëta mëbë. Na bu kë lifate mëglëbo mago life mëta asë mëtelo. 7 Na tlemalë bu Jisabë lale gali kë provins mëta të mëtëtagutemo.

8 Na Listra lifate mëta, kiju tëbona ho li këme tëtabe. Bota bume kiju tëbona mëtabo fu totle. Na kë ho bu mana ekë tafa lële. Bu asë hana tle. Bu metafawa latlekëfe. 9 Kë ho Pol kë të togotlebë gali aholokwane sle tokoutle. Na Pol bume wëya tlelële na bume melë lowene latletle, kë ho bu Jisame walowene sle lëgletleme nëgeme, na bubë kiju tëbo, Goto lalowa këme sle lëgëtatleme. 10 Këme nëgeme, Pol bume anisasana wëya tlelële na anisasa gali tëtelokwakle, “Ju huju ekokeme na hujuna elibeme.” Na kë ho bu hokweinawa huju tokoke na këme asasë tëbelëfa.

11 Lebutako oneho bu Pol kë togotlebë wesibi hwi motlola na bubë Likonia galina momolë mëtla, “Sebobë goto, hoha fata mëlefe na bu sebelë ekë metujulo.” 12 Na bu Barnabasmefë lamototla, “Bu sebobë tako goto Sus.” Na bu Polmefë lamototla, “Bu sebobë goto, Hermes.” Bu mefë këme mototla Pol bu gëgali takowa ho nëgeme. 13 Bubë goto Susbë lotu lo, bu kë lifate tiniju elë tlibetle. Na kë lotu lo mëta wege lëglebë ho, iko bulmakau kleli fli, lifate mago lëglesino ëfo elëme tlesume. Na bu lale ti tahweji taba meta susu tujëtëme na tehwei. Buna, kë lifate mago onehona, kë bulmakau kleli tëtëkle

mëgëtayame kofene, Barnabasna, Polname lotu namëgletëmame fene.

¹⁴ Kwe Barnabasna, Polna, bume kë fata tégletëmebë wesibibë gali aholokwane mëtelo, na klelego memëtletemo. Na bubë ëho kaka mototomo. Bu melëbëme lëlekuju mëtelo, bume kë mototometëmabë wesibime tole hana mëtelo. Na bu kë onehobë ku mëta mitlibo na bume feilawa këkale galina gali motlomo, ¹⁵ “Sobo kë wesibi fëyeme etlone? Sobo melë asa elo. Sebo sobo fenene këha howa nëtabo. Sebo sobelë këme tisijo, lale ëhwati gali të nanëgëtatëyome. Kë ëhwati gali melë. Sobo blawa kë lotu egletemobë tëbo wesibi aholokwana ti elome na sobo lowene hihijika elome na tako kalëlegona Gotomume lotu eletelome. Kë Goto bu matafana, lifena, nutuna, iniwa wesibi kë mëgebebë, bu blëge blëge totome. Sobo kë lotu egletemobë wesibi some hana mëgaitome. ¹⁶ Ètani kë nëgebë na ëje mana ekë, oneho bubë tolewa esogo mëtlagila na bu memelë wesibime lotu mëtëkweitëma na Goto bume hwiwa latlagime. ¹⁷ Kwe Goto bu ëho nane tle. Weye. Iniwa olë Goto onehome lale wesibi olafa tëttagimetëme, bu melowene namëglame, ‘Bu tafa lalëlaginafe.’ Bu some tu tlëwagijo. Na bu lale hi wesibi mata fata tëttagimo. Na bu some feilawa hi wesibi tlëwagijo, na sobobë lowene sle tëttagimekefëtëyo, sobo fleflesuna këme tafa elo.” ¹⁸ Oneho bubë gali aholokwane mëtla, kwe bulmakau kleli tëtëkle mëgëtayabëme awi lowene mëtlekefëya, tlemalëme lotu namëgletëmame. Kwe tlemalë bume anisasana lëkle lëkle mototokwefëmo. Na bu melë hana mëtla.

¹⁹ Kwe tokwafe, Antiok lifate mago na Aikoniam lifate mago Israelbë afenëboni, Listra lifatewa mitisiya. Na bu kë lifate mago onehobë tëbo lowene tufiji mëtëtatëma. Na bu Polme wame motlola. Këme nëgeme bu Polme aniji ato elë sisike mëtletla, na bu mogowa latitigowa. Mogo nalë tëkle namoglotlame fene. Na oneho bu meweniji lamëtla, wagli lëlewa. Na bubë ato ki motokouja na lifate mëgliëbo elë kile mutula. ²⁰ Kwe, Kristen oneho Polbë ato li elë mutujutla na hwagënë mototla. Na Pol bu huju tle na lifatewa ita tuju. Jowa olëwa tëtabe na bu Barnabasna Derbe lifatewa

mëtëyeu.

Barnabasna Polna bu Kristen onehome Gotobë lale galina mëtaitamo

²¹ Tlemalë Derbe lifateme, Jisasbë lale gali të mëtëtatemo. Na lebutako onehome mëtaitamo, Jiasme lowene sle namëgletlame. Na bu Derbe lifate kile mëtelo na Listra lifatewa ita mëtëyeu. Na Aikoniam lifatewa ita mëtëyeu na Pisidia provinsbë li mago lifate Antiokwa fwa mutulo. ²² Na iniwa life mëta, bu Kristen onehome lale gali të mëtëtagutemo, bume lëgaitame nalëgleme. Tlemalë bume anisasana gali motlomo, “Sobo Jiasme kë lowene egletelobë lowene asa elëkëlo. Mana lowene sle saelekefëtelo. Sobo aholokwane elo, Jisasbë lowene esogo nëglelëtlabë lowene ebë kalëlegomu lalëletle. Sebo feilawa hobota mëta afina tafa nëlame na mana Goto bu sebobë eso home unaunalëme tafa nalëgletëname.” ²³ Na tlemalë bu Kristen onehobë letitabo home iniwa life mago aniji mëtlagumo, Kristen onehome tafa namëglelëmame. Bu afina hi wesibi yo mëtelo, Gotome lowene sle namëgletelome. Na Gotome gëgali mëtlelëlo, na bu Kristen onehobë letitabo home, Gotobë toba elë mana gogwa mëtelo.

Barnabasna Solna Siria provins mago lifate Antiokwa ita mëtëyeu

²⁴ Tokwafe Barnabasna Solna bu Pisidia provins ku kuwa bule mëtëtagulo na Pamfilia provinswa fwa mutulo. ²⁵ Bu Gotobë gali Perga lifate mëta të mututatemo, na tokwafe bu Atalia lifatewa mitimo. ²⁶ Na Atalia lifate mëta, sibu lo mëta fe mëtelo. Na sibu lona Siria provins mago Antiok lifatewa metëyo. Ètani kë lifate mago, Kristen oneho, tlemalëme aniji motloma, Gotobë lale gali të namëgëtatemome. Na bu mata Gotobë toba elëme gogwa mëtla, bume lëgaitame nalëgleme na ululu sle nalogotomeme. Na bume kë aniji motoglomabë wege yawe motlolo. Na bu Antiok lifatewa ita mitisiyo. ²⁷ Tlemalë bu Antiok lifatewa tuhu mëtelo. Na Kristen onehome gali mëtelokwakëmo, bu belë migisiya namëglame. Na bu mitisiya na tlemalë gali motlomo, “Sebo kë tégëyeubë, Goto seme taitano. Na sebo onehobë ato sle tëtatemo, na sebo Gotobë gali

të têtatemo, na sebo onehome taitamo, Jisame lowene sle namëgletlame. Na Goto, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme mata, taitame, Jisame lowene sle namëgletlabëme.”²⁸ Na tlemalë, Antiok lifate mëta, Kristen onehona, lebutako olë tafa mëtla.

15

Kristen oneho, Jerusalem lifate mëta loko mëtleleya

¹ Na këme, fli ho, Judia provins mago, Antiok lifatewa mëtetujula. Na bu Kristen onehome meokokwe lamotloma, “Sobo, Goto Mosesme ato jibo têtëlë gali kë tëglëlebë esogo jwa eglelëlona, na bu sobobë ato jibo têtëlë jwa mogotometëyona kwe Goto some hana nëno lëgleme.”² Polna Barnabasna kë hobë gali aholokwane motlomo na bubë galime fleflesu hana mëtletëmo. Na buna kë wesibime momata mëtlelogwaya. Këme nëgëme, Kristen oneho, Polna, Barnabasna, fli honame aniji motloma, Jerusalem lifatewa namugujame. Na kë gali, Aposelna, Kristen onehobë letitabo hona sle namugujetlame.

³ Kristen oneho bume Jerusalem lifatewa jine mëtlëma. Na bu Fonisia provins na Samaria provins kukuwa mutuja. Na bu kë provins mago Kristen onehome, megali motloma, “Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne mata Jisame lowene sle mëtletla.” Bu kë gali aholokwane mëtla na bu tako fleflesu memëtla.

⁴ Bu Jerusalem lifatewa fwa mutula. Na Kristen onehona, bubë lotu letitabo enënena, Aposelna gali motloma, “Sobo sebelë egisijome nëgëme, sebo some tako fleflesu këme nëletëyo.” Na Polna Barnabasna megali motlomo, “Sebo li life li lifewa kë tëgëyeubë, Goto seme feilawa taitano na sebo memelë wesibi melë këme totomo.” Na tlemalë bu kë iniwa wesibime gëgali mëtlelëmo.⁵ Kwe Farisi ho fli, Jisame lowene sle mëgletlabë, bu huju mëtla na bu megali lamëtla, “Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne, Jisame kë lowene sle mëtletlabë, Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali saesogo sle mëlelëla na sobo bubë ato jibo satëtëlë etometemo.”

⁶ Na kwe, Aposelna, letitabo hona loko mëtleleya, kë gali sle namogotlame.
⁷ Bu kë galime, feilawa gëgali mëtla na mana Pita huju tle na gali tlome, “O afani, sobo walowene elo, ëtani Goto bome somago wafi aniji tlonë, Jisabë lale gali, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme të nanëgëtatëmëme, bu aholokwane namlame na bume lowene sle namëgletlame.⁸ Goto iniwa onehobë lowene wafi lowene lëletëme. Na bubë Amtëtomba kë Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme watlëme, seme fene tlëna. Na bu këha lowene kë tëglebë, seme melëme lebotane têtatëna, bu kë Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme mata fleflesu latletëme.⁹ Goto seme fene tëtana, bu kë Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme këha melë wafi totome. Bu Jisame lowene sle mëtletlame nëgëme, na Goto bubë tëbo lowene aholokwana këme ti tletëme, sebobë tëbo lowene aholokwana fene ti tletëna. Na bu Gotobë naba lime lalowa këme tafa mla.¹⁰ Sobo kë onehome, Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali esogo mëglelëmabëme asa gali elomo. Bu kë gali habëna esogo mëglelëmamene? Sobo këha hobota bume asa elëmo. Sobo hwi elo, sebobë semlenino kë tafa sle anebo gali hana esogo sle mëtlagima. Na sebo mata kë tafa sle anebo gali hana esogo sle nëlagila. Na sebobë afuninona, sebona iniwa kë tafa sle anebo gali esogosle nëglagilabëme tako hobota mëta tafa nëla. Sobo kë onehome melë egotomona kwe sobo Gotome su etlo. Sobo Gotome fëyeme su etlone?¹¹ Kwe sebo melowene nëglame, “Tako Ho Jisabë maninibo mëta fwa, Goto seme nëno tle. Na kë enëneme mata Jisabë maninibo mëta fwa nëno tle.”

¹² Pita megali tle, na loko kë mëtleleyabë ho, gëgali lakujuwa metëbaguja, li gali hana ki mëtla. Na bu Polna Barnabasna bë galiwa aholobë mëtëtagutëma. Na bu megali motlomo, “Goto seme afutuku tlëno na sebo kë afutukuna memelë klelegowa wesibi, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë kume blëge blëge totomo.” Na bu kë wesibi galibë të mëtëtatemo.

¹³ Tlemalë gali wafi yawe motlolo na Jems mana gëgali tle, “O afani, bobë gali

aholokwane elotëna. ¹⁴ Saimon Pita bu seme megali sle tlonä, Goto, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne belë alako kë tigisitëmebë, bubë maninibo melebotane nalëgëtatëmeme. Na bu mago fli, aniji naloglomeme bubëmu tafa, namëgletlame. ¹⁵ Na Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho, kë galime wafi gali mëtla. Ètani bu kë gali meyahi lamëtla, ¹⁶ ‘Tako Ho megali tle, “Devit onehome eso home kë tafa tégletëmebë wege, lo fene fli tletle. Kwe unina tokwafe bo nigisime kë wege nahuju nogotlëme, ho fli lëglebë lo fene huju lotle. Na Devitbë afenëboni onehobë eso home tafa mëgletëmebë wege ita fa motlame. ¹⁷ Na këme Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne bome hohwi mëgëtakefëtëname. Kë enëne bu Israelbë afenëbo nane, kwe bo kë enëneme waaniji tlomë, bu mata bobëmu namëgëtabëtëname.” ¹⁸ Ebë Tako Hobë gali. Bu ètanimu kë wesibime megali wafi tle, kë wesibi fata mëgleme.’

¹⁹ Këme nëgëme, bobë lowene melë lëgëbetenë lalële. Sebo Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, Jisame tokwafe kë lowene sle mëtletlabë enëneme gali asa manoloma, ‘Sobo, Goto Mosesme kë tégëlëbë tafa sle gali iniwa saesogo elëlëlo.’ Weye. Sebo kë hobota galina bume asa gali manoloma. Bu Gotome tokwafe lowene sle mletla. ²⁰ Kwe sebo bume pasë lalowa yahi nëletëma na bume nelëkakëmame. Na bume megali nelëkakëmame, ‘Sobo fësöme kë gogwa mëglabë hi wesibi asa hi elo. Na sobo lisei lowene asa elo. Na bu ko iniwa luguju tleslejwabë kleli asa hi elo. Na komu mata asa hi elo.’ ²¹ Bu kë lowene esogo jwa mëglelëlanä kwe Israelbë afenëboni bu tiniji mëglame. Israelbë afenëboni bu iniwa tafa sle gali, Moses kë yahi téglebë, lowene sle lamletla. Na ètani anebomu na ebë olë mata, Goto Mosesme kë tégëlëbë tafa sle gali iniwa life mëta të mëtëtagukefëtla. Na iniwa tafawa mëglabë olëna, Israelbë afenëbonibë lotu lo mëta, bubë gali hwi mëttagikefëtla.”

Bu Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, Jisame tokwafe kë lowene

sle mëtletlabë enëneme, pasë yahi mëtletëma

²² Aposel ho na lotu letitabo enëne na Kristen oneho fli, kë mëta kë loko mëtlelëyabë, bu blalo gali sle mototla, bu mago tlemalë letitabo home aniji namoglomame, Polna Barnabasna Antiok lifatewa iniwa buna muguja namëglame. Na bu Judasna Sailasname aniji motloma. Judasbë li weniji ebë Barsabas. ²³ Na bu pasë li yahi mëtla. Na kë pasë bubë tobame mëtlëma, mëgehujaya namëglame. Bu meyahi lamëtla:

“O Silisia provins mago, na Siria provins mago na Antiok lifate mago oneho, sebo Aposelna letitabo hona some ebë pasë ekë yahi nëkeketëyo. Sobo sebobë afanino. Sobo, Israelbë afenëboni nane, kwe sebo iniwa Jisame lowene sle nëletla. Lale klijimu. ²⁴ Sebo gali waaholokwane tla. Semago ho fli, sobelë mitisiya na bu tutune lowenena, sobobë lowene wasisile mototometëyo. Bu some memelë galina gëgali mëtlelëyo. Na sobo kë gali klelego metletemo na tutune lowene mëta tëtäbo. Kwe sebo kë iniwa gali some hana gali telëbakëyo. ²⁵ Sebo somëta kë fata mëtëglebë wesibibë gali, waaholokwane tletëyo. Këme nëgëme sebo loko tlelëya na sebo jowa lowene mëta fwa tëtäbëya. Na sebo gali sle totla, tlemalë home aniji nanoglomame na sobelë jine nanëgelëfakëmame. Na bu sebobë lale yabeni, Polna, Barnabasna bubë nagi migisijome. ²⁶ Polna Barnabasna sebobë Tako Ho Jisas Klaibë wege fa motokweflo. Na oneho bume wame lamolokwefëma na bume mogo nalë tëbo mogotomame fene. Kwe bu këbëme uli hana mëtelo. Bu Jisasbë wege mana fa motokweflo. ²⁷ Këme nëgëme sebo Judasna Sailasname sobelë këme jine nëlëma. Sebo some pasë mëta kë yahi nëgletëyobë gali të namëgëtatëyome. ²⁸ Sebo Gotobë Amtëtombana jowa lowene wasle totla. Sebo melowene nanëla, ‘Sebo some megali hana gali noglëyome, sobo Israelbë afenëbonibë iniwa lowene saesogo elëlëtemo.’ Weye. Sebo some kë hobota galina hana gali noglëyome. Sobo ebë lowenewa saesogo elëlëlo. ²⁹ Sobo fësöme kë gogwa mëglabë hi wesibi asa hi elo. Na bu ko iniwa luguju tlejwabë kleli asa hi elo.

Na sobo kleli afabo tuja salë toba asa hi elo na kolei mata asa hi elo. Na sobo lisei lisei asa elo. Sobo ebë wesibime ululu sle egelona na kë kwe lalowa. Sebobë gali eme tei tou lëletëna. Sobolalo ululu sle saelo.”

³⁰ Na kwe Kristen oneho kë nilimalë home Antiok lifatewa jine mëtlëma. Bu Antiok lifate mëta fwa mëtla. Na bu Kristen onehome loko mëtelëkakëma na kë pasë bume mëtlëma. ³¹ Bu kë pasë hwi motlëyabë na kë pasë galime tako fleflesu memëtla. ³² Judas na Sailas, bu Gotobë lowene mago gali të mëtëtagutemobë ho. Na bu Antiok lifate Kristen onehome lebutako lale gali të mëtëtatemo. Bu kë lale galina, onehome lamëtaimo, Jisasbë lowene esogo sle namëglelëame. ³³⁻³⁴ Tlemalë bu Antiok lifate mëta sogë tafaha mëtelo. Na tokwafe Kristen oneho bume kaiyo motloma. Na bume kë jine mëtelëbakëmabë oneho belë, jine mëtelëkakëma.* ³⁵ Na Polna Barnabasna Antiok lifate mëta mana tafa mëtelo. Na buna fli enëna, Gotobë lale gali lebutako onehome okokwe motlokwe fëma na bu Jisasbë gali të mëtëtakefëtëma.

Polna Barnabasna yonane hana mëtelo

³⁶ Tokwafe, Pol Barnabasma megali tlole, “Sebo, otome Jisasbë gali kë të tëtagutemobë oneho belë ita nëgëyeume. Sebo melowene nanëgletemome, ‘Bu Jisasma kë lowene mëtletlabë lowene anisasana mana lowene melekefëtlane o hanane?’” ³⁷ kwe Barnabasbë tole metëgëbetle latle, Jon-Makna iniwa mugujame. ³⁸ Kwe Pol gali tle, “Kë ho kwe ëtani Pamflia provins mëta seme wahune tëtano. Bu sebona kë wegeme tugujame tole hana tle. Këme nëgëme sebo bume hana nëglelulome.” ³⁹ Tlemalë bu kë wesibime yonane hana mëtelo. Na blalo momata mëtelo. Na bwa bwa mëtëyeu mëtelo. Barnabas Makme no tlële na bu sibu lowa fe mëtelo na Saiprus afayowa mëtëyeu. ⁴⁰ Kwe Pol Sailasme aniji tlole, buna mëgëyeu namëgelome. Na Kristen oneho, Gotome takune motlola, tlemalëme ululu sle nalëgëtagumeme na bume lëgaitame nalëgleme. Na tlemalë mana mëtëyeu. ⁴¹ Na këme tlemalë Siria

na Silisia provinswa mëtëyeu. Na bu li life li life mago Kristen onehome, lale gali të mëtëtagutemo. Bu kë lale galina, bume lamëtaimo, Jisasbë lowene esogo sle namëglelëame.

16

Timoti Polna mëtëyeu

¹ Polna Sailasna Derbe lifatewa fwa mutulo, na tokwafe Listra lifatewa mëtëyeu. Kë lifate mëta, Kristen ho li tëtabe. Bubë weniji Timoti. Timoti bota bu Israelbë afenëbonibë mago mëse na bu mata Kristen mëse. Kwe bolijaya bu Israelbë afenëboni nane, bu Grik life mago ho. ² Na Kristen oneho, Listra na Aikoniam lifate mago, Timotime melowene lamëtletla, “Bu lale homu.” ³ Pol bu metole latle, Timotime weife lëgleluleme. Kwe bu walowene tle, Israelbë afenëboni, li life li life mëta kë tafa mokoujabë melowene wamëtletla, “Timoti bolijaya bu Israelbë afenëbo mago nane, bu Grik life mago ho. Na Timoti tokwëfome nëgena kwe bolijaya bubë ato jibo tlë hana tëtatile.” Këme nëgëme, Pol Timotibë ato jibo këme tlë tëtatile, Israelbë afenëboni bume fleflesu namëgletlame. ⁴ Pol, Sailas, Timotina bu Listra lifate kile mëtla na li life li life elëme mutuja. Na bu kleli kolei hi jwa gali, na fli gali, Aposelna lotu letitabo enëna ëtani Jerusalem lifate mëta kë sle mototlabë, Kristen onehome okokwe mëtlaguma. Na bume megali motloma, “Sobo ebë gali saesogo sle elelëkefëlo.” ⁵ Bu kë gali aholokwane mëtla na këme nëgëme iniwa Kristen bu Jisasma kë lowene sle mëtletlabë lowene feilawa kalëlego tletëme. Na Jisasma lowene sle mëgletlabë oneho bu feilawa fata mëtla.

Pol Masedonia provins mago home, nimitelëha wesibina hwi tlole

⁶ Tokwafe Polna, buna kë mutujabë ho, Esia provinswa Gotobë gali tëme mugujame tole mëtla. Kwe Gotobë Amtëtomba bume lëkle totome. Na bu kë belë muguja jwa namëglame. Këme nëgëme bu Frigia provins na Galesia provins ku kuwa mutuja. ⁷ Na bu Misia provins li elë

* **15:33-34** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, “Kwe Sailas bubë lowene hihijika tle na bu Antiok lifate mëta lu tle.”

fwa mutula. Na bu Bitinia provinswa muguja namëglame fene kwe Gotobë Amtëtomba bume ita lëkle totome kë belë muguja jwa namëglame. ⁸ Këme nêgeme bu Misia provins kukuwa mutuja na Troas lifatewa fata mutula. ⁹ Na kë klabëna, Pol, Masedonia provins mago ho lime, nimitelëha wesibina hwi tlole. Kë ho tlibe na anisasana gali tlole, “Ju nutu su elëme na Masedonia provins elë esime na seme aitaname.” ¹⁰ Pol bu nimitelëha wesibi wahwi tle. Na sebo hokweinawa wesibi sle totoma, Masedonia provinswa nuguja nanëglame. Sebo* walowene tla, Goto seme walebotane lëtatëna, Jisasbë lalë gali Masedonia provins mago onehome të nanugutatëmame.

Lidia bu Jisame lowene sle tletle

¹¹ Këme nêgeme sebo Troas lifate mëta sibu lowa fëfë tla. Na Samotres afayo mago lifatewa su təkaka. Sebo këme jowafewa nitebëya. Na li olëna sibu lo seme Neapolis lifatewa sei tujuwelëna, Masedonia provins mëta. Sebo kë sibu lo mago kë lifate mëta fëfë tla. ¹² Sebo Neapolis lifate kile tla. Na Filipai lifatewa life nagi tuja. Rom lifate mago enëne bu ëtani kë life bu le mëtlëkakila na këme mana tafa mëtla. Na ebë Masedonia provinsbë lalë na tako lifatemu. Na sebo kë lifate mëta, habenuju afe olë tafa tla. ¹³ Na Israelbë afenëbonibë lotu olëna, sebo kë lifatebë lëgleso ino elë totoho təkaka. Na sebo lolime kë tégëbebë tu helefo elë tuja. Sebo meweniji latla, Israelbë afenëboni fli bu Gotome gëgali mëglëlekeflabëme këme loko mëlelekefëyawa. Na sebo kë tu helefo mëta, one flime hwi tlole, bu këme loko mëtlelëya. Na sebo tuja, na buna tafa tula na gëgali tla. ¹⁴ Na mëse li këme tafa tle bubë weniji Lidia. Bu Taiataira lifate mago mëse. Na bu lalë winowa ëho balitina hihijika tlekëfe na feilawa baliti këna glo tlekëfe. Bu Israelbë afenëboni magobë mëse nane kwe bu Gotome lowene sle latletle. Bu Polbë gali aholokwane tlole. Na Tako Ho bubë lowene sle tëtätë na bu Polbë gali lowene sle tletle. ¹⁵ Na sebo buname, na bubë ilawa lo mago enënename baptais

totoma. Bume wabaptais totoma na bu seme gali tlole, “Sobo bome melowene sle egletëna, ‘Bu Jisame walowene sle eletlefe,’ kwe sobo lalëwa egisijome na bobë lo mëta bona tafa nëlame.” Na bu seme itaita gali wafi tlole. Na sebo buna nugujabëme halawa tletëya na bubë lowa nagi telëkakëya.

Bu Pol na Sailasname kalabusu lowa sike mëtla

¹⁶ Olë lina, sebo Israelbë afenëbonibë, Gotome kë gëgali mëtlelekeflabë life elë tuja. Na sebo manawa kë wege eglekëfebë layo mëseme esune tlëya. Ahwane kë mëse mëta tëtabetë. Na kë ahwane kë mëseme, wesibi tokwafe fata mëglebë gali tëme taitakefë. Na bume kë tafa mëtëglelëyabë eso ho, lebutako baliti kë mësebë gali të wegena glo mëtlekefëya. Oneho bume baliti mëtlekefëma na kë mëse bume tokwafe kë fata mëgle wesibi gali të tëtakefëtëme. ¹⁷ Na kwe kë mëse Polna seme nagi esogo tlagina na itaita mewe tokwei, “Kë enëne kë nêgebë, tako afutukuna Gotobë wege enëne. Goto some kë lëgaitobë na kë nëno lëglebë lowenebëme të mëtakefëtëyo.” ¹⁸ Kë mëse bu lebutako olë memelëwa latlekëfe. Na Pol bu we toglokwefëmebëme kokwasamu latletë. Na bu swaya təkaketë na kë ahwaneme gali telëkakle, “Bo jume Jisasbë wenijina gali nolë, ju kë mëseme kile etamë.” Na hokweinawa kë ahwane bume lakilewa tëtamë. Na këme nêgeme, bu wesibi tokwafe fata mëglebë gali ita hana të tole.

¹⁹ Bume kë tafa mëtëglelëyabë eso ho, yafe hwi motlëya na melowene lamëtla, “Sebo baliti hana glo nêglamefe, fëyeme tēbo nenenë?” Na bu Polname Sailasname këme fafa mëtla na këme kë loko mëlelekefëyabë life elëme, bubë eso enëne belë ki motokouja. ²⁰ Na bu tlemalë, onehobë gali aholokwane moglomabë ho belëme mëtleluma na bume gali motloma, “Kë tlemalë ho, bu Israelbë afenëbonibë ho. Na bu ebë life mago onehobë tēbo lowene tufiji mëtëtätëmo. ²¹ Kë tlemalë ho, bu onehome memelë lowenebëme okokwe motlomo, kë lowene esogo namëglëlëmame.

* **16:10** Feilawa lowene ho, melowene lamëtletëna, “Pol ebë life mago Lukme notlële na buna iniwa mutuja. Na Luk bu kë gali yahi tle na ebë gali melëgebe këme lële, “Sebo.””

Sebo kwe Rom provins mago enëne. Sebobë lowene këha nane. Weye. Na sebo bu kë gëgali mëgelobë lowene hana esogo nëglelëtëmame.”²² Na kë mëta kë loko mëtlelëyabë oneho, kë tlemalë home mata tēbo gali motloma. Na kwe, onehobë gali aholokwane moglomabë ho, tlemalë hobë gelowa ëho titika mëtletëma na wame home boblo mogotomabë enëneme gali motloma, “Sobo bume atobeilana lëlafa etomo.”²³ Këme nëgeme, bume unalëme atobeilana lëlafa lëlafa sle memototoma. Na onehobë gali aholokwane moglomabë ho bume kalabusu lowa mëtleluma. Na kalabusu lo mago home hwi loglokwe fëmëbë home anisasana gali motlola, “Ju kë tlemalë home hwi sle sa elome, mëglëboukaku jolime.”²⁴ Kalabusu lo mago home hwi toglobebë ho, kë gali aholokwane tlome. Na bu tlemalë home, kalabusu lo ku mëta kë lëgelubebë tlëtabo elëme tlelëkakume. Na bubë kiju ti tèle afloko elë sike telukwaketëme, mëglëbou jolime.

²⁵ Klabë kunamu, Polna Sailasna bu Gotome gëgali mëtlelëkeflobëë na sawa mata fëfë mëtëtakefëyo. Na fli enëne, kë kalabusu lo mëta kë tafa mëtlabë, bu Polna Sailasname mana aholokwane motlokwe fëma.²⁶ Na hokweinawa nano tako latlamëwa. Na bu kë kalabusu lo anisasana so tēbelëkakle bu ëjeha fli etleme. Na kë kalabusu lo ino iniwa latitikawa mëtëkou. Na senë taba iniwa kalabusu enënebë mago lalokluwa mëtletëme.²⁷ Na kalabusu lo mago home hwi toglobebë ho, huju tle na këme mehwi tle, iniwa kalabusu lo ino watitika mokoufe na melowene tle, “Kalabusu kë mëglabë ho iniwa wamelëboujafe. Bobë eso ho bome gali loglonëmefe.” Këme nëgeme bubë kosi ki tokoke na bubë ato, këna mogo nalë tlu nalogotleme fene.²⁸ Kwe Pol bume anisasana këkale telokwakle, “Jubë ato asa tēbo etle, sebo iniwa mana ekë nētabëya.”²⁹ Na kalabusu lo mago, home hwi toglobebë ho, ho lime we telokwakle, “Esi hokweinawa ehwei.” Na bu esi tehwei tle na bume tlële. Na bu kalabusu lowa hokweinawa tēkaklu. Na bu Polna Sailasna belë fëka tokou. Bu ulina lilina sago metle na bubë li mëta, sēkefo miti tafa tle.³⁰ Na

kwe bu tlemalëme kalabusu lo mago toho tlelëkakëme. Na bume takune tlome, “O letitabo, bo habelë nëgelëmene na Goto bome tēbo lowene mago no nalëglënëme?”

³¹ Na tlemalë këme gali motlolo, “Ju, Tako Ho Jisame fwa salowene sle eletle na Goto, juna, jubë mësenana, nēbalena, na jubë lo mëta kë tafa eglelëmëbë enënename tēbo lowene mago nëno nalëgleme.”³² Na këme tlemalë, kë honame bubë lo mëta kë tafa tēglelëmëbë enënename, Jisabë gali tē mëtëtatemo.³³ Na këme klabë kuna mu, kalabusu lo mago home hwi toglobebë ho, tlemalëme nëno tle. Na bume atobeilana kë lëlafa mototomabë lunuju swa totometëme. Na tlemalë, kë ho na bubë lo mëta kë tafa lëglelëmëbë enënename baptais mototomo.³⁴ Na kalabusu lo mago home hwi toglobebë ho, tlemalëme bubë lowa tlelumë na bume hi wesibi tlëme. Na buna bubë lo mëta kë tafa tēglelëmëbë enënena fleflesumu mëmëtla, bu Gotome lowene sle mëtletlame nëgeme.

³⁵ Olobalë, onehobë gali aholokwane moglomabë ho, plismanë kalabusu lowa jine mëtlëma. Na bu kalabusu lo mago home hwi toglobebë home gali motlola, “Onehobë gali aholokwane moglomabë ho megali lamla, ‘Ju kë tlemalëme kalabusu lo mago jine elëkakëme.’”³⁶ Këme nëgeme, kalabusu lo mago home hwi toglobebë ho, bu Polme gali tlele, “Onehobë gali aholokwane mëglabë ho bu megali lalëkeke, ‘Polna Sailasname kalabusu lo mago sajine elëkakëmo.’ Këme nëgeme sobo lalowa eyeu. Sobo tutune lowenena asa eyeu.”

³⁷ Kwe Pol plismanëme megali tlome, “Onehobë gali aholokwane moglomabë ho, sebobë gali aholokwane sle jwa fëyeme mëtlane? Bu sebobë li fëye wesibiha hwi hana motlotëna. Kwe bu seme hobë naba li mëta blawa lëlafa mëtëтана na kalabusu lowa blawa sike mëtla. Kë enëne melowene hana mëtlane, ‘Sebo Rom provins mago enënefe?’ Na ëje bu seme hwelutuwa nëgëyeubëme fëyeme gali molonane? Matëbefe, hanane mu. Kë onehobë gali aholokwane moglomabë letitabo ho, buwa samisiya, na seme kalabusu lo mago nëno mlame.”

³⁸ Na kwe plismanë ita mutuja, na bu Polbë gali, onehobë gali aholokwane

moglomabë home gali motloma. Bu megali motloma, “Polna Sailasna bu Rom provins mago ho.” Onehobë gali aholokwane moglomabë ho, kë gali aholokwane mëtla na bu tako uli memëtla. ³⁹ Këme nêgeme, bu kalabusu lowa mutuja na Polname Sailasname gali motloma, “Masiwafe, sebo tēbo enēne, sebo some tēbo latēto. Sebo melowene hana tletēyo, ‘Sobo Rom provins mago ho. Masiwafe.’” Na bu tlemalēme kalabusu lo mago nēno mëtla na bume gali motloma, “Sobo ebë lifate lalowa kile egotlomene?” ⁴⁰ Na kwe tlemalē kalabusu lo kile mototlo na Lidiabë lowa mētēyeu. Na bu Kristen oneho flina loko mëtletēya. Na bume lale gali tē mētētatemō, bume lēgaitame nalēgleme. Na tokwafe bu Filipai lifate kile mētelo na mētēyeu.

17

Tesalonaika lifate enēne bu Polname Sailasname tētēkle mēgētayame fene

¹ Pol bubë yabena, Amfipolis lifatewa mutuja. Bu kë lifate kile mëtla na Apolonia lifatewa mutuja. Na bu kë lifate mata kile mëtla na Tesalonaika lifatewa tuhu mutula. Israelbë afenēbonibë lotu lo kë lifate mēta tlibetēme. ² Pol iniwa lifate mēta fene tokou, bu kë lifate mēta mata melatle. Bu Israelbë afenēbonibë lotu lowa tēkaklu na bu kë life mago onehona loko mëtletēya. Na Gotobë bogo mago galime, buna gēgali hihijika mētlekefēya. Bu aona wiki bubë lotu olēna melatlelēkefēme. ³ Na bume megali sle latlome, “Jisas bu kë ho kë nēgebë, Goto bume ētani anebomu kë aniji toglolebë ho, onehome tēbo lowene mago nēno nalēgleme.” Na bume gali tlome, “Aholokwane elo, ētani Gotobë bogo mēta, gali metēgēbetle latle, ‘Goto kë jine lēglelebë home, tēbo mogotlame na bu gli lēgleme. Kwe bu matēmatē mago huju lēgleme.’ Na kwe kë gali, bu Jisame fwamu gali tletle. Sobo walowene elo, Jisas bu wagli tle na huju tle, Goto ētani fene gali tle.” ⁴ Na Israelbë afenēboni fli, buna kë tafa mētlabë, Pol kë tē togotlebë gali, aholokwane motlola na bu Jisame lowene sle mētletla. Na bu Polna Sailasname yonane sle mētletēma na nagi mētletēma. Na lebutako Grik life

mago enēne Gotome kë lotu melekefētlabë, na lebutako letitabo one mata Jisame lowene sle mētletla.

⁵ Kwe Israelbë afenēboni fli, bu Polna Sailasna, ilawa kë yonane mētletēme, hwi motloma. Na bume moumou mētletēma. Këme nêgeme, bu ho loko mēglelēyabë lifeme, blawa kë asasë mēglabë tēbo enēneme, loko mētētagujaya. Bu lebutako tēbo enēneme waloko mētētaya na bubë tēbo lowene tufiji mētētātēma, Polna Sailasname wame namoglomame. Na bu asë mētēbelēfaiya na anisasa flikale mëtla. Na fli, Jesonbë lo ino tēē mētletutukwakla na mētēkakluja. Na bu Polna Sailasname hohwi mētletutātēma, bume kë life mago onehobë toba elē gogwa namēglame. ⁶ Bu tlemalēme yafe hohwi mētētātēma kwe hwi hane motloma. Këme nêgeme bu Jesonname, Kristen oneho fliname, fafa mëtla na kë lifate mago eso ho belēme mētleteluma. Na bu anisasana meflikale mëtla, “Ebë enēnena, Polna, Sailasna bu iniwa li life li life motokouja na onehobë tēbo lowene tufiji mētagutēma. Na ēje ebelē mana kë fe mēkakija. ⁷ Na Jeson kë hobēme bubë lowa nēno tle na këme tafa tlelēme. Kë enēne bu sebobë tako eso ho, Sisarbë gali boblo lamētētakefētla. Na bu itaita megali lamelekefēya, ‘Tako eso ho li lētabe, bubë weniji Jisas. Sobo bume fwa esogo elēlōme.’” ⁸ Kë life mago oneho na bubë eso enēne, kë gali aholokwane mëtla na wame mëtla na flikale mētēkouja. ⁹ Na kwe, kë lifate mago eso ho, bu Jesonna, buna kë tafa tēglelēmēbë onehome, balitime gali tlome, bubë tēbo lowene këna sle namogotlame. Na bume jine mētletēkakēma.

Polna Sailasna bu Beria lifate elē mētēyeu

¹⁰ Klabë wafi ki tēbe na Kristen oneho Polna Sailasname Beria lifatewa mana jine mētletēkakēma. Bu Beriawa fwa mutulo na bu Israelbë afenēbonibë lotu lowa mētēkaklujo. ¹¹ Israelbë afenēboni Beria lifate mago, bu Tesalonaika lifate mago Israelbë afenēboniha nane. Beria mago enēne Polna Sailasname gali aholokwane mēglabēme tole lamētletēma. Kwe Tesalonaika mago enēne buwe, bubë gali aholokwane mētletēmabēme tole hana mētletēma. Na iniwa olē, Beria mago oneho, Gotobë

bogo mago gali itaita hwi motlokweŋema, melowene sle namęgletlame, “Polna kę tę męgętatembę gali bu nęgali lamelo o hanane.”¹² Na Israelbę afenęboni lebutako, Jisame lowene sle mętletla. Na Grik life mago ho lebutako na Grik life mago letitabo one lebutako, bu mata Jisame lowene sle mętletla.

¹³ Kwe Israelbę afenęboni Tesalonaika lifate męta kę tafa mętlabę, kę gali waaholokwane mętla, Pol, Beria lifate męta, Gotobę gali kę tę lętakefętęme. Kęme nęgeme bu Beria lifatewa mutuja na onehome tetębo galina gali mętlaguma na kęna onehobę tębo lowene tufiji mętętatęma, Polme wame namoglolame. ¹⁴ Na kwe, hokweinawa, Kristen oneho, bu Polme nutu yenębawa jine mętętelękakla. Kwe Sailasna Timotina, Beria lifate męta mana tafa mętelo. ¹⁵ Na Polme kę sei mutujuwelęlabę ho buna Atens lifatewa tuhu mutula. Na bu Polme Atens lifate męta kile mutula na bu Beria lifatewa ita mutuja. Na Pol, Sailasname Timotiname gali telokwakęme, bu bo belę hokweinawa samisijo.

Pol Atens lifate męta Gotobę gali tę tętatęme

¹⁶ Pol bu Atens lifate męta, Sailasna Timotiname mana hwi tlekęfetęmębęę na bu Atens lifate wako wako mana asę tębelęfa. Na bu mehwi tle, eouwe bubę lebutako fęso mana mętabetęmęfe. Na bubę lowene tębowamu tębetle. ¹⁷ Kęme nęgeme bu Israelbę afenębonibę lotu lowa tękaklu. Na bu Israelbę afenębonina na Israelbę afenęboni mętabęya jwa męglabę enęnena, Gotome kę lotu męglekęfętlabęme, gęgali hihijika mętlekęfęya. Na iniwa olęna bu ho kę męta loko męglelękęfęyabę life elęme tujukęfetęme. Na kę męta kę tafa mętlabę onehome gęgali tlelękęfęme. ¹⁸ Na lowene letitabo męgletlabę ho fli, kę męta tafa mętla. Bume męfę lamototoma, Epikurian enęne na Stoik enęne. Na bu Polme momata mętlelęla. Pol bume, Jisabę galime gęgali tlokweŋeme na bume matęmatę mago huju męglabę galime mata gęgali tlelękęfęme. Kęme nęgeme kę enęne megali mętla, “Kę lowene jwa ho bu itaita blawa fęyeme gęgali lęlekęfene? Bu fęye wesibime gali lęlene?” Na fli megali mętla, “Sebo bubę gali lowene hana nęletla, bu seme

melęme gali lolona nawa, ‘Sobo fli enęnebę gotome salotu eletemo.’”¹⁹ Na kwe bu Polme, bubę lifate mago eso enęne belę mętlelula, bubę gali aholokwane namoglolame. Kę enęne bu Areopagus fatini męta loko mętlelękęfęya. Na kę enęne Polme gali motlola, “Ju kę tiho gali, ju onehome kę okokwe eglokweŋemębęme, seme ita gali enona. Sebo kę wesibi lowene sle nanęgletlame. ²⁰ Sebo jubę gali aholokwane tla, na sebo melowene nanęletęyo, ‘Ebę li gali meha gali ele. Na sebo ętani kęha gali aholokwane hana tla. Kęme nęgeme sebo metole nanęla, ju kę okokwe toglonabę gali wayobę lowene sle nanęgletlame.’”²¹ Atens life mago enęnena, Atens lifate męta kę nibowai męglabę enęnena bu fli wesibi męglabę lowene hana fafa mototla. Węye. Bu tiho galime fwa aneanębo gali mętlekęfęya na tiho gali aholokwane męglabę męfwa tako tole lamętlekęfęya. Na iniwa tiho anębo gali, bu kę aholokwane męglekęfęyabę, bu itaita iniwa olę gęgali mętlekęfęya.

²² Na kwe Pol bu kę eso enęnebę kume tlibe na bume megali tlome, “Sobo Atens lifate mago enęne, bo some melowene nanęletęyo, ‘Sobo lebutako fęso wesibime lotume tako tolemu laletemo.’”²³ Bo kę galime kęme gali nelę. ębame bo sobobę lifateme asę tębelęfę na bo sobobę li li fęsobę masei, sobo kęme kę lotu eglekęfętemobę, mana hwi tlagumętęyo. Na bo fęsobę masei li hwi tolę. Sobo kę masei męta meyahi latelo, ‘Lowene nęgletla jwabę goto.’ Na kwe kę goto sobo lowene jwa kę egletelobę na sobo manawa kę lotu egletelobę, bo some kę gotobę anębo gali tę nętatęyo.

²⁴ Bubę anębo gali melę lęgębetle lalęle. Buwa, ebę life blęge totle na iniwa wesibi kę męgębebę mata blęge blęge totome. Na ebę life mago wesibi, matafa mago wesibi ebę bubęwa mębetle na bu iniwa wesibibę eso ho. Kęme nęgeme, ho gliji męglabę lotu lo męta hana tafa lęgleme. ²⁵ Bu li wesibimeha hana afole lęletle, sebo bume kę nęgaitalame. Hanane mu. Sebo hęhę kęnęglabę amtętomba, Goto buwa lęlęna. Na iniwa wesibi mata buwa lęlękęfęna. ²⁶ ętani anębo mu, bu jowa home blęge blęge totle. Na iniwa memelę ato jibona oneho, kę ho

magowa fata mëtla. Na bu kë onehome iniwa life ëlëme jine tëbelëkakëme. Na iniwa afloko mëta tafa mëtëkouja. Na bu bwa bwa tafa mëglabë olë mata aniji tlotëme. ²⁷ Goto bu melë këme tle. Oneho bu belëme migisitla namëglame. Na bume lowene sle mletlame. Këme nëgeme Goto onehome këme blëge blëge totome. Na bume iniwa wesibi tlëme, bume hohwi namëgëtatlame na bume mana hwi na loko mololame. Kwe bu seme iniwa jowa jowa home kakë hana tafa lëletëna. ²⁸ ‘Sebo hëhë kë nëglabë, na asë kë nëglabë kalëlego, buwa lëlëkefëna.’ Kë wesibi sobobë lowene letitabo enëne fli fene yahi mëtla, ‘Sebo mata bubë nëbalemu nëtabetla.’ ²⁹ Sebo Gotobë nëbale tafa nëla. Këme nëgeme sebo Gotome melowene asa manëletla, ‘Bu fëso.’ Weye. Goto, bu silva anijina, gol anijina, anijimuna kë blëge blëge motomabë fësoha nane. Weye. Goto bu sebobë lowenenawa na tobana kë blëge blëge nogotomabë wesibiha nane.

³⁰ Ètani, oneho bu fëso fëso mëtëglana kwe kë nalë Gotome lowene hana mëtletla. Kwe Goto bume hwiwa latlome na bume li wesibiha hana totle. Kwe ebë olë Goto iniwa li life li life mago onehome anisasana megali lalëlagume, ‘Sobobë iniwa tëbo lowene aholokwana ti ekoujome na bome fwa lowene ekoutëname.’ ³¹ Bu olë li waaniji tlole, iniwa onehobë lowene hwi lolometëmeme na abiabi lëselokwame. Na Goto ho lime waaniji tlole, onehobë lowene hwi naloglometëmeme na lëselokwame. Kë ho bu wafi gli tle na Goto bume matëmatë mago wahuju totle. Na Goto bu kë huju togotlebë seme melebotane latëtätëna, bume kë lëselokwabë wege fame waaniji tlole.”

³² Bu matëmatë mago huhuju mëglabë gali yafe aholokwane motlola, fliye Polme sosatletlë memototla. Kwe fliye bume gali motlola, “Sebo metole nanëletëyo, ju tokwafe kë galime seme ita gali lalowa okokwe sle eglonamene.” ³³ Na kwe Pol kë letitabo enëneme hune totome na tuju. ³⁴ Kwe fli ho bu Jisame lowene sle mëtletla na bu Polna ilawa mëtebëya. Na bu mago ho li tafa tle, bubë weniji Dionisius. Kë ho bu Areopagus fatini mëta, kë loko mëglelëkefëyabë ho. Na mëse li bubë weniji

Damaris, na fli oneho mata Jisame lowene sle mëtletla.

18

Pol Korin lifate mëta gali të tëtätëme

¹ Tokwafe, Pol Atens lifate kile tle na Korin lifatewa tuju. ² Na bu kë mëta, Israelbë afenëbo lime esune tlële. Bubë weniji Akwila. Bu Pontus provins mago ho. Buna no Prisilana, Itali lifate tokwafe kile mëtelo na Korin lifewa mitisijo. Rom provins magobë tako eso ho, Klodius, megali tëgleme nëgeme, “Iniwa Israelbë afenëboni, Rom lifate kile mlame na li lifatewa mujame.” Na bu Rom lifate këme kile mëtelo. Na Pol kë tlemalëme hwime tujutëme. ³ Kë tlemalë bu lo këna gijiji mëglabë selë blëge blëge mototokwefëmo, baliti këna glo namëgelome. Na Pol bu mata kë wege melatlekefe. Këme nëgeme Pol, buna këme tafa mëtla na buna wege mëtla. ⁴ Na iniwa lotu olëna, Pol, Israelbë afenëbonibë lotu lowa təkaklukëfe na buna gëgali hihijika mëtkefëya. Bu metole latle, Israelbë afenëbonibë lowene na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë lowene Jisame lowene sle mëgletlabë huju tëtakefëtëme.

⁵ Sailasna, Timotina, Masedonia life kile mëtelo na Pol belë mëtëyeu. Bu fata mëtelo na këme Pol selë susu wege kile tle na Jisabë gali iniwa olë të tëtakefëtëme. Bu Israelbë afenëbonime anisasana megali tlokwefëme, “Goto Jisame waaniji tlole, bubë onehome tëbo lowene mago nëno lëglebëme.” ⁶ Kwe Israelbë afenëboni këha gali aholokwaneme tole hana mëtletla. Na bume wame motlola na tetëbo galina gali motlola. Këme nëgeme, Pol bubë ato ëho mago obo, bubë naba li mëta bubu tletëme. Na bume megali tlome, “Goto some tokwafe tëbo lëgetona, ebë sobobë wesibiwa, ebë bobë wesibi nane. Na eli bo some hune nëgëtome na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme fwa gali të nugutatemëme.” ⁷ Na kwe Pol bu kë lotu lo kile totle. Na bu Titius Jastusbë lowa tuju, këme tafa nalëgleme. Kë ho Israelbë afenëboni nane, kwe bu mata Gotome lotu lëlekefëtëlebë ho. Na bubë lo Israelbë afenëbonibë lotu lo lime tlibetle. ⁸ Kë lotu lobë eso hobë weniji Krispus. Buna,

bubë lo mëta kë tafa tëgglemëbë onehona Tako Ho Jisame lowene sle mëtletla. Na Korin lifate mago oneho lebutako, bu mata Jisame lowene sle mletla. Na Pol bume iniwa baptais totome.

⁹ Li klabë na, Pol nimitelëha wesibina wesibi li hwi tlole na Tako Ho Jisas, bume megali tlole, “Ju bobë gali tëme uli asa ele. Ju itaita gali eglokweëmeme. Ju asa kaju ebemu. ¹⁰ Bo juna nëtabome na jume nëgaitëme, na ho li jume hana tëbo lëgëtamëme. Bome kë lowene mëgletë nabë oneho, ebë lifate mëta feilawa tafa mëglame nëgeme.” ¹¹ Pol kë gali aholokwane tle na këme nëgeme bu Korin lifate mëta jowa tlibutu na yeme tobali ita jowa kënji tafa tle. Na bu onehome Gotobë galime okokwe tlokweëmeme.

¹² Galio, Akaia provinsbë eso home tëtabetëme. Na kë nalë, Israelbë afenëboni, blalo bu loko mëtlelëya na Polme fa mototla, na eso ho Galio belë mëtlelula, Pol kë tëbo logotlebëme gëgali namëgletlëme. ¹³ Na bubë naba lime megali mëtla, “Kë ho, Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali boblo mogotlabëme, onehome feilawa okokwe lolokweëmeme. Na Gotome li lowenena lotu namëgletlabëme okokwe lolokweëmeme.” ¹⁴ Pol gëgali lëgleme kofene, kwe Galio efalëbona bluju metotle na Israelbë afenëbonime gali tlole, “Sobo Israelbë afenëboni, kë ho bu wesibi tako tëbo logotlebë o sobobë, Rom life mago gavmanbë gali, boblo logotlebë kwe lalowa, bo sobobë gali aholokwane noglëyome. ¹⁵ Kwe sobo bo belë tisijo, na sobo sobobë semleninobë tafa sle gali mefwa gëgali tlenëna. Bo sobobë këha gali hana sle nëgëtatëyome. Ebë sobobë wesibi wa. Sobo lalo sle ejuwetlo.” ¹⁶ Na bume kë mago kë telëkakëme. ¹⁷ Na Korin lifate enëne, Israelbë afenëbonibë lotu lo hwi loglokweflebë eso ho, Sostenesme, fa mototla na Galiobë naba li mëta tëkle mototla. Kwe Galio bume hwiwa latlome na kë wesibime feilawa lowene hana tlekëfe.

Pol bu Antiok lifate elë ita tuju

¹⁸ Pol bu Korin lifate mëta tako olë tafa tle. Na tokwafe bu Kristen onehome kaiyo tlole na bume hune totome. Na bu, Prisila, Akwilana, Senkria lifatewa iniwa mutuja. Na Pol bu kë life mëta bubë eslehuba mana le tlë, bu Gotome kakëne gali gali togloleme nëgeme.* Ètani Pol Gotome wesibi lëglebë galime wagali sle tlole. Na Israelbë afenëboni fene mëtla, bubë eslehuba le jwa tlë. Bu eslehuba le jwa mana tafa tle. Na kë tëglebë wesibime, Gotome kë gali sle toglolebë, yawe tlole. Na bubë eslehuba mana le tlë. Na Polna, Prisilana, Akwilana, Siria provinswa kë tugujubë sibu lo mëta fëfe mëtla na këna mutuja. ¹⁹ Na bu Efesus lifatewa fata mutula. Na Pol Akwilana, Prisilaname kë mëta hune tle. Na Pol buwa Israelbë afenëbonibë lotu lowa sigli tëkake. Na bu Israelbë afenëbonina gëgali hihijika mëtlekefëya. ²⁰ Na bume megali motlola, “Ju sebona awi tafa nëla.” Kwe Pol bume gali tlole, “Weye. Bo sobona hana tafa nëglame.” ²¹ Na tokwafe bume kayo tlole na gali tlole, “Goto bu tole lëgletenëna kwe bo sobelë ita nigisime.” Na bu Efesus lifate mago enëneme hune tle na sibu lo mëta fe tle. Na Efesus lifate kile tle. ²² Na sibu lo bu Sisaria lifatewa fwa tule. Na Pol bu Jerusalem lifatewa tuju. Na bu kë lifate mago, Jisame lowene sle mëtletlabë tokwëfo gëgaliwa tlelëme. Na bume hune totome na Siria provins li mago Antiok lifatewa tuju.

²³ Pol bu Antiok lifate mëta tako tafaha tle na mana tuju. Na bu Galesia provinsbë na Frigia provinsbë li life li life tekou. Na bu Kristen onehome, Gotobë lale gali të tëttaguteme, bume lëgaitame nalëgleme.

Apolos bu Efesus lifate onehome gali të tëtatëme

²⁴ Israelbë afenëboni mago li, Efesus lifatewa tisi na këme tafa tle. Bu Aleksandria lifate mago ho na bubë weniji Apolos. Kë ho bu lale lowenebëme gëgali tëglekëfebë ho. Na bu Gotobë bogo mago gali lowene sle tëgletlebë ho. ²⁵ Ho bume Jisasbë lale gali waokokwe motlola. Bu Jisas kë togotomebë wesibi gali, onehome okokweme tako tole latle. Na bu Jisas kë

* **18:18** Israelbë afenëboni bu melë lamëtlekefëya; Gotome kë kakëne mëgletlabë olë, yawe sle moloma kwe bu eslehuba mana le le melëma.

togotomebë wesibibë gali abiabi toba të slemu tëtakefëtëme. Kwe bu Jon kë baptais totomebë mefwa lowene sle latletle. Kwe, bu Jisame lowene sle mëgletlabë onehome, baptais logotomebë lowenebëme, lowene hana tle. ²⁶ Apolos bu Israelbë afenëbonibë lotu lowa tujukefëtëme. Na bu gali anisasana të tëtakefëtëme. Na bu uli hana tletëme. Prsilana Akwilana bubë gali yafe aholokwane motlolo na bubë lowa mëtlelulo. Na bume Gotome lowene sle lëgletlebë lakalebëme, okokwe sle motlolo, bu lowene sle nalëgletlememu. ²⁷ Apolos bu Akaia provinswa lugujubëme tole latle. Na Efesus mago, Kristen onehome bume jine mëglëlabëme fleflesu lamëtletla. Këme nêgeme bu Akaia provins mago, Kristen onehome, pasë meyahi mëtëkakëtëma, “Apolos sobelë fata lëkakina sobo no elëlome na ululu sle saetlo.” Na Apolos bu belë tuhu tle. Goto kë life mago Kristen onehome wafi maninibo tletëme na wafi taitame na bu Jisame lowene sle këme mletla. Na Apolos kë life mago, Kristen onehome taitame. ²⁸ Apolos bume metëgaitamelatle. Bu iniwa onehobë naba li mëta, Gotobë bogo mago gali anisasana të têtatëme. Na bu Israelbë afenëbonibë memelë yaya gali lowene këna boblo têtatëme. Na bume Gotobë bogo mago gali metë sle latëtatëme, “Goto Jisame kë aniji toglolebë ho, Israelbë afenëboniname na iniwa onehoname nêno nalëglebëme.”

19

Pol Efesus lifate mëta gali të têtatëme

¹ Apolos bu Korin lifate mëta mana tafa tle na Pol fatini lufu mëta kë mëtëgëbagubë lifate elë asë tëbelëfa. Na bu Efesus lifatewa mana fwa təkaki. Na kë lifate mëta, Kristen onehome esune tlëkakime. ² Na bume metakune tlome, “Sobo Jisame alako kë lowene sle tęgletelobë, Gotobë Amtëtomba sobelë latisitëyone o hanane?” Na bu metafu mëtëtatla, “Weye. Sebo, ëtani meaholokwane hana tla Gotobë Amtëtomba lalëtabetle.” ³ Na Pol bume takune tlome, “Sobo yalëbë gali aholokwane telone na mana baptais fa totlo.” Na bu gali metafu mëtëtatla, “Sebo Jonbë gali aholokwane toglolame nêgeme na baptais këme fa totla.”

⁴ Na Pol gali tlome, “Ëtani, tëbo lowene aholokwana kë ti mëtëglabë onehome, Jon bume baptais totome. Na bume gali tlome, ‘Bobë nagi kë ligisibë home sobo mana lowene sle naegletelome.’ Këbë home Jon kë gali tęgletlebë bu Jisas.” ⁵ Kë gali yafe aholokwane mëtla, na Pol bume Tako Ho Jisasbë wenijina baptais totome. ⁶ Na Pol jowa jowa hobë eso mëta toba gogwa tokoutëme na Gotobë Amtëtomba mana tisitëme. Na bu lili anigawa galina gëgali motokouja. Na Goto bume kë tęgëlëmebë gali të mëtëtaguma. ⁷ Kë onehobë tabei we ita tële kënijih.

⁸ Na Pol bu Israelbë afenëbonibë lotu lowa təkaku. Na bu Jisasbë lale gali onehome anisasana të têtatëme. Na Goto bubë onehome eso home tafa lëgletëmebë galibëme, onehome feilawa të têtakefëtëme. Na bu onehome taitame, këbë galibë lowene sle namëgletlame. Na bu melë kë tęglibë aona yeme. ⁹ Kwe bu mago fli, kë galibë aholokwaneme tole hana mëtla. Na bu fli onehobë naba lime megali mëtëkefëya, “Kristen oneho kë lowene mëgletlabë wesibi bu tëbo wesibi.” Këme nêgeme, Polna, Kristen onehona, bu Israelbë afenëbonibë lotu lowa hana mëtëkaklukefëya. Iniwa olë, Pol bu Tiranusbë okokwe lo mëta, Jisasbë lale gali onehome anebo gali tlelëkefëme. ¹⁰ Na bu kë mëta melë kë tęglibë, tële tlibutu. Këme nêgeme, feilawa onehomu, Esia provins mëta kë tafa mëtlabë, bu Jisasbë lale gali aholokwane mëtëkefëya. Fliye Israelbë afenëboni na fliye Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne.

Skevabë bowenenino ahwaneme yafe hehë mëtletla

¹¹ Goto, afutuku, Polme tlële. Na Pol bu kë afutukuna, memelë klelegowa wesibi blëge blëge totome. ¹² Këme nêgeme oneho bu lablab tëtli tabo glo mëtla na Polbë ato mëta lëlesili mototoma. Na bu kë ëho, ato tēbona enëneme mutujuwelëma. Na kë tëbo atobë laslewa mëtletëme. Na ahwane bubë ato mago lamëtliboukakuwa.

¹³ Israelbë afenëboni fli, bu hobë ato mago, ahwane heheëme asë metëbelëfaya. Fliye Tako Ho Jisasbë wenijina ahwane onehobë ato mago hehë namëgletëmame fene. Bu megali lamëtëkefëya, “Pol bubë

gali kē tē lētakefētlebē, Jisasbē wenijina gali nolēyo, sobo eyeu.” ¹⁴ Na Skevabē tobali ita tēle bowenenino bu kē galina ahwaneme gali mētlagukefēma. Skeva bu lotu lo mēta wege lēglebē eso ho. ¹⁵ Li olēna, Skevabē bowenenino, Jisasbē wenijina ahwane yafe hehē mētēkoutēma. Na ahwane li, bubē gali metafu latētātēme, “Bo Jisame kwe lowene nanēletelē na Polme mata lowene nanēletelē kwe sobo fēye enēnene?” ¹⁶ Na ahwane kē tēbo togotlebē ho, kē home okli tēkaketēme na tētēkle tēta na unalēmumu tēbo totome ēhona kaka kaka metotometēme. Kēme nēgeme kē lo mago ēho flatabowa mētlēbouja, winona nohwa feli mētēlēla. ¹⁷ Israelbē afenēboni iniwa na Israelbē afenēboni mētabēya jwa mēglabē enēne iniwa, Efesus lifate mēta kē tafa mētlabē, wesibi Skevabē bowenenime kē fata tēgletēmebē gali aholokwane mētla. Na bu tako uli memētla. Na iniwa bu Tako Ho Jisame melowene mētletla, “Bubē weniji blawa hana fē nogotlame bu tako afutukuna weniji.” ¹⁸ Na lebutako tiho Kristen oneho mitisiya. Na bubē ētanifu iniwa tēbo wesibime onehobē naba li mēta gēgali mētēkakēja. ¹⁹ Na humēi kē lowene mētlabē enēne, na memelē olo kē mētlēsēmabē oneho, bu tetēbo sakei gali bogo loko mētētagijaya. Na bu iniwa onehobē naba li mēta ahoju tako agoti mētēlēla na kē iniwa bogo ahojuwa sisike mētla, temu namēgleme. Ho ebē bogo balitina glo lēglebēme tole lēglena kwe bubē baliti kēniji 50,000 silva baliti. ²⁰ Na kēha melē kē mētlabē, feilawa oneho bubē lowene mago lowenena melowene sle mētletla, “Jisasbē gali, iniyafe galimufe.” Na feilawa oneho bu Jisame kēme lowene sle mētlekefētla.

Efesus enēne, Polme tako wamemu memotlola

²¹ Kē iniwa wesibi mefata wamētle, na Gotobē Amtētomba Polme lowene huju tētatlē na Pol bu melowene fa totle, “Bo Jerusalem lifatewa nuguwina, Masedonia provins na Akaia provins kukuwa nuguwime. Bo kē belē afina nuwime na mana Rom lifate elē mata nuwime.” ²² Na Pol, bume kē mētaitakeflobē home afina jine tlēme Masedonia provinswa. Bubē weniji

Timoti na Erastus. Na bu afina motouto. Kwe Pol, buwe, Esia provins mēta mana tafa tētēkake.

²³ Na kē nalē, Efesus lifate mēta, fli oneho bu Kristen onehome, wame lamotloma. Na bu anisasana wame gali huju mētēlēla. ²⁴ Na ho li kē wame lowene tufiji totle. Bubē weniji Demitrius. Bu wesibi, silva anijina blēge blēge totokwefēme. Buna bubē wege hona, bu mēse goto lotu lobē amtētomba wesibi, silva anijina, blēge blēge mototokwefēma. Na bu feilawa balitimu kēna glo mētlekefēya. Kē mēse gotobē weniji Artemis. ²⁵ Na kwe, Demitrius, bubē wege honame, na tokwētōkwē fēso amtētomba wesibi, silva anijina kē blēge blēge mototokwefēmabē honame, iniwa loko tētāmē. Na bu megali tlome, “O yabenino. Sebo melowene nēglame, ebē wege kē nēgebēye, sebo tako baliti kēna fa nētākefēya na sebo lale tafa kēme fa notla. ²⁶ Sobo Polme wafi lowene eletelo, na sebo bubē gali wafi aholokwane tletla. Bu Efesus lifate mago onehome fwa nane gali lolome. Weye. Bu Esia provins mago onehome mata gali latlagume. Bu onehome anisasana megali tlagukefēme, ‘Kē fēso amtētomba, tobana kē blēge blēge mogotomabē, bu gotomu nane na bu some hana lēgaitome.’ Oneho kē gali aholokwane mētla kē fēso amtētomba tole hana mēletēma. ²⁷ Polbē gali kē nēgebē, bo tutune nanēletelēfe. Sebo amtētomba kē blēge blēge nogotomabē wege, tēbo lēgetatēname. Na oneho sebobē wege sisile mētātēname. Na li wesibime mata, bo melowene nanelē, ‘Oneho bu Polbē gali esogo mēglelēlana kwe bu sebobē tako goto, Atemisbē lotu lowa ita hana migisiyame, bume lotu namēgletēyame. Na oneho bu Artemisme aholokwana ti mēglame na bume ita hana lotu mēgletēyame.’ Sobo walowene elo, Esia provins mago oneho tēkeji na iniwa life mago oneho mata bume lotu mēlekefetēya.”

²⁸ Oneho Demitriusbē gali aholokwane mētla na tako enisusu memētla na anisasana kēkale mētla, “Sebobē, Efesus lifate mago goto, Artemis, bu takomu.” ²⁹ Na kē gali Efesus life oneho belē fifiji tle na iniwa anisasana kēkale mētla. Na oneho mutuja na Masedonia provins mago tlemalē home, Polna kē asē mētlabē home, fafa

mutula. Na tlemalëme, oneho këme loko mëttelekefëyabë lifekuwa, hokweinawa ki motokouja. Kë tlemalë hobë weniji melë, Gaius na Aristarkus. ³⁰ Na Pol, loko kë mëtteleyabë onehome gali nalugujelëmeme fene kwe Kristen oneho bume lëkle memototla. ³¹ Na Esia provins mago gavmanbë wege ho fli, bu Polbë yabenino nêgeme, na bume këme lëkle gali, gali mëttelekakla, “Yabe, ju oneho këme loko mëlelekefëyabë lifeku elë asa eiju. Matëbe.”

³² Na loko kë mëtteleyabë onehobë lowene yaya mëtletëme na bu anisasana këkale mëtëbelëfaya. Fli hobëye, li lowene mëta këkale mëtëbelëfaya na fliye li lowene mëta këkale mëtëbelëfaya. Na feilawa oneho, bu loko kë mëtteleyabë wayo gali lowene hana mëtletla. ³³ Israelbë afenëbo li bubë ku mëta tëtabetëme, bubë weniji Aleksander. Na Israelbë afenëboni fli, bume kë onehobë naba li mëta so mëttelekakla. Fli oneho bume hwi motlola na meweniji mëtla, “Ebë ho kë nêgebë ebë kë wame nêglabë eso ho ekëwa.” Kwe Aleksander toba momale totle, oneho bu kuju namëgebëyame. Bume megali naloglomeme fene, ebë wame kë nêgebë, Israelbë afenëbonibë wesibi nane. ³⁴ Kwe oneho bume hwi sle motlola na melowene mëtletla, “Israelbë afenëbonife.” Këme nêgeme, iniwa oneho bu anisasana këkale mëttelekefëya, “Sebobë, Efesus life mago goto, Artemis, bu takomu!” Na bu kë galina, tako olë, anisasana gëgali mëttelekefëya.

³⁵ Na kë life magobë gavmanbë yahi wege fa lëgëtatlebë ho onehome këkale tlome na bume megali tlome, “Sobo, Efesus life mago oneho, aholokwane elo. Iniwa life mago oneho, seme walowene mëletëna. Mëse fësobë, Artemisbë lotu lo, sebobë lifate mëta lilibe, na sebo kë lotu lo ekë tafa nëlelëla. Na Artemisbë fëso amtëtomba, matafa mago kë tëtetibakebë, semëta ebanë na sebo tafa nëlelëya. ³⁶ Iniwa oneho kë galime melowene lamëtla, ‘Ebë nêgali galimu.’ Këme nêgeme, sobo kuju ebo, blawa asa enisusu eletemo. ³⁷ Sobo aholokwane elo. Kë tlemalë home sobo sebelë kë téglesumobë, bu sebobë lotu lo mago wesibi tokli hana mëtelo. Na bu sebobë mëse gotome tëbo galiha, hana mëtlëyo. ³⁸ Demitriusna bubë wege enëna bu ho

flime wame moglomana, kwe bu onehobë gali aholokwane loglomebë ho belë samëlesuma. Onehobë gali aholokwane moglomabë ho buwa sasle mëtatëyome. ³⁹ Na sobo fli galina nêgena, kwe sobo kë gali, ebë life mago oneho kë gëgali mëglekefëyabë olëna sasle egotomome. ⁴⁰ Ebëha gëgali tëbo, teiyo elekëlo. Sobo hwi elo. Rom life mago gavmanbë eso enëne, bu ëje sebo kë nêglabë wesibi aholokwane mëglana, kwe bu seme onehobë gali aholokwane loglomebë ho belë mëglenuname na megali moloname, ‘Kë enëne, bu tëbo lowene huju motokweflabë enëne.’ Sebo ëje kë loko nêglelëyabëye na anisasana kë gëgali nêgëbelëfayabëye, kwe hobota fata nogotlabë mefwa gëgali nëla. Na gavmanbë eso enëne bu seme ëje kë nêglabë wesibime takune moglonana, kwe sebo habë tafu nêgëtatëmamene? Hanane.” ⁴¹ Gavmanbë yahi wege fa lëgëtatlebë ho wagali tlome, na bu onehome jine tëttelekakëme.

20

Pol bu Masedonia provins mëta na Grik provins mëta asë tēbelëfa

¹ Kë anisasana gëgali kuju mëtebëya, na Pol bu Kristen onehome mana gali telokwakeme, bu belë loko namokweitlame. Na bu loko motokweitla na bume mana lale gali tē tëtätëme na bume ululu sle mëglabë gali mana tē tëtätëme. Na bume kayo gali tlome na Masedonia provinswa mana tuju. ² Bu kë provins mëta asë tēbelëfa na Kristen onehome megali tlagume, “Sobo Jisame kë lowene egletelobë lowene asa elekëlo, mana lowene sle saelekefëtelo.” Na bu Grik provinswa fwa tule. ³ Bu Grik provins mëta aona yeme tafa tle. Na bu sibu lo mëta fe nalëgleme fene, Siria provinswa luguju nalëgleme fene. Kwe bu megali aholokwane tēgleme nêgeme, Israelbë afenëboni bume kë sibu lo mëta, mogo nalë tēke moglolame. Na bu lowene këme hi-hijika tle. Na bu Masedonia provins elë kë tugujubë alëge elë këme tuju. ⁴ Fli ho bu Polna mutuja. Kë enënebë weniji melë, Pirusbë bowene Sopater, bu Beria lifate mago ho. Na Aristarkus na Sekundus, bu Tesalonaika lifate mago ho. Na Gaius, bu

Derbe lifate mago ho. Na Timoti na Esia provins mago ho Tikikus na Trofimius. ⁵ Kë enëne motoutaya na bu seme* Troas life mëta hwi mëtletëna. ⁶ Sebo Filipai life mëta mana tafa tégelobë na Israelbë afenëbonibë tako lotu olë mana yawe tletëme. Bu kë lotu olëna, sëse wesibi jwa bletë nage hi mëtlekefëya. Na sebo mana sibu lowa fëfe telo na Filipai life kile totlo. Sebo sibu lo mëta nilina olë telo na tobali olëbëna Troas lifate mëta kë hwi mëtletë nabë ho belë fwa telo. Na sebo iniwa Troas lifate mëta tobali ita tèle olë kënji tafa tla.

Pol bu Troas lifate mëta Yutikusme gli mago huju totle

⁷ Sande klabëna, sebona, fli Kristen onehona, Jisame lowene nêgletlabë hi wesibi hime loko tlelëya. Na Pol bu Gotobë gali mana të têtatëme. Na bu Gotobë gali metë têtatëmebëë, klabë ku têtêhulu metlelële. Bu kë olëna luguju mago nêgeme. ⁸ Kë matawa ke lo mëta feilawa lamo u mëtëkou. Na kë lo bu akolalo. ⁹ Na falake ho li, bubë weniji Yutikus, kë lo flelu ino mëta tafa tole. Na Polbë gali mana aholokwane tlagule. Pol bu gali metë togotlebëë, na Yutikus bu nilafale tle na këme ni tobe. Na kë mago lifewa latetetigowa. Na bu kle mëtla na fa mototowetla na yafe hwi motlola kwe bu wagli tle. ¹⁰ Pol mata kle tle. Na kë falake hobë ato mëta matawa towetigotle na hwë tlële. Na onehome lëkle totome, “Sobo tutune asa eletelo, bu mana hwi lëta.” ¹¹ Na bu ita lowa fëfe motokwaka. Na Jisame lowene mëgletlabë hi wesibi hi mëtla. Na Pol ita gëgali tégelëmebëë, olë fetina loko na mana hune totome. ¹² Na kë falake ho bu lalowa tafa tle. Na bume mëtlelula. Na bubë lowenebë lalowa têtetëme.

Pol Troas lifate kile totle na Miletus lifate elëme tuju

¹³ Na kwe sebo Polme kile totla na sebo sibu lowa fëfe tla na sebo afina Asos life elë toutaya. Na sebo Polme Asos life mëta hwi tletla. Pol bu life nagi tigisime nêgeme na bu seme Asos life elëme afina këme jine tlëna. ¹⁴ Na Pol bu seme Asos life mëta esune tlëkakina. Na sebo sibu lowa tlelula. Na sibu lona Mitilini lifatewa iniwa tuja.

¹⁵ Na li olë Mitilini lifate kile totla na Kios afayoliwa fwa tula. Na kë mëta jowa olë tla na sebo Kios afayo kile totla na Samos lifate elë fwa tækakija. Na kë mëta jowa olë tla na sibu lona Samos lifate kile totla na Efesus life sigliwa totla na Miletus lifate elë fwa tækakija. ¹⁶ Pol ëbame melowene latle, “Esia provins mëta feilawa olë hana tafa lëgleme.” Këme nêgeme bu Efesus life sigliwa këme mototla. Bu metole latle, Israelbë afenëbonibë tako lotu olë, Pentikos olë, Jerusalem lifate mëta, hwi nalogloleme. Na bu hokwehokweinawa këme tokou.

Pol, Kristen onehobë letitabo home, Efesus lifate mëta kë tafa mëglabë, kayo tlome

¹⁷ Sebo Miletus lifewa fwa tla na Pol, Kristen onehobë letitabo home, Efesus life mëta kë tafa mëglabë, gali tuku tækaketëme, bu belë migisitla namëglame. ¹⁸ Na bu belë mitisitla na iniwa loko mëtlelëya. Na Pol megali tlome:

“Bo ëtani Esia provins elë tisi na bo sobona tafa tula. Na bo sobona kë tafa tugulabë, bo wesibi bo melë kë totomëbë, sobo wafi lowene tletëna. ¹⁹ Sobo walowene tletëna. Bo ebë wege mëta kë tafa tugulëbë tako hobota mëta tafa tulë. Israelbë afenëboni bome tëbo mëtëtakefename nêgeme. Na bo anisasana ye tlekefë. Kwe bo bome nane lowene telë, bo Jisabë wegewa fa têtakefëtelë. ²⁰ Iniwa gali të tégëtatëyobëme bo some kikli hana tletëyo na li gali ha ëho hana têtatëyo. Iniwa gali bo some lëgaitobëme të totometëyo. Oneho këme loko mëlelëkefëyabë lifeku mëta, na sobobë lo mëta, bo some okokwe tlok-wefëyo. Këbëme sobo walowene eletelo. ²¹ Bo Israelbë afenëbonibëme na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme mata gali anisasana të têtakefëtemë. Bo bume megali tlomë, ‘Sobobë tëbo lowenebë aholokwana ti elome na lalë lowenewa esogo elëlelome, na sobobë Tako Home, Jisame lowene sle eletelome.’ ²² Na eli, bo Gotobë Amtëtombabë tolewa esogo nêglelëtelëme na bo Jerusalem lifatewa këme nuguwime. Iniwa tëbo wesibi, bome kë mëta fata mëgletënebëme, bo lowene

* **20:5** Feilawa lowene ho, melowene lamëtla, “Pol Filipai lifewa fwa tle, na Lukme notlële na buna mutuja. Na Luk bu kë gali yahi tle na ebë gali melëgebe këme lële, “Seme.”

hana nelë. ²³ Bo kwe ebëwa lowene nëletelëmu. Iniwa tako lifate, bo kë asë nëgëbelëfëbë, Gotobë Amtëtomba bome megali latlonë, tako hobota na kalabusu lo mëta gwa mëgëtobë mana hwi lëkeketë.

²⁴ Bo bobë ato uli hana nëlelë. Lalowa, bome melë matëtana. Bo metole nanelë, Tako Ho Jisas bome kë tëglënebë wege, bo yawe sle noglolëme. Kë wege melë lëgëbelalële; bo iniwa onehome metë sle nanëgëtatëmë. Goto iniwa onehome maninibo tletëme. Na bu metole latle, iniwa oneho Jisame lowene sle namëgletlame.

²⁵ Ètani bo sobona kë tafa tëglabë, Goto bubë onehome, eso home, kë tafa lëgletëmebë gali, të tëtätëyo. Èje kwe bo walowene nelë, ita kwe sobo bome hana hwi egloname. ²⁶⁻²⁷ Këme nëgëme bo some ekë gali sle nolëyo. Iniwa olë bo sobona kë tafa tlekefëyabë, bo some Gotobë iniwa gali watë tëtätëyo. Bo bubë gali tëme tëbojiwa hana telë. Këme nëgëme bo some gali nolëyo. So mago ho li tëbo liglitana, ebë bubë wesibiwa. Bobë wesibi nane. ²⁸ Sobo some ululu sle saelo. Na Jisame kë lowene mëgletlabë onehome tafa sle elelëmome. Gotobë Amtëtomba some kë wegeme wafi aniji tlëyo. Gotobë nëba Jisas, bu gli tletëme na bubë wino wafi tuju tle. Na bu këna kë onehome wataitame, bubë oneho tafa namëgletlame. ²⁹ Sobo bume tafa sle eglelëmome. Bo melowene nanelë, 'Tokwafe bo some hune nëgelëna, sosogëna ho sobelë migisiyame. Na bu Jisame kë lowene mëgletlabë onehobë lowene tëbo mëgëtatëmame. ³⁰ Na tokwafe somago, fli oneho kë nëgebë, bu Gotome kë lowene mëgletlabë onehome sosogëna mëglagumame. Bubë tëbo lowenewa esogo namëgletlëmame na bume mata esogo mëglelëmame.' ³¹ Këme nëgëme, sobo ululu sle këme eglekefome. Bo melë kë tëgelëbë wesibime, aholokwana asa ti elo. Aona tlibutu, bo sobona kë tafa tëglabë, kljina, klabëna, some lale galime okokwe tlokwefëyo, some lëgaito nalëgleme. Bo some kë okokwe tëglëyobë, naba tuna okokwe tlëyo.

³² Eli bo some Gotobë toba elë, ekë gogwa nelë, some ululu sle nalëgëtagujome. Na

bo metole nanelë, Goto some kë maninibo lëgletëyobë gali lowene naeglekefëtelome. Kë maninibo gali some lëgaitome, Gotome lowene sle naegletelobëme. Na tokwafe sobo lale tafa fa egotlome, Goto bubë iniwa onehome kë aniji toglotëmebë tafa.

³³ Bo ètani sobobë wesibi hana mëmaune tlëmë. Bo ho libë balitiha o èhoha hana mëmaune tlëmetelë. ³⁴ Sobo bome wafi hwi tlonä. Bo lo këna gigliji nëglabë selë susu totokwefëmë na baliti këna fa tëtakefë. Bo bobë tafa këna taitakeflë na bobë yabe, bona kë tafa tëglabë home, mata taitakefëmë. ³⁵ Iniwa wege bo melë kë togotlëbë, some melëme olafa tëtätëyo. Iniwa wege sebo kë lowene nëgletlabë, anisasana wege nëglame, ato tëbonabë enëneme na wesibi jwa enëneme mata nanëgaitamame. Sebo, Tako Ho Jisasbë gali, salowene sle nëlekefëta. Bu megali latle, 'Li ho, li home, wesibi lëglëlena kwe bu tako fleflesu malële. Kwe li ho, wesibi li ho mago kë fa logotlëbë kwe bu tokwëfo fleflesuwa lëgleme.'"

³⁶ Pol kë gali wayawe tlole na bu Kristen onehobë lotu letitabo enënena, sèkefo miti tafa mëtëkouja na Gotome mana gëgali mëtletlëla. ³⁷⁻³⁸ Na bu këme tako maninibo memëtletla. Pol megali togglomeme nëgëme, "Bome ita hana hwi egloname." Na bu Polme hohwë metlëla na ye mëtletlëla na sësle sësle mototla. Na bume sibu lowa sei mutujelëla.

21

Pol bu sibu lona, Jerusalem lifatewa tuju

¹ Sebo, Kristen onehobë lotu letitabo enëneme hune tla. Na sibu lo mëta fëfe tla na Kos afayowa tuja. Na li olëna Kos afayo mago Rodes afayowa tuja. Na Rodes afayo mago Patara lifatewa fwa tula. ² Na sebo sibu lo mago fëfe tækaka Patara lifate mëta. Na sebo Fonisia provinswa kë tugujubë sibu lo hwi tujuwelëla. Na sebo kë sibu lo mëta fëfe tula na këna tuja. ³ Na kwe sebo Saiprus afayo, yemane toba elë hwi telokwakla na sebo sigli tokouja. Na sebo Siria provinswa fwa tula. Na kë sibu lo Tair lifatewa tuju, wesibi hune naluguleme. ⁴ Na sebo Tair lifate mëta sibu lo mago fëfe tækaka. Na Kristen onehome hwime tuja.

Na sebo buna tafa tēglabē, tobali ita tēle olē tla. Kē nalē, Gotobē Amtētomba, kē enēneme lowene tlēme. Na bu kē lowenebēme Polme gēgali mētēlēla, “Ju Jerusalem lifatewa asa eiju, bu jume tēbo mēgētome.”⁵ Sibū lo Tair lifate kile nalēgleme kofene na Kristen oneho bubē onena, nēbalena seme nutu helefo mēta sei mētēlēna. Na sebo kē mēta sēkefo miti tafa tla na Gotome mana gēgali tlelēla.⁶ Na bu seme kayo motlona na sebo bume mata kayo tloma. Na sibū lowa mana fēfe tla na bu bubē lowa ita mutuja.

Gotobē lowene mago gali tē totokweflebē ho, Agabus, Sisaria lifate mēta Polme gali tlole

⁷ Na kwe sebo sibū lona, Tair lifate kile tla, na sebo Tolemes lifatewa fwa tula. Na sebo kē life mago, Kristen onehome, sēsle totoma. Na sebo buna jowa olēwa tafa tla.⁸ Na li olēna sibū lo mēta fēfe tla na Tolemes lifate mago tuja. Na sebo Sisaria lifewa fwa tula na sibū lo mago fēfe tokwaka na Filipbē lowa tuja. Ebē ho kē nēgebē, bu Jisasbē lale gali tē tētakefētēmebē ho. Na buna fli tobali ita jowa hona ēbame Jerusalem lifate mēta meaniji lamotloma, Aposel enēneme mēgaitakefēma namēglame.⁹ Kē ho bu ononeglē nēbale kēniji nilina. Na bu home yo hana tlome. Na kē nilina ononeglē Gotobē lowene mago gali tē motokwefla.

¹⁰ Sebo Sisaria lifate mēta habenuju olēwa tafa tla. Na ho li Judia provins kile tle na Sisaria lifatewa tisi. Bubē weniji Agabus. Bu Gotobē lowene mago gali tē totokweflebē ho.¹¹ Bu sebelē tisi. Na Polbē alitaba fa tētāmē na bubē tobana kijuna lalei totome. Na bu megali tle, “Gotobē Amtētomba bome lowene watlēnē. Kē lowene galibē melēgebe lalēle, ‘Israelbē afenēboni, Jerusalem lifate mēta kē tafa mēglabē, ebē alitababē bolijayabē toba na kijuna melalēi mogotometlame, bobē tobana kijuna fene lalei notomē. Na bume Israelbē afenēboni mētabēya jwa mēglabē enēneme yo molomame, bume tēbo namogotlame.’”

¹² Na kwe sebo Agabusbē gali aholokwane tlola. Na sebona, kē life mago enēnena, Polme anisasana lēkle totla na gali tlola, “Ju Jerusalem lifatewa asa eiju.

Matēbe.”¹³ Kwe Pol sebobē gali metafu latētātēna, “Sobo bome asa maninibo eletēna na bobē lowene kēna asa sisile etatēna. Sobo aholokwane elo. Bo Tako Ho Jisasbē wege fa nogotlēna, na bu bome, Jerusalem lifate mēta, kalabusu mēgētānana, na bu bome mogo nalē tēkle mēgētānana, kwe lalowa bome melē matētana. Bo kē wesibi uli hana nēletemē.”¹⁴ Sebo Polme yafe gali tlola kwe sebobē gali aholokwane hana tlotēna. Kē wesibime nēgeme sebo bume feilawa gēgali hana tlelēla na bume megali tlola, “Wesibi, Tako Ho bu melē logotomebēme kwe bu melē malotome.”

Pol bu Jerusalem lifatewa fwa tule

¹⁵ Na tokwafe li olēna, sebo wesibi sle totoma, Jerusalem lifatewa nuguja nanēglame. Na sebo Jerusalem lifatewa tuja.¹⁶ Na Kristen oneho fli, Sisaria life mago, sebona tuja. Sebona tuja na sebo Jerusalem lifatewa tuhu tula, na bu seme, Saiprus afayo mago hobē lowa sei mutujenēna. Na sebo kē lo mēta tētebēya. Lo bolijayabē weniji Nason na bu ētani anebomu Jisame lowene sle tletle.¹⁷ Na Jerusalem lifate mago Kristen oneho bu seme yafe hwi motlona kwe bu tako fleflesu memētletēna.

¹⁸ Li olē na sebo Polna, Jemsme hwime tuja. Na Kristen onehobē letitabo ho, sebona loko tlelēya.¹⁹ Na Pol bume hohwē tokou na sēsle tētagume. Na iniwa wesibi Israelbē afenēboni mētabēya jwa mēglabē enēnebē li mēta kē totomebē Pol kē gali tē tētātēme.

Kristen onehobē lotu letitabo enēne, Polme megali motlola, “Ju Gotobē tako lotu lowa ejumo”

²⁰ Kristen onehobē lotu letitabo enēne, Polbē gali aholokwane motlola na bu Gotome tako fleflesu memētletla. Na bu Polme megali motlola, “O afa, ju walowene sle ele, Israelbē afenēboni feilawamu, bu Jisame walowene sle mletla. Na kē enēne bu, Goto Mosesme kē tēglēlebē tafa sle gali esogo mēglelēlabēme lowene anisasana mana mehola aholokwana ti hana mla.²¹ Kwe kē oneho bu sogēna gali meaholokwane lamētla, ‘Pol, bu Israelbē afenēbonime, Israelbē afenēboni mētabēya

jwa mëglabë enënebë provins mëta kë tafa mokoujabë, megali latlagukefëme, “Sobo Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali asa esogo elelëtelo.” Na bu mata megali latle, “Sobo sobobë iko nëbalebë ato jibo asa tëtälë etometemo. Na sobo Israelbë afenëbonibë lowene asa esogo elelëmetëmo.”²² Sebo walowene nëla. Ju ebelë kë tigusibë gali bu aholokwane mëglana bu jume wame mëglëyome. Sebo kë wesibi habelë nogotlamene?²³ Ju, sebobë gali esogo eglelëtënana, kwe lalowa. Semago ho nilimalë, Gotome Gotobë wenijina wakakëne mëtla wesibi melë mogotomabëme.²⁴ Ju kë nilimalë home nëno elëme, na Gotobë tako lotu lowa elelëkakumeme. Na sobo iniwa, Gotobë naba li mëta lale tafa egelobë lowenebë, esogo elelëlome, Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali fene lëbe. Na sipsip kleli, ju li ho mago, balitina glo eletëmeme. Na lotu lo mëta wege mëglabë home elëmeme, bu Gotome ahøjume namëgletlame. Sipsip kleli ahøjumbë yawe mololame na kë nilimalë ho bu bubë eslehuba mana le melëmame.* Ju melë eglena, feilawa oneho melowene namëgletëyome, ‘Kë gali jume kë gali mëtletëyobë gali, ebë sogëna gali.’ Na bu jume melowene namëgletëyome, ‘Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali esogo eglelëlebë ho.’²⁵ Na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, Jisame tokwafe kë lowene mëtletlabë, sebo pasëna megali tloma, ‘Sobo kë lowene esogo eglelëlona kwe lalowa. Sobo fësöme kë gogwa mëglabë hi wesibi asa hi elo. Na bu ko iniwa lugujutle slejwabë kleli asa hi elo. Na kolei mata asa hi elo. Na sobo lisei lowene asa elo.’”²⁶ Li olëna, Pol kë nilimalë home nëno tle. Na buna iniwa, Gotobë naba lime lalowa tafa mëglabë lowene esogo mëglelëlame, Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali fene lëbe. Na tokwafe bu Gotobë tako lotu lowa mëtëkakluja. Na Pol bu Gotobë tako lotu lo mëta wege mëglabë home megali tlome, “Tobali ita tële olë mugujuna, na sebo iniwa Gotobë naba li mëta lalowa tafa nëglame. Na sebo sipsip kleli bwa bwa mana nehweijame, Gotome ahøjume

namëgletlame.”

Israelbë afenëboni, Polme Gotobë tako lotu lo mëta fa mototla

²⁷ Kë tobali ita tële olë yawe lëgleme kofene na Israelbë afenëboni, Esia provins mago, Polme hwi motlola, Gotobë tako lotu lo mëta tafa tle. Na bu onehobë wame lowene tufiji mëtëtatëma, na Polme mana fa mototla.²⁸ Na bu anisasana këkale mëtla, “O Israelbë afenëboni, sobo seme aitaname esijo. Ebë ho kë nëgebë, bu li life li life mago onehobë naba lime, seme, Israelbë afenëbonime sisile latëtakefëna. Na bu iniwa onehome meokokwe latlagume, ‘Sobo Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali asa esogo elelëtelo.’ Na bu Gotobë tako lotu lo mata sisile tëtätëna. Bu kë wesibiwa nane tle. Weye. Bu Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme, Gotobë tako lotu lowa tlelëkakume. Na këna, ebë lale lotu lo sisile totle na kë lo, Gotobë naba li mëta tëbowa tlibetle.”²⁹ Ètani, Polna, Efesus life mago ho, Trofimusun, Jerusalem lifate mëta asë mëtelo. Na kë enëne mana hwi motloma. Na këme nëgeme bu Polme meweniji lamëtletla, “Bu kë Israelbë afenëboni lëtabejwa lëglebë home, Gotobë lotu lowa wafi tlelëkakulewa.”

³⁰ Na feilawa oneho, Jerusalem lifate mago, kë gali aholokwane motokouja na bu hokweinawa loko motokweija. Na Polme fa mototla na Gotobë tako lotu lo mëglëbo elë ki motokouja. Na bu hokweinawa ino titiji mëtla.

Rom life mago wame home boblo mogotomabë enëne, Polme fa mototla

³¹ Bu Polme tëkle mototokweflabë, na Rom life mago wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho li, meaholokwane tle, “Jerusalem lifate mago ho blalo momogli mëtagujaya.”³² Na hokweinawa, bu wame home boblo mogotomabë enëneme, bubë eso enënename nëno tle na wame këme mëtlabë oneho belë tlelume. Polme kë tëkle mototlabë oneho, kë eso hona, wame home boblo mogotomabë enënename yafe hwi motloma, na Polme tëkle hana mototla.³³ Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho loliwa

* **21:24** Israelbë afenëboni bu melë lamëtlekefëya, Gotome kakëne gali kë moglolabë olë yawe sle moloma na bu eslehuba mana le melëma.

tisi na Polme fa totle. Na bu wame home boblo mogotomabë enëneme gali tlome, “Sobo kë home tële senë tabana lei etlome.” Na bu Israelbë afenëbonime takune tlome, “Ebë ho yalëne? Na bu fëye tëbo wesibi fa totlene?” ³⁴ Na feilawa oneho li li galina feilawa gëgali mëtla. Na bu feilawa se mototla na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho bu gali aholokwane sle hana tlome. Këme nëgeme bu wame home boblo mogotomabë enëneme gali tlome, “Sobo Polme sebobë lowa elelulome.” ³⁵ Bu Polme mëtletlula na bubë lo mago mitigo mëta kofene mëtlebila. Na wame home boblo mogotomabë enëne, onehome mehwi lamotloma, Polme mogo nalë tëkle moglotlamefe. Këme nëgeme, Polme tëkle mogotlamefe, kë mago lafejiwa mëtlëla. ³⁶ Feilawa onehomu bume nagi esogo mëtlaguma na anisasana megali mëtlaguma, “Mogo nalë tëke elolo, mogo nalë tëke elolo.”

Pol, Jisame kë lowene lëgletlebë lowenebëme, Israelbë afenëbonime, gali sle tlome

³⁷ Wame home boblo mogotomabë enëne, Polme bubë lowa mëglelekakulame kofene kwe Pol bu wame home boblo mogotomabë enënebë eso home, Grik galina gali tlole, “Bo jume gali lime lalowa gali noglëmene?” Na bu klelego metletle na Polme gali tlole, “Ju Grikbë gali habëna lowene elene?” ³⁸ Bo jume mewenijiwa nanelë, ‘Ju Isip life mago howa. Ètani onehobë wame lowene kë tufiji tëtatëmebë ho, gavman enëneme wame namoglomame. Na bu, 4,000 ho, kosina wame kë lowene sle mëtëglabë home, ho jwa tabo elë tlelume.’” ³⁹ Na Pol bubë gali tafu tëtatle, “Bo kë ho nane. Bo Israelbë afenëbo. Bo Tarsus lifate mago ho, Silisia provins mago. Bu lale na tako lifatemu lëbetenë. Bo jume tokwëfo takune noglëme fene. Bo ebë onehome lalowa gali noglomëmene?” ⁴⁰ Wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho bume gali tlole, “Lalowa.” Na Pol bu mitigo mëta tlibe na toba momale tëtatëme, oneho gëgali kaju namëgebëyame. Bu iniwa kaju mëtebëya na Pol, bume, Hibru galina mana gëgali tle.

22

¹ Na Pol bume megali tlome, “O ayani na afanino, sobo aholokwane elo. Bo some ekë gëgali sle nëlelëyo. Bo li wesibiha fa hana totlë.” ² Oneho aholokwane motlolibë, Pol Hibru galina gëgali tle na bu kujunamu këme mitlibaguja.

Na Pol bume megali tlome. ³ “Bo kë nëgebëye, Israelbë afenëbo. Beë bome Tarsus lifate mëta fu tëtanë, Silisia provins mago lifate tokwëfo. Kwe bo ebë lifate mëta sigli telë. Na bo Gamaliel okokwe loglonëbëme towë. Na bu bome sebobë semleninome, kë gwa tëtatëmebë tafa sle galibëme okokwe slemu tlonë. Na bo Gotobë tafa sle gali anisasana esogo slemu tlelëtelëmu, sobo tei elo. ⁴ Èbame bo Jisame kë lowene mëgletlabë onehome tëbo lato-tokwefëmë. Bo bume mogo nalë tëtëkle nëtagwibëme tako tole latelë. Na kë onehome senë tabana lalei totokwefëmë na kalabusu lowa tlelukwefëmë. ⁵ Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, bome lowene lamëletëna, bo ebë fene melë kë tëgelëbëme. Na bu kë wesibibëme some gali mëglëyome. Na kë enëne bu pasë yahi mëtla na bome mëtlëna. Bo sebobë ilawa mago enëneme, Damaskus lifate mëta kë tafa mëtëglabë kë pasë tehutemë. Ebë pasë bome kë mëtlë nabë, bome megali sle lamotlona, Jisame kë lowene mëtletlabë onehome kalabusu nanotomëme fene. Bo Damaskus lifewa tuguwibë, kë pasëbë gali fene gali tla melë nanugulëme fene. Na bume Jerusalem lifatewa nëlesumëme na bu mana tëbo motomame.”

Pol kë nalë Jisame kë lowene tëgletlebë gali, të tëtatëme

⁶ Ita, Pol bu megali tëtëkake, “Bo tuguwibë, na kliji kuna bo Damaskus life nounou totlë. Na hokweinawa tako elulego, matafa mago, bome iniwa lahwegënëwa tëtanë. ⁷ Na bo life mëta latitigwëwa. Na bo we lego mana aholokwane telë na megali tlonë, ‘Sol, Sol, ju bome fëyeme sisile etakefënëne?’ ⁸ Na bo metakune tlole, ‘Tako ho, ju yalëne?’ Na kë we lego metafu tëtatenë, ‘Bo Nasaret life mago Jisas. Ju bome sisile latakefënë.’ ⁹ Bona kë tiglijabë enëne kë elulego hwi

lamotlola. Kwe bome kë gali toglonëbë we lego aholokwane hana mëta.

¹⁰ Na bo megali tlole, ‘Tako Ho, bo habelë nëgelëmene?’ Na Tako Ho bome megali tlonë, ‘Ju huju elëme na Damaskus lifatewa ejume. Na kë lifate mëta, iniwa wesibi ju egotomebëme, Goto jume kë tole lëgletëbë, ho li jume kë lifate mëta gali lugujuwelëme.’

¹¹ Kë elulego, tako elulego nëgëme na bobë naba këme kilego mëtletënë. Këme nëgëme, ho bona kë tugujabë bome toba fana Damaskus lifatewa mëtlenuna.

¹² Ho li kë lifate mëta tafa tle. Bubë weniji Ananias. Bu Gotome fwa lotu lëgletlebë ho. Na bu Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali esogo sle lëglelëtlebë ho. Na Israelbë afenëboni iniwa, Damaskus lifate mëta kë tafa mëglabë bu melowene lamëtletla, ‘Lale ho.’ ¹³ Kë ho bo belë tisi na bobë lime tlibetenë. Na bome megali tlonë, ‘Afa, Sol, jubë naba tika mëgletëme.’ Bu fene gali tlonë, na bobë naba tika mëtletënë na bo bume hwi tlole. ¹⁴ Na bu gali tlonë, ‘Sebobë semleninobë Goto, melëme tole lëletë, ju bubë tole lowene na egletleme. Bu jume melëme aniji tolë, ju Gotobë lale lowenewa kë esogo lëglelëtlebë home hwi naeglome. Na ju bubë ëfalëbo mago gali aholokwane naeglometleme. ¹⁵ Na iniwa wesibi ju kë hwi toglobebë na gali ju kë aholokwane toglometlebë onehome të naegëtagutëmeme. ¹⁶ Na ju fëyeme hwi elene? Mana baptais fa etole. Ju Tako Home Jisame gali eloleme, jume lëgaita nalëgleme na jubë tëbo lowene sle nalogotometëme.’”

Goto Polme jine tlële, Jisabë gali Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme të nalëtatëmeme

¹⁷⁻¹⁸ Pol ita megali tlole, “Bo Jerusalem lifatewa ita tigusina, na bo mana Gotobë tako lotu lowa tekakuli. Na bo Gotome mana gëgali tlelëkeflëbë na bo Tako Ho, Jisame, nimitelënaha mana hwi tlole. Bu bome megali latlonë, ‘Ju Jerusalem lifate mago hokweinawa eiju. Ju bobë gali kë lifate mëta të egotlena kwe bu hana aholokwane mëgletëyome.’ ¹⁹ Na bo megali telë, ‘Tako Ho, bu kwe bome walowene mëletëna. Ètani bo iniwa lotu lowa kë asë tëgëbelëfëbë na jume

kë lowene mëgletëyobë onehome iniwa tètëkle latëtakëfë na kalabusu lowa sisike tlekefë. ²⁰ Na jubë gali të logotlebë ho Stivenme mogo nalë kë tëkle mototlabë, kwe bo këme tlibë na bo kë wesibi tako flelesu latletelëmu. Na Stivenme anijina kë tëkle mototlabë, hobë heletanëno ëho, bo hwi tlometemë.’ ²¹ Kwe Tako Ho bome megali tlonë, ‘Ju eiju. Bo jume, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne belëme jine nëgelëkakëme, kakë kë tafa mugulabë oneho belëme. Ju bume egaitame naegleme.’”

Pol wame home boblo mogotomabë enëneme megali tlole, “Bo Rom lifate mago ho”

²² Israelbë afenëboni, Polbë gali aholokwane motlola. Kwe Pol, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme lëgaitame nalëglebëme gali tlole, kwe bume ita tako enisusumu memëtletla. Na bubë kë gali aholokwaneme tole hana mëtletlamu na bu anisasana gali mëta, “Mogo nalë tëke elolo! Mogo nalë tëke elolo! Këha hobë, ebë life mëta asa tafa malële! Gli malële!” ²³ Bu anisasana gali mëtëbebokwakabë, na bubë heletanëno ëho titika mëta na sisike mëtebokwaka na life obona mesisike motokwaka. Bu këna melëbëme lëlekuju mëta, bu Polbë gali tole hana mëtletlamu. ²⁴ Këme nëgëme wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, bubë wege home gali tlole, “Sobo Polme, sebobë lowa elelëkakulome na bume taba afona lëlafa etlole. Na kë enëne wame kë moglolabë lowene wayobëme takune elolome. Bo melowene nanëgelëme, ‘Israelbë afenëboni, bume mogo nalë tëkeme fëyeme tole mëlane?’” ²⁵ Këme nëgëme, bu Polme kijuna tobona lei mototometla. Na bume taba afona tëkle mogotlame kofene. Kwe Pol wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho lime hwi tole, lolime tlibetle. Na bume takune tole, “Rom provins mago gavmanbë gali melë lëgëbetle lalële. Sobo Rom provins mago hobë tëbo lowene afina sahwil elotelo. Sobo Rom provins mago ho blawa lalowa tëkle egotlomene o hanane? Weye, hanane. Bowe, Rom provins mago ho, na sobo bome blawa fëyeme tëkle egëtanamene?”

²⁶ Kë eso ho, kë gali aholokwane tle, na bubë tako eso home tuju tle na gali tujuwelële, “Ju habelë egotlemene? Kë ho bu Rom lifate mago ho!” ²⁷ Na kë tako eso ho Pol belë tisi tle na takune tole, “Ju bome gali enonë. Ebë nëgali o sogëna. Ju Rom life mago hone o hanane?” Na Pol gali tole, “Nëgali.” ²⁸ Na kë tako eso ho megali latlole, “Bo tako baliti Rom lifate magobë gavmanme watlële na bo mefata wanelë, Rom life mago ho.” Kwe Pol megali latle, “Bo kwe hanane. Ayana, beëna bu Rom life mago. Këme nëgeme, bo mata Rom life mago ho.” ²⁹ Wame home boblo mogotomabë enëne, bu Polme tëkle namogotlame kofene, kwe Polbë gali meaholokwane motlolana, “Bo Rom life mago ho,” kwe bu uli memëtla na fo mëtëkaka. Na kwe tako eso ho bu mata tako uli metle. Bu wame home boblo mogotomabë enëneme megali toglomeme nëgeme, “Sobo Polme senë tabana lei etlomo.” Bubë lowene metëgëbetle latle, Rom life mago home blawa asa lalei etlo.

Pol Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme gali të tëtätëme

³⁰ Wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, bu metole latle, melowene sle nalëgleme, “Israelbë afenëboni, Polbë fëye tëbo lowene hwi motlotlane?” Këme nëgeme, jowafe niwa tëbe na bu Polme këna lalei mototlabë senë taba titika totometle. Na bu lotu lo mëta wege mëglabë eso ho na Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme, gali telokwakëme, loko namokwëtlame. Na Polme kë enëne belë tlelule. Na bubë naba lime tlibetëme.

23

¹ Na kwe, Pol Israelbë afenëbonibë lotu eso enëneme wëya tlelëme na megali tlome, “O afani, bo Gotobë naba lime kë asë nëgelëbë, bo tëbo lowene mëta hana asë nelë. Bo melowene nanelë, ‘Bo wesibi liha hana totlë.’” ² Pol megali tle, na Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho, Ananias, Polbë lime kë mitlijabë enëneme gali tlome, “Sobo ëfalëbo elë bu elo.” ³ Na Pol këme gali tole, “Goto jume mata tëke loglëme. Ju waholo lebotabo ti ha. Oneho jume matawa hwi moglëyobëye, lale klisomu, kwe lokwalëfe waholo lebotabo ti

ha lëlubetë. Ju melowene lalene, ‘Ju Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali esogo eglelëlebë ho, na kë galina bobë tafa hwi sle loglotenëme.’ Na ju kë gali fëyeme boblo etlene, na bome ëfalëbo elëme bume fëyeme gali elomene?”

⁴ Na kë enëne Polbë lime këme tlijabë, Polme megali motlola, “Ju Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso home fëyeme tëbo gali elolene?” ⁵ Na Pol këme gali tle, “O afani, masiwafe, bo melowene hana nëletelë, kë ho bu Gotobë tako lotu lo mëta wege lëglebë tako eso ho. Gotobë bogo megali eglame nëgeme, ‘Sobo, sobobë eso home, tëbo gali asa elolo.’”

⁶ Pol melowene latletëme, “Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, fliye bu Farisi enëne na fliye Sadyusi enëne.” Këme nëgeme, bu anisasana gali tlome, “Afanino, bo kë nëgebëye, Farisi ho. Na bobë afuna, ayana, bu mata Farisi ho. Bo melowene nanelë, gigli enëne bu matëmatë mago huhuju mëglame. Na kë wesibime fwa bome so namëtatëname.”

⁷ Pol kë galime gëgali tle, na Farisi enëne na Sadyusi enëne blalo wame mëtla na li li lowene mëta mëtëtabëya. ⁸ Ebë wame wayobë melëgëbetle lalële. Sadyusi enëne megali lamëtkefëya, gigli enëne matëmatë mago hana huhuju mëglame. Na ensel na alibaho hanane tafa mële. Kwe Farisi enëne bu kë wesibi iniwa lowene sle mëtletëma. ⁹ Këme nëgeme, anisasnamu gëgali mëtla. Na Farisi enëne fli, Gotobë galime kë okokwe moglomabë ho, bu hujuna mitlija na anisasana megali mëtla, “Sebo ebë hobë tëbo lowene hana hwi nolotla. Ensel li o alibaho li bume wagali mololenawa. Bu melë lëglena, na sebo bume tëkle nogotlana kwe sebo Gotobë wege sisile nogotlame.” ¹⁰ Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho bu mehwi tlome, anisasana wame gali feilawa huhu mëtletlëla na bu uli metletëme. Bu melowene tle, “Farisi enëne na Sadyusi enëne Polbë ato memelë ki tei mletlafe, na bubë ato bule lëgletlemefe na bu gli lëleme.” Këme nëgeme bu wame home boblo mogotomabë enëneme gali tlome, “Sobo loko kë mëglëlyabë enëne belë eyeume na Polme

kë enënebë mago no ejuwelolome na elesulome na sebobë lowa eelëkakulome.”

¹¹ Bu melë kë mëglabë. Na klabë kuna Tako Ho Jisas, Polbë li mëta tlibetle. Na gali tlole, “Ju uli asa ele. Ju bobë gali, Jerusalem mëta fene të etle, Rom lifate mëta, melë, të egotleme.”

Israelbë afenëboni gali sle mototla, Polme mogo nalë tëkle namogotlame

¹² Na kwe li olobalëna, Israelbë afenëboni fli mana loko mëtletëya. Na gali sle mototla, Polme mogo nalë tëke namogolame. Bu Gotobë wenijina kakëne mëta, “Sebo Polme mogo nalë satëkle notla. Sebo mogo nalë tëkle jwa nogotlana kwe sebo hi wesibina tuna hana hi nëglame.”

¹³ Polme mogo nalë tëkle gali kë kakëne mëtëglabë hobë tabei kënji niliafewe (40) sogë sigliwa. ¹⁴ Kë ho, bu lotu lo mëta wege mëglabë eso ho belë na Israelbë afenëbonibë letitabo enëne belë mutu-jutëma na megali motloma, “Sebo Gotobë wenijina gali mekakëne sle wanëla, ‘Sebo Polme mogo nalë satëke noglolame. Sebo tëkle jwa nogotlana kwe sebo hi wesibina tuna hana hi nëglame.’ ¹⁵ Këme nëgëme, sobona, Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne, wame home boblo mogotomabë enënebë eso home sagali elolo. Na bume mesogëna elolome, ‘Sebo metole nanëla, ju Polme sebelë sei elëfatëna, sebo bume fli wesibime takune nanoglolame. Sebo melowene sle nanëgletlame, ‘Bu fëye wesibi totlene?’” Sobo melë egelona, kwe sebo alëgëme ekë tafa nëla. Na bu Polme sobelë sei mëglëana, kwe sebo bume alëgëme mogo nalë tëke noglolame.”

¹⁶ Kwe Polbë blola, kë gali aholokwane tle. Këme nëgëme tuju na wame home boblo mogotomabë enënebë lowa tëkaklu. Na bolumama Polme gali tlole. ¹⁷ Na Pol, wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho lime, bu belë naligistleme gali telokwakle. Na bu tisi tle na Pol megali tlole, “Ebë falake home jubë tako eso ho belë sei ejuwelële. Bume li galime gali nalogloleme.” ¹⁸ Këme nëgëme, kë eso ho, kë falake home, bubë tako eso ho belë tlelule na megali tle, “Kalabusu mëta kë tafa lëglebë Pol, bome megali lalolonë, ‘Ebë falake home jubë tako eso

ho belë sei ejuwelële. Bume gali lime gali nalogloleme.”

¹⁹ Na këme, kë tako eso ho kë falake home tobame fa totle na mëglëbo elë tlelule. Na tlemalë buwa mutujuwelibo na mana takune tlole, “Ju bome fëye galibëme gali eglonëmene?” ²⁰ Na kë falake ho megali tlole, “Israelbë afenëboni bu gali wafi sle motla, uniji jume takune nameglëyome, Polme, Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne belë mëglelutëma namëglame. Bu jume sogëna mëglëyome na megali tlole, bu Polme fli wesibime takune namoglolame na melowene sle namëgletlame, ‘Bu fëye wesibi tlene?’ ²¹ Kwe ju bubë gali asa aholokwane elome. Bu mago fli ho, bu kënji niliafewe sogë sigliwa, bu Gotobë wenijina gali mekakëne wamla, ‘Sebo Polme mogo nalë satëkle notla. Sebo tëkle jwa nogotlana kwe sebo hi wesibina tuna hana hi nëglame.’ Bu jume mana kë hwi meletëyo, bume megali naeglomeme, Pol bu belë maluju.” ²² Na kwe, kë tako eso ho, kë falake home gali tlole, “Ju bome galime kë egisitenëbë, li home kë galibëme asa gali elole.” Na bu kë falake home jine telëkakle.

Bu Polme, tako eso ho Feliks belë jine metlëla

²³ Na kwe wame home boblo mogotomabë enënebë tako eso ho bubë tokwëtokwë eso home tlemalëme gali telëkakëme. Na bu belë mitisijo na bume gali tlole, “Sobo wame home boblo mogotomabë enëneme 200 kënji, loko etome. Na hos klelina kë asë mëglabë home 70 kënji loko etome. Na sëfana kë wame mëglabë enëneme 200 kënji loko etome. Sobo Sisaria lifewa egëyeume sagli elëlome na klabëmuwa eyeume. ²⁴ Sobo Polme hos kleli fli aniji elotelome, bu këna luguju nalëgleme. Na sobo bume eso ho Feliks belë sei sle ejuwelëlome.” ²⁵ Na wame home boblo mogotomabë enënebë tako eso ho, pasë yahi tle na bu megali latle, ²⁶ “Lale olobalë eso ho Feliks, ju sebobë tako eso ho mu. Bobë weniji Klodius Lisias. Na bo ebë pasë jume ekë yahi nëletë. Na ebë pasë Polme megali latlatle. ²⁷ Israelbë afenëboni, ebë home fa mototla na mogo nalë tëkle namogotlame fene. Kwe bo

gali meaholokwane telë, ‘Bu Rom provins mago ho.’ Këme nêgeme, bona, bobë wame home boblo mogotomabë enëna bume kë wame motlolarabë enënebë mago no tlëla. ²⁸ Bume kë so mêtatlabë gali wayobëme bo lowene sle nanëgletelëme. Këme nêgeme, bo Israelbë afenëbonibë lotu eso enëne belë këme tlelulë. ²⁹ Bo bume kë tēbo wesibime takune tloinë. Na bubë onehobë tafa sle galime fwa anebo gali mêtletlëna. Na bu kë tafa sle galime fwa so mêtëtatla. Kwe bo bubë fëye wesibiha hwi hana tlotelë. Na sebo bume mogo nalë manawa hana tēkle nogotlame o manawa hana kalabusu nogotlame. Matëbe. ³⁰ Na ëje bo ebë gali meaholokwane nanolomë, bu bume mogo nalë tēkle mogotlabë gali wa sle mêtatla. Na këme nêgeme bo ju belë hokweinawa këme jine nelëbaklë. Na bume kë so mêtatlabë enëneme gali nolomëme, bu jubë naba li mêtä gëgali sle namëglame. Bobë gali tei.”

³¹ Na kwe, wame home boblo mogotomabë enëne, bubë eso hobë gali esogo mêtletlëta na bu kë klabëna Polme Antipatris lifatewa sei mutujuwelëla. ³² Jowa klabë tle na wame home boblo mogotomabë enëne, hos klelina kë asë mêtletkefëyabë, Polme Sisaria lifatewa sei mutujuwelëla. Na wame home boblo mogotomabë enëne fliye, Jerusalem lifatewa ita mutuja na bubë lowa fëfe motokwaka. ³³ Bu Sisaria lifatewa fwa mutula na eso ho Feliksme pasë mêtletlëla. Na Polme mata mêtletsula na bubë naba li mêtä tlibetle. ³⁴ Bu kë pasë hwi tlagwi na Polme këme metakune tlole, “Ju fëye provins mago hone?” Na Pol gali metafutëtatle, “Bo Silisia provins mago ho.” ³⁵ Na kwe eso ho këme megali tlole, “Jume tēbo loweneme so mêtatëyobë enëne migisiyana kwe bo jubë gali aholokwane nolotëme.” Na bu këme wame home boblo mogotomabë enëneme megali tlole, “Sobo Polme, ëtanifu eso ho, Herotbë lowa elelëkakulome na sobo mana hwi sle elokweflome, lëglëboukakulime.”

* **24:6-8** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mêtä. Kë gali melë lëgëbelalële, “Na sebo bume sebobë, lotu eso enënebë naba li elë yafe tlelula, bu kë tafa lëglebë galime gëgali nanëglelëmame fene, kwe eso ho Lisiasna, bubë wame home boblo mogotomabë enëna mana kë mitisiya, na seme enisusuna hehë mêtletlëna na sebobë toba mago bume mana ki mêtëkaka. Na Lisias këme gali tle, ‘Fli oneho ebë home, onehobë gali aholokwane moglomabë enëne belëme mëglelulame tole mëglana ta jubë naba li elë samëglesulame na bu kë tafa lëglebë galibëme sa gëgali mëglelëyome.”

24

Israelbë afenëbonibë letitabo enëne, Polme so mêtëtatla

¹ Na bu tobali olë wamutuju na Gotobë tako lotu lo mêtä wege lëglebë tako eso ho, Ananaias, Sisaria lifewa mana tuju. Na Israelbë afenëbonibë letitabo enëne fli, na oneho tafa sle mëglabë gali, lowene sle lëgletlebë ho li, buna mutuja. Bubë weniji Tertulus. Na bu Polme so kë mêtëtatlabë galibëme, eso home gali motlola. ² Na kwe, eso ho Polme gali telokwakle, ligisi tle nalëgleme. Na bu tisi tle na Tertulus, Pol kë tafa tēglebë galime mana gëgali tle. Na bu megali latle, “Eso ho Feliks, ju seme lale tafame laitakefëna. Ètani kë tafa tēglaginabë na mana ekëne fe lëkaki wame hana tokweija ebelë mana ekë fe lëkaki. Ètani feilawa wesibi kë tēbo mêtletlëtabë, jubë lale lowenena sle tëtägitëmëna. Ju seme feilawa wesibime taitagina. ³ Sebo kë wesibi hwi tlagima na sebo maninibona sle tla. Na sebo jume tako fleflesu latokweitëyo na megali tokweija, ‘Yahala fëyemene.’

⁴ Kwe bo jume gëgalina kiki hana nêgëtëme. Ju seme maninibo naegletëname fwa takune nolë na ju sebobë tokwëfo gali aholokwaneme aholo bo naegëtätëname.” ⁵ Na bu Polbë galime megali tletle, “Sebo ebë home mehwi nanolola, bu memelë tēbo lowene mêtä tafa lëglebë ho. Bu iniwa lifate mêtä, Israelbë afenëbonibë wame lowene tufiji tëtägutëme. Na bu Nasaret lifate mago Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë onehobë eso ho. Kë enëne bu lale enëne nane. ⁶⁻⁸ Bu melëbëme fene su tle. Gotobë tako lotu lo, tetëbo lowenena tēbo nalogotleme fene na kë lo, Gotobë naba lime tēbowa lilibetleme. Kwe sebo bume mana kë fa totla. Këme nêgeme, bu kë tafa lëglebë galime, sebo kë gali nêglëyobë, ju sa takune elole. Ju bubë ëfalëbo mago gali lowene sle naegletleme.”*

⁹ Israelbë afenëboni bu këbë loweneme, Tertulusme mëtaitala na bu këme megali mëtla, “Ebë gali kë nëgebë, nëgali galimu.”

Pol, Feliksבë naba lime, Tertulusבë gali tafu tëtatle

¹⁰ Na kwe, eso ho Feliks, Polme esuwalëwa tlole, gëgali nalëgleme. Na Pol këme megali tle, “Bo jume walowene sle nëletë. Ju ebë life mago onehobë gali aholokwane eglomebëme, ëtani anebomu tëtabetëme na mana ekëne etabe. Këme nëgeme bo jume fleflesu këme nëletë, ju bobë gali aholokwane sle eglonëme. ¹¹ Ju tëtakune ekouna, kwe ju mehwi sle egloleme, we ita tële olë wamutuju, bo Jerusalem lifatewa lotume këtuguwibë. ¹² Na Israelbë afenëboni bome mehwi hana motlona, bo ho lina Gotobë tako lotu lo mëta wame gali nëlelëgome. Weye. Bo Israelbë afenëbonibë iniwa lotu lo mëta o iniwa lifeku mëta, fli hobë wame lowene tufiji hana tëtatëmë. Weye. ¹³ Ebë gali bu bome kë so mëtatënabë, nëgali gali nane. Weye. Bome kë so mëtatënabë gali eso olafa sle hana mëtatëyo.

¹⁴ Kwe bo some megali sle nëlëyo. Bo kwe ëtani sebobë semleni kë lotu mëtletlabë Gotome fwa mana lotu nëletelë na bo Tako Ho Jisasbë lakale mata esogo nëlelëtelë. Israelbë afenëboni mefë lamototla, ‘Tako Ho, Jisasma esogo mëglelëlabë, tëbo lakale.’ Kwe bo melowene nanelë, Goto Mosesme kë tëglëlebë tafa sle gali iniwa bu nëgali gali mu. Na iniwa gali, Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho kë yahi mëtëglabë, kë mata nëgali gali mu. ¹⁵ Na bo Gotome melowene nanëletelë. Tokwafe li olëna iniwa gigli enëneme matëmatë mago huhuju logotomeme. Lale lowenena gigli mëtlabë enëne na tëbo lowenena gigli mëtlabë enëne bume iniwa huhuju logotomeme. Bona, ebë enëne kë tafa mëglabë, jowa lowenewa nehola. ¹⁶ Këme nëgeme bo kë nëgeholëbë gali esogo sle nëglelëlebëme feilawa afutuku këme nelë. Na bo Gotobë naba lime na onehobë naba lime tafa sle nanëgletëmëme.

¹⁷ Bo Jerusalem lifate kile totlë. Na bo li life mëta kë tafa tugulëbë, feilawa tlibutu tafa tulë. Na tokwafe, bo Jerusalem lifatewa ita tisi. Na baliti jwa kë tafa

mëtlabë yabe enëneme, nëgaitamëbëme baliti tehweitemë. Na bo sipsip kleli Gotome ahojume nanëgletelëmeha tisi. ¹⁸ Bo Gotobë tako lotu lowa nuguwime tole latelë, këme nëgeme, bo Gotobë naba lime lale tafa nëgelëbë lowene afina sle totlë na bo mana tako lotu lowa təkakuli. Na oneho bome Gotobë tako lotu lo mëta hwi motlonabë, bo Gotobë naba lime lalowa tëtabë. Bo feilawa enënena hana tafa tla. Na sebo fëyeha hana totoma. Na fli enëneha hana flikale motlona. ¹⁹ Kwe Esia provins mago Israelbë afenëboni mitisiya na bome blawa wame motlona. Bome kë so mëtëtatënabë enëne jubë naba lime bo kë tëbo togotlëbë wesibime bu gëgali mëkakijame. Kë enëne bu migisiya jwa fëyeme mëlane kë galime gëgali namëglame? ²⁰ Bo melowene nanelë, bu gëgali hanane. Kwe ebë iniwa enëne, bo Israelbë afenëbonibë lotu eso enënebë naba lime kë tiglibëbë, bu bobë tëbo wesibi o tëbo lowene wafi hwi motlotënabë kwe bo metole nanëletëmë bu jume kë tëbo lowenebëme sagëgali mëglelëyome. Bu jume lalowa gëgali mëglelëyomene o hanane. ²¹ Kwe bo melowene nanelë, bo tokwëfo wesibi kë tëgelëbë, këme fwa wame molona. Kë wesibi melë, bo bubë gali aholokwane moglomabë hobë lime kë tiglibëbë, bo megali latelë, ‘Bo Gotome melowene sle nanëletelë, lebo enëneme, matëmatë mago huhuju logotomeme.’ Kë wesibime fwamu bome sobobë naba li elëme këme mëlesuna.”

²² Feliks, Tako Ho Jisasbë lakale kë esogo mëglelëlabë onehobë lowene walowene sle tletëme. Pol gëgali tëglebë yawe tlole na Feliks mana megali tlole, “Sobobë gali eme fwa tou lëgletëyome. Tokwafe wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, Lisias, ebelë ligisina, kwe bo sobobë gali sasle nëgetatëyome.” ²³ Na bu wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho li, megali tlole, “Ju Polme sahwi elokwefle jubë lokwalëfe mëta fwa tafa lëleme. Kwe bume naba feilawa asa ahwatle. Weye. Bubë yabeni bume wesibina mëgaitalabëme asa lëkle etome kwe bu matisitla.”

Eso ho Feliks, Polme kalabusu lowa tuku tëglebë, tële tlibutu tafa tle

²⁴ Fli olë wamutuju. Na Feliks, bubë no Drusilana mitisijo. Drusila kë nëgebëye,

Israelbë afenëboni mago mëse. Na Feliks, Polme gali telokwakle, bu belëme ligisi tle nalëgleme. Na Pol tisi tle na buna gëgali mëtelo. Na bu Polbë gali aholokwane tlagule. Na Pol, Jisas Klaisme lowene slebë lowenebëme mana okokwe sle tole. ²⁵ Na Pol, oneho lalë lowene esogo mëglelëlabëme gëgali tle. Na oneho bubë asë ululu sle mogotlabëme gëgali tle. Na tokwafe Gotobë naba li meta onehome gali aholokwane loglomebë na onehome fu fu logotomebë olë mata gëgali tle. Feliks kë gali yafe aholokwane tole na bu tako tutune metle na megali tle, “Ju ejumo. Tokwafe bo tole nëgelëna mana sagali nëgelëkakëme, bo belë ita egisi naegleme.” ²⁶ Feliks Polme metole fene latletle, Pol bume baliti lëlële nawa, na bu bume kalabusu lo mago jine lelëkakleme. Këme nëgeme, itaita këme gali telokwakëkefle, bu belë gëgalime ligisikefëtële nalëgleme.

²⁷ Bu melë kë tëglebë tële tlibutu latle na mana Porsius Festus, Feliksme hihijika tle na eso home tafa tle. Kwe Feliks bu metole latle, Israelbë afenëboni bume fleflesu namëgletlame. Këme nëgeme Polme kalabusu lo mëta fwa këme kile tle.

25

Eso ho Festus, Polbë gali aholokwane tole

¹ Festus, Sisaria lifatewa tisi na Judia provins mago enëneme eso home tëtabetëme. Na bu kë mëta aowafe ni tëbe. Na bu Sisaria lifate kile tle na Jerusalem lifatewa tuju. ² Na Israelbë afenëbonibë lotu lo mëta wege mëglabë eso ho na bubë letitabo enëne, Festus belë mutujutla. Na Pol tëbo lowene mëta kë tafa tëglebë gëgalibëme gëgali mëtletlëla. Na bume këme anisasana megali motlola, ³ “Ju seme lalowa aitanamene? Sebo metole nanëla. Ju Polme Jerusalem lifatewa jine elëbakleme.” Bu kë galina këme gali motlola, fli home alëgeme ëhome gali motlomame nëgeme, na Polme mogo nalë tëkle namogotlame. ⁴ Na Festus bubë gali metafu tëtätëme, “Pol, Sisaria lifate mago kalabusu lo mëta mana tafa lëleo. Bo sogë tafawa nanelë, na bo Sisaria lifewa nuguwi nanëgelëme. ⁵ Këme nëgeme, sobobë

eso enëneme jine elëmo, bona nuguja nanëglame. Na kë ho, tëbo lowenena tafa lëglëna, kwe lalowa bu bobë naba lime bubë tëbo lowene lalowa gëgali mëgletlame.”

⁶ Festus Jerusalem lifate mëta tobali ita aona olë o welujuwa olë tafa tle, na bu Sisaria lifatewa ita tuju. Jowa klabëwa ni tëbe na kë olobalëna hobë gali këme aholokwane mëglekefëtëmabë lo mëta tafa tle. Na Festus, Polme mëglesutla namëglame gali tleme. ⁷ Bu Polme sei mëtletfatla. Na Israelbë afenëboni, Jerusalem lifate mago kë mitisiyabë bume loko mëtletlëla na bume gali blawa soso mëtëtatla. Na Pol bu tetëbo lowenebë mëta kë tafa tëglebëme gëgali mëtletla. Kwe Festus bubë galime melowene hana tletëme, “Bubë gali nëgali galimu.” Bu meolafa hana mëtëtatla, bubë gali nëgali gali. ⁸ Bu gali blawa wafi soso mëtëtatla na Pol bubë gali mana metafu tëtätëme, “Bo fëye wesibiha hana totlë. Bo Israelbë afenëbonibë tafa sle gali boblo hana tëtatemë. Na bo Gotobë tako lotu lo, tëbo lowenena tëbo hana tëtatemë. Na bo Rom lifate mago gavmanbë eso home tëbo hana totlë.”

⁹ Kwe Festus melëme tole tle, Israelbë afenëboni bume fleflesu namëgletlame. Këme nëgeme, Polme këme takune tole, “Ju metole lalene? Jerusalem lifatewa ejume na bo kë mëta bubë gali aholokwane nolomëme.” ¹⁰ Kwe Pol megali tle, “Hanane mu. Bo kë mëta kë tafa nëgelëbë lo, bu Rom lifate mago eso ho, Sisarbë lo, onehobë gali këme aholokwane mëglekefëyabë lo. Bome blawa kë so mëtätë nabë gali, eme fwa aholokwane eglomeme. Ju bome walowene eletënë, bo Israelbë afenëbonime fëye wesibiha hana totometemë. ¹¹ Bo li wesibiha tëbo nogotlëbë, kwe lalowa bo gli manelë. Bu bome li fëye tëbo wesibiha hwi moglotënanana, na megali moloname, ‘Ju ebë tëbo wesibi mëta gli egleme,’ kwe lalowa bo kë mëta gli manelë. Kwe bome kë so mëtätë nabë gali, sogëna nëgebë, ho bubë toba elë hana gwa mëgëtaname. Bo metole nanelë, Rom lifate magobë tako eso ho, Sisar, bome blawa kë so mëtätë nabë gali, buwa saholokwane lëgleme.” ¹² Na kwe Festus, bume lalë lowene kë mëglëkeflabë

enëna blalo gëgali mëtla na Polme megali tole, “Ju megali waele, ‘Eso ho Sisar, jume blawa kë so mägëtatëyobë gali bu saaholokwane lëgletëme,’ kwe ju eso ho Sisar belë egujume.”

Festus, eso ho Agripame, Polbë galime gëgali tlelële

¹³ Habenuju afe niwa tëbe. Na eso ho Agripa, bomulu Bernaisina, Sisaria lifatewa mitisijo, Festusme hwi namoglolome. ¹⁴ Na kë tlemalë tako tafaha mëtelo. Na Festus eso ho Agripame Polbë galime mana megëgali tlelële, “Ëbame, Feliks li home kalabusu lowa kë tuku tëglebë, bu kalabusu lo mëta mana tafa lële. Bubë weniji Pol. ¹⁵ Bo Jerusalem lifate mëta tafa tëgelëna, Israelbë afenëbonibë letitabo enëne na lotu lo mëta wege mëglabë eso ho, gali bume so mëtëtatla. Bu metole lamëtla, bo megali nanoglomëme fene, ‘Bu wafi tëbo tlitawa, na wame home boblo mogotomabë enëne, bume mogo nalë tëke namoglolame.’ ¹⁶ Kwe bo bubë gali metafu latëtatëmë, ‘Sebo Rom provins mago enëne, sebobë lowene melë lëgëbelalële, bume kë so mëtëtatlabë enënebë toba elë blawa hana gwa nëgëtatëmame. Fli ho bu li home so mëtëatlana, kwe bubë gali tafu mägëtatlabëme aholo bo sle samëtagutla. Bubë so gali afina tafu lëtatëmeme na tokwafe onehobë gali aholokwane lëgletëmebë ho, bubë gali hwi sle lolotëmeme.’

¹⁷ Këme nëgeme kë enëne ebë lifatewa, bona tisiya. Na bo haha tafu hana totlë. Bo jowa klabëwa ni tebë na bo hobë gali këme aholokwane mëglekefëyabë lowa mana tuwi. Na bo wame boblo enëneme gali tломë, ‘Kë home elesulo.’ ¹⁸ Na bobë naba lime, bume kë so mëtëtatlabë enëne, bu mitlija na mana gëgali motokouja. Bo melowene latelë, ‘Bu tëbo wesibi kë togotlebëme gëgali mëgletlamewa. Kwe bu këbëme hana gëgali mëtla. Weye.’ ¹⁹ Buna, bubë lotu lowenebëme anisasana momata mëtlelogwaya. Na bu li ho kë gli tëglebëme anisasana momata mëtlelogwaya. Kë hobë weniji Jisas. Kwe Pol këme megali tle, kë ho kë gli tëglebë mana hwi lëta. ²⁰ Bo ebë gali sle nogotlëbëme

lowene hohwi nanëtatelëmu. Kwe bobë lowene yaya lalëletenë. Këme nëgeme, bo Polme metakune tole, ‘Ju metole lalene? Jerusalem lifatewa ejume na bo kë mëta jubë gali aholokwane nolëme.’ ²¹ Kwe Pol megali tle, ‘Bo kwe kalabusu lo mëta tafa manelë. Tokwafe, Rom lifate magobë tako eso ho, Sisar, bome blawa kë so mägëtatë nabë gali saaholokwane lëgletenëme.’ Këme nëgeme bo megali telë, ‘Bu kalabusu lo mëta tafa lëglekëfëbë, na bo mana Rom lifate mago eso ho belë jine nelëkklëme.’ ²² Eso ho Agripa kë gali aholokwane tle na Festusme megali tole, “Bo ebë hobë gali aholokwaneme tole nanëtelë.” Na Festus këme gali tole, “Uniji saaholokwane eglolëme.”

²³ Na li olëna, Agripa Bernaisina bu lale negli wesibina negli mototlo na bu mana mitisijo. Na kë tlemalë, wame home boblo mogotomabë enënebë eso hona, Sisaria lifate mago letitabo hona, oneho këme loko mëtëlekefëyabë lowa iniwa mëtëkakluja. Na Festus bu wame home boblo mogotomabë enëneme jine telëkakëme, Polme bu belë mëglesula namëglame. Na bu Polme bu belë mëtlesula. ²⁴ Na Festus këme megali tle, “Eso ho Agripa, na sobo iniwa oneho, sebona kë tafa nëglabë, sobo ebë home hwi elolo. Israelbë afenëboni iniwa, Jerusalem lifate mago na ebë lifate mago, ebë home gali so mëtëtatla. Bu bome anisasana megali lamotlona, ‘Mogo nalë tëkle etole mana tafa lëglelime.’ ²⁵ Kwe bo ebë hobë, li fëye wesibiha, hwi hana nolotelë. Na bo megali hana nëgelëme, ‘Gli malële.’ Bu metole lalële, eso ho Sisar bume blawa kë so mëtëtatlabë gali buwa saaholokwane loglomeme. Këme nëgeme bo gali wasle totlë, Polme eso ho Sisar belë jine nëgelëkaklëbëme. ²⁶ Bo eso home Sisarme ebë hobë tëbo lowenebëme pasë yahi nëkakelëme fene. Kwe bo bubë li wesibiha hwi hana tlotelë, bo so kë mëtëtatlabë gali wayo lowene hana nëtelë. Na bo pasë mëta sebobë eso home fëye so gali wayobë yahi nëgletelëmene? Këme nëgeme, eso ho Agripa, bo ebë home jubë naba li elë këme nëlesutë, na fli enënebë naba li elë mata këme nëlesulë, bubë gali aholokwane

sle naeglolome. Bo kë so galibë wayo lowene sle nëletelëme na bo pasë mana yahi nëkaketelëme. ²⁷ Bo kalabusu lo mago ho li, eso ho belë jine nëglëlëna, na bubë so galibë wayo hana yahi nëgletelëna, kwe bo melowene nanelë, ‘Këha lale lowene nane.’”

26

Pol eso home Agripame gali tlole

¹ Na Agripa Polme gali tlole, “Jubë gëgalime mana gëgali ele.” Na Pol tobana lëkle totome, oneho gëgali kaju namëgebëyame. Na bu megali tle, ² “O eso ho Agripa, Israelbë afenëboni, bome blawa kë so mëtëtatë nabë gali jume të nëgëtatëme. Na bobë gali jubë naba li mëta gëgali nëgelëbëme tako tole nanelë. ³ Ju sebobë, Israelbë afenëbonibë iniwa lowenebë wafi lowene sle eletëna. Na kofe kofe gali kë gëgali nëglelogwayabë, kë wesibime mata ju wafi lowene eletëna. Këme nëgeme bo metole nanelë, ju alabujuwa tafa eleme. Na iniwa galime aholo mana bo sle etagwime.

⁴ Israelbë afenëboni iniwa, bobë lakalebëme wafi lowene sle mëletëna. Bo tokwëfome bobë lifate mëta kë tafa tokweibë na ita Jerusalem lifate mëta kë tafa tokweibë, bu bobë lakalebëme wafi lowene mëletëna. ⁵ Na bu tole mëglana kwe bu bobë lakalebëme jume lalowa gëgali mëglelëyome. Bu bome melowene lamëletëna, ‘Bo falakeme nëgena, bo Farisi ho li tëtäbë. Na bo Farisibë lowenewa anisasana esogomu tlelëtemë.’ Farisi enëne Mosesbë tafa sle anebo gali iniwa anisasana esogo mëtlelëla. ⁶ Bo ëje ekë nilibë. Na bu bome sobobë naba li elë mëlesuna bobë lakaleme some gëgali namëglelëyome. Na kë gëgali wayobë, melëgebe lalële; bo melowene nanelë, ëtani Goto bobë semlenime megali sle latlome, bu gigli enëneme huhuju logotomeme. Na bo kë wesibi melowene sle nëgletelëme na bo këme hwi nëkaketelë. ⁷ Sebobë semle, Israelbë we ita tële nëbalebë afenëboni, bu klabëna olëna Gotome fwa lotu mëtlekefëtla. Na bu melowene sle këme mëtletla, ‘Goto gigli enëneme huhuju logotomeme na bu kë wesibi hwi mëtëkakëtla.’ Eso ho, kë wesibime fwa Israelbë afenëboni, bome

sobelë këme mëtlesuna. ⁸ Sobo fli emëta kë eglibobë enëne, melowene fëyeme elone, ‘Goto gigli kë mëtlabë enëneme hana huhuju logotomeme.’

⁹ Ètani bo melowene latelë, Nasaret lifate mago Jisame, kë lowene sle mëgletlabë onehome sisile manotomë. ¹⁰ Na bo kë wesibi Jerusalem lifate mëta melë totlë. Lotu lo mëta wege mëglabë eso ho, bome iniwa afutuku mëtlëna kë wesibi togotlëbëme. Na bo kë iniwa afutukuna Jisame lowene sle kë mëtletlabë onehome feilawa sisile totomë na kalabusu lowa tlelukefëmë. Na eso enëne bu giglime gali mëtlana kwe bo mata helawawa latelë, gigli matla. ¹¹ Feilawa olë bo melatlekefë, Israelbë afenëbonibë lotu lowa nëkakuliwa nëgelëbë, na Jisame kë lowene mëgletlabë onehome fafa nëkouwi na sebo mana tëtëkle nelutaya. Bo melëme tëbo fene totomë, bu Jisame klëë gali namoglolame na bume kë lowene mëtletlabë lowenebë mëlëkëla namëglame. Bo ebëha wesibi Jerusalem lifate mëta fwa nane telë. Weye. Bo bume tako enisusumu metletemë, na bo kakë lifate enëneme mata melatëtagumë.”

Pol bu Jisame kë lowene tēgletlebē galime gēgali tle

¹² Pol megali tle, “Lotu lo mëta wege mëglabë eso ho, bome metole lamëtletëna, Kristen onehome tëtëkle nanëgëtagwime. Na bome Damaskus lifewa kë esome fwa jine mëtelëkakëna. ¹³ O eso ho, bo Damaskus lifewa tuguwibëë, kliji kume tlibe. Na bona kë tugujabë hona tako elulego hwi tlola, matafa mago tisitëna. Kë elulego kë nëgebë bu klijiha nane. Weye. Bu tako elulegomu. Kë elulego, bona kë tugujabë enëne name iniwa lahwegënëwa tëtana. ¹⁴ Sebo iniwa latitiwagujawa. Na bo li hobë gali aholokwane tlole, Hibru galina megali latlonë, ‘Sol, Sol, ju bome fëyeme sisile etakefënëne? Ju bome tëbo egëtakefënëna kwe, ju jume tëbo elitamë.’ ¹⁵ Na bo metakune tlole, ‘Tako ho, ju yalëne?’ Na Tako Ho bu këme tafu tëtatenë, ‘Ju kë sisile egëtakefënëbë Jisas. ¹⁶ Kwe ju huhu ele. Bo jume ebë olëna këme nisitë, jume aniji nanoglëme, bobë wege fa naegëtatënëme. Ju wesibi nabana

ėje kë hwi eglomebë, kë galibëme one-home sagali elëwagume. Na ita fli wesibi bo jume tokwafe olafa nogotometëme, kë wesibi galime, onehome mata gali elomeme. ¹⁷ Bo jume nêgaitëme. Na jubë ilawa mago enëne na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne jume tëbo hana mëgëtome. Hanane. Bo jume Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëne belë jine nêgelëkakëme, ¹⁸ bubë lowene sle naegëtagutëmeme. Na bu tlukufini kile namokoujame na elulego tabome natafa mokoujame. Na bu Satanbë tëbo lowene kile mokoujame na Gotobë lale lowenewa mehwagulame. Na bu bome lowene sle mokoutëname na Goto bubë iniwa tëbo lowenebë aholokwana ti nalëkoutëmeme. Na bu bobë oneho tafa namokoutëname. Tako Ho Jisas bome kë gali tlenë.”

Pol, Jisasbë gali të wege, bu kë fa tëtagulebëme, Agripame gali tlole

¹⁹ Pol eso ho Agripame gali tlole, “Eso ho Agripa, bo nimitelëha wesibina heven lifate mago kë hwi toglolëbe, boblo hana totlë. Hanane mu. ²⁰ Bo Damaskus lifate mago onehome afina gali të tutatemë. Na ita Jerusalem lifate mago onehome, na Judia provins mago onehome, na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme mata të tëtagutemë. Bo gali metë latëtagutemë, ‘Sobo sobobë tëbo lowenebë kile elome na Gotome fwa lowene eletelome. Sobobë lakale melebotane saetlo, sobobë tëbo lowene iniwa kile təkoujo na sobo Gotome wafi lowene ekoutelo.’ ²¹ Bo ebëha gali onehome të tëtagukefëtemëme nêgeme na Israelbë afenëboni bome kë wesibime fwa Gotobë tako lotu lo mëta këme fa mëtelutana. Na bome mogo nalë tēkle namëgëtaname fene. ²² Kwe Goto bome feilawa lataitanë. Goto bome tēgaitawaginëbëe na èje mana ekë laitakefënë. Këme nêgeme èje bo ekë nilibë. Na bo iniwa enëneme, atwati enënena eso enënename, Jisasbë gali ekë të nêtatemë. Na bo li gali hana të nêtatemë. Mosesna, Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë ho fene yahi mëtla, bo kë galiwa të notokweflë. ²³ Ètani bu meyahi lamëtla, ‘Goto kë aniji toglolëbë ho, bubë onehome nëno lëleme, bu tako elili fa

logotleme na gli lëleme. Na lebo enëne matëmatë mago huhuju mëglabëme bu afina logoutatëmeme. Na bu Gotobë lale gali, olë fenene, Israelbë afenëbonime na Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme mata të lëgëtatëmeme.’”

Pol Agripame megali latlole, “Ju Jisasmë salowene sle eletle”

²⁴ Pol kë gali të tëtagulebëe, na Festus anisasana mekëkale tlole, “Pol ju yaya lale. Ju tako lowene fa egotleme nêgeme. Na kë lowenebë jume yaya këme lëta.” ²⁵ Na Pol gali tle, “Eso ho Festus, bo yaya nane nelë. Weye. Bobë iniwa gali nêgali galimu. Ebë yaya gali nane. ²⁶ Na iniwa gali bo kë të nogotlëbë, eso ho Agripa lowene lalëletëme. Këme nêgeme, bo bume kë gali të nêgëtatelëbëme uli hana nelë. Bo walowene nêletelë, Jisas iniwa wesibi kë totomebë, bu li mumu hana lëbetle. Iniwa wesibi Jisas kë totomebë bubë naba lime èho hana lëgleme nêgeme na bu lowene sle këme lëletle.” ²⁷ Na Pol, eso ho Agripame gali tlole, “Eso ho, Agripa, ju Gotobë lowene mago gali të mototokweflabë hobë gali lowene sle laletlene o hanane? Bo walowene nelë, ju wafi lowene sle eletle.”

²⁸ Eso ho Agripa Polme këme metakune tlole, “Ebë tokwëfo olëna ju gali kë të etatenëbë, ju melowene laletenëne, ‘Bo Jisasmë lowene sle nanëgletelëmene?’” ²⁹ Na Pol bubë gali metafu tëtatile, “Bo Jisasbë gali tokwëfo olëna të nogotlëna o tako olëna të nogotlëna, bo Gotome megëgali nanëlelë, ju na fli enënena kë tafa egelobë, sobo iniwa Jisasmë lowene sle eletelo, bo fene lowene sle nêletelë. Kwe bome senë tabana fene lei mëtëtana some këha lei mëgëtobëme bo tole hana nêletëyo.”

³⁰ Na kwe eso ho Agripa na Bernaisi na eso ho Festus na buna kë tafa mëtlabë enëne huhuju mëtëkouja, ³¹ na kë lo mago totoho mëtëkaka. Na bu blalo megëgali mëtla, “Kë hobë, li fëye wesibiha, hwi hana nolotla na sebo megali hana nêglame, ‘Bume lalowa, mogo nalë tēkle etlo o kalabusu malële. Weye.’” ³² Na Agripa, Festusme megali tlole, “Sebo bume kalabusu lo mago jine nêgelëkakëlame fene kwe bu megali tēgleme nêgeme, ‘Rom lifate magobë eso ho, Sisar,

bome blawa kë so mätatänabë gali bu saaholokwane lëgleme.’ Na sebo bume kalabusu lo mago jine jwa këme nëlëkakla. Sebo bume eso ho Sisar belë fwa sajine nëglëlame.”

27

Pol Rom lifatewa tuju

¹ Festus gali mesle latotle, sebo sibu lome fe nëlame na Itali provinswa nujame. Na bu Polname, fli kalabusu enëname, wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho belë sei mutujuwelëma, bu mëglëboujalime hwi sle namoglomame. Kë hobë weniji Julius. Buna bubë wame home boblo mogotomabë enëna, bu eso ho Sisarbë lo mëta sei mëglëkeflabë enëne. ² Na sebo* Adramitium lifate mago kë tigusibë sibu lo mëta fëfe tla. Kë sibu lo, nutu helefo mëta, kë tafa mokoujabë lifate elëme lugujume kofenene, Esia provins mëta. Na Aristarkus bu sebona tuja. Kë ho bu Masedonia provins mago na bubë lifate weniji Tesalonaika. Na kwe sebo Sisaria lifate kile totla. ³ Jowa klabë tækaka na sibu lo Saidon lifate mëta fla tule. Na Julius, Polme lale lakale lebotane tëtatile na bume megali tlole, “Jubë yabenime hwime lalowa egujume, bu jume hi wesibiname, fli wesibiname mëgaito namëglame.” ⁴ Na kwe tokwafe Saidon lifate kile totla. Na tako flelu, sibu lo miti nagi fo tëttagule. Këme nëgеме, sebo Saiprus afayo amlebo elë këme hwagënë tokwokwëya. Na kë afayo aflokobë tako flelu hana tle. ⁵ Sebo tako nutu su tækaka na Silisia provins na Pamfilia provins loli elë sigli tokouja. Na Lisia provinsbë lifate mëta, Maira mëta fla tula.

⁶ Na sebo kë lifate mëta sibu lo mago fëfe tækaka. Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho Aleksandria lifate mago kë tigusibë sibu lo hwi tlole. Kë sibu lo, Itali provinswa luguju nalëgleme. Këme nëgеме bu seme kë sibu lowa mëtlenuna. Na sebo kë sibu meta fëfe tula. ⁷ Na sebo Maira lifate kile totla, na sibu lo feilawa olë alabujuwa tujukëfe. Flelu bume miti nagi fo tëttagukefleme nëgеме. Sebo Nidus lifatewa

nounou watla kwe flelu sibu lo mana kë tëtetokwakle na sebo tuguja hana tla. Këme nëgеме sebo sibu lo jelë tetokwakla na Krit afayo elë tuja. Na sebo Krit afayo flelu jwa tabo elë tuja, Salmone hwetu li elë tuja. ⁸ Na sebo kë afayo mëglëbo elë alabuju tujukëfëya. Na sebo li afloko elë mana fwa tla. Kë aflokobë weniji melë, “Lale Ku Tako.” Bu Lasea lifate li mëta lëbe.

⁹ Na kwe, lebutako olë wafi mutuju na Gotome hi jwa tafa mëtletlabë olë mata wafi tuju. Na nutu feilawa sosogli lëglebë yeme wafwa tla. Këme nëgеме, Pol megali tlole, ¹⁰ “O sibu lo mago enëne, sobo aholokwane elo. Bo melë lowene nanelë, sebo eli nugujana, kwe sebo alëgеме tëbo niglitayame. Na kwe kë sibu lo na lebutako wesibi tëbo mëgleme. Wesibiwa tëbo mëgleme nane. Weye. Sebo fli kë mëta gigli nëglame.” ¹¹ Kwe wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, Polbë gali aholokwane hana tlole. Bu sibu lo bolijayabë lowene na sibu lo kë asë tëglelëlebë hobë lowene esogo tletëtëme. ¹² Ebë sibu lo këkesi labu kë nëgebë, lale tabo nane. Tako flelubë olë ligisi nëgena, sibu lo flelume habëna ëho lëglemene? Flelu sibu lome bubluju logotleme. Këme nëgеме lebutako ho, sibu lo mëta kë tafa mëtlabë, gali sle mototla, kë lifate kile namëglame. Bu melowene mëtla, “Sebo ebë lifate kile nëlame na Finiks lifatewa nujame. Na kë lifate mëta, tako flelu ligisi olë tafa nëlame. Bale, fwa nugalame nawa o hanane.” Finiks bë sibu lo këkesi tala Krit afayo nëgemowe mëglëbo elë lëbetëme. Na sibu lo kë tëbo lotokwefëmebë flelu, kë belëme fe hana lulekefe.

Labasagli flelu tako nutu mëta huju tle

¹³ Nëgemowelë mago flelu tisi na bu tako flelu nane. Këme nëgеме, bu melowene mëtla, “Sebo Finiks bë sibu lo këkesi labuwa lalowa nugujame.” Këme nëgеме bu sibu lo kë fa logotlebë hobota tabo ainë buhe mototla na bu kë tala kile mëtla. Na Krit afayobë helefo mëglëbo mëglëbowa mana mutuja. ¹⁴ Bu mutujabëë, na hokweinawa Krit afayo elë mago labasagli flelu tako mana tisi. Bu kë flelu mefë lamotla, “Nëgetuje elë mago flelu.” ¹⁵ Na kë flelu sibu lome

* 27:2 Feilawa lowene ho, melowene lamëtla, “Luk bu kë gali yahi tle na ebë gali melëgebe këme lële, ‘Sebo.’”

feilawa bēbē totle na ku takowa fo tētagule. Sibū lo mēta kē wege mēglabē ho bu sibū lo yelū, flelu kē belēme tīgīsibē elēme yafe swaya mototla kwe hanane. Flelu bume tako boblo metotome. Kēme nēgēme bu flelubē tolewa esogo mētletēla. Na sibū lo ku tako elē mana fo fowa tētagule. ¹⁶⁻¹⁷ Sebo Kauda afayo nēgemowe mēglēbo elē tuja. Na kē tala tako flelu hanane. Na sibū lo mēta kē wege mētlabē enēne, sibū lona kē ki tokweijabē ihe, sibū lo elo li elē tako afutukuna ki motokweija. Na sibū lowa mana ki motokwaka na tabana tafu mētētagujaya. Na bu tatako taba glo mēta. Na sibū lo lokwalēfe elē blou mototolelēma na mana kē tabana sibū lo tafu mētētagula, flelu kē sibū lo yayei logotlelime. Bu Afrika lifate li mago tu lokwalēfe mago yenēba mēta lesilime, uli memēta. Kēme nēgēme sibū lo kē asē mēglelēmēbē selē ki mētētēkekēya na bu flelubē tolewa esogo mētlagutla. ¹⁸ Fieluna, nutuna sibū lome feilawa boblo mototlo. Kēme nēgēme, jowa klabē tla na sibū lo mēta kē wege mēglabē enēne, fli wesibi nutuwa sisike mēta, sibū lo fogolego nalēgleme. ¹⁹ Tēle olē wamutuju na aona olēbēna bu sibū lo kē asē mēglelēmēbē selē fli na selē kē mēta kesi mēglebē ti flina nutuwa sisike mētētēkaka, sibū lo fogolego nalēgleme. ²⁰ Lebutako olē sebo klijina, sēgetobana hwi hana noloma. Na tako flelu seme sibū lona feilawa bēbē tētaguna. Kēme nēgēme, sebo melowene hana nēla, “Sebo tuja ato nētabēyame.” Weye. Sebo melowene nanēla, “Sebo iniwa gigli nēglame.”

²¹ Lebutako olē bu iniwa hi jwa tafa mēta. Na tokwafe, Pol huju tle na ku mēta tlibe na bume megali tlome, “Sobo bobē gali esogo tēglelētēnabē na Krit afayo kile jwa nēlame kwe seme ebē tēbo olē esune hana lēglēname fene. ²² Kwe bo some gali nēlēyo, sobo ebē tēbo olēme feilawa asa tutune eletelo. Semago ho li hana gli lēgleme. Kwe sibū lowa tēbo lēgleme. ²³ Bo Gotome fwa tafa nēglekefētēlēbē ho. Na Gotome fwa lotu nēglekefētēlēbē ho. Eje klabē, Gotobē ensel bobē lime lilikakitenē, ²⁴ na megali lolonē, ‘Pol ju ebē wesibi kē fata lēglebēme uli asa ele. Ju tokwafe Rom lifatewa tuhu eguleme na Sisarbē naba

lime elibeme. Aholokwane ele. Goto some lēgaitome. Na iniwa ho juna sibū lo mēta kē tafa egelobē bu gigli hana mēglame.’ ²⁵ Ensel megali loglonēme nēgēme na bo some kēme gali nēlēyo, sobo uli asa elo. Bo Gotome melowene nanēletelē, ‘Iniwa wesibi bu bome fene gali lolonē, bu melē fata mēgleme.’ ²⁶ Kwe flelu ebē sibū lo lēgehuleme na li afayobē yenēba mēta bubluju luleme.”

²⁷ Na kwe sebo kē nutu mēta tētabēyabēē, olē kēniji latla we ita aona. Kē nutu mēfē lamotla Mediterenian nutu. Nilifu klabē kuna, sibū lo mēta kē wege mēglabē enēne melowene mēta, “Sibū lo li afayo belē fwa lēgleme lololi lalēlefe.” ²⁸ Kēme nēgēme, hobota tabo wesibi taba heletabo mēta kesi mototla na yenēba mēgēsēlēlabēme nutuwa tuku mētētēkaka na yenēba kēna mētēsēlēla. Na ita buhe mētētofakla na bubē lēlekuju tabei ebē kēniji niliafewe. Na ita sibū lona kli mētēkaka na ita yenēba kēna lēlekuju mēglabē wesibi tuku mētētēkaka. Na ita buhe mētētokwakla na bubē lēlekuju tabei ebē kēniji aowafewe. Kēme nēgēme bu melowene mēta, “Yenēba lololi tei notlafe.” ²⁹ Na bu uli memēta, sibū lo, aniji mēta bubluju lēglelime. Kēme nēgēme bu sibū lo kēna hobota lēglebē ainē nilina, sibū lo elo elēme sike mētētēkaka, sibū lo kē mēta fwa lēgemule nalēgleme. Na bubē gotome gali tuku mētletēma, hokweinawa feti nalēgleme, bu hwi sle namēkakame. ³⁰ Sibū lo mēta kē wege mēglabē ho, sibū lo kile namēglame fene, alēge hohwi mētētatla. Kēme nēgēme bu sibū lo mago ihe tabana nutu mēta tuku mētēmālitaya. Na mesogēna mēta, “Sebo kē ihena, ainēna taba eso, sibū yelū mēta kē kesi nanokoujame na ainē mana nutuwa sisike nētēkakame.” ³¹ Kwe Pol wame home boblo mogotomabē enēnebē eso honame wame home boblo mogotomabē enēnename megali tlome, “Kē enēne sebona sibū lo mēta tafa jwa nēglana kwe sobo gigli egelome.” ³² Kēme nēgēme, wame home boblo mogotomabē enēne tēle taba, ihe mēta kē kē kesi mētlabē, tētletē mototoma. Na nutu ihe mana fo tētagwi.

³³ Feti lololi tle. Na Pol iniwa home, hi wesibi hi namokoujame anisasana gali tlome. Na bu megali tlome, “Sobo we ita nilina olē tafa sle hana telo, tutune mēta

fwa tafa tokweijo na hi wesibi hana hi tokweijo. ³⁴ Këme nêgeme bo some anisasana këme gali nêlêyo, sobo hi wesibi mana hi naekoujome. Some kë hi wesibi afutuku namêglelêyome. Sobo aholokwane elo. Semago ho li ato li hana têbo logotleme, sebo iniwa lalowa nêtabêyame.” ³⁵ Na Pol kë gali yawe tlole na bletê nage fa totle na bu kë enênebê naba lime Gotome lale gali tlole, “Ebê bletê nage, yaha fêyeme enênêne.” Na bu bletê nage fufu totle na mana hi tle. ³⁶ Iniwa ho bu Polbê gali aholokwane mêtla na bubê tutune lowene, sle tletême. Na bu mata hi wesibi glo motokouja na hi motokouja. ³⁷ Sebo sibu lo mêtla kë tafa têtglabê tabei bu kêniji 276 ho. ³⁸ Sebo hi tokoujabê, imo soslo mêtêtagujaya. Na sebo witi liji begê manogwa nutuwa sisike têtêkaka, sibu lo fogolego nalêgletêname.

Sibu lo têbo tle

³⁹ Olê wafeti têbe na sibu lo mêtla kë wege mêtglabê ho yenêba hwi mêtelokwakla. Kwe kë yenêba mêtêselêla hana mêtla. Na bu wakona têtglabê yenêbabê hwi mêtelokwakla. Na bu gali mêtla, “Sebo ebê sibu lo, ebê wakoha tabo elê manehula na kë mêtla fla nulelêlame.” ⁴⁰ Këme nêgeme bu ainê mago taba têtêlê mototoma na nutu mêtla hune mêtêkaka. Na bu sibu lo këna kë asê mêtglêlêlabê yegu mago taba totohwa mototoma. Na bu sibu lo kë asê mêtglêlêlebê selê kli mototokwakla, flelu hoho nalogotleme. Na sibu lo yenêba elê mana lujume. ⁴¹ Kwe sibu lo yelu, nutu lokwalêfe mago yenêba mêtla lalesiliwa totole. Na nutu bu sibu lo elo bubluju totle. ⁴² Na wame home boblo mogotomabê enêne, bu kalabusu home hao mêtletêma, bume mogo nalê têtêkle namêgêtayame fene. Bu fofolou mokoujame na mana mêtêbouboukakujalime. ⁴³ Kwe wame home boblo mogotomabê enênebê eso ho Polme lêtgaitalême tole lêtgletleme nêgeme. Na bu wame home boblo mogotomabê enêneme melêkle totome, “Kalabusu home mogo nalê asa têtêkle eto. Matêbe.” Na bu seme iniwa gali tlonâ, “Sobo foloume lowene lalo kwe sobo afina lalowa okokli ekako na yenêba elê folou ekoujome. ⁴⁴ Na sobo fli, sibu lo mago agwihe glo elome na këna some nutu mana

yenêbawa fo lêttagujome.” Sebo melê tla na sebo iniwa yenêba elê fêfe tula. Na semago liha hana têbo tliata.

28

Pol bu Malta afayo mêtla tafa tle

¹ Sebo iniwa helefowa fêfe tla. Na kë lifate mago enêne seme megali lamotlona, “Ebê afayobê weniji Malta.” ² Kêbê lifate mago enêne seme fleflesuna mêtaitana. Tu mana tetokêfe na kë lifeku tlilego metle. Këme nêgeme bu ahoju këme hoho mêtla. Na bu seme iniwa ahoju labuwa mêtlenuna, sebo ahojume sa nanugulame. ³ Pol ahoju hoho ti glo tle na ahoju mêtla gogwa tole. Na têbo taiju, kë ahoju hoho ti kufe ke telulamê. Na kë taijume ahoju atête têtêlêkakê. Na latohowa têtakêyamê na Polme toba mêtla têtou tlêle. Na mana kesi tokwakêyatle. ⁴ Na kë lifeku mago oneho kë taiju Polme tobame kë têtou têtglêlebê mehwi motlotla, tobame mana kesi tlatle, na bu blalo megêgali lamêtla, “Hwi elolo. Ebê ho kë nêgebê, mogo nalê kë têtêkle têtakefêbê ho. Bu nutu mêtla gli hana tle. Kwe têbo loweneme kofayame kë têbo lotokwefêmebê goto, bu kë home mogo nalê têtke naloglolome.” ⁵ Kwe Pol kë taijume ahoju elême bile tetokwakê na bume li wesibiha fata hana tletle. ⁶ Oneho bu melowene lamêtletla, “Polbê ato sêse lêtgletlemewa o bu hokweinawa mogo nalê letigomewa.” Na bu Polme mana yafe hwi motlokwefla. Kwe li wesibiha bume fata hana tletle. Këme nêgeme bu lowene hihijika mêtla na bu megali mêtla, “Kê ho ebê li goto tekwe nêge!”

⁷ Kêbê ahoju labu lime kë têtêgebê life, ebê kë afayobê eso hobê life. Bubê weniji Publius. Kê ho seme bubê lowa nêno tle na bu seme aona olê tafa tlenêna na ululu sle memutêtana. ⁸ Publiusbê bolijaya tako têbo latle. Bu ato ahojutena, aliji tuna melatle. Na Pol bu belê tuju tle na Gotome takune tlole. Na bu toba gwa totatle na bubê ato sle tletle. ⁹ Pol bu melê tle, na kë afayo mago atowelili enêne fli mata Pol belê mitisiya na Pol bubê ato mata sle totometême. ¹⁰ Iniwa oneho bu seme fleflesu mêtletêna na seme feilawa wesibi mana mêtletêna. Sebo aona yeme Malta afayo mêtla têtabêya na sebo bume hune nêglame kofene. Na bu

seme hi wesibi mētlēna. Na sebo kē afolo tēgletēmabē wesibi mata mētlēna. Na bu sibu lo mēta gogwa mētletēna.

Pol Rom lifatewa tuhu tule

¹¹ Sebo li sibu lo mēta fēfe tla. Kē sibu lo kē nēgebē bu tako flelu yemena kē afayo mēta temule. Bu Aleksandria lifate mago. Na Sus gotobē tlemalē iko nēbalebē amtētomba tina kē blēge blēge mototomabē, sibu lo yelu mēta mētēbetēme. Na sebo kē lifate kile tla na tuja. ¹² Sebo Sirakyus lifatewa fwa tula na kēme aona olē tafa tla. ¹³ Na sebo Sirakyus lifate kile tla na Regium lifatewa fwa tula. Jowa klabēwa tla na mana nēgemowelē mago flelu tisi. Kēme nēgame sebo Regium lifate kile tla na sebo tēle olē tuja na Puteoli lifatewa fwa tula. ¹⁴ Na kē lifate mēta, sibu lo mago fēfe tēkaka. Na Kristen oneho flime esune tlēma. Na bu seme, buna tafa nanēglame takune motlona. Na sebo buna tobali ita tēle olē kēnji tafa tla. Na ita sebo bume hune totoma na Rom lifatewa tuja. ¹⁵ Kristen oneho, Rom lifate mēta kē tafa mētlabē, gali aholokwane mētla, “Polna kē misiya.” Na bu seme alēgame esune mēglēnabēme mitisiya. Fliye bu seme Apiusbē wesibibē hihijika lifeku mēta esune mētlēna na fliye Aona Ni Lo kē mēta mēglībebē lifeku mēta esune mētlēna. Pol bume yafe hwi tlome na bu tako fleflesu metle na maninibona sle tle na Gotome fleflesu gali telokwakle.

¹⁶ Sebo Rom lifatewa fwa tula. Na Rom lifate mago gavmanbē ho megali tle, “Pol buwa li lome lalowa tafa lēgleme kwe wame home boblo logotomebē ho li bume mana sei lēlēkefētleme.”

Pol bu Jisasbē gali Rom lifateme tē totle

¹⁷ Pol Rom lifate mēta aona olē tafa tle, na bu Israelbē afenēbonibē eso enēneme mana gali telokwakēme, bu belē migisitla namēglame. Na bu mitisitla na Pol bume gali tlome, “Bobē afani, bo sebobē enēneme hana tēbo totomē, na bo sebobē semleninobē gali hana boblo totlē. Kwe Israelbē afenēboni, bome Jerusalem lifate mēta wakalabusu mētētana. Na bu bome Rom lifate mago gavmanbē toba mēta gwa mētētana. ¹⁸ Na kwe, Rom lifate mago gavman, Israelbē afenēboni, bome blawa kē so mētētātēnabē gali aholokwane

motlona. Kwe bobē li fēye wesibiha, hwi hana motlotēna na megali hana mētla, ‘Bume lalowa, mogo nalē tēkle etlo.’ Weye. Kēme nēgame bome kalabusu lo mago jine namēgelēkakēname fene. ¹⁹ Kwe, kē Israelbē afenēboni, bome kalabusu lo mago jine mēglēnabē gali boblo mototla. Na bo gali fēye mago fa nogotlēmene? Kēme nēgame, bo megali telē, ‘Bo metole nanelē, bome blawa kē so mētētātēnabē gali, Rom lifate magobē eso ho, Sisar, saaholokwane loglonēme.’ Kwe bo kē Israelbē afenēbonime, tēbo gali noglomēme nane tisi. ²⁰ Kēme fwa nēgame bo some kēme gali nolēyo, bome kē kalabusu mēgētānabē wesibi lowene sle naegletelome. Tako tafa watokwēija, na sebo, Israelbē afenēboni, seme lēgaitānabē home, Goto jine gali kē lēgelēbaklebē home, mana ekē hwi nēlekefētla. Na bo melowene nanelē, ‘Goto jine gali kē lēgelēbaklebē ho wafi tisi.’ Na kē loweneme fwa nēgame, bome kēme kalabusu mētētana.”

²¹ Na bume gali motlola, “Judia provins mago ho, bu jubē loweneme pasēna seme hana gali mētēlēbakēna. Na Judia provins mago ho li, sebelē, jubē li tēbo galiha, hana tehitēna. ²² Kwe lebutako enēne, li life li life mago megali lamētkefēya, ‘Jisame lowene sle mēglekefētlabē enēne bu tēbo enēnemu.’ Kēme nēgame, sebo jubē lowene mago lowene aholokwane sle nanēgletēyome.”

²³ Na kwe bu olē li aniji motlola, Polbē gali aholokwane namoglolabēme. Na kē olēna, lebutako oneho, Pol kē mēta kē tafa lēglebē lowa loko motokwēija. Na Goto bubē onehome, eso home, kē tafa lēgletēmēbē galime, Pol okokwe sle tlome. Na bu, Moses, Jisasbē gali kē yahi tēgletlebē, galime mata okokwe tlome. Na Gotobē lowene mago gali kē tē mototokweflabē enēne, Jisasbē gali kē yahi mētletlabē galime mata okokwe tlome. Pol metole latle, oneho melowene namēglame, “Jisame kē gali mēgletlabē gali nēgali galimu.” Pol bu olobalēmu oto tēglebē na olē ki na loko metleblemu. ²⁴ Na kwe fli enēne Polbē gali melowene sle lamētletla, “Bubē gali nēgali gali fe.” Kwe fliye melowene hana mētla. ²⁵ Na bu blalo momata mētletlogwaya.

Na Pol bu li galime mana gali tlome, “Gotobë Amtëtomba, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë home, Aisaiame, gali metëglële latle. Na kë gali kë nëgebë nëgali gali mu. Na Aisaia kë gali se-bobë semleninome gali tlome. Bu me-gali latle, ²⁶ ‘Ju kë oneho belë ejume na ju megali elomeme, “Sobo gali itaita aholokwane eglekefëtelome kwe sobo kë gali wayobë lowene sle hana egletelome. Na sobo itaita hwi eglokweflome kwe sobo hwi sle hana eglolome.” ²⁷ Kë enënebë lowene wakalëlego tletëme. Na Gotobë gali aholokwaneme wafi tëboijiwa mletla. Na Goto kë totomebë wesibi bubë naba hwi moglomabëme tëboijiwa wamla. Kwe bu Goto kë totomebë wesibi hwi sle moglomana na Gotobë gali aholokwane sle mëglana, na kë wayo gali lowene sle mëgletlana, kwe bu tëbo lowenebë kile mlame na aholokwana ti mlame. Na bu bo belë misiyame na bo naitamëme na bume sle notomëme.”

²⁸⁻²⁹ Na Pol megali latle, “Sobo sobobë semlenino fenene, Gotobë gali aholokwaneme metëboijiwa lalo. Këme nëgeme bo some këme gali nëlëyo. Goto onehome nëno lëglebë gali, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enëneme wafi telëkakëme. Kë enëne bu aholokwane mëglame.”

³⁰ Pol bu, li lo mëta, Rom lifate mëta, tële tlibutu tafa tle. Na bu kë lo bolijayame baliti tlëkefle, bu kë lo mëta tafa nalëgleme. Iniwa oneho, Pol belë kë mitisikefëtlabë, Pol bubë lowa fleflesuna nëno tlekëfe.*
³¹ Na, Goto bubë onehome, eso home, kë tafa lëgletëmebë galime Pol okokwe tlok-wefëme. Na bu Tako Ho, Jisas Klaisbë galime lebutako onehome okokwe tlok-wefëme. Na bu kë gali tëme uli hana tle. Na ho liha bume lëkle hana totle.

---

* **28:30** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, “Pol bu kë galime wagali tle. Na Israelbë afenëboni bume kile mototla na mutuja. Na bu blalo kë galime feilawa momata mutula.”

Filipai

Polbë pasë, Filipai onehome kë yahi tëgletëmebë

*Pol Filipai lifate mago Kristen onehome
fleflesu tletëme, bume kë mëtaitalabëme*

¹ Bo Pol na Timotina, sebo Jisas Klaisbë wege ho. Sebo some, Filipai lifate mago Kristen onehome na lotu mogoutatlabë eso enënename na lotu wegeme kë mëgaitobë enënename pasë ekë yahi nëkeketëyo. ² Bo sebobë aya Gotome na Tako Ho Jisas Klaisname itaita takune nanolokwefëmë, some maninibo tli lowene namëglëyome.

Pol Gotome fleflesu galina gali tlole

³ Iniwa olë, bo some kë lowene nëglekefëtëyobë, bo bobë Gotome megali nanolokweflë, “Bo bobë Gotome mefleflesu gali nanolokweflë, yahala fëyemene. ⁴ Iniwa olë, Goto some lëgaitobëme, bo gëgali nanëlelekeflë, bo fleflesuna gëgali nëlelekeflë. ⁵ Automemu bo sobelë Jisasbë gali kë tëgehilebë, sobo bome kë gali tëme taitana, na sobo bome mana ekë aitagina. Na bo some tako fleflesu këme nëlekefëtëyo. ⁶ Bo melowenemu nanelë, Goto sobobë lowene mëta lale tafa lowenebë gwa tëtätëyo. Na kë lale tafa lowenebëme mana lalaitakefëyo. Na Klais Jisasbë ligisi olëna bu kë lowene mana slemu sle lëgëtatëyome. ⁷ Sobo bobë maninibo mago mu. Këme nëgeme, bo some këha lowene nëgletëyobë ebë lalemu. Kë wege, Goto bubë tolenawa, bome kë tëglënebë, sobo bona kë wegeme iniwa kahwë slemu latla. Bo kalabusu lo mëta kë tafa nëgelëbë o bo kalabusu lo mëta tafa jwa tëgelëna, bo onehome, Jisasbë gali esobëme, gali sle tlo më. Na bo Jiasme kë lowene sle namëgletlabë ëhwati gali onehome okokwe tlo me bu Jiasme lowene slemu namëgletlame. Na sobo bona mana kahwë sle tëglana. ⁸ Bo some iniwame maninibomu nanëletëyo, Klais fene maninibo tletëyo na bo some ita hwime këme tole nëletëyo. Goto lowene lalële, bo some nëgali gali gali nolëyo.

⁹ “Bo Gotome megali nanolokweflë, fli enëneme tole egletemobë lowene, sobobë lowene mëta, takowa nalëgebetëyome. Na kë lowenebë, Gotome kë lowene sle egletelobë lowenebë, some laitome. Na sobobë lowene lalowa nalëbetëyome. Na sobo kë lowenena wesibi melowene naegletemome, lale wesibi o tëbo wesibi. ¹⁰ Sobo melë egelona, na Klaisbë ita ligisibë olë fo lokoketlana kwe Goto some mehwi lëglëyome, lale onehomu. Na bu some li fëye tëbo wesibiha hana hwi loglotëyome. Na sobo iniwa lowene, lowene sle naegletemome na fëye lowenebë lale lëgebena kë lowenebëwa esogo sle elelëlome. ¹¹ Na iniwa lale lowene Jisas Klais mago kë migisibë, bu somëta nohwa mëgëbetëyome.” Na iniwa oneho bu kë lowene somago hwi mololame na Gotome fleflesu mletlame na megali mlame, “Goto bu tako homu. Iniwa wesibi bubë lokwalëfe mëta fwa mëbetle. Bu lale mu.”

*Pol kalabusu lo mëta tafa tëglana, fli ho
Jisas Klaisbë lale gali mana të mëtëtagula*

¹² O Kristen afani na oneglëni, bo metole nanelë, sobo melowene egelome; ebë wesibi bome kë fata mëtëgletenëbë, bu Jisasbë lale galime lëkle hana mototle. Weye. Kë wesibi, Jisasbë lale gali fli oneho betelë fifiji tëglebëme lataitale. ¹³ Iniwa wame home boblo mogotomabë enëne, eso ho Sisarbë lo mëta kë sei mëglëkeflabë, na fli enëne mata, bu melowene lamëtla; bo Jisas Klaisbë gali të nëtakefëtelëme nëgeme, bome kalabusu lowa këme tuku mëta. ¹⁴ Na lebutako Kristen oneho bome melowene mëtletëna; bo kalabusu lo mëta tafa telë. Na këbë lowene bume Jiasme anisasana lowene sle mëgletlabëme taitame. Na bu uli mëtלקëla na Gotobë gali anisasana të mëtëtatla.

¹⁵ Fli oneho, mehwi lamëtla, fli oneho bobë wenijime fleflesu lamëtletëna. Na bome tëbo mëgëtanabë lowene fa mototla na bobë weniji lële mogotlabë lowene mata fa mototla. Na bu metole lamëtla, oneho bubë wenijime fleflesu namëgletëmame. Na këme fwa nëgeme, Klaisbë lale gali këme të mototla. Kwe fliye bu lale lowenenamu tafa mla na Klaisbë lale gali këme të mëtëtatla. ¹⁶ Kë oneho bome tole lamëtletëna na melowene lamëtletëna,

Goto bome melème aniji tlonë, Klaishë lale gali esobème, onehome okokwe sle nanoglomème. Na bume lebotane sle nêtatemème, kê gali nêgali galimu. Na kème nêgeme bu Klaishë lale gali kème tē mototla. ¹⁷ Kwe bobë weniji kê lëlë mogotlabë oneho metole lamëtla, fli oneho bume melowene namêgletëmame, “Bu lale enênemu.” Na bume fleflesu na mletëmame. Na bu Klaishë lale gali kème tē mêtëtagula. Kwe bu lale lowene nane fa mototla. Weye. Bu metole lamëtla, bo kalabusu lo mēta kê tafa nêgelëbë, bo hobota feilawa fa nanogotlème. Kème nêgeme bu melë kème mëtla. ¹⁸ Kwe oneho Klaishë gali lale lowenena tē mogotlana o tēbo lowenena tē mogotlana, bo kêbème welili hana nêletemème. Bo melème fwa fleflesu nelë, bu Klaishë lale galiwa tē mêtëtagutlame. Na kwe kêbë bome fleflesu lëgëtanème.

Pol melowene latle, “Bo tuja ato mana tafa nelème na Filipai lifate mago Kristen onehome naitamème”

¹⁹ Na bo kwe fleflesuwa nêglekefème. Bo melowene nêgelème nêgeme, Iniwa olë sobo Gotome takune elokweflo, bome lëgaitanë nalëgleme. Na Gotobë Amtëtomba, Jisas kê tēglë nabë, bobë lowene kalëlego lalëtakefëtenë. Na kème fwa Goto bome laitanème na bo kalabusu lo kile nelème na manawa ho tafa nanêgelème. ²⁰ Kème nêgeme bo metole nanelë, bo li tēbo wesibiha hana nêgelème, na bo kème tiniji nêlème. Hanane. Kwe bo metole nanelë, elë na tokwafe bo Gotobë lale gali tème uli hana nêgelème. Bo gli nêgelëna o tuja ato mana tafa nêgelëna, iniwa wesibi bo melë kê nêgelëbë, Klaisme fwa nêletelë. Na kê iniwa wesibi bume weniji tako melëlème. ²¹ Bobë lowene melë lëgëbelalële, Bo tuja ato mana tafa nêgelëna, iniwa wesibi bo melë kê nêgelëbë, kwe Klaisme fwa nêletelë. Na bo gli nêgelëna kwe bo lale tafa fa nogujetlème na bo ëje kê tafa nêgelëbë tafame boblo logotleme. ²²⁻²³ Kwe bo tuja ato mana tafa nêgelëna, bo melowene nanelë, bo feilawa onehome, Klaishë lowene esogome mëgletlabème okokwe noglomème. Bo gli nêgelëna o tuja ato mana tafa nêgelëna, bo melowene hana nelë, fëye lowene esogo nêgletlèlèmene? Bome

kê tēle lowene, tabaha kiki mële. Bo gli nêgelëbème. Na Klaishë tafa nogulobème, tako tole nanelë. Kê kwe lalemu. ²⁴ Kwe bo some lowene nêgletëyome nêgeme na bo melowene kème nelë, bo tuja ato tafa manelë, some nêgaito nanêgelème. Kê kwe lalowamu. ²⁵ Bo melowene slemu nanelë, bo some nêgaitobë wege mana lëbe. Kème nêgeme bo melowene nanelë, bo tuja ato mana tafa nêgelëna na some feilawa nêgaitome, Jisame esogo eglelëlobë lowene, lowene sle naegletelome na kêbë loweneme fwa fleflesu naegelome. ²⁶ Na ita bo sobelë nigisina na sobo bome hwi enonana, sobo Jisas Klaisme fleflesu eletelome, bu bome sobelë ita leglesunème nêgeme.

Pol, Filipai lifate mago Kristen onehobë lowene kalëlego têtatème

²⁷ Tako wesibi melë. Sobobë asë sle etlome na Klaishë lale lowenewa esogo elelëlome. Sobo melë egelona, na bo some hwi noglokwakijona o bo tafa nêgelëna na galiwa aholokwane negletëyona, kwe bo melowene nêgletëyomemu, sobo Jisame lowene sle lowene mana esogo elelëkeflo na sobo yonane mēta mana tafa elekefo na jowa lowene nawa Klaishë iniwa wege fa etlome. ²⁸ Bo some megali nolëyo, some kê wame mëglëyobë enêneme uli asa eletemo. Bu some mehwi mëglëyona, sobo bume uli hana eletemo, kwe bu melowene namëglame, Goto seme tēbo lëgëtanamefe. Kwe Goto some ululu sle lëgëtome na lale tafa lëlelëyome. ²⁹ Aholokwane elo. Goto some tēle lale lowene wafi tlëyo. Li lowene, Jisas Klaisme lowene sle eglelëlobë lowene. Na li lowene, Klaisme lowene sle eglelëlobë mēta hobota eglibe telobë lowene. ³⁰ Sobo ëtani bome wafi hwi tlonä, bo Jisame kê lowene sle nêgletelëbë wame mēta tafa telë. Na sobo bobë gali waaholokwane telo, ëje bo kê wame mēta mana ekë nêtabë. Na ëje sobo elili kê fa egotlobë, sobo melowene egelome, bona iniwa Jisame kê lowene sle nêgletlabë wame mēta nêtabëya.

2

Klaishë lowene fene tēbetle, melowene

egelome

¹ Klais sobobë lowene kalëlego malëtatëyo. Bu some feilawamu tole lalëletëyo na këme nêgame sobobë lowene lëgëbetëyo sle këme lële. Sobo Gotobë Amtëtombabë lowene mëta tafa egelome nêgame, sobo flime këme maninibo eletemo na sobo flime mata këme tole eletemo. ² Kë gali nêgali gali nêgebë kwe sobo melë saelo, sobo iniwa jowa lowenenawa yonane elome. Na sobo iniwa jowa lowenenawa, ho flime tole egletemobë lowene esogo elelëlome. Na sobo iniwa jowa lowene nawa tafa elome. Sobo melë egelona kwe sobo bobë lowene feilawa fleflesu egëtatëname. ³ Sobo some fwa asa lowene elo. Na sobo fli enëneme melowene asa eletemo, sebo bu fene këha enëne nane, sebo kwe lalemu. Sobo flime salokwalëfe eletemo, na bume melowene eletemome, bu sebo fene këha nane bu kwe lale enënemu. ⁴ Sobobë wesibiwa asa ululu sle etomo. Weye. Sobo fli enënebë wesibi mata ululu sle egotometemome. Na bume aitamome tafa sle namëglame.

Klais atwati hoha kë fata tēglebēye, bume fwa hana lowene tle na Goto bume tako fleflesu këme tletle

⁵ Sobobë lowene Jisasbë lowene fene tēbetle, këha salëbetëyo. Bubë lowene melë: ⁶ Iniwa wesibi fata jwa mëtlana Jisas bu Goto fene metafa latle. Kwe bu Gotoha tafa lēglebë lowene tēgehole hana tle. Weyewa. ⁷ Bu Gotoha tafa tēglebë lowene kile tle na home manawa wege lēgletëmebë hobë lowenaha tēbetle na life mago hoha fata tle. ⁸ Na oneho bume mehwi motlola, life mago ho fenene. Na bu bume fwa hana lowene tle kwe iniwa onehome lokwalëfe tletëme na Gotobë galiwa esogo tletëtle. Bu melë tle na bu mana gli tle. Bu kë gli tēglebë, bume tēbo homeha ti mëta bu mëtla. ⁹ Bu mële tēgleme nêgame na Goto bume këme fleflesu tletle. Na bume këme no tlële, buna eso home weife tafa namëgelome. Na Goto bume iniwa wesibime eso home tafa lēgletëmebë weniji tlële. Kë weniji kë nêgebë iniwa onehobë wenijime boblo lalotometëme. ¹⁰ Bu Jisame kë weniji këme tlële bu metole tēgleme nêgame. Iniwa hēhëna wesibi, Heven life mëta kë mëtabebë, na life mëta kë mëtabebë na

life lokwalëfe mëta kë mëtabebë, bu iniwa Jisame sêkefo miti tafa mletlame. Na Jisasbë lokwalëfe mëta fwa metabëtlame. ¹¹ Na bu iniwa megali mlame, “Jisas Klais bu tako homu. Iniwa wesibi bubë lokwalëfe mëta fwa mëbetle.” Na kë lowenena, bu melë lowene olafa motlame, “Goto bu lalena Tako Ho mu.”

Sebo elulego tabo fene menëgëtabëame. Onehome, Goto belë lugujubë alëge lebotane nanëgëtatëmame

¹² O yabeni. Bo sobona ëtani kë tafa tēglabë, sobo bobë gali aholokwane tlonana esogo tlelëlo. Na ëje bo sobona nane tafa nëla. Bo kakë tafa nulë. Kwe bo some megali nolëyo, ëje mata sobo bobë gali saesogo sle elelëtëna. Goto some bubë maninibo nawa tēbo lowene mago wafi nëno tle. Na sobo tutune lowenena bume fwa lokwalëfe eletelome. Na sobobë lowene sle etomome. Na bu kë gali sle tēglebë wesibi fame fwa, afutukuna wege elekefëtëmome. ¹³ Melëme nêgame. Goto some, bubë lowene esogo eglelëlobëme huhuju lalëtakefëyo. Na bu some afutuku lëlelëkefëyo na lalaitakefëyo, bubë tolewa esogo naeglelëtelobëme.

¹⁴ Na sobo iniwa wesibi melë kë egotomobë, sobo flalego tafa naeglelëmome. ¹⁵⁻¹⁶ Sobo melë egelona kwe sobo Gotobë nēbalemu tafa egelome. Na oneho some li fëye wesibiha hwi hana moglotëyome. Na Goto mata some li fëye wesibiha hwi hana loglotëyome. Na sobo Klaisbë lale gali egehlo sle elome. Na sobo ebë life mago tetëbo lowene kë esogo mëglelëkeflabë onehobë naba li mëta kilego tabo mëta lamo fene u elamë. Këme nêgame, sobo melë egelona, na Klais onehome hwi sle loglomebë olë fata lēglana, na bu some li tēbo wesibiha hana hwi loglotëyona, kwe bo këme tako fleflesu nēgletëyome. Na kwe bo melowene nēgelëme, iniwa wesibi, bo sobobë ku mëta melë kë togotomëbë, blawa hana këkë telë. ¹⁷ Bo lowene hana nelë, Tokwafe ho bome mogo nalë tēkle mëgëtaname nawa o hanane nawa. Fëyeme tēkle mëgëtanamene. Melëme nêgame bo Jisasbë gali tē nēgëtagukefëtelëme nêgame na sobo na fli enëne kë gali lowene sle egletelome nêgame. Kwe melë nêgena kwe

bo fleflesu nëgelëme. ¹⁸ Na sobo mata fleflesu elo, sobo bona fleflesu nëglame.

Pol, Timotime Filipai lifatewa jine lëgelëkaklebëme, gali lële

¹⁹ Tako Ho Jisas bu tole lëglena kwe bo Timotime sobelëme hokweinawa jine nëgelëbaklëme. Na ita bu bo betelë lisime, bu bome sobo kë tafa egelobë lowenebëme gali nalëglëkwakinëme. Na bo kë gali aholokwane nololëme na bo fleflesu nelëme. ²⁰ Bobë li mëta, Timotiha ho li tafa hana lële. Weyewa. Timoti bu bona yonane sle nanelo na bona jowa lowene mëta fwa tafa nelo. Na bu some kë maninibo lëglekefëteyobë maninibo, bobë fene lëbe. Na bu some lëgaitome feilawa lowene lëlekefëtëyo. ²¹ Fli oneho, bume fwa lowene melekefëya. Na bu Jisas Klaisbë wege fabëme feilawa hana tole mletla. ²² Sobo Timotime wafi lowene eletelo. Bu lale homu na bu bume fwa lowene lëglebë lowenebë mëta hana lëtabe. Sobo bume walowene eletelo, bu bome Klaisbë lale gali të nëgëtatëmëbëme lalaitakefënë, nëba bolijayame fene laitakefle. ²³ Këme nëgeme bo bume sobelë jine nëglëlëme këme tole nelë. Kwe bome kalabusu lo mëta fata gali kë lëgletenëbë wesibi afina lowene nëletelëme na bo Timotime sobelë hokweinawa mana jine nelëbaklëme. ²⁴ Bo melowene nanelë. Tako Ho bome lëgaitanëme, na ho bome kalabusu lo mago jine mëglëname nounou. Na bo mana sobelë nigisime.

Epafroditusme Filipai lifatewa jine lëgelëkaklebëme, Pol gali tle

²⁵ Bo Timotime tokwafe jine nëgelëbaklëme kwe ebë olëna bo melowene nanelë, bo sebobë afame, Epafroditusme afina sobelë jine nelëbaklëme. Bu bona Klaisbë lale gali wegeme wege nelo. Na Klaisbë lale gali të wegebë hobota weife fa notokweflo. Sobo bome lëgaitanëbëme kë jine tēgelëbaklobë. ²⁶ Bu some tako maninibomu lalëletëyo. Na some hwime tolemu lalëletëyo. Na bu melowene lalële, sobo bubë gali waaholokwane tletelo, bu tëbo latle. Na kë lowenebë, bu some maninibo lëgletëyobë lowene, bubë lowene mëta takomu lëbetle. ²⁷ Nēgalimu. Èbame

bu tëbo latle na gli lëgleme kofene. Kwe Goto bume maninibo tletle. Na bume gli afe kë tēglebë mago sle totle. Na Goto bume fwa nane maninibo tletle. Weye. Bu bome mata maninibo latletenë, Epafroditus gli lëglebë welili bome boblo lëgëtanëlime. ²⁸ Bo bume sobelë jine nëgelëbaklëme tole nanelë, sobo bume ita hwi naeglolome na fleflesu eletelome. Epafroditus sobona tafa egelona, sobobë maninibo lowene mana satli lëbetëyome na tafa sle elome. Melë nëgena, kwe bobë maninibo lowene mata tli lëgëbetenëme na tafa sle nelëme. ²⁹ Sobo Epafroditusme, Jisasbë wenijina no elëlome na fleflesu eletelome. Na sobo këha home mata mefë naegotomome, “Lale homu.” ³⁰ Bu Jisas Klaisbë wege fa togotlena, ëjeha gli lëleme. Kwe bu bume fwa nane lowene tle. Weye. Bome tegaitanëbë wegeme fwa, sobo kë jine tēgelëbaklobë wegewa lowene sle tletle. Sobo kakë tafa egulome nëgeme na sobo bome habëna egaitanamene? Këme nëgeme bume këme jine telëfaglo bo belë.

3

Klaisme kë lowene sle mëgletlabë oneho, bu lalemu

¹ O Kristen afani na oneglëni. Bobë lowene mëta li gali mana lëbe. Kë galibë melë. Klais somëta walëtabetëyo, na sobo bume fwa safleflesu eletelo. Autome bo some gali li, pasë mëta wayahi tletëyo. Na bo kë gali some ita yahi nëgletëyobëme, kokasa hana nelë. Ebë gali some lëgaito sle nalëgleme. Ho some sogëna möglëyolime. Ebë gali melë.

² Ato jibo tētlë gali kë të motokweflabë enënebëme ululu sle saelo. Kë enëne kë nëgebë fifli tabo amale fenene. Sobo bubë gali asa aholokwane elomo, sobobë lale lowene hihijika mëgletëyolime. Kë tëbo enëne megali lamëlekefëya, “Sobo Judabë afenëbobë tafa sle gali iniwa esogo jwa eglelëlona na ato jibo tētlë jwa egotomona kwe Goto some lale oneho fë hana logotome.” ³ Kë enëne bu Gotobë nëbalemu nane. Weye. Kwe sebo kwe, Jisame kë lowene sle nëgletlabë enëne, sebowa, Gotobë nëbalemu tafa nëla. Gotobë Amtëtombabë afutukuna, sebo Gotome

lotu nëlekefëta na Jisame mata fleflesu nëlekefëta. Sebo melowene nanëla, sebo ato jibo kë têtëlë notomabë, kë wesibi, seme Gotobë naba lime lale tafa sle nëglabëme hana lëgaitaname. ⁴ Sobo aholokwane elo. Ato jibo têtëlë gali kë të motokweflabë enëne bu metëtane lamelekefëya. Sebo Judabë afenëbobë tafa sle gali feilawa esogo sle nelelekefla na ato jibo têtëlë lowene mata esogo nelelekefla. Na këbë lowene seme Gotobë naba lime sle mëtakefëna. Kwe këbë lowene onehome, Gotobë naba lime tafa sleme mëgaitamena, kwe bo feilawamu têtane nëgebëmemu na ato jibo têtëlë gali kë të motokweflabë enëneme boblomu nogotomëme. ⁵ Bo ëtani kë esogo tēglelëlëbë lowene, sobo lowene laletelo. Ètani beë bome kë fu tetanëbë, tobali ita aona olë tafa tlenënë na bu bobë ato jibo mana tlë mëtëtatëna. Bo Israelbë afenëbomu na bo Benjaminbë afenëbo mëta fata telë. Bobë ayana beëna bu Judabë afenëbo. Na bo Judabë afenëbo mago këme tafa nelë. Bo sigli telë na bo Farisi lotu eso enënebë lowene esogo tletëtëmë. Na Mosesbë tafa sle anebo gali esogo tletëlëmu. ⁶ Bo Gotobë wege fame feilawa afutukumu telë. Këme nëgëme, ëtani bo Jisame kë lowene sle mëtletlabë enëneme, feilawamu wame tloinë. Onoho bome Mosesbë tafa sle gali esogobëme, hwi moglonana kwe bome li tēbo wesibiha hana hwi moglotëname. ⁷ Ètani bo meweniji latelë, këbë lowene lalowa lëbëwa. Bo meweniji latelë, kë iniwa lowene esogo neglelëmëna, bo Gotobë naba lime lale ho tafa nëgelëmëfe. Kwe bo Klaisme yafe lowene sle tletelë na ëje bo ëtanifu lowene, tēbo wesibi fene mehwi nanolomë. ⁸ Bo Judabë afenëbobë tafa sle galime fwa nane gali nelë. Weye. Iniwa wesibi bo ëtani melë kë tēgelëbë, bo mewenijiwa latelë, Gotobë naba lime lalowa nëgelëmëwa. Kwe bo ëje kë wesibi kleli kibo fene mehwi nanolomë. Bo Klaïs Jisame melowene sle nëgletelëme nëgëme, bu bobë Tako Ho. Na bo kë loweneme fwa melowene nanelë, nëgali wesibimu. Bo kë iniwa tēbo lowene wahune telë, Jisame fwa lowene slemu nanëkakëtelëme. ⁹ Na bo bunamu lesili sle nanëgelome. Ètani bo melowene latelë, bo Judabë afenëbobë tafa

sle gali esogo neglelëlëna, kwe bo Gotobë naba lime lale ho fata nëgelëmëwa. Kwe ëje bo kë lowene hana nelë. Weye. Èje bo melowene nanelë. Sebo Jisame fwa kë lowene nëgletlabë oneho, Goto seme mefë këme lëtana, “Lale oneho.” ¹⁰ Bo metole nanelë, Klaïsme lowene slemu nanëgletelëme. Goto bubë tako afutukuna Klaïsme matëmatë mago huju totle. Na bo metole nanelë, bo kë afutukuna tafa nanëgelëme. Bo metole nanelë, Klaïs seme taitanabëme elili fene fa totle, bo mata bubë wege kë fa nogotlëbë mëta, këha elili mefa nogotlëme. Na bu fene gli tle, bo megli nëgelëna, kë kwe lalowa. ¹¹ Bo këha lowene mëta tafa nëgelëna kwe bo melowene nanelë Goto bome mata matëmatë mago huju lëgëtanëme.

Pol melëbëme afutuku tle, wege toula elë fwa naluguleme

¹² Bo melowene hana nelë, bo Klaïsë lowene iniwa wafa totlë na bo lale homu tafa nelë. Weyewa. Kwe Klaïs bome buha fatabëme këaniji toglonëbë, ëje bo këha fatame feilawa afutuku nëlekefëmu. ¹³ O Kristen afani na oneglëni. Bo melowene hana nelë, bo Klaisha wafata nelë. Weyewa. Kwe jowa lowenewa lebetenë. Kë lowene melë, bo ëtani kë fa togotlëbë wesibi aholokwana ti sle nanëgelëme na tokwafe fa nogotlëbë wesibime fwa feilawa afutuku nanëgelëme. ¹⁴ Bo wege toula elëme fwame feilawa afutuku nelë, na kë wege toula mago wesibi fa nanogotlëme. Kë wesibi melë, Goto bome megali lolonë, “Ju bona heven life mëta ëhwati tafa nëgelome.” Klaïs ti mëta gli tle seme lëgaitana nalëgleme na nëno lëleme. Këme fwa nëgëme, Goto buna heaven life mëta ëhwati tafa nëgelome këme gali tle. ¹⁵ Sebo Gotome lowene nëgletlabëme. Na kë letitabo nëgletlabë ho, sebo iniwa jowa lowenewa nehólame, na wege toula elëme fwame, feilawa afutuku nëlame, bo ëje fene gali nelë. Kwe somago fli, li lowenena nëgena kwe Goto some lale lowene lebotane lëtatëyome. ¹⁶ Kwe tako wesibi melë, sebo kë esogo nëglelekeflabë lale lowene, Goto seme kë lebotane tëtätë nabë, kë lowenebë nëgehola

sle nëglame na aholokwana asa ti manëla. Weye!

¹⁷ O Kristen afani na oneglëni, sobo iniwa, bo kë esogo neglelekeflëbë lowene saesogo elelëlo. Sebo sobona kë tafa tëglabë, sobo sebo këtafa tëglabë lowene wahwi tlotëna. Na sebobë lowene kë esogo mëglëlabë onehobë lowene, hwi sle eletemome na sobo bubë lowene esogo elelëtemome. ¹⁸ Bo some itaita gali wafi tlëyo na ita bo some nabatuna ekë gali nolëyo. Lebutako enëne tetëbo lowene esogo mëtlelëla na kë lowene seme melë lebotane lalëtana, bu Klaisme wame lamolola. Na Klais ti mëta seme tegaitanabëme, këgli tëglebë wege, tëbo namëgëtatlame fene. Bo kë enënebë lowene wafi hwi nolotemë. Bu sobobë lale lowene tëbo nametateyome. ¹⁹ Kë enëne, bubë ato kë tole mëgletëmebë lowenewa esogo esogo melelekefëma na këbë ato tole lowene bubë Goto fene mefata lamëlekefëtëme. Kë enëne ebë life mago wesibi fame fwa lowene melekefëya. Na bu ebë life mago tiniji wesibi fame fwa tako fleflesu lamelekefëya. Goto këha enëneme hel life mëta tëbo logotomememu. ²⁰ Kwe sebo, Jisame kë lowene sle nëgletlabë enëne, sebo këha enëne nane. Weye. Sebo kwe heven life mago enëne. Na ëje sebo Tako Home Jisas Klaisme hwi nëletla, bu heven life kile lolëme na seme nënome letujuleme. ²¹ Klais, bubë afutukunawa, iniwa wesibi melë logotomeme, bubë lokwalëfe mëgëbetleme. Kë afutukunawa, bu sebobë tëbo ato jibo hihijika lëletëname na sebobë ato bubë lale ato fene mefata mëletëname.

4

Sebo yonane nëlame na fleflesu nëlame na lale lowene mëta nëtabëyame

¹ O bobë Kristen afani na oneglëni, sobo tako hobë lowene esogo elelëtelome na kë lowene mëta fwa satafa elo, bo ebë pasë fene yahi nëletëyo. Bo some tako tolemu nanëletëyo. Bo sobobë weniyane hwi jwa noglometëyome nëgëme, na bo some këme maninibo nëlekefëtëyo. Bo sobo kë tafa egelebë gali yafe aholokwane telë na bo tako fleflesumu mëtletëyo na bo melowene

latelë, Goto some metëglënlëlatle, lale wesibimu fenene.

² Yuodia na Sintike, sobo tlemalë one aholokwane elo. Sobo Tako Home wafi lowene sle eletelo na sobo bubë lowene mëta weife tafa elo. Këme nëgëme sobolalo momata asa elelëkoiyo. Sobo jowa lowenewa saeholo na sobolalo yonane sle elome. ³ Na ju bona weife kë wege nëgelobë ho, bo jume gali nolë, ju kë tlemalë oneme, lale galina sasle etome, bu yonane sle namëgelome. Tlemalë bonamu kahwë sle latla, Jisabë lale gali asë tëglelëtlabëmë. Klemen na bobë fli weife wege enëne mata bona kahwë sle latla, Jisabë lale gali asë tëglelëtlabëmë. Kë enënebë weniji, Gotobë ëhwati bogo mëta mëbetëme.

⁴ Sobo Tako Hobë oneho etabo, ta sobo këbëme safleflesu elekefo. Bo some ita ekë gali nëlëyo, sobo fleflesu elo.

⁵ Sobo iniwa onehome alabujuwa tafa lowenena satafa elelëmo na bu melowene namëgletëyome sobo këha enëne. Sobo aholokwana asa ti elo, Tako Ho ligisi olë nounou ekë lëletle. ⁶ Sobo li wesibimeha asa tutune elo. Weye. Sobobë iniwa hobotame, Gotome fwa sagali elokweflo. Sobo Gotome fwa gali elokweflome na sobo bume itaita megali elokweflome, “Yahala fëyemene” na some lëgaitobëme takune elokweflome. ⁷ Sobo melë egelona kwe Goto sobobë maninibo tli lëtakefëtëyome. Sobo Klaisme lowene sle eglëtelome nëgëme, Goto sobobë maninibo këme tli lëtakefëtëyome. Goto seme flalego lowene kë lëlekefë nabë, bu lale wesibimu. Na sebo kë wesibi esobëme habëna lowene nëgletlamene? ⁸ O Kristen afani na oneglëni, bo some li galime gali nolëyo. Sobobë lowene nëgali lowenename lale lowenename fwa salowene elekefëtëmo. Na onehobë naba lime tafa sle egelebë lowene, na fleflesu kë egelebë lowene, na onehome yonane eglëlëmobë lowene salowene elekefëtëmo. ⁹ Iniwa wesibi bo some kë okokwe toglëyobë, sobo kë wesibiwa saesogo elelëmo. Sobo bome wahwi tlonna na iniwa wesibi bo fene telë sobo mata melë saelo. Sobo melë egelona, kwe sobobë flalego tafa eso ho Goto lëtabetëyo, sobona tafa egeleme.

Pol, Filipai life mago Kristen onehome

fleflesu tletëme, bume wesibi mëtlërame nêgeme

¹⁰ Sobo bome egaitaname ita lowene telo. Kême nêgeme bo Tako Home tako fleflesumu nanëletelë. Ètani sobo bome tegaitanabême lowene latlekefo kwe alêge hanane. ¹¹ Bo ebê galime kê gali nêgelëbê melëbême nane, bo wesibime afolo nêletelëme. Weye. Bo alabujuwa tafabême, wafi lowene nelë. Bo hobotana o hobota jwa tafa nêgelëna o wesibina o wesibi jwa tafa nêgelëna, bo kême hobota hana nêgelëme. Bo kêha lowenebême alabujuwa kaiselo tafa nêlekefë. ¹² Bo wesibi jwa ho tafa nêgelëna o bo lebutako wesibina ho tafa nêgelëna bo alabujuwa kaiselo metafa nêlekefë. Bo hi wesibina nêgena o bo hi wesibi jwa nêgena bo alabujuwa kaiselo metafa nêlekefë. Bo alabujuwa tafa lowene wafi lowene sle nêletelë. Iniwa wesibi bome kê fata mëglekefëtenëbême bo alabujuwa tafa lowene wafi lowene sle nêletelë. ¹³ Klais bome afutuku lalëlelëkefënë na iniwa wesibi bome kê fata mëglekefëtenëbê, bo kê afutukuna alabujuwa kaiselo metafa nêlekefë.

¹⁴ Bo hobota kê fa notokweflëbême, sobo bome kaiselo aitakefëna. Yahala fëyemene! Bo kêbême tako fleflesumu nanëletëyo. ¹⁵ O Filipai lifate mago Kristen oneho, sobo wafi lowene elo, bo Jisasbê gali tē wege somëta afina tē totlë. Na sobobê Masedonia provins kile telë na li life li lifewa tē tetagulëna, kwe kê mago Kristen enëne balitina hana mëtaïtana. Weyewa. Sobowamu aitana. ¹⁶ Bo Tesalonaika lifate mëta tafa tēgelëna kwe sobo bome aholokwana hana ti telo, sobo bome balitina itaita lataitana. ¹⁷ Sobo bome melowene asa eletëna. Some balitime ita takune noglëyome. Weye. Kwe some melëme tole nêletëyo. Sobo onehome agaitamobê lowene, Goto hwi lolotëyome na some fleflesu lëletëyome na ululu sle lëtome. ¹⁸ Sobo melowene egelome, iniwa wesibi, sobo bome Epafroditusbê tobame kê tēgelëbakënabê, bo kê wesibi wafi glo telë. Èje bo lebutako wesibina tafa nelë. Bo li wesibimeha hana afolo nêletelë. Sobo bome kê tēgelëbakënabê wesibi ebêha, ho kleli Gotome, fene ahøjume lëletle,

lale sinikibo hêhê nalëgletleme na Goto bume fleflesu lëletleme. ¹⁹ Bo kê lotu nêgletelëbê Goto, bu iniwa lale wesibina lëtabe. Sobo Jisas Klaisme lowene sle egletelobê oneho nêgeme, kême fwa Goto some iniwa wesibi sobo kê afolo egletelobê some lëglëyome. ²⁰ Goto, bu sebobê Goto na sebobê Aya. Sebo bume iniwa olë fleflesumu nêglekefëtlame, bu Tako Homu nêgeme. Nêgali mu.

Pol Filipai onehome yawe galime gali tlome

²¹ Sobo Jisas Klaisbê onehome bobê sêsle gali gali nolëyo. Na bona kê tafa nêglabê afani mata some sêsle gali gali mëlëyo. ²² Iniwa Jisasbê oneho ebê lifate mëta kê tafa mëglabê, some sêsle gali gali mëlëyo. Na Jisasbê oneho, eso ho Sisarbê lo mëta kê wege mëglabê, bu mata some sêsle gali gali mëlëyo.

²³ Bo metole nanelë, Tako Hobê, Jisas Klaisbê maninibo somëta lëbeteyome na some laitome. Ta tei.

1 Tesalonaika Polbë oto pasë, Tesalonaika onehome kë yahi tégletëmebë

*Polna Tesalonaika lifate mago onehome
tako maninibomu lamëtletëma*

¹ Bo Pol, Sailas na Timoti, sebo aomalë, pasë some, Tesalonaika lifate mago Kristen onehome, ekë yahi nëletëyo. Sobo aya Gotobë na Tako Ho Jisas Klaisbë oneho. Bo metole nanelë, Goto na Tako Ho Jisas Klaisna bubë maninibo lowene matlëyo na flalego tafa naegelome.

*Pol, Tesalonaika oneho, Jisame kë
lowene sle mëgletlabë lowenebëme, fleflesu
tletëme*

² Sebo Gotome fleflesuna gëgali nelelekefla sebo some lowene nëglekefëtëyome nëgëme. Sebo some lowene nanëlekefëtëyo Gotome gëgali nëglelekeflana. Some aholokwana hana ti nëlekefëya. ³ Sebobë aya Gotome kë gëgali nëglelekeflabë, sebo some ebë wesibibëme lowene nëlekefëtëyo. Sobo Jisame kë lowene sle egletelobë lowene, some lale wegebëme huju lëtakefëyo. Sobo fli enëneme tole egletemome nëgëme na bume aitamobë wegeme këme afutuku elekefo. Sobo Tako Ho Jisas Klaisme melowene sle egletelome, tokwafe seme nënome ligisime. Iniwa hobota some kë fata lëglekefëtëyobë, këbë lowene bu some laitakefëyo, sobo tafa sle naegëlobëme. Na këme nëgëme, sebo Gotome këme fleflesu nëlekefëtla. ⁴ O Kristen afani na oneglëni, Goto some tako tolemu lalëletëyo. Na sebo some melowene nanëletëyomu, Goto some wafi aniji tolëyo, bubë enëne egëtabetelobëme.

⁵ Jisasbë lale gali, sebo some kë tègehitëyobë, somëta galiwa nane tisitëyo. Weye. Bu afutukuna Gotobë Amtëtombana iniwa tisitëyo. Na sebo Jisame kë lowene sle nëgletlabë lowene, sobo hwi sle tlotetëna. Na sobo seme melowene tletëna, sebo kë të togotlabë lale gali, sebo melowene slemu nanëletla, nëgali gali mu. Sebo sobobë ku mëta kë tafa téglabë lale tafa, wafi hwi tlotëna. Sebo melë kë téglabë,

Jisasbë lowene esogobëme, some lebotane tëtätëyo.

⁶ Sebobë tafa fene tëbekefëtëna, sobo këha tafa esogo tlelekeflo. Na Jisasbë tafa fene tēbetle sobo këha tafa esogo tlelekeflo. Sobo Gotobë lale gali yafe aholokwane telo na esogo tlelëlo. Na fli oneho some mana kë wame motlëyo na lebutako tēbo wesibi some mana fata mëtletëyo, kwe sobo këbëme welili hana telo. Weye. Gotobë Amtëtomba some lataito na sobo Gotobë lale gali fleflesuna aholokwane tletelo. ⁷ Këme nëgëme, Jisame kë lowene sle mëglekefëtlabë oneho, Masedonia provins mëta na Akaia provins mëta kë tafa mëglabë, sobobë kë lale tafa hwi motloteyome nëgëme na bu melowene mët lame, bubë lale tafa fene lēbetëme, sebo mata këha tafa manëla. ⁸ Tako Hobë Jisasbë gali, sobo kë të togotlobë, kakëmu metugujutëyo latle, fwamo lego fene tiwatëyo. Na kë galibë, Masedonia provins magowa na Akaia provins magowa nane aholokwane motokouja. Weye. Sobo Gotome kë lowene sle egletelobë gali, iniwa life mago oneho mata aholokwane lamotokouja. Këme nëgëme, kë galibë, ita hana gali nëglame. ⁹ Sebo sobelë kë tigi siyabë, na iniwa wesibi kë fata mëtlebë, oneho kë gali buwa të mëtëtagula. Bu some gali metë lametakefëtëyo, sobobë iniwa fëso fëso lowenebë aholokwana ti telo na unalëme lëgëtabebë Gotome fwa lowene eletelome na bume fwa tafa eletelo na bubë wege enëne tafa elo. ¹⁰ Bu seme mata megali motlona, Sobo Gotobë Nëbame melowene egletelome, bu heven lifate kile luguleme na ita lisime. Jisas bu seme, bubë glina Gotobë enisusu mago wafi nëno tle. Tokwafe Gotobë enisusu ligisina sebo nëgëtabëya sle nanëglame.

2

*Pol Tesalonaika lifatëme kë wege
tëglebëme, gali tle*

¹ O Kristen afani na oneglëni, sobo seme walowene eletëna sebo sobelë kë tigi siyabë këbë asëbë tuwati asë nane. ² Sobo seme wafi lowene eletëna. Sebo sobelë tigi siya jwa tēglana, Filipai lifate mëta sebo aomalë tako elili fa totlamu, na seme tako lëla fa

lamëtëtanamu. Na sebo tako elili kë mëta fa totla. Na sebo sobelë kë tigisiyabë, Filipai lifate mago enëne fene wame motlona bu seme melë lamëtëtana. Kwe sebobë Goto, sebobë lowene afutukumu latlelëmetëna na sebo këbë wamebë kikli hana təkaketlamu na sebo mana Gotobë lale gali të tëtätëyo. ³ Sebo some, Jisame lowene sle egletelobë galime, gali tolëyona, këbë mëta yaya galiha hana gali tla. Sebo some meyaya lowenena nane tisitëyo, sebo sobobë wesibi manawa glo nanëgletëyome. Weye. Na sebo some sogëna sogëname nane tisitëyo. ⁴ Weye. Goto sebobë lowene wahwi sle tlotëna, na bubë tolnawa seme Jisabë lale gali tëbë wege tlëna. Këme nëgeme sebo melëme nane wege nëla, oneho sebobë wegeme na fleflesu mëgletëname. Weye. Sebo metole nanëla, Goto sebobë lowene hwi loglomeme, na sebobë wege buwa fleflesu lëletleme. ⁵ Sobo wafi lowene tletëna sebo sobobë lowene lale lale galina hana sisile totometëyo. Weyewa. Na sebo lale lale galime mata gëgali hana tla na sebobë mëmaune lowene këna lëlamu notlame. Weye. Goto bu mata kë wesibime walowene lëletëna. ⁶ Sebo kë wege kë fa nogotlabë, sebo melëme nane fa notla, sebo fli enëneme flesu ho fata nanëgletëmame o sobo seme flesu ho fë naetaname. Weye. ⁷ Sebo Jisas Klaisbë ëfalëbo enëne nëtabetla na sebo flesu enëneha këme nëtabëya. Këme nëgeme, sebo metole nëglabë kwe, some megali noglëyome fene, “Sobo seme aitana.” Kwe sebo some megali hana tloleyo. Weye. Sebo somëta kë tafa tëglabë, flalego tafana tafa tla nëbale tokwëtokwë fenene. ⁸ Sebo some tako tolemu latletëyo. Këme nëgeme Gotobë lale gali some fleflesuna këme tlëyo. Sebo some Gotobë lale galiwa nane tlëyo. Weye. Sebo iniwa wesibi melë nëglabëme, wafi sagli tlëla, some nëgaito nanëglabëme. Sobo sebobë yabenimu tafa tëgelome nëgeme.

⁹ O kristen afani na onëglëni, sobo wafi lowene elo. Sebo somëta kë tafa tëglabë na Gotobë lale gali kë të tëtätëyobë, sebo baliti glo wege mata anisasanamu fa totla. Melëme nëgeme, sebo wesibi kë balitina glo nanëglekefëyame, some sosalë nëgëtolime. Këme nëgeme, sebo olëna klabëna sebobë tobana këme wege tlekefëya, sobo seme

wesibime egaitanalime.

¹⁰ Sebo somëta kë tafa tëglabë loweneme, sobo walowene eletëna na Goto mata seme lowene lalëletëna. Sobo, Jisame kë lowene sle egletelobë onehobë ku mëta, tafa tëglana, sebo Gotobë naba lime, lale tafawa latla. Na sebo li wesibiha kë mëta hana tëbo totla. Weyewa. ¹¹ Sobo seme lowene laletëna. Bolijaya bubë nëbaleme fene laitame, sebo some melë tegaito latla. ¹² Sebo melë latla, sobobë lowene tufiji tëgëtatëyobë gali tolëyo, na sebo some tegaito gali mata gali tolëyo. Na sebo some anisasana megali tolëyo: “Sobo Goto kë tole lëgletlebë tafana satafa elo. Goto bu some wawe tolëyo, bu eso home kë tafa lëgletëmebë oneho belë naekaklijome. Na bubë onehona iniwa lale tafa naegelome.”

Kristen oneho, bume kë fata mëtletëmebë tëbo wesibime boblo lamototoma

¹³ Sebo itaita kë wesibime mata Gotome fleflesu galina gali nolokwefla. Sebo some Gotobë gali alako të tëtätëyona sobo melowene hana telo, hobë gali. Weye. Sobo melowene latelo, Gotobë nëgali galimu. Nëgali, kë gali ebë Gotobë gali. Na kë galiwa, sobo Jisame kë lowene sle egletelobë lowene, buwa sle lotokwefëmetëyo. ¹⁴ O Kristen afani na onëglëni, Jisas Klaisme kë lowene mëgletlabë oneho, Judia provins mëta kë tafa mëglabë fenene, sobo mefata lalo. Sobobë yabenino, some tëbo lamëtakefëo. Israelbë afenëboni, bu Jisame kë lowene sle mëgletlabë onehome, Judia provins mëta kë tafa mëglabëme, fene tëbo motokwefëma. ¹⁵ Kë Israelbë afenëboni, Gotobë ëfalëbo mago gali ëtani anebo kë mëtehilabë home mogo nalë tëtëkle mëtëtakefëya. Na bu mata, Tako Home Jisame mogo nalë tëkle mototla. Na bu seme mata hehë mëtletëna. Bu Goto kë tole lëgletlebë lowene boblo mëtakefëtla. Na bu iniwa onehome wame molokwefëma. ¹⁶ Kë Israelbë afenëboni seme yafe lëkle mëtëtakefëna, Goto onehome tafa sle logotomebë gali, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa kë mëglabë enëneme, të jwa nanëtatëmame. Bu melëme tole jwa mëtëglame nëgeme, Israelbë afenëbo metabëya jwa kë mëglabë onehome Goto nëno lëgoukëfelime, seme

kême lëkle mêtakefëna fene. Bu tēbo lowene feilawa fafa motokwefla na kē tēbo lowene bubē ētanifu tēbo lowenena iniwa loko lokweitēmeme. Kême nēgeme, Gotobē enisusu bume wafata tletēme na tēbo logotomeme nounou lalēle.

Polbē lowene huju tletle, Tesalonaika lifate mago onehome ita hwi nalugujelēmeme

¹⁷ O Kristen afani na oneglēni, ēbame Israelbē afenēboni seme somago heheē mētletēna. Na kē afolo olēna, sebo some maninibo latletēyo, bolijaya nēbale kakē tafa moguletlabē fenene. Sebo sobobē weniyane hwi hana nolometēyo kwe sebobē lowene somēta mana lēbetēna. Kême nēgeme sebo alēge feilawa hohwi kême nētakefētla, so betelē ita nigisiya nanēglame na some ita hwi nanoglēyome. Sebo some ita hwime tako tolemu nanēla. ¹⁸ Sebo sobelē nigisiyame tole nanēla. Na bo Pol, bo sobelē nigisitēyome yafe yafe nanēlekefē. Kwe Satan seme lëkle lalētakēfēna, na sebo sobelē nigisiya jwa kême nēla. ¹⁹ Unina, sebobē Tako Ho Jisas, ita ligisina, seme fēye wesibi, afutuku lēglēnamene, na sebo kēna bubē naba lime fleflesuna nilibetlame. Sebo bume fēye wesibi lebotane nēgētatlamenē bu melowene nalēgletēname, sebo bubē wege, wege sle latētatla. Sebo kwe some fwa fleflesu nēletēyome. Na some fwa lebotane nētome. ²⁰ Nakwefeyemene, sebo some fleflesu nanelekefētēyo na lēlou nēlekefētēyo.

3

Pol Timotime jine tlēle, Tesalonaika lifate mago onehome lēgaitame nalēgleme

¹ Na kwe, sebo Atens life mēta tafa tēglabē, sebo some ita tako maninibomu latletēyo na melowene tletēyo, sebo some ita hwi nēglēyobēme, tako tole latla, kême nēgeme sebo hwi hana tla. Na sebo melowene tla, sebo Sailasna, Atens life mēta tafa nelome. ² Na Timotime sobelē jine nelēbaklome. Bu sebobē Kristen afa na bu Gotobē wege ho na sebo Gotobē wegeme ilawa wege nēla, Jisas Klaisbē lalē gali ilawa tē nētagula. Sebo bume sobelē jine tlēlo, some lēgaito nalēgleme, Jisame kē lowene sle eglletelobē lowene, esogo sle naegletelome. ³ Na su wesibi some kē fata

lēgletēyobē, somago fli tutune eglolime na Jisame kē lowene sle eglletelobē lowene kile eglolime. Sobo lowene lalo, seme ebē su wesibi kē fata mēgletēnabē Gotobē toleme fata mēletēna. ⁴ Sebo sobona mana tafa tēglana, sebo some megali latlēyo, “Tokwafe seme lili hobota fata mēgletēname.” Na sobo melowene wafi eletelo, sebo fene gali tolēyo, kē tēbo olē seme wafata lēletēna. ⁵ Bo melowene hana tletēyo, sobo Jisame kē lowene sle eglletelobē lowene mana ehola o hanane, na bo feilawa mehwi hana tētēkakē. Kême nēgeme bo Timotime sobelē kême jine telēbaklē. Bo metutune tēgelēme nēgeme, Satan some susu lēgētolime na sobo Jisame kē lowene sle eglletelobē lowene aholokwana ti eglolime. Na sebo somēta kē wege tēglabē wege manawa tēbo lēgletēnalime.

Timoti lalē gali tehitleme nēgeme, Pol kême fleflesu tle

⁶ Kwe Timoti sobona tafa tulo na some hune tuto na bu se mēta tokwafe fata tēkaki. Na sobo kē tafa egllobē lalē gali seme tē tētātēna. Bu some megali latletēyo, “Sobo Jisame feilawa mana lowene sle elekefētelo. Na sobo fli onehome mata mana tole elekefētēmo. Na sobo seme mana lowene elekefētēna, na fleflesu lalēkefētēna. Sebo some hwi nanogloyome fene maninibo nēlekefētēyo, sobo mata seme hwi naegloname memaninibo lalēkefētēna.” ⁷ O Kristen afani na oneglēni, ho seme kē wame moglonabē, sebo kē wesibi mēta nētābēya. Kwe sebo some meaholokwane latleteyo, sobo Jisame feilawa mana lowene sle elekefētelo, na kēbēwa seme taitana na sebobē lowene sle tētātēna. ⁸ Sebo ebē gali meaholokwane tla, sobo Tako Home Jisame mana lowene sle elekefētelo. Na sebo flalego tafana kême tafa nēla. ⁹ Sebo some Jisame kē lowene sle eglletelobē loweneme, lowene nēletēyo, na sebo Gotome fleflesu galina gali nanolokwefla. Sebobē Gotobē naba lime, sebo feilawamu fleflesu nēla. Na kē fleflesu galibēme Gotome habēna gali noglolamene. ¹⁰ Sebo kliijina klabēna, Gotome itaita metakune nanolokwefla, bu seme lēgaitana nalēgleme, some hwibēme nigisiteyo nanēglame. Na sobo Jisame

kë lowene sle egletelobë loweneme afole egletelona, kwe sebo some nanëgaitome, sobo Jisame feilawa lowene sle naegletelome.

Pol, Gotome gali tlole, bume lëgaitale nalëgleme, Tesalonaika lifate mago onehome hwime lugujutëme nalëgleme

¹¹ Sebo metole nanëla; sebobë aya Goto na sebobë Tako Ho Jisas Klais, sebobë alëge sle nalëtatëname, sebo some hwime nigisiya nanëglame. ¹² Sebo metole nanëletëyo. Tako Ho Jisas, fli onehome tole egletemobë lowenebë, some feilawamu lëglëyome. Na sobolalo feilawa tole eglelëgome na iniwa onehome mata tole eletemome, sebo some fene tole nëletëyo. ¹³ Sebo metole nanëla, Goto këbë lowenena, sobobë lowene lëgaitatëyome. Na sebobë Tako Ho Jisas, bubë onehona iniwa ita migisiyana, kwe Jisas some ëhwati tafa hwi egletelobë oneho hwi lëglëyome na sobo lale oneho egëtabome. Na kwe sebobë aya Gotobë naba lime, tëbo wesibiha hana lëgebetëyome.

4

Sebo Goto kë tole lëgletlebë tolewa sa esogo neglelëlame

¹ O Kristen afani na oneglëni, sebo some Gotobë tole esogo eglelëlobë lowene iniwa wafi okokwe tolëyo. Na sobo kë iniwa lowene esogo elëlekeflo, sebo fene gali tolëyo. Kwe sebo ëje some, Tako Ho Jisabë wenijina megali nanolëyo, sobo kë lowene anisasana itaita saesogo elëlekeflo.

² Iniwa gali, sebo Tako Ho Jisabë wenijina kë gali toglëyobë, sobo walowene sle eletelo. ³ Gotobë tole, melëgëbetle lalële: Sobo iniwa tetëbo lowene aholokwana ti elome na ëhwati oneho etabome. Sobo iniwa lisë lisë loweneme hëhele, egelome na aholokwana ti elome. ⁴⁻⁵ Sobo, jowa jowa, lisei lowene, sobobë lowene mëta kë mëgebebë lëlë etokwefëmome. Sobobë lowene, one mëmaunebë lowene mëta asa gwa etokweflo. Na bume lisei lisei eglelëmobë lowene asa hujū malëletëyo. Weye. Këha tole asa esogo elekeflo, Gotome lowene jwa mëgletlabë oneho fene melekefëya. Sobo Goto kë tole lëgletëmebë

lale lowenewa esogo elëlekefëtelome. ⁶ Sobo Kristen afanime na oneglëtime sosogëna asa elëmo na bubë ho o mëse liseë nabana hwi elotleme. Sobo melë egelona kwe sobo bume tëbo lowene mëta gogwa egelome. Ètani sebo some anisasana megali latolëyo, “Iniwa ho bu këha wesibi mëglabëme, Tako Ho Goto, bume tëbo logotomememu.” ⁷ Goto seme lisë lowene esogo nëglelëlabëme nane aniji tlonā. Hanane mu. Bu seme kë aniji toglonabëye melë: sebobë lowene bume nëglëla nanëglame na ëhwati lowenewa, esogo nanëglelëlame. ⁸ Këme nëgeme, ho ebë gali boblo logotlena, kwe bu hobë galiwa nane boblo lëtatëme. Weye. Bu Gotobë gali boblo lëtatle, some bubë Amtëtomba kë lëglëkefëyobë Goto.

Sobo sobolalo yonane egelome

⁹ Sobolalo kë yonane eglelëgobëme, hana yahi nëgletëyome. Melëme nëgeme, Goto some onehome yonane eglelëmobë loweneme wafi okokwe tolëyo. ¹⁰ Na ebë bu nëgalimu; sobo Masedonia provins mëta kë tafa mokoujabë Kristen onehome tole lalekefëtemo. Kwe Kristen afani na oneglëni, sebo some anisasana megali nolëyo, sobo këbë lowene feilawamu saesogo elëlekeflo. ¹¹ Sobo aholabu lowene jwa na wame lowene jwabë onehoha tafa egelobëme, sa afutuku elo. Sobo fli enëne kë fa motokweflabë wesibime asa gali elokwefëmo. Sobo kë egelobë wesibiwa lowene elekefëtemome. Na sobobë tobana wesibi etomome, sobobë tafa këna egaitalo naegelome, ètani sebo some fene gali tolëyo. ¹² Sobo melë egelona, kwe sobo wesibime afole hana egletemome na fli onehome, some mëgaitobëme takune hana eglokwefëmome. Na Jisame lowene sle jwa mëgletlabë oneho bu sobo kë tafa egelobë tafa hwi moglotëyona bu some fleflesu mëgletëyome na some megali mlame, “Lale enënemu.”

Tako Ho Jisas ita ligisime

¹³ O Kristen afani na oneglëni, sebo metole nanëletëyo, gigli kë mëtebëyabë Kristen onehome, wesibi fata lëgletëmebë wesibime, sobo lowene sle naegletemome. Sobo, gigli mëtebëyabë Kristen enëneme

feilawa maninibo asa eletemo, Gotome lowene jwa mëgletlabë oneho fene mla. Këbë enëne, gli mago huhuju mëglabë lowene hana lëbetëme. ¹⁴ Sebo melowene nanëla, Jisas gli tle na gli mago huhu tle. Këme nêgeme sebo melowene nanëla, Jisasbë afutukuna, Goto, Kristen onehome, gigli mago huhuju logotomeme na bu Jisasna iniwa misiyame. ¹⁵ Sebo ëje kë të nêgëtatëyobë gali, ebë bu Tako Hobë gali. Bu melë lëgëbetle lalële. Tokwafe, Tako Ho Jisas ita ligisina, sebo tuja ato mana kë tafa nêglabë oneho, sebo afina hana nokwalame, Jiasme oloba mëta esune nanëglëlame. Weye. Hanane mu. ¹⁶ Goto feilawa we loglomeme, na bubë eso ensel mata we lëgleme na Gotobë funiji elamëme. Na Tako Ho Jisas, Heven life kile luleme na lisime. Na Jiasme kë lowene sle mëtletlabë oneho, gigli kë mëglabë, bu afina huhuju mlame. ¹⁷ Kë olëna, sebo tuja ato mana kë tafa nêglabë oneho na gigli mago kë huhuju mëglabë oneho, sebo iniwa Tako Ho Jiasme oloba mëta esune nowelëlame. Na sebo Tako Ho Jisasna unaunalëme tafa nëlame. ¹⁸ Na kwe, sobolalo, kë gali të etokweflome, sobobë lowene këna aitakefëmome.

5

Sebo Jisas ligisibëme sagli nêglëtlame

¹ O Kristen afani na oneglëni, sebo Jisas ligisibë olëme, hana gali sle noglëyome. ² Sobo wafi lowene eletelo. Jisas ligisibë olë, bu lafatawa lëgleme, tokli ho klabë fene lisi. ³ Oneho megali mëglame, “Ëje sobobë lalë fleflesu olë lemotëna. Na seme wame moglonabë enëne hana tafa mla. Weyewa.” Kë olëna, bume tëbo logotomebë wesibi, lafatawa lëletëmeme, mëse nëba amlebo fene fale etamë. Na kwe bu kë wesibi hana elë mëglëlame. ⁴ O Kristen afani na oneglëni, sobo klabë mëta tafa egelobë oneho nane, klelego kë egelome. Weye. Këme nêgeme some kë olë fata lëglana klelego hana egletelome, ho tokli home hwime fene klelego lële. Weye. ⁵ Sobo iniwa, elulego mëta asë egelobë oneho. Sebo tlokofini mago oneho nane. Weye. ⁶ Këme nêgeme, sebo lili sloslowa asa manëla. Gotome lowene

jwa mëgletlabë oneho fene mla. Sebo sagli nêglëlame, Jisas ligisibë olëme mana hwi nêkakatlame. ⁷ Sebo lowene nanëla, bu nini mëgebëyabë enëne bu klabë nini lamebëya. Kye mëglabë enëne bu klabë kye kye mëla. ⁸ Kwe sebo kwe klifi elulego mëta tafa nêglabë oneho. Sebo këme lowene sle nêglame. Sebo Gotome lowene slemu nêletlame na fli onehome mata tolemu nêletëmame. Kë lowenebë seme, Satanbë tetëbo lowenebëme title lëtaname, yako lamu kaba soldiame fene title etole. Na Jisas seme nënome ligisibë lowene, lowene sle nêletlame. Kë lowenebë seme, Satanbë tetëbo lowenebëme title lëtaname, eso kaba soldiame fene title etole. ⁹ Goto seme melëme nane aniji tlonä, Gotobë enisusu mëta tafa nëlame. Weye. Bu seme melëme aniji tlonä, sobobë Tako Ho Jisas seme nëno nalëgleme. ¹⁰ Ëtani Jisas wafi gli tle, seme legaitanabëme. Këme nêgeme, sebo tuja ato mana tafa nêglana o sebo gigli nêglana na bu mana lisina, kwe sebo buna ëhwati atobëna tafa nêglame. ¹¹ Këme nêgeme, sobolalo, këbë lalë galina gëgali elelëgome na sobolalo, sobobë lowene aitamome, sobo fene elekefo.

Jiasme kë lowene mëgletlabë onehome, lalë lowene fabëme, Goto lëgaitameme

¹² O Kristen afani na oneglëni, sebo some megali nolëyo! Some kë moutatëyobë na kë mëgaitakefëyobë hobë gali aholokwane elomome na esogo elëletëmome. Tako Ho, some kë mougoutatëyobë home, aniji tlonä, some tafa namëglëlëyome. Bu some Gotobë galime okokwe lamolokwefëyo na sobobë tëbo lowene sle motokwefëmetëyo. ¹³ Sobobë kume, wege kë fa motokweflabë enëneme lowene eletemo na bume lalë lowenenamu yonane elelëmome na bume tolemu sle eletemome. Na sobo iniwa jowa lowene mëta fwa etabome na yonanewa elome.

¹⁴ O Kristen afani na oneglëni, sebo some anisasana megali nolëyo! Sobobë ku mëta, wege jwa kë tatafa mëglabë onehobë lowene anisasa galina sasle etometemo. Na tutune na uli kë mëglabë onehobë lowene alabuju galina sle etometemome. Na afutuku jwa kë tafa mëglabë

onehome aitamome. Na sobo iniwa onehome alabuju elelēmome. ¹⁵ Oneho some gëglë mëgglëyona, kwe sobo kofaya bume asa gëglë elelëmo. Weye. Iniwa olë sobo Gotobë onehome ululu etomome na iniwa onehome mata ululu sle etomome.

¹⁶ Sobo itaita fleflesu eglekefome. ¹⁷ Na sobo Gotome gëgali elelëkeflome. ¹⁸ Lale wesibi o tëbo wesibi some fata legletëyona, sobo Gotome fleflesu gali nawa sa gali elokweflo. Goto metole lalële, Jisasbë lowene mëta kë asë egelobë enëne, sobo këha lowenewa saehokweflo. ¹⁹ Gotobë Amtëtomba some li wesibi fa egotlobëme huju lëgëtona, sobo lëkle asa etlo. ²⁰ Na Gotobë ëfalëbo mago gali some kë të mëgëtatëyobëme heheë asa elo. ²¹ Kwe sobo iniwa gali kë aholokwane eglomobë, sobobë lowene mëta obobwelë elujuwetomome. Na iniwa lale gali, ehwëyome na esogo elelëmome. ²² Na sobo iniwa memelë tetëbo galime na tetëbo loweneme hëhele egelome.

²³ Bo metole nanelë, Gotobë maninibo tli lowene, buwa sobobë iniwa tëbo lowene sle malotometëyo, ëhwati onehomu fata naegletelome. Na bu sobobë atona lowenena iniwa ululu sle nalotometëyome, sobo lalowamu tafa naegelome. Na sobobë Tako Ho Jisas ita mana lisime, Gotobë naba li mëta tëbo wesibi liha hana lëgebetëyome. ²⁴ Some bubë oneho fata egelome kë aniji toglëyobë Goto, bu kë wesibi some fata lëgëtatëyome. Bu melëme nëgeme, bubë iniwa gali esogo lalëlelëkefle.

²⁵ O Kristen afani na oneglëni, sobo Gotome sagëgali elelëlo, bu seme lëgaitana nalëgleme. ²⁶ Sebo Gotome kë lowene nëgletlabë onehobë lowene fene lëbetëna, sobo fli Kristen afanime na oneglënime sasëse etomo. ²⁷ Bo Tako hobë wenijina some, anisasana megali nolëyo, sobo ebë pasë Jisasmë kë lowene mëgletlabë iniwa onehobë aholo li mëta sahwi elëyo. ²⁸ Sebo metole nanëla, sobobë Tako Ho Jisas Klais some ululu sle malëto.

Jems

Jems kë yahi tëglebë pasë

¹ Bo Jems Gotonabë, Tako Ho Jisas Klaisnabë manawa wege ho. Bo some pasë ekë yahi nëkeketëyo. Sobo we ita tële Israelbë afenëbo lilife lilife mëta kë nibowai ekoujobë oneho. Sobo lale klijimu.

Hobota wesibi kënegebëye, seme kalëlego mëgëtanabë wesibi

² O bobë, Jisame kë lowene sle eglotelobë afani na oneglëni, some tetëbo hobota wesibi fata mëgletëyona, na sobo kë wesibi hwi eglomona, kwe sobo kë wesibi mehwi eglomome, fleflesu wesibiwi. ³ Këme nëgëme, sobo melowene egelome. Këha su kë nëgebëye some melëme olafa mëto, sobo Gotome lowene slemu laletelomu. Këha su some hobota eglibetemobëme laito na ebë life mago tetëbo lowene aholokwana ti elome. ⁴ Na hobota eglibetelobë afutuku bubë wege yawe malolole. Kwe sobo melë egelona, sobo hobota eglibetelowa egelona kwe sobo ebona flo egelome, na sobo Goto kë tole lëgletlebë lowenebëme hana afolo egelomemu.

Ho li lale loweneme, afolo lëglena, kwe Gotome fwa satakune lolole

⁵ Kwe loweneme yalë afololëglena, kwe bu Gotome takune lololeme, na lëlëme. Melëme nëgëme Goto bu tako fleflesumu lalële iniwa onehome lowene lëglëmebëme bu wame hana loglomeme. ⁶ Kwe bu Gotome melowene sle lëletleme bu lëgëtatënëme na mana takune lololeme. Lebutako lowenena asa takune malolole. Matëbemu. Fëyemene? Ho bu lebutako lowenena wesibime takune loglolena kwe bubë lowene haliji tu fenene melë asa malëletle. ⁷ Bo some tutuneme gali nolëyo, sobo melë asa elo. Fëyemene? Këha lowenena ho Gotome wesibime takune loglolena, wesibi Tako Ho mago fa hana logotleme. Hanane mu. Bu melowene asa malëletle, “Goto bome wesibi lëglënëme.” Wëyewa. ⁸ Bu tële lowenena ho lëtabe. Këbë tële lowene bume kiki lalëbobukwake na bu

këme nëgëme bu jowa lowene mëta fwa hana lëtabe.

Wesibi jwa enëne name, wesibi feilawa enënename, Jems okokwe tlome

⁹ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afani na oneglëni, wesibi jwa nëgena kwe lalowa bu fleflesu matla. Goto bume mehwi loglomeme nëgëme, letitabo enëneha mëtabëyame. ¹⁰ Jisame kë lowene sle mëgletlabë oneho balitina kë nëgebë. Melëme, bu kwe fleflesu mëglame Jisas Klaisbë lokwalëfewa mëtabëa. Këme nëgëme bu iniwa wesibina bu kwe tëbo mëglitayame bu ti tahweji fene maktëfa mle na mitigo. ¹¹ Bo megali, kliji bubë atëtena, lokwalena na kaka lëkekeme, bubë atëtena agosaba lakokowa lëtamëme, na bubë tahweji mata lamaktëfawa lëtamë na bubë tahweji laegëtikwawa na bubë lale wenyane latëbowa lëletë. Bu baliti ho fene, bu iniwa wege motla motla, kwe bu hokweinawa gigli mëglame. Këbë wesibi bubë kwe tëbo mëgletëmeme.

Goto bu seme ululu sle lalëtakefëna, tëbo lowene belëme hana ki lëkake

¹² Feilawa hobota onehome fata mëgletëmema na bu hobota mëglibetlawe mlame, kwe këha oneho bu fleflesu matla. Këme nëgëme. Tokwafe kwe Goto bume lale ëhwati tafa lëglëmeme. Goto bu megali sle wafi tle, “Bume kë tole mëgletlabë enëneme kë ëhwati tafa lëglëmeme.” ¹³ Hobë tëbo lowene huju lëgëtatlena, bu melowene asa malële, “Goto bome tëbo lowene elë bu ki lëkake.” Weye. Tëbo lowene Gotome hana ki lëkakeme. Na Goto home, tëbo lowene elë hana ki lëkakeme. ¹⁴ Kwe sebobë tëbo lowene kë nëgebëye, buwa seme tëbo lowene elë kiki lëbebokwake. Kë lowene tëbowa seme sosogëna lolona na kiki lëbebokwake, tëbo lakale nogotlabëme. ¹⁵ Bo gali nelë ebë wafle galime. Ebë tëbo lowene loglotle wame huju lëglena bu mëse nëba fene ehole. Na ke maninibo tëbo takowa na bu tetëbo wesibi lotle, na kë tetëbo wesibi logotlebëye, naglime fata lotle. ¹⁶ O bobë afanino na oneglëninino, këbë maninibo tëbo some ki asa malëbebokwake. ¹⁷ Iniwa lale lale wesibi kë glo nëglekefëyabë, kë heven life mago metujukefle. Klijina, yemena, sëgetobana, kë blëge togotomebë Aya, kë lale

wesibi iniwa buwa seme lëtelëbakëkefëna. Kë Aya kë nëgebë bu lowene hihijika hana lëlekëfe. Bu kë nëgebë, kliji elulego mago amtëtomba fenene këha hana lële. Bu melëbë nane, heletabo lële na ita afluja lële, amtëtomba fenene. Weye. Goto bu melëgëtabekëfëwa lalële. ¹⁸ Bu melë bëme tole lële sebo bubë nëbale fene nëtabetla nëlame. Bu sebobë aya fene mefata lëletëname. Na bu kwe bubë nëgali galina seme jine lëlëtëna. Na sebobë maninibo kwe bu mëta fwa kesi mëleme. Na kë onehome Goto meaniji latlome bubë, bu wesibi blëge blëge totomena.

Sobo gali aholokwane elome na esogo elelëlome

¹⁹ O bobë afanino na oneglënino. Sobo ebë wesibi salowene sle eletemo. Sobo iniwa aholo bo sle etome, na alabuju galina mana tafu etatemome na sobo hokweinawa momatame asa ëjuwetigo. ²⁰ Sobo enisusu asa elo matëbe, ho li hokweinawa enisusu lëglëna bu Gotobë naba li mëta lale ho nane. ²¹ Këme nëgëme tetëbo lowene, sobobë lowene mëta kë fata mëglekefëtëyobë, aholokwana ti elome. Na flalego tafana Gotobë gali mana fa etlome. Goto kë gali somëta wafi gwa telutatëyo. Këbë gali kë nëgebë sobo lale unaunalëme ëhwati tafa këna fa egotlome.

²² Sobo Gotobë tafa sle gali aholonawa asa aholokwane elo. Weye. Sobo esogo esogo eglelëmome. Aholokwanewa egelona, kwe sobo sobolalo, kule kule lalëlogo. ²³ Kwe ho li Gotobë tafa sle gali aholo nawa aholokwane lëglëna na esogo hana lëglelëlena. Kwe ho bu weniyanë tu mëta hwi loglëlebë fenene. ²⁴ Bubë weniyanë hwi lolole, kwe ita bu hokweinawa bubë weniyanë lamëmëtëwa lëkakëtle. Bobë weniyanë habëtabone? ²⁵ Kwe kë lale tafa sle gali kënegebëye, tëbo lowenëha li hana lelube. Na bu tëbo lowenëme boblo logotleme na seme ëhwati tafa lëlëname. Na ho li kë lale tafa sle gali hwi sle loglomena na esogo sle lëglelëmena na aholokwana hana ti lëglëna kwe Goto sle logotometleme na lalowamu fata mëletleme.

²⁶ Kwe ho li megali lëglëna, “Bo lale Jisame kë lowene sle nëgletelëbë ho na Gotobë lowenëwa esogo sle nëglelëlebë ho,”

kwe bu bubë aleji ululu sle jwa logotlena kwe bu bume fwa kule kule lële. Këme nëgëme Gotome kë lotu lëgletlebë lowene, waiyo jwa këme lëbetle. ²⁷ Jisame kë lowene sle mëgletlabë onehobë lakale, Aya Gotobë naba lime lalowa lëgëbetëmëbë, bu melë; Sebo flinëba nëbaleme inainagi nëglame. Na seiju oneme mata naitamame. Na bu hobota fa mogotlabëme na wesibi nëglëmabëme mata naitamame. Na li wesibi mata melë lëgëbelalële, sebo sebobë lakale ululu sle nëtagulame, ebë life mago tëbo lowene sebobë lale lowene, Gotobë naba lime lëlalë lëgëtatënalime.

2

Sebo iniwa onehome jowa lakalewa olafa nëgëtatëmame

¹ O bobë afanino na oneglënino, sebo iniwa Jisas Klaisme kë lowene sle nëgletlabë oneho. Bu kënegebëye heven lifate mago lale wesibibë eso ho lëtabe. Këme nëgëme, sobo melë asa elo, weni-jiatëna enëneme fwa sle etomome kwe atwati enëneme tëbojiwa elomome. ² Ho li lale lale ëho gëgelo lëleme na golna blëgetabo toba baliti toba kume lehwamëme, na lotu lowa mana lëkaklina. Na wesibi jwa ho kaka tabo ëhona mata lëkaklime. ³ Na sobo melë egelona, lale ëhona negli sle kë logotlebë home fwa megali elolome, “Ebë lale labume tafa ele,” kwe wesibi jwa home megali elolome, “Eme ejuwelibe” o megali elolome, “Bobë kiju li mëta tafa ekoketenë.” ⁴ Kwe sobo kë fene melë egelona, na wesibi jwa enëneme tëbojiwa eglomona kwe sobo tëbo lakale fa etlo. Melë kë eglëbë, sobo onehome eselëkwëyo lowenëna hwi elomo na iniwa onehome jowa lowenë nawa hana hwi elomo na melowenë hana elo, sebo iniwa mëtabowa tafa nëlafë.

⁵ Bobë afanino na oneglënino, sobo aholokwane elo. Wesibi jwa kë mëtabëyabë, oneho ebë life mago onehobë naba lime Goto bume meaniji latlome, Jisas Klaisme lowene sle mu mëgletlame. Ètani Goto bu megali sle latle, oneho bume tako tole kë mëgletlabë, Goto esohome kë tafa lëglebë lifate mëta tafa mëglame. ⁶ Sobo kë wesibi jwa enëneme sisile latokwefëmo. Kë wesibi lowenë sle ekakëtlelo.

Some tiniji ya lëlëkefëyone na hobota ya gwa lëtakefëtëyone na plis enëne belë lëlelukefëyo. Wesibi feilawana oneho buwa melë lamëtakefëyo. ⁷ Sobo Jisas Klaibë oneho etabetelo. Na kë Jisas Klaibë lale weniji yalë sisile lëtakefëtlene. Kë feilawa wesibina enënefe.

⁸ Goto bubë bogo mëta tafa sle gali tlëna. Bubë auto mago gali melëgëbe lalële, “Ju jubë yabeme metole egleleme, ju jubë ato fene tole etle.” Sobo melë eglelona, kwe sobo lale lakale blëge egotlome. ⁹ Sobo balitina onehome eselëmona bu lale, kwe wesibi juwa tëbo onehome tëbo etomome, kwe sobo tëbo lakalemu fa etlomu. Gotobë tafa sle gali some meolafa lëgëtome sobo tafa sle gali boblo egotlobë enëne etabomu. ¹⁰ Ho li iniwa tafa sle gali esogo sle lëglelëmena. Na bu li tafa sle gali boblo logotlona, kwe bu tëbo lalilitamu na bu iniwa tafa sle gali boblo logotomebë ho lëtabemu. ¹¹ Sebo walowene nëla. Goto megali kë tëglebëme, “Sobo hona one asa lisei lisei elelëmo.” Na bu ita megali latle, “Onehome mogo nalë asa tëtëkle eto.” Kwe ju lisei lisei hana eglona, na kwe ju home mogo nalë tëkle etle, kwe këha melë eglona, kwe ju iniwa tafa sle gali boblo egotomebë ho etabemu. ¹² Lowene elo tokwafe sobo Gotobë koto mëta eglibome wesibi sobo kë egotomobëme, na kë gëgali eglëbëme. Sobo fli onehome tole egletemona kwe sobo egëtabo sle egelome. ¹³ Ho li, li home maninibo jwa lëgletlona, kwe Goto kë hobë lakale hwi loglotlëna kwe këha home Goto hana maninibo lëgletlememu. Kwe ho li, li home maninibo lëgletlona, Gotobë maninibo nawa bu Gotobë enisusu boblo logotleme na bu kwe tafa sle lëleme.

Gotome lowene sle nëgletlabë lowene na lakale esogo nëlelëtlame

¹⁴ O bobë Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, somago ho li megali lëglona, “Bo Gotome lowene sle nanëletelë.” Kwe bu fli onehome ululu sle juwa logotomena, këha Gotome lowene slebë lowene wayo hanamu lëbetle. Na këha lowene Goto onehome bubë koto mëta hwi loglomona bume habëna lëgaitalemene? Weyewa. ¹⁵ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afa li o mësenëba

li bu ëhome afolo melome o hi wesi-bime afolo melome, ¹⁶ na somago, li afa megali lolomeme, “Goto some ululu sle malëto, sobo fleflesuna eyeu. Sobo lale ëho gëgelo elome na hi eglëlobëë, imo tëtafumu etomome.” Kwe sobo bume bubë ato lëgaitametëmebë wesibi eglëmo jwa nëgena, këha blawa gëgali. Bume habëna lëgaitamemene? Weyewa. ¹⁷ Jisame lowene sle nëgletlabë lowene, mata, kë fenene. Këbë fli onehome nëgaitamabë lakale juwa nëgena, këbë meolafa sle lalotle Jisas Klaisme lowene slebë hanane. Këme nëgeme bume habëna lëgaitalemene? Weyewa.

¹⁸ Kwe ho li megali lëleme, “Ho li Gotome lowene sle lëgletlabë lowenena, kwe ho li onehome lëgaitameme.” Bo kwe bume metafu nëgëtatelëme, “Kwe fli onehome agaitamo juwa eglona Jisame lowene sle egletlebë lowene hanane.” Kwe bo some bo Jisame kë lowene sle nëgletelëbë lowene, lebotanë nëtatëyo, bo onehome kë nëgaitamëbë lowenena. ¹⁹ Sobo melowene sle lalo, “Jowa Gotowa lëtabemu.” Kë kwe nëgali lowenemu. Masiwafe, alibaho, ahwane na tijeli mata Gotome melowene sle lamletle, jowa Gotowa lëtabe. Na bu tutune lowenena tafa mle. ²⁰ Sobo eso ka juwa etabone! Gotome lowene sle nëgletlabë lowene onehome nëgaitamabë lowene juwa nëgena, këbë lowene hi wesibi juwa ti fenene. Sobo kë galibë wayo lowene naegletelomene? Sobo aholokwane elo. ²¹ Sebobë semle Abrahamme lowene ekaketelo. Goto bume lale ho fëye melëna tole. Bu bowene Aisakme, ahojumbë amasei mëta yafe gwa towetle Gotome lëglële nalëgleme. Abraham kë blëge togotlabë Goto yafe hwitlotle bu lale ho fë këme tole. ²² Lowene sle elo, Abraham Gotome lowene sle tletle na bubë gali esogo sle tletle. Na tèle wesibi iniwa sago mëtle, Abraham Gotome lowene sle tëgletlabë lowene olafatletle. ²³ Abrahamnabë, Aisaknabë, anebo galime, Gotobë bogo megali kë eglabë, “Abraham Gotome lowene sle tletle na Goto bume lale ho fë tole.” Na bume mefë mototla, “Gotobë yabe.” ²⁴ Sobo melowene egelome, ho Gotobë naba lime

lalowa lëgëtabebëme, sobo hwi elo bu Gotome lowene sle lëletle na onehome laitame kème fwa Goto bume mefë lotleme lale ho. Weye.

²⁵ Kë fenene, Rahap bu lisei mëse. Bu melë latle, Josua kë jine tëglëmebë home lowa nono tle na ëho totome na li alëge elë jine telëkakëme. Kë lakalena Goto bume lale mëse fë këna tëtamë. ²⁶ Alibaho ato mëta lëgëlutabe jwa nëgena, kwe kë ato wagli lële. Kë fenene, onehome nëgaitamabë lakale jwa nëgena kwe Gotome lowene sle negletlabë lowene wagli lële.

3

Sebobë gëgali ululu sle nogotlame

¹ O bobë Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, somago feilawa, onehome okokwe moglomabë ho fata asa elo. Këhabëme gali nelë. Sobo wesibi walowene eletelo. Tokwafe sebo onehome kë okokwe noglomabë ho, Goto onehome koto loglomena seme feilawa obobwelë lëgëtaname. ² Sebo Jisame kë lowene sle nëgletlabë fli olëna tetëbo lowene meblëge blëge notla. Ho li kleë gali juwa lëglëna bu tafa sle lalële këha ho bu bubë iniwa tafa ululu sle lalotle. ³ Sebo hos klelibë ëfalëbo mëta ainë afo susu nanotometëma na bu sebobë tolewa naesogo mëglelëmetëname. Sebo kë ainë afo nawa nëbebotokwakëma. ⁴ Aholokwane elo, sibu lo mata bu tako wesibi. Ho sibu lo mago yegu tokwëfo nawa tei fa mëbebotokwakla, tako kalëlegona flelu yafe lehule jelime këbë yegu mëta tei fa mëbebotokwakla. ⁵ Kë fenene aleji mata këha, bu tokwëfo wesibi, kwe bu tako hobota lalowa fata loglotleme.

Aholokwane elo, tokwëfo ahoju naflëbo, tako ahojume fata logotlememu. Na iniwa walujume latemuwa lëtagule. ⁶ Sebobë ëfalëbo bu ahoju fenene, bu helbë ahoju leslië lotle. Ëfalëbo bu tetëbo wesibi blëge lotle, sebobë amtëtomba sisile lotometëna. ⁷ Oneho waluju mago wesibi olome memëlëma, fole, taiju, kleli na tu mago wesibi mata olome memëlëma, bubë tolewa esogo mëglelëmetëmebëme. ⁸ Kwe ho li semago aleji lëkle logotlebë afutuku hanane mu. Aleji bu tēbo wesibimu, bu motaba fenene. Ho hana

lëbebotokwaklememu. ⁹ Kë alejiwa sobo mesosaia latlomu, Gotome këna fleflesu eletelo na kwe ita Goto bu fene, kë blëge blëge totomebë onehome tēbo gali elomo. ¹⁰ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, kë jowa efalëbowa melë lalële, Gotome fleflesu lëletle na ita tetëbo gali lële. Kë tēle lowene ilawa asa yonane matelo. ¹¹ Yefi tu mago lale tu na tēbo tu na jowa tala magowa hana sisibo mëlukwokeme. ¹² Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, atowai mëta niji logowalëmene? Hee! Binibi mëta wei logowalëyame? Hee! Këjina yefi tu, bu lale tume fata logotlemene? Weyewa.

Lale lowenena ho, bu lale lakale olafa, lotleme

¹³ So mago ho li megali lëglëna, “Bo ebë life mëta asë nëglabë lale lowene, lowene sle nanëletelë.” Këha ho sobobë ku mëta tafa lëglëna kwe bu meolafa salotle, bu onehome laitamebë ho. Na fli enëneme lokwalëfe lëgletëmebë lakale blëge lotleme. ¹⁴ Kwe mëmaune lowene, na gëglë lowene, wenijiate fa egotlobëme boblo lowene, sobobë lowene mëta mana mëgëbena kwe sobo mëjiaklë asa elo sebo lowenena tafa nëla. ¹⁵ Këha yaya lowene Goto mago nane misi. Weye. Këha lowene hobë lowene magowa, ebë flëke mago wesibiwa na bu Satan mago misi. ¹⁶ Sobobë ku mëta mëmaune lowene, na gëglë lowene, na wenijate fa egotlobë lowene, këha lowene tēbo lowene, na gëglë lowene bu fata motle sobobë ku mëta. ¹⁷ Lale lowene Goto mago kë migisibë lakale ekë, tēbo lowene lëgëbetle juwa lëleme na Gotobë tolewa esogo lëlelëleme. Kème keibë, fli enënena mogweliha tafabë lakale. Kème keibë, onehome lënalëna loglomebë lakale. Kème keibë, fli onehome boblo jwa logotomebë lakale. Kème keibë, fli onehome maseiwa lëgletëmebë lakale, na ululu sle notomame. Kème keibë, onehome këha lakalewa blëge nëtatëmame. Kème keibë, ju sogëna na able eglebë lakale ju mëta asa ehole. ¹⁸ Kème keibë, fli onehome yonane sle mëglelëmabë lakale. Goto kë tole lëgletlebë lalë lowene nuju mëta lale hi wesibi fenene hulu mle.

4

Oneho ebë lifebë lakale kë tole mëgletlabë, bu Gotome wame moglolibë enëne

¹ Sobolalo wame na momata fëyeme elelëgone? Ebë esome fwa fata lële. Kë tëbo lowene sobobë lowene mëta lelubetëyo na some kë tëtëke lëtakefëyo. Bo sogëna gali nanëlëone? Hee! ² Sobo wesibi fa egotlobëme tako tole lalo, kwe sobo hana fa etlo. Këme nëgëme sobo sobolalo moumou këme elelëgo, sobo fli eneneme mogo nalë tëtëklebëme këme sagli elolo bubë wesibi glo naegletemobëme. Meleme nëgëme sobo bubë wesibi mëmaune lalometemo, kwe sobo glo hana elo. Sobo gëglë këme elo kë wesibi glo naegelome. Sobo Gotome takune jwa eglolome nëgëme, sobo wesibi glo jwa këme elo. ³ Sobo Gotome takune lalëkweflo, kwe sobo wesibi fa hana etlo. Fëyemene? Sobo tëbo lowenena takune eglëkeflome nëgëme. Sobobë ato fleflesu tëbo lowenebë tole këna yawe naeglolome. ⁴ Sobo labeso totoho mëglabë oneha. Sobo melowene hana elone? Oneho ebë life mago lakale tole mëgletlana, kwe bu Gotome wame moglolibë enëne. Këme nëgëme fëye enëne ebë life mago lakalena yonane mëglabëme tole mëglana bu, bu tobana melëlekujü lamela, sebo Gotome wame noglolibë enëne nëtabëya. ⁵ Sobo melowene lalone, ëtani Gotobë bogo mëta blawame yahi mëtlane? Weyewa. Bu megali lala. “Goto bubë amtëtomba ho mëta kë gwa tégelujuwetlebë, Goto bu seme metole lalëletëna ho mëseme fene tole lëletë, kwe bu bume sisile egotlana fli home mëmaune eglëmebë lowenena.”

⁶ Kwe, Goto seme lalaitakefëna, tëbo lakale boblo nogotomabëme. Gotobë bogo megali lala, “Goto tuwetuwe mëglabë onehome tëbo ijiwamu lalolokwefëme. Kwe Goto bu fli onehome kë lokwalëfe mëgletëmbë onehome bu ululu sle lalotokwefëme.” ⁷ Sobo Gotome salokwalëfe eletelo na bubë tole mëta fwa asë eletelome. Na sobo Satanme feilawa boblo egotlome kwe sobo melë egelona, kwe bu somago lëglëboukakume. ⁸ Sobo Goto nawa lesili eulome, na bu somëta mata lesili lëkakime. Tële lowenebë mëta kë tafa egelobë oneho, sobo sobobë lowene

sle etomome. Tëbo lowene sakile elo na Gotome fwa lowene sle eletelome. ⁹ Sobo nabatuna feilawa saye elo na somalëfana temutu enitome. Sobo tëbo lowene mëta feilawa etabome nëgëme. Sobo soso lakale mëta ke tafa egelobë, ye lakale elë sahihijika ekako na ye feilawa kle etlome na sobobë fleflesu lowene hihijika ekakome na witina tafa ekoujome. ¹⁰ Sobo Gotobë naba lime lokwalëfe lowenena satafa elo. Sobo melë egelona, kwe bu some fleflesu lëletëyome na wenijiatena oneho hwi lolëyome.

Fli enëneme, sebo blawa asa so manëtatëma

¹¹ O afanino na oneglëninino blawa asa so etatemo na eselëmome. Ju mëglana, kwe tafa sle gali, tëbo gali lalolemu, kwe jubë wege nane tafa sle gali sle egotlebëme, weye. Jubëye, esogowa eglëleleme. ¹² Goto tafa sle gali buwa lehole sle lëlemu, na buwa onehome koto loglomebë ho lëtabe. Na gigli mëglabë onehome lëgaitamebë ho, na bu onehome Hel elëme lalowa mejine lëglëmeme. Sobo ebë life mago howa. Sobo habëtabo hone, onehome eselëmo këme elo?

Sebo aholabu asa manëla

¹³ Sobo aholo bo eto, sobo megali kë egelobë enëne, “Eli o uniji bo tebë lifate takowa nuwime na jowa tlibutu tafa nulëme na baliti loko nëgëtëbë wege mana fa notlëme.” ¹⁴ Sobo megali asa elo. Sobo uniji fata lëglebë wesibi lowene laletelone? Weye. Sobo ebë life mëta kë tafa egelobë tafa, tokwefo olëwa etabo, olobalë, oloba fene mekesiwa lalële, kwe kliji yafe u lëkeke kwe lagëgëwa lëkake. ¹⁵ Sobo megali egelome. Goto seme ebë life mëta tafa nëglabëme tole lëgletënanana, kwe sebo kë wesibi nogotlamemu. ¹⁶ Sobo aholabu asa elo na megali ebokwako, këha lakale bu tëbo wesibi. ¹⁷ Ho li lalë lowenebë lakale walowene lëgletlana kwe bu kë lowenebë lakale blëge jwa logotlana kwe bu tëbo lowene blëge lotle.

5

Feilawa wesibina enëne bu fuflu fa mogotlame

¹ Hai! Wesibi lebutakona enëne aholokwane elo. Sobo tako ye sakle etlomu na witina asë elome. Melëme nëgeme, tako hobota some esogo lalëlagijo na some lamu logotobëme nounou lalëkeke. ² Sobobë iniwa lale wesibi kë nëgebë wafla meletëyo, na lale lale ëho mata lahwë watëtlë motometëyo, na wanehou watiji meletëyo. ³ Sobobë silva baliti na gol baliti gu wafi mëlelëtëyo. Kë balitibë gu, Gotobë naba lime gali sle mëleme, bu sobobë tëbo lakalebëme. Këbë balitibë gu sobobë ato ahounaha bu temu lëgëtatëyome. Yawe olë lololi lalëkeke na sobo lale lale wesibi loloko eto. ⁴ Aholokwane elo. Nuju mago olo wesibi kë wawa mëglekefëtëyobë wege home baliti eglëmo sle hana elo, baliti wali tokli lalekefëtemo. Tako Kalëlegona Goto, këbë tëbo lakale wahwi lolole, na wege enënebë afeflei mata waholokwane lolome. ⁵ Sobo ebë life mëta lale tafa fa etlo. Sobo iniwa wesibina etabo. Na sobo li wesibi meha hana afole eletelo. Sobo sëse tabo tobaluku luku hime sagli lëglëlebë fenene. ⁶ Kwe sobo lale lakale mëta kë tafa egelobë onehobë lakale lasëlëtemo na mogo nalë tëtëkle eto. Sobobë afutuku hana boblo mëgëtatëyome kwe sobobë wame tafu mëgëtatëyomene? Weyewa.

Sobo lowene tafuwa etlome na Jisas ligisibëme mana hwi eletelome

⁷ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, sobo lowene tafuwa etlome Jisas ligisibë olë, mana hwi eletelome. Olo wesibi ola mëglabë home lowene eletemo. Bu memelë lamla, tlibutu awi hwi lëletlee, tlibutu ye lëkake na wanagli fata lële na nuju mago olo wesibi mana wawa lële. ⁸ Sobo mata hobota fa egotlona lowene tafuwa egotlome, na eglibe telowa elome. Jisas Klais ligisibë olë lololi walëletle, këme nëgeme sobo titiwa laeglibowa.

⁹ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino. Sobo fli Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanime naba asa tutuhu etometemo. Aholokwane elo. Sobobë gali aholokwane lëglëyobë ho wafi lisi. Ino ëfome ekë lilibe. ¹⁰ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, Gotobë ëtanifu profet onehome lowene ekaketemo.

Bume oneho wame lamotloma kwe bu lowene tafuwa lamototla, na bume blouwa lamëtletëma. Sobo bubë lakale fene mefa saetlo. ¹¹ Aholokwane elo, sobo megëgali lalekefo, Gotobë profet oneho, bu hobota memëtletëbila na bu kë wesibi hana uli mëtletla na lowenewa tafu mototla. Sobo megëgali këme elekefëtemo, “Goto bume fleflesu latletëme.” Sobo Jobbë anebo gali wafi lowene eletelo. Bu tatako hobota fafa totle. Kë hobota boblo latotome na kë wesibi bume lëlë hana mototle. Sobo kë wesibi, wafi lowene eletelo, kë iniwa hobota wafi ye tlelële na Goto bume mana iniwa wesibina taitale. Goto bu melë këme lële, bu tako maninibo eso ho, bu onehobë tëbo lowene aholokwane ti lëgletëmebë ho.

Sebo Gotobë wenijina blawa asa kakëne manëla

¹² Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino, sobo ebë jowa wesibiwa salowene eletelo. Sobo matafa mago wesibina asa kakëne elo o life mago wesibina mata asa kakëne elo. Sobo nëgali galime gali egelona, kwe nëgali galiwa gali egelome. Sobo hanane galime gali egelona, kwe sobo hanane galiwa gali egelome. Goto some tëbo lëgëtolime.

Lale lowenena ho, bu Gotome gali loglolena, kwe Goto bubë kë gali aholokwane loglome

¹³ So mogo ho li hobota mëta tafa lëglëna, kwe bu Gotome sagëgali lëlelële. Ho li fleflesu lëglëna kwe Gotobë fleflesu sawa safë lëtamë. ¹⁴ So mago ho li ato elili lëglëna kwe bu lotu eso enëneme satakune lolomeme, bume migisitla namëglame. Na bu mujutlame, na Gotome gëgali meletlële, na welë tu Jisas Klaisbë wenijina mana ju mletlame, ¹⁵ ato elili mago titika nalëgleme. Ho Gotome melowenena sagëgali mëlelëla, “Sebo Gotome melowene slemu nanëletla, ato elilina home sle logotleme.” Kwe ato elili kë home kile logotleme. Na ëtani bu kë fa totlebë tëbo wesibi, Goto aholokwana ti lëgletleme. ¹⁶ Këme nëgeme, sobo jowa jowa, sobo kë tafa egelobë lakalebëme sobolalo gëgali elelëgome. Na Gotome mana kofaya kofaya gëgali elelëlome. Na Goto sobobë kë tëbo lakale aholokwana ti lëletëyome. Gotobë naba lime asë sle lëglëbë ho, Gotome

gëgali lëglelëlena kwe bubë gëgali tako afutukunamu na tatako wesibi logotomeme. ¹⁷ Elaija bu sebo fenene kwe bu Gotome itaita gëgali tlelële, na tu tēgeto juwa tle. Nēgalimu tu tēgeto hana tle, tu tēgeto juwa kēniji tlibutu, aona tlibutu tle na tobali ita jowa yeme. ¹⁸ Na Elaija bu ita Gotome gëgali tlelële na tu mana teto. Na life mēta hi wesibi ita hulu motokou.

Ho li lale lowene aholokwana ti lëglena, ta

kë hobë lowene sasle etatelo

¹⁹ Jisame kë lowene sle mëgletlabë afanino na oneglënino. So mago ho li Gotobë nēgali gali aholokwana ti lëglena na li yaya lëglena, na ho li bubë lowene sle lugutatlena na bu lowene hihijika lëglena, ²⁰ sobo melowene egelome, tēbo lowenena home yalë lëgaitalena, na ita Jisame esogo lëlelëme bu melëbëme laitale Helwa luguju juwa nalëgleme Goto bubë iniwa tēbo lowene aholokwana wati lëletle.